Weiner Imre

Vágbesztercén él. Itt született. Kö-
zépiskoláit is itt végezte. Azután a
prágai, berlini és düsseldorfi aka-
démiákon folytatta művészeti tanul-
mányait. Később Párisba ment. Kiállí-
tásait főrészt Párisban rendezte.

Brogyányi Kálmán: Festőművé-
szet Szlovenszkón. Kassa 1931 72. l. 111. l. 98. l.

A groteszk oldalról fogja meg
tárgyait. Lakadalmas parasz-
tok, falusi tüzoltók élvcálli-
tók jeleneteit festi. A jeleneter
groteszkségét meglátja, de
mélyebben nem foglalkozik velük.

Weiner Imre, [ ]

L. : [redacted] Lírikus Epika

Sándor L.: A Sarló ... 50-57.

Alföld, Debrecen, 1978. augusztus XXI. X/8.

Weiner Imre

Fábry-portréja /1935/

Repr.

Korunk 1940. VI. 900. old

Weiner Imre

„Fábry Zoltán" c. festményének (1935)

reprója a 2. oldalon

Napjaink ~~1968~~ 1967 augusztus 1

Weiner Imre

„Fábry Zoltán portréja" rajz.

Korunk, Kolozsvár, 1970/6. 900. l.

Weiner Imre

Kompozíció c.
képe repr.

Csákó E. P.

. . . —·32 P
l . . . —·12 P
betéttel,
ta szala-
. . . —·90 P
mokhoz
aphatók
. . . —·12 P

arral :

. . . *2·40* P
aranyo-
. . . *4·80* P
arral és
. . . *5·80* P

árosház ucca 14

— Felelős: Bánik Gyula

Weiner Imre

magyar forts

l. Forum (Pozsony)

1931. 86 l

IX/30 [illegible]

Weiner Imre

festő Vágbeszterce

l.

Forum. 1931. 309. l.
320. l

Mosogató nő c. Lepe
sepr 320. l.

u. o. 388. l

Weiner Imre

festő

laisd

Forum. 1931.

362, 363. l.

4 Eeppel-

u.o. 388. l

Weiner Imre

Jertő

l. Forum 1932.

26, 27 l.

Weiner Imre

Jesto

Koll. kiätt.

Pomorzban

l.

Forum

1933.33. l.

MOLDOVÁN
lapbizományos
MAGYARLÁPOS

„EUROPA"
könyv-, lapterjesztő
könyvkiadó r. t.
Bp. V., Rotherm[illegible] 12.
Telefon: 127-637.

Weiner Imre

festō

l.

Forum 1933. 67. l.

Weiner Imre

festő

l.

Forum 1933. 75. l.

80. l.

Weiner Imre

festō

l.

Forum

1934. 146. l.

Weiner Imre

Festő
élete

l.

Forum

1934. 210. l.

Weiner Imre

l.

Forum

1934. 305,

306 l.

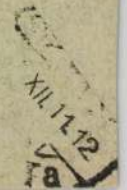
XII.1.12

Weiner Imre

l.

Forum

1934. 325. l.

326. l.

Weiner Jure

l.,

Forum

1935-178 l.

könyv, papíráru, írószer
tanszerkereskedés
Tiszaföldvár

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Weiner Anne

l,

Forum
1935. 269. l.

Vallás- és Közokt. minisztérium

VII. 68.

Weiner Imre

Brogyányi, Kálmán

Imre Weiner-
Forum 1935.
282, 283. l.
kepetrel

lásd okv

zoló honvédeket vezet ro-
Bal kezével előre mutat,
ett jobbjában pedig kivont
imzésű, atillája és prémes
zolgálati jelvény szorítja.
m. — Lelt sz. 660. — Értéke
th-féle ereklyemúzeumból. —
tokat l. a 62. lapon az 593
rilis 23-án (107–95). — Átvételi
domásul vette az 1896 április

Weiner Imre

l. Forum

1935. 298. l.

ój.

oalrafordult. Nyakravalója
ljelt, mellén pedig, a csillag
sel. Rövid haja ősz, szemöl-
sza és szakálla leberetvált.
bátjának gallérján a paszo-
gallérú köpenyege piros.
. — Lelt. sz. 694. — Értéke
ith-féle ereklyemúzeumból. —
atokat l. a 62. lapon az 580
rilis 23-án (107–95). — Átvételi
domásul vette az 1896 április

Wéner Imre

l.

Forum

1935. 334. l.

4219. Sebas

Sz. Udineban 1635-ben

A velenczei signoria

Mellig, kissé balrafor
ábrázolva. Feje kopaszod
szemöldöke és szeme barn
Öltözete: bársonysapka, c
piros ruha és jobb vállra
szürke.

Vászon, méretei 51·5
Becsértéke 8000 K. — Néha
1907 november 14-én (1429–
jóváhagyására vonatkozó ad
nál. — Bejelentetett 1913 m

Kifüggesztésére vonatko
ban. 1913 : 15. *Sebastiano B*
tagjának képmása.

Jegyzet. Az e festményre

a) a törzsleltárban (19
Vecelli: Ölgemälde, in einer
deten Arabesken (In der Stie

b) a leltári kivonatban
Vecelli: Portrait eines Ratho
hoch, 37 breit (Im Treppenh

c) a hagyományi jegyz
Vecelli: A signoria egyik ta

d) az átvételi okmányb
Vecelli: A signoria egyik ta

Hagy. 1912.
Pálffy

Weiner Imre

festő

Laid

Forum
(magyar rész)
1936. 10. 1-

BUDAPEST
38. APR. 4.

BUDAPEST
33. APR. 4 12
Ff

BUDAPEST
38. APR. 4.

Weiner Imre

Kolt. Kiáll, Brünnben
1936. jan.

l.

Forum (magyar rév.)
1936. 16. l.

5.

ALDEBRŐ
1942 MÁR -7

Europa.

Film-Könyv-Lapterjesztő"
Ér-Könyvkiadó r.t.

Budapest V, Rothamere-u.19.II.

Weiner Jure

Kell. kiäll. Brünn

1936. jan.-febr.

wod

Forum

1936. 23. l

Weiner Imre

l.

Forum (magyar rész) 1936. 24. l.

Europa Film Könyv kap.
Terjesztő és Könyv ki adó rakto
Budapest
5 Rothermere u 12.

Weiner Imre

Kürrealista festő
Polsony

l.

Forum (magyar rész)
1936. 64. l.
többször
u. o. 65. l.

Nagyjelentőségű ásatások Kis-Ázsiában, Görögországban és Itáliában. A mostani római ásatások történeti és művészeti jelentősége. Mussolini Rómája.

Magyarországi ásatások a XIX. században. Bécsbe került nemzeti műkincseink.

A székesfehérvári és gyulafehérvári ásatások a mult század második felében.

A pécsi cubiculum és egyéb magyarországi ókeresztény emlékek feltárása. A pécsi székesegyház eredeti állapota és helyreállítása. Középkori szobrászatának jelentősége.

Középkori várak és templomok romjai. Megőrzésük és helyreállításuk kérdése. A legújabb visegrádi és zsámbéki munkálatok.

A kassai és budai gótikus székesegyházak helyreállítása.

Zsigmond és Mátyás budai palotája. Egyéb reneszánszkori műemlékeink.

Barokk- és újabbkori magyar művészeti és történeti emlékek. Az egri székesegyház. Egri várbeli ásatások. A Szent János székesegyház romjai. Kazamaták.

A legújabb székesfehérvári és esztergomi ásatások. Művészettörténeti, történeti és nemzeti jelentőségük.

A kiadásért felel: **Novágh Gyula** igazgató.
Nyomta: Hollóssy János, Budapest, VII., Jósika-u. 20.

Weiner Imre

l.

Forum
(neinet reis)
1936. 213. l.

Weiner Imre

l.

Forum (magyar rév)
1937. 25. l.

Budapesti Kórházak népkönyvtárai

V. 312.

Weiner Imre

Koll. kiáll. Porsenyban

l.

Forum (magyar vér)

1937. 57. l.

58. l.

Weiner Imre

l.

Forum (magyar rév)
1937. 64. l.

Weiner Imre

l.

Forum neuer rét

1937-93. l.

WEINER, Jakob, pozsonyi fazekasmester

J. W., Hafnermeister, 4 éves fia meghalt. (1779, B. vrám, 8 l)

—

J. W., bürgerl. Hafnermeister, hadiadót fizet. (1796, 1077 l)

—

Preßburger Zeitung
(Genthon)

Werner, Johann (1815-?)

„Tájtép alakokkal" o.v. 47x59

J. l. 6. Joh. Werner 847. (Sérült)

Titkálási ár: 4000 ft

BÁV 39.Képaukció katalógus 1976.május

Weiner János Lajos

1755

laid

Fleischer Bécs

95. l.

Csáki Árpád dr. IX. 64.

Weiner-Král' Imre

Nemrégen Pozsonyban volt kiállítása. Ő rendezte meg 1936-ban František Malý-val Pozsonyban az első műrealista kiállítást. Szül. 1901. okt. 26. Vágbentercén. Iskolast szülőhelyén, Zsolnán, Körmöcbányán, tőzsén végzi, majd építésmetre és iparművészetre iratkozik Prágában. Innen Düsseldorfba és Berlinbe meg. 1924: Párizs. 1928: Zsolna, első gyűjteményes kiállítása. 1930: Párizs, 1932: Berlin, majd Dessau. 1932–38: Bratislava. 1938: Párizs, gyűjteményes kiállítás. Évekig itthonad. Ellenállási mozgalom. Felveszi a Král' nevet. 1951-ben tér haza. Előbb felváltva Prágában és Vágbentercén, majd 1961-től Pozsonyban. Itt gyűjteményes kiállítások: 1958, 1961.

Méltatása. Lásd még M. Váross: 1963-as Weiner-monografia.

Dr. Marian Váross: Weiner-Král' Imre művészete

Irodalmi Szemle 1966/4. 349–51. l.

Berény

Vélemény Ámosról

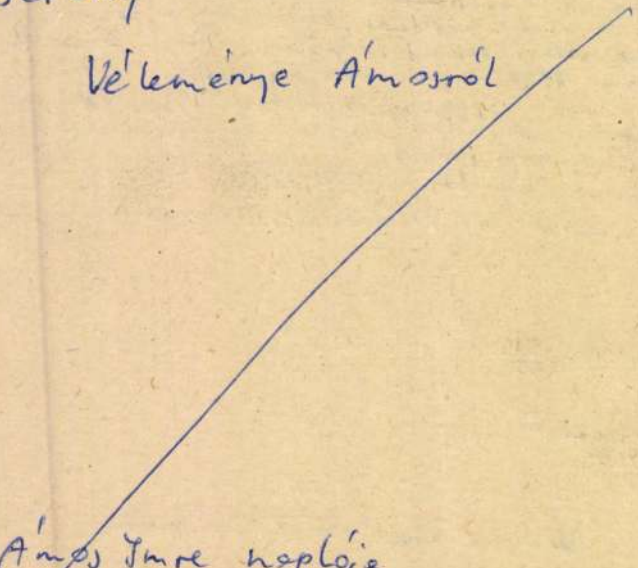

Ámos Imre naplója

Nagyvető-almanach 1964/1. 255. l.

Weiner Imre, festő

Résztvesz a Masaryk Akadémia kiállításán (1935. okt. 19. – nov. 4.)
Valdvolnak tőle

Turczel Lajos: Magyar művészeti élet az első csehszlovákiai köztársaságban. Irodalmi Szemle 1966/7. 655–6. l.

Egry

Képei Fruchter Lajos gyűjteményében

Ámos Imre naplója
Magvető-almanach 1964/1. 258. l.

Weiner Imre

Az Út gyakran közli műveinek fényképeit

Csanda Sándor: Az Út kiindulása a csehszlovákiai szoc. magyar irodalomért. Irodalmi Szemle 1961/3. 327. l.

Weiner Imre (Imre Weiner-Král)

Plakátja(-i) emlitve

Irodalmi Szemle 1961/2. Első közlés

Weiner-Král' Imre

Rajz (1966)
Árbiz (1968)
A tábori nyomdu II. (1963)
Atomvíció (1963)
A Mihály-kapu Pozsonban (1964)
Aranyhüzür (1964)
Első utcza a hegyekben
Lálinka II. (1959)
Tanaszi hajnal (1964)
Rachovo III. (1936)
Álarc arnáldkával (1963)
Anya (1936)
Kostelec (1936)
Vonatban (1960)
Zástavie V. (1959)
Asszony (1935)
Magyar reggel vasral (1958)
Falu (1964)
Latogatás (1935)
Bükkösben (1962)
Remetnet, Bratislava-cikluss (1937)
Hazatérés (1962)
Fehérvégen (1965)

(tlpr.)

Irodalmi Szemle 1966/4. Borító, 301, 303, 307, 309, 311, 327, 331, 334-5, 347, 350-2, 382., Hátsó borító

Derkovits

Grafikai Lagzatéka kiállítva a Tamás Galériában (1936. jan.)

Ámos Imre naplója

Magvető-almanach 1964/1. 259. l.

MDK

Weiner Imre festő

Sávoly M: Képzőmüv. kiáll. Pozsonyban. Magyar Minerva, 1935, nov. 15. 28o-281 l.

MDK

Weiner Imre festő

Egri V: Szlovenszkói magyar képzőművészek kiáll.
Nyugat, 1936, jan. 85-87 l.

- 245 - M. Ł. K.

Weiner-Král Imre festő és grafikus, 1901

Budapesten és Prágában tanult, hé-
sitt Németországban és Párizsban
folytatta tanulmányait. Minden
uj művészi irány érdekli mindegyikkel
megprobálkozik, kaphodó nyugtalan
lélek, minden régi konvenció ellen
lázadozó. Weiner korai műveinek

Marian Váross: Slovenské vy-
tvarné umenie 1918-1945.

1960.

141. 142. 143. 144. old.

 M. D. K.

Weiner-Král Imre, festő és grafikus 1901

tengelyét a kisváros és annak furcsa-
sagai képezik. Zsáner kompozicióin
a kisvárosi ember előítéleteit, kivancsi-
ságát, pletykásságt, beképzeltségét ad-
ja vissza, erősen szatirikus felfogás-
ban. Chagall marc volt példaképe
a 30-as évek elején már a surrealiz-
mus felé tendál. 1936-ban malý Ferenc
cseh

Marian Váross: Slovenské výtvarné
umenie, 1918-1945.

1960.

 M. D. K.

Weiner-Král Imre, festő és grafikus, 1901

fetővel Bratislavában megrendezik az első és egyben utolsó surrealista kiállítást Szlovákiában. Chirco, Ernst, sőt Matiss hatása is érezhető képein. Surrealista festményeinek 1936 után, témája a szlovák falu és a szlovák falusi ember. Portrékkal

Marian Váross: Slovenské výtvarné umenie 1918–1945.

141. 142. 143. 144. old.

 M. D. K.

Weiner-Král Imre, festő és grafikus, 1901 is kísérletezik surrealista szellemben. Grafikai műnei közül érdekes kísérlet az 1934-ben készült sorozat „Szlovakia", surrealista felfogásban és az 1936-37 között készült fametszet sorozata „Bratislava". Az első köztársaság vége után Francia országba ment és csak a második világ-

Marian Váross: Slovenské výtvarné umenie 1918-1945.

1960. 141. 142. 143. 144. old.

M. D. K.

Wéner-Král Imre festő és grafikus, 1901 hátoru után tér vissza Szlovákiába. – „Hegedüs", olaj, 143. old. „Látogatás" olaj 1935. „Nagyszombat", olaj, 1933. 144. old. „Marikné", olaj, 1936. a 144. és 145. oldal közötti szines kép. „Asszony" olaj, 1935. 145. oldal. „Oltár kép", olaj 1938. 452. old.

Marian Váross: Slovenské výtvarné umenie 1918-1945.

1960.

141. 142. 143. 144. old.

az illetékes hatóságoknak és a Vásár tényezőinek szíves figyelmét egy percre.

A nehézipar és a nagyipar a Vásár ereje és monumentalitása. Ez rendben is van így. Az is rendben volna, ha a kisipar és a háziipar a Vásár színe — szíve — és játékos jókedve e mellett. De az iparművészet a Vásár ékszere és a Vásár szalonja kell legyen! Ez volna méltó a Vásárhoz és a magyar iparművészet ezt nemcsak megérdemelné, de a magyar iparművészetet ez meg is illetné. Az iparművész sem gyárosa, sem kereskedője az iparnak, „csak a poétája“! Itt nem anyagiakban, hanem lélekben, kultúrában és szívben van csak bőség. Meg kellene találni a módját annak, hogy az a két-három igazi iparművész, aki azóta is és „mégis“ kimegy a vásárra, ne kényszerüljön a zsibárusok, a magukat iparművészeknek tituláló rengeteg kontár nivótlan forgatagába. Akkor a komoly és nívós iparművészek résztvevő száma is egyszerre megszaporodna. Itt a Vásárra is feladat hárul, mert ezt a szalont — az iparművészetünknek a Vásáron létesítendő elegáns hajlékát a Vásárnak kell prezentálnia olyan elgondolás és kivitel szerint, amely iparművészetileg korszerű, új és szakszerű. A márkás iparművészet feladata volna ennek a szalonnak belső tartalommal való megtöltése a művészi ízlés jegyében. Ennek a szalonnak a Vásár dédelgetett kedvenceként tündökölni kellene a City szíve- és architektónikus középpontjaként. Nem nagy méretek, nem nagy tömegek, de finomság, stílus, s előkelő atmoszférában nemesen beállított iparművészetünknek kellene hirdetni itt azt, hogy a művészi szépet alkotó szellem az, amely az ipari kvalitást formában, színben s így szellemi tartalomban megnemesíti. A Vásár — mint vállalkozás — nem rossz üzlet, s ezt az „áldozatot“ a magyar művészeti kultúra, úgy érzem, ma már méltán elvárhatja tőle.

Én úgy látom — ma megértés is van már, s még csak egy kis jóindulatú összefogás kell és talán nem telik el majd újabb hat-hét esztendő, míg a Vásár fölfelé ívelő fejlődő útján erre a természetes állomásra is eljut...

IFJ. RICHTER ALADÁR

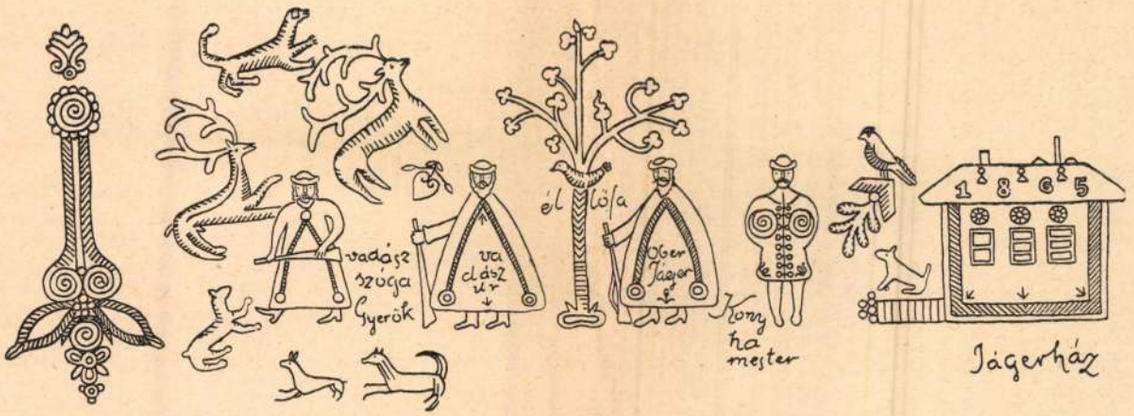

Céhkorsó kiterített rajza. Másolta: Weiner Mihályné.

MAGYAR IPARMŰVESZET
1938.

•KRÓNIKA•

KORMÁNYVÁLTOZÁS. Az újonnan kinevezett Imrédy-kormányban is több olyan minisztert üdvözölhetünk, akik őszinte barátai a magyar iparművészet ügyének. Elsősorban maga az új kormány feje, Imrédy Béla miniszterelnök, társulatunk tiszteletbeli tagja juttatta már több ízben kifejezésre, milyen fontos gazdasági tényezőnek tekinti ennek az alkotó-munkának eredményeit s mennyire szívén viselte annak sorsát eddigi magas gazdasági pozicióiban. A régebbi kormány tagjai közül az új kabinetben is megtartotta fontos és ránk nézve oly beceses munkakörét Bornemisza Géza iparügyi miniszter, akinek érdemeit az iparművészet, háziipar és a velük összefüggő szociális területeken igazán felesleges volna itt újra elsorolni, annyira közismertek. Ügyünkre nézve igazi szerencse, hogy úgy az ő agilis tevékenysége, mint kiváló munkatársainak csaknem teljes vezérkara továbbra is biztosítva van ennek a nemzeti ügynek számára. Kánya Kálmán a külügyek nagyérdemű minisztere is tiszteletbeli tagja társulatunknak, amit megértő figyelmességével érdemelt ki közgyűlésünktől. Hóman Bálint tárcanélküli miniszteri minőségében hihetőleg továbbra is megmarad művészeti kultúránk nemeslelkű pártfogójának. Mint új közoktatásügyi minisztert Teleki Pál grófot köszönthetjük magas pozíciójában. Őróla is köztudomású, hogy hármas minőségében: mint tudós, államférfi és a nemzetek szellemi együttműködésének kiváló tényezője mindig alaposan dolgozott a magyarság külföldi elismertetése érdekében és így jogunk van remélni, hogy annak keretében megkülönböztetett érdeklődéssel fogja kísérni törekvéseinket.

DR. MESSIK VILMOS — a háziiparri ügyosztály vezetője. Az iparügyi minisztérium kisipari és háziipari ügyeinek vezetőjéve Bornemisza Géza iparügyi miniszter intézkedése folytán dr. Messik Vilmos miniszteri osztálytanácsos lett. Jogi tanulmányai mellett is igaz ismerője az iparügyeknek, aki gazdag és érdemes hivatali munkásságával éppen a kisiparosok körében már eddig is igen sok tisztelőt szerzett magának. Mint iparfelügyelőnek, majd minisztériumi fontos pozíciók betöltőjének bőséges alkalma volt megismerkednie az összes ipari ágazatok kívánalmaival és így kellően értékeli az iparművészetnek s népművészetnek nagy gyakorlati fontosságát is. Mindenképen indokolt tehát az a bizalom és szerető érdeklődés, amellyel új vezetőállásában hivatali ténykedései elé nézünk.

KRUCHINA KÁROLY BÁRÓ: A napilapok híradásai már néhány héttel ezelőtt hírt adtak róla, hogy az iparügyi minisztérium kisipari és háziipari ügyeinek vezetője nyugalomba vonul. Kruchina Károly bárónak osztálya éléről való távozását bizonyára nagy sajnálattal veszi tudomásul minden iparművészünk és műiparosunk, de a magyar ipari és háziipari életnek az a sok-sok ezer munkása is, akik valamilyen vonatkozásban részesei voltak az ő kitűnően vezetett iparpolitikája eredményeinek. Mert talán soha annyira fontossá és jelentőssé nem vált, a közép- és kisipar hazai és külföldi viszonylatban, mint éppen az ő tevékenysége idejében. Ezt elsősorban kiváló hivatali érényeinek lehet köszönni. Meg volt benne a mi elsőrendű közigazgatási szakférfiainknak hagyományos erénye: a lelkes, szívós és kitartó munkásság. De ezenfelül az új idők követelményei is: a hivatali iróasztalon túl az élet nagy összefüggéseit, parancsoló szükségeit is látta és tiszta emberséges érzéssel fejlesztette annak óhajait. Segített, ahol erre szükség volt és épített, amikor csak mód és lehetőség kínálkozott rá. Társulatunk csak nemrégiben választotta tiszteleti tagjává Kruchina Károly bárót, ezzel is kifejezésre juttatva a ragaszkodásnak azokat az érdemeit, amelyeket irányában iparművészeink, háziiparosaink s a mintegy kétszázezerre tehető kézművesipari tábor összessége érez. Akik hivatali ténykedéseiből nem ismerték, azok számára irányító szellemét az iparosoknak készült kitűnő kisipari könyvkiadványok hirdetik. E tárgyilagos, népszerű ismertető-könyvek is az ő elgondolása szerint jelennek meg az iparügyi minisztérium égisze alatt. Kruchina báró — mint hirlapi közleményekből kiderült — utolsó ténykedésének a berlini kézműipari kiállítás magyar pavillonjának életrehívását tekinti s ennek őszinte, nagy sikere, nemzetünk javára elkönyvelt dicsősége valóban méltó betetőzése annak a munkásságnak, amelyet kisiparunk s háziiparunk világhiréért kifejtett.

A MAGYAR IPARMŰVÉSZEK ORSZÁGOS EGYESÜLETÉNEK 1938. ÉVI XII. RENDES KÖZGYŰLÉSE. F. év június 7-én tartotta a M. I. O. E. ezidei közgyűlését a Fészek Klub helyiségeiben. Szentkereszthegyi Kratochwill Károly elnök megnyitó beszédében utalt a nemzeti összefogás és a nemzeti munka nagy jelentőségére és rámutatott arra, hogy a közjó érdekében az elmult több mint évtized alatt minő hatalmas és alapvető munkát végzett a pusztán önerejére utalt egyesület. Üdvözölte a közgyűlésen megjelent előkelőségeket: dr. Ugron Gábort, mint az Orsz. Irodalmi és Művészeti Tanács elnökét, a kultuszkormányzat részéről megjelent dr. vitéz Haász Aladár miniszteri tanácsost, Szablya Frischauf Ferenc kormányfőtanácsost az Iparművészeti Iskola igazgatóját, Szablya János kormányfőtanácsost, mint az O. M. I. T. ügyv. alelnökét, dr. Say Géza miniszteri osztálytanácsost, az Országos Irodalmi és Művészeti Tanács főtitkárát, akik valamennyien mint a M. I. O. E. tiszteleti tagjai is hivatalosak voltak.

Ifj. Payer József az ügyvezetésről adott részletes beszámolót igazgatói jelentésében, majd a hivatalos ügykezelés egyéb pontjainak letárgyalása után a közgyűlés a M. I. O. E. új tiszteletbeli tagjaiul megválasztotta Csányi Károly műegyetemi ny. r. tanárt, Lakatos Arthur sz. főv. iparrajziskolai tanárt és dr. Gulden Gyulát, a herendi porcellángyár igazgatóját. Tiszteletbeli törzstagokul Branczeiz János és Major István okl. iparművészeket választotta meg az i. közgyűlés.

Az újonnan megválasztottak nevében Lakatos Artúr mondott közvetlen szavakkal köszönetet.

W e i n e r K á r o l y
kártyafestő

Fővárosi Lapok.1869.okt.3. /Fővárosi hirek./

M.D.K.

Weiner Kató

"Dido-Crème, Dido-Puder, Dido Parfüme" cimmel plakátrajz a cimlap belső oldalán.

Szinház és Divat, Bp. 1919. febr. 16. IV.évf. 7. sz.

M.D.K.

Weiner Kató

Plakátrajza a "DIDO" c. pipere készitmények reklamirozására a cimlap belső oldalán.

Szinház, Bp. 1919. ápr. 6. IV. évf. 14. sz.

Weiner Manó

Weiner Manó ezüstműves, VII.
Kisdiófa-u. 8. 422-483

Bptávb 1940 szept.

Bptatv 1960 sept.

Weiner Manó

ezüstműves

Bp. VII. Kisdiófa u. 8.

Mauthausen 1941

199. l.

MDK

Weiner Mihályné **keramikus**

Ijjas A: O.M. Keramikai Kiáll. Nemzeti Ujság, 1942. nov. 8. 15 l.

a_14. Parasztház, földszintes, 2+kapu

Épült 1873-ban.

25 l./

nikdy neodhodlal. Nedokázal a napokon ani nechcel prehrýzť pupočnú šnúru, spájajúcu ho s romantickým mýtom národa. Nové prostriedky využil inak. Akoby sa chcel *vrátiť až ku koreňom národnej romantiky*, hľadajúcej tvarový, fyzický a krajinný index, označujúci povahu etnika. A ten sa vždy videl v okrúhlosti, nežnosti, citovosti, malebnosti tvarov človeka i krajiny. Alexy teda neostal niekým, kto zastal na polceste medzi Benkom a Bazovským, s tým, že odmietol rovnako Benkovu literárnosť ako neromatickú analytiku Bazovského. Jeho vrcholné rané diela poukazujú až kdesi za Benku, k mánesovsko-alešovskej tradícii vzývania rodu, kmeňa, národa. Alexy sa vlastne v priebehu celej tvorby nevedel rozhodnúť, na ktorej strane váh je potrebný väčší dôraz: či na jednoznačnej autochtónnosti moderného obrazu, alebo na ornamentalizovaní tradičnej podoby ľudovej témy. To aj vysvetľuje, prečo jeho počiatočné tvorivé vzopätie (1928-1936) nenašlo už nikdy kvalitou porovnateľné, kontinuitné nadviazanie.

X.

Viackrát sme už spomínali parcialitu, národnostnú a regionálnu roztrieštenosť výtvarného života na Slovensku v prvých troch desaťročiach nášho storočia. Ona bola príčinou, že príklad východoslovenského secesného expresionizmu a jeho nepochybný časový prestih zostal len latentný - do organizmu celonárodného maliarskeho diania sa dostáva až niekedy okolo druhej polovice tridsiatych rokov. Jedinú výnimku tvorí dielo *E. Gwerka* (1895-1956). Jeho názorové vyzrievanie bolo priamo ovplyvnené Halászom-Hradilom, Bauerom a Krónom. Avšak bolo to najmä mýtotvorné, secesno-orfistické umenie A. Jasuscha, ktoré maliar spoznáva na jeho výstave v Bratislave (1924), a ktoré znamenalo rozhodujúci impulz. Hneď vzápätí nasleduje prvé dôležité maliarske obdobie (1924-1928). Venuje ho takmer výlučne krajinomaľbe "vyjadrujúcej zápasy živlov a síl, ktoré jej vtláčajú jej jedinečnú vzrušujúcu podobu". Tu niekde sa rodí Gwerkova panteistická koncepcia dialektického vzťahu protirečivých duchovných síl ľudských (národných) a prírodných (s príznačným motívom horskej cesty, ktorej "krivka spína a sleduje mohutné tvary pahorkatín, dáva im meradlo, podtrhuje hĺbku a monumentalitu priestoru")[31]. Neskoršia figurálna tvorba (1928-1936) ešte viac podtrhuje funkciu obrazu ako metafory apriórne formulovanej idey. Gwerk sa tak inou cestou dostáva do analógie s Benkovou koncepciou v základnej filozofickej dispozícii vzťahu človek - krajina. Jeho maliarskemu naturelu vlastné, špecifické predpoklady predurčujúce ho k spirituálnym, špekulatívnym umeleckým sklonom, splodili nie umenie v jeho jedinečnosti, ale tendenčnú ilustráciu celkom tradičného *nacionálneho a tendenčného panteizmu* v jeho abstrakcii. Azda aj preto zostalo jeho dielo len korektívom benkovskej postromantickej modifikácie secesného. Zostane paradoxom, že sa tak stalo v dôsledku preťaženosti metafyzickým podtextom, ktorý Gwerkovo umenie nasalo z príkladu košických expresionistov.

Imrich Weiner - Kráľ: Rachovo (Sen pltníka), olej, 1935. SNG Bratislava. Foto A. Mičúchová

Dielo *I. Weinera-Kráľa* (1901-1978) nie je doteraz adekvátne zhodnotené: pre našu umeleckú históriu ostáva surrealistickým solitérom bez súputníkov a nasledovníkov. Nie je ani doriešená otázka Weinerovej kultúrnej a nacionálnej identity (a v tom hlavne otázka príslušnosti k slovenskej židovskej kultúre), neberie sa do úvahy evidentná príbuznosť jeho ranej maľby k sociálno-sentimentálnym tendenciám stredoeurópskeho i nášho senzualizmu a civilizmu dvadsiatych rokov (najmä v portrétnej tvorbe) a podobne. Podľa jeho monografistov je osamelým bežcom nášho nadrealizmu s podstatnou ingredienciou sociálno-kritickej tendencie: "Weiner-Kráľ sa rozhodol modifikovať dogmatický surrealizmus, pozbaviť ho neviazanosti a automatizmu a postaviť svoju tvorbu do služieb odhaľovania a praniero-

vania spoločenského zla, príčin zaostalosti slovenského ľudu... Nepatril do okruhu národno-monumentalizačného úsilia maliarov okolo Martina Benku, ale do okruhu sociálno-expresívneho výrazu maďarsko-nemeckého prostredia banských miest a Košíc. Aj tento fakt potvrdzuje, že Weinerov surrealizmus dostal závažný spoločensko-angažovaný program, pravda, v medziach jeho osobitého poetizmu."[32]

Bolo by však zrejme zjednodušovaním vidieť Weinerovu osobitosť len v jeho sociabilite a v nej zasa nachádzať jeho odlišnosť v porovnaní s Benkovou koncepciou žánru (myslíme teraz na jeho vrcholné obdobie predchádzajúce surrealistickej epizóde, to znamená od chagallovskej periódy okolo roku 1930 až po sériu poeticko-žánrových kompozícií z roku 1935). To, čo Weinera priťahovalo k surrealizmu, ale aj to, čo ho od neho vzďaľovalo, bolo chápanie slovenskej reality ako niečoho hlbokého, poukazujúceho za svoju triviálnu podobu, ako niečo duchovného. A práve toto vedomie reality sa nemohlo uspokojiť s nadrealistickým princípom stretávania sa protikladov, ale ani s chápaním reality ako plodu pudových, biologických vízií. Weiner teda "realitu" nikdy nechcel poprieť, pretože ju nechcel vytvárať, iba odhaľovať v jej duchovnom bytí. A preto bolo pre Weinera hľadanie tajomstva tejto reality hľadaním jej duchovného bytia, či presnejšie, *duchovného bytia národa.* Chcel vlastne ono už dobre známe - vyjadriť totalitu existencie národa. A len preto je duchovné bytie slovenského človeka označované sociálnymi atribútmi jeho jestvovania. V mene tohto cieľa buduje Weiner svoj poetizmus, ktorého epičnosť a naratívnosť popiera psychický automatizmus, a sociálna "symbolika" nahrádza nezáväznú hru znakov života podvedomia. To nie je antitéza benkovskej romantiky, ale jej palinódia (ak nie paródia): Benka chcel svojím umením "stvoriť" národ v ideálnom svete, Weiner ho vracia do tajomného sveta jeho *reálnej duchovnej existencie.*

XI.

Dovolíme si teraz malé odbočenie. Naša umelecká história už dávnejšie zabudla na takých žánristov, akými boli *J. Hála, P. J. Kern, K. Ondreička, Š. Polkoráb, Š. Straka, I. Žabota* a viacerí ďalší. Nedá sa povedať, že nezaslúžene. A predsa vo svojej dobe predstavovali nie nevýznamnú tendenciu, konvenujúcu prevažujúcej predstave o nezlučiteľnosti "národného" obsahu a "kozmopolitnej" formy. Ich konzervatívne umenie, po počiatočnom stotožnení sa s folkloristickým verizmom a dokumentarizmom, nadobúda (frontálne u všetkých začiatkom tridsiatych rokov) hodnoty alegorizujúceho vytvárania "inej reality", ktorá je v skutočnosti verifikovateľná len na úrovni žánrovej ikonografie. Intuitívne poznanie, že národopisne čistý dedinský svet i etika patriarchálnych životných vzťahov patria už nenávratne minulosti, ich viedla k jedinému možnému východisku - k špekulatívnemu konštruovaniu *sentimentálnej, želanej skutočnosti,* osobnej, *pietistickej výtvarnej metafory "slovenského"* (spôsob tohto myslenia možno dokumentovať na J. Hálovi - ešte v čase príchodu do Važca v roku 1924 s nadšením píše: "Môj sen, nájsť rýdzich Slovanov, ktorí neodložili dosiaľ svoju svojráznu kultúru sa splniľ"[33]; o desať rokov neskôr v rozhovore s J. Alexym už len nostalgicky konštatuje: "dať možnosť tým ľuďom, aby žili ako dosiaľ žijú, nerobiť z nich za každú cenu polopánov. To, čomu sa hovorí pokrok, dáva tomuto ľudu nielen odstredivku, ale vtíska mu do ruky aj revolver").[34]

Styčné body maliarskej filozofie týchto "kleinmeisterov" dedinského žánru s benkovským anachronickým romantizmom sú zrejmé. Zdalo by sa teda, že táto alternatívna línia nacionálne tendenčnej maľby znamená zároveň posledné rezíduum nášho postromantizmu. Avšak nestalo sa tak. V krátkom, kultúrne slobodnom povojnovom období 1945-1949, ktoré je významom, kumuláciou vrcholných maliarskych výkonov, porovnateľné azda len s najšťastnejšou medzivojnovou periódou rokov 1928-1935, nastáva prekvapujúca, zato však bezpochyby všeobecná tendencia retrospektívnych návratov k národnému mýtu (napríklad k jánošíkovskej tradícii). U niektorých (Benka) to znamenalo len predlžovanie tematickej orientácie (a jej špecifickej maliarskej interpretácie v duchu monumentalizujúceho symbolizmu) z obdobia Slovenského štátu, kedy sa folklorizujúca téma stáva jedným z inštrumentov oficiálnej ideológie. Pre väčšinu však predstavuje relatívne novú umeleckú oblasť, resp. jej maliarsky prednes sa podstatne odlišuje od už dosiahnutých výsledkov. Fulla akoby sa razom vzdal dovtedajších avantgardných výbojov a začína ikonickú periódu tvorby (obdobie monumentálnych krojovaných postáv), Mudroch, Matejka, Bednár, Nevan, Hoffstädter, Čemický, Milly, Šimerová, Zmeták, Dubay a ďalší prízvukujú statičnosť, frontálnosť kompozície a dekoratívnu plošnosť koloristickej arabesky. Isteže, zmena sujetu súvisí so spoločenskými zmenami. Je akýmsi potvrdením sna o premene, ktoré je dôležitejšie ako sám moment zmeny. Má však bezpochyby aj triviálnu politickú motiváciu, je kryptomaliarskym odkazom k nedávnej národnej minulosti. Tak či onak, bolo zrejme potrebné očistiť kompromitované mýty.

Vyvstáva teda otázka o príčine tejto rezistencie, schopnosti obnovovania sa tradíciou zdanlivo už petrifi-

szat, festészet és iparművészet legjellegzetesebb alkotásaihoz rövid párszoros magyarázatokat fűz a szöveg. A szerzőnek ugyanis szakítania kell azzal az elavult felfogással, hogy stílusokat a díszítmények rajzáról lehet megismerni. Az ilyen felszínes tájékoztatás helyett a stíluskorszakok művészi élménysorozatát mutatja be, úgy, ahogy az a népek, nemzetek és a korok lelkéből kisarjadt. A rövid bevezető összefoglalás után tehát mintegy a stílusok filmkockáin át szemlélteti a művészetek minden ágát s végezetül igen ügyes tollrajzokon táblázatosan foglalja össze az egyes építőkorszakok alaprajzi, homlokzati, ajtó-, ablak-, bronz-, oszlop-, díszítmény- és bútor-sajátságait. Ha még hozzávesszük, hogy a művészettörténeti rovatnak is jó lexikonszerű foglalatja van a könyv végén, kellőképen kidomborítottuk a munkának korszerű és fürge összeállítását. Ez teszi a mai ember számára gyorsan használható kalauzzá.

A VIRÁG AZ EMBER ÉLETÉBEN. A több éven át oly finom ízléssel rendezett tavaszi virágkiállításokat ezidén két részletben mutatta be az Országos Kertészeti Egyesület. A májusleleji kiállítást kissé kedvezőtlenül befolyásolta a hideg és a különben is dermedt gazdasági légkör. Sikerültebb volt a második ciklus, mely az eucharisztikus kongresszus idejével esett egybe s mint egy finom ékkő símult a Hősök terének ragyogó világosságához. Szerencsés ötlet volt bemutatni az egyik pavillonban, hogyan kíséri végig az embert a virág a keresztelőtől a mennyegzőn át a sírig. Szerencsés ötlet volt: szép virágzenével és gyenge interieurökkel megvalósítva. Erősen meglátszott itt alkalmi kiállításaink örökös fogyatékossága : a belső építész hiánya. Mennyivel jobb, hangulatosabb volt a kiállítás másik attrakciója : a fővárosi kertészképző iskola virágszínpada. Fenyőgallyakból állított zöldelő fal vette körül félköríves alakban a színpadot, melyen a virágok primadonnái, görljei és nimfái borvörös, égkék és halványsárga színpompában lángoltak, míg középen egy tükör ragyogott elbűvölően, a félkörös záródásban pedig egy hófehér szobor keltett művészi áhítatot. Ez volt a kiállítás legartisztikusabb része. Maguk a növényi és virágbemutatások sok érdekes és színes csoportot produkáltak, de a szó igazi értelmében vett kerti gyönyörűséget csak keveset. Remek gumós begóniákat, hortenziákat, piroscsöves gloxiniákat lehetett látni, mulatságos papucsvirágok és csodálatos folyton kékelő kerti ibolyák kötötték le az érdeklődést, de az előző évek kertkompozicióinak folytatása ez évben hiányzott. Mintha kissé szűkkeblű lett volna a rendezés és Farnadi Frigyes, a kitűnő szakértelmű díszletező is kénytelen volt beérni kevesebb feladattal, mint más években. De azért az egész kiállítás még ily szűkös viszonyok közt is megmutatta, milyen nevezetes, sőt felemelő tényező a virág az ember életében. N.

EGY DUNÁNTÚLI CÉH-KORSÓ. Minden műgyűjtő és minden magyar régiségeket kedvelő ember tudja, hogy manapság az eredeti régi zöldmázas cserép céh-korsók a legnagyobb ritkaságok közé tartoznak, hiszen ezeket a gyönyörű darabokat már rég összeszedték a múzeumok, magánkézben alig fordulnak elő, faluban, eredeti helyén ilyenre találni pedig a lehetetlenséggel határos. Képzelhető tehát meglepetésem, midőn a Bakony egy kis falujában, Szentgálon, egy olyan rendkívül szép példányra bukkantam, mely a Néprajzi Múzeumban is feltűnést keltene nemes arányai, ragyogó, mély smaragdzöld színe és főleg érdekes figurális díszítése és felirásai miatt. Szentgál — melynek tipikus dunántúli építkezését, fejlett fafaragó- és agyagiparát Malonyai is nagy elismeréssel említi — vasúttól távol, a világtól teljesen elzárva fekszik és ennek köszönheti művészetének szűzies érintetlenségét. Míg lakottabb vidékeken élő magyar mesterek nem kerülhették el a renaissance, barokk, vagy neoklasszikus hatást, a szóbanforgó darabon ennek nyomát sem találjuk; jellegzetes veszprémmegyei figuráit tisztán a magyar nép teremtő fantáziája alkotta. A magyarral furcsán kevert németnyelvű feliratok ezen mitsem rontanak, sőt, különös, régies bájt kölcsönöznek neki. Az ábrázolt jelenet megértéséhez tudnunk kell még azt, hogy Szentgál lakossága régebben főleg vadászatból élt és adóját is vadban fizette. (Évente 300 darabot kellett Bécsnek beszolgáltatnia.) A szóbanforgó korsó is a vadászoké volt, kik ebből ittak áldomást jól sikerült vadászatok után. A korsó szépségéről különösen akkor alkothatunk magunknak fogalmat, ha elképzeljük, hogy hatalmas, öblös formájából a minták jó 2—2½ cm-nyire domborodnak ki, mintázásuk pedig a legprimitívebb. Szinte látjuk az idők távolában a fazekaslegényt — ki ezzel a művével szabadult mesterré — amint nehézkes kezével és szárnyaló fantáziájával vesződve, követi a lelkében szunnyadó magyar Géniusz parancsát.

Azt hiszem, hogy egy ilyen ritka darab ismertetését nem lett volna szabad elmulasztanom és remélem, hogy sikerült vele a magyar művészet kimeríthetetlen kincsesbányájának új részét feltárnom, valamint az igazi népi megnyilatkozások barátainak érdeklődését felkeltenem. Weiner Mihályné.

KÉT JUBILÁNS. A hatalmas arányú s történelmi jelentőségű események sem tudták elnyomni a német művészi életben azokat a szerény örömhangokat, melyek két kíváló művészt ünnepeltek. Ezek egyike Behrens Péter, aki most lett hetven éves és ebből az alkalomból halmozták el tisztelői és tanítványai szeretetnyilvánításokkal. Nemcsak Németországból, de Londonból, Amerikából s mindenünnen, ahol az építő szövetségek díszlagjai sorában szerepel. A századeleji építés nagy úttörője, akit a klasszikusan egyszerű síkokkal dolgozó architektúra megindítójának lehet tekinteni, valójában a mérnök-esztétikának is igazi apja. Jelenleg a berlini építészeti mesterakadémiának tanára. Kortársa és eszméinek tolmácsa, Henry van de Velde hetvenötödik születésnapját ünnepelte. Ő is mint építész tette nevét ismertté, de talán még erősebben hatott a századeleji közvéleményre könyveivel, melyekben az addig uralkodott stílusimádásnak üzen hadat. A vas és a vasbeton formanyelvének kialakítása körül jelentős érdemei vannak. Van de Velde jelenleg Brüsszelben él és tevékenyen vesz részt a jövő évi new-yorki kiállítás belga pavillonjának tervezésében.

MAGYAR IPARMUVESZET
1938.

HÍREK MINDENFELŐL. Spanyolországból figyelmeztetés ment az európai hatóságokhoz, hogy rengeteg műkincs, festmény stb. kallódott el a polgárháború folyamán a múzeumokban, ezért az ilyen múzeumokból származó műtárgyak megvétele jogellenes. Franciaországban egyesület alakult az összes egyházi építési emlékek lefényképezésére és összegyüjtésére. Newyorkban rövidesen kalapács alá kerülnek Hearst amerikai ujságkirály műtárgyai, kivéve azokat, melyeket közgyüjteményeknek ajándékoz. Az eladás oka: a nagy örökösödési illeték. Münchenben három hónapon át nagy sikerrel mutatták be az „első német építő- és iparművészeti kiállítás" anyagát. Kerekszámban negyedmillió látogatója volt és hetvenezer márka értékű iparművészeti terméket adtak el. A kiállítást nagy sikerére való tekintettel még ez év decemberében megismételik. Londonban igen érdekes kiállítás volt ezzel a címmel: „A korcsma és a művészet". Régi, híres falusi korcsmák épületeiről készült fényképek, felvételek, cégérek, bútorok mellett a mai irány jellegzetes arculata is bemutatásra került. Párizsban igen nagy sikere volt az Iparművészeti múzeumban rendezett angol karrikatúrista-kiállításnak, melyhez a British-Múzeum, a párizsi Nemzeti Könyvtár s magángyüjtemények szolgáltatták az anyagot. Az angol karrikatúra-kiállítással egyidejüleg a Louvreban angol történeti képkiállítás volt. Mindkét helyen a közönség nagy elragadtatással szemlélte a brit képzőművészet mesterműveit. A pálmát Hogarth: Divatos Házassága vitte el, az a remek képsorozat, melynek egyik jelenete Strausz Richárdot a Rózsalovag című operája megírására inspirálta. Zürichben, az ottani Muralto-Galériában gobelin-kézimunkák kiállítása volt, melyen régi stílusú, de ma készült bútorhuzatokat mutattak be zsöllyéken, bergéreken és ülőkéken. Münchenben szeptember 20-ától fogva a teljes kerámiai ipart felölelő nagy kiállítás lesz, gépek és kemencék bemutatásával és egy kerámiai kongresszusi héttel kapcsolatban. Essenben a német acélipar szívében nagyon érdekes kertészeti kiállítás volt, mely a város tájképi szépségeit is érvényre juttatta. Milanóban 1940. év tavaszán nemzetközi iparművészeti kiállítás lesz, melyre a világ minden jelentősebb nemzetét meghívják.

HELYREIGAZÍTÁS. „Györgyi Dénes kormányfőtanácsos" c. közleményünkből sajnálatos tévedés folytán kimaradt Münnich Aladár műépítész neve, aki a debreceni Déri Múzeumot Györgyi Dénessel együtt tervezte.

• KIÁLLÍTÁSOK •

LENGYEL KIÁLLÍTÁS A MŰCSARNOKBAN. A Műcsarnok termeiben április hó folyamán a modern lengyel festőművészet tömör seregszemléjét láttuk. Ha igazat adunk is a katalógus előszavának, hogy hasonló nemzeti kiállítások anyaga sohasem lehet teljes, sohasem lehet kimerítő s nem tartalmazhatja mindig a legkívánatosabb, legjellemzőbb darabokat, mégis meg kell állapítanunk, hogy egy ilyen kiállítás, mint a bemutatott lengyel gyüjtemény, tanulságos is lehet. Nemcsak abban, hogy a lengyel művészi törekvéseknek időben is jelentékeny hosszmetszetét szemlélhettük, nemcsak abban, hogy a jelennek keresztmetszetét, birtokállományát, egyszándékú csoportjait, választékos ízlésű és instruktív rendezés segítségével felmérhettük, de abban is, hogy nagyobb számmal állván előttünk a példa, kielemezhettük az elkülönülő iskolák, alkotások közös jegyeit, melyek az európai stílustörekvésekhez való símulás mellett is, mélyen egyénivé és nemzetivé formálják ezt a művészetet.

München és Páris az a két gócpont, ahol a modern lengyel festőművészet táplálódott. Hozzá kell ehhez fűznünk, hogy a müncheni körben nem annyira az Akadémia, mint egy kiváló s a festői problémák felvetésében messze előljáró magyar művésznek, Hollósy Simonnak iskolája volt a vonzóerő. Sok lengyel tanítványa volt Münchenben s ezek őt Nagybányára is elkísérték. Ilyenformán hivatkozhatunk rá, hogy az új lengyel festőművészet anyagi és tudásbeli felkészültségéhez a magyar géniusz is hozzájárult. A kiállítás festői közül Malczewski Jacek majd plasztikusan természeti, majd tértelenül dekoratívvá símuló, Krzyzanowski Konrád (Hollósy tanítvány) beszédesen kifejező, Wyspianski Stanislav vonalasan kulturált, Kovarski kelicián foltokbaálló, fény-árnyékkal átjárt, Pan-Fievicz, Kubicki impresszionista s Borowski és Slendzinski új szintézisű művészetét emeljük ki.

A szoboranyag pedig Wittig Edward, Zamoyski August finom naturalizmusát, Rzecki Stanislaw formatömörítő erejét, Dunikowski Ksawery ólzű stilizálását, végül Szczepkowski Jan és Kaminska Zsófia dekoratív szükszavúságát hirdeti és dícséri.

Meglepően szép és meghitt hatású fametszetanyag került kiállításra. Chrostowski-Ostoja Stanislaw, Skoczylas Wladyslaw, Bartlomiejczik, Bunsch Cieslewski, Dunin Maria, Gardowski Ludwik, Stankiewicz Zsófia, Telakowska Wanda és a többiek egyaránt megmutatták, hogy a fametszet s általában az intim grafikai hatásoknak biztoskezű mesterei.

Hasonlóan jó volt a kiállítás plakát- és reklámgrafikai része, amelyben a fametszők egy részének nevével újra találkoztunk. A kiállított plakátok és reklémlapok arról tanuskodnak, hogy a lengyel művészek tisztában vannak e műfaj sajátos céljaival s e célravezető eszközökkel is. Plakátjaik nem zsúfolt csendéletek, nem szertefoszló színálmok, hanem tömör színekből, hökkentő formákból s szükszavú felkiáltásokból szőtt szuggesztív parancsok.

Néhány könyvművészeti remek s a különösen szép és megragadó textilmunkák, kilim és lenszőttesek felemlegetésével zárjuk ezt az ismertetést, mely erőivel feledtette a gyöngébb pontokat, jelenlévő értékeivel elleplezte a hiányokat s melyet, hogy megismertünk, csak hálával tartozunk a kezdeményező hatóságoknak és a kiállítás rendezőinek, lengyel és magyar részről egyaránt.

Dr. K. A.

MD K

Weiner Mihályné, szobrász,ker.

Szent Borbála. Nemes és figyelemreméltó.

R. Szöréái Ilona: A kultuszminiszter nyitotta meg a kerámikai kiállitást.
Uj Magyarság. 1942 nov.7. 6.l.

K.-D.K.

WEINER eliehólyné keramikus

Csányi 1954. 60., 108., 117. l

Weiner Miklós

pozsonyi városi írnok

1439-ben.

Egy kodexe az alábbi

levéltárban

Kat Bratislava

150, 308. l.

Weiner Róbert
ékszerész
a nálunk igen magas
fokon álló fehérékszer-
művesség egyik legki-
válóbb szakembere
óztatta az intézet
több növendékét mű-
fermében -

Éimusk 1917/18.

3. l.

s 8-án. Budapesten

naztatasa.

s. Gyarapodás.

mint e czélra felhatalmazott,

emlélhető, hol a

főoltár legfelsőbb lépcsőfokán tér-
s herczegprimás és gróf Andrássy Gyula
dkező főpapok és egyháznagyok állanak.
k és az ország zászlóit vivó urak, ~~az el-~~
mögötte és a többi padokban rédig a püspökök,
vott vendégek és az országgyülés tagjai he-

: 58 cm.

93: V. 1-jén.

06 (35)

1907: IX. 5.

186

Weiner Róbert

1917 – 18. ékszerészeti
szakoktató

Éminik 1930. 78. l.

Weiner Mihájné

Kiállít

NU. 1942. XI. 8.

T. Cim!

A Müvészettörténeti Dokumentációs K
ráskiadvány-sorozatát. A sorozat első

"Magyar Tanácsköztársaság Ke
cimü levéltári publikáció jelent meg,
Müvészeti Osztályának iratanyagát és
iratanyagának a képzőmüvészetre vona

Értesitjük, hogy ezenkivül intézetünk k

"Müvészettörténeti Tanulmányo
cimü kötete, mely a Dokumentációs Kö

Továbbá kapható

"Müvészettörténeti Tanulmányo
cimü kötete. Ára: 45.- Ft.

A felsorolt kiadványok megvásárolható

MDK

Weiner Tibor épitész

A bpesti Széchenyi hegyen a Csillebérc és a Csillagvizsgáló közötti fensikon 1.5 km. hosszuságban 130 holdon terül el az Uttörő Köztársaság. Ennek összes épuleteit az Epitéstudományi és Tervező Intézetben Preisich Gábor és Weiner Tibor épitészek tervezték 1948-ban. A telepen lévő gyermekvasutat a Közlekedésügyi Minisztérium épitette.

Preisich Gábor: Az Uttörő Köztársaság.

Uj Epitészet, 1948. 258-261.l. Abrákkal.

MDK

Weiner Tibor

A Széchényi hegyi Úttörő város általanos elrendezését és a központi épületeket tervezte.

Új Építészet, 1948. 347.l.

MDK

Weiner Tibor

Weiner Tibor és Preisich Gábor: Települések közterület szükséglete.

Epitéstud.Közlemények. 1948.apr.jun.sz. 19-28.1.

Weiner Tibor

MDK

Tagja volt a Városépítő Tervező Iroda 14 tagu kollektivájának, amelynek pályamuvet - Genf kantonjának tervpályázatán a "Nemzetek Tere" problémáinak megoldására - a beérkezett 123 pálya terv közül az első tiz közé rangsorolták.

Repr.

Müszaki Élet. 1957. jun. 27.

Weiner Tibor építész

Tér és Forma, 1930

III. évf. 10-14.
A második nemzetközi kongresszus az új építészet.

M.D.K.

Weiner Tibor épitész

1929-ben Gropius meghivására Molnár Farkassal
résztvesz a CIAM frankfurti alakuló kongresszu-
sán,
hazatérve együtt alakitották meg a magyar CIRPAC-cs
portot.
/Molnár,Ligeti,Maschirevich,Rácz,Virágh,
Weiner /

ifj. Janáky István: Molnár Farkas
Magyar Épitőmüvészet 1967/5. 55-56.l.

Weiner Tibor

az Uttörő város
általános elrende-
zését és a Központi
épületeket
tervezte

Uj Építészet
1948-347. l.

írása és keltezése, a Luther tin-
ollával ekképen következik:

pedibus meis verbum tuum. dne.
philippus MelanthoN.

ppi [Későbbi kézzel: Melanctonis]
us se et volũlatẽ. Eod. Anno.»
hont kétségkívül maga Luther
hogy nevét és jelmondatát emlé-
könyvében sajátkezűleg örökítse
dig akkor, amikor 1545. végén
aga nevét és jelmondatát könyve
k belső lapjára odaírta.[1]
c sajátkezű följegyzései olvasha-
könyvben a következő helyeken:
belső lapján: «*Argumentum*

A könyv egykori birtokosai, a benne található följegyzések bizonysága szerint a következők voltak:

1. *Wirga Dániel* morva evang. lelkész, aki Luther e művét Brünnben vásárolta 1565-ben. Wirgának következő följegyzései olvashatók e kötetben: a címlap közepén: «S[um] Danielis Wirgæ à Belush Parochy othnieñ. Comparavit me Brunæ iij spl: mius 8 alb: Anno Virginis ptus 1565. feria quarta ante Trinitatis.» A címlap felső szélén Luther e mondása: «Viuus eram pestis, moriens tua mors ero [o Papa].» A címlapon alúl: «Quisquis ueriloqui damnat nunc scripta Lutheri, | Non homo sed turpis bestia semper erit.» Wirgától való még az előtáb-

le. D. L.

WEINER Tibor épületén

Sztálinváros lő épületére.

Tamás István: Sztálinváros színei

Fiatal iparművészek vizsgája

Magyar Nemzet 1961. jún. 11. 8. l.

M. D. K

WEINER Tibor építész

Kísérleti nagypaneles lakóházak Sztálin-
városban (Repr.)

Magyar Építőművészet 1960. 6. sz. 7. l.

M. D. K

WEINER Tibor építész

Közérblokkos lakszalak-beton építkezés Sztálinvárosban a Dunasoron (1959 —

Tarstervező: Baranyai Ferenc

(Repr.)

Magyar Építőművészet 1960. 6. sz. 7. l.

M. D. K.

WEINER Tibor építész

Sztálinváros, középbdokkos lakó-
épület

Társtervező: Vasek László

Visy Zoltán: Az új építésmódok is a la-
kásépítés,
Magyar Építőművészet 1960. 2. sz. 32-33. l.
34. l

M. D. K.

WEINER Tibor építész

Sztálinváros, vasalt nagyelemes lakóépület

Táristervező: Sebestyén Gyula, Vasek László

Visy Loltán: Az új építésmódok és a lakásépítés

Magyar Építőművészet 1960. 2. sz. 37. l.

le. D. K

WEINER Tibor építész

Sztálinvárosi lakóházak blokkos lakóházak

n. e. Vidéki tervező vállalatok építészeti vándorkiállítása
Magyar Építőművészet 1960. 5. sz. 57-58. l

M. D. K.

WEINER Tibor építész

Lenin szobor és Tanácsköztársaság emlékmű - pályázat (építészet és tér-rendezés) I. díj

Tájékoztató: Weichinger Károly

Magyar Építőművészet 1959. 1/2. sz. 80. o.

MDK

Weiner Tibor, építész

Gárdonyi J: Az Építőművészek Szöv. őszi munkaterve. Magyar Nemzet, 1955. szept. 14. 5.l.

MDK

Weiner Tibor épitész

Cárdányi J: Az Épitőművészek Szöv. Őszi munkaterve.
Magyar Nemzet, 1955. szept. 14. 3.l.

adványai a határban.

gban...levő...Szüz Mária...képei.

Weiner Tibor, építész MDk.

Valentini Károllyal és Visontai Miklóssal közösen írt könyvet három városról, létesítésükről, ill. átalakításukról, rendezésükről – a tervekről.

Dr. Lóránt Zoltán: Sztálinváros, Miskolc, Tatabánya.

Népszabadság, Bp. 1959. júl. 9. 8. l

MDK

Weiner Tibor Ybl-dijas épitész

Weiner Tibor:A szovjet Épitőművész Szövetség
Magyar Épitőművészet 1954.10-12.sz.343-345.l.

MDK

Weiner Tibor Ybl-dijas épitész

Sztálinvárosi háromfogatu étkezőfülke tervrajza repr.

Lakástervezésünk néhány kérdése Magyar Épitőművészet 1954.4-6.sz. 102.l.

Weiner T.építész

MDK

Sz tálinvárosi lakótelep
Sztálinvárosi irodaházak

Major Máté:Építészetünk helyzetéről Csillag,X.évf. 1956.781.l.784.l.

MDK

Weiner Tibor építészmérnök, 7000 frtos
Ybl Miklós I.dij

Kiosztották az "Ybl Miklós" építőművészeti díjat.
Magyar Nemzet 1953. nov. 20. 3 l.

Weiner Tibor

épitész MDK

A Tanácsköztársaság emlékmüvének terve.

19.o.

Aradi Nóra: Két pályázatról.
Müterem 1958j I. évf. 5. sz. 12-19.o.

MDK

Weiner Tibor épitész

tanulmánya

Weiner Tibor: Épitészetünk, Magyar Épitőművészet, 1955.IV.évf.1-2.sz.1-2.l.

Weiner Tibor, Ybl-díjas építész (1906–1965).

10. Weiner Tibor: Dunaújváros fő-útvonala, 1952

10

Magyar Építőművészet, 1984. 1. 19-old.

MDK

Weiner Tibor épitész

Rajkai Tibor:Hozzászólás az épitészet-elmélet kérdéseihez Magyar Épitőművészet 1955.IV.évf.9-10.sz. 318.l.

Weiner Tibor épitész

MTK

Bonta János:A Magyar Épitőművészek Szövetsége MDP aktiva vezetősége 1955.évi április hó 26-i ülésének anyagából Magyar Épitőművészet 1955.IV.évf. 9-10.sz.315-317.l.

WEINER Tivor építész

NN: Festőállványok között a szemüli Sztálinvárosban

Művelt Nép 1955 11 évf. 33 sz. aug. 14. 3. l.

Weiner Tibor

1948-ban visszatért Magyarországra.
1950: Dunapentele - Sztálinváros vezető
építésze. 1957 óta Dunaujvárosban él.
A Dunaujvárosi Városi Tanács alelnöke.
Címzetes egyetemi docens. (+1965. 7. 9.)
Fehete Márton: Prominent Hungarians
Home and Abroad, München, 1966. 334 l
317 l.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György út 41.

Weiner T.

A ortálinuánosi irodaházat épitette.

Major Máté: Az épitészet uj világa, Magvető, 1969, 96. l.

Weiner I.

Sztálinvárosi új városrészek építője.

Major Máté: Az építészet uj világa, Magvető, 1960, 98. l.

Weiner T.

Sztálinvárosi egyes részeinek építője.

Major Máté: Az építészet uj világa, Magvető, 1969, 91. l.

MDK

Weiner Tibor

építőművész

Magy. Építőművészek Szöv. Magyar Nemzet, 1954. ápr. 16.

MDK

Weiner Tibor épitész

Preisich Gábor: Weiner Tibor elvtársnak Magyar Épitőművészet 1955.IV.évf.1-2.sz.42.1.

MDK

Weiner Tibor épitész

Gömöri-Szabó: Az 1956. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája Művért 1957. VI. évf. 4. sz. 338. l.

Weiner Tibor, épitész MDK.

Sztálinvárosi tervező

Városkompozició (repr.)

Főtér (távlati kép) repr.

A Főutvonalon az öt és hétemeletes házakat tervezte . (repr.)

MagyÉp 1945-55.

Weiner Tibor
építész

M.D.K.

A Városi Tanács felszólítására a város építészeti koncepciója kérdésében javaslatot dolgozott ki.

Budapesti Városi Tanács V.B. Ismertetője Bp. 1953, 31 l

Weiner Tibor
építész

MDK.

A városfejlesztés törvényszerűségeiről írt.

Budapest városépítészeti leírásai. 42 kép (1954)

WEINER TIBOR építén

Építészet és tervezés Magyarországon 1945-1956.
Bp. OMHv Ép.Muz., 1992

9-12, 26, 31, 53, 59, 89,

kori tulajdonosa → Plitzner János egri kőfaragómester.

KELLER János ácsmester. Egerben 1827-ben írják össze a Belvárosban, ahol egy segéddel dolgozik.

KELLNER (KELNER, KÖLLNER) János Mihály egri, illetve demjéni kőfaragómester. 1747–61-ig szerepel Eger város adóösszeírásaiban. 1757-ben a város IV. negyedének 4. fertályában lakik, ahol saját háza és szőlője van. 1753-ban a megyeház építkezésénél találjuk, ahol annak köveit faragja. Ugyanezen munkával foglalkoztatják 1762-ben (EÁL Heves vm. szdm.), 1763-ban (EÁL ua.), 1764-ben és 1766-ban is. (EÁL ua.) 1763-ban bérbe veszi → Hágen Józseffel együtt a püspöki kőbányát Demjénben. (EÁL ÉrsGazd L I. cl. lib. 153. p. 42.) 1764-ben az egri püspöki rezidencia kőfaragványait már özvegye készítteti → Miller és Hágen kőfaragókkal együtt. (EÁL ÉrsGazd L szdm. 1764/201. sz.)

KELLERMANN Bálint (Valentin) egri kőművessegéd → Valner kőművesmester segédjeként tartják számon Egerben 1752-ben, majd egy év múlva mint önálló kőműves szerepel az adóösszeírásban.

KELLERMANN Jakab egri kőműves. A városi adókönyv 1790. évi kötete őrizte meg nevét.

KELNER Jakab ács. Egerben 1766–75 között az adóösszeírások említik.

KEREKES József füzesabonyi asztalos, ahol 1836-ban a megyei katonai kvártélyházon dolgozik, majd Mezőtárkányban 1836-ánn ugyanilyen munkát végez, mint Füzesabonyban. (EÁL Heves m. szdm.)

Weiner Tibor, építű

2: Borbíró Virgil

Korompay Gy: Az 1930-as 40-es évek 10-12
városépítése hazánkban

Magyar
Építőművészet 1983 83/2

Weiner Tibor, építész

A bsz. Műemléki felügelőség építészeti múzeumának gyűjteményébe került Weiner Tibor építész hagyatéka.

– : Értékes tervek híres épületekről 3.

ESTI HIRLAP, Bp 1973. febr. 21.

Weiner Tibor

tervezte a Dunaujvárosi főutvonal lakóházait. 1952. 267. sz. reprodukció.

Merényi Ferenc: A magyar építészet 1867-1967. Budapest 1970.

981

Weiner Tibor

elhunyt magyar építész nevét említi.

Mezényi Ferenc: A magyar építészet

1867–1967. Budapest 1970.

71

Weiner Tibor

Dunaújváros főépítésze volt.

Merényi Ferenc: A magyar építészet
1867-1967. Budapest 1970.

1101

Weiner Tibor

magyar kármozási bankomista
építész.

Merényi Ferenc: A magyar építészet
1867-1967 Budapest 1970.

791

Weiner Tibor

épületén

Részt vett 1929-ben a CIAM frankfurti kongresszusán.

Gátor Endre: A CIAM magyar története
1928-1938.
Akadémiai Kiadó. 1972.

Weiner Tibor

építész

Neve megjelent néhányszor a CIAM
magyar csoportjának publikációiban.

Gábor Emter: A CIAM magyar csoportja
1928-1938. 8.
Akadémiai Kiadó 1972.

Weiner Tibor, építész

M.D.K.

az 50-ci évek során a nemzeti hagyományokra való hivatkozással ujjáélesztett eklektikus és konzervatív felfogásban egész új városképeket teremtett (Duna-újváros).

Antal Kampis: Kunst in Ungarn,
Bp. 1966. Corvina,

372. old.

MDK

Weiner Tibor

Kiállitási kritika

Dunaujváros 1968 ápr.6.

Weiner Tibor

építész

l.

Szabad Művészet

1952. 9. n. 455. l.

Gyula urnak,
tsága elnökének,
Budapest.

hó 6-án, 280 sz.a.kelt b.átiratá-
odat tisztelettel értesiteni, hogy

Weiner Tibor

épitém

Szabad Művészet

1952. 1. n. 42. l.

MÜEMLÉKI ÉLETTÉRI ÉPÍTÉSZÉN
Érk.: 1925 dec. 5.

3/19. 1925.

etéből: Dr. Rónay Zoltán s.k. minisz-

A hivatalos másolat hiteléül:

Fehmann Károly

miniszteri s.hiv.igazgató.

Weiner Tibor

épitesz

irta a Magaséptési Tudományos Egyesület hiveit az Épités-Építészet. 1949. 1–2. számaba

~~Átházat~~

~~Tárgy~~

Tételszám

196/1902. számhoz!

MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA

Méret						Egységár		Összeg	
m^1		m^2		m^3		Kor.	fill.	Korona	fill.

<Weiner Tibor>

építész cikke

<, A magasépítési Tudományos Egyesület hírei.
Építés - Építészet
1949. I. évf. 5 sz.
66.1.

52 cs.

1893

(Weiner T.)

Építés
cikke

L) A hagyományok jelentősége a magyar építészet fejlődésében
Társadalmi Szemle

1955. 66-79. l.

innen idézve:

Szabad Müveszet

1955. 302. 1.

(Weiner Tibor)

építész cikke

( ) A Sztálini téri irodaház tervpályázata.
Építés- Építészet
1950. II évf. 1. sz.
Képekkel és ábrákkal.

531
908

Nagyságos Uram!

A távirati megkeresésre ide mellékelve tisztelettel visszakülöm a címemre érkezett értékpapírokat.

Egyben értesítem Nagyságodat, hogy a „Hermes"-től 1822·03 koronát kaptam a mai póstával.

Weiner Tibor, építész

17 Dk

Elhunyta alkalmával kifejezett részvétért Köszönetnyilvánítás.

— : Köszönetnyilvánítás

11

NÉPSZABADSÁG, 1965. júl. 23.

MDk

Weiner Tibor, építész

Hamvasztás előtti búcsúztatója
júl. 14-én a Farkasréti temetőben.

–: Halálozás 14.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1965. júl. 11.

~~43.~~
52.

Weiner Tibor, épülés

TDK

4 Dunaújvárosi Tanács VB-nak ülésén megemlékeztek a város elhúnyt főépítészéről: Weiner Tiborról.

–: Megemlékezés Dunaújváros elhúnyt főépítészéről

10.

NÉPSZABADSÁG 1965. júl. 14.

MDK

Weiner Tibor, építész

Júl. 14-én temették el a

Farkasréti temetőben.

– : Mély részvéttel eltemették Weiner Tibort

10.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1965. júl. 15.

MDk

Weiner Tibor, épülén

1965. július 8-án, életének
59. évében elhúnyt.
Legtöbb műve: Dunaújváros terveinek.

–: Elhúnyt Weiner Tibor, Dunaújváros
főépítésze 14

NÉPSZABADSÁG 1965. júl. 10.

Weiner Tibor épitész M.D.K.

/ 1906-1965/

1929-ben diplomája elnyerése után Németországba ment, ahol a Bauhaus hallgatója lett.
Baloldali magatartása miatt 1930-ban kiutasitották Németországból.
Épitészek egy csoportjával a Szovjetunióba ment, ahol városokat tervezett.
1937-ben Párizsba kerülst, különböző párizsi tervezőirodákban dolgozott. ,
majd 1939-ben Chilébe emigrált.
Itt önálló tervezőként müködött, 1946-1948 között a santiagoi épitészegyetem tanára volt

. / .

Magyar Épitőmüvészet 1965/3. 57.l.

M.D.K.

Weiner Tibor épitész

1948-b n visszajött Magy rorszgágra, bekapsolódott a tervezőirodák munkájába.
Đunapentele várossá fejlesztésének alhatározásakor őt jelülték ki váro terfezőnek.

Dunaujváros épitésének szentelete életét , menkáságát halálig.
Egyike az első Ybl-dijasoknak.

Preisich Gábor: Weiner Tibor

Magyar Épitőmüvészet 1965!3. 51.1.

Weiner Tibor építész M.D.K.

Ybl-díjas

Diplomáját 1929-ben a budapesti Müegyetemen szerezte. Rövid ideig Németországban dolgozott, innét azonban kiutasitották. A Szovjetunióba emigrált. 1937-ig a Szovjetunióban, majd Párizsban, 1939-től Dél-Amerikában dolgozott. A santiágoi egyetem nyilvános tanára volt néhány évig.

Magyar Nemzet 1965. julius 4. 4.1.

./.

Weiner Tibor M.D.K.

1948-ban tért vissza Magyarországra, Dunaujváros megtervezését kapta feladatul.

a dunaujvárosi tervező vállalat irodájának vezetője és a város főépitésze lett.

Munkaérdemrendet kapott .

/g.i./ Me ghalt Weiner Tibor Dunaujváro főépitésze

Magyar Nemzet 1965. julius 10. 4.1.

Dr. Weiner Tibor építész M.D.K.

Dunaujváros főépitésze, a második világháboru előtt hosszabb időt töltött Chilében

Eltemették dr. Weiner Tibor

Magyar Nemzet 196 . julius 15. 5.1.

Weiner Tibor, [építész] MDk

Dunaújváros építésére. Nyilatkozik az Építésgazdasági és Szervezési Intézet (ÉGSZI) létesítéséről.

–: Kutatóintézet Dunaújvárosban 7.

NÉPSZABADSÁG, hn. 1963. máj. 7.

Weiner Tibor, építész

MDK

Dunaújváros építésvezető tervező-
jöméröke.

B.—K.—: „nemcsak vasat..."

10–11.

Család és iskola, Dn. 1965. január

XVI/1.

Egy perc telefon

1021

Mikor kap új szobrokat a város?

A Népszabadság december 11-i számában néhány sorban foglalkozott a Dunaújvárosban felállítandó képzőművészeti alkotásokkal. Ezzel kapcsolatban felkerestük Weiner Tibor Ybl-díjas építőművészt, a város főépítészét, és megkértük, ismertesse olvasóinkkal, hol és mikor állítanak fel új szobrokat a városban.

— Tizenegy képzőművészeti alkotásra írtunk ki pályázatot. Ebből 8 a felépítendő tanácsház belső díszítését szolgálja, négyet pedig a főtéren helyezünk el. Egy Lenin szobrot a tanácsház előtt, és egy figurális szökőkutat. Díszítést kap a jelenlegi pártház mellett lévő falnyúlvány is. A tér Duna-part felé eső részén dunai témájú szobor kap majd helyet. A főtér szobrait előreláthatólag 1965-ben helyezzük el.

Vil.: Ka3, Vb7, Ba4. Bh5. Fb3,

DUNAUJVAROS
Magyar Hirdető
SAJTÓIGAZELO
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1.Vc4?.

1.Bf4. — 58. sz. (nov. 12.): 1.Vd3. (Látszólagos játékkal.) Mellékmegoldás: 1.Bc3:+. — 59. sz. (nov. 12.): 1.Kb7. Megtévesztés: 1.Vd7. (Látszólagos játéka is van.) — 60. sz. (nov. 19.): 1.Hf4. Megtévesztés: 1.He7?. — 61. sz. (nov. 19.): 1.Vc3. Megtévesztés: 1.Vd8? — 62. sz. (nov. 19.): 1.Ve1. Megtévesztések: 1.Vb1?, 1.Vc1? és 1.Vc3?.

Riczu Lajos sakktárs 42. sz. feladványának javítása is hibásnak bizonyult (közlés nov. 12-én), mert 1.Hc4 lépéssel nyomban az első lépésben matt van benne.

Weiner Tibor, építész MDh

A küldöttség tagja.

(A.): Magyar építőművészek a harmmai kongresszuson 6

EST/ HIRLAP, Bp 1963. szept. 5

Weiner Tibor, építén

MOSK

Nyilatkozata Dunaújváros
Központjának felépítéséről

— Ezerlakásos városnegyed

6.

ESTI HIRLAP, Bu. 1962. nov. 29.

A város, amely keresi főterét

Dunaújváros

SZIGETHY ANDRÁS

RÉDEI FERENC FELVÉTELE

Egy város bolyong a történelemben. Egy város, amely keresi önmagát, szeretne főteret, olyat, amilyen egy igazi városnak van, tele emberekkel, sétálókkal, andalgókkal, bámészokkal és vásárlókkal, padon ülő ábrándosokkal, akiket körbefog, dédelget és véd a tér.

De ilyen főtere nincs Dunaújvárosnak. Semmilyen sincs. Annak ellenére, hogy van kettő is. Egyik kint a vasmű előtt, hatalmasan, méltóságteljesen egekbe emelkedő oszlopos bejárattal, hogy megállva előtte az ember aprónak, porszemnek és semminek érezze magát, tudomásul véve, hogy egy birodalom, egy óriás gépezet jeltelen része. Innen vezet be az út, a Vasműút, melyre most terveznek Mc Donald's-ot építeni. A Vasműút szélesen, osztott sávosan, középen parkkal kettéválasztva – hogy az önfeledt munkástömeg május elsejei felvonulásokkor behömpölyöghessen a városközpontba –, nyílegyenesen vezet a Városháza térre, a volt Lenin térre, ahol már csak egy szabályos formációt alkotó, fákból, bokrokból álló csoport jelzi, hogy itt állt a Szovjetunió alapító atyjának szobra.

A főtér első épületét 1952-ben emelték. A párthház számára. Tervezője, Weiner Tibor hosszú ideig volt a város meghatározó építésze. Sorsa mint történelmi adalék sűríti magába a kor és a város születésének szellemét. Weiner Tibor nagypolgári családból származott, részt vett az 1919-es tanácsforrongásban, majd a Szovjetunióba menekült. Onnan kiábrándultan, kalandos úton Bécsbe, majd Párizsba emigrál. A negyvenes években Chilében egyetemi tanár, és amikor hazahívják, jön, teli tervekkel, hogy a jövendő munkásosztályának várost emeljen.

Monumentalitásban egységes, igazi építészeti térfalakkal, a Vasmű sugárútját megállító magas toronyépülettel, a teret körbeölelő, alul árkádosan könnyített szocreál házakkal, a Duna-part felé kinyíló Sztálin-szoborral ékesített főteret álmodott magának a város 1953-ban. Semmi nem lett belőle mind a mai napig. A toronyház áll. Magas, tízemeletes. Se nem szocreál, se nem semmilyen. Esetleges, véletlenszerű, mint maga a tér, melyet a toronyházhoz biggyesztett L alakú, kétszintes, leginkább luxusbarakkra emlékezető nyúlvány tesz még jellegtelenül bizarrabbá. Az épületeknek is lehetnek génjei? Mert ez az L alakú mintha mai változatában átörökítené azt az időszakot, amikor ezrével özönlöttek ide a Vasmű és a város építői, s legtöbbjüket a déli barakkvárosban, az Ezresben és a Radarban szállásolták el. Az L alakúban a bíróság és a városháza különféle irodái találhatók. Itt dolgozik a város fiatal főépítésznője is, aki stúdiótanulmányokkal inspirálja a főtérre, a városközpontra vonatkozó rendezési tervek elkészítését. „Építészeti, mikroépítészeti, kertészeti eszközökkel, és elsősorban funckióváltással és funkció-hozzáadással a térből igazi piazzát, fórumot kell szervezni" – olvasható egy 1998-ban készült vizsgálat és program címet viselő tanulmányban.

Fórumot teremteni? Fórumot nehéz körzőkkel, vonalzókkal és számítógéppel tervezni. Fórumok lesznek. Mint kagyló magából a gyöngyöt, úgy teremti a város magának fórumát. Száz meg száz évek kellenek a teremtéshez. „A város külső képét és belső elrendezését úgy kell kialakítani, hogy az kifejezésre juttassa a felszabadult munkásosztály boldog életét, a Pártnak és az Államnak a dolgozókról való mindenoldalú gondoskodását." (Vas Zoltán, 1952.)

A Vasmű alléja és a Dózsa György út kereszteződése sarkán álló épület, a város irodaháza egy hajdanvolt birodalom szigorúságával néz szembe a főtérrel. Az épület bejáratát dombormű díszíti, az acélos martinászizmok fölötti ablakban a Független Kisgazdapárt emblémája, baloldalt a Munkáspárt hirdeti magát, a martinászoktól jobbra megfakult MDF-zászlót lenget a januári szél.

A főtér csaknem üres. Egyedüli valóságos funkciója az autóparkoló. Az L alakú épületbe belépőt a korán reggel ide telepedő, meleget, hajlékot, oltalmat kereső munkanélküliek méltóságot levedlett tekintete fogadja. A városházához kapcsolt L alak mögött magas házak szürke őrei. Oldalt lapos, hosszú, sávházas lakóépület, mely a téren sétálókat – ha lennének – a Duna-part felé terelgetné, de egy ötlettelen ötlettől vezérelve a kivezető útra keresztbe tervezték a házasságkötő lepényszerű, seszínű tömbjét, amely végképp lehetetlenné teszi még azt is, hogy a Városháza tér a Duna-parti sétánnyal legalább összekötő elemként érvényesüljön.

Mintha kísértene a szellem, amelyben a főtér fogant és elvetélt. Nagy álmok voltak. És sokan hittek igaz szívvel az álmokban. „Hősiesség – ezt tudta a szemem. A hősiességet akarta látni: mást nem is volt hajlandó látni, csak azt" – mondta el magának és a városnak máig érvényes kritikáját Örkény István 1953-ban – amikor a város épphogy belelendült az épülésbe, a városközpont tervei készültek.

A Városháza téren nincs hová betérni. Irodák, hivatali helyiségek, bírósági fegyelmet sugárzó felirat az L alakún. Még az 1952-ben pártháznak készült épület, ma múzeum, a maga klasszikus, timpanonos homlokzatával kölcsönöz némi szocreál bájt a térnek.

Esténként csend és némaság a téren. A toronyházból hamarosan elköltözik a városi hírlap szerkesztősége is, így még a későn hazatartó újságírók sem fognak átvágni a repedező, töredező díszburkolaton. A díszburkolat sötét aszfalt, melyet fehér csíkozás oszt szabályos mértani alakzatokra. De ez a rend nem szült se szabadságot, se főteret.

A szerkesztőség a volt Aranycsillag szállóba költözik. A Városháza tértől alig pár száz méterre. Az Aranycsillag szállót a rendszerváltás utáni privatizáció során eladták, tulajdonosa tönkrement, a szállót bezárták, csődgondnokot neveztek ki.

A csődeljárás során kézen-közön új gazdára lelt egy porcelán kávéfőzőgép.

– Herenden készült, egyedi darab volt. Vagy a hármas vagy a négyes sorszámot viselte. Tíz, ha készült belőle – mondja a múzeum igazgatónője, aki szerette volna megvenni a város számára, hogy megőrizze a múltnak egy történelmi darabkáját abból az időből, amikor még úgy gondolták: munkába indulásuk előtt az emberek a herendi manufaktúrában készült porcelán kávéfőzőben készítik el a feketéjüket.

Tanúvallomás

Weiner Tiba

Hogyan meséljünk történeteket?

Beszélgetés a Blue Boxban: Jancsó, Grunwalsky… és Mr. Universe

A Nekem lámpást adott kezembe az Úr Pesten című (kicsoda? micsodát? kinek? hol? – sorjázhatnak a kérdések a gyanútlanokban) új magyar filmet Jancsó Miklós rendezte, Grunwalsky Ferenc fényképezte, Hernádi Gyula írta. Valójában a dolog ennél bonyolultabb, ha úgy tetszik, egy kicsivel egyszerűbb. Egy hajdani amerikai sikerregényt éppúgy, miként a Bibliát, sőt a túlolvasott kritikusokban – ahogy a rendező mondta rezignáltan e sorok írójáról, írójának – még Gárdonyi Gézát is fölidézni képes filmcímen kár törni a fejünket. Jól hangzik. Ám semmi köze a filmhez. Része egy viszonynak. A közönség és a filmkészítők stratégiai viszonyának.

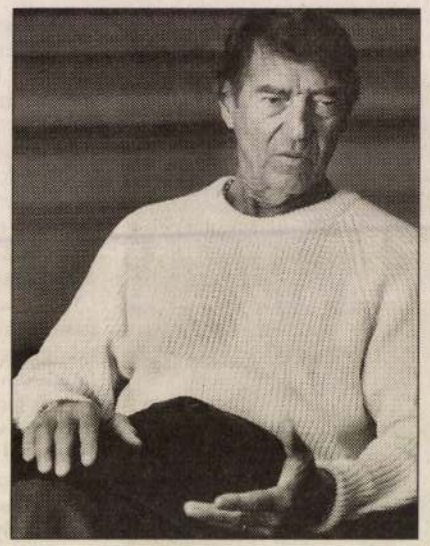

Mickey Hargitay

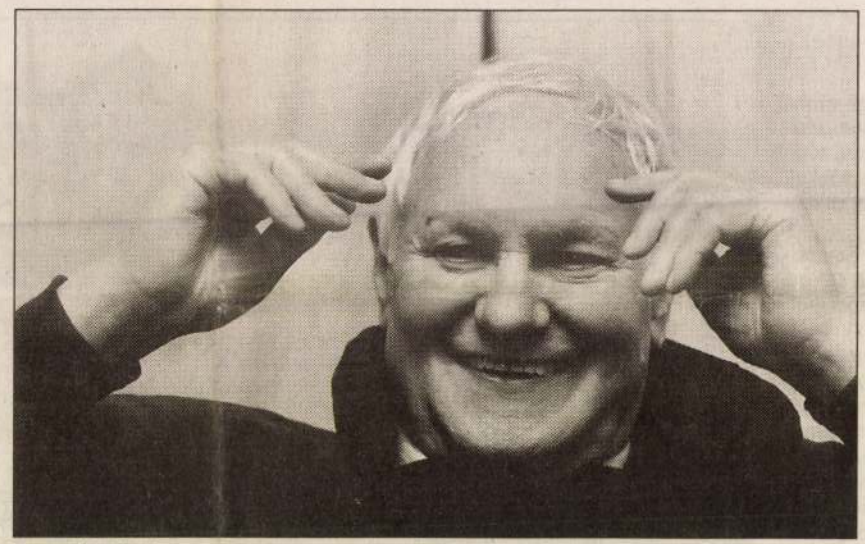

Jancsó Miklós

VELLEDITS ÉVA FELVÉTELEI

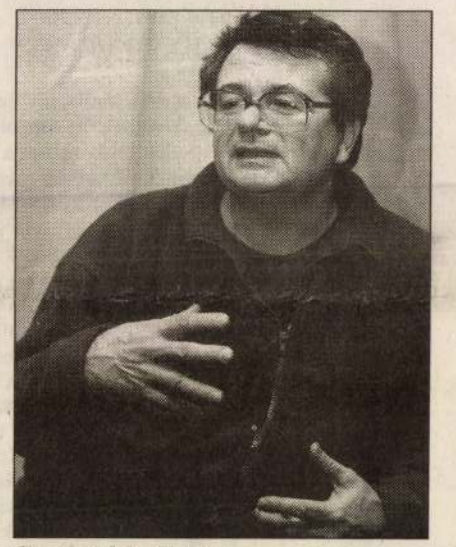

Grunwalsky Ferenc

CSALA KÁROLY

A film szabatosan, gondosan megfogalmazott alapötletekre fölépített novellák sora. Végső kimunkálásuk azonban forgatás közben, temérdek rögtönzéssel történt. Ebben s a párbeszédek alakításában a rendező mellett Grunwalskynak – és a vezető színészeknek is, legfőképpen Mucsi Zoltánnak és Scherer Péternek – jókora része volt. Szerzői film, de nem csak egyvalaki a szerzője.

Ezért hát nem egyvalakivel akartam volna beszélgetni, hanem a szerzőkkel, többes számban. Közismert utcai balesete óta Hernádi Gyula nehezen jár, mindennemű lépcsőt kerülendő találtatott ki a találkozás helyszínéül a budapesti Blue Box mozi a Kinizsi utcában, vasárnap kora délután, amikor nincs ott senki.

Ehhez képest Hernádi nem volt sehol, viszont a Blue Boxban nyüzsögtek az emberek. Mickey Hargitay, Jancsó Miklós, Grunwalsky Ferenc, Mucsi Zoltán, Scherer Péter, Kovács Lajos, Kovács Gyula, Kovács Gyula, Kovács Gyula

WEINER TIBOR építész

PRAKFALVI Endre: Tornyok és ideológiák : Elmélet és gyakorlat építészetünkben 1945-1956. = Valóság, XXXV.évf.4.sz.1992 102-104, 108-110.p.

Weiner Tibor építész

Komor Vilma
Egy építész emlékezete
Nyolcvan éves lenne Weiner
Tibor

Magyar Nemzet, 1986. dec. 30. 5.

beri szellemet szinte abszolút tökellyel megnyomorító mélységes üregéből merült fel, hogy döbbenetes szobrával éppen a megtörhetetlen és diadalmaskodó szabadságvágyat kiáltsa világgá. A hatalmas léptékű figura, amely az embernagyságúnak legalább a duplája, ha nem éppen háromszorosa, karjait széttárva óriási lendülettel lép előre, arcán a kiolthatatlan emlékezet megszenvedett lenyomatával. Mint címe, a *Jahrhundertschritt* is elárulja, ez a heroikus lény egy egész évszázadot tesz meg az időben, miközben át is lépi ezt az évszázadot, fölébe magasodva a háborúk és megaláztatások XX. századi kataklizmájának.

A múzeum a belső termekben is végigviszi a keleti és nyugati művészet párbeszédének, együttlélegzésének, párhuzamosságának a koncepcióját. Illetve azt teszi, amire a gyűjtemény lehetőséget ad: elég nagy számban és súllyal mutatja be szovjet művészek alkotásait, főleg hiperrealista, vagy ironikus-szimbolikus festményeket és a koncept art nagy mesterét, *Kabakovot*, számos „kelet-német" művészt, sokakat Kubából, egyet-egyet Lengyelor-

WEINER Tibor építész

terve a Baross téri mélyállomásra

PRAKFALVI Endre: A budapesti földalatti gyorsvasút tervei és épitése.= Pavilon 6(1991) 7o.p.

TELEFOTÓ

a Tudományos
Szentatyát *Ko-*
s, a Magyar
Akadémia el-
ötte a magyar
és kulturális
ilt rangos kép-
en.

hogy a hazai
rökben élénk
és — felekezeti,
hovatartozástól
- helyeslést vál-
Vatikáni Zsinat-
ányról és a kul-
vánított állás-
ely felhívja a
a, hogy a kul-
ibontakozásához
ége van a neki
ságra, és a sa-
ei szerint való,

mel tapasztaljuk, hogy megszűnnek az ideológiai monopóliumok, s olyan új társadalom van kialakulóban, amely tiszteletben tartja ezeket az alapvető értékeket. A tudományok és a művészetek képviselői, akik különböző vallási és politikai meggyőződést vallanak, ma szabadon egyesülhetnek abban a közös erőfeszítésben, hogy az igazságot, a jóságot és a szépséget keressék és szolgálják, a kultúra és az emberiség igazi fejlődése javára — mondta az Akadémián Őszentsége.

II. János Pál pápa este 7 óra után, fárasztó szombati napjának utolsó programjaként a budapesti Apostoli Nunciatura székházában találkozott a Magyarországon akkreditált diplomatákkal, valamint számos ország és nemzetközi szervezet képviselőivel.

A Szentatya hivatalos magyarországi programja ma Máriapócson folytatódik, ahol misét celebrál az egybegyűlt hívők előtt.

WEINER, építész

Miskolcon a felszabadulás utáni időszak általános városrendezése több konkrét állomáshoz kapcsolódik. Ezek egyike: 1949. évi un. Weiner-féle általános terv. 191. old.

ifj. HORVÁTH BÉLA: A miskolci városkép változása 189. old.

A Herman Ottó Múz. Évkönyve. XI. Miskolc, 1972

Weiner Tibor műépítész

a Tanácsköztársaság emlékművének építéstervezője volt, Kiss István szobrászművésszel közösen első díjat nyert a pályázaton. Weiner Tibor azóta elhunyt sörökét ~~Hoffman~~ Hoffer Miklós vette át, az architektúra kiképzésére (említve)

Szabó József: Látogatás Kiss István szobrászművésznél.

Közalkalmazott, 1969. márc. 7.

Weiner Tibor

Dunaújváros városrendező
főépítészének neve említve a
25. oldalon

Magyar építészet 1945-70

Weiner Tibor

Bonta János ismerteti Perényi Imre: A város központja c. könyvét. /Bp,197o./ - Itt említi, hogy Dunaújváros "...Weiner Tibor által lefektetett alapstruktúrája... időtállónak bizonyult."

Éptud, 197o /II/, 3-4.sz. 451-456.l.

Weiner Tibor
építész

Dunaújváros főútvonalának lakó-
házcsoportja

Raabs: Magyar építészettörténet 562
Műszaki Kiadó 1971.

Weiner Tibor,
építész

~ Dunaújváros terve

Rados: Magyar építészettőt. 352.
Műszaki kiadó 1971.

WEINER TIBOR, műépitész

Heckenast Péter 1949-ben az Épitésügyi Miniszterium területrendezési műhelyébe került, amelynek munkáit akkor Perczel Károly, Hönsch László, Zöldy Emil és Weiner Tibor irányitották. 124.old

MATIS LAJOS: Vas megyei vonatkozásu Ybl-dijak 124.old

VASI SZEMLE, Helyismereti Évkönyv, XIX.évf. 1965
1.szám Szombathely, 1965

Weiner Tibor
építész

Méltatás

Földes Anna: A könnyűszerkezetű ház.
Nők Lapja, 1968. okt. – 40 oldal

Weiner Tibor

nevét a Bauhaus-szal kapcsolatban álló magyar építészek, ill. művészek felsoroláséban említi

Timon Bálmán: Egy korszak lezárult?
Magy.Ép.miv. 1972.5.sz.58-59.l.

Weiner [Tibor], építész

L. Vákár Tibor

Vákár T. Egy építőművész pályakezdése 1930-35 33-34

Magyar Építőművészet, Bp. 1983 83/2

Weiner Tibor, építén

L. Kaesz Gyula

13-15

Mezei Ottó: Időszerű gondolatok az „időszerűtlen" Bauhausról ...

Magyar

Építőművészet Br. 1983 83/2

Weiner Tibor Ybl-dijas épitész MDK

A lakásépitésről, tervrajzok repr.

A Mesteriskola tervei, Magyar Épitőművészet, 1955. IV.évf.1-2.sz.28-29.l.

MDK

Weiner Tibor épitész Ybl-dijas

Sztálinváros tervezése, maket-foto repr.
Sztálinváros főtere 1951,1953,1954-es tervjavaslatok repr.

Perényi Imre:Kompoziciós törekvések városstervezési gyakorlatunkban Magyar Épitőművészet 1955.IV.évf. 3-5.sz. 84.l.86.l.

Weiner Tibor
építész

M.D.K.

A Városi Tanács 12 építészt szólított fel hogy a város építészeti koncepciója kérdésében javaslataikat dolgozzák ki. Weiner is közöttük van.

Budapest Városépítészeti Kérdései (1954) 24 lap.

Weiner Tibor

A Szovjet Orsk várost több társával együtt tervezte. Később Párizsban telepedett le. A Santiago de Chile Egyetemén előadóként működött.

Fekete Márton: Prominent Hungarians Home and Abroad, München, 1966. 334 f
317 f.

Weiner Tibor

Született 1905-ben. Építész. A budapesti Műegyetemen tanult (oklevél 1928) - majd Németországban a Bauhaus-ról. A háború alatt a Szovjetunióban élt.

Felete Morton: Prominent Hungarians Home and Abroad, München, 1966. 334 l. 317 l.

MDK

Weiner Tibor épitész

Sztálinvárosi ötemeletes lakóépületek repr.

Hámor István:A lakástervezés tiz éve Magyar Épitő-művészet 1955.IV.évf.3-4.sz.109.l.

MDK

Weiner Tibor

építész, Ybl-dijas

Magy. építőművész küldöttség utazott a Szovjetunióba.
Szabad Nép, 1954. máj. 29.

Weiner Tibor

A szarző a cikkben* levelet közöl, melyet huszonhatan írtak alá, köztük W. Hebebrand, H. Meyer, E. May stb. (két magyar is: Forbát Alfréd és Weiner Tibor), akik ez időben néhány esztendőt dolgoztak a Szovjetunióban.

*Hans Schmidt: Diskussion um Russland. Die neue Stadt. Frankfurt am Main, 1932. 1. (6.) évf. 6-7. s. 146-148. old.

Major M.: A szovjet építészet útjának első szakasza. 1917-1936.

Új Iras VII. évf. 4. sz. 1967. ápr., 85-86. l.

Weiner Tibor MDK

építész

A Tanácsköztársaság-emlékmű tervpályázatán az építészeti és terrendezési megoldás első díját és a kivitelezési megbízást Weichinger Károly és Weiner Tibor építész kapta.

Müterem 1958 I. évf. 6. sz. 41. o.

mak

Wenier J.

Első monstre álarcos bálkarnevál egyveleg.
Egy olasz éj eim alatt. 11 orakor szinpadon: szen-
zácios balett stb. Bp 1898 jan. 15 ny. n 121×93 cm
kék, lila, sárga, rózsaszin és hszöld szinek. Balról
táncoló bajadér, jobbról szöveg
Az. O. Sz. K. Grafikai Plakátjai Bp. 1961.

83. l

Nr. 4.

Weinert József

jezsuita tanár
az alábbi intézetben
csaknem mindent ta-
nított, első sorban
rajzot és rajzoló geo-
metriát

1877/8 — 1891/2.
Meghalt.

Komárik

139. l.

tárkérdésben intézett fölterjesztés, a közlekedés javitása, a szociálpolitikai intézmények létesitése stb. mint olyan feladatok, amelyek oroszlánrészben az ő nevéhez füződnek. A közmunkák tanácsában, a háborus népélelmező bizottságban, a közigazgatási, közlekedési, pénzügyi bizottságokban stb. és a központi választmányban vezető szerepe van. Elnöke a 45-ös kerületközi bizottságnak. L.: VI., Teréz-körut 24.

Végh Károly győri, a M. Folyam- és Tengerh. r.-t. vezérigazgatója, szül. Bécsben 1859-ben, ker. akad. végzett. A Ferenc József rend középkereszt; a hadi ékit. V. kereszt II. o. diszjely., a bajor

árugyár volt főnöke, a főváros egyik legrégibb és legjobb nevü gyárának főnöke, az Erzsébetvárosi Kör régi tagja, a közjótékonysági és humánus intézmények készséges pártolója. Jelenleg magánzó. Szül. 1855-ben Leipnikben (Morvaorsz.) épit. okl. van; 1904 óta vir. biz. tag; a katonaü. biz.-ban müködik.

Vikár Béla, iparos. szakiró, szül. Budapesten 1861-ben. Középiskolát járt. 1910 óta vir. biz. tag. Iparoktatásügyi bizotts. Számvevőség és a központi pénztár müködésére felügyelő bizotts. Városgazdasági bizotts. és Albrecht Hildegarde bizottságokban müködik. Ipari tanulmányutakat tett Német-Francia és Angolországban. Az Országos Iparegyesület végrehajtó bizottságának tagja. Kereskedelmi és Iparkamara tagja, Országos Ipartanács tagja, stb. A szakipari szövetkezetek reformjáról fölötte érdekes tanulmányt irt. A Ferencz József-rend lovagja. L.: IV., Királyi Pálutca 12.

*

Wagner Géza zólyomi. Sz. Budapesten 1843-ban, magánzó, jogtudor, ügyvédi okl.; 1876 óta biz. tag; most a pénzü. és képzőm. biz.-ban müködik. Többször

Weinerz Márán

jén a demokrata-párt alakulásának propagálására az Uj Század cimü politikai hetilapot, majd a Polgár cimü politikai napilapot alapitotta; 1894 óta az utolsó időkig a Pesti Hirlap önálló publicistája volt. Több önálló munkát irt. A nemzeti ellenállás idején tagja volt a vezérlő bizottságnak. Jelenleg a Terézváros országgyülési képviselője. Közvetlen az 1906. évi községi választás előtt a III., V., VI., VII. és VIII. kerület egybevonásával megalapitotta az egyesült községi demokrata-pártot, amely később aztán polit. okokból feloszlott. Ma a városházán és a közgyülésen a legtekintélyesebb vezérember, amt genialitásának, páratlan szorgalmának köszönhet. A főváros fejlesztése körül örökbecsü érdemei vannak. Nagyjelentőségü és már megvalósult inditványait lehetetlen e keretben felsorolni. A gázgyár megváltása, a vásárpénztár létesitése, az üres telkek megadóztatására vonatkozó javaslat, a városi gyógyszerkódik. Udvari tanácsos stb. L.: V., Mária Valéria-utca 11.

Vértes Emil, szül. Versecen 1874-ben, kereskedő. Középiskolákat végzett. Volt Párisban, Londonban, Berlinben, ismételten Bécsben és a Svájcban. Hét év óta IV. ker. sz. v. biz. tag. Közjótékonysági és a közgazdasági bizottságban működött. Üdvös inditványt tett a telefondijak leszállitására, a vándoripartörvény ügyében, a gázárak leszállitása tárgyában, interpellált a Belv. műhelyházak ügyében, stb. — A Belv. Kisip. és Kisk. Körének elnöke, a főv. keresk. egyes. sok éven át igazgatós. tagja. A közgyülésen a keresk. és iparügyek agilis harcosa. Jelenleg mint népfelkelő szolg. hazáját. L.: IV., Muzeum-körut 15. sz.

Vielwenig Lajos, szül. Budapesten, 1852-ben, volt vendéglős, 1903. év óta bizottsági tag; a Terézváros kültelkének kiépitése, rendezése körül sokat fáradozik. A közp. vál. és a közrend. biz.-ban működik. L.: VI., Szondy-utca 91.

M. D. K

WEINESCH (Wannesch · Weinisch),

Stephan ötvös

megh. 1651.

Nagyszebenben cét.

Hann Sebestyén első Veleséje volt

a leányo.

Lorenz Sievert: Sebastian Hann G. l.
Brukenthalischen Museum II. Hsadt. 1932.

9 l.

Weingärtner Károly (Dragutin), horvát festő, Velika Mlakaban (Zágráb mellett) született. Elvégezte a cs. kir. genie-akadémiát. A festészet iránt nagy hajlandóságot érzett és nemsokára otthagyva a katonai pályát. Teljesen a művészetnek szentelte magát. Megfestette: A horvát tartománygyűlés 1848 julius 4.-én, és A Cetinjei sabor 1612-ben, ismert képeket. —

A tyja birtokán Velika Mlakaban telepedett meg és

Strossmayer Koledar za god 1909, 198 oldal.

Weiner

Viselet. T. 4899.

Nagy-szebeni román leány és asszony.

A keritésen innen a szembe néző leány mellett férjhez ment testvére áll és mindketten ünneplőt hordanak. A háttér hegyes vidék. Felirata:

4. Romänisches Mädchen. 5. Deren verheirathete Schwester aus der Vorstadt von Hermannstadt.

a bal sarokban: Weiner.
alól jobbra: Beilage zu M. Auer's Faust.

Szines kny., mér. 24.8 : 18 cm.

156-95-21.

Weingärtner Károly

törtenelmi festo.

Ort und Jahr seiner Geburt unbekannt. Zeitgenosse. Wir wissen über den Lebensgang des in Rede Stehenden, den wir in lexikalischen Werken über Kunst und Künstler in Oesterreich vergeblich suchen, aber aus seinen Bildern kennen, nur sehr wenig. Er enstammt einer deutschen seit langer Zeit in Croatien ansässigen Familie. Wo er sich in der Kunst ausgebildet, können wir nicht angeben, aber in seinen Gemälden, in welchen er seine hervorragende künstlerische Schaffenskraft vorwiegend den nicht undankbaren Motiven aus der Geschichte Croatiens und der mit demselben verbundenen Länder zuwendet, zeigt er sich als bedeutender Künstler, der eine gute Schule genossen und sich an trefflichen Vorbildern emporgearbeitet hat. Das erste grössere Geschichtsbild, mit dem er die Aufmerksamkeit der Kunstfreunde im Frühjahr 1885 auf sich lenkte, war, "Der croatische Landtag am 4. Juli 1848.", an welchem denkwürdigen Tage Ban Jelacić im Landtage den Zug nach Wien proclamirte. Das Gemälde, das der Deutschösterreicher freilich

am ein wenig erfreulicheres Moment erinnert, wenn auch das peccatur intra et extra nur vor wie so oft sich bewahrheitet, ist ein historisches Bild im grossen Style, voll Leben und von packender Wahrheit, die Gestalten sind sämmtlich Porträts, unter denen als in jener Sitzung eine hervorragende Rolle spielend zu nennen sind ausser dem Baron Jelačić dessen Leibserschaner Toša, der griechische Bischof Mirko Ozegović, der Katholische Erzbischof Joseph Schrod, dann die Barone Ozegović und Dragutin Kušlan, schliesslich der berühmte Bauer Jova Maravić. Das Bild, das über ein halbes Dutzend lebensgroßer Gestalten im Momente lebhaftester Erregung darstellt, wurde für das croatische Nationalmuseum angekauft. Eine chemitypische Nachbildung findet sich im Oesterreichischen Reichsboten vom 15. Aug. 1885. Nr. 33, S. 12 und 13. Noch im

Weingärtner Karl 3

Winter des nämlichen Jahres brachte der Künstler ein zweites historisches Bild: „Banus Graf Thomas Erdödy in der Schlacht bei Sissek am 22. Juni 1593." das, wenn es auch dem ersteren an historischer Bedeutung und im Massengruppirung nachsteht, noch immer ein treffliches Schlachtbild vorstellt, in welchem sich Alles in der Hauptperson, in dem Helden Erdödy concentrirt. Auch von diesem lieferte das oberwähnte Blatt, und zwar in der Nummer 155 vom Jahre 1885 eine Nachbildung. Weingärtner scheint noch ein junger Künstler zu sein, und das erste, namentlich den Wienern, in Folge des Auftretens der Sereschaner im October 1848 in Wien — wenig sympathie Bild ist wohl Ursache, das der Künstler nirgends erwähnt wird.

Wurzbach. Biogr. Lex. Wien 1886. 54K. 35l.

Weingarten Mihály

1739. Pécsett öntötte a pécs-budai havikápolna kis harangját.

MOB 457/1917

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási

vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Weingarten Teoboldt

ácsm.

Bé 1720

Tp. Vác

Schneider

zig. l.

póci Szent Mihály-kápolna rokonsága
pülettipusok hoz és technikai megoldásokhoz
ek alkotásával állunk szemben. Ez a
diság ép Dunántulnak a tatárok pusz-
mélt nyugati és délnyugati részeire
t kallosdi templom/.
, mind részleteiben gazdagabb. Ha össze
ák keresztmetszetét, rögtön láthatjuk,
lt tervbe véve az emelet boltozása,

apátsági templom melletti plébánia egy-
i kápolnát választották mintaképül.
épitészet még a tatárjárás után is
karélyos alaprajzot önálló, tehát
álló templomoknál /Kallosd, Rábaszent-
bből arra is következtethetünk, hogy
usztult nagyobb egyház temetőkápolnája
-temploma.
kivitelben természetesen az apátsági
jellemző ebből a szempontból a kapu.
ak keresztmetszete xxx hiven követi

Weingartner

ácsmester Pest

1744.

l.

Németh Lajos:

A pesti főtemplom tört.

I. k. Bpest, 1890. 312. l.

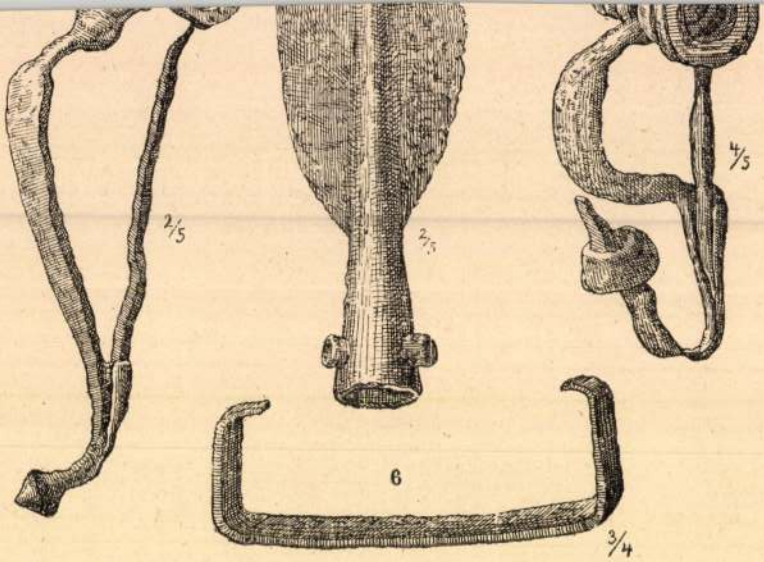

SOPRONI LELET.

Lásd 153—5. lapon.

Weingärtner Christian

Ohr.

Segesvár a XVIII szá-

zad második

felében.

irod

Müll Fr. 49. l.

..... *műhely.*

főnökség!

..... hó..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... szamu .....

m.

évi ..... hó.....

.....

sajátkezű aláírás és munkásszám.

Weingarten Ede, Budapest

A Képzőművészeti Társulat tárlatain a következő műveivel vett részt:

1880. őszi k. áll.: A Wetterhorn (Schweizi táj), olajf., 150 ft.

WEINGARTNER Lipót pesti ácsmester. Egerben 1750-ben a megyeháza épitésénél müködik és benyujtja a Pesten vásárolt gerendák árának megtéritése cimén 164 forintos számláját 1762-63-ban. 1764-65-ben a megyei bötrönépület tetőszékének elkészitését fizetik ki számára.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

M.D.K.

Weingartner Lipót, pesti ács-mester

1750-ben működik Egerben és benyújtja a Pesten vásárolt gerendák árának 164 forintos számláját. 1764-65-ben a megyei börtönépület tetőszékét készíti.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII.köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 417 old.

Weingartner Lipót

ácsmester

l

Schola Óbuda

20. l.

Teppich mit Wappen Schönkind

Weingartner Lipót

ácsm.

Bé 1724

Szm. Steinkirch

(Ausztria)

Tp. Pest

Schneider

220 l.

7-

szinten ugyanazt a nehézkes, régies
ık, mint az apátsági templom északi
latt huzódó párkány is az apátsági temp-
i mellékhajójában és kivül is több helyen
nazott párkánynak arányaiban eltorzitott,

ócon, a nyugati karély falába helyezett
azonban, ellentétben ~~Rá~~ a pápóci kápol-
volt boltozva. Jelenleg üresen áll és
alan.

~~rokokó jellegü~~
~~anyagott festett diszitésével és oltárai~~
~~zázadi hangulatot~~

ozatának rokokó jellegü ~~dizz~~ festett di-
litáskor készült. A ~~bejárat felett~~
ejárat felett idősb Szent Jakab elhiva-
karélyban, a Szent Kereszt oltár felett
nak és Jánosnak ~~párbeszéde Krisztussal,~~
rélyban, a Mária oltár felett pedig
van ábrázolva alacsony szinvonalu és
en. Az északi karély boltoza ában, a
tetőzésként, dicsfényben az Isten neve

Weingartner Lipót
ács

1731 – töl válasz-
tott polgár Pesten

Schmall
I. 162 l.

helyek közötti az öntvények az állami művészeti intézeteknél már létező gipszek, vagy nevezett intézeteknél található öntvénynegativák után készítendők.

8. czikkely.

Abban az esetben, ha a gipsz vagy az öntvénynegativ nincsenek jó állapotban, vagy egyáltalában nem léteznek és az eredetinek állapota azt megengedi, az előbbi czikkelyben tartalmazott tilalom alól kivétel tehető és megengedhető közvetlen öntvényeknek a készítése.

Ebben az esetben az illetékes felügyelőség előterjesztésére a régiségek és szépművészetek felső tanácsa, vagy sürgős esetekben annak választmánya meghallgatása után, a minisztérium határoz.

9. czikkely.

Az, aki az eredeti után készítendő öntvényre engedelmet kapott, tartozik az eredetinek első jól sikerült példányát mihamarább a helyszinén kiszolgáltatni. E példány az állam tulajdonát képezi és abban az intézetben őrzendő, ahol az eredeti van, vagy állami

Weingartner János Lipót, ácsmester MDK

A péceli Ráday-kastély átépitésénél "minden szükséges ácsmunkát a hozzátartozó fával, cseréppel és vassal.... 800 Rh. Forintért" vállalja 1757-ben.
1764 végén meghal munkájának felét sem végezvén el.

257.o.

A kupola faszerkezetét ábrázoló rajza elveszett...

258.o.

Zsindely Ferenc: A péceli Ráday-kastély.
Müv. Ért. 1956. V. évf. 4. sz. 253-276.o.

Weingärtner Mihály

erdélyi aranyműves

l.

Horvmagyötv Beisben

7. l.

Weingärtner Mihály

Kerestély

aranyminés.

Segesvárva szül. 1751.

lás 1

Fleischer Blés

95, l.

Csákány vörösrézből, őskori IX. 127

WEINGRUBER ÉVA

78.) Sas
79.) Fecske
80.) Halacska
81.) Kiskukta
82.) Kiskakas
83.) Erdőkerülő
84.) Szobafestő

Weingruber Éva: 100 ovodai jelmez /Rajzok/ Bp., 1963.

WEINGRUBER ÉVA

85.) Turista
86.) Zsoké
87.) Pincér
88.) Futballista
89.) Hóember
90.) Hirdetőoszlop
91.) Stót kisfiú

Weingruber Éva: 100 ovodai jelmez /Rajzok/ Bp., 1963.

WEINGRUBER ÉVA

92.) Rikkancs
93.) Ludas Matyi
94.) Postás
95.) Törpe
96.) Kis ördög
97.) Télapó
98.) Lifted fiú

Weingruber Éva: 100 ovodai jelmez /Rajzok/ Bp., 1963.

WEINGRUBER ÉVA

99.) Sztepp - táncos
100.) Totó

Weingruber Éva: 100 ovodai jelmez /Rajzok/ Bp., 1963.

WEINGRUBER ÉVA

36.) Gomba
37.) Török lasa
38.) Tudián
39.) Oroszlán
40.) Huszár
41.) Bábszínház
42.) Motorversenyző

Weingruber Éva:100 ovodai jelmez/Rajzok/ Bp., 1963.

WEINGRUBER ÉVA

43.) Léggömbárus
44.) Paprikajancsi
45.) Úrhajós
46.) Orosz kisfiú
47.) Öreg tengerész
48.) Arab
49.) Várkisasszony

Weingruber Éva:100 ovodai jelmez/Rajzok/ Bp., 1963.

WEINGRUBER ÉVA

50.) Balerina
51.) Madárijesztő
52.) Boszorkány
53.) Horgászlány
54.) Hollandi lány
55.) Spanyol lány
56.) Kártya - jelmez

Weingruber Éva:100 ovodai jelmez/Rajzok/ Bp., 1963.

WEINGRUBER ÉVA

57.) Katicabogár
58.) Szárszorszép
59.) Mirelit gyerek
60.) Pinska
61.) Kiscica
62.) Kémenysepső
63.) Fenyőkepész

Weingruber Éva:100 ovodai jelmez/Rajzok/ Bp., 1963.

WEINGRUBER ÉVA

64.) Dominó
65.) Kotta
66.) Kertész lányka
67.) Szobalány
68.) Méhecske
69.) Csiga-biga
70.) Kisegér

Weingruber Éva:100 ovodai jelmez/Rajzok/ Bp., 1963.

WEINGRUBER ÉVA

8.) hegény asszony
9.) Csikós
10.) Drótostót
11.) Lakatosinas
12.) Súlyemelő
13.) Apród
14.) Képekely

Weingruber Éva:100 ovodai jelmez/Rajzok/ Bp., 1963.

WEINGRUBER ÉVA

15.) Csillagocska
16.) Harangvirág
17.) Jancsi bohóc
18.) Vadászló
19.) Matróz
20.) Festőművész
21.) Iskoláslány

Weingruber Éva:100 ovodai jelmez/Rajzok/ Bp., 1963.

WEINGRUBER ÉVA

22.) Román kislány
23.) Nagymama
24.) Virágárusleány
25.) Bíró
26.) Rózsaszedő lány
27.) Csecsemő
28.) Orosz parasztlány

Weingruber Éva:100 ovodai jelmez/Rajzok/ Bp., 1963.

WEINGRUBER ÉVA

29.) Forgalmista
30.) Ámor
31.) Fenirező
32.) Kenyereslány
33.) Királykisasszony
34.) Az őr tündére
35.) Kőgehérke

Weingruber Éva:100 ovodai jelmez/Rajzok/ Bp., 1963.

WEINGRUBER ÉVA

1.) Hasamódi
2.) Apolónia
3.) Doktornő
4.) Rokokó baba
5.) Nyuszika
6.) Pillangó
7.) Hawai lány

Weingruber Éva: 100 ovodai jelmez/Rajzok/ Bp., 1963.

...NGRUBER ÉVA

71.) Tűcsök

72.) Hangya

73.) Pékinas

74.) Cowboy

75.) Éjjeliőr

76.) Cipőtisztító fiú

77.) Béka

Weingruber Éva: 100 ovodai jelmez /Rajzok/ Bp., 1963.

Weinhofer [illegible]ly Ferenc ágyuö ntő, Nagyszeben 1722

Kálmán Jánc[illegible] közlése

25b; 26a; 26b; 27b; 28a; 31b; 32a; 33a; 33b 34a; 35a (2, medve); *35b; 37b; 38a; 40b 42b; 43b; 46a; 47a; 47b; 49a; 49b; 50b; 53b 54a; 54b; 55a; 55b; 56a; 57a; 58a; 58b; 60a 60b; 61a; 62b* (2); *63b; 64b; 65a; 66a; 66b 67a; 68a* (2); *68b; 69a; 69b; 70b; 71a; 72b 73a; 74a; 75a; 76a; 76b* (2); *77b; 78a; 79* (2); *80a; 80b; 81a; 82a; 82b* (angyal); *83b 85a; 85b; 86a* (oroszlán); *86b; 87a; 87b; 88a 88b* (2); *89b* (2); *90a; 90b; 91b; 92b; 93a 93b; 94b; 95a; 95b; 96b; 97a; 97b; 98a; 99a 99b; 100a; 101b* (halálfej); *103b* (három énekl figura); *104a; 106a; 109a; 110a* (2); *112b 115a* (2); *115b; 116a* (2); *117a; 117b; 119a 119b; 120a; 123b; 127a; 130a; 130b; 131a 134a; 135b; 136a; 137b; 138a; 138b; 139b 140a; 140b; 141b; 142a; 142b; 143a; 144a* (2)

Weinhold, Georgius

Johannes

nagyszebeni ötvös

l.

Zoltötv Debr

60. l.

Weinhold Janos Görz I

otv.

Kőmagyótvj. 1459. sz

Weinholdt György I

ötv.

Könnagötvj. 1439 n

Weinholdt György II

ötv

Kőmagyötvi 1451 r

Weinhold Janos Gyorgy II.

otv.

Kőmagyóty: 1770. sz

Weinholdt II. György

Ötvös Nagyszeben

Kőmagyötvj. 260. l.

1451 — Georgius V

— *Ohne Meisterzei*

a) Patena. — I

GEORGIVS × V

Ev. egyház, Nag

b) Ostyatartó szel

HOLD × SCHVI

Ev. egyház, Ross

Giacomo il Palma Vecchio (Született Serinallában 1480

Szent Lőrincz, szt. György és ker. szt. [illegible]

Az emelvényen [illegible] e[illegible]
kezében [illegible] mutatóujával
kodik és baljában pálmát fog.
Györgyöt látjuk jobb jában [illegible]
piros keresztel és lábainál a
nos [illegible] jobb kezével a bára
mely alól kecskebőr [illegible] rövi
pezi.

Olajfestés, fára, mérete
~~Palma Vecchio~~ Ár

59

Ltha 114

Az 1895. v. 30-dik

4485
14
17940
4485
62790

Weinhold II. János György

ötvös Nagyszeben

Könnagyötvj. 263 f.

1470

IGV Johannes Georgius Weinhold M 1761, e. —1790.
(B: V,17.)
Serleg Nagysenkről. — *Pokal aus Großschenk.* — „1763."
Mus. Nat. Hung.

V II,

33

jobbját feléje nyujtja, akkép
kezе felett) van. Sötétzöld
derekát kendőöv szorit ja.
Fejöket dicsfény övezi. Az ara-
és alól, a sarkokban levő czimer-
iros sávok váltakoznak, mig a

Glisentitől 900 lirán. (403 frt. 65 kr.)
17-én. (279/94.)
12620/95. és a 22919/95 min. számot.
otz K., Schickedanz A. és Za-

Weinhold J. G

11546

Csorich Ferencz báró.

Derékig, kissé jobbrafordult, de szembenéz. Haját előrefésülte, arcza és bajusza leberetvált. Katonai egyenruhát visel, mellét több rendjel és érem disziti, melyek közt a Mária Terézia rend jelvénye is van. Felirata a kép alatt:

FRANZ FREYHERR CSORICH VON MONTE CRETO,
k. k. Feldmarschall-Lieutenant.
Geheimer Rath und Lin. Inf. Regiments Inhaber etc. etc.

jelzése balról: Gedr. bei J. Höfelich
jobbról: J. G. Weinhold del. 42.

Kőnyomat chinai papiroson, magassága 23.5 cm.

Sz. n. 128-911
2010-911-1
Át. lelt. 6994.

Weinhold Georgy

nagyszebeni ötvös

1683

l.

ZIRC

Weinhold György id

nagyszebeni ötvös

Ezüst csupor Apor István és felesége Farkas Zsuzsárna címerével. 1704.

a M. N. Muzeumban.

Repr.

Bárányné

572, 651. l.

Előadásaimat április hó 2,-án kedden
kezdem

Weinholdt György

Ohv.

1721. Nagneben

a communitás tagja-

ivéd

Htch 383 l.

.....nevü munkás igazolta

.....

a müvezető aláirása.

yezem:

.....

agy helyettesének
rása.

– Endrényi Imre, Szeged.

Weinhold Grösy

ötv

Nagyneben, XVIII sz elsőf.

csod

HHSz 526 1

..... nevü munkás igazolta

.....

a művezető aláírása.

yezem:

.....

igy helyettesének
ása.

- Endrényi Imre, Szeged.

Weinhold Gottfried

aus Dresden in Ofen

1759

med. Kovács Harang

66-2

Weinholdt I. György
ötvös Nagyszeben
Kőmagyötvy 257. l.
258. l.

U 1–14

1439 **Georgius Weinholdt I,** M 1683, e. — 1709 (B : II, az olvashatatlanok között, — *unter den unleserlichen Zeichen* 1—14.

a) Fedeles serleg, szára angyal. — *Deckelpokal, Schaft : Cherub.* „1694."
Bruckenthal-Museum. Expos. 1913 : 56. Roth : 193, 478, Tafel 159, 1.

17

V)

258

Nagyszeben

F. sz. *Lf. Nr.*	Mesterjegy *Meisterzeichen*	Mester — tárgy — tulajdonos — irodalom *Meister — Gegenstand — Eigentümer — Literatur*
1439	*b)* Kehely, nóduszán kövekkel. — *Kelch m. Steinen am Nodus.* — „CALIX ECCLESIAE GERGELYFALVIENSIS. ANNO 1702." Ev. egyház, Gergelyfalva — *Ev. Kirche, Gergeschdorf. Roth:134, 302, Tafel 125, 1.* *c)* Kancsó vésett Apor—Farkas-címerrel. — *Kanne m. grav. Wappen.* — „1704." Mus. Nat. Hung.	

	Próba *Beschau*	Mesterjegy *Meisterzeichen*	Mester — tárgy — tulajdonos — irodalom *Meister — Gegenstand — Eigentümer — Literatur*
1459		GV	Johannes Georgius Weinhold III, M 1734, e. —1771. (B : IV,1—15?)
	—		*a)* Kehely Bethlen-címerrel. — *Kelch m. Wappen.* — „1741.“
	Nr. 1283		*b)* Patena, u. a. cimerrel. — *Patene m. Wappen.* — „1741.“ *a—b)* Ref. egyház, Debrecen — *Ref. Kirche, Debrezin.*
	—		*c)* Patena. — *Patene.* — „FECIT J : G : V : 1741.“ Ev. egyház, Nagyszeben — *Ev. Kirche, Hermannstadt. Roth : 240, 627.*
	Nr. 1283		*d)* Fedeles kupa. — *Deckelkanne.* — „1744.“ M—*H* 27
	Nr. 1283		*e)* Fedeles kanna. — *Deckelkanne.* — „1744.“ M—*H* 30
	Nr. 1283		*f)* Kenyérosztó tál. — *Hostienschhüssel.* — „1744.“ *d—f)* Kálvintéri ref. egyház — *Ref. Kirche,* Bp. Expos. 1934.
	Nr. 1283		*g)* Kehely, barokk. — *Kelch, barock.* — „1748.“ Ref. egyház — *Ref. Kirche,* Bethlen (Csányi).
	—		*h)* Kehely. — *Kelch.* — „1754.“ Ref. egyház — *Ref. Kirche,* Erdőlengyel (Csányi).
	—		*i)* Haller János gróf epitáfiuma. — *Epitaph d. Grafen Johann Haller.* — „1755.“ Ernszt-Múzeum, Bp. (Csányi.)
	—		*j)* Kehely vázanódusszal. — *Kelch m. Vasennodus.* — „1757.“ Ev. egyház, Kelnek — *Ev. Kirche, Kelling.* Expos. 1913 : 154. *Roth : 150, Tafel 129, 3.*

P. P. Rubens ~~(született~~ Sz. Siegenben 1577 -

Férfi képe:

(látható és
Mellig, kissé b
döke, bajusza és szak
tétkék. Ingének ke
és övjének csakis csat

Olajfestés, f
~~Fontana~~ R.
Ara 2140
A. Hauser Körvet
Ltfa: 1

1 35000 Márka =
42805 Kr 10 f.

54

Nb. Keretét Szn
l. 40/98. igt

XV mell. jkv.

Weinhold J. Gy

nagyszebeni ötvös

1738 71.

l. Jml

2 mm

Weinholt János György

nagyszebeni ötvös

Gróf Haller János

ezüstbetétes emléktáblája

1755-ből. a M.N.

Muzeumban.

Fenti művel.

Repr.

Magyarművelődtört

IV. 305, 643. l.

Schrodkert

M.D.K.

WEINHOPL Francise

1930-ban Nagybányán a Szépművészeti Iskola tagja

Réti: Nagybánya... Ep. 1954. 340.l.

M. D. K.

WEININGER Ferenc festő

1766-74 említik Pozsonyban gyermeke születése és halála kapcsán

Sváros XVIII. sz. 141, 261. l.

M. D. K.

WEININGER György festő

vszlg. W. Ferenc festő fia

1789 emlétik Pozsonyban

Garas XVIII. 17. 141. 261. l.

Weininger Franz

fareras

d.

Haberlandt

27. L

_____ szám.

190____ polg.

Keresete

.....

..... felperesnek

.....

..... alperes ellen

..... iránt.

Weinisch István

ötv.

Körmagyötvy. 1400. sz

Weinisch István
ötvös Nagyszeben

Könnagyötvös 247 l.

1400 Stephanus Weinisch, M 1635, e. —1648. (A: V,8. Gy: 95.)
Műve nem ismeretes. — *Arbeit nicht bekannt.*

Weinknecht A./Andreas/,asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordúlt asztaoslegé-
nyek jegyzéke származási hely szerint: "Buntzlau:
Weinknecht A." 121.old

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII.
században - Adatok Győr város aztalosmüvességé-
nek történetéhez 93.old

Arrabona,9.- Xantus János Múz.Győr,1967.- A Győri
Múz. Évkönyve

Weinknecht, Andreas, asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordult asztalosleg-
nek jegyzéke: "Weinknecht, Andreas, Buntzlau, Szilézia,
1675". 120.old. 13.jegyz

Batári Ferenc: Asztalosl egények Győrött a XVII.szá-
zadban - Adatok Győr város asztalosművességének
történetéhez 93.old

Arrabona, 9. - Xantus János Múz. Győr, 1967. - A Győri
Múz. Évkönyve

WENING, Hans Thomas rézöntő

MURAKÖZI Ágota: Adalékok a 17. századi harangok kérdéséhez a Felső-Tisza-vidéken. = A Nyiregyházi Jósa András Muzeum Évkönyve, XXVII/XXIX. (1984-1986) 1990 190.p.skk.

WEININGER, Franz, festő Pozsonyban

F. W. Mahler, 6 hónapos lánya meghalt (1766, 58. szám, 4.)

—

F. W. Mahler, 10 hetes fia meghalt. (1768, 75. szám, 4.)

—

F. W, Mahler, 13 napos leánya meghalt. (1770, 95. szám, 4.)

—

Franciscus W, Mahler, 9 hónapos fia meghalt. (1771, 27. szám, 4.)

—

F. W, Mahler, 2 éves fia meghalt. (1774, 90. szám, 7.)

—

Preßburger Zeitung
(Zeitung)

Weinholdt György

ötvös

1721. a nagyszebeni
külső tanácsba
választották.

Herbert

383-1.

20
Timót és Mau.

Csütörtök
21
Tamás aps.

Péntek
22
Zenó vt.

Szombat
23
Viktória

Első negyed 21 óra 9 pk.

1933 **December** 31 nap

Görög
Ignác vt.
Izraelita
Chan. 8

Protestáns
Tamás
Görög
Julianna
Izraelita
Tebeth 3

Protestáns
Zenó
Görög
Anasztázia
Izraelita
Tebeth 4

Protestáns
Viktória
Görög
Kréta 10 vt.
Izraelita
S. Vajigas

51-ik hét

Nap kelte 7 óra 42 pk. — Nyugta 16 óra 13 pk.

MDK

Weinhold János György.

Cálvin téri református templom.

Kincstárában:

Kenyérosztó tál.
Nagyszeben. 1744.

Zakariás G. Sándor: Budapest. 1961.

169.1.

Weinchardt János

Beszterczebányán a Herritz-
féle ház dúsan faragott
ékítményekkel díszített zárt
erkéllyel bír, melynek föli-
vata cz: Johannes Wein-
chardt olasiensis sculp-
sit 1636.

Divald Kornél hajstroma-
Rómer Flóris hagy. XXXIX
cs-

Láid

Weichhardt
alatt is

Weinhart János

Lásd

Művészet 1909

372

Lásd ert!

..... *műhely.*

yfőnökség!

év ..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

tan

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Weinhardt Johannes

1636.

Läsd

Neperolaus Eötvös

DK 221.l.

Izraelita
24

Protestáns
Benignusz

Görög-orosz
31-Clr. és Ján.

Izraelita
25

Protestáns
Bálint

Görög-orosz
1 Február

Izraelita
26

Protestáns
Fausztin

Görög-orosz
2 Ur J. Kr b.

Izraelita
27

os osztr. földhitel-sorsj. 1910—1930. Huzás: febr. 15. Főny.: 90.000 K.

Protestáns
Julianna

Görög-orosz
3 Szim., Anna

Izraelita
28 Sab. Sekalim

Protestáns
Donát

Görög-orosz
4 Izidor

Izraelita
29 S. Mlsp.

Február — 29 nap

Weinhart Henrik

szobrász

A szászországi Pirnán lakozó (1676) Weinhart Henrik «bilthauer undt steinmetz» Kassáról nősült? s vagy innét származott el vagy itt bujdosott legény korában.

Kemény Lajos: Művészeti adatok Kassa múltjából. Arch. Ért. 1906. 58. l.

a'-

Weinhardt János

nepesolarsi nobrász

1636-ban faragta

a besztercebányai Herritz-féle harőnemeletes

ház renesszánsz díszítésű csukott erkélyét.

Jurkovich Emil

Besztercebánya és vidékének kalauza.

Besztercebánya [1902]

62. p.

ágos Bizottsága

ny { száma: 19
kelte: 19
beérkezése: 19

k száma:

elintézett szám:

áma:

áma:

ista:

Weinhart Jahrb.

Münchner 1909. 372-375

– 1911. 32

Weinhart János

olaszii ~~épit~~ kőfaragó

1636-ban a besztercebá-
nyai Ringen épitett ház
fentí faragványaival
(erkély, portale)

wód

Ipolyi, Arnold: Ge-
schichte der Stadt Neu-
sohl. Wien, 1875. 123. l.

A felkéren

Balás Piri László

Balogh Jolán

Bogyay Tamás

Biró József

Csabdi István

Csánky Miklós

Csernyánszky Mária

Dercsényi Dezső

Domanovszky György

Dutka Mária

Ernst Mihály

Ferdinándy Mihály

Gallus Sándor

Gerevich László

Weinhart János

MAGYAR MUVESZET
1933.347

Weinhart János

l.

Nagy Dej

156. l.

HELYSÉG

SELMECBÁNYA.

VÁRMEGYE

SZAKCSOPORT

S

KOR

X

ŐRZÉSI HELYISÉG

Muzeum.

TULAJDONOS

MÉRET

TÁRGY

Szent Borbála.

LEIRÁS (ANYAG, ALAK, MEGMUNKÁLÁS, DISZITÉS, FELIRAT, JELZÉS)

FÉNYKÉP, RAJZ

Weinhart János
Kőparagó
Besztercebánya
1636.

l.

Hekler Ung

92. l.

képv. **DR. TAKÁCS SÁNDOR**
ügyvéd
Budapest, V., Kálmán-utca 23. szám.

Szentiványi Gyula

műépítési vállalkozó Budapesten

lakós alperes ellen

I. Döbrentei utca 13 I. 1.

76 kor. – fill. tőke
és jár. iránt.

az 1906 Ip. III. 618 számhoz.

II.

Takács s.k.

Weinhart Janos

Hobrász

XVII sz

laid

Gerecze A mucenlekel

1070.

H. J. Arch Közl. VII. 1868. 17.

Weinhart Henrik
szobrász Kassa

MEGHÍVÓ

a

KORVIN MÁTYÁS

MAGYAR-OLASZ EGYESÜLET

KÖZGYŰLÉSÉRE

az Országos Magyar Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—35) dísztermében folyó évi június hó 24-én, hétfőn délután 6 órakor

Gerevich Tibor
elnök

l. Arch. Ért
1906. 58. l.

Franklin-Társulat nyomdája

NYOMTATVÁNY

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

.....

úrnak
úrnőnek

.....

.....

Budapest

.....

WEINHARDT János

ahi szepesolaszi ból származik, Besztercebányán az Ebner-ház erhélyes hapuját diszítette négy domborműves alakkal:
- Dávid és Judit és mellettük két antik történeti tárgyú figura: Curtius és Mucius Scaevola szerepel

Agoházy hária: hagyarországi barokk műbérnet Bp. 1960., TIT József A. szabadegy előadósai 42.

Weinhard János

v. faragta a Wenzel ház erkélyét, Rust-

ton

A magyarországi műv. tört. I. 266
Corvina 1970

WEINHART (WEINHARDT) JÁNOS

LUXOVÁ, VIERA: PRÍSPEVOK K ŽIVOTU A DIELU JÁNA WEINHARTA

AZS 1983/2, 61-74

PETROVÁ-PLESKOTOVÁ, ANNA:
BRATISLAVSKÍ VÝTVARNÍ UMELCI
A UMELECKÉ REMESELNÍCI 18.
STOROČIA

ARS V. 1970, 1-2. 92.

MDK

Weinhart János kőfaragó

Weinhart János kőfaragó, a besztercebanyai Ebner-ház faragott erkélyét készitette. Az erkélyen nevét igy örökitette meg: Joannes Weinhart Clasiensis sculpsit. A.1636.

Részlet a besztercebanyai Ebner-ház erkélyéből.XVII.sz. Repr.

Divald Kornél: Weinhart János egy XVII.sz.beli kőfaragó.

Művészet, 1909. 373.l.

MDK

Weinhart János kőfaragó

A besztercebanyai varbeli plébaniatemplom egyik sirköve, s az ugyanitt levő Szent-Kereszt-templom keresztelőmedencéje is Weinhart János munkája.
A Höflinger siremlék a besztercebanyai r.k.plébánia-templomban.XVII.sz. Repr.

Divald Kornél:Weinhart János egy XVII.sz.beli kőfaragó.

Művészet, 1909. 374.l.

-2.-

M.D.K.

WEINHARDT János szobrász

1652. Besztercebánya, kl. Keresztt-

templom, keresztelőkút

Apphány: Barokk szobrászat... Bp. 1959.

I. 28, 29, 298, II. 23 XVII. t.

 M.D.K

WEINHARDT János szobrász

Szepesalasziból

1636. Besztercebánya, Ember-ház, (Ebner.)
erkélyes kapuja (Repr.)

1640-es évek. Besztercebánya, r. k.
plébániatemplom, Höflinger-Schmeidel
Frisowicz közös sírkő

./.

Agghány: Barokk szobrászat... Bp. 1959.

M.D.K.

Weinhardt, Johann, köfaragó szobrász

---

készítette, 1636-ban Besztercebányán az Ebner-ház erkély-mellvédjét. A német stílusu ornamentikával és relief-figurákkal gazdagon díszített mellvéd a kor egyetlen világi emléke, mely az alakok és a témák megválasztásánál fogva is rendkívül érdekes.

Aggházy Mária: Barockplastik in Ungarn.
Übers. Barbara Faragó

Bp. 1959. 2991. 185 t.

9. old.
17. á

MDK

Weinhardt János, szobrász

csak kevés életrajzi adatát ismerjük: szepesolaszi születésü.

A magyarországi művészet története. I. 405. l.
Bpest, 1961. II. kiadás.

M.D.K.

Johannes Weinhardt, köfaragó

(Szepesolaszi-ból) faragta a beszter-cebányai Herritz-féle ház dúsan faragott, gazdag hatásu erkélyét, melyen a következő felirat olvasható: „Johannes Weinhardt olasiensis sculpsit. A. 1636."

Divald Kornél: A felsőmagyarországi renaissance épitészet.

A Magyar Mérnök- és Épitész-Egylet Közlönye, Bp. 1899. 33. köt. 221. old.

Weinhart

nepesolani nobran

1635

l.

Magy Müemlékei

III. 261. l.

Át. Képt. 52.

Ít. Képt 52

[rémmel bélelt

embe néz.

ra omló hosszú haja és szemöldöke szőke,
nincs. Atillája [szürke, [köpenyege piros.

ch-gyűjteményből 3.

68: π. [a melyre a piros gombokat sűrűn
20. — varrták fel,

π. 50.

T. 12. — 1894: T. 19.

Jankovics gyűjt 3.

Weinhardt Jaun

szepesolaszi kö-
farajó 1636.

l.

Bierbérsz

136 l.

Neumann Germania XXVII. 8). Falls das
wigsage gehört. Shetlandsballade (Symons

en Blumen. Es wird vom Drachen bewacht,
e mit 3 Reifen seinen Jahresschlaf schläft.

So rein wie nicht spezieli zur Her-
hat sich der Mythus sonst nirgends erhalten. Nur der Drache zeigt Fortbildung. Mit dem Fremdworte „Drache" hat das Christentum auch den morgenländischen Begriff in das Märchen, sowie in die Sage gebracht. (Schon im VI. Jahrhundert? Oder ist ein anderer, germanischer Lindwurmmythus hier zusammengeflossen?) Einst wars gewiss ein Riese. (Vgl. auch Schuster a. a. O.) Haltrich Nr. 22 ist noch die Flammenburg erhalten. Die Bezeichnung „jenseits des Meeres" findet sich in den Märchen öfter.

In der Siegfriedsage herrscht in diesem Punkte Verwirrung. Die eddische Fassung hält Drachenkampf und Walkyrjenerlösung getrennt. Ebenso in einigen westgermanischen Überlieferungen. (Nibelungenlied.) Nur das Lied vom hürnen Siegfried bewahrt neben der neuen Fassung noch den alten Zug. Der Grund für diese Änderung soll weiter unten ersichtlich werden. Die Burg ist von Flammen umgeben. Sigrdrífumál. Volsungasaga XX. XXVII. Brunhild wohnt „über sê". N. L. Lm. 322.

Im Freyrmythus liegt Gerdr in der Gewalt der Riesen. Ihre Burg wird von Flammen umlodert.

---

[1]) V. Rydberg in den Undersökningar i Germanisk Mythologi 610 ff. bringt hiemit auch den gambanteinn in Skírnismál 32 in Zusammenhang. Wohl verfehlt, wie seine ganze Unterweltstheorie.

Plasztika

Hőflinger siremlék /Besztercebánya/
/Weinhart/

Művészet
VIII.évf.1909.
372-375.l.
Illusztr.: 374.l.

MDK

Weinhart János

Divald Kornél: A renaissance építészet Zólyom vármegyében.

Művészet, 1911. 32.l.

Weinhart Janos

Hebräisch

1636

l.

Schürer – Wiese

84.l.

Második példány

Jegyzet

... kath. templom
... Vereb

mész 4 kor. = 24 kor.

A komárommegyei Neszmélyen fölkeressük Albert király kútját.
betegen át-

ál hírtelen
z a domb-
dél felé. A
ül, s mikor
hegyek ke-
ost talál-

, erős tűz-
l, lávájával,
travertinek
nyi és állati
zére. Hazai
Kormos Ti-
másra tele-
ttintott kő-
t: mammut,
ősló, hiéna,
lót s mind-

Weinhardt J.
éjtén
1636
l. Gourek
69. l.

varsák száradnak. Halásztanya van ott. A szolgatán bográcsring. Alatta pattogva ég a nyárfa rőzse. Egy öreg halász fontoskodva hallgatja a lé rotyogását és ügyet se vet a cimborákra, kik elnyújtózva pihennek a parti fövenyen.

Nem is gondolná az ember, milyen érdekes egy ilyen halásztanya képe. A tanya, vagy másként bokor feje a gazda. Mellette dolgoznak a halászlegények. Ám ezek a gazdának nem szolgái, napszámosai, hanem osztalékos társai. Az egész mesterség — mondhatnók üzem — a gazda körül forog. Ő a lelke, tervezgetője, irányítója a munkának és legfőbb őrizője a halászkészségnek.

Az őrfával ő jelöli ki a tanyavetés helyét. Ő kormányozza a ladikot. Kiszállásnál ő áll meg a part legalkalmasabb pontján. Ő kezeli a szákot. Ő viszi a fogást a nyargaló bárkába. Osztozkodáskor a fogott hal fele az övé. Eladáskor igazlátót vesz maga mellé, nehogy a legények kételkedjenek benne. A pénzen osztozkodnak. De előbb a városban megveszik a közös szükségletet: a sót, paprikát, kenyeret, hagymát, pálinkát, zsineget. Mert a zsineg nagyon fontos kellék, mikor szakad a haló és a támadt réseket be kell foltozgatni.

A halászlegények tiszte: munka után kimosni, kiteríteni a kerítőhálót. Összefejni a húzókötelet. Megnézni, helyén van-e a cók-mók? Össze van-e szemelve a fenékhorog? Rendben van-e a pallókő, végkő, böncső?

egy bánatos, egy szenvedő vagy panaszt mondó alak. A nagy és nehéz redőtömeget elveti. Formái egyszerűbbek, jobban beleillenek a temető-kivánta hangulatba. Művészetének főleg e fejlettebbet korát szép és beható tanulmányban elemezte Gerő Ödön e lapok negyedik évfolyamában Ismétlés volna, ha élete művén újra szemlét tartanánk, csak ide jegyezzük még, hogy a budapesti „kerepesi" temetőben tőle való Huszár Adolf, Ligeti Antal, Kammermayer Károly, Pulszky Ágost, Lipthay Béla báró, Csemegi Károly, Vajda János, Péterffy Jenő, Teleszky István síremléke. Nagyobbméretű emlékműve csak kettő van: Erzsébet királyné szobra Bártfán és Verbőczy szobra Budapesten. Nem mintha húzódott volna az ily monumentumoktól — hisz részt vett a budapesti Erzsébet-emlékmű, a Vörösmarty-szobor s más pályázatokon is — de ezen a téren nem juthatott megbízáshoz. Mindig a temető szobrászának tartották s nem kivántak tőle monumentumokat. Ebben az esetben a közvélemény fején találta a szöget: Donáth elsősorban és tipikusan a temető szobrásza volt.

Az örökké mókázó, mindig jókedvű és tréfás mester csakugyan ennek született. Bármennyire is ismerték vidám ötleteit, bármily széles rétegekben terjesztették is a lapok tört magyarságú adomáit: a temető borús világának mesteréül ismerte el mindenki. Oly természetes tudott lenni, hogy ezt senki sem fogta fel benne ellentmondásnak. Őszinte s nagy részvéttel kisérték sírjába a rákoskeresztúri zsidó temetőbe szeptember 29-ikén a Képzőművészeti Társulat Műcsarnokából.

L.

GLATZ OSZKÁR VÁZLATKÖNYVÉBŐL

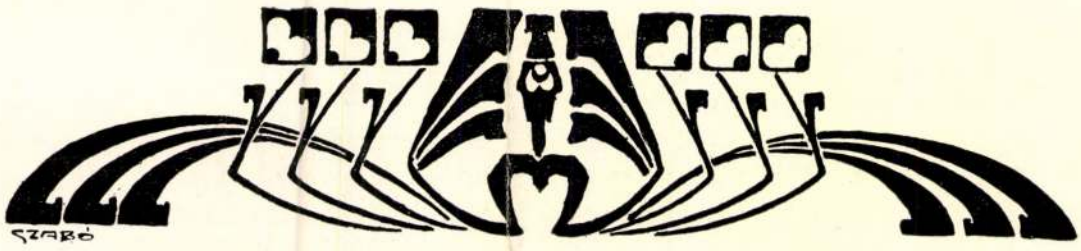

Divald Kornél:

WEINHART JÁNOS, EGY XVII. SZÁZADBELI KŐFARAGÓ

A csúcsíves építészet korabeli kőfaragáshoz képest a renaissance-kori nálunk általában nagy hanyatlást mutat. Oly remek kőfaragványok, mint a soproni benczés templom XIV. századbeli alakos gyámkövei, vagy a XV. századból siremlékeink s a kassai és bártfai temploméhoz fogható szentségházaink, a renaissance-építészet korából csak elvétve s akkor is túlnyomóan olasz mesterektől maradtak ránk.

Tudjuk, hogy az olasz renaissance-művészet Magyarországon korábban, mint bárhol egyebütt Európában, már a XV. században tárt kapukra talált. Mátyás király s a példáját követő főpapok és főurak a XV. században, valamint a következő elején renaissance-stílben építtették palotáikat és fölös számmal foglalkoztattak kiváló olasz mestereket is. S a XVI. században a csúcsíves építészet formáit nálunk már a provinciákon is mindenfelé megunták. Bártfa város urai városházuk újjáépítésénél már a XVI. század elején szerződésileg kötelezik ennek mesterét, hogy új olasz stílusban tervezze művét. Olasz szabású ablakokat (fenestrae italicales) kívánnak s a városháza erkélye is csak itt-ott csúcsíves-kori reminiscenciákat mutató renaissance-stílusban épült. Ismerve a czéhek szellemét, alig lehet csodálkoznunk azon, hogy az ezek kötelékébe tartozó kőfaragóinknak egyhamar nem volt módjukban a renaissance formáit elsajátítaniok. Az új stílért hevülő vidéket ilyformán csakhamar tömérdek olasz és dalmát mester árasztja el, aki mint kőfaragó is kontár, de konyít az új formákhoz s ezek segítségével a vidéken mindenfelé a háttérbe szorítja a jóval tökéletesebb technikájú hazai mestereket, akik ezek művelésében növekedvén fel, egyhamar nem tudnak lemondani a csúcsíves-kori kőfaragás hagyományairól Hogy a hozzánk kerülő kontár olaszok mily nagyra voltak az általuk ugyancsak elkorcsosult formájában terjesztett új stíllel, ennek semmi sem rikítóbb bizonysága, mint a sárosmegyei Héthárs templomának primitiv kapuja. Minden ízében kontár munka ez; mesterének, Raguzai Vinczének mégis volt képe ahhoz, hogy hangzatos föliratban örökítse meg rajta nevét, holott hozzá képest igazán vérbeli művész kőfaragóink akkoriban még mind névtelenül dolgoztak. Az új formákat azonban csakhamar a mi mestereink is elsajátították. A hitvány mintaképekről ellesett formákkal együtt azonban a silány technika is tulajdonukká vált. A mohácsi vész elsöpörte a királyi udvart, mely ízlésével országszerte mértékadó volt. A török hódoltság elzárta az ettől ment maradt országrészek mestereit az Itáliával való közvetlen összeköttetéstől. Csak a vidéki városainkban megforduló harmadrangú olasz és dalmát kőfaragóktól tanulhattak; Németországban csak akkor, amidőn a renaissance ott is elterjedt.

A XVI. század elejéről fönmaradt provinciális renaissance részleteink s az egykorú és későbbi német emlékek közötti látszólagos rokonságnak alapja pusztán az, hogy a mi mestereink s a németek is gyakran félreértették az olasz renaissance motivumait. A német hatás renaissance emlékeinken csak a XVII.

Művészet 1909.

RÉSZLET A BESZTERCEBÁNYAI ÉBNER-HÁZ ERKÉLYÉBŐL. XVII. SZÁZAD

században válik érezhetőbbé, de soha sehol az architekturában, amelyet Németországban tudvalevőleg a városi házakon a lépcsőzetes háromszögletes oromfalak jellemeznek leginkább, hanem pusztán egyes díszítő részletekben, amelyek alighanem vándorútjuk közben Németországban is járt kőfaragóink keze alól kerültek ki. Ilyen kőfaragó lehetett Weinhart János, ki a besztercebányai Ébner-ház pompás faragott erkélyén így örökítette meg nevét: Joannes Weinhart Olasiensis sculpsit A. 1636.

A besztercebányai Ebner-ház két telken épült s háromemeletes. Kapualjában csúcsíveskori ajtókeretek vannak. Második emeletén egy donga-boltozat árkait — mint ez a ház tavalyi renoválása alkalmából tünt ki — középkori kályhák többé-kevésbbé épen maradt domborműves cserepeivel töltötték ki. Ez alighanem még a XVII. században történt, amikor a középkori eredetű épületet minden bizonnyal felső-magyarországi renaissance-stílusban építették újjá. A mult század elején a ház újabb átépítésen esett keresztül. Három emeletessé ekkor bővítették s nyilván a XVII. századbeli emeletnyi magas oromfal fölhasználásával. Mintegy húsz év előtt az épület újabb modernizáláson esett keresztül, homlokzata olasz renaissance stílű terrakottadiszítését s kiugró ablakkereteit ekkor nyerte. A jobb felén kiugró oszlopos zárt erkélyt

A HÖFLINGER SÍREMLÉK A BESZTERCEBÁNYAI R. K. PLÉBÁNIA-TEMPLOMBAN. XVII. SZÁZAD

azonban alighanem még a múlt század elején alakitották át, háromszögletes, copf-ízlésű oromfalat rakva emeleti részére. A XVII. századbeli erkély alsó része eredeti állapotában maradt ránk s ebből a korból legszebb kőből faragott épitészeti részletünk, a melyet eddig ösmerünk s amelyről tudjuk, hogy hazai mester keze alól került ki.

Mint láttuk, Weinhart János olaszi származásúnak vallja magát művén. Olaszi nevű község több van Magyarországon; de tekintve német hangzású nevét, szinte bizonyos, hogy Weinhart Szepes-Olasziból való volt. Élete körülményeiről többet, mint a mennyit ez a felirat mond, nem tudunk; de az erkély s ennek stíljével rokon másik két besztercebányai alkotása maga is eleget beszél róla. Az Ébner-ház erkélyét tartó két oszlop hasábalakú postamense s törzsének alsó harmada, a német renaissance-ra jellemző s érczvereteket utánzó szalagdiszitéssel ékes. A toszkándór jellegű oszlopok törzsének felső két harmad része barázdált s fejezetükben egy-egy oroszlánfejben végződő levélindás csigás gyámkő nyugszik. Ez utóbbiak s a középen egy kariatida alakú gyámkő tartja az erkélyt, amelynek alsó lapjait a boltajtó kettős nyílása fölött egy-egy domborművű formás kerub-fej tölti ki. A boltajtó keretének párkányát mint Milanó kései renaissance-palotáinak ablakain, két kariatida s a középső ajtópillér félmagasságában egy szirén féldomborművű alakja tartja, fején a jón oszlopok főkötőszerűen közbeiktatott csigáival.

Az erkély mellvédjét, levélsorral ékes alsó és felső párkánya, valamint oroszlán- és nőifejes zömök postamensei között kerubfejes keretbe foglalt domborművek töltik ki, még pedig elől a lovastul a mélységbe ugrató Curtius s a kezét megégető Mucius Scaevola, két oldalt balfelől a bibliabeli Judit, jobb felől pedig Dávid parittyás alakja.

A kitünő technikával, keményebb fajta homokkőből faragott erkély részleteiben nem éppen tökéletes, de így is bizvást eléri azt a színvonalat, melyet a hasonló egykorú németországi emlékek átlaga mutat s a maga egészében, dekorativ szempontból véve, mai átalakitott formájában is igen hatásos. Motivumainak az erkélyen levőkkel való rokonsága alapján, de mivel neve kezdőbetűt is megtaláljuk rajta, Weinhart Jánosnak tulajdonithatjuk a besztercebányai várbeli plébániatemplom egyik sírkövét s az ugyanitt levő Szent-Kereszt-templom keresztelőmedencéjét. A plébánia-templom déli előcsarnokában a falba illesztett sírkő májszinű márványból készült, Höflinger Ferenc († 1648), valamint első és második neje, Schmeidel Lucia († 1631) és Frisowicz Zsuzsánna († 1644) emlékére. A domborművű márványlapot a három halott címere diszíti az Ébner-ház erkélyén levőkhöz hasonló foglalatban. A felső címerkeret teker-

A BENICZKY-HÁZ KAPUJA BESZTERCEBÁNYÁN

ban rózsák, középső részén három spanyolos viseletű férfimellkép díszíti; attikaszerű ormán, a párkányát tartó két csigás gyámkő között lekopott címer s ez a nagybetűs felirat van: Dominus protector Deus meus. Paul Rubigall A(rcis) C(omes). Anno 1573. Jar.

Hogy Besztercebányának a XVI. és XVII. században különb kőfaragói is voltak, mint a zólyomlipcsei Rubigall-féle ajtó mestere, azt a lőcsei Thurzó sírköveken kívül, amelyekről valószínű, hogy Besztercebányáról készen szállíttattak a Szepesség fővárosának plébánia templomába, Weinhart János itteni működése s egyéb renaissance részletek is bizonyítják, Weinhart munkáit a Művészet 1909. évfolyamában már ösmertettem. Az ismeretlen mesterektől Besztercebányán fennmaradt részletek bemutatása előtt vessünk még egy pillantást Zólyommegye renaissancekori falusi kastélyaira. Ilyen mindössze hét maradt itt fenn s ezek közül is alig kettő menekedett meg a gyökeres átépítéstől, illetve a pusztulástól, amelynek nyomában faragott részleteit is széjjel hurcolták, hol falusi parasztházak küszöbkövének, hol meg kapubálványnak. Az aránylag ép állapotban fennmaradtak közül a legrégibbnek látszik s a legérdekesebb a hajniki Bezegh-kastély. Ez ma is szabadon álló derékszögű, négyszögalakú emeletes épület, mind a négy oldala közepén kiugró négyszögletes bástyatoronnyal s emeletnyi magas, koronázat nélkül szűkölködő oromfallal, amely még ma is az eredeti s a kastély hosszában árkot formáló kettős félereszű tetőt rejti el. Művészi díszítésnek, a földszinti és emeleti helyiségeiben egyaránt dongaboltozatos épületen ma már nyoma is alig van. A bástyatornyok sarkainak sgraffitó kváderezése alapján ítélve valamikor mind a négy homlokzat sgraffitó díszben pompázhatott. Annál érdekesebb azonban a kastély védelmi rendszere, amely felsőmagyarországi renaissance épületeinken a szakadatlanul háborús időknek megfelelően a kényelmi szempontokkal és az épület díszítésével pompásan összeegyeztetve érvényesült Több mint valószínű, hogy a hajniki kastélyt hajdan vizes árok és földsáncok is védték. Ezek elenyésztek; de megmaradt az ajtaja fölött ásító s az oromfal síkjából erőteljesen kiugró szögletes szuroköntőkas, amely alatt az emeleten, a lépcső végében levő konyhából nyílik a padlásajtó. A homlokzat közepén kiugró bástyák az emeleten barátságos zárt erkélyeket foglalnak magukban. Ez utóbbiak vastáblákkal elzárható ablakai alatt azonban csapóajtócskákkal elzárt lőrések vannak, amelyeken keresztül a kéznél levő puskával — a katonák nyelvén szólva — pompásan lehetett a kastélyt minden oldalát pásztázni. S ha falai ágyúk tüzében nem is állottak volna meg, egyes martalóc csapatok betörése ellen, aminők a török hódoltság korában az ezzel szomszédos vármegyékben szüntelenül garázdálkodtak, egyszerű, mégis nem minden fortélyosság nélkül elrendezett védelmi apparátusával néhány ember is könnyűszerrel védhette meg a kastélyt.

A hajnikihez hasonló, de gyökeresen átalakított s ma teljesen elhanyagolt kastély van Dubravicán, mely külső kerítés falán hellyelközzel a XVII. századbeli sgraffitó díszítését is megőrizte. A kényelem és az ellenséges támadások ellen való védelem összeegyeztetésére

Művészet 1911.

A TURCHÁNYI-HÁZ UDVARA
BESZTERCEBÁNYÁN, XVII. SZÁZAD

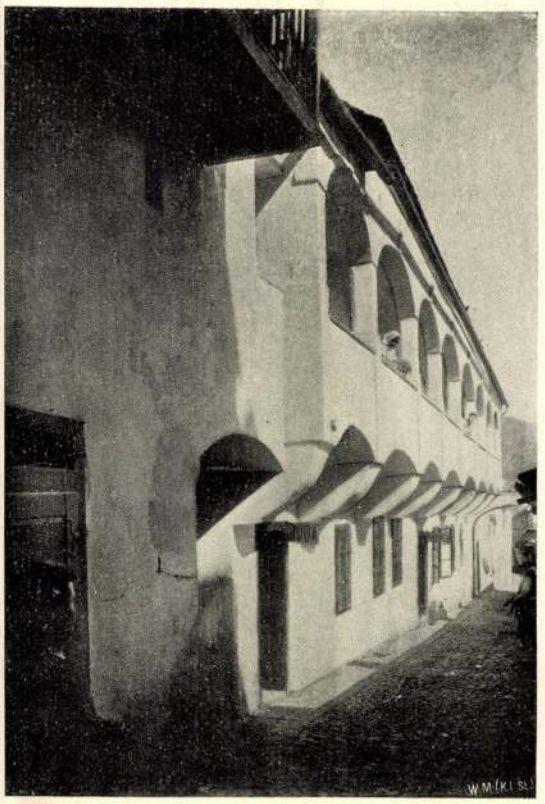

UDVARI FOLYOSÓ BESZTERCEBÁNYÁN,
A 3-IK SZÁMÚ HÁZBAN, XVII. SZÁZAD

Zólyom vármegyében, mely virágzó bányaművelése révén a XVIII. században is élénk építészeti tevékenységnek volt színhelye, régi épületeinek gyökeres átalakítása miatt nem maradt ránk eredeti állapotában annyi felsőmagyarországi renaissance stílű épület, mint például Sáros és Szepes vármegyékben. De, hogy ez a stílus itt nem kisebb mértékben terjedt el, annak bizonyságával itt is, de főleg a vármegye legnagyobb városában, Besztercebányán lépten-nyomon találkozhatunk. Hogy az olaszos várormok Zólyommegyében már a XVI. században sem voltak ismeretlenek, annak a Nagy Lajos korabeli zólyomi vár a bizonysága. Ezt a szárnyaival derékszögű, négyszögalakú udvart körülzáró s emeletének sarkain bástyaerkélyes épületet, egymással váltakozó félkörives és fecskefark-alakú ormok koronázták, amelyeket nagyrészt a vár most folyó restaurálása alkalmával sikerült kifejteni a XVIII. században magasabbra emelt homlokzatok falazásából. Hogy ilyen s ezeknél még fantasztikusabb ormok a vármegye többi váraínak, renaissancekori kastélyainál és városi házainak oromfalán szintén sorakoztak, az több, mint valószínű. A későbbi gyökeres átalakítások miatt azonban ilyen koronázatos oromfalak Zólyommegye házain sehol sem maradtak ránk. A XVII. században ezekkel együtt az emeletnyi magas oromfalaknak arkatúrás tagozását is minden felé mellőzték itt s a homlokzatot kizárólag sgraffitó ékítményekkel, de kőből faragott kapukkal és erkélyekkel is díszítették. A legrégibb ránk maradt faragott reainssance stílű részlet Zólyommegyében a ma is lakott s munkás árvaháznak szolgáló zólyomlipcsei vár egyik termének ajtókerete, mely rusztikus formái alapján ítélve, minden bizonnyal magyarországi kőfaragó műve. Az ajtófeleket itt léckeretükben egymás fölött két-két hihetetlenül zömök s alján levélindás kandeláber-oszlop tagolja, amelyek közül a felsők fejezetét egy-egy kerúbfej tetőzi be. Az ajtó homlokgerendáját sarkai-

WEINMANN Georg rézmetsz

Pamiatky a Múzea, 41, 1992, 5/6.
Tematikus szám: Barock in der Slowakei.
88. lap
Svatopluk Mikuláš 1793

az oeuvrejébe történő beillesztése komoly problémákat vet fel.

Szinyei Merse Pál 1845-ben született, tanulmányait kezdetben otthon, később két különböző iskolában végezte (Eperjes és Nagyvárad). 1861 novemberétől tanult Nagyváradon és itt a már gyermekkorában megnyilvánult rajzkészsége fejlesztéséhez végre megtalálta a neki való tanárt, *Mezey Lajos*t. Atőle kapott szerencsés irányítás alatt fejlődött ki tehetsége, és tulajdonképpen Mezey győzte meg a családot arról, hogy kellő külföldi akadémiai képzéssel a vele született adottságai alapján egykor nagy művésszé fejlődhetik. Így 1964 márciusában kelt útra a münchen akadémiára, ahol évekig elhúzódóan folytatta tanulmányait. Sokszor hosszú hónapokra hazajött Jernyére, elsősorban segíteni, ritkábban pihenni, lélekben mindig visszakészülődben Münchenbe. Útja legtöbbször Pesten át vezetett, és mint életrajzíróitól tudjuk, sokszor felkereste a Nemzeti Múzeumban elhelyezett magyar képtárt, amelynek őre 1868 márciusáig *Kis Bálint*, őt követően *Ligeti Antal*[12] volt, az, akinek a nevét a kis portré hátlapja, bizonnyal jó okkal, máig is megőrizte.

Szinyeit már 1865 márciusában felvették Mahlschuleba, ahol *Hermann Anschütz* (1802—1880) volt tanára. Ez, az akadémiai előmenetelt ismerve, tehetségének elismerését jelentette. Az ott érvényes oktatási elveknek megfelelően sokat rajzolt, élő modellek és gipszek után, sőt ebben az időben már a természetben is. Sőt éppen Anschütz alatt végre ismét „újra ecsettel és festékkel dolgozhatott, ahogy ezt évekkel ezelőtt Mezeynél megszokta".[13] Szinyei Merse Anna az ebből az időszakból származó arckép-tanulmányát, az 1865-ben festett *Ifjú művész*t elemezve, egy, a kis Petőfi Zoltán-portrét is jellemző leírást ad — szembeállítva Szinyeinek egy másik, még az akadémiai tanulmányai előtt készült 1863-as „elfogó-

zettségre való törel
javítások nyomait
is a csak saját mag
rülést, intimitást j
nyedsége védelmél
rá szükség, feleleve
ismerő monográfu
nyáron egy másik S
falussy Sándor po
bátyja... egy regge
félóra alatt lefestet
stúdium.[16] Petőfi Z
zik. Leginkább Kál
festői kvalitásai ala
nak szoros rokona.
az élfények alkalm
szélén s a fülcimpá
káns karaktere van
de őszintén jellem
megfigyelt, őt érde
Petőfi Zoltán portr
szültekkel, *A költő*
pekkel szemben e
déssel megfigyelt
egy számára fontos

A festményt stíl
tehát 1866 késő ny
dott, feltehetően s
súrló napfényben t
zetes, lendületes „S
mert Szinyei szigna
síkján, a jó szögben
évszám olvasata biz
ultraviolett fényben

MDK

Weinmann H.

Udvarrészlet, of.

Árverési Csarnok aukcio kat. 1934. szept. 61.l.

WEINER Ferenc festő

A bécsi egyetem festője 3750 forintot kapott munkája fejébej 1839-ben. Valószinüleg több szoba kapott fstett diszt.

BIBÓ István: Az egykori Károlyi palota építésének története. = Ép.-Építészettudomány, XVI. 1-2.1984 241. p.

Weiner Imre

festő

mit. 1901 Vágbesztercén

Életrajzát lásd

Csákós 16 l.

vagy Forum 1934-35

Weinmann

Ltáb IV, 35

Társa

t 16.

Weinmann

l.

LykaMagyműi. 00-50

411. l

mum aucta; Cum indice a N. Dnuez. Kis 8⁰ Lugd. Bat.: Elzevir 1640. 80.—

Címlap és még 11 sztlan lev., 321 sz. lap és teljes index. Gót és latin betük, szép régi bőrk. Az első és utolsó táblán címervéséssel. Jó példány.

19 **Cromwell. Villemain, M.** Geschichte Cromwells. Aus d. Französ. übers. v. C. P. Berly. Lp. 1830. Hldr. 2.—

19a — und die puritanische Revolution. 8⁰ Frkft. 1886. 3.—

20 **Custozza u. Königgrätz.** 1866. Historisch-romantische Enthüllungen. 3 Bde. Wien, 1867. L. 3.—

21 **Diószegi S. és Fazekas M.,** Magyar füvészkönyv . . . a Linné alkotmánya szerént. 1. rész: Egyhimesek-sokhimesek. 2. rész: Kétfőbbhimesek-Lopvanöszök. 8⁰ Debreczen. 1807. XVI. 608 l. Egy fv. kötésben. 12.—

23 **Des Essarts, Alfred.** L'Univers illustré. Géographie vivante enrichi de 16 costumes en couleur. Lithographies par C. Lassale. Paris: Janet. (1836) d. chagrin, dos orné. 16.—

24 **Eszterház** Beschreibung des Hochfürstlichen Schlosses Esterház im Königreiche Ungarn. Pressburg: Löwe 1784. 8⁰ 57 l. 3 sztlan l. Ered. kemény papírkötésben. 30.—

Páratlan szépségű mű az Esterházy kastélyról. Weinmann és Landerer által metszett 8 gyönyörű rézmetszetü képpel. Ritka. Széles margójú, ép példány.

25 **Eszterházy Antal gróf** kurucz generális tábori könyve 1706—1709. Függelék: gróf E. Dániel tábornok jegyzőkönyve 1708. Közli Thaly K. Bp.: Akadémia 1901. n. 8⁰ 1032 l. 6.—

26 **Falk Miksa és Kecskeméthy Aurél** elkobzott levelezése. Szerk. Angyal D. n. 8⁰ Bp.: (Magyarország újabbkori tört. forr.) VIII. 731 l. 10.—

27 **Fels, Joseph.** His life-work. By Mary Fels. New-York: Huebsch, 1916. cloth 3.—

Social and personal life of Jos. Fels. — The history of an jewish fomily which emigrated 1848 from Germany to America.

28 **Fischer K. A.** A hun-magyar írás és annak fennmaradt emlékei. (12 régi magyar alphabettel és 83 különféle ábrával) 4⁰ Bp. 1889. 105 és 6 sztlan lap.) 6.—

FRANCIA FORRADALOM ÉS NAPOLEON.

29 — **Barthélemy,** Douze journées de la révolution. Poemes. Paris. Avec eaux-fortes grav. par Raffet et Johannot. Perrotin, 1835. d. chagrin. 10.—

30 — **Blos, W.** Die französische Revolution. Volkstüml. Darstellung der Ereignisse u. Zustände in Frankreich von 1798 bis 1804. Mit vielen Porträts u. histor. Bildern. 8⁰ Stuttg. L. 632 S. 4.50

31 — **Code civil** des Francais. Édition originale et seule officielle. Paris: L'Imprimerie de la République. An XII. — 1804. 436 p. 4.—

32 — **Code Napoleon.** Edition aux changemens adoptés par le Corps législatif 1807. Paris. 1807. XL. 432 p. 4.—

33 — **Constitution francaise** (La) Projet présenté á l'Assemble Nationale. Paris: 1791. 50 p. 3.—

34 — **Corvin,** Geschichte der grossen französischen Revolution und ihrer Folgen. 1789—1848. 2 Bde. Lp. Hln. 5.—

1939. május

35 — Dictionnaire de la révolution francaise 1789—1799. Avec des illustrations sur bois. 2 vol. 4⁰ Paris: December-Allonier, 795, 762. LVIII p. 10.—

36 — **Fournier Á.** I. Napoleon életrajza. Ford. Supka G. 3 köt. Bp.: Akadémia 1916—1920. 6.—

37 — **Kropotkin P.** A francia forradalom 1789—1793. Ford. Bánóczi L. 2 köt. Bp.: Genius 3.50

38 — **Lamartine, A.** Histoire des Girondins. 8 vol. Lp. 1847. 6.—

39 — **Las Cases:** Mémorial de Sainte-Héléne suivi de Napoleon dans l'exil, pur O'Méara et Antomarchi. Avec 1 frontisp. et 27 pl. hors-t. d'aprés Charlet, Vernet, Sandoz etc. 2 vol. gr. in-8⁰ Paris, 1842. d. chagrin de l'époque 40.—

40 — **Louis XVI.** Beaucourt, Marquis de, Captivité et derniers moments de Louis XVI. Récits originaux et documents officiels. 2 vol. Paris: Picard, 1892. rel. 6.—

41 — **Louis XVIII.** Durdent, Cent dix jours du régne de Louis XVIII. ou tableau historique des événements politiques et militaires. Paris 1815, 96 p. 2.50

42 — **Ludvig, E.** Napoleon. Mit 21 Bildnissen. Berlin, 1925. 695 S. 6.50

43 — **(Mignet)** A francia forradalom története. Ford. Gaal. 2 köt. Pest: Hartleben, 1845. fv. 2.—

44 — **Napoleon.** Életkép. Irta Fodor S. 15 képmellékl. 4⁰ Bp. 1909. Ered. v. 2.80

45 — **Napoleon Bonaparte** emlékiratai. A magyar Napoleon-irodalom legrégibb, egykoru kéziratos lelete. 1815—1915. Sajtó alá rendezte Huttkay L. 8⁰ Bp. 235 l. 2.80

46 — **Napoleon.** Életrajz. Irta Seress L. 4⁰ Bp. (Karrierek sor.) Er. v. 3.—

47 — **Napoleon** élete s tulajdonságai. Születésétől a Tilsiti békességig. Pest: Hartleben, 1808. k. ppköt. 232 l. 4.—

48 — **Paine Thomas.** Letter to Mr. Henry Dundas one of his majesty's principal secretaires of state in answer to his speech on the late excellent proclamation also two letters to Lord Onslow. London: 1792. 8vo 34 p. 5.—

49 — — Droits de l'homme, en réponse a l'attaque de M. Burke sur la révolution francaise. Paris, 1793. 3.50

50 — — Rights of man being an answer to Ma. Burke's Attack on the French revolution. Part I. London: Symonds 1792. 8 vo 78 p. 3.50

51 — **Pitawall, E.** Marie Antoinette, Frankreichs hingerichtete Königin oder: Oesterreicherin u. Französin. Historisch-romantische Geschichte. 6 Theile. Berlin, In 2 Hlnbde geb. 4.50

52 — **Robespierre. M. Duplay:** Robespierre amant de la patrie. Paris: Michel 1929. 1.60

53 — — Ein modernes Epos von M. E. delle Grazie. 2 Bde. Leipz.: Breitkopf & H. 1894. O. L. 4.—

54 — **Szabó F.** Európa története a francia forradalom kezdetétől a bécsi kongresszusig. 1789—1815. 2 köt. Nagybecsk. fbőr. 2.50

55 — **Talleyrand.** Baron de X... Les femmes de M. de Talleyrand. Paris: Kolb 8⁰ d. toile. 2.40

56 — — **Sallé Alex.** Politisches Leben d. Fürsten Karl Moriz. v. Talleyrand. Lpzg: Wigand 1834. 8⁰ 284 S. 3.—

57 — **Thiers M. A.** I. Napoleon elsö trónlemondása. Elba sziget, visszatérés. Pest, 1865. fv. 1.50

cs. D. K.

WEINGARTNER Lipót acs.

Az óbudai r. k. plébánia templom acsmunkái (1744—

Budapest müemlékei II. Bp. 1962. 431-C

M.D.K.

Weingert György, egri lakatosmester

A Pyrker féle egri fürdő bővitésnél dolgozott 1829-30-ban. 173.o.

Sugár István: Az egri melegvizü fürdők története. II.rész. 1791-1965. 165.o.

Az Egri Múz. Évkönyve. IV. Eger. 1966

Weingartner János

Lipót

pesti ácsmester

1729-ben ujra épitette az

1727-ben leégett debre-

ceni ref. kistemplomot.

Szücs István

Szabad kir. Debrecen

város tőrténelme.

III. k. Debrecen 1871

890. l.

Urat, hogy a Vallás és Közoktatás-
mre 5.000 forintot utalványozott a
helyreállitására. Ez alkalommal le-
kelt 319/1946 sz.iratomban foglal-
yelmét. Nem szükséges sem a templom-
ok zsindelyhéjazatának lebontása ah-
t helyreállitsák.A most kiutalt ösz-
integy 8 folyóméterre terjedő talp-
int a hajó cserépfedésének pótlása
grehajtandó feladat.Ezzel kapcsolat-

Weingartner Lipót

ácsm.

1749

1. Schoenóbudai P. templ

7. l.

43. aroba

Weingartner János

pesti kőművesmester

A gyöngyösi ferencrendiek templomának
tervezetét 1727. ki-
javította.

Bachó gyöngyösi templ.

69. l.

nénytár

A mű neme	A mappa jelzése	Megjegyzések
Fényrép		

Stephaneum nyomda r. t. Budapest.

Weiner Tihály

Weiner Tihály (1902-1942) - Művészet. 1967.
8. évf. 12. n. 27. l.

Az 1967. évi magyar müvészettörténeti irodalom bibliográfiája /Müvtört.Ért. 1970. 1.sz. 68-107. l./

85. l.

MDK

Weiner Mihály

Zolnai László irása

Müvészet 1967 dec. p.27

M.D.Y.

Weiner Mihály
festő - heraldikus

1938-1940 között sikerrel szerepelt az Iparmúvészeti Tanulat szamos kiállításan — még 40 éves sem volt mikor a háborus események véget ~~[illegible]~~ vetettik élőének

— Weiner Mihály
Művészet, 1967. december - 27 lap.

Weiner Mihály
festő-keramikus

M.D.K

Később keramika mintázás és festés, valamint a porcelánfestes kerültek érdeklődése előtérbe.

—: Weiner Mihály
Művészet, 1967. december - 27 lap

M.D.L.

Weiner Mihály

festő - keramikus

Erős érzelmi szálak kötötték
a szülőfalujához a Veszprém
megyei Szentgálhoz, a környék
népművészete hatott művészetére.

—: Weiner Mihály

Művészet, 1967. december - 27 lap

M.D.V.

Werner Mihály
festő-keramikus

Művészetét két tényező határozta meg, a Dunántúl népművészete és a terület természeti adottságainak és képének tanulmányozása.

—: Werner Mihály

Művészet, 1967. december - 27 lap.

M.D.Y.

Weiner Mihály
festő - keramikus

Külföldi tanulmányutakon
kereste fel a nagy fajansz és
porcelán gyűjteményeket és ezek-
ről vázlat, rajz és jegyzet tanul-
mányokat készített.

—: Weiner Mihály
Művészet, 1967. december - 27 lap

Wenier Mihály
festő - keramikus

M.D.Y.

Huszonót éve halt meg a művész.
Fiatal korában festőnek készült,
természetlanulmányai, virágcsendé-
letei maradtak fenn.

—: Wenier Mihály
Művészet, 1967. december - 27 lap.

Weimer Mihályné

Keramikus

Csányi 1954

60 l

MDK

Weiner Mihályné, ip.müv.

Fedeles váza.
Szt. Borbála.
Váza.

OMIP.Társ. Dp. - Orsz.M. Ker.Kiáll. 1942. Kat. 28.1.

MDK

Weiner Róbert

1917-9. ékszerészet

Az Ipm. Isk. ...tanárai...szakoktatói... Iparmüv. Isk. Évk. 1934-36. Bp. 1936. 47 l.

Weiner Kóbert, ötvös

Az Orsz.M.Kir.Iparmüvészeti Iskola tanárai, tanársegédek, /segédtanárok/. Szakoktató: Weiner Kóbert, -Ekszerészet. 1917-1919 53.old

Mezei Ottó: Az Orsz.M.Kir.Iparmüv.Iaskola /1880-1944/ oktatasi rendszere és forrásai 375.old

Müv.Tört.Ért. 1975. XXIV. 1.sz. Bp

Weinerné Boros Gizella

Kolt. kiáll. Pécsett

1919. dec.

Nikp. kiáll.

BUDAPEST
28 VIII 11-4
47

MDK

Weinesz Márián épitlsz

Technikus városatyák. Épitő Ipar 1909. nov. 28, 448 l.

Weimess Marian, építész M.D.K.

volt a Pfaff Ferenc tervei szerint épült MAV. gépgyári csarnok építkezésének művezetője, mivel kapcsolatban cikkíró újra felsorolja az erredáves kiállítás épületeinek már sokszor ismertetett terveiről és kivitelezőiről; így említés Roina József szobrcsoportját a gépcsarnok főbejárata felett.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1896. XVII. évf.

Old. 27. sz. 4. old.

Weingarten Ede

MDK

A Wetterhorn, olf.

Miscsarnok 1880. nov.7.

Hans Leopoldt Weingardtner
pesti ácsmester

A sárospatuki plébániatyl (zh.) tornyának ácsmunkáit végeste – gerendaszerkeset megújítása.
1727-ben.

– Detsky Mihály –

Magyar Műemlékvédelem 1969-70
Akadémiai Kiadó Bp. 1972
92. old.

Hans Leopoldt Weingardtner

pesti desmester végezte a sárospataki rk. templom desmunkáit. (1727)

Deresényi Dezső, Entz Géza, Havassy Pál és Merényi Ferenc: Magyar műemlékvédelem, Budapest, 1972.

921

Weingartner Lipót

pesti ácsmester 1749 körül megbízást kap az egri Kossuth Lajos u. 9. p. a. városháza építésére.

Voit Pál. szb.: Heves megye műemlékei II.

Magyarország műemléki topográfiája VIII. köt.

Budapest, 1972

3471

Weingarten [ ], [festő, kerámikus?]

A kerámia-festmények között alig egy-két jelzett darab van (— Weingarten, Hoczman L. nevével —). [Pécs, Erdmann gyűr.]

—: A pécsi képzőművészet kistükre (6.)

475-478.

JELENKOR, Pécs, 1971. május

XIV/5.

Weingarten Ede MDK

A Wetterhorn, /Svájci táj/ olf.

Mücsarnok 1880. okt. 3.
Őszi kiáll.

M.D.K.

E. Weingarten

Lehet, hogy ő is dolgozott a gyárban. A "Zsolnay W Burgruine gem. von E. Weingarten 1886 N II" feliratu kép talán az ő müve.

Háry Éva: Festőművészek a Zsolnay kerámiagyárban. 296.o.

A Janus Pannonius Máz. Évkönyve, 1965. Pécs, 1966

Weingartner jelzéssel:

„Svájci táj" o.v. 37x53 cm

J. l. p.: E. Weingartner

Kikiáltási ár: 15000 Ft.

BÁV 51.Képaukció ,Budapest,1980.május

Weingartner Adolf

festő

Szabad Művészet

l.

1950. 212-l.

I U T A T Á S

lkalmazottainak szeptember havi leltáro-
unkadijáról.

. . 150.- . . . . . .
. . 150.- . . . . . .
. . 150.- . . . . . .
. . 150.- . . . . . .
. . 150.- . . . . . .

750.- Frt.

. . 100.- " . . . . . .

850.- Frt.

MDK

Weingartner János Lipót pesti ácsm.

A debreceni Kistemplom tornyát 1729-ben Paur J.Gy.-gyel, három öllel feljebb emelik. Ekkor készült a toronybeli vigyázó-ház és a hagyma idomu bádogsisak.

Zoltdebrkistempl. 6.1.

MDK

Weinmann M. Mihály

Reggeli napsütés, of.

Kenderáztatás, "

N.Szal. őszi tárlat, 1921. szept. 18 l.

MDK

Weinmann M. Mihály

Borus hangulat, of.

vihar a faluban, "

N.Szal. őszi tárlat, 1921. szept. 18 l.

MDK

M.?

Weinmann Mihály, festö

Öszi hangulat. Olf.

Angyalföldi tájrédzlet. "

Tavaszi tárlat. 1923 április -május. CMKT-Mücs.
Kat. 48.1.

MDK

Weinmann M.Mihály,festö

Falusi utca. Olf.

Tavaszi tárlat. 1923 ápr.-máj. [illegible]. Kat. 36.l.

MDK

Weinmann Nándor, festö

November. Olf.
Tájkép. "

Tavaszi tárlat.1923 ápr.-máj. MIKT-Müvcarnok. Kat. 35,36.1

MDK

Weinmann Nándor, festö

Alkony.	Olf.
Reggel.	"

Tavaszi tárlat.1923 ápr.-máj. OMKT-Mücs. Kat. 39.l.

MDK

Weinmann Nándor

Falusi ház oldal, of.

Parasztgazda otthonában, of.

Alföldi, of.

N.Szal. őszi tárlat, 1921. szept. 19 1.

MDK

Weinmann M.Nándor, festö

Városrészlet. Jelezve. Olf. Lemez.

v. Ernst Muzeum VI.müvészeti aukció. Kiáll.1947 okt.
Kat. 30.1. 12-19.

MDK

Weinmann Nándor

Kukorica kötés, of.

Falusi utca, "

N.Szal. őszi tárlat, 1921. szept. 19 1.

MDK

Weinmann Nándor

Tájkép, of.

Naplemente, of.

N.Szal. őszi tárlat, 1921. szept. 19 l.

Weinmann M. Mihály

Mücsarnok

1920–21. téli kiáll. 575, 520

1921. tav. kiáll. 233, 309

1921. őszi kiáll. 202

1922. őszi kiáll. 297

1923. tav. kiáll. 491, 715, 718.

Stajerovrag V. 98.

Weinmann M. Mihály

1921. jun.

kiáll. Nemzeti Szalonban

Hüvösvölgy, olaj. 4000.–

1921. szept. u. o.

11 db olaj.

La-Tène Korbeli arany karperecek

VI. 36.

Weinmann Mór

1919 febr. MAPE kiáll. N. Szalon

Elmulás, vízf. 300.–

Budai régi temető, vízf. 300.–

Képosztás kerb, vízf. 550.–

~~Arch. Anz. III. 204~~

Weinmann M. Miklós

Árverési Csarnok aukció kat

31. sz. 1926 febr.

~~Arany János Társaság V. 310.~~

M. D. K

WEINMANN János György asztalosmester

A Vigadó kávéházának billiárd asztalára vezet be Költségvetést 1831

L. S. Vogel 171,

Weinmann, rézmetsző

Pozsonaban müködött. Szentképeket készitett, ájtatossági képek. 129.old

Csatkai Endre: Ritka metszet a Győri Xantus János Múzeumban - A vimpáci feszületképről 127.old

Arrabona, 9.-A Xantus János Múz. Győr, 1967.-A Győri Múz. Evkönyve

Weinmann Jaurs György

l.

Schoen Diakteri

5. l.

Kuczyński Bálint IX. 133.

Weinmann M.Mihály
Falusi idill, olaj

~~xxxxxx~~ Őszi Tárlat. Műcs. kiállitása. 1922. nov.
22 l.

Das Bauhaus-Archiv wird 30!
In unserem Ausstellungsbereich
bieten wir unter dem Titel
„Experiment Bauhaus" einen
repräsentativen Querschnitt
unserer in diesen 30 Jahren
gewachsenen Sammlung.

Anläßlich der 80. Wiederkehr
des Geburtstages von
Hans Thiemann (1910–1977)
zeigen wir im Vortragsraum
eine Auswahl seiner Gemälde.

andor weininger

vom Bauhaus zur konzeptuellen Kunst

Zu den interessantesten Personen am Bauhaus zählte Andor Weininger (1899 bis 1986). Er studierte zwischen 1921 und 1928, anfangs in der Werkstatt für Wandmalerei; später war er Mitglied der Bauhausbühne sowie Leiter der Bauhauskapelle.
In den folgenden Jahren arbeitete er als Maler, Innenarchitekt und Designer. Weininger lebte seit 1938 in den Niederlanden, ab 1951 in Kanada und in den USA.
In der Ausstellung wird erstmals das gesamte künstlerische Werk aus sechs Jahrzehnten vorgestellt; neben Gemälden, Aquarellen und Möbeldesign werden zahlreiche Bühnenentwürfe gezeigt.

bauhaus-archiv museum für gestaltung

Zur Eröffnung der Ausstellung am
Dienstag, 29. 5. 1990 um 18 Uhr
laden wir Sie und Ihre Freunde
herzlich ein.
Begrüßung: Dr. Peter Hahn, Bauhaus-Archiv
Einführung: Stefan Kraus, Köln

30. 5. bis 26. 8. 1990
täglich 11 bis 17 Uhr, außer dienstags
freitags 11 bis 20 Uhr

Bauhaus-Archiv
Klingelhöferstraße 14
1000 Berlin 30
Telefon (0 30) 2 54 00 20

WININGER Andor

SZEGŐ György: Modernizmoson innen és túl. = Magyar Nemzet, KIV.évf. 120.sz. 1991. május 24. 11.p.

Bp., MNG

doložený roku 1778, keď sa ako [illegible]iestny rodák stal mešťanom. Zistiteľný v rokoch 1794–1795, keď robil maliarske práce v evanjelickom tolerančnom kostole v Revúcej.[28]

Kratochvíla Ján, murársky majster v Trenčíne („murarsky majster zdejší"), doložený v rokoch 1726—1727, keď staval v Trenčíne dom pre vojenského veliteľa („pana komendanta") v hodnote 500 zlatých.

Kraus Jakub, kamenársky a murársky majster v Kežmarku („Steinmetz und Maurer von Käsmarck"), doložený roku 1666, keď ohodnocoval kamenárske a murárske práce na hrade Likava a na kaštieli sv. Žofie v Ružomberku.

Kraus Ján, murársky majster v Banskej Bystrici („Maurermeister zu Neusol"), doložený roku 1666, keď spolu s predchádzajúcim remeselníkom ohodnocoval murárske opravy na hrade Likava a na kaštieli sv. Žofie v Ružomberku.

Kreil (Krayl) Ján Peter, kamenár v Bratislave, pôvodom z Brucku nad Litavou, doložený prvý raz roku 1734, keď sa stal v Bratislave mešťanom. Zistiteľný roku 1735, keď robil kamenárske práce pre grófa Juraja Erdődyho v Bratislave v hodnote 223 zlatých.[29]

Kromer Ján, maliar v Prešove, doložený roku 1702, keď spolu s ďalším prešovským maliarom Ezaiášom Metznerom podal levočskej mestskej rade svedectvo o ma-

[21] Porovnaj SPS III, str. 28.
[25] Porovnaj SPS II, str. 102.
[26] Porovnaj SPS I, str. 98; II, str. 214, 215; III, str. 173.
[27] Porovnaj SPS II, str. 41.
[28] Porovnaj SPS III, str. 28.
[29] Životopisné údaje o ňom podáva PETROVÁ-PLESKOTOVÁ, A.: Bratislavskí výtvarní umelci. Ars, 4, 1970, č. 1—2, str. 221—222.

WEININGER Andor

BAJKAY Éva: Andor Weininger, Magyar Nemzeti Galéria, Budapest, 19IV.24-VI.9. = Múzeumi Hírlevél, XII.évf. 5.sz. 1991 9.p.

Bp. MNG, Kiáll

A Pécsi Művészkörtől
a konstruktivizmuson és bioromantikán át
a konceptuális művészetig

A MAGYAR NEMZETI GALÉRIA
TISZTELETTEL MEGHÍVJA ÖNT

WEININGER ANDOR

NEW YORK-I HAGYATÉKÁBÓL RENDEZETT
KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁRA
1991. ÁPRILIS 24-ÉN SZERDÁN 15 ÓRÁRA
BESZÉDET MOND:
DR. JÍRI SVESTKA (DÜSSELDORF)
DR. KATHERINE JÁNSZKY-MICHAELSEN (NEW YORK)

A KIÁLLÍTÁS MEGNYITÁSA UTÁN 16 ÓRAKOR
A B ÉPÜLET FÖLDSZINTI ELŐADÓ TERMÉBEN
ELŐADÁST TART
HOFRAT PROF. DR. KONRAD OBERHUBER
A BÉCSI ALBERTINA IGAZGATÓJA
„KÖZÉP-EURÓPAI REGIONÁLIS STÍLUS
1900—1930 KÖZÖTT" CÍMMEL.

WEININGER Andor

XANAPRINT

ANDOR WEININGER

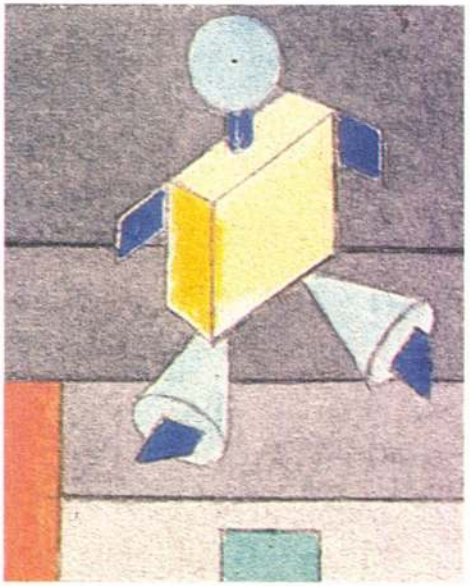

XANAPRINT

ANDOR WEININGER

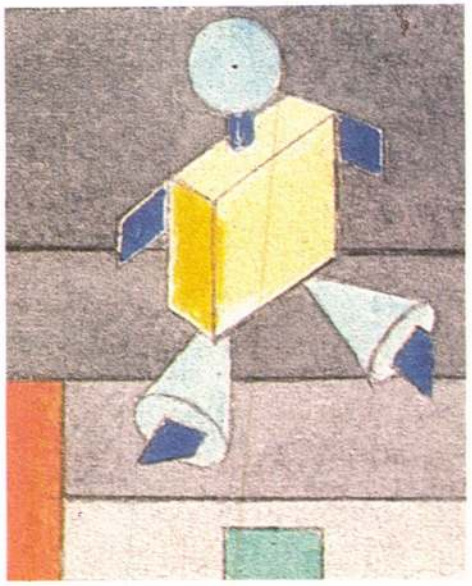

A Pécsi Művészkörtől
a konstruktivizmuson és bioromantikán át
a konceptuális művészetig

A MAGYAR NEMZETI GALÉRIA
TISZTELETTEL MEGHÍVJA ÖNT

WEININGER ANDOR

NEW YORK-I HAGYATÉKÁBÓL RENDEZETT
KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁRA
1991. ÁPRILIS 24-ÉN SZERDÁN 15 ÓRÁRA
BESZÉDET MOND:
DR. JÍRI SVESTKA (DÜSSELDORF)
DR. KATHERINE JÁNSZKY-MICHAELSEN (NEW YORK)

A KIÁLLÍTÁS MEGNYITÁSA UTÁN 16 ÓRAKOR
A B ÉPÜLET FÖLDSZINTI ELŐADÓ TERMÉBEN
ELŐADÁST TART
HOFRAT PROF. DR. KONRAD OBERHUBER
A BÉCSI ALBERTINA IGAZGATÓJA
„KÖZÉP-EURÓPAI REGIONÁLIS STÍLUS
1900—1930 KÖZÖTT" CÍMMEL.

WEININGER Andor

R.BAJKAY Éva: A Bauhaustól New Yorkig : Weininger Andor 85 éves. = Művészet, XXV.évf.6.sz. 1984 46 - 48.p. ill.

WEININGER ANDOR

Kuri 2. akvarell, ceruza, 27,5x2o - 91.5.21

Pécs látképe a dómmal, 1917 k., akvarell, papir, 29x22 - 91.5.22

Itália mappa: Chiosto San Francesco Fiesole, 1921-22, litográfia, 44x33 - 91.5.22

Gömbszinház terve, 1927, tus, 56x46,3 - 91.5.23

Mechanikus szinpad, Absztrakt revü, 1923 után, akvarell, 2936 - 91.5.24

Cim nélkül, 1945-46, gouache, 19,5x21,7 - 91.5.24

Cim nélkül, 1931, gouache, akvarell, tus, 273x2o,3 - 91.5.25

Oktett, 1954, farelief, 56x36x4 - 91.5.26

Új Művészet

WEININGER Anda

91 2. 24
5 21–26.

Új Művészet

Weininger Andor

ANTAL István: Poszthumusz audencia. = Hitel, IV,év. 19,sz. 1991. szept.17. 56 - 57.p.

Bp.,Mücsarnok, Andy Warhol. kiáll.1991
Bp.,MNG, Weininger Andor kiáll.,1991

e a lányához

lurimam dicit. Si vales, filia carissi-
is sum, quod te iam diu non vidi, ~~xxx~~
lam tuam accepi. Adhuc beatior fuis-
iems et tempestates non permittunt, ut
diligenter omnia, quae mater optima
arrabis, quae didiceris. Multa oscula
atri mitto. Vale.

WEININGER Andal

XLII. 54.

R. Bajkay Éva:

Weininger Andor: Kompozíció, Mechanikus revue

(A hónap műtárgya a Nemzeti Galériában)

Népszabadság, 1984. márc. 4. 7. l.

WEININGER ANdor

TASNÁDI Attila: Pécstől New Yorkig. = Népszava, 119. évf. 12o.sz. 1991. május 24. 6.p. ill

Bp., MNG, kiáll.

lavice, fontány, ozdobné plastiky, vázy a pod.) v celkovej hodnote 1400 zlatých.

Hörnitzer Ján Andrej, maliar v Bratislave, doložený roku 1730, keď robil menšie maliarske práce pre grófku Teréziu Erdödyovú v Bratislave.

Hraško František, maliar v Kláštore pod Znievom, doložený roku 1842, keď Turčianska stolica začala listom pátrať po jeho pobyte.

Hromada Ján, kamenár v Prešove, doložený roku 1737, keď ho tu ako miestneho rodáka prijali za mešťana.

Huber (Hueber) Leopold, murársky majster v Bratislave, pôvodom z Dolného Rakúska, doložený prvý raz roku 1734, keď ho v Bratislave prijali za mešťana. Zistiteľný roku 1750, keď robil murárske opravy v paláci Erdödyovcov na Dlhej (teraz Nálepkovej) ulici.

Intibus Juraj, maliar v Trenčíne („pictor Trenchiniensis"), doložený prvý raz v daňovom mestskom súpise z rokov 1749—1750. Zistiteľný aj v daňovom súpise z roku 1773 a naposledy v rokoch 1779—1780, keď platil ročnú daň tri zlaté. Juraj Intibus býval v dome patriacom vdove po trenčianskom maliarovi Jánovi Grinbergovi a bol pravdepodobne jeho žiakom, prípadne aj zaťom.

Ippisch (Ippis) Ján Nepomuk, staviteľ v Košiciach („architectus", „Bau- und Maurermeister zu Caschau"), doložený v rokoch 1815—1816, keď viedol prestavbu premonštrátskeho kláštora a kostola v Lelesi, na ktorú vypracoval plány a rozpočty. Samotnú prestavbu realizovali pod jeho vedením užhorodskí stavební remeselníci, a to murársky majster Anton Dienstel a tesársky majster Pavel Rusnák s celým radom pomocníkov. Ján Nepomuk Ippisch vypracoval v službách leleského kláštora roku 1818 aj plány na stavbu hospodárskych budov, mlynov a pod.

Italus Andrej, murársky majster v Bytči, doložený v urbári bytčianskeho panstva z roku 1607 a v jeho listoch z roku 1610, keď ho oslobodili od platenia zemepanských dávok za povinnosť opravovať budovy tamojšieho zámku.

Italus Daniel, murársky majster v Trenčíne, doložený v účtovných mestských knihách v rokoch 1582—1590, keď opravoval a „povyšoval" mestské múry a bašty.

Ižold (Izsold, Iszold) Juraj, maliar v Prešove, pôvo-

Wille zur Form
Austkat. Wien, 1993

WEININGER Andor

Andor Weininger
(1899 Karancs - 1986 New York)

1917-1918 Studium der Rechtswissenschaften an der Universität Pécs und Architektur an der Technischen Hochschule in Budapest. **1921** Aufnahme ans Bauhaus. Bis **1925** in der Wandmalerei- Werkstatt unter Leitung Kandinskys. **1922** Besuch des von van Doesburg abgehaltenen „De Stijl"-Kurses in Weimar. Unterzeichnet das von Molnár initiierte KURI-Manifest. **1923** Arbeit in Hamburg als Bühnenbildner und Musiker. Erste Entwürfe für die „Mechanische Bühnenrevue". Rückkehr ans Bauhaus. Mitarbeit in der Bühnenwerkstatt u.a. als Darsteller in Schlemmers „figuralem Kabinett". Gründet die Bauhaus- Kapelle, Auftritt als „musikalischer Clown". **1925** Heimkehr nach Pécs. Von Gropius an das Bauhaus in Dessau eingeladen, wiederum Eintritt in die Bühnenwerkstatt. **1927** Ausstellung des Projekts „Kugeltheater" und der Entwürfe für die „Mechanische Revue" in Magdeburg. **1928** geht Weininger nach Berlin, arbeitet als Innenarchitekt. **1938** Übersiedlung nach Holland, Illustrator und Maler. Seit **1950** Mitglied der Gruppe „Creatie". **1951** Aufenthalt in Kanada. **1958** Übersiedlung in die USA. **1959** erscheint in der Zeitschrift „form" Weiningers Aufsatz „Bauhaus und Stijl", erster Hinweis auf den Einfluß van Doesburgs auf das Bauhaus. **1968** Teilnahme an der ersten umfassenden Bauhausausstellung in Deutschland. **1971** Rekonstruktion der „Mechanischen Revue" in den USA. Von **1977-1984** werden in enger Zusammenarbeit mit Weininger die Bauhaus- Tänze rekonstruiert und wiederaufgeführt.

Literatur:

Éva Bajkay-Rosch. A Hungarian Stage Designer of the Bauhaus. In: The New Hungarian Quarterly. 24. Nr.92. 1983, S.199-201
Andor Weininger. Vom Bauhaus zur konzeptuellen Kunst. Ausstellungskatalog. Kunstverein für die Rheinlande und Westfalen. Düsseldorf 1990

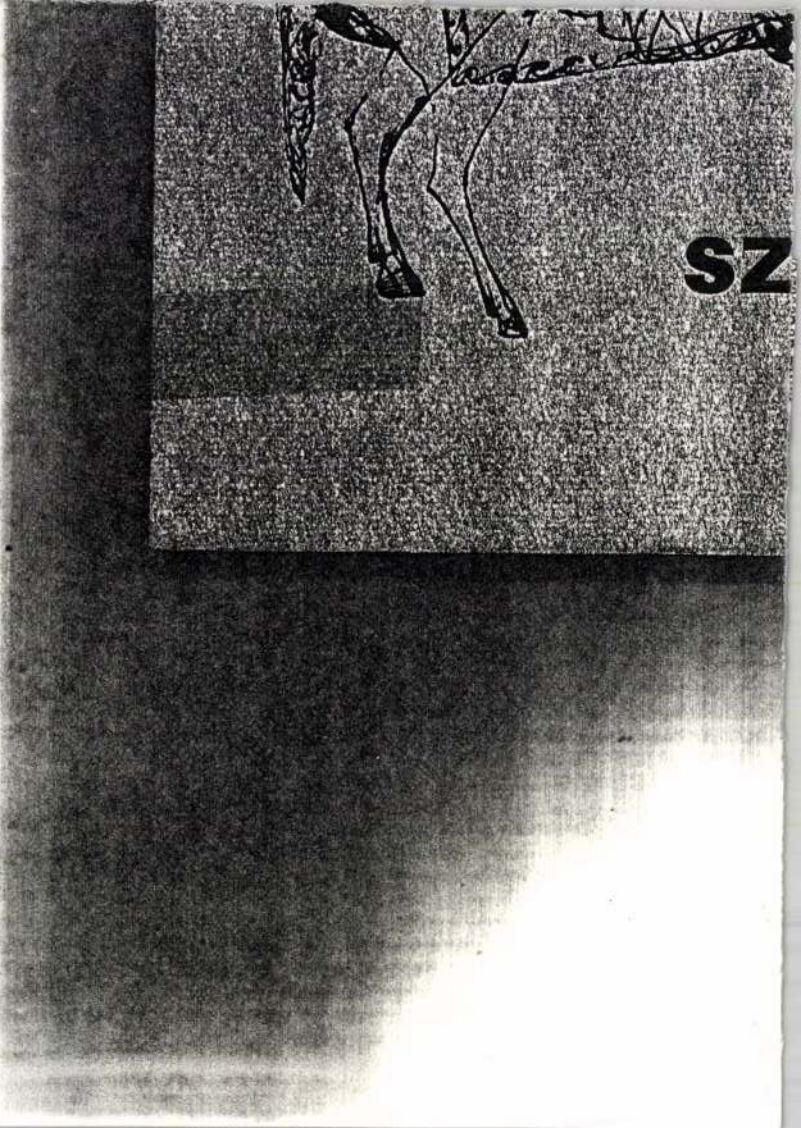
SZ

hanem *tiszta formájában a liberalizmus is utópia.*"[11]

A világ egészét magáénak tekintő tervezői szellem felvillantott néhány meglepő – meglepően logikus – ötletet is. E szerint fölösleges a művésznek a kivitelezéssel bajlódnia: képét megrendelheti telefonon is. Ha például zománcképet kíván létrehozni – és Moholy-Nagy ezt akart, elkerülendő az olajfestés eredendő személyességét –, egyszerűen megadja a kép adatait: a méreteket, a motívumok méreteit és a képszélektől mért távolságát, a színkódszámokat, s a kivitelező elkészíti a képet, a művész pedig, pontosabban a kép tervezője, postafordultával átveheti. Moholy-Nagy ezzel eljutott azon tervezői gondolkodás logikájáig, amely a számítógéppel végzett munkát vetíti előre: hiszen a kép adatait átírta egy másik jelrendszer nyelvére – az ő esetében számokra – majd az e jelrendszerben összeállított egységet visszaültette az eredeti információ közegébe, s így hozzájutott a *kép*hez.

Weininger Andor 1922–23-ban olyan színpadi műveket tervezett, amelyekben egymás mögött több rétegben, fentről és a színpad mindkét oldaláról bizonyos ritmusban különféle alakú és színű, változatos nagyságú geometrikus síkidomok haladnak át a színen. Ezek előre kidolgozott ütem szerint részben vagy egészen takarják egymást egy-egy másodpercig, s így folyamatosan változik alakjuk, illetve, a transzparencia és a fényhatások eredményeképpen, színük is. Mint az egyik ilyen mű 1986-ban megvalósított előadása tanúsította (a kasseli egyetem hallgatóinak jóvoltából), az ilyen absztrakt forma-revük csak számítógép számára átírt program vezérlésével valósíthatók meg tökéletesen, mert csak így érvényesül az az eredeti szándék, amely tökéletes folyamatosságot, abszolút pontosságot és a ritmusok hibátlan betartását írta elő.

A festészetben és a szobrászatban a forma és a szín azok az eszközök, amelyek ezeket az organikus természethez fűződő kapcsolatokat megjelenési formáik megteremtésével ábrázolják. E formák közül a legelőkelőbb az ember, aki egyrészt húsból és vérből való organizmus, másrészt „minden dolog mértéke" és száma (aranymetszés).
Ezek a művészetek – az építészet, a szobrászat, a festészet – mozdulatlanok; ők az egyetlen pillanatban megállított mozgás. Lényegük a nem esetleges, hanem tipizált állapot változhatatlansága, az alkotóerők egyensúlya. A mozgás korában fogyatékosságként jelenik meg az, ami e művészetek legnagyobb előnye.
A színpad, az időbeli történések helye, ezzel szemben a forma és a szín mozgását nyújtja; mindenekelőtt elsődleges alakjában, a mozgó, színes vagy színtelen, vonalas, sík vagy plasztikus egyedi formákban, aztán a változóan mozgó térben és az átalakítható építészeti alakzatban. Ez a végtelenül változtatható, kaleidoszkópszerű, egyben szigorú törvények szerint rendezett játék volna – elméletileg – az abszolút látványszínpad. A lelkes embert száműznék ennek a mechanikus organizmusnak a látóteréből. Mint tökéletes technikus állna a központ kapcsolótáblájánál, ahonnan a szem ünnepét irányítja. (Oskar Schlemmer: Ember és műfigura.)

A jövőt csökönyösen ostromló tervezői elszántság, a minden realitást felrugó, el- és felszabadult jövő-víziók nélkül szűk keresztmetszetű mérnöki aprómunkává degradálódna a jövőről való gondokodás minden formája. A kozmikus, teljességgel irreális távlatok fényének kell rávetülnie minden, a jövőről alkotott elképzelésre, egészen addig, amig a *jövő* szónak jelentése lesz.

JEGYZETEK

[1] Emil Kaufmann: De Ledoux á Le Corbusier. Éditions L'Équerre, 1981.

[2] Étienne–Louis Boullée: A testek lényegéről, tulajdonságairól, szervezetünkkel fennálló hasonlatosságukról in: É–L.Boullée: Az építészet poézise, Corvina, Budapest 1985., 39. o.

[3] É.–L. Boullée: Vizsgálódás Perrault-nak az építészet alapelveivel kapcsolatos véleményéről u. o. 41–43.o.

[4] Winfried Nerdinger: Walter Gropius Bauhaus Archiv, Gebr. Mann Verlag, Berlin 1985., 9. o.

[5] u. o.

[6] Kállai Ernő: Konstruktivizmus in: MA, 1923. május 1.

[7] Kállai Ernő: Kubizmus és jövendő művészet in: MA, 1922. január 1.

[8] Walter Gropius: Az Állami Bauhaus Manifesztuma, Weimar 1919. április.

[9] Interjú Walter Gropiussal (Tomás Maldonado és Gropiuis levélváltása) in: Ulm, 10/11 sz., 1964., 62–70 o.

[10] Walter Gropius: Rede bei der ersten Ausstellung von Schülerarbeiten des Bauhauses in Weimar. in: Karl–Heinz Hüter: Das Bauhaus in Weimar, Akademie Verlag, Berlin /DDR), 1976.

[11] Ludassy Mária: Krisztus és Condorcet. Bibó István humanista utópiája 1971–72-ből. in: Ludassy M.: Szabadság, egyenlőség, igazságosság, Magvető Kiadó, Budapest, 1989., 170.o.

WEININGER Anda

Weininger Andor, építész

L.: Martyn Ferenc

Szabó Júlia: Monográfia .... 162-164.

XIX/2.

Jelenkor, Pécs, 1976. febr.

Weininger Andor
épitéa

Dessauban élt

Hars Éva: Martyn Ferenc 5
Corvina 1970

Weininger Andor

A Bauhaus magyar növendékei közt neve említve.
Jelenleg Amerikában él.

A Hét, 1973. júl. 13. 4. cf. 28 m. 11/2.

Weininger Rudor

nere emlitve

Bodri Ferenc: Gropius Budapesten

Nagyvilág 70/2 267

Weininger Andor

Részt vett a müncheni magyar tárlaton 1972-ben.

Bodri Ferenc: Magyar tárlat Münchenben

Nagyvilág 72/11 1755. old,

Weininger Andor

116. Tép Gömbszínhás terre

L: Művészettörténeti Dokumentációs Központ Közlenényei Bp. 1963. 27. p.

Passuth Krisztina: Magyar művészek az európai avantgarde-ban
Bp. Corvina 1974

Weininger Andor, építész, festő

Szerepel a Műszaznokban. (1970. aug.-szept.)

Beke László: Külföldi magyar művészet?

1-6. o.

KRITIKA, Bp. 1970. október

VIII/10.

Weininger Antal

1938-ban a magyar absztrakt festők
tárlatain vett részt a Tanács Galériá-
ban.

Hajs Éva: Martyn Ferenc II.
Corvina 1970.

Weininger Andor

1928-tól Berlinben belső építész. 1938-ban Hollandiába megy, 1951-ben Kanadába, 1959 New York-ban, ahol kapcsolatba került az „Anonima" csoporttal.

Körner Éva: Ungarische avantgarde, München, 1971.

Weininger Andor

Munkatárs az „Art Research Center-ben, 1971. bemutatója a „Revue"-nek.

Körner Éva: Ungarische avantgarde, München, 1971.

Weininger Andor

Fekete-fehér reprodukció: „A Bauhaus-ban tervezett szferikus pinhéz."

Körner Éva: Ungarische avantgarde, München, 1971.

Weininger Andor

A Jena-i Bauhaus-hét folyamán szinpadi tevékenységet fejt ki, később Schlemmer „Figurales Kabinett" színésze.

Körner Éva: Ungarische avantgarde, München, 1971.

Weininger Andor

1924-ben alapítótars a „Bauhaus kápolná"-nak. 1925-ben Dessau-ba megy, szinpadi műhely és „Bauhaus kápolna".

Körner Éva: Ungarische avantgarde, München, 1971.

Weininger Andor

1926 szoros együttműködés Schlemmer-rel.
„Zene bohóc", kísérletek, „Színpadi elemek".
1927-ben a „Golyó színház" és „Revue"-terv-
bemutatói.

Körner Éva: Ungarische avantgarde,
München, 1971.

MDK

Weininger, Andor, [festő]

Andor Weininger

De Stilj - kompozíció vénlet
(olaj, 101 x 22 cm);

Repr

(A „XX. sz.-i magyar származású művészek
külföldön" c. kiállítás ból]

Andor Weininger : De Stilj

Borító: 4.
[Külső]

JELENKOR, Pécs. 1971. január

XIV/1.

Weinenger Andor

A pécsi Janus Pannonius Múzeumban ruhány műve szerepel.

Múzeumi séták.

1972. III. 10. 18.55 D. Tv.

Weininger Andor, festőművész

Művészet, 1984. jún. 48. old.

4

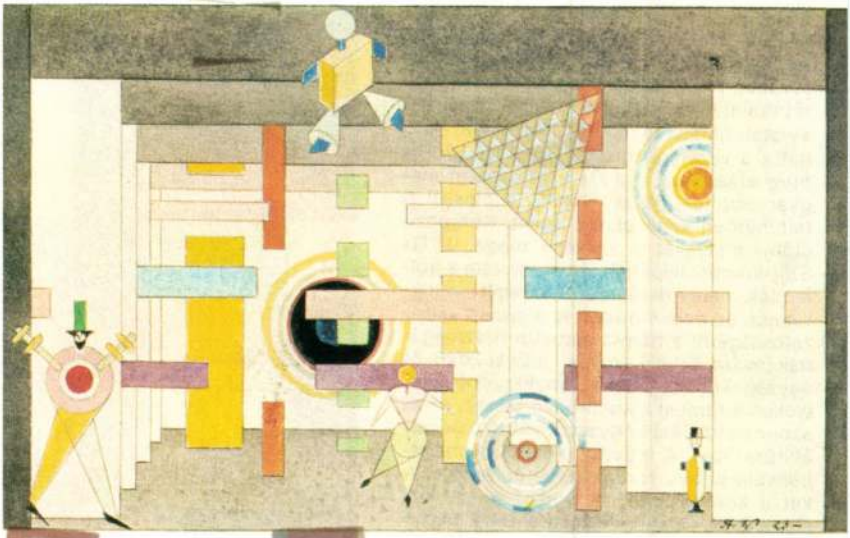

5 Weininger Andor: A Bauhaus-zenekar Weiningerrel, 1924 (fotó Mester T.)

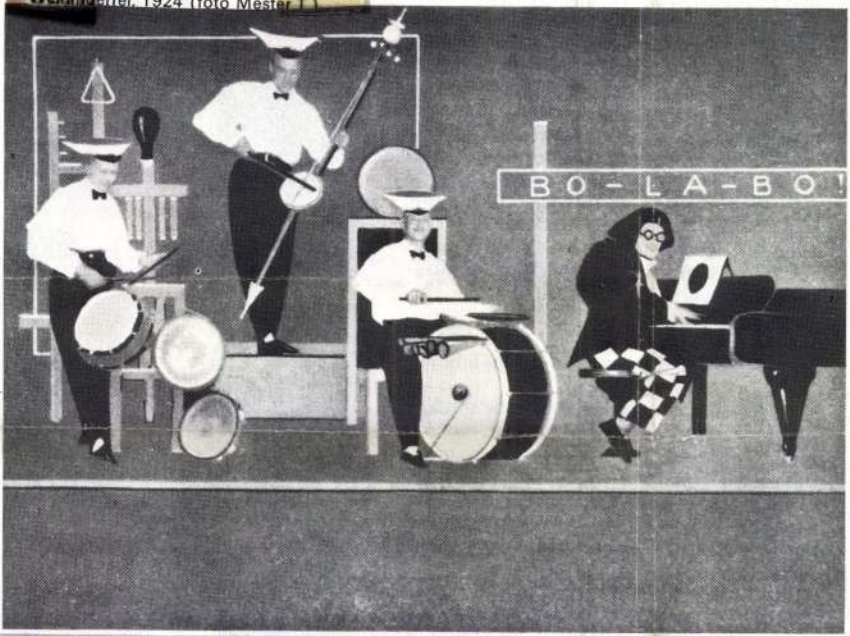

álláspontja miatt – elhagyta a Bauhaust, *Moholy-Nagy* vette át tőle a bevezető tanfolyamot és a fémműhelyt. Weininger további tiszta színkísérleteivel az 1922-től Weimarban működő holland konstruktivisták hatása alá került. Bizonnyal hallgatta a vezéregyéniség, *Theo van Doesburg* előadásait, s a *De Stijl* csoport magyar alapítótagjával, Huszár Vilmossal is feltehetően kapcsolatba került. Kompozícióin, melyeket a művész maga is De Stijl-kompozícióknak nevez, átvette a hollandok merev derékszögű képépítő struktúráját, de nem mondott le a színek változatosságáról a három alapszín tisztaságának javára. Ezek a weimari művei 24x5-ös egységekből felépített színakkordok, melyeken a ritmust a különböző színek, ill. az azonos színű kis négyzetek változó összeállítása adja. A művész a tiszta, a magábanvaló színek kontrasztjára építette ezeket a kompozícióit. A vörös, sárga, kék alapszínek, valamint a fekete, fehér négyzeteken kívül elsősorban a kiegészítő színekkel, a lilával, naranccsal és zölddel gazdagította üvegablakszerűen nyújtott formájú kompozícióit, melyeket Doesburg és Huszár üvegablak-megoldásaitól semmiképp sem tekinthetünk függetleneknek. Azt a neoplaszticisták által alkalmazott pszichofiziológiai hatásmechanizmust vette alapul, mely szerint az eltérő színkockák egymáshoz való viszonya a nézőben dinamikus térkülönbség érzetét kelti, s a kontrasztáló színek telítettsége adja meg a mélységi hatás fokozatait, a feketéktől közeliségétől a fehérek éteri távolságáig. Két ilyen kompozíció is van Magyarországon, az egyik a pécsi Janus Pannonius Múzeum Képtárában, a másik a Magyar Nemzeti Galéria Grafikai gyűjteményében.

Ezeknek a színkompozícióknak statikus megfogalmazásaitól csupán egy további lépés a színes, geometrikus formák mozgatása egy „szintetikus, színpadi, mechanizált játék" elképzelése. Ez az absztrakt színjáték, vagy ahogy Weininger nevezte keletkezésekor, 1923-ban, a *Mechanikus revue* valójában a színegységek vízszintes és függőleges különböző irányú mozgásából, majd a második fázisban ehhez

3

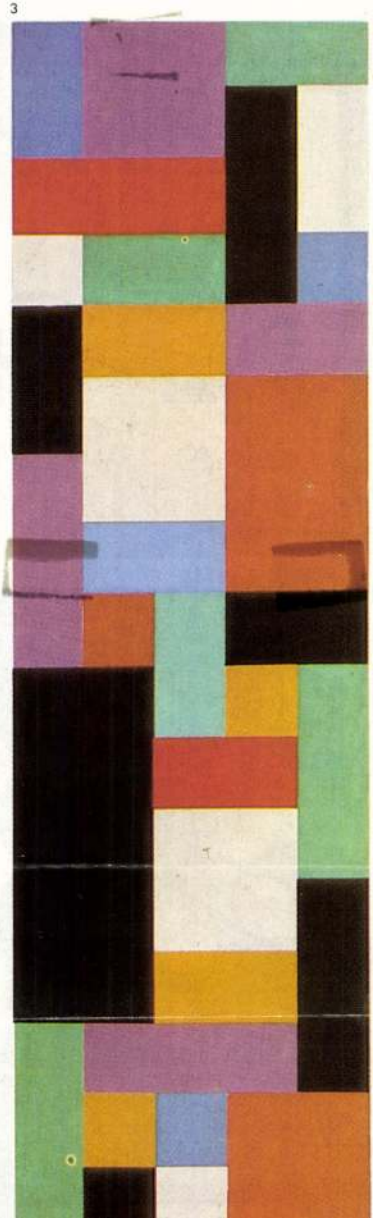

WEININGER Andor

Új Művészet 1991/5

Egy magyar életmű New Yorkból

Weininger Andor hazatérése

Bajkay Éva

Weininger Andor teljes pályáját átfogó kiállítás indult útjára a düsseldorfi Kunstverein szervezésében 1990-ben, a művész özvegye és lánya által Amerikában őrzött hagyatékból. A bemutatást azokra az országokra korlátozták, ahol a festő-tervező élt és tevékenykedett, így Németországon kívül Hollandiára és az Egyesült Államokra, valamint szülőföldjére – Magyarországra. A magyarországi pályakezdést a német és amerikai művészettörténészek: Jiri Svestka és Katherine Jánszky Michaelsen feldolgozásukban sajnos minimalizálták. Pedig maga Weininger, emigrációjának változó állomásairól tovább és tovább költözve, megőrizte legkorábbi vázlatfüzetét is. E szigorúan épített korai rajzai a nemzetközi vándorkiállítás anyagában nem szerepelnek, pedig jól mutatják a művész indulását az 1910-es évek végén, az újat akaró pécsi fiatalok köréből. Tanúsíthatják, hogy *Molnár Farkashoz, Stefán Henrikhez* és *Johan Hugóhoz* hasonlóan hogyan vonta le a kora-kubizmus és a magyar aktivizmus tanulságait, amikor környezetükben még a naturalista festészet divatja élt.

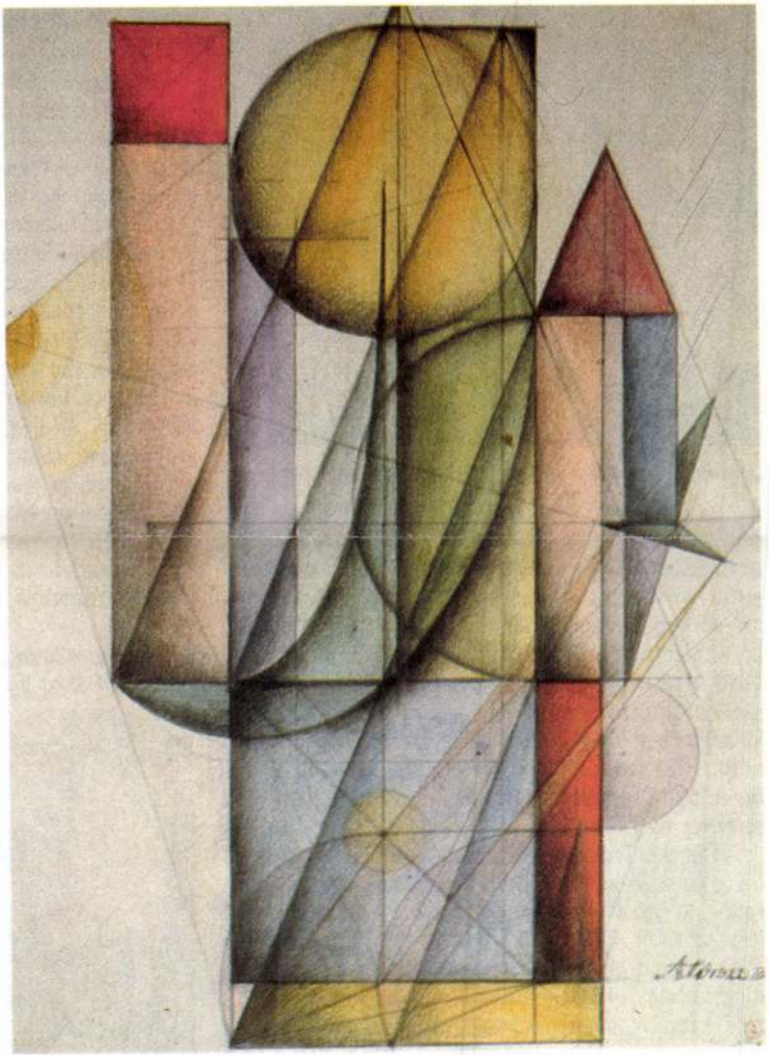

Weininger Andor: Kuri 2, akvarell, ceruza, 27,5×20 cm

Weininger Andor 1899-ben született Baranyában, pontosabban Karancson, tehát *Martyn Ferenccel* egy évben. Barátságuk már a pécsi ciszter gimnáziumban elkezdődött, ekkor kezdtek vonzódni a képzőművészethez. Weininger családja száz évvel ezelőtt Németországból települt be, és első-sorban zenészeket adott Pécsnek. Andornak is volt zenei tehetsége, élete végéig szívesen zongorázott. Moholy-Nagy Lászlóhoz hasonlóan ő is jogi tanulmányokkal kezdte pályáját. De mialatt a pécsi egyetem hallgatója volt, aktívan bekapcsolódott a *Pécsi Művészkör* munkájába, ahová a kör elnöke,

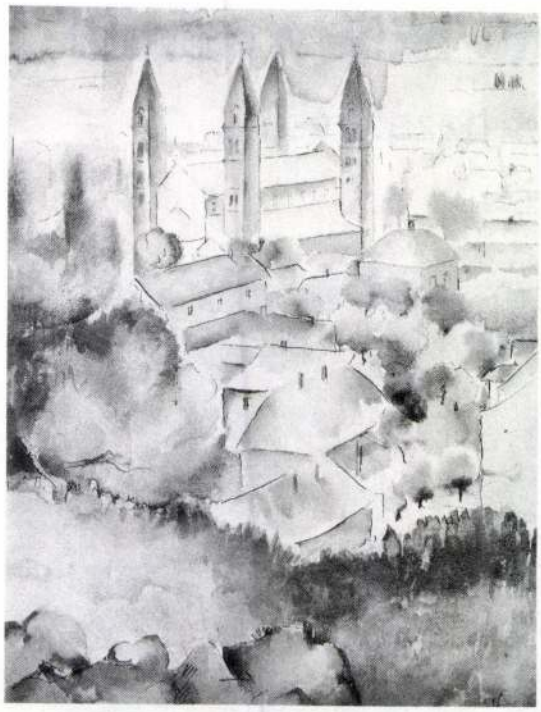

Johan Hugó: Pécs látképe a dómmal, 1917 k, akvarell, papír, 29×22 cm

a szerb származású *Dobrovics Péter* közvetítette a pesti avantgárd törekvéseket. E fiatalok körében jutott mind jelentősebb szerephez a kiváló festőnek induló későbbi építész, Molnár Farkas. Feltehetően az ő hatására iratkozott be Weininger is az 1918–19-es tanévre a pesti Műegyetemre. Tanulmányaikat a forradalmak után kényszerűen megszakítva Pécsett dolgoztak. A város a szerb megszállás alatt, 1921 augusztusáig külföldnek számított, és így a Pestről távozó avantgárd művészek egyik kis szellemi központja lett.

A Pécsi Művészkör eredményei sajnos mindmáig csak kevéssé kerültek be a magyar művészettörténetbe. A mediterrán táj hangulata, a képfelületet fokozatosan felfelé kitöltő szín- és formaépítés *Picasso* és *Braque* Estaque-i periódusához fogható modern stílus kibontakozásához vezettek Pécsett, 1920 körül. Nem az érzelmek, hanem a képi rendteremtés, az új tér- és tömegviszonyok izgatták őket. A festést értelmi folyamatnak tekintették, mint a Nyolcak és az aktivisták jó utódai. Jelképes szavaikkal élve „a kínpadra hurcolt albigensek szűztiszta művészetét" akarták megteremteni. A lírai látványpiktúrával szemben eretnek módon hittek a kontúrajz fontosságában, de a nyugati művészet szigorú formai absztrakciója helyett a magyar művészet erősebben kontrasztokra építő, plasztikusan formáló tradíciójához is kötődtek. A kritika a csoportot az északi művészet letéteményesének, azaz expresszionistának nevezte, noha ők maguk inkább délre vágytak, a latin kultúra felé orientálódtak. Weininger Raguzában, Johan, Stefán és Molnár Toszkánában festett 1921-ben. Itáliában találkoztak *Werner Gilles* Bauhaus növendékkel, aki figyelmüket az újjászervezett német főiskolára irányította. A pécsiek közül *Forbát Alfréd* és *Breuer Marcel* ekkor már ott tanult, és ők is támogatták a pécsi fiatalok új terveit.

Weininger Andor és társai így kerültek a weimari Bauhausba 1921 októberében. Az előkészítő tanfolyam után – ahol *Johannes Itten* módszerével dolgoztak – Weininger a falfestészeti műhelybe lépett. Apja korai elvesztése miatt súlyos anyagi gondokkal küzdve itt a tanulás mellett festő-mázolói munkával kereshetett is. Művészi érlelődéséhez és későbbi kapcsolódásaihoz fontos tudnunk, hogy 1922-től *Kandinszkij* vezette a műhely munkáját, a formamester pedig a *Schlemmer* család egyik tagja, *Carl* volt. Igazi hatás Weiningert mégis inkább a holland konstruktivista, *Theo van Doesburg* kurzusain érte, 1922-ben. Az Ittentől elsajátított kontrasztelmélettől tovább lépett, egy még merevebb rendszer felé. Keveretlen, tiszta színeket hangolt össze, derékszögű hálórendszerben komponálva meg holland módra szabályos De Stijl képeit. A többi magyarhoz hasonlóan ő is a konstruktivista fordulat irányába mutató *KURI* (konstruktív, utilitá-

Molnár Farkas: Itália mappa, Chiosto San Francesco Fiesole, 1921/22, litográfia, 44×33 cm (Fotók Szepsy Szűcs Levente)

ris, racionális, internacionális) elvek híve volt, a manifesztum aláírásán kívül a kiállításon három mű címében is utalt erre.

1923 elején barátja, *F. Frahm* révén Hamburgba került a *Jungfrau Kabaréhoz,* ahol szövegíró, díszlettervező és konferanszié volt. Weimari színdinamikus képeinek folytatásaként itt ötlött eszébe, hogy a geometrikus színformákat kulisszaszerűen megépíti, és azokat mechanikus úton mozgatva más és más kompozíciós tér–szín hatásokhoz jut. A Bauhausba visszatérve egyre inkább a színházi műhely felé orientálódott. Legismertebb műve, a *Mechanikus Revue* gondolata 1923-tól foglalkoztatta. Valójában a korábbi konstruktivista színházi kísérletek egyfajta összegzését hozta létre, az oroszoktól a hollandokon át a Bauhausban végzett munkákig. Újítása a szín, forma, tér, mozgás, fény, hang, játék összhangjának megteremtésében rejlett. A főiskola szellemének megfelelően nem valóságos emberek, hanem geometrikus, gépi bábok jelentek meg a tervezett mozgó kulisszák színsávjai között. *Don Juan* alakja például sárga négyzetből épült, elveszítve minden biológiai, személyes jellegét.

Weininger színházi elképzeléseinek csúcsa egy *gömbszínház* terve volt. A francia utópikus építészet tradícióvonalába illeszkedve az ókori cirkuszok arénájából indult ki, de a teret újításként gömbbel fedte le. A színészek számára a különböző szinteken beépített és befüggesztett dobogókkal új elhelyezkedési és kapcsolatteremtési lehetőséget kínált. A nézők magasan a gömb feléig körben helyezkedtek volna el. E sajátos és merész ötlet tipikusan kivitelezhetetlen avantgárd utópia volt és maradt (először 1927-ben állították ki Magdeburgban, ahol nagy sikert aratott).

Weininger aktívan részt vett az Oskar Schlemmer vezette színházi műhely munkájában – gyakran mint *zenebohóc,* a hozzávaló *kosztümöt* is ő tervezte. 1924-ben a főiskolára már nem járt be rendszeresen, betegségre, depresszióra hivatkozott. Ugyannakkor létrehozta a Bauhaus jazz zenekarát, és abban sajátosan nemzetközi, maga válogatta, és nem egyszer maga is komponálta dalokkal hangolta össze a soknemzetiségű közép-európai diákságot.

A főiskolát elhagyva, 1928-tól Weininger Berlinben próbálta kamatoztatni a Bauhausban szerzett tudását. Reklámgrafikák, belsőépítészeti tervek jelzik a kiállításon ezt a periódust. Pult- és üzletkialakítástól ágyig és asztalig, sőt lámpáig terjedő kisméretű tervei szigorú, purista elképzeléseiről tanúskodnak. A bútorokat a Bauhaus asztalosműhelyében tanult *Eva Fernbach* készítette el – aki 1931-től Weininger felesége volt.

Ezen erősen formalista tervek után a kiállítás igazi meglepetése az a fordulat, ami Berlinben következett be Weininger Andor munkásságában. Kényszerű befeléfordulás, egyfajta belső emigráció követte a kollektív utópiákba vetett hit gyengülését,

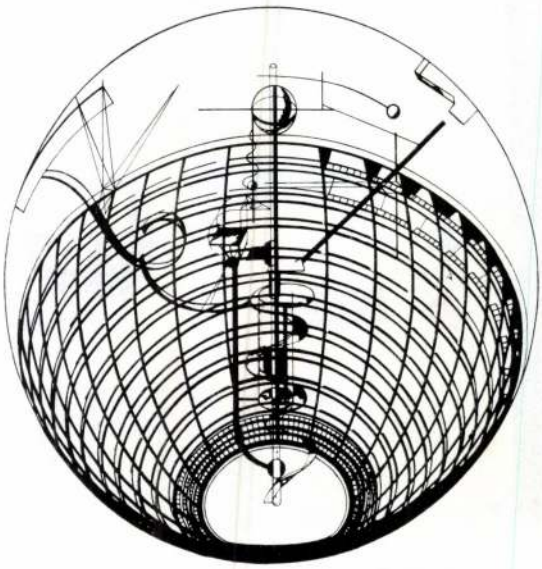

Weininger Andor: Gömbszínház terve, 1927, tus, 56×46,3 cm

sőt a hitleri Németországban ezek teljes elvesztését. Személyes, belső lelki folyamatok festői kivetítésébe menekült. Egy konstruktivista művész pályáján ez a fordulat a korábbiak teljes tagadásának, a művész személyiségében bekövetkezett gyökeres változásnak tűnik. Valójában a kor szabta meg, és a fordulat önvédelmi kényszerből adódott, ahogy ez mások esetében is történt, mint Moholy-Nagy Lászlónál, s a párizsi *Cercle et carré* csoport számos tagjánál. *Klee* fantáziavilága, *Miro* játékos spontaneitása hatott rájuk. Látszólag a szürrealizmus befolyása alá kerültek, ám az ősi, antropomorf lények vászonra álmodásában a korábbi szabadságvágy egyéni, szellemi kiélését célozták. Valójában Európa absztrakt festői számára az egyik lehetséges útnak kínálkozott ez a fajta geometria utáni absztrakció, mondhatnánk korai poszt-modernség.

Az 1930-as évek elején Berlinben Weininger a képzeletbeli teret különös figurákkal, kígyózó, csavarodó spirálformákkal, amőbaszerű lényekkel népesítette be. Nála nem annyira a szürrealizmus hatásáról, mint inkább a berlini dada befolyásáról beszélhetünk. A technikai civilizációtól fordult el ő is, az irracionalitás világa felé. Ennek a fordulatnak eddig kevés figyelmet szentelt a művészettörténet, noha már 1931-ben, a szintén Berlinben élő *Kállai*

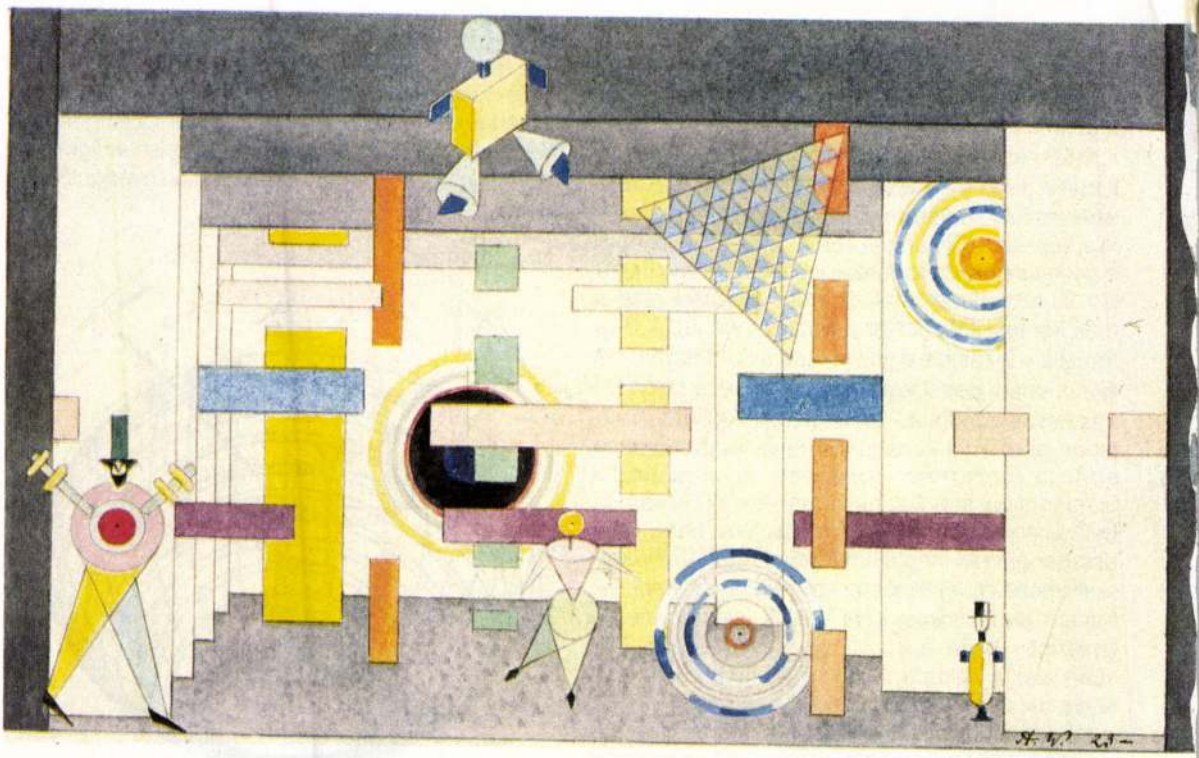

Ernő bioromantikának nevezte el az élet ősi formáit jelképező absztrakt festészeti törekvést (Klee, Max Ernst, Fritz Kuhr stb.)

Elvonulása, magába zárkózása emigrációjának következő állomáshelyén, Hollandiában, 1938–51 között csak még jobban fokozódott. Visszahúzódott a természetbe, és képzeletbeli világát nemegyszer valóságos tárgyakból, reliefszerűen alkotta meg. Így kerültek gipsz alapra felragasztott kavicsok, kagylók és más, talált természeti tárgyak, sajátos kollázzsá alakulva. E törekvése számos rokon vonást mutat *F. Vordemberge-Gilldewart*tól *R. Oelze* művészetéig, de ő maga nem kapcsolódott szervezett holland művészeti mozgalomhoz, noha részt vett az amszterdami Stedelijk Múzeum kiállításain 1948–50 között, művei azonban nem arattak sikert.

Az amorf természeti formák Weininger életművében nem zárták ki véglegesen a szigorú vonalakat, a rendteremtés igényét, sőt egyes művein a kétféle formaelem együtt jelentkezett. Ez mutatkozott meg a Kanadában 1951–58 között készült művein, köztük nem egy festett *fareliefjén,* melyekből a kiállításon is láthatunk néhányat. Kanada nem jelentett a művésznek új alkotói lehetőséget, hiszen ő bebocsájtásra várt New Yorkba, ahol 1958-tól élete utolsó, csaknem három évtizedét töltötte. Szinte jelképesnek érezzük a kiállítás egyik lapján a hatvanéves művész szépen írt magyar kézírásával az alábbi feliratot: „Teljes egyensúlytalanság! Felbo-

◁ Weininger Andor: Mechanikus színpad. Absztrakt revű, 1923 után, akvarell, 29×36 cm (Fotó Mester Tibor)

◁ Weininger Andor: Cím nélkül, 1945–46, gouache, 19,5×21,7 cm

Weininger Andor: Cím nélkül, 1931, gouache, akvarell, tus, 27,3×20,3 cm

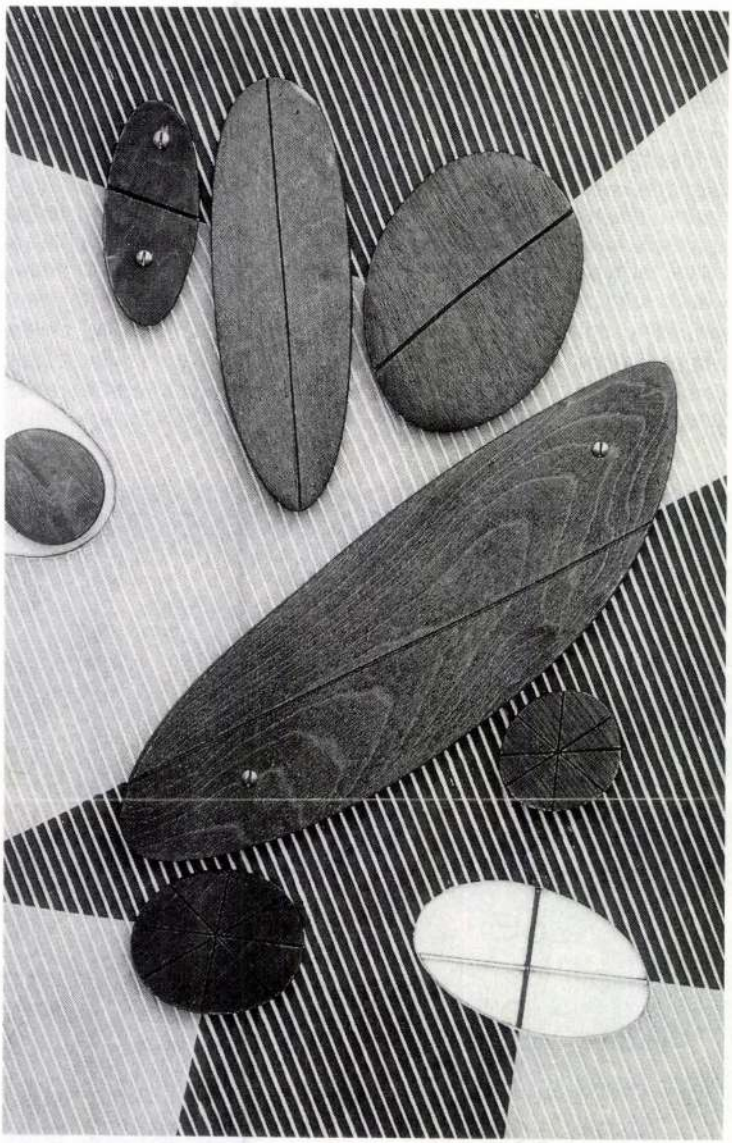

Weininger Andor: Oktett, 1954, farelief, 56×36×4 cm (Fotók Mester Tibor)

rulás." Maga a vázlatos kompozíció rombusz-formáival a régi konstruktivista elvek másfajta visszatértét jelzi. De a kompozíció dinamikus, a játékos elemek látszólag mozgásban vannak. „Rémes" – ezt aláhúzva írta a lapra a művész az „elbírálat?" kérdés felvetése után. Mindez jól mutatja helyzetét, elbizonytalanodását, az életpálya válságát.

Az Egyesült Államokban a II. világháború után átplántált Bauhaus-tradíció elterjedése és elfogadottá válása, valamint az 1960-as évek hard edge időszaka Weininger számára is újra elevenné tette a 20-as évek emlékeit. Így részben — megőrzött vázlatai nyomán – síkkonstruktivista műveinek önreplikáit készítette el, részben pedig új, immár három dimenziós falkonstrukciókkal kísérletezett, leginkább papírt, de néha fát vagy alumíniumot is használt. A korai, 10 cm-t alig meghaladó színkompozíciókból felnagyított, egy méteren felüli méretű variánsokat készített. (A Magyar Nemzeti Galéria tulajdonában levő *Kompozíció* azért nem szerepel a kiállításon, mert a magyar avantgárdot bemutató Santa Barbara-i tárlat része.) Tehát Weininger Andor is – mint a magyar klasszikus avantgárd mesterei közül *Bortnyik Sándor* és *Kassák Lajos* –, élete végén visszatért az 1920-as évek elején kialakított geometrikus stílusához.

Weininger nem a művek tökéletes kivitelezésén, hanem kigondolásán, megtervezésén dolgozott szívesen. Ezért életműve jószerével tervekből, vázlatokból álló torzó. Másképpen szólva, papírra rajzolt vagy festett álomvilág, amely, ha konstruktivista rendet tervezett a világba, megvalósíthatatlan volt és maradt, máskor pedig eleve valóságon túli világot teremtett. Mint igazi újítónak, neki is a probléma meglátása volt a fontos és nem a kivitelezés, amire életében amúgy is oly kevés lehetőség kínálkozott.

A halála után öt évvel megszervezett vándorkiállítás láttatja először, hogy Weininger hányféle műfajban és anyaggal kísérletezett. Műveinek jó része eddig ismeretlen volt, a kicsiny, papíron megmaradt, csupán tervnek tekinthető elképzelések mai szemléletünk szerint akár koncept art-ként is értelmezhetők. Tipikus avantgárd életmű az övé, mely ezzel a kiállítással végre méltó helyére kerül. Ő maga soha nem tért haza, de a Budavári Palotában bemutatott életműve alapján Weininger Andor most a magyar avantgárd klasszikusainak sorába emelkedik.

WEININGER ANDOR, festő

A Pécsi Modern Magyar Képtar gyüjtemények vétele, vagy ajándékozas révén gazdagodik, ill. esetenként vasarlasok utjan gyarapodik. 1968-1973-ig kb. 1500 darabbal nőtt a gyüjtemény anyaga. Ezekből képek jegyzéke. restmények:
20. sz.-WEININGER ANDOR: " DE STILJE KOMPOZICIÓ". cimü müv
p.o. 100+22cm.-Ltsz:70.450.-IV. tabla. 199. old.
rekete repr.

ROMVÁRY FERENC: A modern Magyar Képtár története
Uj szerzemények, III. 287. old

A Janus Pannonius Múzeum Evkönyve, XVII-XVIII.
1972-73, Pécs, 1975.

Weininger Andor

Weimarban Weininger a szinházi részleg egyik fő szervezője volt.

Wagner István: Bauhaus kiállítások Budapesten
Magyar Hírlap, 1977. június 1.

Weininger Andor, festő

Vasarely adományának figyelemre méltó része a kortárs
művészek alkotásainak sora, mely a Modern Magy.képtár
birtokában addig volt európai anyaggal kiegészítve egy
jelentős nemzetközi gyűjtemény alapjait képezheti.
Az ő műve is egyike volt ezeknek. 334.old. 7.jegyz

Romváry Ferenc: A Modern Magy.Képtár története
Uj szerzemények IV. 383.old

A Jan.Pann.Múz.Évk. XIX. 1974. Pécs

WEININGER ANDOR, épitész,festó

Közvetlenül az európai müvészetek áramába került,a nagy világban tájékozódott,megkerülte a szokásos akadémiai utat,müvészeti tanulmanyokat a Bauhaus mühelyében végzett.Pécsről szarmazott,a két világháború közti időben gyakran megfordult a városban,és dolgozott is ott.288.o

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtar története
Uj szerzemények,-III. 287.old

A JANUS PANNONIUS Muzeum Évkönyve.-XVII-XVIII.
1972-73.-Pécs, 1975

Weininger Andor

Molnár Farkas, Breuer Marcell és Weininger Andor – a Bauhaus pécsi származású tagjai – szoros kapcsolatban álltak az Ujvidéken megjelenő „ÚT" c. aktivista folyóirattal, melyen a szintén pécsi Csuka Zoltán szerkesztett. Molnár Farkas a 20-as évek elején plakátot is tervezett az Utnak, mely a Bauhaus 1925. évi weimari kiállításon is szerepelt.
(repr.)

Szabó Júlia: A Bauhausgrafikái Pécsett.
Jelenkor, 1969. márc. 291–296. oldalak.

Weininger Andor

Építész, 1921-28 között Schlemmerrel együtt dolgozott a Bauhausban. Schlemmer színházi-rendezői munkájában vett részt. Gömbszínház-terve ebből az időből való. Kiállított két műve közül az egyik (színes kockákból álló) erre a korszakra utal.

Passuth Krisztina: Külföldön élő magyar származású művészek kiállításai; Képzőművészeti Almanach 3, Szerkesztő (972, 79. l.

1.

Weininger Andor

A kiállított mű egy 1922-es kép újrafestése. A kép címe: De Stijl kompozíció. Forbát Alfréd szerint W. eljárt van Doesburg weimari kurzusára. A kompozíció erken Huszár Vilmos munkáinal.

Passuth K.: Külföldön 'élő' magyar származású művészek kiállítása; Képzőművészeti Almanach 3, Corvina 1972, 79. l.

Weininger Andor

Kiállított művét a Szép. mű.
Múzeumnak ajándékozta

Soós Magda: XX. sz-i magyar
szásmarásu művészek kiáll.

Magyar Hírek 1970 XII. 12

Weininger Andor, építész
festő

L.:Kassák Lajos

Tüskés Tibor:Az avantgarde vonzásában 715-721.

Jelenkor, Pécs, 1977 jul.-aug. XX/ 7-8.

Weininger Andor, [ ]

l.: Kolnai Aurél

Tüskés Tibor: Az avatgard vonzásában 834-840

szept. XX/9.

Jelenkor, Pécs, 1971.

Weininger Andor

Moholy -Nagy, Molnár Farkas,

Weininger Andor a Bauhaus tanárai lesznek

Alföld 1975/11/74

A czél:Passuth:Magyar művészk az európai avant-garde-ban

Weininger Andor

szül.: 1899, Karaucs. Építész, festő.
Pécsett majd Bp-en tanult építészetet. 1921-28 között a Bauhausban dolgozott, ekkor készítette híres gömbszínház-tervét. A párisi magyar művészek 1938-as hazai kiállításán szerepelt. 1959 óta él New Yorkban. Kiállított művek:

De Stijl kompozíció részlete olaj 101 × 22 cm
Kék alak, olaj, vászon 41 × 45 cm

XX. századi magyar rás-mazású művészek külföldön.
Bp. Műcsarnok, 1970. Bev.: Dr. Bognár József. 82. l.

Weininger Andor

Berlinben élő magyar építészt a Párizsban tartózkodó Martyn Ferenc hiveként is merjük.

Hárs Éva: Ferenc Martyn. Acta Historiae Artium. Budapest, 1968. 3-4 k.

282 f

Weininger Andor

l

Pécsi KMT. 1929

tav. kiáll.

g. l.

WALDMÜLLER, FERDINAND GEORG
(osztrák festő, 1793—1865)

Anyai boldogság (160. kép)

Fa, olaj, 45×52 cm.
Jelezve lent jobbra: Waldmüller, 1835.
Simor prímás vásárolta

Beszédes Kálmán: Az esztergomi érseki képtár. Esztergom, II., 1875., 44. szám. — Maszlaghy: Az esztergomi érseki képtár. Új Magyar Sion, VII., 1876., 112. l. — Földváry István: Az esztergomi érseki képtár. Fővárosi Lapok, XIII., 1876., 760. l. — —ó: Az esztergomi hercegprímási képtár. Magyar Korona, III., 1879., 21. szám. — Z.: Az esztergomi érseki képtár leírása. Új Magyar Sion, XVI., 1885., 845. l. — Maszlaghy II., 270. szám. — Gerevich: Az Újság, 1916., júl. 20., 4. l. — Gerevich: A prímás

ANGOL LENGYEL

BROWN, ADAM (angol festő, 1750—1827)

Tanulmányfő

Tanulmányfő

Fa, olaj, egyenként 27×19 cm.
Jelezve lent balra: Brown fecit.

Weininger

abstrakt festö

l

Tamás Galéra

93. 12

kereskedő Nagyvárad Szarovészky-u. 8. 26-73

Szénásy System R.-T. Nagyvárad, Hlatky Endre-u. 10. 17-03

Pécs

Ziegler Ádám kötött-szövött, rövidáru és textilkereskedés, Pécs Boltivköz. 37-38

Szabadka

Engler Albert rövid és divatáru üzlet. Szabadka. Eötvös-u. 8. 3-38

Lakás: Bajza-u. 11. 3-37

Hütter Testvérek ügynökségi irodája és rövidáru nagykeresk. Szabadka Bercsényi-u. 4. 7-33

Littmann Testvérek, rövidárukeresk. Szabadka, Eötvös-u. 2. 5-64

Szatmárnémeti

***Schwartz* József cérna és rövidáru nagykereskedő. Szatmárnémeti Gömbös Gyula-u. 1. 1-73**

Szeged

BECSEI, Szeged, Klauzál-tér 3. 20-93

Katona L. Lajos, Szeged, Aradi-u. 6. 23-17

Szolnok

Mogyoróssy György, rövidárunagykeresk. Szolnok, Baross-u. 24. 4-88

Stern Béla rövidáru- és norinbergi nagykeresk. Szolnok. Baross-u. 15. 2-78

Bonus és Buc
acélárúgyár
Bpest, VI. Dévai-u. 13. 4

LICSÁJER JÁ
budapesti autórúgó
és javító üzeme, Bud
VIII., Thék Endre-ut
13

Magyar acélár
***gyár r.-t.* Buda**
XIII.Váci-út 95. ✻2

Ruhák.

(Lásd férfiruhák, gyermek
munkaruhák és női ruhák

Baja

Práger Sándor férfi, gy
ruha és női konfekció
Baja Br Eötvös-u 2.

Békéscsaba

IRIMY ÉS OLLÁRY női és férf
mesterek. Ruhakereskedés.
csaba Andrássy-út 16.

Beszterce

Maszler Jakab, szövet és diva
női és férfi konfectio, kat
polgári szabóság. Beszterce,
u. 39.

Budapest

DANI Károly, munkaköpeny,
és sportruha üzeme. Bajtár
sületek szállítója, Bpest,
Ferenc-tér 1.

Weininger

A Tamás Galéria kiállitásain szereplő és abban az időben Párisban élő magyar müvész.

Bende J:
A képzőművészeti egyesületek története,kézirat,

Weninger Andor
építész

Gömbszinhára szellemes meg-
oldású.

F. Mihály Ida: A magyar Bauhausterek
Művészet, 1970. szeptember – 8 lap

Weininger Andor

Martyn Ferenc barátja és pécsi iskolatársa.
1926 körül a Bauhaus-ral Dessauba költözik.
1938-ban a Tanács Galériában szerepel a Párisban
élő magyar művészek bemutatkozó kiállításán.
(absztrakt)

Kállai Éva: Martyn. Bp. 1970. S. l, 10-11. l.

MDK

Weininger

Párisi m. művészek a Tamás Gal. Esti Ujs. 1938. jan. 30.

WEININGER ANDOR

MŰVEI (1946) KIÁLLÍTVA A MŰCSARNOKBAN.

BEKE LÁSZLÓ: KÜLFÖLDI MAGYAR MŰVÉSZET?

KRITIKA, 1970. OKT.

Veninger Andor

Ö szerverte nuga Bauhaus rene-
kait.

F. Mihály Ida: A magyar Bauhaus-kerek
Mivészet, 1970. szeptember 8 lap.

Weininger Andor

Molnár Farkas, Broener Marcell és Weininger Andor - a Bauhaus pécsi származású tagjai - szoros kapcsolatban álltak az Újvidéken megjelenő Út című aktivista folyóirattal, melyet a szintén Pécsről odakerült Csuka Zoltán szerkesztett.

Szabó Júlia: A Bauhaus grafikái Pécsett.
Jelenkor XII. évf. 3. sz. 1969. márc., 296 l.

Weininger Andor

Magyar Képzőművészet Antológia

Magyar Nemzet 1984. I. 11.

Weininger Andor

a műcépi megújulást kereső mester pécsi illetőségű volt, utóbb külföldre távozott.

Romváry Ferenc: III. országos kisplasztikai biennálé, Pécs, 1971

Weiniger Andor

külföldi tartózkodása alatt kifejtett tevékenységét a gyakorlati életben érvényesítette.

Körner Éva: Ungarische avantgarde.

München, 1971. oldalszám nélkül

Weininger Andor

a „Szferikus" pinhóz tervét képitette.

Körner Éva: Ungarische avantgarde,

München, 1971

Weininger Andor

Antal István: Több múzsa vonzásában. [interjú] =
Film, Szinház, Muzika, 1985. febr. 2. 6–7. ill

Weininger Andor

architektonikus alapelveit a Bauhaus-
ban kontotta ki.

Lőrincz Éva: Ungarische avantgarde,
München, 1971.

Weininger Andor

92. p. reprodukció: „Kompozíció III", 1922/23, kines ceruza rajz; 24.5 x 24.5 cm.

Körner Éva: Ungarische avantgarde, München, 1971

Weininger Andor

90 és 91. p. reprodukciok: „Kompozicio II"
1926, olaj, karton, 30.7 x 43.9 cm.
„Háztervezet," 1922, ceruzarajz, tempera,
30.5 x 42.5 cm.

Körner Éva: Ungarische avantgarde,
München, 1971.

Weininger Andor

nevét a Bauhaus-szal kapcsolatban álló magyar épitészek, ill. müvészek felsorolásában emliti

Timon Kálmán: Egy korszak lezárult?
Magy.Ép.müv. 1972.5.sz.58-59.l.

Weininger Andor

magyar pórmazásu bauhausista

Merényi Ferenc: A magyar építészet 1867-1967. Budapest 1970.

791

Weininger Andor

Bauhaus-építész. Színpadkonstrukciós tervekkel is foglalkozott.

Körner Éva: 50 éves a Bauhaus. Vándorkiállítás Stuttgartban a Művészgyűjteményben. Képzőművészeti Almanach 1, Corvina 1969, 91. l.

Weininger

dunántúli származású konstruktív irányzatú mester.

Bjeke László: The painter and the tomb-stones. The New Hungarian Quarterly, Budapest, 1971. 43. p.

1961

Weininger Andor

festő, a Bauhaus irányzat kiváló magyar képviselője.

Passuth Krisztina: Modern Hungarian Artists living abroad. The New Hungarian Quarterly, Budapest, 1971. 41/2.

2061.

Weininger Andor

Két képe

most került a Janus Pannonius

Múzeum Képtárába

N. N.: A képtár új szerzeményei.

Dunántúli Napló 1970 XII. 19

Weininger Andor

Az 1938-as absztrakt kiállításon részt vett a művész.

Merei Ottó: Párizs és az itthoni valóság.
Művészet, 1978. május - 4 lap.

Weinimger Andor

Weininger Andor a színházi részleg egyik fő szervezője volt. Anélkül, hogy tovább folytatnánk a névsort, már az eddigiekből is megállapítható: *méltán üdvözölhetjük most Budapesten, a szinte egy időben megnyílt, két Bauhaus-kiállítást a Kunstsammlungen zu Weimar és a Kulturális Kapcsolatok Intézete*, valamint a *Magyar Nemzeti Galéria* közös rendezésében.

Magyar Hirlap 1977/127/4/

Wagner: Bauhaus kiállitás Budapesten

Weininger Andor

a Bauhaus-színház, építészetileg szcenikailag és a színpadi mozgások, történések terén rengeteg új lehetőséget villantott fel. Tevékenysége nem is egyes részleteiben volt utópikusnak mondható: Gropius, Molnár Farkas, Weininger Andor és mások színházépülettervei technikailag mind kivitelezhetők, felépíthetők.

Forgács Éva: Schlemmer-Moholy-Nagy-Molnár: a Bauhaus színháza.
Kritika, Budapest, 1979. 1. 37. old.

Weininger Andor

festőművé,

Ausztria-Kindberg városában a „K" galériában a 20-as évek magyar avantgardja.

Magyar Hírlap
1984 nov. 24.

Weininger Andor, festőművész

B. Turok Margit: a magyar grafika külföldön, 1919–1933, Berlin.

A válogatás azon huszonöt magyar művész műveit ölelí fel, akiknek az életműve a szárzadelőn valóban jelentős. Ők jelentették a németországi emigránsok legnépesebb csoportját. Számukra a sikeres felé vezető utat a „Der Sturm" köre jelentette, amelyet e kiállítás alapján a Bauhaus felé vezető állomásnak is tekinthetünk. — A 25 magyar művész között szerepel Tihanyi Lajos, Weininger Andor.

A Bauhaust bemutató rész a pécsiek tevékenységét emeli ki: Weininger Andor zenei ihlelésű munkái is szerepelnek (említve)

Művészet, 1989., 11–12., 43–45 old.

Weininger Andor
épitész

Méltatás

Romváry Ferenc: Pécsi képzőművészeti élet a hét....
Művészet, 1973. szeptember - 14. oldal

Weininger Andor

Kút alaka. Olaj, vászon. 41 x 45 cm

Képzőművészeti Almanach 3, Corvina 1972

1) Weininger Andor
épitész

1921-1928 között Schlemmerrel
együtt a Bauhausban dolgozott.
Gömb-színház tervei
Képzőmű v. Almanach 3.
Corvina 1972.

2) Weininger Andor

épitén

~~Bp.: ea kiállítása volt~~.

„De Stijl kompozíció" c. munkája.

Doesburg kurzusára járt egy ideig.

Képrőmű v. Almanach 3.

Corvina 1972.

3) Weininger tudor
építés

Bp.-en szerepelt a „hüttöldön élő magyarok" kiállításán.

Kénőműv. Almanach 3. 79.
Corvina 1972.

Weininger Anton

„Két alak
Olaj, vászon.
41 × 45 cm. Repr.

Képzőmű. Almanach 3.
Corvina 1972.

~~Weiniger Anslor~~

WEININGER ANDOR, építész,festő

1938.jan.30.-febr.8.között parizsi magyar művészek kiállitasa a Tamas Galériaban Budapesten.A Tamas Galéria 93.kiallitasa.-A katalógusban a kiallitók között Weininger Andor Bauhausos, festö,épitész neve is szerepelt. 342.old. 20.jegyz

HÁRS ÉVA: Martyn Ferenc és a "Párizsi Iskola" /1926-1940/ Részlet az életmü monografikus feldolgozásából 331.old

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve, XIV.-XV. évf. 1969.-1970. Pécs, 1974

Weininger Andor

Született Magyarországon 1899-ben.
Budapesten és Pécsett végzett tanulmányokat, 1921-ben a Weimar-i Bauhausbe megy.

Körner Éva: Ungarische avantgarde, München, 1971. oldalszám nélkül

Weininger Andor, festőművész

a New-Yorki Medison sugárút: minden bizonnyal a nemzetközi műkereskedelem és egyben a modern művészet egyik legfontosabb központja. – Ebben a kicsi kis képtárban, a Matignon galériában és a tulajdonos Paul Kövesdy lakásán a magyar avantgarde változatos és gazdag anyaga van összegyűjtve. – Kassák mellett Kádár Béla, Scheiber Hugo és Weininger ~~Antal~~ Andor is képirselve van, nem is akármilyen művekkel.

TV-híradó.

1984. IV. 20. TV-1-műsor, 19.30 (id. Kiss Jánosné).

MDK

Weininger, Andor, festő

Andor Weininger

Két alak (olaj, 41 x 45 cm):

Repr.

(A „XX. sz.-i magyar származási művészek külföldön" c. kiállításból)

Andor Weininger: Két alak

Műmelléklet: 1.

JELENKOR, Pécs. 1971. január

XIV/1.

Weininger Andor, festőművész

3. „De Stijl kompozíció", olaj, karton, 100 × 22 cm. 1922/63 | repr. |
| Janus Pannonius Múzeum, Pécs |.

Művészet, 1984. jún. 46. old.

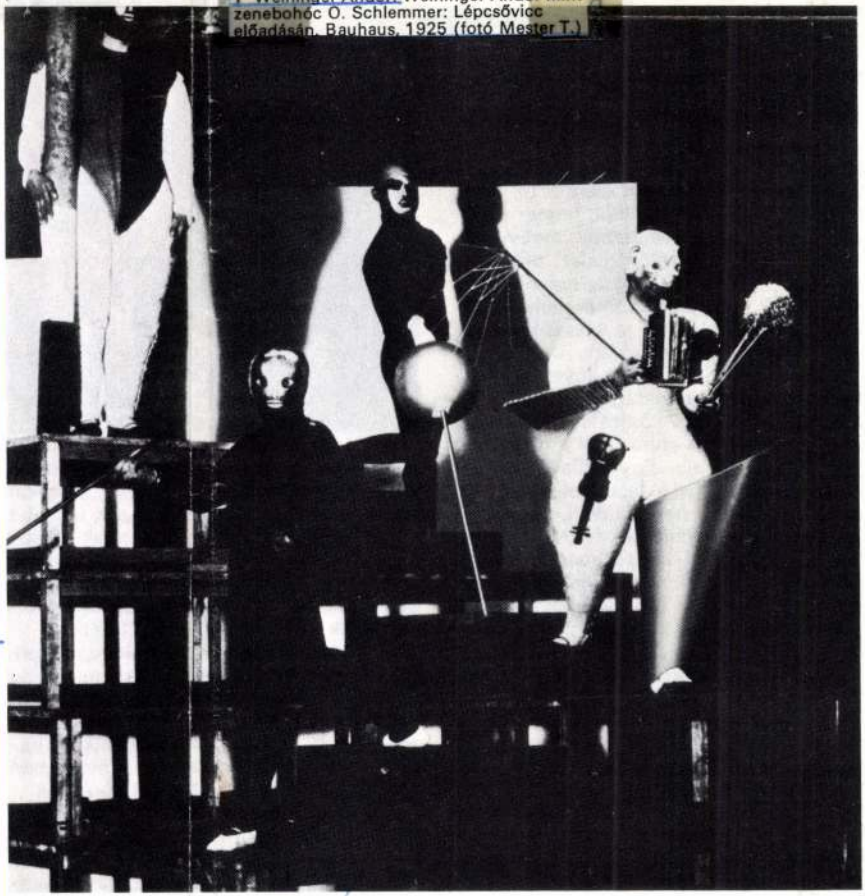

1 Weininger Andor: Weininger Andor mint zenebohóc O. Schlemmer: Lépcsővicc előadásán, Bauhaus, 1925 (fotó Mester T.)

Weininger Andor festőművész

Művészet, 1984/jún. 46. old.

A kiállítás egyik legnagyobb művészegyénisége Georg Jiří Dokoupil volt. 1980 óta szinte szédületes karriert futott be. A kiállítók közül ő az, akit a szakemberek New Yorkban éppúgy ismernek, mint Párizsban vagy Nyugat-Berlinben. Ehhez természetesen hozzájárul rendkívüli munkabírása, hiszen hetente 3–4 képet fest. Környezetünk vizuális kultúrájának szinte minden elemét fel tudja használni képeiben anélkül, hogy önállóságát feladná. A felhasznált motívumok között teljes egyenlőségjelet tesz, így *Rouault-, Picasso-, Tanguy*-reminiszcenciák mellé kerül egy reuma elleni védőszer hirdetési plakátja, a klasszikus művészet mellé a lapos reklám. Dokoupil a stílustörés mestere, saját következetlenségének következetességét hirdeti, minden kép számára összefüggő, önálló világot ábrázol és ehhez kell a megfelelő formát megtalálnia. Egy nyilatkozatában arról beszélt, hogy a festészetben a művészi kivitelezés nem érdekli, csupán a médium tulajdonságainak tiszteletbentartása, a képen belüli egység megteremtése. Hogy munkáival jelentős hatást válthasson ki, az eszközöket kell birtokolnia és a lehető legnagyobb szabadsággal felhasználnia.

A kiállítás másik kiemelkedő jelentőségű figurája *Helmut Middendorf* (1953) volt. Ő a modern éjszakai nagyváros igazi festője. Szinte minden képén a város éjszakai színtereit mutatja be, a diszkókban vonagló, a pályaudvarokon, hidak alatt őgyelgő emberek kiszolgáltatott világát. Ezeken a képeken az emberek szembekerülnek a modern városi építészet anonim brutalitásával. A központi teremben látott *A vörös éjek városa* című képe egy diszkóklub furcsa éjszakai életét mutatja be, a szpotlámpák fényébe kerülő figurák szinte berobbannak a képbe, míg a sötétségbe burkolódzó, elomló alakok – a rockénekesek, az éjszaka bennszülöttjei, a lebegő narkósok – feloldódnak a környezet hideg kékjében.

Middendorf kísérleti filmeket is készít, ennek közvetlen, egyszerű, dokumentatív képi nyelve hat festményein is, korunk ikonjait akarja megteremteni, de nem allegorikus jelentésű képeket alkot, hanem összefüggő sorozatokat, amelyekben korunk jellegzetes színtereket ábrázolja.

Behatóan foglalkozik a filmezéssel *Rainer Fetting* (1949) is, *Van Goghról* akart nagy filmet készíteni, amelyben ő játszotta volna Van Gogh szerepét. Film-

Weininger Andor

1899. Karancs–1986. New York

Pécsett és Budapesten végezte tanulmányait. 1916–1917-ben impresszionisztikus tájképeket festett. Néhány finom rajzzal mutatkozott be a Pécsi Művészkör kuboexpresszionista festőinek 1921-es kiállításán Molnárral, Stefánnal, Johannal, Čačinovićcsal, Gáborral és Gebauerrel közösen.

A Molnár Farkas szervezte kis csoport tagjaival iratkozott be 1921-ben atéli szemeszterre a weimari Bauhausba. Itten előkészítő tanfolyama után a falfestészeti műhelyt választotta. 1922 márciusától júliusig a holland Van Doesburg Stijl-kurzusait is látogatta Weimarban, és neoplaszticista elvek szerint merev derékszögű rendszerben színdinamikára épített ún. De Stijl-kompozíciókat készített. A Molnár szervezte konstruktivista KURI-csoport tagja, manifesztumuk aláírója volt. 1923-tól a *Mechanikus színpad* – Absztrakt revü színpadkísérletei foglalkoztatták. Később Schlemmer „Figurális kabinett"-jének egyik előadója, a Bauhaus-dzsesszzenekar egyik alapítója, zongoristája, zenebohóca lett. 1926-ban mutatta be a Színpadelemek c. kísérletét Jenában. Hamburgban is dolgozott. 1925-ben Pécsre hazatérte után Gropius visszahívta a Dessauba áttelepített Bauhausba. 1927-ben kiállította utópikus gömbszínháztervét, és az Absztrakt revü vázlatait. 1928-tól Berlinben élt és belsőépítészként dolgozott Sommerfeldnél, valamint szürrealista kompozíciókat festett.

1938–1951-ig Hollandiában tevékenykedett. 1951-ben Kanadába utazott, 1958-tól New Yorkban végleg letelepedett. Festett, fa- és papírplasztikákat készített. A háborúban elpusztult műveinek önreplikáit, nagyobb változatait ott készítette el. Az Anonima Csoport tagja volt, és az Art Research Centernek dolgozott. 1971-ben ő rendezte meg New Yorkban a Mechanikus revü amerikai bemutatóját.

(B. É.)

Er begann seine Studien in Fünfkirchen und 1918–1919 an der Technischen Universität in Budapest. 1916–1917 malte er impressionistische Landschaftsbilder. 1921 stellte er sich mit einigen reifen Zeichnungen in der Ausstellung der kuboexpressionistischen Maler des Fünfkirchener Művészkör (Künstlerkreis) vor. Weitere Teilnehmer der Ausstellung waren seine Künstlerfreunde, Molnár, Stefán, Johan, Čačinović, Gábor und Gebauer. Mit Ausnahme der letzten zwei Künstler trat diese von Molnár organisierte kleine Gruppe ins Bauhaus während des Wintersemesters 1921 ein. Weininger besuchte zuerst Ittens Vorkurs, dann wählte er die Werksatt für Wandmalerei. Vom März bis Juli 1922 besuchte er die De Stijl-Kurse des holländischen Konstruktivisten, Van Doesburg in Weimar. Im Geiste des Neoplastizismus schuf er abstrakte Kompositionen mit strengem, linearem, rechtwinkligem Netzsystem und bewusst ausgearbeiteter Farbendynamik. Er war Mitglied der KURI-Gruppe, unterschrieb ihr Manifest. Seit 1923 beschäftigte er sich mit abstrakten Bühnenexperimenten, der sog. Mechanischen Revue. Später war er einer der Darsteller von Schlemmers Figuralem Kabinett, Begründer der Bauhaus-Kapelle, Pianist und Musikclown. 1926 führte er sein Experiment „Bühnenelemente" in Jena auf, arbeitete in Hamburg. 1925 kehrte er nach Fünfkirchen zurück, wurde aber bald von Gropius ins Bauhaus nach Dessau zurückgerufen. 1927 stellte er den utopischen Entwurf des Kugeltheaters und die Skizzen der Mechanischen Revue aus. Von 1928 ab lebte er in Berlin und war als Innenarchitekt bei Sommerfeld tätig und malte sürrealistische Kompositionen.

1928–1951 wirkte er in Holland. 1951 reiste er nach Canada. 1958 liess er sich in New York nieder und schuf abstrakte Bilder, Holz- und Papierplastiken. Er führte Kopien und vergrösserte Varianten seiner frühen Werke aus, die im Krieg vernichtet wurden. Er war Mitglied der Gruppe Anonima und arbeitete für das Art Research Center. 1971 führte er die Regie der Mechanischen Revue in New York.

IRODALOM:

Schuber Rezső: *Képkiállítás.* Krónika (Pécs), 1921. 6. 95.

Bajkay Éva: *A Hungarian Stage-Designer of the Bauhaus.* The New Hungarian Quarterly (Budapest), 1983. 92. sz.

Bajkay Éva: *Ember vagy kocka!? A korai Bauhaus magyar rajzai.* Művészet, 1988. aug. 60–62.

Bajkay Éva: *Gruppenbildung in Weimar. Beiträge der unbekannten ungarischen Bauhäusler.* Wiss. Z. der Hochschule für Architektur und Bauwesen. Weimar, 1987. 332–334 Frik-Jobse: A. Weininger. In: Een Nieuwe Synthese Geometrisch-abstra te Kunst in Nederland 1945–1960. Hága, 1988.

Michaelsen–Jánszky Katalin:

WEININGER ANDOR SZÍNPADTERVEI A BAUHAUSBAN

Weininger Andor 1921 októberében került Weimarba. Másik négy pécsi művésszel együtt iratkozott be a Bauhausba, ahol már Breuer Marcel és Forbát Alfréd egy ideje dolgozott. Weininger Johannes Itten tanfolyamán vett részt, melyet később Georg Muche irányításával fejezett be. A freskófestő műhelyt választotta, amely Vaszilij Kandinszkij vezetésével működött. Mivel Weininger lelkes zongorajátékos és született tréfamester volt, hamarosan nélkülözhetetlenné vált a Bauhaus-ünnepségeken, ahol gazdag nemzetközi népi és szórakoztatózenei repertoárjának darabjait énekelte és játszotta. Egyszemélyes zenekara két év alatt további három taggal szaporodott. 1923-tól egyre gyakrabban kaptak külső megbízásokat is, pl. Drezdában, Berlinben és Hannoverben.

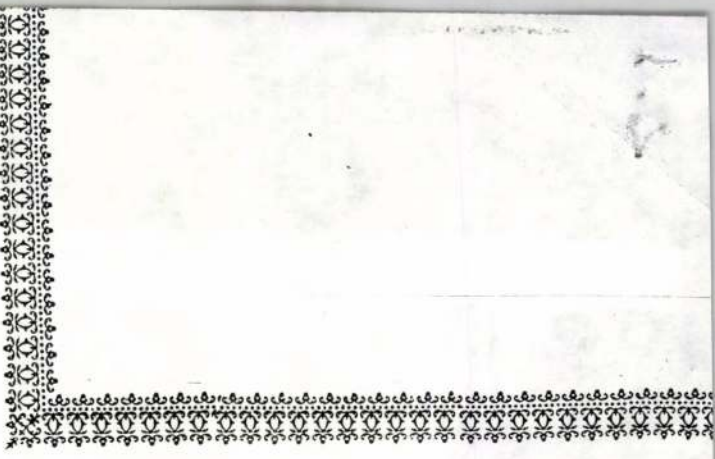

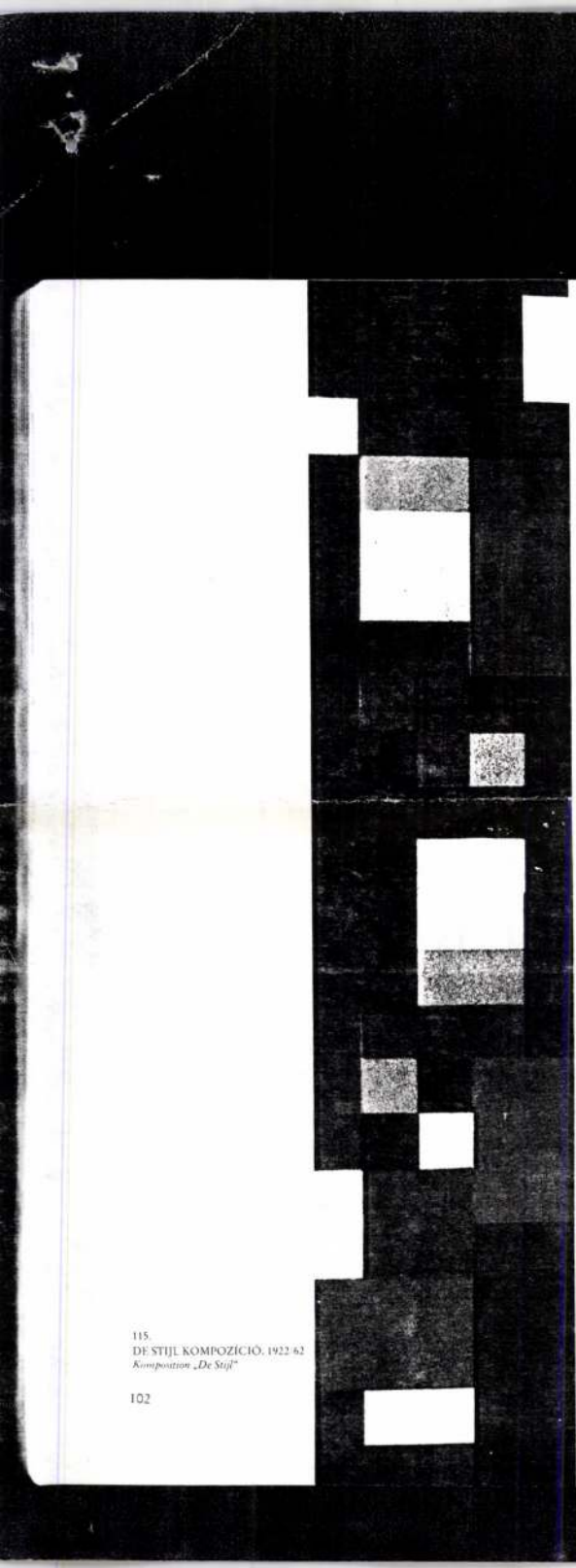

115.
DE STIJL KOMPOZÍCIÓ, 1922/62
Komposition „De Stijl"

1922-ben Weininger tagja lett a weimari De Stijl-nek, egy informel csoportnak, amely Theo van Doesburg körül tömörült. A következő évben Hamburgba utazott, hogy egy bauhausbeli barátját meglátogassa. A Die Jungfrau (A szűz) nevű irodalmi kabaréban dolgozott. Több rövid zenei bohózatot írt és esténként fellépett a színpadon.

A színházi munkának ebben az intenzív szakaszában dolgozta ki először a Mechanische Bühne (1923–1927 – Mechanikus színpad) gondolatát. 1983-ban a következőképpen írta le kísérleti színpadtervének keletkezését:

„A pénzkereseten kívül Hamburgnak volt még egy nagy előnye. Ez pszichológiai szempontból volt fontos: messze kerültem a Bauhaustól. Szükségem volt erre a távolságra, mert lehetővé tette, hogy más perspektívából szemléljem a dolgokat. Weimartól egy percig sem szabadulhattam, tapasztalataimat a Bauhausban szűrtem le. Erősen a De Stijl hatása alatt álltam és mindig előttem lebegett, amit van Doesburgtól tanultam. Hamburgban olyan színpaddal dolgoztam, ahol eleven emberek énekeltek, táncoltak vagy gitároztak. Az érdekelt, hogyan zajlanak a dolgok a színpadon egy nézőkkel teli teremben. Élveztem ezt a tapasztalatot, és éreztem, hogy a De Stijl absztrakcióelméletéből hiányzik ez a dimenzió. Hamburgban emberekkel dolgoztunk, Weimarban síkokkal és felületekkel. Már Weimarban fölmerült bennem az a gondolat, hogy síkformákat mozgassak egy színpadhoz hasonló zárt térben. Itt Hamburgban rendelkezésre állt a színpad. A felfedezés egy este következett be, mikor a színházban ültem. A színpad üres volt, késő volt, és én rossz lelkiismerettel a Bauhausra gondoltam. Abbahagytam ottani kísérleteimet, és most egészen más világba kerültem. Nem népesíthetnem-e be a színpadot azokkal az absztrakt formákkal, melyek Weimarban foglalkoztattak? Volt nálam egy darab papír, elkezdtem vázlatot készíteni, vízszintes és függőleges vonalak hálózatát. Ez volt az első vázlat, a mozgások iránya. Aztán jött a második stádium: síkok, mozgó síkok, egymás mögött elmozdulló síkok. Még több vázlatot készítettem, és lérejött egy mozgó De Stijl-kép. Olyan De Stijl-kompozíciót tartottam a kezemben, amely fölfelé, lefelé és oldalirányba mozgott. Ez volt az első ötlet. Aztán alaposabban megnéztem színpadunkat, és olyan síkokat vázoltam fel, melyek felfelé, lefelé és hátrafelé mozdulnak el. Hogy ez technikailag hogy megoldható, az már másik kérdés. Azután ezt is megoldottam elméletileg: egy tengely körül forgó oszlopokkal, melyek mozgó sávokat hordoznak. Meg lehet oldani a gyakorlatban, de nem könnyű. Nagyon izgatott voltam, azt hittem, új felfedezést tettem. Egyszer vissza kellett térnem Weimarba és igen furcsa dolog történt: elfelejtettem az ötletemet. A többiekkel együtt intenzíven dolgoztam a Bauhaus-kiállítás előkészítésén. Elkövettem minden tőlem telhetőt, hogy segítsek, és színpadi tapasztalataimmal hozzájáruljak. Butaság volt tőlem, hogy rajzomat nem küldtem el van Doesburgnak. Biztos vagyok benne, hogy ha látta volna, reprodukálta volna, hiszen a De Stijl-koncepció színpadi feldolgozását jelentette. A második butaság volt, hogy nem mutattam meg a rajzokat Oskar Schlemmernek. Bizonyára közölte volna őket a Bauhaus-színházról készült könyvben. Mikor a könyvet kiadták, nevemet csak a Bauhaus zenekara kapcsán említették. Ez tragikus volt számomra. Nem mondom, hogy hibáztatom Schlemmert, de sosem kérdezte meg, min dolgozom. Kandinszkij sokkal érdeklődőbbnek bizonyult. Néhány évvel később, 1927-ben vagy 1928-ban, mikor megmutattam neki színpadterveimet, részletesen szerette volna őket megismerni. Csodálkoztam kíváncsiságán. Minden részletről hallani akart; mire gondoltam, mikor a rajz készült (mozgások föl és le, forgások stb.). Megmagyaráztam neki a hangzással való koordinálást. Kandinszkij figyelmesen hallgatott, és a végén, mikor megemlítettem, hogy Gesamtkunstwerket akarok alkotni, csak mosolygott: benne már húsz évvel ezelőtt felmerült ez az elképzelés. Sárga hangzás (1909–1912) című művét értette ezalatt. Mondtam, hogy erről semmit sem hallottam. Azt válaszolta, ez nem csoda, hiszen még mindig a fiókjában hever. Elképzelésének központi magja a költészet volt, költészetét akarta színpadra vinni vizuális elemekkel és hangzásokkal kísérve. Megjegyzésem a Gesamtkunstwerkről valójában ironikus volt, mert ezt az eszmét a Bauhausban nevetségessé tették és romantikusan fogták fel. Évekkel később találkoztam egy Kandinszkij-rajzzal az Egy kiállítás képeihez (1928). Tartalmazza az én ötletemnek néhány elemét. Ugyanazt a mozgást két irányban lehet megfigyelni, függőlegesen és vízszintesen, ahogy én azt tervemben alkalmaztam. Talán hatással volt Kandinszkijra beszélgetésünk..."

Mikor a Bauhaus 1925-ben átköltözött Dessauba, Weininger szorosan együttműködött Schlemmerrel a színpadi műhelyben. Ezekben az években az elméleti viták központi kérdése volt a proszcénium kiküszöbölésének szükségessége a színházi előadásból. Merész megoldása volt ennek a problémának Weininger látomásszerű Gömbszínházterve egy gömb alakú épületről, melyben függesztett síkon játszanak a színészek, a nézők pedig a gömb belső oldalán egymás fölött elhelyezett sorokban foglalnak helyet. Reprodukálták a színháznak szentelt Bauhaus-kiadványban (1927. július).

Mind a Gömbszínházat, mind a Mechanikus revüt (átdolgozva 1926/27) bemutatták a magdeburgi német színházi kiállításon 1927 márciusában és az „A probléma: a színház" című 1931-es kiállításon, melyet Carl Nissen, a kölni egyetem Színháztudományi Intézetének munkatársa szervezett.

Az utóbbi években Weininger színházi tervei ismét érdeklődést keltettek több németországi és egyesült államokbeli kiállítás kapcsán, melyek a színpaddal és a színháznak a modern művészetben játszott szerepével foglalkoztak. Weininger teljesítményét ezen a téren Carl V. Poling értékeli Kandinszkij: Egy kiállítás képei című művének elemzése során (Kandinsky: Russian and Bauhaus Years, The Solomon R. Guggenheim Museum, New York, 1983. 70. l.). „Weininger Andor 1926-ban és 1927-ben készült absztrakt mechanikus színpadi darabjai különösen meghatározók voltak Kandinszkij számára. Feltétlenül meg kell említenünk Weininger színes kulisszáit és felfüggesztett színes csíkjait, melyek függőlegesen, vízszintesen, előre és hátra mozognak, forognak. Ezek az elemek olyan színpadképet alkotnak, amely állandóan változó, háromdimenziós absztrakt képre emlékeztet."

Weininger élete utolsó éveiben személyes Bauhaus-tapasztalatait (1928-ig maradt ott) és rendkívüli vizuális és zenei emlékezőtehetségét a Schlemmer vezetésével létrehozott Bauhaus-táncok rekonstrukciójának szentelte. Weininger együttműködése révén – aki maga is aktív résztvevője volt az eredeti előadásoknak – Debra McCall és tánccsoportja a lehető leghűbb módon rekonstruálhatta a Bauhaus-táncok egy programját, amelyet Európában és az Egyesült Államokban is előadtak, s elnyerte a kritikusok elismerését.

(Bakos Katalin fordítása.)

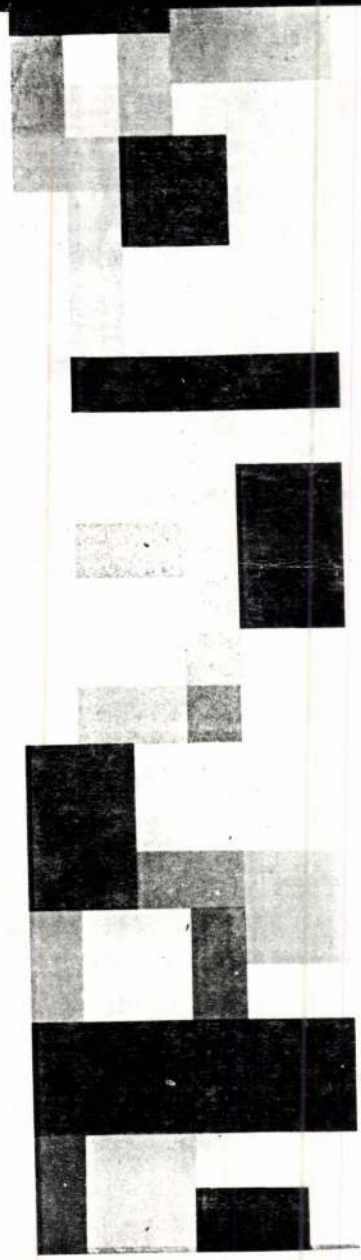

116.
KOMPOZÍCIÓ, 1922/62
Komposition

A
BAROKK
KÉZIKÖNYV
RÖVIDÍTÉSJEGYZÉKE

ZÁDOR 1935 — Zádor A.: Építészeti tervek a 18. századból. = AÉ XLVIII. köt. 1935 157-177

ZÁDOR 1972 — Zádor, A.: Zur Frage der französischen Revolutionsarchitektur in Ungarn. In: Actes du XXIIe Congres International d'Histoire de l'Art. Tome II. Bp., 1972 151-156

ZÁVADOVÁ 1974 — Závadová, K.: Verny a pravy obraz Slovenskych miest a hradov, ako ich znázornili rytci a ilustratori v XVI., XVII. a XVIII. storici. Bratislava, 1974

ZSOLTOVSZKIJ 1978 — Zsoltovszkij, P.: Ukrainszkij zsivopisz XVII-XVIII. szt. Kijev, 1978

Weininger Andor

115. DE STIJL-KOMPOZÍCIÓ, 1922/62
Komposition „De Stijl"
ocsi, 100x22 mm
J.-L.: Weininger 1922
JPM, Pécs. Lisz.: 70.450
K.: 1983–87, Innsbruck (57), Linz, Szófia, Berlin, Bécs, Prága: Magyar konstruktivisták

116. KOMPOZÍCIÓ, 1922/62
Komposition
ocsi, 101x26 mm
J.-L.: A Weininger 1922
MNG Lisz.: F. 83.14
K.: 1983–87, Innsbruck (58), Linz, Szófia, Berlin, Bécs, Prága: Magyar konstruktivisták

117. MECHANIKUS SZÍNPAD ABSZTRAKT REVÜ (VÁZLAT), 1923 után
Abstrakte Revue. Mechanische Bühne (Skizze)
cer., akv., 290x361 mm
J.-L.: Weininger
MNG Lisz.: F. 87.5
A kölni Színháztörténeti Múzeumban található terv változata.
K.: 1983–87, Innsbruck (59), Linz, Szófia, Berlin, Bécs, Prága: Magyar konstruktivisták

WEININGER Andor

Magyar grafikai kiadóvállalat

mindjárt e cikk elején. És noha attól tartok, romlatlanságom már régen elvesztettem ahhoz, hogy csak úgy, vaktában lőjek, reménykedem, hogy legalább a puskaporszag hitelesnek tetszik.

Az általa (is) összerakott Kuri Kuridal kapcsán Weininger meggyőzően beszélt annak dadaista gyökereiről, sőt a dadaista gesztusok természtes jelenlétéről a folklórban (idő- és stílusbéli sajátosságaiktól függetlenül). Mosolygott, énekelt, zongorázott közben, s arról győzködött, felejtsem el a művészetek történetét, legkivált a művészettörténeteket. Mert „rögzítik azt, amit nem lehet rögzíteni. Ez a furcsa a műtörténészi látásmódban, hogy mindent ezekből a lerögzítésekből vesznek mint százszázalékos valóságot."

„Mosolygása világhírű." - írta róla Molnár Farkas, és bár tudom, hogy a művészet manapság kevésbé tűnik fontosnak, mint jónéhány, harsányabb össztársadalmi cirkusz, mégis bátorkodom remélni, hogy Weininger finom mosolya elfeledteti velünk rosszkedvünk telét.

Milyen is volt ez a kiállítás ott fent a Budavárban? Számomra, aki ismerte a mestert és a kiállított művek többségét is, meglepő. Meglepett, hogy a finom, charme-os Ándy, az öregkorára magányba vonult, rezignált bölcs, menynyire következetes Képzőművész volt. A geometria költője. Kevesebben tudtak nála többet a síkok, a színek és a tér kapcsolatáról, az új térdimenziók megteremtéséhez szükséges lelki habitusról. Most jöttem rá, mekkora hiba volt, milyen sértő lehetett számára színészi és zenészi tevékenységének kijátszása a lelkében kutató képzőművész ellen. Hogy milyen sokan gondolták könnyedségét léhaságnak, és hogy a sokműfajú művész még manapság is milyen gyakran kókler a műértők szemében. Pedig Weininger Andor mosolygása még a burattinói faajkak ellenére sem rokonítható a - zseniális - Man Ray kép emblémavirágával; inkább csendes feloldódás ez a harmóniában. A világban talált (ready-made) harmóniában.

Számomra még szürrealisztikus - sőt majdnem-szürrealista - bioképeit is a geometriai játékok és a struktúra tisztasága különbözteti meg a rokonszemléletű festményektől. A *De Stijl* színkezelésének hidegségét és struktúráinak egyszerűségét házasította össze a Bauhaus univerzalizmusával és prakticista szemléletével. És közben játszott. Ennek eredménye az a sajátos paródiavilág, amelynek működési törtvényei a későbbi pop-művészek camp-magatartásához vagy az erzsébetkori drámák hatásmechanizmusához hasonlíthatók. A közös lényeg ugyanis annak felismerése és bátor alkalmazása, hogy az egyes művekben szereplő jelek jelentése a struktúra szerinti értékük függvényében *relatív*.

Képzeljük el - mondjuk - a *Tévedések vígjátéka* vagy a *Szentivánéji álom előadását* úgy, hogy azokban - a drámák eredeti bemutatójának időszakához híven - minden szerepet férfiak alakítanak. Ugyanebben a szellemben alkalmazott Andy Warhol transzvesztitákat filmjei kulcsszerepeiben, vagy tüntetett fel „egészséges" sztárokat transzvesztitaként. Hasonló felismerések birtokában készíthette el - a jelmeztervekből ítélve - Weininger is 1923-ban a hamburgi *Die Jungfrau* (A szűz) kabarében *Hasszasza* címen a berlini *Der Blaue Vogel* (A kék madár) című orosz kabaré programjának paródiáját (hiszen az már önmagában véve is egyfajta, öntudatlanul megalkotott paródiavilág lehetett). Ez a szemlélet jellemzi *általában véve is* jelmezterveit, és - bármennyire következetes és elkötelezett követője volt és maradt is a Bauhaus eszményeinek - az intézmény teoretisztikus gyakorlatiasságának finom paródiáját érzem Eva (Fernbach) Weiningerrel együtt készített bútorain, valamint plakátjain és pavilontervein is (*Adler gépkocsi; Tombolapavilon az 1934-es Berlini művészeti és kézműves kiállításra; Wiben en de Ketten*, stb.) Ennek a szemléletnek a vállalásával rokoníthatja utólag *Gömbszínház* tervét (1927) Chaplin *Cirkusz* című filmjének hangulatával, ezért lehettek más művészeknek címzett tisztelgései olyan jellemzők és pontosak (*Hommage á Liszickij*, 1926; *Hommage á Kandinszkij*, 1927 vagy a Doesburg 1922-s kurzusán mgoldott fekete-fehér rajzfeladat), és ennélfogva válhatott maga is kiváló parodistává mások darabjaiban (közismert, hogy ő mutatta be Oskar Schlemmer zenebohócát).

Hajlamos vagyok a főművei közé sorolt Mechanikus revűszínpadi terveket (amelyek megalkotása közben színes síkok mozgatása révén létrehozandó, új színpadi terekről álmodott) mint kettős paródiát felfogni: a síkszerűség ténye és a térszerűség lehetősége a két dimenzió együttes megépülésének és közös kiszolgáltatottságának paródiájaként jelenik meg. □ ***Antal István***

Iljics szelleme

Isten hátrafele megy. Magyar film, rendezte Jancsó Miklós

Frappánsabbnál frappánsabb kritikakezdő idézetek közt válogathatok. „Az új szovjet kormánynak két civil tagja van, az egyik Nyina Andrejevna", „Kinek kell itt az amcsi életforma?", „Senki sem hiszi el, hogy ugyanaz a tragédia kétszer egymás után megismétlődhet", stb. Némi tapasztalattal rendelkező olvasók már ennyiből is kitalálhatják, milyen eshetőséget vizsgál az Isten hátrafelé megy, melyet az elegáns rendező és a talányos forgatókönyvíró többi munkájától eltérően talán a black comedy műfaji megjelöléssel írhatnánk körül. Ha azonban valakinek további segítségre van szüksége, elárulhatom, „megidéződik" a filmben egy híres, immár filmtörténeti értékű jelenet, új főszereplővel; a kamera ugyanabból a szögből mutatja a kivégzett Gorbacsovot, ahonnan '90 karácsonyán a másvilágra küldött román diktátort szemlélhettük hosszan. (Az idézet persze nem azt jelenti, hogy a film egyenlőségjelet tesz Gorbacsov és Ceaucescu közé.)

A régebbi Jancsó filmek újranézése mindig váratlan szellemi örömet tartogat számoma. A bemutatásuk idején érthetetlennek vagy önismétlőnek tetsző munkák pár év elteltével a képek - a dialógusoknál - lassabban avuló nyelvén tisztán beszélnek egy-egy határkőnek érzett európai fordulópontról. S épp azért maradtak izgalmasak, mert az értelmiségi szellemtörténetnek eme dilemmái nem a szereplők közti párbeszédekben, nem egy helyhez és időhöz kötött, naturalisztikusan felfogott történetben, s nem „nagy alakításokban" fogalmazódnak meg, hanem a képsorok dialógusában. A Jancsó-Hernád- >

Világos, hogy Artmann művészetében, irodalmi álarcosbáljában, játékos színleléseiben az erény iránti beteljesületlen vágy igénye jelenik meg: „bárcsak tisztán látnék és érthetném a csillagokat" - mondja egyik versében. Bizonyára szívesen volna érzelmes is.

Legutóbbi verseskötetében *(A költői gyönyör helyhez kötött költeményekben kifejezve,* 1989) lelhető föl a Valahol című vers (az egyetlen, mely első személyben íródott), s ez így kezdődik: „kérdezd meg a nevem / s én meggyónom neked / számomra egyetlen hely sem ismerős". Ezután 21 verssoron keresztül egymásnak ellentmondó, paradox variációk követik egymást („aranyozott cukorsüveg vagyok, ... valójában egy méhecske... szőlőtőke... varázsló"); s középen ott a sor: „nézd csak, átalakulok"; a végén pedig „meggyónja" a hely nevét:

„egyetlen tükör és egyetlen
film sem mutat meg engem,
én vagyok a hely: sehol"

Sehol - utópia -: valóban ez Artman vágyának ideális helyszíne (első személy!); a hely, ahová a *számára igaz* kiszorult. Erről tanuskodik a mindig gondosan megtört szentimentalizmus; erre vonatkoznak álruhái, képei, melyek igazából nem is az övéi, mert nem az ő valóságát tükrözik; az elutasított formák *utalnak valamire,* hogy így jelezzék az igazi, a töretlen boldogság hiányát. Artmann tehát romantikus, de reménytelenül kijózanító.

Találóan a „bőség szélhámosának" nevezte egyszer magát. Rózsát kéne adni a születésnapjára! □

Poszthumusz audiencia

(Andy Warhol)

Miközben a Műcsarnok felé tartottam a 105-ös (nemrég: 4-es) autóbuszon, megdöbbenve láttam, hogy az egykori Sugárút házainak falát kettős névtáblák díszítik. Az egyik táblán - mindenhol - ez állt: Andrássy út. A másikon: Népköztársaság útja, átlósan áthúzott, szép betűkkel. Jóleső érzéssel nyugtáztam, hogy a hatóságok(?) ennyire megbíznak az esztétikai döntéseimben: azt a táblát választom ki valóságnak, amelyik jobban tetszik. Csak egy követség oldalfalán botlott meg a szemem: ott még mindig egy tábla hirdeti a Népköztársaság útját (igaz, az átlós vonal díszítése nélkül). Felrémlettek tanulmányaim a jogi egyetemen, amelyek során megtudtam, hogy a követségek területe az anyaországok része. Világos: ez a darab Népköztársaság útja ama szlávia szerves részét képezi. Örültem; egy hamisítatlan pop-élményben már a *nyomatok* előtt *részem* lehetett.

Ismét kísértet járta be (főként Kelet) Európát, a popmozgalom pápájának kísértete. Az 1991-es tavaszelőn (midőn már rég túlestünk az élményen, hogy női csontvázdarabkákat csörgetve próbálják reklámemberként használni Petőfi Sándort; midőn a 47-es földviszonyok és a trianoni emlékmű visszaállítása mellett kardoskodnak álmaikba áporodott urak, mi meg addig-addig rakosgatjuk a méregdrága húst, hogy büdös lesz, mire a kukába vágjuk az utolsó porciót) megérkezett Budapestre Andy Warhol nyomatainak egy kollekciója. A *Campbell's levesek* a velőscsontról álmodozókhoz, a *tapétafricskák* a lakás után sóvárgóknak, a mennyiség csömöre a hiányban szenvedőkhöz, a *szépség művisége* a natúra mocskába. A travesztáció hirdetése az álmaik elfojtása miatt travesztizálódottakhoz.

Féltem magunkat Andy Warholtól és féltem magunktól Andy Warholt. Miközben buzgón maszkoljuk magunkat a legújabb divat típusimágói szerint, képesek vagyunk-e felismerni, hogy az akkor aktuális sztárok túlméretezett és sokszorosított portréinak mindegyike magáról a maszkról szól; hogy a showbusiness szuperegyéniségekként meghirdetett sztárjai szabványtípusokhoz idomított sablonok? Azóta persze, nem is oly rég, mi is láttuk az Öböl-háborút, és úgy drukkoltunk a Patriotoknak vagy a Scudoknak, mintha focicsapatok márkahordozóiként csaptak volna össze. Dehát: mi is a személyiségünket keressük, és „olyan jó volna megtalálni", és ehhez „segítenek" az analógiák: a „híres" emberek a „szabad" világban. És máris elfelejtjük, hogy cenzúrázott anyagokat mutatott a tévé, hogy a Mekka felé hajlongó Szaddám helyett jobb lett volna tényeket látni.

Most kezdjük megismerni, megtanulni azt a fajta, amerikai típusú manipulációt, amelynek lényege az igazság nyílt elhallgatása helyett a valóság részleteinek túladagolása. „Nem az a fontos, hogy *te* ki vagy, hanem hogy ők mit hiszenk rólad." „Ennek az igazságtalan igazságnak az ábrázolása, kritikája és megvalósítása Warhol művészete. És ha az embert intézményesen megfosztják egyedisége, megismételhetetlensége illúziójától, miért kellene ezt az illúziót a műtárgyakban, művészeti alkotásokban fenntartanunk? Ahogy szitanyomáskor a különböző rétegek eltolása révén elvész a hajkorona, a szemöldökvonal, a szem-, száj- és orrüregek mögött Marylin személyisége, hogy megmaradjon és diadalmaskodjék a *szerep* (felmagasztosuljon vagy egyszerűen csak tárgyiasuljon a maszk), ugyanazon logika törvényei szerint szaporodik osztódással (és szűnik meg egyedi jelenségként) a személyiség maga. A nyomatszéria: egyszerre a maszk, és a maszk lelepleződése. Jó, nagyon jó, hogy megérkezett hozzánk ez a kiállításvariáció. Akár művészetként, akár blöffként, akár minőségként, akár ócskaságként fogja fel a néző, önnön szerepimágójába ütközik a múzeumfalak közé emelt „semmiben". Megtanulja érzékelni a *jelek természetét.*

Ha többre nem jut is vele, legalább eldönti majd hazafelé, hogy az Andrássy úton vagy a Népköztársaság útján lépked-e?

(Weininger Andor)

Amikor 1984-ben azzal állítottam be Weininger Andorhoz, hogy filmet készítünk róla és magyar Bauhausler társairól az óhazában, csak aziránt érdeklődött: revolver szerepel-e majd a filmben? „Ha nem jut eszetekbe semmi, csak lövöldözzetek vaktában" - tanácsolta kuncogva - „ az hiteles, mi is azt csináltuk".

A revolverlövést mindenki hallhatta Kismányoky Károly filmjében, íme, tiszteletem jeléül, elsütöttem én is,

WEININGER Andor

WEININGER ~~Otto~~

BAJKAY, Éva: Ungarische Konstruktivisten in Wien : Moholy-Nagy, Uitz, Kassák, Weininger, Bortnyik. = Pannonia, 1987.4. 45 - 46. p.

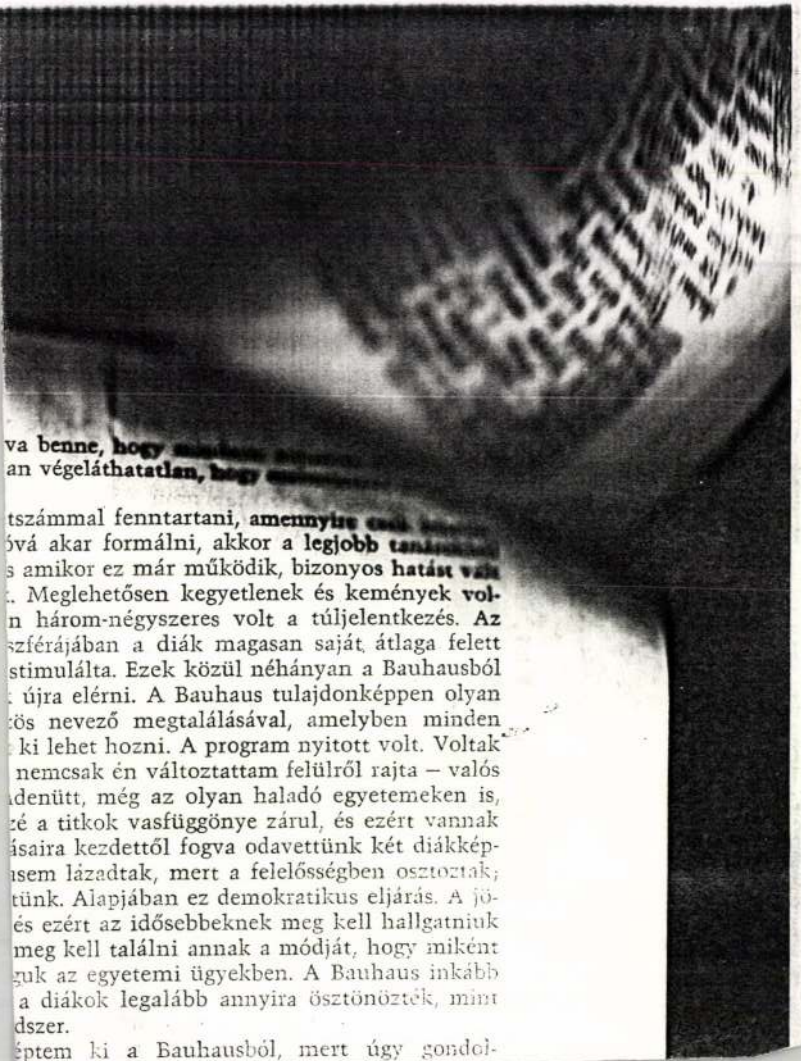

va benne, hogy
an végeláthatatlan, hogy

tszámmal fenntartani, amennyire
óvá akar formálni, akkor a legjobb
s amikor ez már működik, bizonyos hatást vál
. Meglehetősen kegyetlenek és kemények vol-
n három-négyszeres volt a túljelentkezés. Az
szférájában a diák magasan saját átlaga felett
stimulálta. Ezek közül néhányan a Bauhausból
újra elérni. A Bauhaus tulajdonképpen olyan
ös nevező megtalálásával, amelyben minden
ki lehet hozni. A program nyitott volt. Voltak
nemcsak én változtattam felülről rajta – valós
denütt, még az olyan haladó egyetemeken is,
é a titkok vasfüggönye zárul, és ezért vannak
ásaira kezdettől fogva odavettünk két diákkép-
sem lázadtak, mert a felelősségben osztoztak;
tünk. Alapjában ez demokratikus eljárás. A jó-
és ezért az idősebbeknek meg kell hallgatniuk
meg kell találni annak a módját, hogy miként
guk az egyetemi ügyekben. A Bauhaus inkább
a diákok legalább annyira ösztönözték, mint
dszer.
éptem ki a Bauhausból, mert úgy gondol-

Weininger Károly

szobrász

A volt budapesti 1.honvéd és népfölkelő gyalogezred emlékmü bizottsága a benyujtott pályázati munkát 500 pengő dijjal dijazta,azonban nem találta kivitelre alkalmasnak s ujabb szükebbkörü pályázatot hirdetett a dijazott pályamüvek alkotói között.-

Pesti Hirlap
1935.XI.19.

M.D.K.

Weininger József,fényképész,arcképfestő

Magyar származású,anyja Pesten lakott.Ő Bécsben dolgozott.A fényképezést Oroszországban ő honosította meg.Nála dolgozott,mint fényképszinezőZichy Mihály,aki Antal bátyját is hivta Oroszországba fotografusnak.Havi 300 rubelt keresett. 248.o.

Fejős Imre: A Magyar fényképezés kezdetei 243-255.o.

Folia Archaeologica.IX.köt.1957.-Bibliotheca kiadó Bp. 1957

M.D.K.

Heiningar József, fényképész, arcképfestő

Magyar származású, anyja festen lakott. O Bécsben dolgozott. A fényképezést Oroszországban ő honosította meg. Nála dolgozott, mint fényképszinezőfichy Mihály, aki Antal bátyját is hívta Oroszországba fotografusnak. Havi 300 rubelt keresett. 248.o.

WENINGER, Franz, pozsonyi asztalossegéd

F.W.,Tischlergesell,
† 24 évesen, Pozsony, 1836 szept.17.
[1836, 730 l.]

Pr.Z.

WENINGER, Franz, pozsonyi asztalossegéd

F.W., Tischlergesell,
7 napos lánya megh. [1849,518 l.]

Pr.Z.

WEININGER, Georg, pozsonyi festő

G. W. Mahler, 2 éves lánya meghalt. (1789, 704 l)

—

G. W. bürgerl. Mahler, hadiadót fizet. (1796, 1064 l)

—

G. W. Mahler, 9 hónapos fia meghalt. (1797, 635 l)

—

Preßburger Zeitung
(Genthon)

Pozsony. Weininger György, festő,
1789.

Pressburger Zeitung
1789, 76. sz.

Weininger György, festő,

1789. Pozsony.

Pressburger Zeitung.

1789, 76. sz.

Weiniger Ferenc, f

1766, Pozsony

Pressburger Zeitung

1766, 58. sz.

Weiniger Ferenc, festő,

1768. Pozsony.

Pressburger Zeitung

1768., 75. 46.

Weineger Ferenc, festő,
1770. Pozsony.

Pressburger Zeitung
1770, 95. sz.

Weiniger Ferenc, festő,

1771. Pozsony

Pressburger Zeitung

1771, 27. 52.

MDK

Weininger Ferenc építőmester

Építő Ipar 19c9. márc. 7. 93. l.

WEININGER, Georg Römmer

17. sz.

WAB 100. 195.

N. 9. 1/2 sessio, 45 tízláb^2, 12 forint, 65 5/8 dénár, Inscriptionális [Fő tér 11.]
1510. curria Plebani[30]
1640. Domus Parochialis[31]
1649. Cziglidi Pál praedicator háza[32]
1660. Praedikator ház[33]
1715. Pater Jesovital Ur – curia[34]
1735. Domus Parochialis
1741. A plébániát és a mesterházat náddal borították be[35]
1748. Tetőzete beszakadt, új tetőzet cseréppel, káplán lakás alakítottak ki, új kamrát építettek a cselédlakás mögött[36]
1759. Nagyobbítás, eddigi két szobája mellé újabb kettőt kapott[37]
1794. Az épület részletes leírása[38]

N. 10. 3/4 sessio, 67 1/2 tízláb^2, 18 forint, 98 3/8 dénár, Inscriptionális [Csáky L. u. 5.]
1510. Szapolyai János egy jobbágyi telket adományozott a plébániatemplom Szűz Mária-oltárának[39]

özvegy,
1658. febr. 1.
egyházn
1660. Kockás
István, 3
1671. Esterház
jezsuiták
reformát
ellen a p
1735. Uradalm
1742. dec. utol
Sárosfalv
az urada
jött létre
1753. Telekössz
1759. Pollinger
ajánlotta
visszauta
művészet
ez időbe
1760. Csuzy G
kiváltotta

WEINNINGER, Georg futs

Porsay, dóm 1790

An 1997 247.

művel. Az orgonakarzat fölött oszloppal elvála
bordás keresztbolt, mely arra vall, hogy a főhajó
hajós volt s alighanem még a XIV. században épü
a előbbihez utólag lett hozzáépítve. Kapuja fe
századbeli kettős nyílású félköríves ablak ívközé
alakú mértani művel. A kapu félköríves, bor
pántokkal vasalt szárnyán kerek pajzsos ajtófogó k
reteszű zár.

A sekrestyében újabb dongaboltozat, de
bordavégződései megmaradtak, ablaka csúcsíve
ajtaja csúcsíves s horonyban egymást metsző henge
A főoltár XVIII. századbeli csavart oszlopokk
apostolok szobrai díszítik; tabernákulumán ké
gyertyatartó angyal, ezüstözött réz. Antependiu

WEININGER GUSZTÁV építőmester

ROMVÁRY Ferenc: A pécsi Vasvári ház
története. = Janus Pannonius Muzeum
Évkönyve 34. 199o 254.p.

Gabor Ender +
Kontha +

benne. *Művészete az európai és a magyar avantgarde-ban gyökerezik, illetve a szecesszióban,* amelynek kései, gyakran monotóniába hamvadó kivirágzását hozta magával a népművészet iránti érdeklődés fellángolása a 30-as években. Bár az utóbbi Vajdát a szentendrei szerb környezetben, gyerekkori emlékeitől fűtve, valóban újszerű motívumok felfedezésére vezette – hiszen ezért volt *nagy művész* –, a lényegen, a századfordulóig visszavezethető népművészeti ösztönzésen aligha változtatott. A sokszor idézett Bartók–Kodály párhuzam mellett ezt a *képzőművészeti* vonatkozást, amely rajzaiban folyton felbukkan, nem hagyhatjuk figyelmen kívül.

Legjobb munkái grafikusi alkatnak mutatják, s szerkezetes, konstruktív grafikájával *hazai vonatkozásban* szintén a 10-es évekhez, az évtized csak látszólag félbeszakadó, valójában lappangva továbbélő teljesítményeihez kapcsolható. Nálunk ekkor az expresszszív, konstruktív és a szürreális megoldások együtt jelentkeznek, a később tételessé merevedett stilisztikai mez legcsekélyebb jele nélkül. Erre mutatnak Mattis Teutsch grafikái, Nemes Lampérth újabban előkerült 1916/17-es és megrendítő 1920-as berlini festményei. Galimberti Sándort és Dénes Valériát pedig életük utolsó éveiben a kubizmus és a futurizmus indítása nyomán egyfajta gömbtér kialakítása foglalkoztatja. A 10-es évek lappangva továbbélő hagyományaival került érintkezésbe Vajda az OMIKE grafikai iskolájában, amit Párizsba utazása, illetve főiskolai tanulmányai (1927–1929) előtt látoga-

ve, a hagyomány, a hatás és az önáll
kísérlet bonyolult összefüggését mu
tatja. Nekünk nincs Leonardónl
Grünewaldunk vagy Max Ernstünk, d
van *többek között* M. S. mesterünk é
Vajda Lajosunk, akiket bátran tekint
hetünk a magyar művészethez tartc
zóknak, bár művészetük számos szá
lal kötődik Európához, Nyugathoz é
Kelethez egyaránt. Ugyan melyiké ne
a korábbiak vagy a későbbiek közül

MEZEI OTT

1 Leonardo da Vinci: Szent Anna harmadmagával
2 Grünewald: Az isenheimi oltár középképe
3 Vajda Lajos: Felmutató ikonos önarckép
4 Vajda Lajos: Kollázs önarcképpel és betűkkel

WEININGER (Waininger) Franz festő

1760 Porosy

An 1998. 246.

150. P. 125.
151. N. 27-es oklevél alapján
152. N. 25-es oklevél alapján
153. P. 1216. 27. cs. capsa 62. N. 1.
154. P. 1216. 21. cs. capsa 60. N. 39. p. 54-57.
155. P. 1216. 23. cs. capsa 60. N. 330. p. 8.
156. P. 125.
157. P. 1216. 23. cs. capsa 60. N. 325. p. 78. A másik telek a pálos részletes leírását: DAP 2. 162.
158. P. 1216. 27. cs. capsa 62. N. 1.
159. N. 27-hez oklevél alapján
160. P. 1216. 21. cs. capsa 60. N. 39. p. 54-57.
161. P. 1216. 23. cs. capsa 60. N. 330. p. 8.
162. P. 125.
163. P. 125.
164. N. 27-es oklevél alapján
165. P. 1216. 23. cs. capsa 60. N. 325. p. 79.
166. P. 1216. 27. cs. capsa 62. N. 1.
167. P. 1216. 23. cs. capsa 60. N. 330. p. 8.
168. P. 125.
169. P. 125.
170. N. 29-es és a N. 32-es oklevél alapján
171. P. 1216. 27. cs. capsa 62. N. 1.
172. P. 1216. 21. cs. capsa 60. N. 39. p. 54-57.
173. P. 1216. 23. cs. capsa 60. N. 330. p. 8.
174. P. 1216. 21. cs. capsa 60. N. 39. p. 54-57.
175. P. 1216. 23. cs. capsa 60. N. 330. p. 8.
176. P. 125.
177. P. 125.
178. P. 1216. 23. cs. capsa 60. N. 325. p. 70.
179. N. 33. alapján
180. P. 1216. 27. cs. capsa 62. N. 1.
181. P. 1216. 23. cs. capsa 60. N. 330. p. 8.
182. P. 125.
183. P. 125.
184. N. 32-es oklevél alapján és P. 1216. 23. cs. capsa 60. N. 325. p.
185. P. 1216. 23. cs. capsa 60. N. 325. p. 81.

M.D.K.

Weingruber Éva

Racine: "Phaedra"-jának a kaposvári Csiky Gergely Szinházban bemutatott előadásához tervezett jelmezeit a kritika elismeri.

d.i.: A Phaedra Kaposvárott. c: Film Szinház Muzsika. Bp. 1961. febr. 24. V. évf. 8. sz. 19. l.

M.D.K.

Weingruber Éva

A császár parancsára c. történelmi filmhez készitett kosztümterveit közli a lap.
10 kosztümrajz-repr.
Fényképfelvételen a müvész munkaközben, paróka-terveket készit a filmhez.

H.M.:A császár parancsára c.
Szinház és Mozi. Bp. 1956. febr. 10. IX. évf.
6. sz. 10-11. lap.

M.D.K.

Weingruber Éva

A bolgár-magya koprodukciós film a "Dunai hajós" ruhaterveit készitette. Körülbelül háromszáz kosztümtervet rajzolt a harmincnyolc szereplő és a statiszták részére. Az egyik szereplő számár tizennyolc ruhatervet készitett.
Kosztümtervek repr.-ja a "Dunai hajós"-hoz

Körmendi Judit: Tavasz a Filmgyárban c. beszámolója Film Szinház Muzsika. Bp. 1958. márc. 21. II. évf. 12. sz. 29. l.

M.D.K.

Weingruber Éva

A Kaposvári Szinházban előadott Shakespeare: Hamlet-jének "szép és gazdag" jelmezeit tervezte.

/demeter/: A Hamlet Kaposvárott. c. kritikája. Film Szinház Muzsika. Bp. 1960. márc. 4. IV. évf. 10. sz. 28. l.

Weingruber Éva

A Kézműipari Vállalat egyik modellterveröje.

f.b.: Nézzük a divatot.
Nők Lapja, 1977. dec. 17-8 lap.

Weingruber Éva
div attesverő

A Béke szállóban bemutatott
tavaszi-nyári divat kollekció
egyik tervezője

(f. b.): Miért tetszik?
Nők Lapja, 1976. márc. 27 – 18 oldal

Weingruber Éva
divattervező

Ruhatervek

— Tavaszi kollekció

Nők Lapja, 1970. január - 5 szám

Weingruber Éva
divattervező

Ruhatervek

—: Farsang
Nők Lapja, 1973. jan. 27 – 18 oldal

Weingruber Éva
diváttervező

Ruhatervek.

—: Őszi-téli ajánlat.

Nők Lapja, 1970. november - 46 száma

Weingruber Éva
divattervező

Farmer modellekből terveket
Weingruber Éva.

Antal Anikó: Farmer, farmer
Tükör, 1975. márc. 25 - 14 oldal

Weingruber Éva, [jelmeztervező
iparművén 3]

Eredetileg jelmeztervező volt.
(Most ruhatervező.)

↓

(cs. benkő): Jelmez ~~[illegible]~~ után ruhát tervez 3.

ESTI HIRLAP, Bp. 1971. okt. 11.

Weingruber Éva
divatterverő

Modellek

—: Eris - Aris

Nők Lapja, 1973. november 24-18 oldal

Weingruber Éva
divattervező

Modellek

— A fátyol-titkai

Nők Lapja, 1973. november 24–19 oldal

Weinguber Éva
dia attesverő

Ruhatesvek

L.M.: Ősz-téli variációk.
Tulior, 1974. szept 24. - 19 lap

Weinsgruber Éva, divattervező

– a Fővárosi Kézműipari Vállalat művészeti vezetője.

—: ön
Magyar Ifjúság, 1970. IX. 18. 16. l.

Weinguber Éva

A Fővárosi Iparművészeti Vállalat
modelljeit Weinguber Éva tervezte.

Nők Lapja, 1977. ápr. 2 – 18. oldal

Pozsony. Weiniger Ferenc, festő,
1766, 1768, 1770, 1771.

Pressburger Zeitung
1766, 58. sz., 1768, 75. sz.,
1770, 95. sz., 1771, 27. sz.

MENDÖL ZSUZSANNA

Az utópia bűvöletében

Weininger Andor (1899–1986)

Dr. Bajkay Éva művészettörténész a Magyar Nemzeti Galéria grafikai gyűjteményének vezetőjeként több évtizedes kutatómunkával a két világháború közötti művészet elmélyült, nemzetközi fórumokon számon tartott kutatója kandidátus lett, aki sokat tett a magyar avantgárdban a Pécsi Művészkör (Várkonyi Györggyel a Pécsi Múzeum Galériában, 1996, Molnár Farkas festő-grafikusi munkássága a Kassák Múzeumban, 1997), de legfőképp Weininger Andor részvételének megismertetéséért is. Neki köszönhető az életmű hazai „felfedezése", néhány mű hazakerülése. 1991-ben a Nemzeti Galériában rendezett Weininger Andor és a Pécsi Művészkör című kiállításához készült katalógusa fontos előzménye, mintegy főpróbája volt a mostani pécsi vállalkozásnak, amely a Magyar Nemzeti Galériába került hagyatékot mutatja be a Janus Pannonius Múzeumban található nyolc képpel együtt. A képek válogatása, rendezése az ő munkája. A kiállításmegnyitón tartott tárlatvezetést követően, a Pannónia Könyvek legújabb köteteként (magyar és angol nyelven) közreadott tanulmánya bemutatóját a Művészetek Házában tartották.
A beszélgetést Szirtes Gábor, a Pro Pannonia Kiadó igazgatója és egyben a könyv szerkesztője vezette, Várkonyi György művészettörténész, Kismányoki Károly film- és képzőművész, valamint Bajkay Éva részvételével. Kismányoki Károly pécsi Bauhauslerekről szóló filmjéhez kapcsolódó meglepetés volt Antal István régi felvételének levetítése, amelyen Weininger Andor New York-i lakásán zongorázik és énekel, felidézve a Bauhausban is játszott dallamokat.

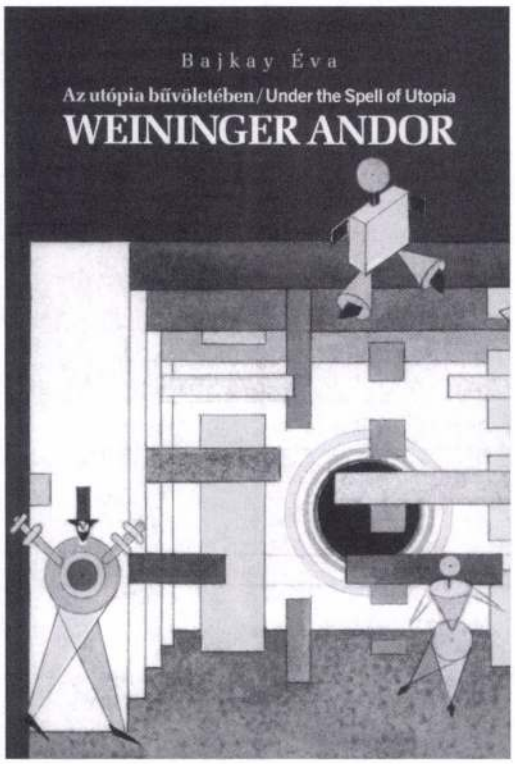

Bajkay Éva könyve olvasmányos, pontos. Imponálóan széles tájékozottsággal láttatja a történelmi események és művészeti törekvések rendszerében Weininger szerepét és munkáit, idézi fel alakját, személyiségét. Pedig meglehetősen nehéz feladatra vállalkozott, hiszen Weininger Andor munkásságából kevés a látható. Itthon kezdett jogi, építészeti és rajzi stúdiumok után pécsi művészbarátaival Németországba utazott. Beiratkozott a Bauhausba, ahol a Kandinszkij vezetésével működő Falfestészeti Műhelyben folytatott tanulmányokat. Ez azonban inkább megélhetését szolgáló, semmint őt kielégítő tevékenység maradt. Szemléletét erőteljesebben formálta a holland konstruktivizmus, amivel az akkor Weimarban időző Theo van Doesbourg, a De Stijl csoport vezetője előadásain került kapcsolatba. Ez mind szcenikai munkáinak, mind későbbi festészetének vezérelve maradt. Nevét mégis inkább zenészi, előadóművészi teljesítménye, valamint gömbszínház terve alapján tartják számon a Bauhaus történetében. A karancsi kántortanító fia muzikalitását a családi otthonból hozta, zenei képzettségét pécsi ciszter diák korában szerezte. Német eredete révén nyelvtudása, kapcsolatteremtő és előadókészsége népszerűvé tette a Bauhaus-ünnepeken, ahol a soknemzetiségű Baranyából magával hozott népdalokat, dallamokat zongorázta, énekelte. A Bauhaust alkotó sok kelet-európai résztvevő ebben saját kultúrájára ismert, népszerűségét növelte, hogy a Bauhaus zenekarával történő fellépésein kortárs tánczenét, jazzt is játszott. 1923-ban Franz F. Hesslerrel Hamburgban öt hónapon át kabarénál dolgozott: színpadképet, kosztümöket tervezett, rövid darabokat írt, konferált, szerepelt, zenélt. Nyaranta a Bauhauslerek hazalátogattak, így Weininger is rövid időszakokra megfordult Pécsett, barátaival tartva a kapcsolatot.

1926-ban Walter Gropius, a főiskola vezetője visszahívta az akkorra már Dessauban működő intézménybe. A Bauhaus új épületének avatóünnepségén Oskar Schlemmer táncainak előadásában vett részt. Bajkay meglepő és találó kifejezéssel PR-ként jellemzi Weiningernek e második, 1928-ig tartó időszakát a Bauhausban, amikor jó kommunikatív készségével kalauzolta a vendégeket, látogatta a műhelyeket, illetve a Bauhaus zenekarral turnézott Hamburgban, Berlinben, Drezdában és más német városokban vitte el az iskola hírét, kultúráját. Erre az időre esik a Mechanikus színpad-absztrakt revüvel induló, a Bauhaus színpadi műhelyéhez kapcsolódó munkája, valamint a gömbszínháza terve. A minden helyről jó látás biztosításának céljával született, a tér sokoldalú kihasználásáért, a modern technika segítségével új formakapcsolatokat és effektusokat teremtő-kihasználó „látványtervező" kísérleteinek egyike. 1928 áprilisában Gropius, Breuer és Moholy Nagy László távozását követően ő is elhagyta a Bauhaust, és Berlinben reklámgrafikai munkákból élt, építésvezetőként dolgozott. Itt kötött házasságot a Bauhaus Asztalos Műhelyének egykori növendékével, Éva Fernbachhal, akivel együttműködve bútorait is tervezte.

A fasizmus elől emigrációja előbb Hollandiába vitte, ahol 1939–1951-ig magyar állampolgárként élt, illusztrált, zenélésével számos kapcsolatot, grafikai megbízást szerzett. Festészete biomorf szürreális-absztrakt irányba váltott. Az 1951–1957 között Kanadában töltött időszak sem volt igazán kedvező művészeti fejlődésére. Bauhaus-beli vázlatainak rekonstruálásával, nagyításával foglalkozott. 1968-ban már New Yorkban élt, mikor a Bauhaus félévszázados jubileumi kiállításán (Stuttgart) történő részvétele újabb inspirációt adott a vándorlásai során megőrzött vázlatok továbbfejlesztéséhez. Takarékos színhasználattal zenei hatású kompozíciókat alkotott különféle nagyságú, kék piros és kék-fehér felekre osztott körök vonalhálóra erősített rendszerével.

Érdekes együtt látni e változatos életpálya és sokoldalú személyiség művészi lenyomatait. Festészetét az őt ért különféle hatások ellenére mindvégig a konstruktivizmus geometrikus tisztasága, egyszerűsége iránti vonzódása motiválta, amely pályakezdésekor művészi törekvését meghatározta, amihez a háborús, kaotikus világban rendet teremtő, az embert a művészet erejével átformáló utópia kapcsolódott. Még a Bauhausban készült néhány geometrikus kompozícióján — későbbi rekonstrukciójából egyik a pécsi múzeum, a másik a Nemzeti Galéria tulajdona — a holland konstruktivizmusnak az alapszínekkel operáló színvilágát a kiegészítő színek alkalmazásával gazdagította, dinamikusabbá, érzelmesebbé tette. Életében a zene kitüntetett szerepe tette érzékennyé Weiningert mesterének, Kandinszkijnak a színek „hangzásáról" felállított teóriájára, hozzájuk zenét asszociáló-vizsgáló képépítésére.

Bajkay Évának a Pro Pannónia Kiadó gondozásában megjelent könyve Weininger Andor pályáját működési helyszínek szerinti korszakolásban tekinti át, életrajzi kronológiával, irodalomjegyzékkel és a magyar múzeumokban található művek katalógusával teljessé téve. Színes, jó reprodukciókkal válik lehetővé hogy a kiállítás anyagára emlékezhessünk, és számon tartsuk a pécsi művészkörből távolba szakadt sokoldalú alkotót. ■

GÖNCZY LÁSZLÓ

Mozart a kőtárban

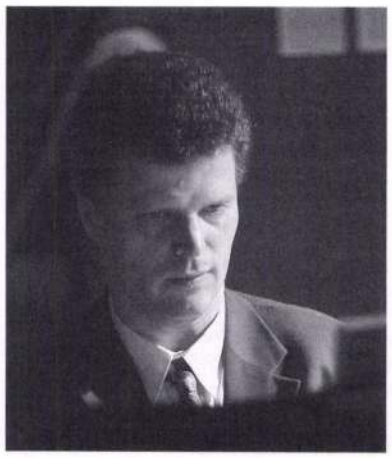

Weininger Andor

*Király Csabá*nak hála, nem múlt el Pécsett a 2006-os Mozart-év valamilyen nagyszabású és nagyigényű vállalkozás nélkül. A nagyszabásúság természetesen nem a megmozgatott tömeg méretében kell hogy megmutatkozzon: egy magányos zongorista hangszerével, az őt hallgatók viszonylag szűk köre alighanem jelentősebb kulturális tett születésének médiuma lehet, mint bármely protokolláris esemény sportcsarnoknyi tömeg jelenlétében. Nem mintha Mozart zsenialitása igényelné ez utóbbit — sőt egyenesen viszolyogtató a vízió, amelyben PR-szakértők mindent „hasznosító" üzleti érzékkel váltják azt hatalmas mennyiségű aprópénzre. Mindenesetre hajlanék rá, hogy az e zenével való találkozás folyamatos igényéből fakadó produkciókat 2006-ban se tekintsem „ünnepi" eseményeknek; ünnep azáltal válhat valamely eseményből, ha az a maga különös nézőpontjával, igényeivel képes valóban az ünnepelt elérhető közelségébe juttatni bennünket.

Éppen ez történt a Dóm Múzeumban szeptember 12. és november 7. között, amikor is Király Csaba öt részben megszólaltatta Mozart valamennyi, szám szerint tizenkilenc billentyűs szonátáját, a tradíció folytán közéjük sorolva számon tartott c-moll fantáziával kiegészítve. Magam csak október 11-én és 17-én lehettem jelen személyesen, de a koncertekről készült professzionális hangfelvétel jóvoltából képet kaphattam a sorozat egészéről: mondhatni árnyaltabb képet, mint az élő előadásokból. A kőtár meglehetősen visszhangos tere ugyanis számos részletet elnyelt, lefedett, módosított — ugyanezek a kiválóan mikrofonozott felvételen élményszerűen átjönnek. Ennek ellenére örültem a helyszín kiválasztásának: az akusztika apró negatívumait (s a székek kényelmetlenségét) messzemenően kompenzálta a vizuális környezet egyedisége, a kövek anyagának, formáinak, vonalainak kibontakozó párbeszéde Mozart zenéjének anyagával, formáival és vonalaival. Kerülve az *építészet mint megfagyott zene* közhelyből táplálkozó bölcselkedést, és elismerve a zene architektóniáját vizslató érdeklődés jogosságát, most éppen a kétféle közeg ellentétére szeretnék rámutatni: arra a sajátos viszonyra, amely a kiállított műtárgyak végérvényesen megformált volta, rigiditása, valamint a térben megszólaló zene tünékenysége, hajlékonysága, lényegi változékonysága között feszül. A zene mindenkori megszólaltatója egyszeri, megismételhetetlen pillanatok sorozatának tanújává, részesévé teszi a hallgatóságot; e pillanatok élményszerűségén áll vagy bukik a műegész megképződése a befogadóban. Ránki Dezső fejtette ki egy nyolcvanas évek végi interjújában, hogy korábbi pályaszakaszában valamiféle szoborszerű tökéletességre törekedett — ezzel a törekvéssel a nagy zenészek éppen a zene fennmaradása érdekében előbb-utóbb leszámolnak. A tökéletesség az interpretációs kihívások végét, az újabb és újabb műalakok megismerésének lehetetlenségét, gyakorlatilag a zene életképtelenné válását jelentené, ezzel beteljesedne Harnoncourt víziója az európai zene múzeumáról, melyben a továbbiakban már legfeljebb pisszegő teremőrök lehetünk. Nem véletlen, hogy a más okokból is az összeomlás határán vegetáló CD-piacon — a manipulatív felvételtechnika lehetőségeitől megcsömörlött vásárlók igényeit követve — elképesztő méreteket ölt az ötvenes-hatvanas évekbeli analóg felvételek szegmense. Az előadás kockázatának kispórolása a zenei élményből olyasféle kényelmi szolgáltatás, amit az elkötelezetten zenével élők aligha díjaznak.

Ciklikus programok alkalmával a zenének ezen aspektusa még inkább előtérbe kerül. A művek felidézője ez esetben ab ovo a kiválasztott szerző, műcsoport mögé helyezi önnön személyiségét. A szokványosabb gyakorlattal ellentétben ilyenkor nem saját képességei sokoldalú kibontakoztatásához keres alkalmas médiumot a zeneirodalomban válogatva, hanem megfordítva: egy zeneszerzői személyes stílus szolgálatába állítva igyekszik mozgósítani képességeit. Ezt persze elért pályalehetőségei függvényében más-más kontextusban teszi például a stílus-specialista vagy a világnagyság pódiumművész. Előbbi — példa rá Malcolm Bilson a hetvenes és korai nyolcvanas években — a korabeli hangszerekre, praxisra, a kottaforrásokra irányuló intenzív, sokéves kutatásaiba ágyazza gyakorló muzsikusi tevékenységét. Utóbbi — ahogyan Schiff András tette többször is — a kiválasztott zene fontosságának megfelelően akár több éven át munkája középpontjába állít egy-egy szerzőt: töprengve, az életmű egészébe helyezve, a stílus-specialisták kutatási eredményeit is mérlegelve keresi vele a minél szorosabb kapcsolatot, zenéjének adekvát megszólaltatási lehetőségeit; munkájának eredményei rádióállomások, lemezcégek, no meg a fél világ hangversenytermeinek közönsége számára válnak hozzáférhetővé.

Király Csaba vállalása persze ilyetén pazar lehetőségek híjával teljesült. Régóta ígéretes pályája intenzíven felfelé ívelő szakaszában, ezerféle más feladat mellett, szorítóan rövid idő-intervallumban, jellegzetesen kisvárosi miliőben szólaltatta meg Mozart szonátáit. Egy efféle vállalás nem a karrierben mutatkozó haszonra tekint, arra más feladatok megfelelőbbek lettek volna; nem, ez sokkal inkább a belső építkezés igényéből fakad, haszna pedig távlatos. A művek egy része érezhetően kiérleltebb, régi, bensőséges kapcsolatot tükröz, míg mások még ad hoc elemektől sem mentes, friss előadásban tárulnak fel. Mintha csak felolvasóestek sorozatát hallgatnánk: hosszú időt töltünk együtt, a hangsúlyok kijelölik a felolvasó számára fontos, szívének különösen kedves helyeket, az ihletettség és a készenlét szintje változó, de ez egyáltalán nem baj! Az intimitás, a műhely közegébe nyerünk bebocsátást estéről estére, s a végén már-már szakértőnek érezhetjük magunkat a Mozart-szonáták világában. Az egymást követő tételek, művek magyarázzák, értelmezik egymást, főleg így, hogy az egyes esték műsorának összeállítása — nyilván a művész koncepciója — példamutatóan intelligens és találó. Az *A* tonalitás és mediánsainak körüljárása első alkalommal, hasonlóképpen a *C* tonalitás köré szerveződő zárókoncert; a második alkalom a tercrokon *B* és *D* tonalitások szimmetriájával él; a harmadik és negyedik este pedig a kvintkör szerint rendezi anyagát, méghozzá egyszer felfelé, domináns, egyszer viszont lefelé, szubdomináns irányban haladva. Mennyivel izgalmasabb így találkozni a művekkel, mint az amúgy sem mindig egyértelmű kronológia követésével!

FOTÓK: TÓTH LÁSZLÓ

HEIDELBERG – HAUPTBAHNHOF, 1955

AMSZTERDAM – AMSTEL, 1940

– rendberakja a mustra tárgyait és tárgyát: a szaktekintélyek és gyűjtők tanulmányai segítségével széleskörű összehasonlításokat is tesz. Ezek közül talán a legátfogóbb éppen Kubinszky Mihály *Új építőfeladat – 175 év európai pályaudvar-építészete* c. fejezete. Ralf Roth tanulmánya a kölcsönösséget elemzi: azt, hogy miképpen változtatta meg a vasút a várost és vice versa: a város a vasutat. Egymás mellé állíttatnak az utazás és annak művészek alkotta képe, az életmód és a képzőművészet párhuzamos változásai. A Gründerzeit építészeti keresztmetszetét reprezentatívan adja a Monarchia pályaudvar-architektúrája. Bécsben ezt *Az Arsenalstil-től a Wiener renessaince-ig* cím alatt, Renata Kassel-Mikula/Peter Haiko fejezete foglalja össze – erős nosztalgiát keltve. A politika és a vasút kapcsolata már kevésbé vidám sztori – migráció és nyomor, háború és bombázás, menekülés és halálvonat –, amit a restik, étkezőkocsik és turisztikai idillek archív-fotói és relikviái oldanak: az úti szuvenírek, „vasúti" báli táncrendek, vonatos játékok, régi jegyek, lyukasztók, plakátok, térképek stb. világa valóban „gemütlich" kiállítási elem, és érzékletes tájékozódási pont.

Ezekkel szemben egy erős fejezetet kap a régi, meg nem épített utópiák „jövője", és a ma elképzelt közeljövő is: 150 éve téma ugyanis az egyetlen belvárosi helyre összevont, központi bécsi főpályaudvar építése. A 2007-ben esedékes tervekre a következő, közlekedéssel foglalkozó tematikus számunkban visszatérünk.

Szegő György

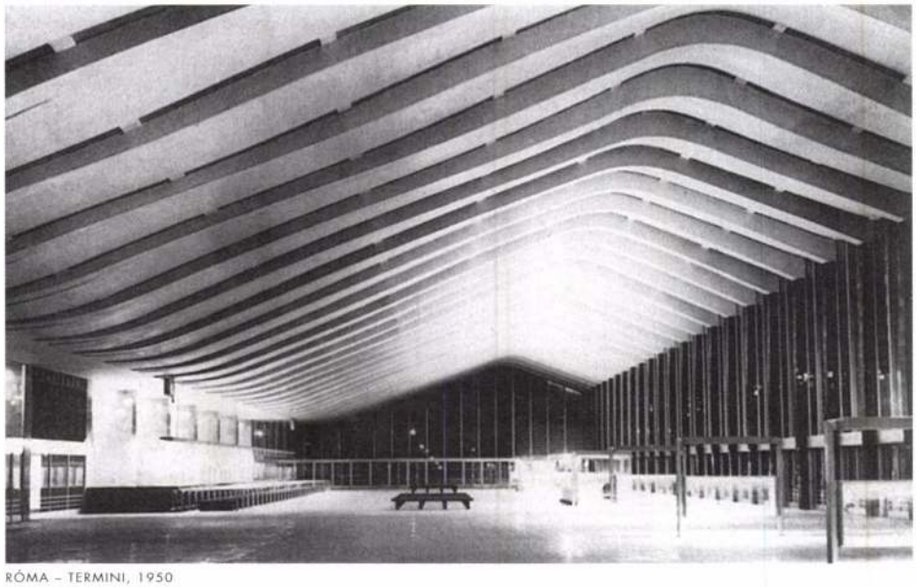

RÓMA – TERMINI, 1950

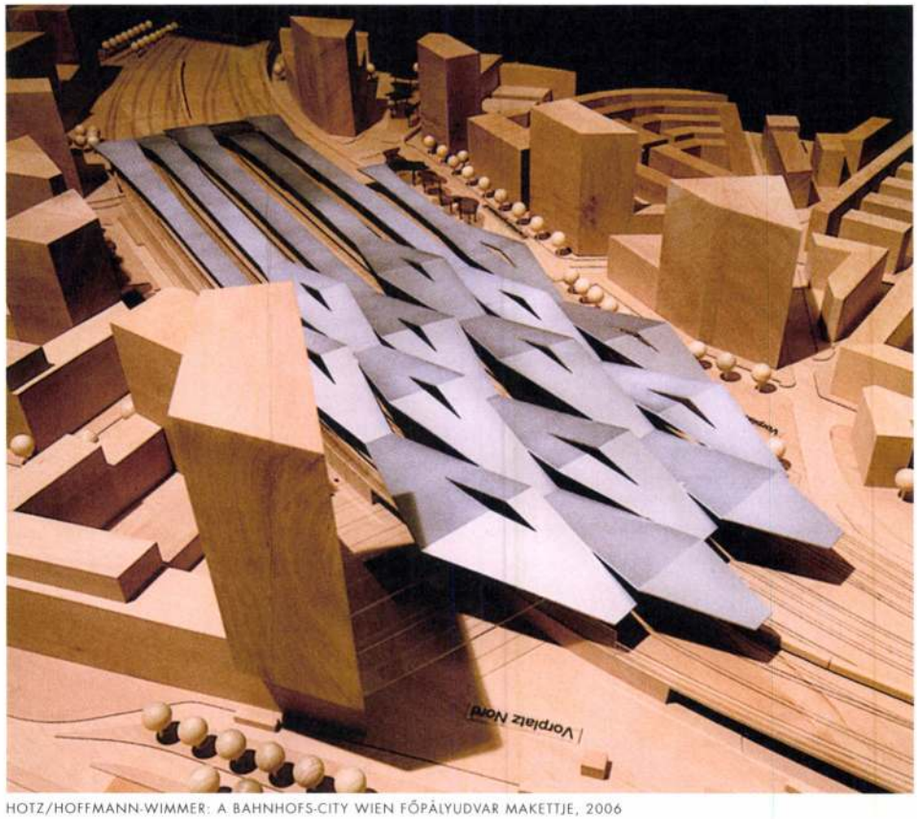

HOTZ/HOFFMANN-WIMMER: A BAHNHOFS-CITY WIEN FŐPÁLYUDVAR MAKETTJE, 2006

Weininger Andor – Az utópia bűvöletében

Ponton Galéria, 2006. november 30. – december 20.

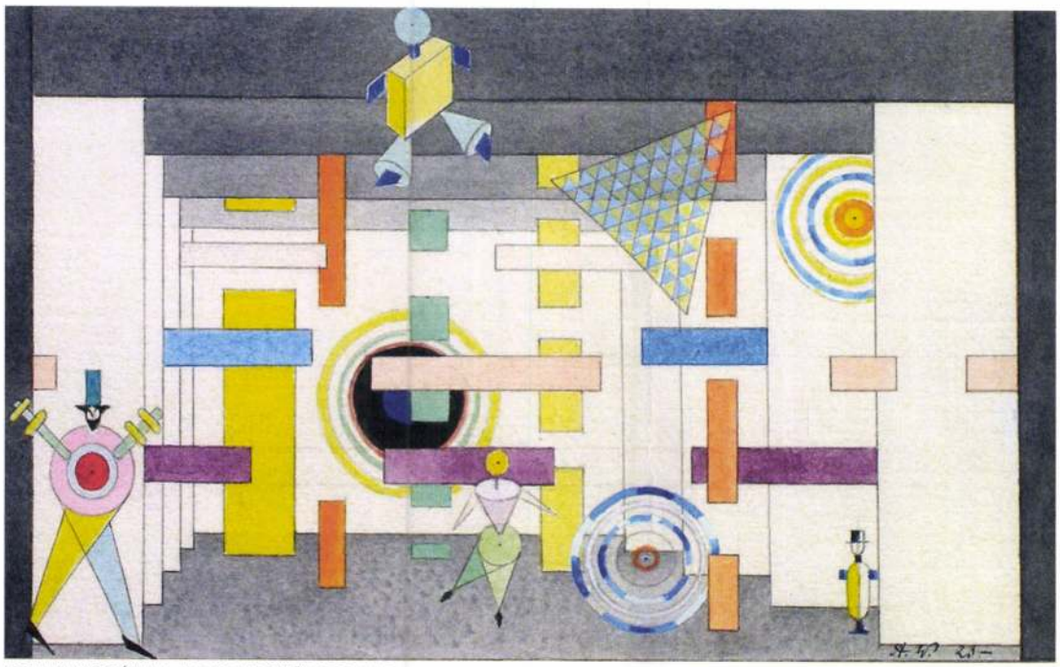

MECHANIKUS SZÍNPAD - ABSZTRAKT REVÜ, 1923, MNG

A művész halálának 20. évfordulója alkalmából rendezett emlékkiállítás anyagát a művész és a később családja által létrehozott alapítvány révén a Magyar Nemzeti Galériának és a Janus Pannonius Múzeumnak adományozott művek alkották, valamint bemutatásra kerültek Antal István és Kismányoki Károly filmjeinek részletei és az *Allegro Barbaro* Weiningert bemutató részlete. Az első hazai, 1991-es Nemzeti Galéria által rendezett kiállítás óta most nyílt újra alkalom az életmű áttekintésére.

Pécs fontos kiindulópontot jelentett a művész életében. Az 1920-ban, Dobrovics Péter elnökletével – aki 1921-ben a rövid életű Baranyai-Bajai Szerb-Magyar Köztársaság elnöke is volt – megalakult Pécsi Művészkör tagja is volt. Ám mikor Pécs szigetszerű elzártságának a rövid életű köztársaság bukásával együtt vége szakadt, Weininger barátaival együtt elhagyta az országot. Céljuk a weimari Bauhaus lett.

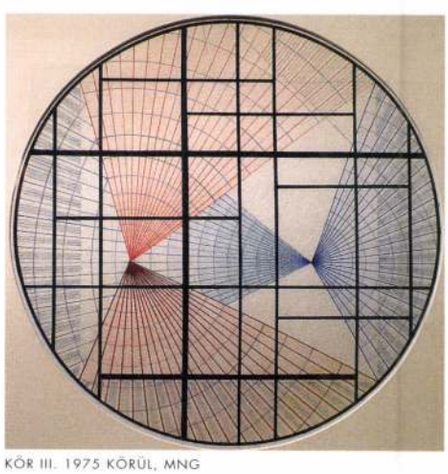

KÖR III. 1975 KÖRÜL, MNG

A műhely-szemléletű iskola kedvezett a kísérletező alkatú Weiningernek. A színek és azok térbeli viszonya érdekelte elsősorban, majd Oskar Schlemmerhez fűződő barátsága nyomán a mozgás és a zene elemeiből építkező színház vonzotta. A kiállításon szereplő művek is tanúsítják ezt a tendenciát. A kis méretű, papírra készült művek és vázlatok mindig egy-egy újabb ötlet, gondolat állomásait jelentették. Így ezt a korszakot leginkább rajzai fémjelzik, melyek mellett a kiállításon láthatóak voltak a Weininger színpadi munkáit és szerepléseit dokumentáló archív fotók is.

Weimarban Weininger azonban nem csak a Bauhaus, hanem Theo van Doesburg révén a De Stijl mozgalom eszméivel is megismerkedett, és részt vett a KURI (Konstruktiv, Utilitar, Rationell, International) csoport megszervezésében is. A már említett kísérletező szemlélet a De Stijl-es alkotások között leginkább a kiállításon is szereplő *Mechanikus színpad* című rajzában (1923 után) figyelhető meg. Ebben a műben egy De Stijl kompozíció tölti be a színpadi teret. A terv a képzőművészetet ülteti át a térbe és a mozgás/mozgatás segítségével a korszak bűvszavának megfelelően „mechanikus", absztrakt revüt hoz létre.

Weininger Groupiushoz és Breuerhez hasonlóan 1938-ban elhagyni kényszerült Németországot. Ő Hollandiában telepedett le, s az itt készült munkái a geometrikus formaképzést felváltó biomorf kompozíciókat mutatják. Azonban mikor az 50-es évek végén New Yorkba költözött, visszatért a Bauhaus és a De Stijl inspirálta művészetéhez. A Bauhaus „nagy öregjeként" újraalkotta saját és Schlemmer színpadi darabjait, és az anno papírra készült kompozíciók, tervek sorát festményekkel egészítette ki.

bb

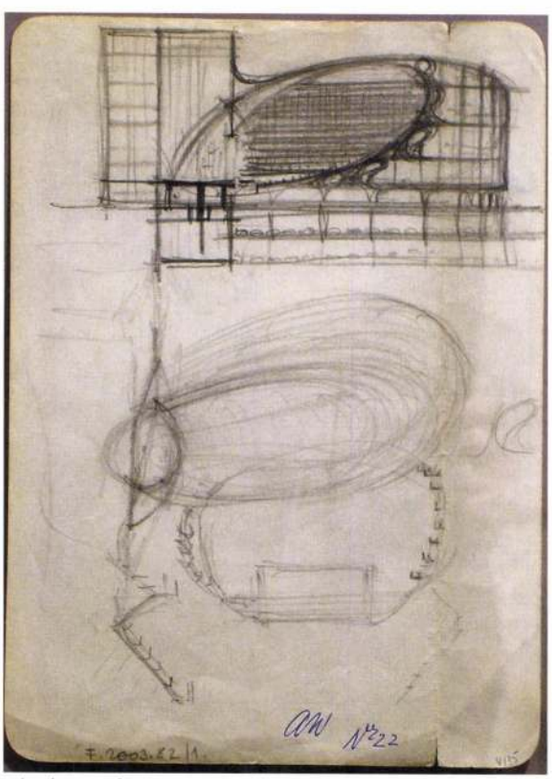

SZÍNHÁZTERV VÁZLATA, MNG

M.D.K.

Weinmann János, rézmetsző

1795-ben a felesége, 1800-ban gyermeke hal meg Pozsonyban. Ennaga 1819. okt. 18-án, 60 éves korában. Magyar párverses Szt. Aja képe, selyemre nyomva, Csatkai Endre gyűjteményében található

Csatkai Endre: Pozsonyi képzőművészek és iparművészek 1750-1850 között

Művészettörténeti Értesitő, Bp. 1963. XII.évf. 1. sz. 23, és 28. ld. 9. ábra

M.N.K.

Weinmann J.rézmetsző,XVIII.sz.vége.

2.Fenenna,III.András magyar király felesége 1291-ből származó pecsétjének elő és hátlapja.Jelzet:"J:Weinmann sc.Posonii."135.+19.4 cm.Ltsz.58.473.Rézlemez. Magy.Tört.Képcsarnok. 204.o.

Rózsa György

Gennerné Wilhelmb Gizella: A Magyar Történelmi Képcsarnok rézlemez gyüjteménye.-197.o.

Folia Archaeologica.XI.1959.Bpest.Képzőmüv.Alap.Kiadóváll.Bp.

Weinmann J.rézmetsző.XVIII.sz.vége

M.D.K.

1.Warou Dániel:Erzsébet Krisztina,III.Károly felesége koronázási érmének képe.Felirat:"ÉLISAB.CHR.AVGVSTA.IMP.CAR.VI.REG.HVN.BOH."Jelzet:"J.Weinmann sc.Posonii". 7.6+14 cm.Ltsz.59.72. L sd:Widemann Elias. Rézlemez. Magy.Tört.Képcsarnok. 204.o.

Jennernó Wilhelmb Vizella-Rózsa György:A Magyar Történeti Képcsarnok rézlemez gyüjteménye. 197.o.

Folia Archaeologica.XI.1959.Bpest.Képzőművészeti Alap Kiadó váll.Bp.

Weinmann J. /XVIII.sz. vége/

MDK

rézmetsző

1. Warou Dániel: Erzsébet Krisztina, III. Károly felesége koronázási érmének képe. Jel.: J. Weinmann sc. Posonii". A rézduchoz Widemann Elias Hédervárÿ Jánost ábrázoló 1649-re datált szétvágott lemezének jobbfelét használták fel. A Hédervárÿ arckép 1652-ben jelent meg Bécsben.

2. Fenenna, III. András magyar király felesége 1291-ből származó pecsétjének élő és hátlapja. Jel.: "J: Weinmann sc. Posonii."

204.o.

Cennerné Wilhelmb Gizella - Rózsa György: A Magyar Történelmi Képcsarnak rézlemezgyüjteménye.
FOLIA ARCHAEOLOGICA XI. 1959. 197-199.o.
A publikálatlan rézlemezek jegyzéke.
U.O. 199-205.o.

Weinmann J.

vérmetsző (?) Pozsonyban
vagy kiadó
a XVIII. században.

Jérus szent Szivét
trónon ábrázoló met-
szete amlitve

Némethy Sajó. Az Uj
Jérus Szivének ábrái.
Uj Magyar Sion.

1881.) 98. l.
XII.

MDK

Weinmann J. rézmetsző 1778-1793 közt Pozsonyban

Hervey Jakab arcképe, rézmetszet

Szépm. Muz. graf. oszt. 87. kiáll. 1954.
16.1.

MDK

Weinmann J., grafikus
Pozsony, XVIII. másod.fele.

vignettái Gvadányi Peleskei notáriusához és
Rontó Páljához a kor legtetszetösebb könyvdiszei.

Szépmüv. Muz. graf. oszt. 87.kiáll. Elöszó. 6.l.

M.D.K.

Weinmann J. pozsonyi rézmetsző

„Egy falusi nótáriusnak budai utazása" c. 1790-ben Pozsonyban és Komáromban megjelent könyv címlapján „Peleskei Notárius" feliratt el 7 × 8'3 cm. rézmetszeten város látkép látható, mely azonban egáltalán nem emlékeztet sem Budára sem Pestre.

Rózsa György: Budapest régi látképei /1493-1800/

Bp. 1963. 325. old.

J. Weinmann

rézmetsző.

Schliesslich nennt Nagler noch einen Kupferstecher J. Weinmann, der um 1780 in Pressburg thätig gewesen. Von ihm besitze ich das als Silhouette gestochene Bildniss des Benedict Strauch, Prior, 1778 Prälat zu Sagan, geb. 1725. bezeichnet: J. de Fernstein inv. J. Weinmann sc. (Posonii 8°). Alle unsere Nachforschungen über diese verschiedenen Künstler des Namens Weinmann Näheres zu erkunden, blieben resultatlos.

Wurzbach. Biogr. Lex. Wien 1886. 54 Lief. 57. l.

Weinmann J.

rézmetsző XVIII. sz végén Pozsonyban. Ismert művei.

1. B. Trenk Fridrik a börtönben. 8. r. (L. B. Trenk Élete magyarul h. n. 1788).

2. XII. Károlynak általmenetele a Dnieperen. Ciumkép (L. Gvadányi József, XII. Károly Élete. Pozsony 1792.)

3. Svatoplug kepe. 8 r. (Szklenár Compendiata Historia Gentis Slavae. Tyrnaviae 1793. 8 r.)

Nagy Iván. Magyarország Zeptőművészek a legrégibb időktől 1850 ig. Izaradok. 1874 érf. 203. l.

 M. D. K.

Weinmann János, grafikus, szül
1759 körl. – 1819.
Pozsonyban működött a XVIII. sz. végén
a XIX. sz. elején. Sklenár György „Compendiata Historia Gentis Slavae"
ciuni művét ilustrálja.

Anna Petrová-Plesková: Slovenské výtvarné umenie obdobia národného obrodenia.
Bratislava, 1966 30. old.

Rosetten. 160×85 cm.

1348. SELYEM ANATOLSZŐNYEG, XIX. sz. — Seiden Anatolteppich, XIX. Jh. 170×110 cm.

1349. SZAMARKANDSZŐNYEG, vörös teppich, mit drei blaue Medaillons

1350. KIRMANSZŐNYEG, középmedaill

1351. TEBRISZ-SZŐNYEG, kék tükrébe Medaillon. 400×300 cm.

1352. MOSZULSZŐNYEG, kék tükrében Medaillons. 180×120 cm.

1353. AFSALSZŐNYEG, kék tükrében 165×136 cm.

1354. PERZSASZŐNYEG, ciprusdisszel.

1355. SIRÁSZSZŐNYEG, három medaillo

1356. FERAHANSZŐNYEG, fehér tükréb Spiegel herater Muster. XIX. Jh. 12

1357. KIRMANSZŐNYEG, nagy medaillo XIX. Jh. 190×170 cm.

Thieme Becker

XIX. Jh. 295×200 cm.

körrel. — Tebristeppich, im Spiegel Medaillons.

al. — Tebristeppich, mit grünem Medaillon. 290×210 cm.

virágzó fák. XIX. sz. — Tebristeppich, im gelben Spiegel
cm.

n állatalakokkal. — Seidenteppich, mit Tierfiguren in

en nagy medaillon. — Joraganteppich, im roten Spiegel

os alapon csucsos medaillonokkal. XIX. sz. — Jomud-
daillons. XIX. Jh. 155×225 cm.

Magyar, Lo

280.—

eges ajtóval. XIX. sz. 280.—

ifa, vörös nagymintás préselt 80.—

t és aranyozott fa, Aubusson-
k, két szék és egy asztal. Francia, 2000.—

erakott diszitéssel, bronzveretek- 500.—

öbbihez. 500.—

fa, piros damaszt kárpitozással. 600.—

ámollyal, diófa, fiókokkal. Ma- 250.—

Magyar, neobarok. 200.—

e: *Dionyi Carl Crembs*. Osztrák, 250.—

anyozott fa. Louis XVI. diszi- 150.—

Weinmann Mark
reim

l
Magyar Múzeum
1947. dec. 36-l

1618. 200.—

1619. IRÓASZTAL, diófa, elől három fiókkal, felső lapján két kétfiókos feltét. Neobarok. 30.—

1620. EBÉDLŐBUTOR, mahagónifa: két nagy ebédlőszekrény, nagy asztal, 16 szék. XIX. sz. 700.—

1621. VITRIN, diófa, egyajtós. Neobarok. 60.—

1622. SZALONBUTOR: 2 kanapé, 2 karosszék, 5 szék, 2 asztal, 1 karnis és 1 kandalló, diófa, rokokó faragással, brokát-párnázással. Rokokóstilus. 800.—

1623. ASZTAL, diófa, berakott lappal, barok faragásu lábakkal. XIX. sz. 250.—

1624. SZALONBUTORKÉSZLET: kanapé, 2 karosszék és 2 szék, faragott és aranyozott fa, selyembrokát-kárpitozással. Francia, Louis XVI. stilus. 250.—

1625. KAROSSZÉK ÉS ASZTAL, tölgyfa. XIX. sz. 80.—

1626. NAGY ÜVEGAJTÓS SZEKRÉNY, Boulle-modoru berakással, bronzveretekkel. Francia, Louis Philippe. 600.—

1627. OVÁLIS ASZTAL, fekete fa, Boulle-modoru berakott lappal. Louis Philippe. 150.—

Weinmann pozsonyi rézmetsző,18.sz

Kis rézmetszet selyemre nyomva:szt.Ája

A kép felett magyar disztichon,alatta 5 soros magyar életrajz.

95 x 7o mm

Csatkai Ebdre gyüjt.Sopron

Weinmann Pozsony

Csatkai

93

Tallér, Porosz tallér

~~155~~ ~~147~~

1799-ből

Av. Körirás: FRIEDR. WILHELM III. KOENIG VON PREUSSEN. Középen: baloldalu mellkép.

Rev. Középen: Koronás porosz címerpajzsra támaszkodó, két hatalmas férfin. Lent kit szeban: EIN THALER – 1799. – A

~~N. 3·54 cm~~ Átm 35·3 m/m Suly: 21·9 gr

WEINMANN, Johann, rézmetsző Pozsonyban

J. W., bürgerl. Kupferstecher, 24 éves feleség meghalt (1795, 415 l)

—

J. W. Kupferstecher 8 heten lánya meghalt (1800, 427 l)

—

+ 60 éves korában, Pozsony, 1819 okt. 18 (1819, 1221 l)

(Patak kápolnában temetve)

Preßburger Zeitung

(Genthon)

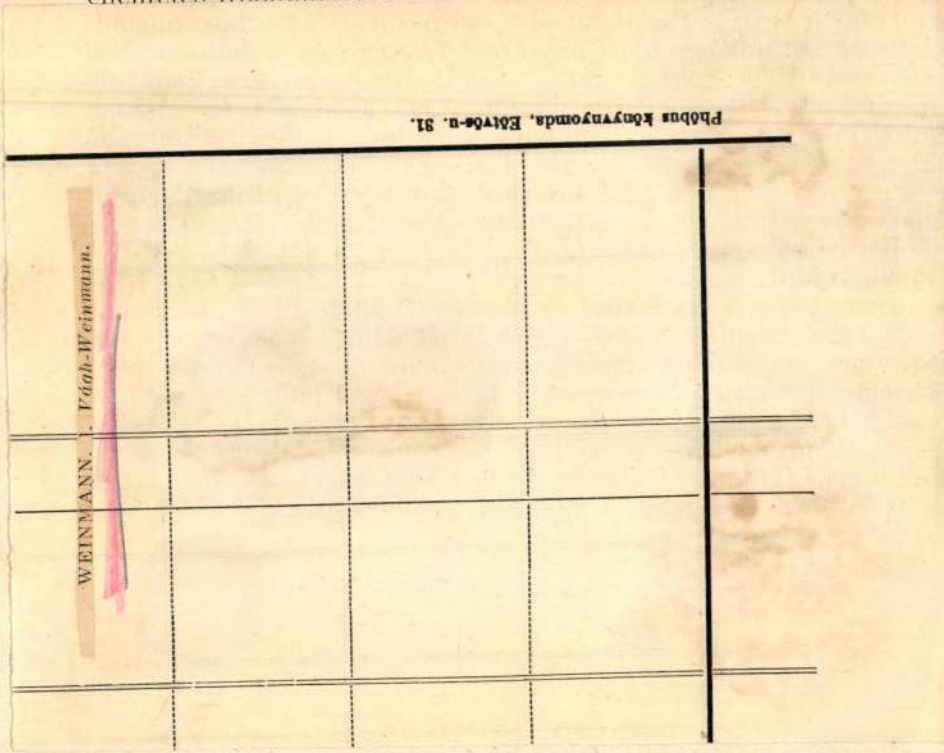

ellentétes irodalmi adatokkal szemben sikerült kimutatni k... hypo-
...rtar-
...nben
nor-
meg-
mely-
...ozása
...zitást
...esebb
...mmal
két
...ldön-
...ideg-
...ig a
...ának
...nun-
...ttani
...fesz-
...külö-

Phöbus könyvnyomda, Eötvös-u. 31.

WEINMANN. I. Vágh-Weinmann.

Holdsworth-szal személyesen is igyekezett megismerkedni, hogy útmutatásaikat kérje. A módszer megismerése szempontjából Oxford és Cambridge egyetemein is hallgatott előadásokat és megtekintette az ottani könyvtárakat. Ezenkívül látogatta a főbíróságok (Supreme Court, Old Bailey) tárgyalásait és az angol parlament üléseit is. Irodalmi tájékozódásában főleg Plucknett professzor útmutatásaira hallgatott. Előbb az angol alkotmány, majd jogtörténet nagy összefoglaló munkáival (Adams, Jenks, Maitland, Pollock, Holdsworth, Vinogradoff, Stubbs) ismerkedett meg, majd a hazatérése után kidolgozni kívánt tárgykörhöz, az egyházi bíráskodás történetéhez gyüjtött adatokat, ami egyben a kiválóbb monográfiák, az eredeti források, és a nem-angol-, vagy angolnyelvű egyetemes vonatkozású irodalom ismeretéhez vezette. Ezek a kutatásai nagyban hozzájárultak egyetemes európai jogtörténeti szemléletének elmélyüléséhez, a római és kánonjogi hatásoknak az európai jogfejlődésben való értékeléséhez. Végül az evolució gyökereit, a törzsi és primitív jogrendszereket tanulmányozta abban az irányban, amelyet Maine és Vinogradoff munkái jelöltek ki. Szaktanulmányai mellett több előadást is tartott hazánkról.

Szabadság, 984. III. 4.

A hónap műtárgya a Nemzeti Galériában

Weininger Andor: Kompozíció, Mechanikus revue

A New Yorkban élő művészt 85. születésnapján köszöntjük két művének itthoni bemutatásával. Weininger absztrakt geometrikus Kompozíciója és Mechanikus revue címet viselő színpadterve 1983-ban került a mester ajándékaként a Magyar Nemzeti Galéria grafikai gyűjteményébe.

A hazai közönség előtt alig ismert Weininger Andor 1918—1919-ben a pesti Műegyetemen kezdte pályáját. 1921-től már a weimari Bauhausban tanult tovább. A bevezető alaptanfolyam elvégzése után a falfestészeti műhelyben tanult és dolgozott 1925-ig. Erre a korai Bauhaus-időszakra utalnak a most bemutatásra kerülő művek. Ezek valójában kis vázlatok nyomán később kidolgozott önreplikák. Bepillantást nyújtanak a geometrikus absztrakt képépítéstől a színpadtervezésig logikusan továbblépő konstruktivista alkotó műhelyébe. 1923-tól Weininger a Bauhaus színházi kísérleteiben tervezőként és előadóként egyaránt kivette részét. 1924-ben a Bauhaus zenekar egyik alapító tagja lett. 1927-ig foglalkozott úgynevezett szférikus színházi elképzelésekkel. A totális színház gropiusi eszméje nyomán egy gömb formájú színház építészeti tervezéséig jutott el. 1928 és 1938 között belsőépítészként dolgozott Berlinben. 1939 és 1950 között Hollandiában, 1950 és 1958 között Kanadában élt. 1959 óta New Yorkban tevékenykedik, munkásságában híven őrizve a Bauhaus örökségét.

Mechanikus színpadképi elképzelésén Weininger — ahogy a művész mellékelten olvasható saját kommentárja is mutatja — a geometrikus színegységek mozgatását tervezte meg, mintegy dinamizálva korábbi kompozícióit. A kulisszák vízszintes-függőleges, előre-hátra és forgásban elgondolt fázisos mozgása adja a Mechanikus revue lényegét. A művész a színpadképek változatait akvarellvázlatokban rögzítette. Egy ilyen megoldást láthat most először a magyar közönség.

Ezzel az első itthoni közzététellel szeretnénk hozzájárulni a Magyarországról elindult — s ajándékával most jelképesen hazalátogatott — mester művészetének a megismertetéséhez.

R. Bajkay Éva

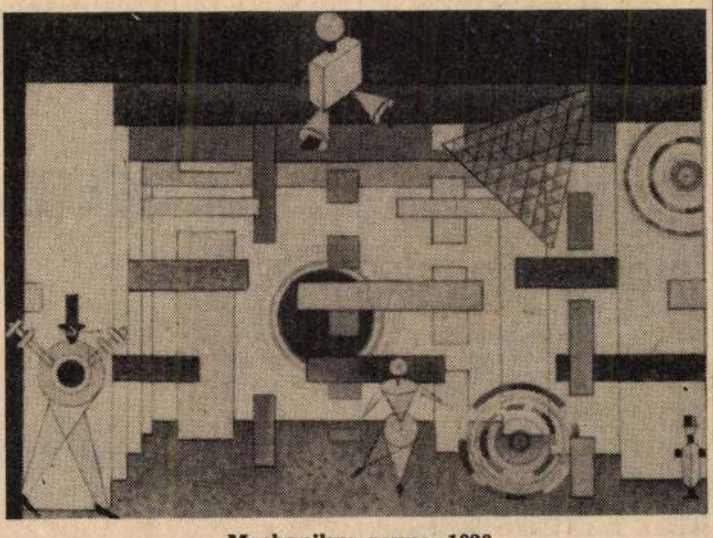

Mechanikus revue, 1923.

ne, Türkeve; Szige... batlan, 2.; Bodonyi Józsefné, Kazincbarcika; Csizmadia Zoltán, Rápolt; Újhelyi Mária, Kátoly; Szakál Aladár, Gyöngyös; Falucskai Benjamin, Pápa; Kövesfalvi zsef, Miskolc.

Nyereményként egy-egy 50 f rintos könyvutalványt küldün postán.

A TELEVÍZIÓ MŰSORÁBÓL

22.53: Rigó Jancsi. Részletek Fényes Szabolcs—Békeffi István operettjéből. Szt.

TELEVÍZIÓ

8.05: Tévétorna (sz.).
8.10: Óvodások filmműsora. 1. Mesék a világból. XIII/9. rész: A Nílus menyasszonya (sz.). 2. Az elveszett kutya. Lolka és Bolka (sz.).
8.30: A herceg és a csillaglány
9.50: „Szél hozott, szél visz el."
10.20: Hírek.
10.25: Bp. Honvéd—Metalloplasztika Sabác férfikézilabda BEK-elődöntő (sz.).
11.45: Az impresszionizmus. Francia képzőművészeti filmsorozat. XIII/13. rész: Paul Cézanne, az értelem lírikusa
14.30: Szervusz, Szergej! (ism., sz.).
15.00: Képújság.
15.10: Jégapó. Tévéjáték (sz.).
16.35: Műsorainkat ajánljuk! (sz.).
17.00: Nyílik a rózsa. A Magyar Rádió és a Magyar Televízió nótaénekes-versenye. 3. elődöntő (sz.).
18.00: A Közönségszolgálat tájékoztatója.
18.15: Delta (sz.).
18.40: Tévétorna (sz.).
18.45: Esti mese (sz.).
19.00: A Hét (sz.).
20.00: Hírek.
20.05: Vidéki ügy. Angol bűnügyi tévéfilmsorozat. III/3. rész
21.10: Kapcsoltam (sz.).
21.50: Két nemzedék. Illyés Gyula Jászi Oszkárról.
22.35: Hírek.

2. MŰSOR

16.20: Képújság.
16.25: Fedettpályás atlétikai EB. Közvetítés Göteborgból (sz.).
18.00: Hogy ideérjenek. Csehszlovák rövidfilm (sz.).
18.20: Cid. Tévéjáték Corneille színművéből (sz.).
20.00: Hírek.
20.05: Összefüggések. James Burke rendhagyó gondolatai a változásról. Angol filmsorozat. IX/5. rész: A szerencse kerekei (sz.).
20.55: A pénznek nincs szaga. Román rajzfilm (sz.).
21.05: Telesport.
21.35: Lottónyeremény. Kanadai tévéfilm (sz.).
22.40: Képújság.

HÉTFŐ

KOSSUTH RÁDIÓ

8.25: Mit üzen a Rádió?
9.00: Mendelssohn: Oktett.
9.30: Tarasz Sevcsenko versei.
9.42: Ki kopog?
10.05: Kisiskolások műsora.
10.35: Népdalok.
11.05: Énekkari muzsika.
11.23: Bioritmus.
11.41: Az eltűnt miniatűr. XX/16. rész.
12.50: Jannequin-madrigálok.
13.00: Zenei érdekességek.
14.06: Suppé operettjéből.
14.38: Papp Dániel novellája.
15.05: Operaáriák.
15.28: Zenélő Dominó.
16.00: Lengyel táncok divatja.
16.30: Világablak.
17.05: Könyvpremier.
17.47: Daloló, muzsikáló tájak.
18.15: Hol volt, hol nem volt...
19.15: A Rádió Kabarészínházának bemutatója.
20.25: Új lemezeinkből.
21.00: Csak arra vagyok kíváncsi...
22.20: Tíz perc külpolitika.
22.30: A Rádiószínház bemutatója.
23.37: Bach: V. brandenburgi verseny.
0.10: Mészáros Ágnes táncdalaiból.

PETŐFI RÁDIÓ

8.35: Fúvószene. Szt.
9.00: Napközben.
9.55: Homokszínű autók.
10.45: Láttuk, hallottuk.
11.35: Világújság.
11.55: Ferencsik János vezényel.
12.25: Kis magyar néprajz.
12.35: Dankó Pista nótáiból. Szt.
13.00: Tánczenei koktél. Szt.
14.00: Kettőtől ötig... Szt.
17.00: Műhely.
17.30: Ötödik sebesség. Szt.
18.35: Örökzöld dallamok Szt.
19.30: Hétfő esti muzsikaszó.
20.00: Sportvilág.
20.35: Slágereim története. Szt.
21.30: Árnyalatok.
22.30: Ritmus! Szt.
23.20: Operettek. Szt.

3. MŰSOR

9.00: Mesedélelőtt.
9.25: Cimarosa: A titkos házasság. Szt.
12.25: Grofé: Grand Canyon — szvit. Szt.
13.07: Szonda.
13.37: Nóták. Szt.
14.14: Magyar zeneszerzők. Szt.
14.40: Szimfonikus hangverseny.
16.00: Az iskolarádió műsora.
16.30: Operafelvételek.
17.00: Tracey Ullman felvételeiből. Szt.
17.30: A hét zeneműve.
18.04: Francia barokk muzsika.
19.05: Az Iskolarádió műsora.
19.35: Új Haydn-lemezeinkből. Szt.
20.42: Jandó Jenő zongorázik.
21.52: Operaest. Szt.
23.00: Dzsessz. Szt.

A KUBA
THERM
HAVANNA

WEINMANN, Marcus rézmetsző

Kollemel dolgozott, 1780–

TPT 13. 2003. 57.

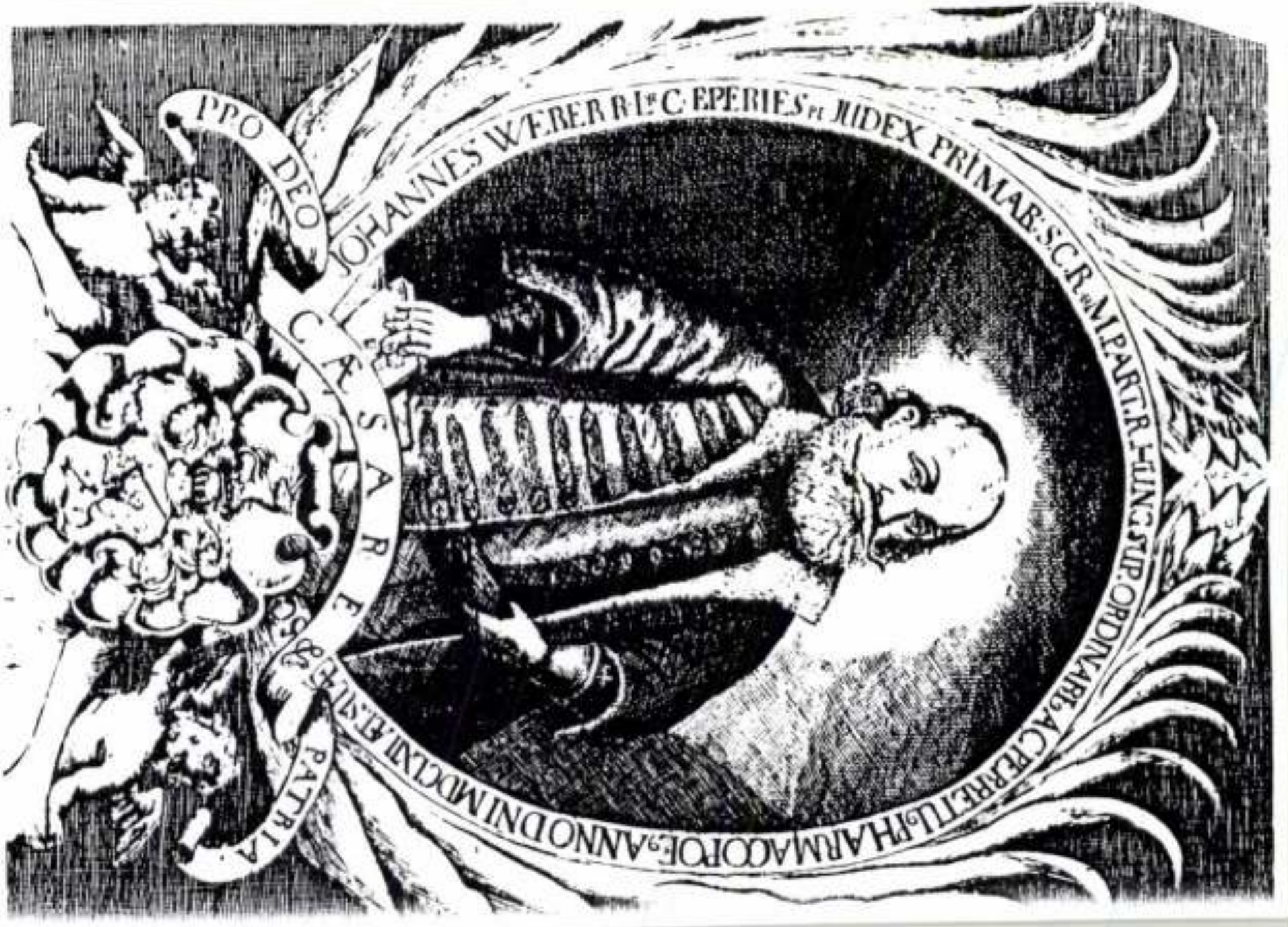
PRO DEO
JOHANNES WEBER R.I.E C. EPERIES PL JUDEX PRIMAR: S.C.R. M.PART.R.HUNG.SUP.ORDINARI.ACPERRETU.PHARMACOPOE.ANNO DNI MDCLXII.AET.SUAE
CÆSARE
PATRIA

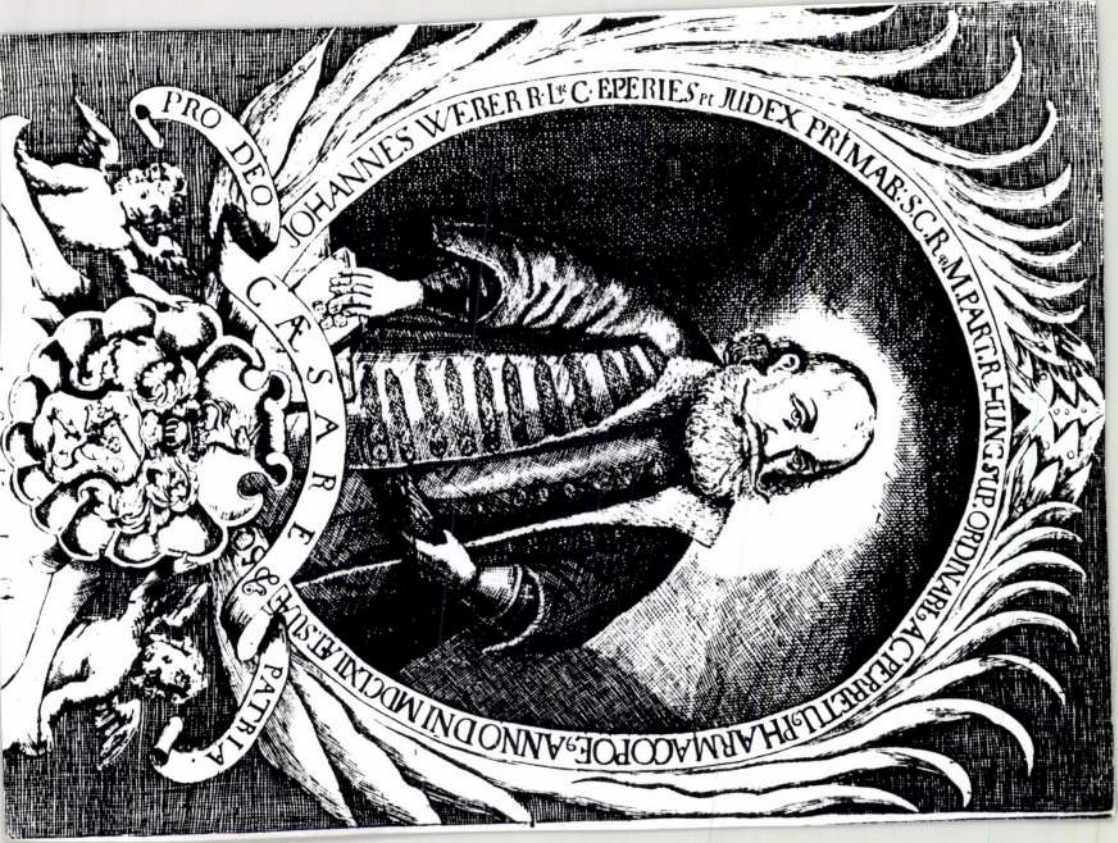
PRO DEO
CÆSARE
PATRIA
JOHANNES WEBER R·L·C·EPERIES PT JUDEX PRIMAR: S.C.R. M.PART.R.HUNG.SUP.ORDINARI, A.C.PERRETU, PHARMACOPOE, ANNO DNI MDCLXII AET SUÆ &

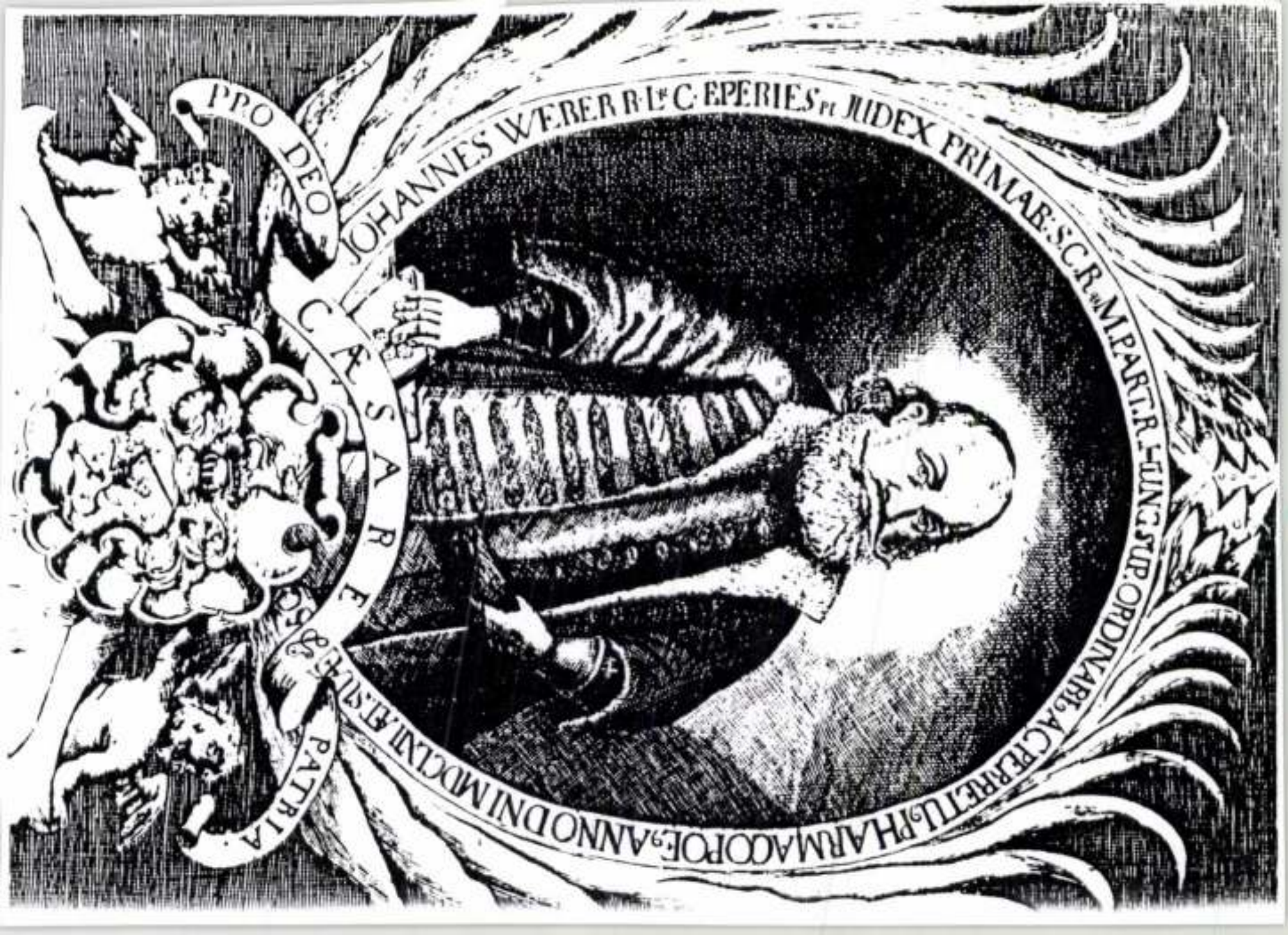
PRO DEO
JOHANNES WEBER R·L·C·EPERIES PL JUDEX PRIMAR·S·C·R·M·PART·R·HUNG·SUP·ORDINARI·AC PERRETU·PHARMACOPOE·ANNO DNI MDCLXI·AT·SUE
CÆSARE
PATRIA

JOHANNES WERER R. L. C. EPERIES PL. JUDEX PRIMAR: S.C.R. M. PART. R. HUNG. SUP. ORDINARI. A. C. PERRETU. PHARMACOPOE. ANNO DNI MDCLXI AT. SUÆ
PRO DEO CÆSARE & PATRIA

WEINMANN

Weinmann Markus

A fertődi Esterházy kastély és park alaprajza

Magyarországi rózsakepék

Magyar Nemzeti Mus.

Katalógus: Rózsa György

Weinmann M. Mihály

MDK

Falu vége, olf.

Műcsarnok 1920-21. Téli kiállítás

Weinmann M. Mihály MDK

Rákospatak, olf.

Mücsarnok 1920-21. Téli kiállitás

WEINMANN *Mark*, rezmetszo, alighanem Klagenfurtban. 1750—80. Bécsben és Grácban, azután 1804-ig Pozsonyban működött. Főleg könyvkiadók részére könyvillusztrációkat készített.

E-G II 610 l

Phöbus könyvnyomda, Eötvös-u. 31.

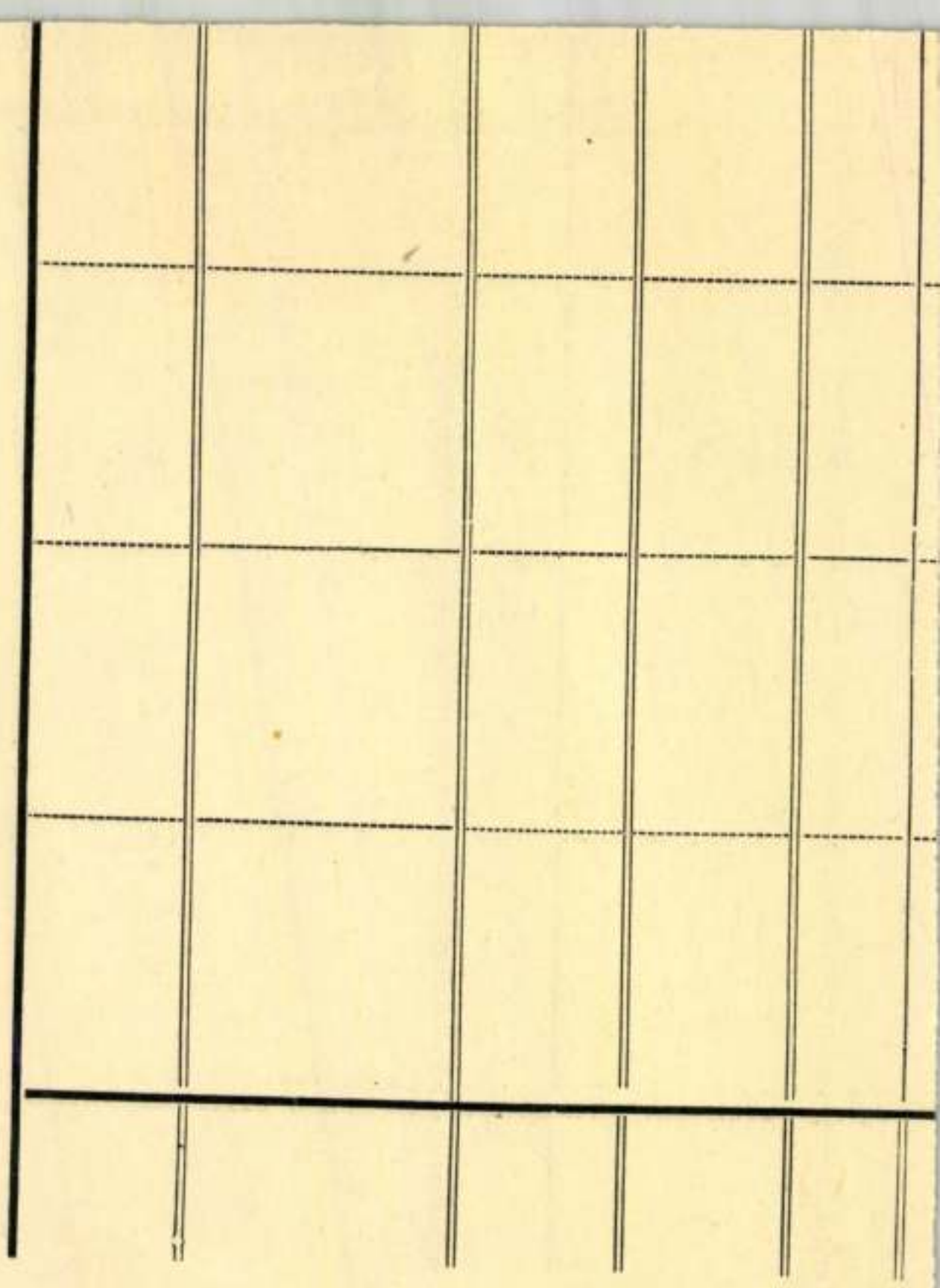

Weinmann M. MDK

Repr:

Az Eszterház kastély és park térképe.
Jacoby del. M Weinmann sc.

Horányi M tyás: Eszterházi vigasságok. Bp. 1959.

Eszterháza.

E térrajzhoz, melyen a
lélhető és a melyhez az irán
olvasható A. Schloss kezdett
zéssel. Felirata balra egy

GENERA
PLAN
Überalle Ge
GAERTEN
und Thiergarte
des
FÜRSTLICHEN
RESIDENTZ
SCHLOSES
ESZTERHAZ.

fölül jobbra: N.1
alól jobbra: M. Weinmann Sc.

Rm., mér. a vk. 48.1:
Beschreibung des hochf
Pressburg 1784.

140-

Weinmann, dl.

T. 5521.

herczegi palota környezetével szem-
ytü is adva van, alól EXPLICATION
el és Z. Treib-und Glashaus befeje-
kövön:

L

baude

n

Posony.

35 cm.
ürstlichen Schlosses Eszterhász,

95

Weinmann

Hervey Jakab.

Mellig, kissé jobbrafordultan
medaillonban s göndör paróka
kép alatt:

Hervey J

Születtetett 1

halt 179

alól jobbra pedig: Weinmann
Rézmetszet, méretei 13

Szaklelt. 2
Lelt. n. 1
897-914-

11628.

, talapzatra helyezett tojásdad
ával van ábrázolva. Felirata a

Jakab
z14 ben 's meg
6 ban.
metz.
3·8 : 8·5 cm.

-70-914.
4450
-~~x5~~ 16.

1 K.

Weinmann, M

Eszterháza. T. 5525.

A herczegi kastély alaprajzát feltüntető laphoz az iránytű és EXPLICATION van adva No 1.2. Garde Meubles kezdettel és AA. Zwey nitschen mit Spielenden Wasser befejezéssel. Felirata alól balra virágos keretben:

GRUNDRISS
DES
SCHLOSSES
ESZTERHAZ.

fölül jobbra: No. 2.
alól balra: Iacoby del. et aedif.
jobbra: M: Weinmann Sc. Posony.

Rm. mér. a vk. 48.2: 35.3 cm.
Beschreibung des hochfürstlichen Schlosses Eszterhász, Pressburg 1784.

140-95

Weinmann Márton

pozsonyi rézm.
XVIII. sz.

Grossjáratú kocsin
utazó kereskedők Ma-
gyarországon a XVI. szá-
zadban, rézm.
Reji mennet után a
XVIII. században fenti ké-
szítette. – Repr.

Magyarországtort
III. k. 193, 640 l

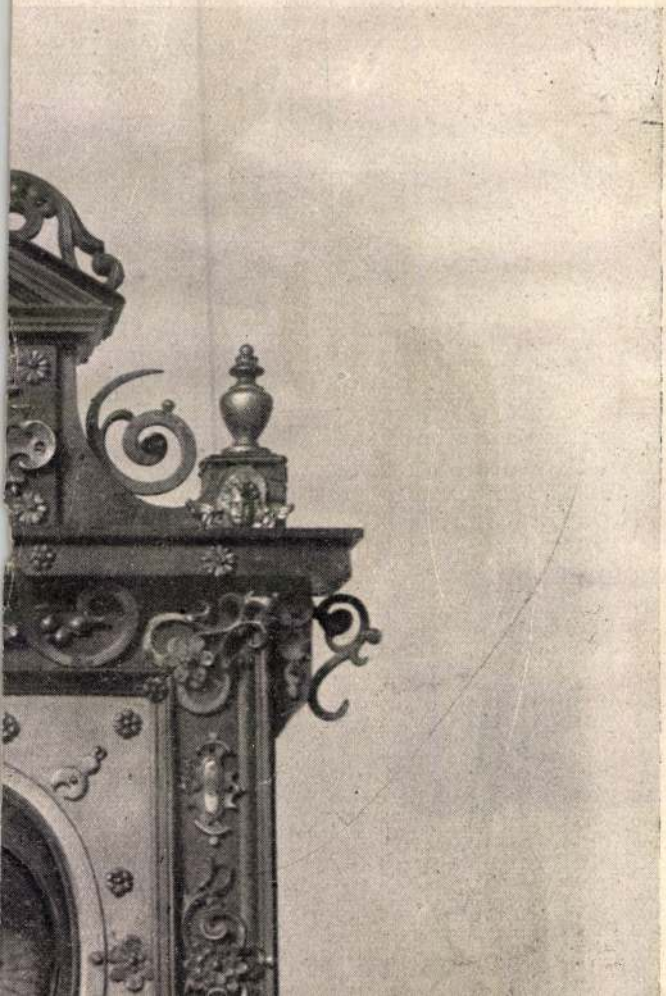

Weinmann M

Läsd

Räth. I 501

Läsd!

Weinmann, M.

vézmetsző Pozsonban.

Prolegomena Koller. Tab. VI.

1804.

Rómer Flóris hagy. XIV. cs.

n y i G y u l a urnak
kár

B u d a p e s t .
VII., Aréna-út 41.

tszigot premontrei templom épitéséről
áldányát, van szerencsénk tisztelettel

3. február hó 10.-én.

dr. Rakovszky s.k.
e l n ö k .

Weinmann M

rejm. Porsoy
XVIII n

Lajd

Bg Eszt

cinin nin
mellékleteit

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedély

.....

a műhelyfőnök vag
aláírás

8. sorsz. Műhelyi minta. —

Weinmann rézmetsző.

Hervey Jakabarczképe. Rézmetszet. Czinkéj.

Pétzeli József által fordított

Hervey sírhalmai és elmélkedései. Pozsonban 1790.

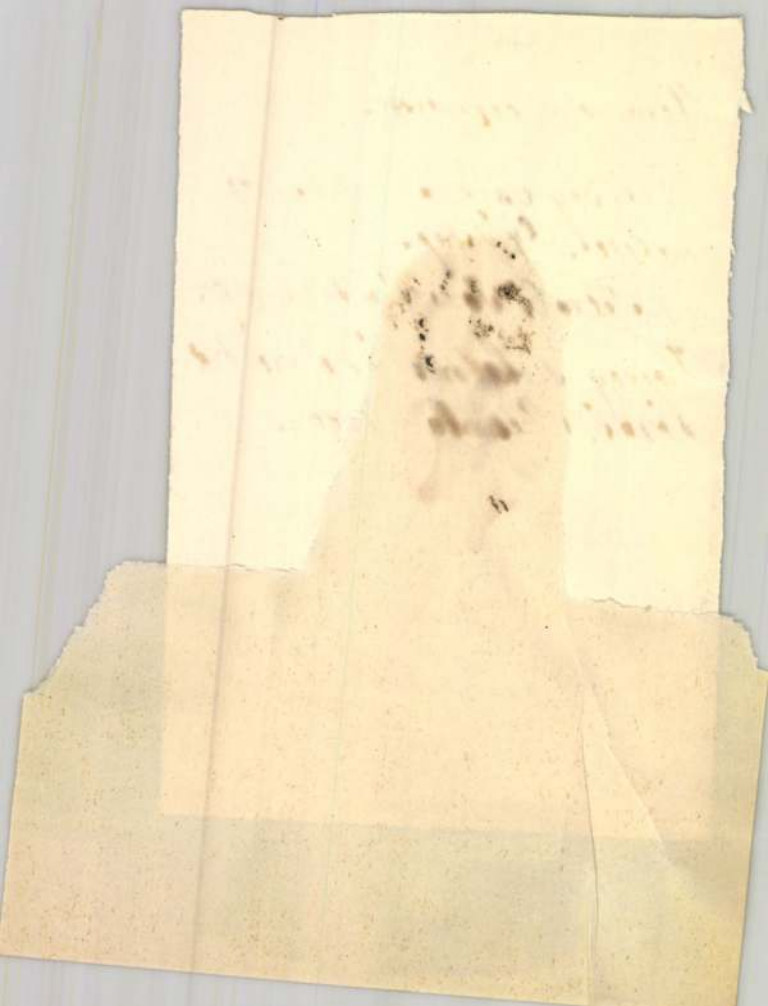

M. Weinmann

Porsaji vérmetsző

lásd

Jacoby

épitészt

Weinmann

rezin.

l.

A Mübarát

1921. 249

Pecsétnyomó IX. 85.

Weinmann M

rézmetző.

Porsonyban a XVIII. sz végén.

Tőle vannak:

1. Kimius képe. 8. rét (L. Klimius Miklos földalatti utazása. Porsony 1788.)

2. Hervey Jakab arcképe 8 r. (L. Hervey Sirhalmai, Ford. Pétrely József. Porsony. 1790)

3. Basilica Quinque-Ecclesiensis in 4 tabulis (L. Koller Prolegomena in Historiam Eppatus Quinqueccel. Posonii. 1804. 4 r)

Nagy Iván. Magyarország képzőművészek a legrégibb időktől 1850 ig. Szaradok. 1874 évf. 203. l.

Weinmann M

rézm.

XVIII. sz. Poszony

Mátrai G. jegyz. lt M.

334-l

335

285

Deroy, Isidore Laurent

Tancarville. Kny.

K. 0.50.

121 m, 183 sz.

Weinmann Marcus

rézmetsző

Nagler. XXI k. 238 l.
Valószínűleg Klagenfurtban szul. elett.
1750–1770 Beisben, Pozsonyban
és Grátzban füleg Könyvkereskedőknek dolgozott.

Wurzbach. Biogr. Lex. Wien.
1886. 54. k. 51. l.

Weinmann M

verin

Az esterházi kastély alaprajza a Beschreibung des Schlosses Esterhász, Pressburg 1784.

Repr.

MelEstképt

XXIV. l.

cukorka és könyvárus
— TÓTKOMLÓS —

Weinmann, Marcus

1) General Plan über alle Gebäude, Garten und Thiergarten des Fürstlichen Residentz ~~[illegible]~~ Schloses (igy!) Eszterház. No 1. Rezm. Folio Jelzése Jacoby del. M. Weinman (igy!) Sc Posony.

2) Grundriss des Schlosses Eszterház. Jacoby del. et aedif. M: Weinmann Sc. Posony. Rezm Folio No 2.

3) [Kerti kinai pavillon homlokzati kepe es alapraja.] Felirata Bagatelle Situirt auf dem Chineser Plätz, und Gartten. Rezm. Jelzése nincs. Fenti nüve

Beschreibung des Hochfürstlichen Schlosses Esterhaz im Königreiche Ungern. Pressburg, 1784.

Weinmann Al

MDK

Weinmann M.Mihály, festöm.

Rákos-patak. Olf.

Mücs.-OMKT.1921.Tavaszi kiáll. Kat. 12.1.

Weinmann M. Mihály

MDK

Hüvösvölgy, olf.

Nemzeti Szalon 1921. junius
Tavaszi tárlat

MDK

Weinmann M. Mihály, festöm.

Borus hangulat. Olf.

Mücs. -OMKT. 1921. Tavaszi kiáll. Kat. d5.1.

M.D.K.

Weinmann M. Mihály

A tavaszi nagy tárlaton a Mücsarnokban kiállitott 443 kép és szobor között szerepel müve.

Képek, szobrok--festők, szobrászok c.
Szinházi Élet. Bp. 1921. juni. 26.- juli.2.
X. évf. 26. sz. 22. l.

Weinmann M. Mihály

MDK

[r]alusi idill, olf.

Műcsarnok 1922 őszi tárlat

Weinmann M. Mihály MDK

Falusi utca, olf.

Mücsarnok 1923 tavaszi tárlat

Weinmann M. Mihály MDK

Angyalföldi tájrészlet, olf.

Műcsarnok 1923 tavaszi tárlat

Weinmann Mihály

MDK

Őszi hangulat, olf.

Műcsarnok 1923 tavaszi tárlat

MDK

Weinmann M. Mihály

Gyermekarckép, c. műve. Repr.
Női arckép, c. műve. Repr.
Édesapám arcképe, c. műve. Repr.

Mult és Jövő, 1924.febr. 68, 63, 62, lap

MDK

Weinmann Mihály

Kenderáztatás, of.

Az 1921.évi őszi kiáll.tárgym. Műcsarnok.1921. nov. 12.l.

MDK

Vág Weinmann Mihály, festőm.

1 ecl. Tájkép. Olf. J.1.b.

Árverési Közlöny. 199 .ápr. 3.rk.sz. 37.l.

Weinmann M. Mihály

MDK

Faluvége, olf.

Mücsarnok 1920-21 téli kiállitás

Weinmann M. Mihály

MDK

Rákospatak, olf.

Mucsarnok 1920-21 téli kiállitás

Weinmann M. Mihály

MDK

Borus hangulat, olf.

Műcsarnok 1921 tavaszi kiállitás

Weinmann M. Mihály

MDK

Rákospatak, olf.

Műcsarnok 1921 tavaszi kiállítás

MDK

Weinmann M. Mihály

Késő ősszel c. műve. Repr.
Önarckép, " " "
Édesanyám arcképe, c. műve. Repr.

Mult és Jövő, 1924.febr. 48, 49, 52,

Weinmann Nándor MDK

Alkony, olf.

Műcsarnok 1923 tavaszi tárlat

Pozsony. 1795. Weinmann János, rézmetsző.

Pressburger Zeitung.

1795, 34. szám

Theil Gottlieb

MDK

Weinmann Nándor

Reggel, c. műve. Repr.
Édesanyam arcképe, c. műve. Repr.
Széchenyi fürdő, c. műve. Repr.

Mult és Jövő, 1924.febr. 50, 51, 53.lap

MDK

Weinmann Nándor

Női arckép, c. műve. Repr.
Arckép, c. műve. Repr.
Önarckép, c. " "

Mult és Jövő, 1924.febr. 58, 59, 64.lap

Weimann Nándor MDK

November, olf.

Műcsarnok 1923 tavaszi tárlat

Weinmann Nándor

Tájkép, olf.

Mucsarnok 1923 tavaszi tárlat

Weinmann Nándor

MTK

Réggel, olf.

Miccarjok 1923 tavaszi tárlat

MDK

Weinmann Mór, festöm.

Elmulás.	Vizt.
Budai régi temetö.	"
Káposztás kert.	"

Nemz. Szal.-A NAPE VI. kiáll. -1919.febr. Kat. 20.l.

MDK

Weinmayer Mátyás ácsm.

1797. felszabadult Pécsett

Cserkuti A: Pécsi ácsok céhe. Pécsi Napló. 1913. nov. 30. 3-4.l.

Weinmiller P./Peter/,asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordúlt asztaloslegények jegyzéke származási hely szerint:"Wahl,Schwaben:Weinmiller P." 123.old

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII. században - Adatok Győr város asztalosművességének történetéhez 93.old

Arrabona,9-Xantus János Múz.Győr,1967. - A Győri Múz.Évkönyve

Weinmiller,? Peter,asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordult asztaloslegények jegyzéke:"Weinmiller,? Peter,Wahl,Schwaben,Pfalz, 1697". 120.old. 13.jegyz

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII.században - Adatok Győr város asztalosmüvességének történetéhez 93.old

Arrabona,9. - Xantus János Múz.Győr,1967. - A Győri Múz.Évkönyve

mDK

Weinmüller Bálint

nyomdáz

1795-ben megvette a fioknyomdát komárombau Weber S.P.-től.

Firtinger Károly: Hazánk könyvnyomtatói Grafikai Szemle 1893. 17 5 l.

Weinmüller Bálint

nyomdája

l.

Kéziratok

273. l.

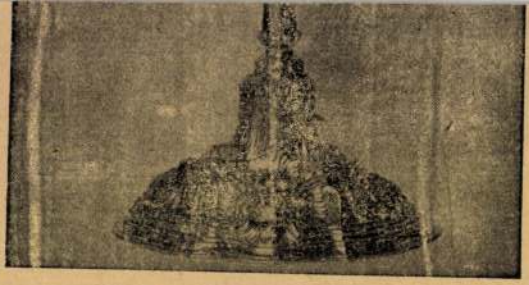

272. kép. *Urmutató 1761-ből.*

mén alul bevésve: PAULUS LIBER BARO DE REVA . . . Turocensis COMES. Perpetum Protho-Notarius Apostolicus E. M. Strigoniensis Custos et Canonicus A° 1753 IN EPPUM D BONSEM CONSECRATUS A° 1756, 1757. A talpon Révay Pál címere, talpperemén AV mesterjegy.

Magyar munka 1753-ból.

Révay Pál báró esztergomi kanonok (1731—1770) készíttette.

Gerevich PA, 190. l. — Lepold: Adatok. 40. l. — Lepold Katalógus 88. sz.

EREKLYETARTÓ,

Szűz Mária fátyolának részletével. Aranyozott réz. Talpas. Rokokó stílű.

Mag. 28 cm.

Bécsi munka, 1760 körül.

Weinmüller

Francisca

nyomdája

l.

Kertész nyomtatott

273. l.

zott ezüst.
Lepold Katalógus 72. sz.

TRIPTICHON,
középképe a Pantokrator, balra szentek, jobbra Mária halála.
Fa, tempera, egyenkint 7×6 cm.
Orosz munka, 1750 körül.

TRIPTICHON,
középen a Pantokrator, szárnyain szentek.
Fa, tempera, egyenkint 8·5×8·5 cm.
Orosz munka, 1750 körül.

EREKLYETARTÓ,
a Sz Kereszt darabkájával.
Réz. Barokkos keretben. Mag. 11 cm.
Osztrák munka, 1750 körül.

EREKLYETARTÓ,
a Sz Kereszt darabjával, aranyozott ezüst. Talpas keresztalakú. Rokokó stílű.
Mag. — cm.
Osztrák munka, 1750 körül.

EREKLYETARTÓ,
a Sz Kereszt darabkájával.
Aranyozott ezüst.
Mag. 34 cm.
Magyar munka, 1750 körül.

Weinmüller Klára

nyomdája.

1.

Kattenyomatok

273.

271. kép. *Ambrus főherceg kelyhe, 1717.*

megye... Bp., é. n. 43. l. — Lepold— Homor 72. l. — Gerevich PA, 190. l. — Lepold: Adatok, 9. l. — Egyházműv. kiáll. 1930., 247. szám (Képe 26. tábla). — Lepold— Lippay 37. l. — Lepold Katalógus 82. sz.

KÉT MISEKANNA,
köszörült üveg, vert és aranyozott ezüstfoglalatban.
AS mesterjeggyel.
Mag. 17 cm.
Német munka a XVIII. század elejéről.
Ipolyi Arnold gyüjteményéből.
Lepold Katalógus 90. sz.

GYŰRŰ,
főpapi, arany, fejében nagy köszörült piros ametiszt. A foglalat hátlapján rozetta.
Átm. 3·1 cm.
Magyar munka, 1720 körül.
Esztergomi kincsek. Esztergom III., 1876., 20. sz. — Lepold Katalógus 94. sz.

TABERNÁKULUM-AJTÓ,
aranyozott ezüst, zománcdísszel, fakeretben.
Rajta sugarakban a Szentháromság, alatta Jézus neve.
Mag. 113 cm.

M.D.K.

özv. Weinmüllerné
nyomdász

Révkomáromban működik

Vértes Katalin: A magyar népies fametszet, 1928.
27 l.

M.D.K.

Weinpercer Stephan, kőfaragó

1444-ben szerepel a pozsonyi számadásokban.

Hoffmann Edit: Pozsony a középkorban, elfelejtett művészek, elpusztult emlékek. Bp.é.n. 39. old.

M.D.K.

Weinperth György, lakatosmester
hocsmáros

neve az 1795-évi egri adó-
összeírásban szerepel.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII.köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 417. old.

WEINPERTH György lakatosmester, kocsmáros.
Az egri városi adóösszeirások 1795. évi kötete említi.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

Weinperger Stephan

Kőfarago 1444

l.

Hoffmann Pozsony 39 l

Hoffmann Südost

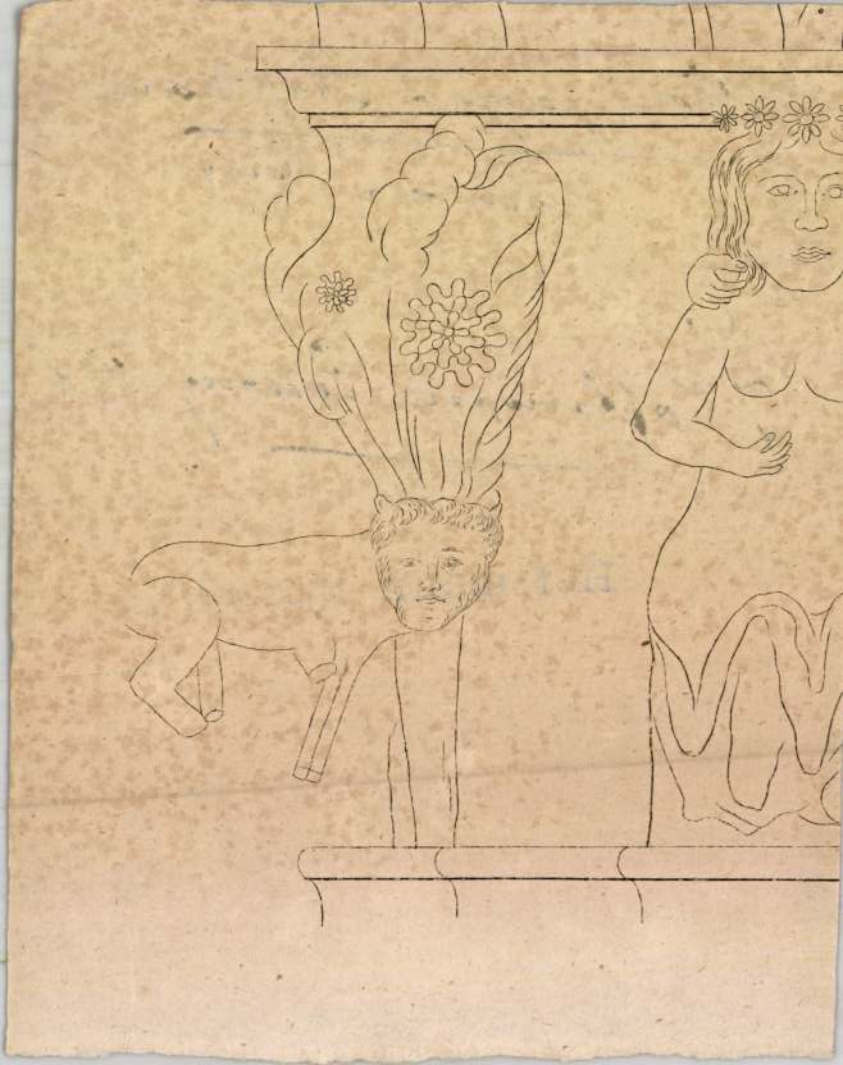

MDK

Weinrauch

Bibliai kép rajz, /rézm. Blaschke/

NagymIván: Magyarországi képzőművészek.
Századok 1874, 26-44 l.

Weinrauch, festő

Művészet, I-II., 1904. 345-346.

Adatok művészetünk történetéhez

Weinrauch grafikus

Rajza után készült bibliai rézmetszet
Blaschketől

Századok, 1874, 26-44 o.
Nagy Iván: Magyarországi képzőművészek

MDK

Weinrauch

Bibliai kép rézmetszete: Blaschke János

Nagy Iván: Magyarországi képzőművészek.
Századok 1874, 26-44 l.

M. D. R.

WEINRAUCH Joh. Caspar rizmetsző

(1765 - 1836.)

Bécsi

Metszett cinelap Fáy A. Frissbokretá-

jához (1818)

Drescher P. Bibl. Társ. 8. Mián. 61. l.

Weinmann Nándor

Árveresi Csarnok aukcio kat.

31. 7. 1926. febr.

34. 7. 1926. okt.

~~Arany Jánosnak~~ Tompa Mihályhoz

~~irott levele V. 298.~~

Weimarer Wander

1915/16 I. 1918/19 I

Ferkèpzomfoiskèvk

148 l

indulok új alkotmányos küzdelembe
gitimizmus lánglelkű apostola: Grige
királyság megváltó eszméjének. És
nyugalmat, békét, becsületes demokr

Ezért fordulok barátaimhoz, h
lakozzanak hatalmas, lelkes táborun
igaz ügyet, harcoltam a főváros auto
sok ezer embertársamon, joggal ké
harcolni az elnyomatás veszedelme e

És kérek mindenkit, akit közös
nek semmit, amig igazolt embe
Griger Miklós és az én neven

Budapest, 1935 március havá

Márkus-nyomda. Budapest, V., Bank-utca 5. (Felelős vezető: Márkus Géza)
Felelős kiadó: Berecz Vilmos.

Weinmann Nándor

Múcsarnok
1923. tav. kiáll. 483. 494. 542,
545

Weinmann Nándor

szül. Budapesten 1897 okt.
2. Izr. b. elem., 2 polg.
1915/16. I. elsőéves művész-
nor. Balló Ede, Pilch D.
1918/19 I. másodéves Réti J.

Weinmann Nándor

1921. szept.

kiáll. Nemzeti Szalonban

Tájkép, olaj. 8000.–

Naplemente, olaj. 7000.–

Kukoricatörés, olaj. 10000.–

Falusi utca, olaj. 3000.–

Falusi határdal olaj. 8000.

Parasztgarda otthonában,
olaj. 12000.–

Alföldi táj, olaj. 8000.–

Vég alatt lent!

Leletek, alsónyéki VI. 31, 32, 33, 34

— harczi VI. 33, 34

— bátaszéki VI. 34.

Weinrauch

verin

1815

l.

Kremsepilit

202. l.

Abafi Mihály:

Mellig, négynyolcrad jó
karimás kucsma van oldalt b
Jobb kezében jogart tart szár
mellén lánczon érem lóg. Felir

„Michael Abaff
Fürst von Sieben
Starb zů Fogaras

Könyomat, méretei 8.3 : 7.5

Ltfa 8381

Weinrauch Joh.
Caspar
1765 – 1836
rein –

l. Drescher rein
61. l.

~~Csontvár, emberi VII. 240~~, 242,

Weinrauch, J.C.

II. Lipót. 10771.

A szemben lévő főoltárnál a főpapok egyike I. Ferencznek
Mária Terézia, Mária Klementinának I. Ferencz szicziliai királylyal
és Ludovika Amáliának III. Ferdinánd toszkánai nagyherczeggel való
házasságát áldja meg. Balra a mennyezetes trónuson az örömszülők és
a család tagjai, jobbra a katonai és világi főméltóságok, az oltárral
szemben lévő külön üléseken pedig a házasságot kötő felek foglalnak
helyet. Ez utóbbiak mögött a jelenlévő urak és hölgyek állnak. Felirata:

ORIGINAL VORSTELLUNG DER AM 19 SEPT. 1790 IN DER HOFKIRCHE DER P. P. AUGUSTI-
NER, FEYERLICH VOLLZOGENEN DREYFACHEN HOECHSTEN VERMAEHLUNGEN IIIKKKHHH:

ez után koronás czimertől megszakitottan: Ihro Majestaet
Der Allerdurchlauchtigsten und Grossmächtigsten Fürstin
und Frau, Frau Maria Carolina Königin beyder
Sicilien, gebornen königlichen Princessin von Ungarn
und Boehmen, Erzherzogin von Oesterreich etc: etc.
bey Allerhöchst Dero Anwesenheit in Wien
In allertiefester Ehrfurcht gewidmet von dem
Herausgeber I. G. Malafisidz.

legalól balra: Nach der Natur gezeichnet und gestochen von I.C. Weinrauch.
legalól balra: Wien zu finden in der Singerstrasse bey G.K. Krill.

Rk., mér. a vk. 28: 20.7 cm.

Sz.n. 77-901
251-901-29.

Térkép. T. 4675.

E lapon, a mely ALT GRADISCA-t és BERBIR-t térrajzban tünteti föl, az égő vár ostromát szemlélhetjük. Felirata
fölül: Carte der am 9ten Iulius eroberten Festung Berbir oder türkisch Gradisca.
a felső jobb sarkon: Nro 35.
alól balra: Weinrauh sc. V.
leiró szövegének kezdete: 1. Die am 22 bis 23 Iuni geschlagene Schiffbrücke és befejezése: 11. Abzug der türckischen Garnison. In der Festung wurden nebst vielen Kriegsbedürfnissen 39 Kanonen und 4 Handböller vorgefunden.

Szines rm., mér. a vk. 12.2 : 16.3 cm.

126-94-571.

Térkép. T. 4671.

E lapon alól jobbra török és keresztény lovas katonaság küzdelmét szemlélhetjük, mig az előtérben diszes siremlék áll. Felirata fölül:

Carte des Scharmützel bei Persa, Lasmare und glücklicher Ruckzug bei Mehadia.

a felső jobbsarkon: No. 19.
alól balra: J.C. Weinrauch fec. Wienn.
magyarázó szövegének kezdete: A. Starkes Scharmützel unweit des Bergs Zapalia, wobei die k.k. Truppen grosse Beute machen, den 17. Aug. 1788 és befejezése: F. fast zu gleicher Zeit rückte auch das Wartenslebische Corps von Karansebes nach Mehadia.

Szines rm., mér. a rl. 15.5: 19 cm.

126-94-528.

Weinreb

MDK

Bp. V. Dorottya u. 11. sz. házat épitette Pollack Mihály kétemeletesre 1822-ben Kardetter Lipót részére.
1885-ben Weinreb és Spiegel harmadik emeletet épitett rá és a homlokzatot átalakitotta.

Földszintjét 1953-ban helyreállitotta Horler Miklós.

Itt volt az 1860-as években a svájci származásu Engerth Vilmos müegyetemi tanár épitészeti és szabadkézi rajziskolája.

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961. 98.l.

Weinreb Bernat

1878/79

Ferkèpzomfoiskèvk

148.l.

... barátai
lakozza... ...atalmas, lelkes t...
igaz ügyet, harcoltam a főváros
sok ezer embertársamon, jogga...
harcolni az elnyomatás veszedelme

És kérek mindenkit, akit köz
nek semmit, amig igazolt emb
Griger Miklós és az én neve

Budapest, 1935 március hav

Márkus-nyomda. Budapest, V., Bank-utca 5. (Felelős vezető: Márkus Géza)
Felelős kiadó: Berecz Vilmos.

Weinreb Bernát

1878/9. II. előkeszulet osztály
szul. Aranyosmarothon
1855 ápr. 23. Ifr. 5 reál.

Weinreb Fülöp, épitész

a kilencvenes években Spiegel Frigyes társult vele s közösen igen tekintélyes számu házat /Bérházat/ épitettek. Sp. volt a vállalkozás tervezője.

Ezdey: Spiegel Frigyes.
Vállalkozók Lapja. 1933. márc. 2. 4.1.

Weinréb Fülöp MDK

épitész meghalt

Budapesti Mérnöki Kamara Közleményei 1934. 66.o.

Dubicza:

A vár elfoglalása 1788-ban:

A körülzárt váron innen, a törökök és a keresztény csapatok között, erős küzdelem folyik; balról a ~~török~~ előbbiek sátrai ~~rak~~ láthatók, jobbról pedig a vezérkar élén, Laudon tábornok ~~látjuk~~ van kivont karddal jobb kezében és kiséretéhez visszaszólva. Mögötte három lobogóval ~~alatt~~ a keresztény sereg egy réfe vonúl föl. Felirata a kép alatt két sorban:

„Einnahm von Dubiza durch den F. M. Baron von Laudon nutern 27ten August 1788 wo sich die Garnison zu Kriegsgefangenen ergeben muste";

fölül a jobb sarkon: „№ 25;"

alól ~~jobb~~ balra: „J. C. Weinrauch sc. Wienn."

Rézmetszet, méretei a vonalkeretnek 12.3 : 17 s a réz-lapnak 15.8 : 18.7 cm.

Metszette: Weinrauch J. C.

Ltsza 4577. (szines)

126/94 № 496.

Térkép:

~~Berbir vagy Töröl Gradiska elfoglalása 1788 julius 9 és.~~

~~Ezen a lapon~~ A „Save Flus" bal partján Ó-Gradiskát és vele szemben „BERBIR oder Türk. Gradiska" ~~[illegible]~~ ábrázolja térrajban ~~[illegible]~~ ~~feltüntetve, a mint~~ és körülötte a császári csapatok elhelyezésével ~~vel~~. Fölül jobbra az ostrom ~~látképét~~ szemléltető az égő várral s az előtérben a tábor kartól körülvett vezérrel. Felirata fölül: „Carte der am 9ten Julius eroberten Festung Berbir oder türkisch Gradisca" és „No 35.", s alól balra: „Weinrauch sc. V."; végre a kép alatt öt sor magyarázat olvasható: „1. Die am 22. bis 23. Juni geschlagene Schiffbrücke" kezdettel és „11. Abzug der türkischen Garnison. In der Festung wurden nebst vielen Kriegsbedürfnissen 39 Kanonen und 4 Handböller vorgefunden" befejezéssel.

Rézmetszet, méretei a vonalkeretnek 12.2 : 16.3 s a rézlapnak 16 : 18.8 c/m.

Metszette: Weinrauch.

Ltsa 4675 (szines).

126/94 No 571.

Térkép:

~~A persai s a lasmerei csata s a mehádiai visszavonulás 1788 ban.~~

A Bánságot ~~feltüntető [illegible]~~ tüntéti fel olyképen hogy jobb sarkában a mehádiai visszavonulás (1788. augusztus 29.) azon jelente van ábrázolva, midőn Vécsey vezérőrnagy a török csapatokat feltartóztatja. A előtérben emlék van ~~[illegible]~~ díszedényén virággal és sisakkal, meg e két felirattal: „COCSA" és „ESTHKE ∪ ΞENO". Tölirata fölül „Carte des Scharmützel bei Persa, Lasmare und glücklicher Rückzug bei Mehadia. N° 19." s alól a bal sarokban: „F.C. Weinrauch fec. Wienn"; végre a kép alatt öt soros magyarázat olvasható: „A. Starkes Scharmützel unweit des Bergs Zapalia, wobei die k.k. Truppen grosse Beute machen den 17. Aug. 1788" kezdettel s „F. fast zu gleicher Zeit ruckte auch das Wartenslebische Corps von Karansebes nach Mehadia."

Rézmetszet, méretei vonalkeretnek 12.3 : 17.2 s a rézlapnak 15.5 : 19 cm. Metszette: Weinrauch F.C.

Ltsa 4671 (szmes)

126/94 N° 528.

Dubicza. T. 4577.

A háttérben van az ostromlott vár, az előtérben pedig az ostromló csapatok küzdenek, mig jobbra Laudon látható kiséretével. Felirata:

Einnahm von Dubiza durch den F.M. Baron von Laudon untern
27-ten August 1788 wo sich die
Garnison zu Kriegs gefangenen ergeben muste.

fölül jobbra: No. 25
alól balra: J.C. Weinrauch inv. et Sc. Wienn.

Szines rm., mér. a rl. 15.9: 18.6 cm.

126-94-496.

Weinreb Fülöp
építész

Ruttkay Ferencné részére
Borz utca
y emeletes ház
tervezte fenti
Építő Ipar. 1913. 257. l.
(Magánépítési engedélyek.)

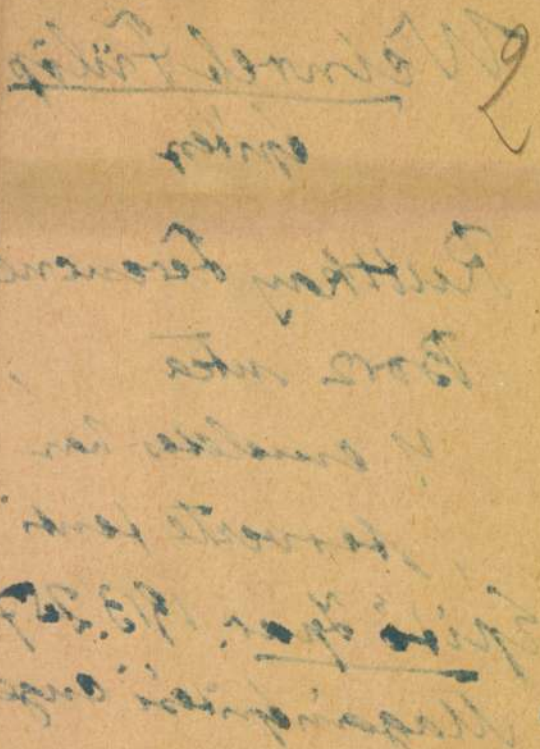

nyegető
es láng-
ött egy
művész
al érzé-
overello
cel még
ó Ítélet
díszítés
s mell-
tartva,

mellett,
x fran-
zerzetes
omine"
zzel áll
zínűleg
tartva,
övezett
erű kis
Utolsó
jából a
li az ég
a kis
Sárgás-
angyal
zsában

Weinréb Fülöp

építészmérnök
Bpest

Felvétetett a Bpesti
Mérnöki Kamarába.

MMÉ Ekötl

1925. 150 l.

minden modern

Felvilágosítássokk

köznap 12-

Felelős kiadó: Dr. Gino Lorenzi. — Franklin-T

Weinréb Fülöp

építész.

Szül. Valkócz 1863.

Oklevelet nyert 1892

Névjegyzműegyetem 22. l.

10351.

e szemközt nézve. Öltözete kivágott
ól nyitott hangjegyfüzet van. Fel-

cm.

99

Weinréb Zülöj

épitén

1907. VI. Liszt Ferenc

tér 11.

Bpest

	20			1 30	26 :-
		20		2 10	42 :-
				0 40	84 :-
20				1 :-	120 :-
	480			0 92	441 60
		180		1 10	198 :-
00	600	200			1637 60

WEINRÉB Fülöp építész

Izabella utcai lakóház. Spiegel Friggyemel
(1897)

Moravánszky 1988 90. p.

oba
tka

Miklos
kkiállítás

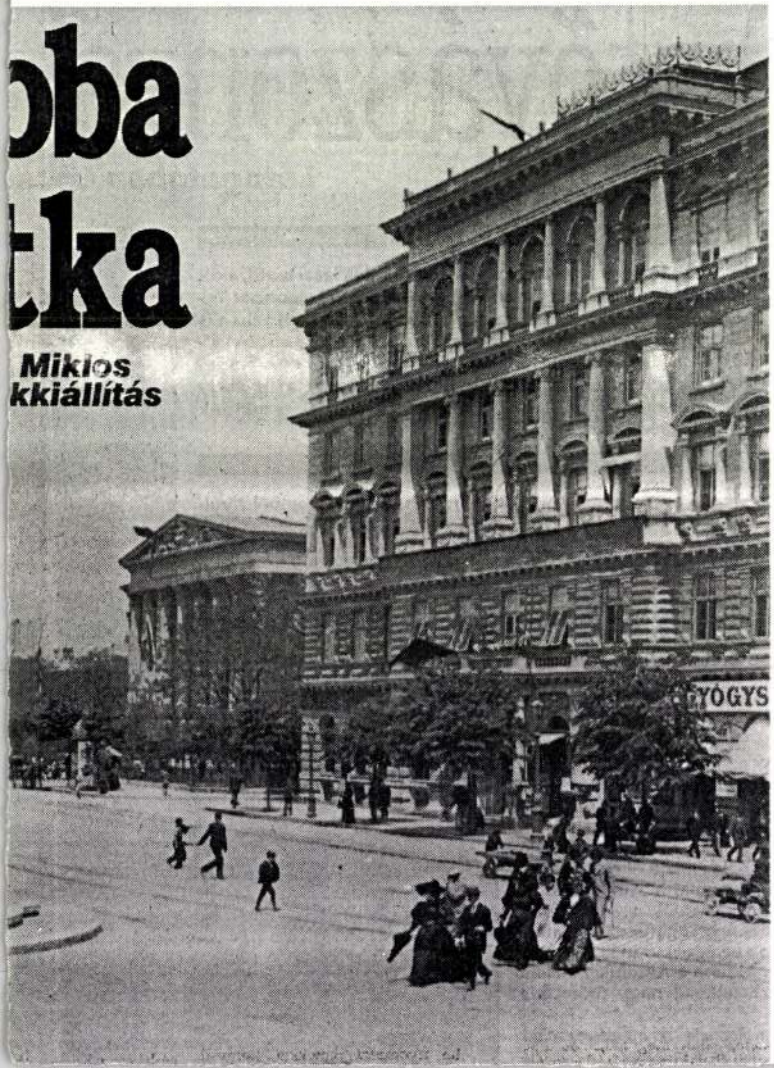

WEINREB Fülöp érintén

Gajdó Tamás: Budapest, Thália.
Bp. 1998. (TKM, 620)

synthetischen Naturgestaltern wie *Bereny*, *Czóbel*, *Pór* und *Tr*
Expressionisten wie Bernáth, die alle in Berlin leben, haben wi
Kubisten in Paris, *Csáky* und *Medgyes*, einen Angehörige
Stylgruppe in Holland, *Huszár* und mehrere abstrakte Konstrukti
teilweise auch in Berlin lebend, *Bortnyik*, *Kassák*, *Moholy-Nagy*
und *Uitz*. Von Péri und Moholy-Nagy war im Sturm im Febru
zweite Kollektivausstellung zu sehen.

*

Die Sammlungen unseres Museums der Bildenden Künste in Bud
sind in den letzten zwei bis drei Jahren durch Leihgaben, Gesc
und Neuerwerbungen bedeutend erweitert und den umsichtigen P
des Direktors Petrovics entsprechend teilweise ganz neu ge
worden. Dies trifft besonders auf die neue Galerie zu, deren neue
wesentlich vermehrter Bestand an Gemälden ungarischen Meiste

MDK

Weinréb György, sz. 1894, okl.épitész, Bp.

a Kamara uj tagja.

MM és ÉE 1925. jan. 25. 2o l.

MDK

Weinréb György, okl.épitész.
1894.sz. budapesti

1924. dec.lo.én tartott ülésen vették fel a Kamara tagjainak sorába.

A Budapesti Mérnöki K amara közleményei. Tagfelvétel. A MMÉE Közlönye. Bp.1924.LVIII.kötet. 51-52. sz. 169. lap.

Weinréb György

építész.

Szül. Budapest 1894.

Oklevelet nyert 1920.

Műegyetem II. l.

10357.

JENŐ, fölül RÁTH KÁROLY és LOVAG
MÓR és MUDRONY SOMA arczképei van-
e alól

. a vk. 24.4:16.9 cm.

-900
0-6.

Weinréb György

Weinréb György okl. építész-
mérnök, építőmester, II Szász
Károly-u. 4. 353-439

Bptávb 1940 szept.

Offi, S. 6, [illegible], Nove-
centistáb[illegible], [illegible]
[illegible], [illegible] - [illegible]
[illegible] [illegible] új stilusú egyis,
templomát, a Piacentinitól
kel Cristo Re templomot
Catalunas fedőkkal. Az
[illegible] Casorati tanítvá-

Weinreb Nándor

Weinreb Nándor arany-, ezüst-, érc-, kövésnök és gilnzsáló, VII. Holló-u. 4. 227-482

513

Bptávb 1940 szept.

Weinstabl János

ötvös 1820

laid

Mih. Pars. 146

Weinstabl, porsonyi ötvös V. 148.

Mur. és Kol. Ést

Weinstabl János, pozsonyi ötvösle-
gény V. 146.

Muz. és Kot. Est

Weinstabl I

ötvös 1857.

László

Mih. Pozs. 96

Weinreb Nándor

vésnok

Bp. VII. Holló u. 4.

Nemesócsa 1941

199. b.

Torquesek VII. 18.

M.D.K.

Weinreich, Johann, német asztalos

az egri 1687-90 évi harár felértéré lesénél mint kártulajdonos szerepel, ari a 239. sz. harat 90 forintért megbásá zolta. 1688-ban a Minoritenplatz -on álló „Grosshaus-t" veszi meg 120 ft-ert. 1689-ben mint keresztsnuló szerepel, végleg le telepedett Egerben és még az 1724-évi adókönyv is ciuliti.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII.köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 417. old.

WEINREICH, Johann német asztalos. Egerben az 1687-90. évi egri házak felértékelési jegyzéke mint „teutscher Burger und Tischler" -t említi, aki a 239.sz. házat 90 forintért megvásárolta /OL.Tört./Pataki/. Weinreich János asztalos letelepedett Egerben és még az 1724. adóösszeírás is említi.

Az 1688-ban összeállitott egri eladott házak jegyzéke szerint „Grosz hauss in Minoritenplatz 120 frt" jelzi házvásárlását.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből.Voit.

WEINSCHITZ JOSEF, kovácslegény, /Weinschutz, Weinschütz

A körmöci pénzverde személyzate:
A.M.N.M.Éremtárában iratmásolatokban 1748-1768.években emlitve a személyzet fizetése.Ebböl összeállitható az alkalmazottak névsora.
WEINSCHITZ JOSEF, /Weinschutz, Weinschütz/, kovácslegény, 1749.V.10.-1750, kovácsmesterer, 1751-+1757.VI.25.
4x~~Zmid~~.43.old.

HUSZÁR LAJOS: Pénzverés Körmöcbányán 1748-1768. években 32.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LVI6LVII.évf. 1957-1958.
Akad.Kiadó, Bpest. 1958.

WEINSCHUTZ JOSEF, kovácslegény, /Weinschitz, Weinsczütz/

A körmöci pénzverde személyzete:
A M.N.M.Éremtárában iratmásolatokban 1748-1768.években a személyzet fizetése.Ebből összeállitható az alkalmazottak névsora.

WEINSCHUTZ JOSEF, /Weinschitz, Weinschütz/, kovácslegény, 1749.V.10.-1750, kovácsmester, 1751.~~VIII.25.~~-+1757. VI.25. 43.old.

HUSZÁR LAJOS: Pénzverés Körmöcbányán 1748-1768. években 32.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LVI-LVII.évf. 1957-1958. Akad.Kiadó, Bpest. 1958.

WEINSCHÜTZ JOSEF, kovácslegény, /Weinschitz, Weinschutz

A körmöci pénzverde személyzete:
A M.N.M.Éremtárában iratmásolatokban 1748-1768.években a személyzet fizetése. Ebből összeállitható az alkalmazottak névsora.
WEINSCHÜTZ JOSEF, /Weinschitz, Weinschutz/, kovácslegény, 1749.V.10.-1750. kovácsmester, 1751.-+1757.VI.25.
43.old.

HUSZÁR K LAJOS: Pénzverés Körmöcbányán 1748-1768. években 32.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LVI-LVII.évf..1957-1958.
Akad.Kiadó, Bpest. 1958.

455. OVÁLIS SÓTARTÓ, lépcsőzetes, hullámos szélű talp, ugyanolyan kisebb csészével. M. 5 cm. Bécs, XVIII. sz. — Glück Frigyes.

456. KÁVÉSKANNA, alacsony talpon nyugvó körteidomú, gerezdes testtel, kiöntőcsücsökkel és fekete fafüllel. M. 16 cm. Magyar, XVIII. sz. — Glück Frigyes.

457. NAGY DÍSZKUPA FEDŐVEL, részben aranyozott; teste elefántcsont, bachánsjeleneteket ábrázoló domborművel. Trébelt barokkos díszű talpa 4 állatalakon nyugszik; boltozatos födelén a talpéhoz hasonló dísz és 3 ülő alak (Neptun, Mars és nő lanttal) és oldalán *E A R* monogramm koronával. Füle halfarkú ló, hátán lovagló puttóval. M. 37·5 cm. S R mesterjegy. D évbetű. Pest, XVIII. sz. v. — Dr. Hirschler Henrik.

458 MÁRIA MENNYBEMENETELE, trébelt dombormű. Felhőkön, szárnyas angyalfejek közt áll kiterjesztett karokkal Mária, égfelé tekintő fejét csillagkoszorú övezi. Fent félkörös zárású aranyozott fakeretben. 16·5—24·5 cm. Olasz (Róma), XVIII. sz. — Strasser Feldau Selma.

459. NIELLÓS-KÉP, a rézmetszetek modorában készült jelenet, az antik istenekkel. 22·3—17·8 cm. Jelezve: *Alfio Consolt fece.* Olasz, XVIII—XIX. sz. — Steiner Lajos.

460. UTAZÓÓRA, külső tokja bőrrel bevont, a belső trébelt és áttört díszítésű; hátlapján keretben török-osztrák csatajelenet. Jelezve: Benedict Firstenfelder Fridberg. Átm. 13 cm. Német, 1700 k. — Gál Hugó dr.

461. ZSEBÓRA, a domború barokk díszű tok hátlapján mitológiai jelenet: Iphigenia feláldozása, fent felhőkön Diana alakja. A szerkezet jelzése: *BARONNEAU 126, ANVERS.* Átm. 6·5 cm. Belga (Antwerpen), XVIII. sz. e. f. — Pick Mórné.

462. ZSEBÓRA, aranyozott; kettős tokban. A külső áttört és vésett indás, groteszk díszítésű, közepén kerek domborműves medaillon, mitológiai jelenettel. A belső tok áttört és vésett indás groteszkekkel díszített. Szerkezete jelezve: *Millögg Wienn.* Átm. 5·9 cm. Bécs, XVII. sz. — Dr. Delmár Emil.

463. CUKORSZELENCE, négyszögű, gerezdes, dobozalak, tagolt fedővel. H. 11 cm. Augsburg, 1718—20. — Glück Frigyes.

464. NÉGYZETES TÁLCA, négy volulás lábon, behajló oldalakkal. Átm. 24·5 cm. Buda, 1835. — Glück Frigyes.

465. TALPAS TÁLCA, ovális, tagozott, hullámos peremmel, négy puttos medaillonnal és barokk arabeszkdísszel. H. 27 cm. Augsburg, 1723—35. — Chorin Ferenc.

466. KEREK TÁLCA, négy oroszlánlábon nyugvó, síma lap, tagolt, keskeny peremmel. Átm. 24·5 cm. Bautzen, XVIII. sz. v. — Deutsch József dr.

467. NÉGYSZÖGŰ TÁNYÉR, levágott sarkokkal, peremén vésett lambrequinek, középütt rozetta. Átm. 22·5 cm. Német, XVIII. sz. — Szirmay József.

468. SZELENCE, aranyozott, vesealak rocaillos díszítéssel, fedelén vadászjelenet, belsejében óra „Cabrier London" jelzéssel. H. 7 cm. Angol, XVIII. sz. k. — Faragó Ödön.

469. EGYSZEMÉLYES UTAZÓ EVŐESZKÖZ, POHÁRRAL, lapos, gerezdes pohárban hengeres sótartó, kávéskanál, összecsukható kés, villa és kanál van elhelyezve. A pohár 9 cm magas. I W és WEINSTABL mesterjeggyel. Pozsony, 1848. — Gróf Bánffy György.

470. KÉS ÉS VILLA, nyele aranyozott ezüst, pengéje és kétágú villája acél. A kúpos, bordás nyél barokk kagylós és maszkos gombban végződik. H. 23·4 és 21·2 cm. G B mesterjegy. Augsburg, 1716. — Gróf Bánffy György.

471. SZELENCE, kosáridomú, két vérjáspisbetéttel, oldalán szarvast üldöző kutyák. H. 8 cm. Francia (?), XVIII. sz. — Steiner Lajos.

472. NÉGY KANÁL, aranyozott, kiszélesedő, hajlott nyelén domború barokkdíszítéssel. H. 18·5 cm. I I S mesterjegy. Bécs, 1722. — Gróf Bánffy György.

473. OVÁLIS CUKORTARTÓ TÁLCA, négykarélyos, belül aranyozott, külsején nagy poncoltalapú barokk arabeszkdísz. H. 12·5 cm. I G G mesterjegy. Bécs, 1722. — Gróf Bánffy György.

474. KÉS, VILLA, KANÁL, aranyozott, bordás, alul háromkarélyos nyéllel. Francia (?), XVIII. sz. k. — Urbán Anna.

475. KÉT NÉGYZETES KIS TÁLCA, kissé felhajló peremmel, közepén bevésve a Bánffy-címer. H. 20·5 cm. Bécs, 1763. — Gróf Bánffy György.

476. ALACSONY TALPAS TÁL, kissé felhajló pereme és tagozott talpa hatkarélyos. Alján az iktári Bethlen-címer van bevésve. Átm. 22·9 cm. I I A mesterjegy. Bécs, 1746. — Gróf Bánffy György.

477. KEREK KARÉLYOS TÁL, kétkengyeles elálló füllel, oldala ívesen felhajló, vízszintes tagozattal szegett.

Csányi régi ezüst

Weinstabl József

ötv

Kőmagyötvj 1805 r

Kőmagyötvj. 303. l.

Weinstabl József
ötvös Pozsony

1805		WEINSTABL Josephus Weinstabl, M 1835, e. —1866.
	Nr. 1679	Mustártartó. — *Senfbehälter.* Dr. Egerer Gedeon, Bp.
	Nr. 1689	Kávéskanál. — *Kaffeelöffel.* Mus. Nat. Hung.
A 1805		JW Ugyanaz a mester. — *Derselbe Meiter.*
	Nr. 1684	Evőeszközök. — *Tafelsilber.* Magántulajdon — *Privatbesitz*, Bp.

22. WEINSTABL JÓZSEF. *(Joseph Weinstabl).* 1834—1866.

1834. ápr. 20-án *Joseph Weinstabl* kéri a mesterremeket. Miután kevés a munka és csekély a kereset, a kérelmet a tanács elé utasítja a czéh.

1834. okt. 5-én a czéh *Joseph Weinstablnak* feladja a remeket. A czéh azonban elhatározta, hogy a városi tanácsot megkéri, hogy a helytartó-tanácshoz felfolyamodást nyujtson be.

1834. nov. 9-én bemutatja remekének rajzát, mely egy csokrot ábrázol. A sok rajzhiba miatt el nem fogadják. Készítsen ujabb rajzot, de azzal a megjegyzéssel, hogy a jövőben minden jelentkezőnek a rajzát egyik czéhbeli mesternél kell elkészítenie.

1834. nov. 23-án bemutatja második remekrajzát, mely ismét csokrot és egy pár fülbevalót ábrázol. Az elsőt, jóllehet sok hibája van, bizonyos tekintetből elfogadják, de a fülbevalót teljesen elvetik azzal, hogy ennek türkiszekkel kirakottnak és szigorúan a rajz szerint készültnek kell lennie. A remeket *Schiernél* kell elkészítenie.

1835. febr. 15-én bemutatja *Schiernél* elkészített két remekét. A sok hibát váltsa meg 20 frttal. Ezt *Weinstabl* elfogadja s lefizet 60 frtot a czéh pénztárába.

1837. ápr. 3-án 6 évre szegődteti Friedrich Ende 14 éves, róm kath. ifjút. Ideje 1836. augusztustól számít.

1840. jún. 28-án 7 évre tanulóul szegődteti Joseph Schaller-t. Ideje 1838. nov. 1-től

főczéhmesterré választják s ettől kezdve 1866-ig viseli e tisztet.

1856. júl. 24-én 5 évre szegődteti Kubinyi Johan-t «von zemitz in Ungarn». Ideje 1855. (von 15 zenten) számítódik. Lefizetett 1 frt 30 krt. (Az egész bejegyzés át van húzva).

1856. júl. 27-én 5 évre tanulóul szegődteti a senitzi születésű Kubinyi-t. Ideje 1855. szept. 15-től számítódik. Fizetett 1 frt 30 krt.

1857. márcz. 8-án *Jos. Emrich Weinstabl* fölszabadítja Richardt Blaschká-t. Broche-ot képező «Frei Stück»-je teljes megelégedést nyert. Lefizet 2 frtot.

1859. okt. 23-án 6 évre tanulóul szegődteti Joseph Scheer-t.

1859. decz. 12-én fölszabadítja Johann Kubinyi-t. A taksát lefizette.

23. SCALA ÁGOSTON. *(August Scala).* **1837—1850.**

1837. szept. 17-én *August Scala* kéri a czéhbe

1842. febr. 6-án 6 évre tanulóul szegődteti a pozsonyi szülétésű Carl Richter-t.

1842. jún. 7-én fölszabadítja tanulóját, Friedrich Ende-t. Fizetett 4 frtot.

Weinstabl József

ötvös 1835

Lásd

Mih. Pozs. 94.

Weinstabl József

ötvös 1835

lásd

Mich. Pozs. 92.

Weinstabl Josef

ötvös 1834

lásd

Mih. Pozs. 91. l.

Weinstabl József

Ötv. 1834.

lásd

Mih. Poss. 89

Weinstabel Zoisef

ötvös

1846. Porsony. Mint kiállító Pesten az ipar-mukiállitáson.

Iparmukiállitás. Élet-lepék. 1846. II. 347 l

Weinstabl Josef

porovnj. čtvrš

XIX st.

Grod

Kszg. 148

Weinstabl József

ötvös 1834

lásd

Mih. Pozs. 95.

Wernstabl Józef

pomagi otwo 1834-1866

laid

Kwi 159

Weinstabl József

átvás 1825
1829

lásd

Mich. Pozs. 147
148

Weinstabl Josef

ötvös 1834–1866

lásd

Mih. Pozs. 157.

Weinstabl József, pozsonyi özvös V. 89.

Mur. és Kot. Ed.

Weinstabl, Joseph, pozsonyi ötvös-
legény V. 147, 148.

Muz. és Kot. Ét.

Weinstabl József, porsonyi ötvös

V. 151, 152.

Muz. és Kor. Ent.

Weinstabl József, pozsonyi ötvös V. 91.

Muz. és Kot. Evt

Weinstabl József, pozsonyi ötvös V. 92.

Muz. és Kot. Ert

Weinstabl József, poksonyi ötvös V. 95, 96

Mur. és Kol. Est

Weinstabl József, pozsonyi ötvös V. 94.

Muz. és Kot. Ért.

Weinstabl József pozsonyi ötvös mesterjegyei V. 159

Muz. és Kor. Ért

Weinstabl József, porsonyi ötvös

V. 154.

Muz. és Kiz. Ért

Weinstabl Móric

aranyműves

Pozsonyban 1905-ben tisztotta a pozsonyi ziches-cyphár tornyán lévő hatalmas aranyozott koronát.

Kumlik Emil: Römer Ferenc Flóris élete és működése. Pozsony, 1907. 42. l.

WEINSTAHL, Josef, pozsonyi ötvösmester

J. W., bürgerl. Gold- und Silberarbeiter, 4 éves fia meghalt (1849, 1132 l)

Preßburger Zeitung
(Genthon)

Weinsteiger

Leander

Győr 1842 - 1847

1.

Jankó Ötvös apródok

13. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

WEINSTÄTL, Josef Rüfarugi

1733-1737 Porsey, varioskaia torya

An 1997/1-3. 247.

szentségfülke lóheríves vak orommal. A diadalí
hajó lapos mennyezetű, déli kapuja lancetta alakú
A sekrestye feletti emeleti kamrában:
Vir Dolorum fafaragvány, 70 cm m, XVI. század.
A sekrestyében:
Kehely, ar. ezüst, vert művű, XVIII. század.
Nyugati tornyában két felirat nélküli harang.

Ág. hitv. ev. templom
XVIII. századbeli egyhajós kőépület 1745-ből va
és oltárral. utóbbin négy sárgaréz gyertyata
baluszter alakú rézcsillár, XVIII. század.

Kossuth

M.D.K.

Weinstein Simon, épitéz

Károly Lajossal közös terve nyerte el az egyik 80 K-ás pályadíjat a rákosligeti izr. templom pályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1907. XXVIII évf.

dec. 4. sz. 8. old.

Művészi díj: Izr. templom tervpályázata

Rákosliget

Weinstein Simon

Művészet VII. évf. 1908. 64. l.

MDK

Weinstein Simon és Károly Lajos

A rákosligeti izr. templom tervpályázatán
80 koronás dijat kaptak

Művészet 1908. 64.l.

Weinstabl

pozvanyi otvós

1840-körül

kávéskanál

ezüstből

XXIX. aukc.

Postatakarék

1925. máj.

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
BUDAPEST IX, HÖGYES ENDRE-UTCA 10
Telefon: 186-556

.....

A Tárcaközi Bizottság javaslata alapjá
juttatta a ..... várm
községben lévő, egykor ....
kastélyt. A kastély a Műemlékek Országos
műemlék szerepel, s ezzel kapcsolatban van s

A Földmívelésügyi miniszter 189.100/
Közlöny 1946. évi 266. számában) 5. §-ár
részesített a műemlékké nyilvánított épületek és e
és megőrzéséről az 1881 : XXXIX., illetőleg a
szerint köteles gondoskodni".

Weinstabl Mořic

pozsonyi ötvös a

XIX. sz. a dban.

Egy műve az alábbi

muzeumban.

Kat Bratislavy

308. l.

Weinstabl

čtvrtý Pozsony

1838

l

Homtřev

40 · l

Fotó, 33.évf.6.sz.1986

Egy képeslap-kiadó emlékére

Weinstock Ernő 1893-ban született Nagyváradon. A négy reálosztályt szülővárosában végezte, s fényképezni egy Dajkovits nevű helyi fotográfustól tanult. Nála dolgozott egy évig, de nem szerzett segédlevelet. Édesapja óra-, ékszer- és fotóüzletében viszont gyakorolhatta a szakmát, mivel az ő feladata volt az amatőrök filmjeinek előhívása, illetve nagyítása és másolása.

1910-ben Budapesten keresett munkát: előbb a Nagy és Weinberger-féle látszerészetben, majd Bienenstock Lipót üzletében alkalmazták látszerészsegédként.

1914-ben bevonult katonának, s később a repülőkhöz került légi fényképésznek. Több tucat fényképészt próbára téve, szigorú válogatás után döntötték el, kit vezényelnek ide. Mindenki kapott száz 13×18 centiméteres üveglemezt — negatívot — és száz fotópapírt. Ezeket kellett kopírozni. Volt, aki majdnem az összes anyagot elrontotta. Weinstock Ernő viszont — a legkülönbözőbb amatőrképek kidolgozásával szerzett gyakorlata folytán — szinte tökéletesen oldotta meg a feladatot.

Kiképzése után a cattarói öböl melletti támaszpontról indult a felderítő repülésekre. Előre meghatározták számára: a felszállás után hány perc múlva fényképezzen, milyen időközönként exponáljon újra.

A háború után, 1918-ban sok bajtársával egyetemben Budapestre jött, s 1919 tavaszán beállt vöröskatonának. (Ezért 1959-ben, a Tanácsköztársaság kikiáltásának 40. évfordulója alkalmából ő is megkapta a Magyar Népköztársaság emlékérmet.) A kommün leverését követően kereskedelmi ügynökként dolgozott. Édesapja — miután nagyváradi üzlete tönkrement — szintén Budapestre költözött. A Weisz Géza tulajdonában levő, Rákóczi út 80. alatti fotóáruház üzletvezetője lett, s ide vették fel ügynöknek az ifjabb Weinstock Ernőt.

Az 1920—30-as években beutazta az egész országot. Ám ahhoz, hogy minél több nyersanyagot és felszerelést adhasson el, ezek használatára meg is kellett tanítania a fényképészeket. A vidéki műtermek többségében még napfény-papírra dolgoztak, és évtizedekkel korábbi módszerekkel másolták a felvételeket. Nem ismerték a gázfény- és a brómpapírt, s így kezdetben bizalmatlanok is voltak az újdonságok iránt. Hogy vásárlásra buzdítson, Weinstock reklámképeket készített, ezzel bizonyítva: mennyivel jobb minőségű az általa ajánlott alapanyag a hagyományosnál.

Tulajdonképpen ezeknek a reklámképeknek köszönhetően lett később képeslap fényképész. 1930 táján ugyanis egy orosházi fotókereskedő — látva szebbnél szebb munkáit — rábeszélte, készítsen levelezőlapot a helyi szövetkezet tanyájáról. A felvételt Németországban sokszorosították, s a kereskedő egy tételben megvásárolta valamennyit. Weinstock a sikeren felbuzdulva megpróbált más fotó- és papírkereskedőktől is megbízást szerezni, azonban hamarosan tapasztalnia kellett, hogy a legtöbbnek állandó fényképésze és szállítója van. Ezért megrendelés nélkül, némi anyagi kockázatot vállalva fotografált azokon a településeken, ahol ügynökként megfordult. Azután megrendelte a képek sériagyártását, és amikor a sokszorosított levelezőlapok elkészültek, megvételre ajánlotta őket a kereskedőknek. Ezek látva a képeket és hallva a kedvező ajánlatot, bár korábban visszautasították, most kivétel nélkül mind vevőkké, megrendelőkké váltak. (A képeslapokat ekkor már a Tolnai — ma Egyetemi — Nyomdában gyártották.)

Weinstock Ernő felvételeit Zeiss-Ikon kamerával, 10×15 cm-es üveglemezre készítette. Ahhoz, hogy a fényképezőgép minden tekintetben

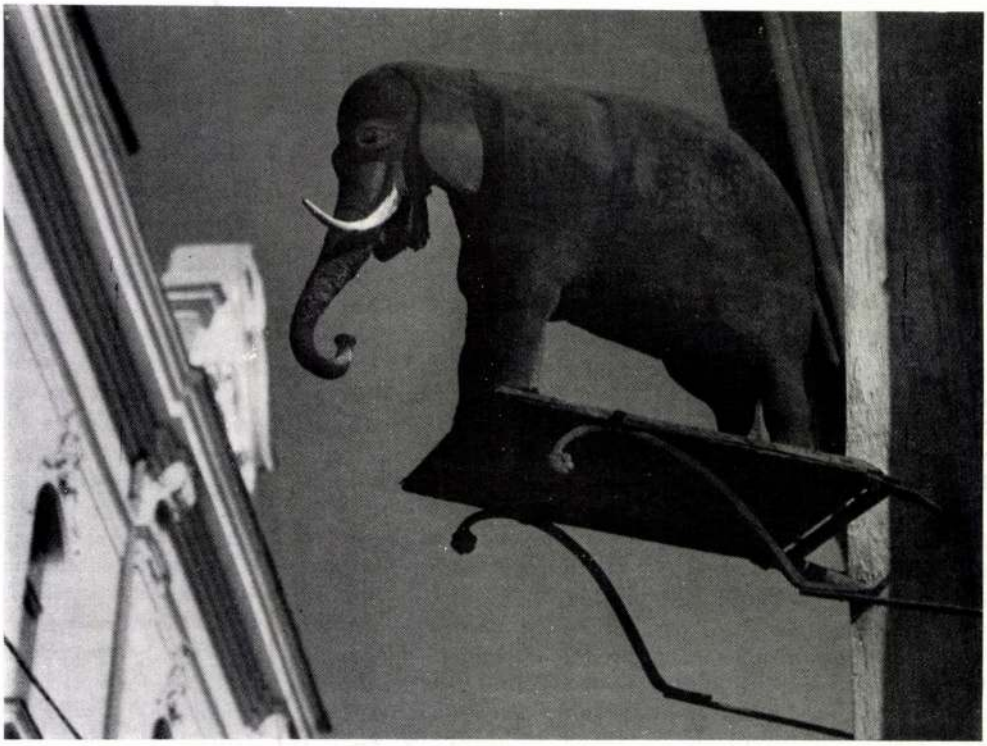

DR. SZÁSZ JÁNOS: PÉCS LEGRÉGIBB CÉGÉRE

TÓTH KÁROLY: KÖDBEN

Székesfehérvár Szt. István utca

Székesfehérvár Városháza részlet

Kőszeg Hősök kapuja

kiszolgálja őt, 22(!) ponton alakította át a kamerát. Felszerelése nyolctíz kilogramm lehetett, és egy-egy útra tizenkét dupla kazettát vitt magával.

Már a kezdetektől gondosan archiválta valamennyi munkáját. A lemezekre és a másolatokra rávezette a készítés helyét, idejét és azt is, mit ábrázol a kép. Így szorgalmas munkával összegyűlt hatezer felvétel, amelyről számos másolat készült az évtizedek folyamán. Húsz évig járta az országot és fényképezte a városok, települések jellemző motívumait. Két utazás között pedig a nyomdában volt. Személyesen ellenőrizte a minőséget, s mindaddig ott maradt a nyomdagépek mellett, amíg a teljes széria el nem készült. Egyike az elsőknek, akik rájöttek: a képeslap-kiadás akkor kifizetődő igazán, ha nagy a példányszám. Ez az egyszerű felismerés tette őt — számos versenytársa ellenére — az egyik legnagyobb képes levelezőlap szállítóvá.

1945 után két évig háborús bűnösöket fényképezett a bűnügyi nyilvántartó részére. Ekkoriban magyarosította nevét szülővárosa tiszteletére *Nagyváradi*ra.

Ez idő tájt mindössze 11 olyan felvételt exponált, amelyet regisztrált a nyilvántartásában. 1947-től 49 közepéig viszont ismét vállára vette a felszerelést és több száz felvételt készített az újjáépülő, szépülő városokról. 1948-ban kérvényezte, hogy képes levelezőlap kiadóvállalatot alapíthasson; az engedélyt megkapta. Belépett a Kisiparosok Országos Szabadszervezetébe, ahol a fényképész szakosztály tagjai között tartották nyilván. 1952-től a képes levelezőlap gyártása állami monopólium: a Képzőművészeti Alap Kiadóvállalata foglalkozott ezzel. Nagyváradi Ernő is itt helyezkedett el, de új felvételeket már nem készített. Régi fotóinak sokszorosítási jogát vásárolták meg tőle, felvételenként öt forintért.

1956 őszétől egészen nyugdíjazásáig a Fővárosi Fotó Vállalat képeslap üzemében dolgozott.

A kilencvenkét évesen elhunyt fotográfusban azon kevesek egyikét tisztelhetjük, akinek életműve kerek egészben maradt az utókorra. Becsüljük meg!

— *gy* —

A képeslap-kiadás ma

1954-ben, megalakulásakor a Képzőművészeti Kiadó elődje *Nagyváradi* (Weinstock) Ernő fotó- és laborfelszereléseit vásárolta meg, hogy elkezdődhessen a munka. Az extulajdonos, bár túl volt a nyugdíjkorhatáron, itt helyezkedett el egy-két régi szakemberrel együtt. Ők még többnyire biciklivel — Nagyváradinak már autója is volt — járták a vidéket, s a boltost kérdezgették, milyen képet venne át tőlük. Aztán fényképeztek, s egy hét múltán megjelentek a képeslapoktól duzzadó hátizsákokkal. Nagyváradi Ernő mindezt — magára sokat adó emberként — világos ruhákban, szép kalapokban, csokornyakkendőben, bottal és kamáslihan tette. Precíz ember volt: lakásában glédában, fölcímkézve, csoportosítva álltak ezerszámra a képeslapok. A múlt évben halt meg. Mindezt *Tóth* László, a Képzőművészeti Kiadó gyártáselőkészítési osztályának vezetője meséli, aki három esztendeje járt nála, ekkor ajánlotta föl eladásra a fotográfus ezeket. Kiürült volna a beállványozott, nagyméretű fürdőszoba, a mellékhelyiség, a gardrób... De Nagyváradi elzárkózott attól, hogy a még történelmi Magyarországon készült munkáit ne egységes egészként kezeljék. Ezek persze a gyűjtők számára lehettek volna inkább érdekesek, mert az a képeslap, amely történeti szempontból kezd izgalmassá válni — például az Erzsébet-híd, melyen még villamos járt vagy a most leégett hévízi gyógyfürdő épülete —, az kiadási-kereskedelmi szempontból veszít a jelentőségéből. Az emberek — állítólag — olyan képeslapot szeretnek vásárolni, amelyen ábrázoltakat maguk is látták. (Szerencsen egyébként létezik egy képeslap-múzeum. Ez a kiadó segítségével a helyi fogorvos gyűjteményéből nőtte ki magát.)

A képeslap-kiadás még most sem rossz üzlet — április 1-jétől némileg az árak is emelkedtek —, ezt mutatják az adatok is. Míg 1954-ben 28,6, napjainkban 80—90 millió képeslap jelenik meg. Ezek sokféleképpen csoportosíthatók, többek között, hogy fotóról vagy grafikáról készülnek-e, milyen nyomdai eljárással, aztán helyi, zsáner vagy különleges képeslapnak számítanak-e stb.

A helyi lapokat (város- és tájfelvételek) — néhány kivétellel — a kiadó saját fotósai készítik. S bármennyire sokat fejlődött is a nyomdai előállítás technikája, a fotográfusok még most is gyakorta panaszolják: rá sem ismernek saját felvételükre. Ők — köztük néhány ismert név: *Sehr* Miklós, *Szelényi* László, *Radó* László — egyébként sem dolgoznak rózsás körülmények között. Meghatározott céllal érkeznek egy-egy helységbe, s a képet akkor is meg kell csinálniuk, ha éppen egy szemetes kuka díszeleg az adott térben. A kiadó időnként megbízásokat is ad egyes fotográfusoknak, s évenként kétszer az ún. szabad beadásra is jelentkezhet bárki, akár az utcáról. A 6×9-es diapozitívokat (esetleg 6×6-os — zsánerhez — vagy 5×7 cm méretűeket) kell benyújtani: lehetőleg Agfa vagy Kodak alapanyagú, megfelelően exponált és komponált felvételekre van szükség, s egyúttal olyanokra, melyekből nincs kielégítő választék. Mindez leginkább a zsáner képeslapokra áll, a vállalat — műterem híján — erre adja a legtöbb megbízást.

(sóvári)

M. D. K.

WEINTORFER József asztalos

Körmenden

1769. Telekes, r. k. Templomépítkezés, költségvetésében 64,40 forinttal szerepel

Agghány: Barokk szobrászat... Bp. 1959.

I. 298, II. 284.

Weintrágor

A valóság talaján:
Kőrösi József

Petőfi Népe
1958. júl. 13.

MDG

Weintrager Adolf rajztanár

Szerepel a Pedagógiai Főiskolát végzett rajztanárok a Móra Ferenc Múzeumban rendezett retrospektív kiállításán. Vasárnap tanult.

~~Pedagógiai~~ Pedagógiai Főiskolát végzett rajztanárok retrospektív kiállítása.
Tiszatáj, Szeged, 1960. július. 10. l.

MDK

Weintrager Adolf

Cifka P: A vidéki képzőművészek kiállításáról.
SzN. 1954. dec. 9.

MDK

Weintráger Adolf, Baja

Pogány Ö. G: Az ifjusági képzőmüv. és iparmüv. kiáll. SzN. 1950. jun. 17. 4 l.

MDK.

Weintrager Adolf festő, Vaskut,

"Sárga virágok"	/gouache/
"Hóolvadás"	"
"Reggel"	"
"Patkolós előtt"	"
"Horgászó fiuk"	"

Vidéken élő képzőművészek kiállitása

Nemzeti Szalon. 1955. 17.1.

H.D.K.

Weintréger Adolf
festő

A kiállításon részt vett.

Erdős Kamill: IV. Alföldi képzőművészeti kiállítás Békéscsaba
Művenet 1961. augusztus. — 42 l.

MDK.

Weintrager Adolf grafikus,Vaskut/

"Tanya borus időben" /akvarell/
"Vaskuti táj" /akvarell/
"Kazlak alkonyatkor" /akvarell/

Vidéken élő Képzőművészek Kiállitása
Nemzeti Szalon,1955. 2o.l.

Weintrager Adolf, festő-grafikusművész

Lassan 20 éve, hogy a bajai Rudnay Gyula képzőművészeti kör tagjainak évente nyári alkotótábort rendeztek a Mecsek északkeleti lejtőjén. A munka 1947-ben indult meg, Rudnay vezetésével. Híre ment, sokan lejöttek a főiskoláról is. Itt kezdték tanulmányaikat Osváth Mária, Weintrager Adolf és sokan mások.

W.E.: Rudnay nyomán a Mecsekben.
Dunántúli napló, 1984. aug. 27. 6-old.

MDK.

Weintrager Adolf grafikus

"Vaskuti táj" /akvarell/
"Tanya, borus időben" /akvarell/

VI. Magyar Képzőművészeti Kiállitás
Műcsarnok, 1955. 38.1.

Weinträger Adolf

„Márciusi alkony erő után c. akvarelljét a Képm. Minisztr. vásárolta meg.

Dunántúli Napló
Pécs
1956. máj. 27.

Képvásárlások a képzőművészeti kiállításon.
Gádor Emil

Weintrager Adolf MDK

Az első Pécs-Baranyai Kiállitás /megnyilt 1956. máj.// alakalmából Janus Pannonius emlékérmet kapott.

Janus Pannonius Muzeum irattára.

M.Heil.Olga-Kiss Dezső-Török Lajos: 1945 utáni művészeti életre vonatkozó adatok.
Művészettörténeti Tanulmányok.Bp.1960.221-250.l.
247.l.

MDK

Weintrager Adolf, Vaskut

Feleségem, of.

Marika, of.

Gyümölcscsendélet, of.

Vidéken élő képzőm.kiáll. Ernst Mus. 1954.nov.
11. 1.

MDK

Weintrager Adolf, Vaskut

Szérüskert, akv.

Borus idő, "

Szénaboglyák, "

Vidéken élő képzőműv.kiáll.Ernst.Muz. 1954.nov.

14. l.

MDK

Weintrager Adolf, Vaskut

Téli délután, akv.

Alkony, "

Vidéken élő képzőmüv.kiáll. Ernst Muz. 1954. nov.

Weintraeger Adolf

festo

l

Szabad Művészet

1950. 211. l.

B u d a p e s t.

n megbizom az Iparmüvészeti Muzeum
üterem épitkezési, villany és viz-
unkálatainak elvégzésével. Nevezett
3.985.- Ft-ért végzi el.

előadó.

WEINTRAGER Adolf építész

W.A./WEINTRAGER Adolf/: MNB Csongrád Megyei Igazgatóság bővítése, Szeged, Vár uutca - Deák Ferenc utca sarok. Építész: Weintrager Adolf. = Magya Építőművészet, 83, 1992,1. 18.p. il.E

M.D.K.

Weinträger Adolf
Grafikus

„Léány"

Élet és Irodalom, 1965. febr. 13-7 lap

Weintrager Adolf

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1020 10 100 2 91

PETŐFI NÉPE
Kecskemét

Ajándékul Vaskútnak

1021

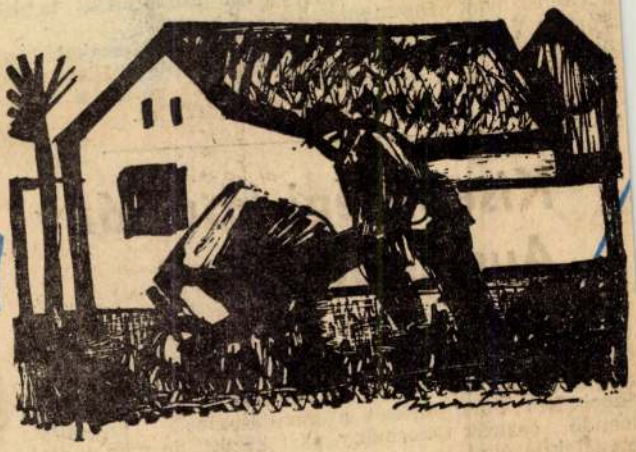

Weintrager Adolf, az immár világhírű bajai festőművész két, Vaskúton készült alkotását küldi ajándékul a falu szorgalmas népének. A felső rajz H a z a f e l é, az alatta levő pedig A l e g e l ő n címet kapta.

jait kitüntett
centenárium
tesített emlék
Emlékérmet
a Bolgár Kom
a Csehszlovák
Párt, a Jugosz
nisták Szövets
Munkapárt, a
munista Párt,

Kisebbségi kormány Ausztriában

Franz Jonas osztrák köztársasági elnök hétfőn este hivatalosan megbízta Bruno Kreiskyt, az Osztrák Szocialista Párt elnökét a leendő osztrák kormány megalakításával.

A Kreiskynek adott hivatalos megbízatás előzményeként hat hétig folytak hiábavaló koalíciós tárgyalások a március 1-i választásokon 79 mandátumot szerzett néppárt és a 81 mandátumos szocialista párt között, de nem tudtak megegyezni az adópolitika, a lakásépítkezés és több miniszteri tárca kérdésében.

Leleplezték a bolíviai összeesküvést

A Prensa című bolíviai hetilap jelentése szerint a hatóságok összeesküvést göngyölítettek fel, amelynek szervezői április 27-én, René Barrientos volt elnök halálának első évfordulóján, meg akarták dönteni a kormányt. A pucssot jobboldali erők, polgári és katonai elemek tervelték ki. Arra hivatkoztak volna, hogy Alfredo Ovando elnök kormányában „castróista befolyás uralkodott el" és hogy Bolívia „kommunista kezekbe kerülhet."

Az AP hírügynökség hozzáfűzi, hogy jelenleg hat politikai személyiség van letartóztatásban, közöttük Edwin Tapia, a Barrientos-kormány volt tagja.

Az AP hírügynökség arról is beszámol, hogy a bolíviai újságíró-szövetség hétfőn felkérte a kormányt: adjon kegyelmet Regis Debray-nek és más politikai foglyoknak.

Weintraeger Adolf

kiállított festményei:

A bajai gyári bölcsőde kertje. Olaj, 50×60 cm.

Márciusi alkony eső után. Olaj, 50×70 cm.

Pécs-baranyai Országos képzőművészeti kiállítás 1956. Kt. irta: Végvári Lajos. Bp. 1956. 32 l., 20,t.

24.l.

Weinträgen Adolf

Márciusi alkony erő után. (repr.)

1956. Pécs-baranyai Országos képzőművészeti állitás. Kat. irta: Végvári Lajos. Bp. 1956. 32 l., 2o t.

Weintrager Adolf

kiállított grafikái:

Talajvizes. Akvarell, 64x43 cm.
Viharos tó. —"— 64x43 cm.
Alkonyat a Balatonnál. Akvarell, 64x43 cm.

Pécs-baranyai Országos képzőművészeti kiállítás 1956. Kat. irta: Végvári Lajos. Bp. 1956. 32 l., 2o t.

1.

Weinträger Adolf

kiállitott grafikái:

Mócvadás Gouache, 64 x 43 cm.
Levágott kokas. -"- 64 x 43 cm.
Útkanyar. -"- 64 x 43 cm.
Patkolás előtt. -"- 64 x 43 cm.

Pécs-baranyai Országos képzőmüvészeti kiállitás 1956. Kat. irta: Végvári Lajos. Bp. 1956. 32 l., 2o t.

28.l.

Weinträger Adolf

Kerepel a Kepedi Nyári Tárlatos

Pogány Ö. gábor: Nyári Tárlat Szegeden

Tiszatáj 1965 XI. n. 858 old.

MDK

Weingräger Adolf

Őszi alkony, gouache

Tél a Sugovicán, "

Vaskuti utca, o.

Bács-Kiskun m.i képzőművészek tárl. 1967.
Kecskemét Katona J.Múz.

Weintrager Adolf

Tárlatvezetést tart.

Kovács László kiállítása
Petőfi Nagy, Kecskemét 1970. máj. 1.

Weintrager Adolf

Akvarelekkel

Szerepel az alábbi. Táslatok

Szabó János: Pár megyei
tél. Táslat

Petőfi Népe 1970 I. 11

Weintrager Adolf

Résztvesz a kecskeméti „Téli tárlat, 1969" c. kiállításon

Téli tárlat, 1969
Petőfi Népe, Kecskemét 1969. dec. 13

Weintrager Adolf
festő

Részt vett a tárlaton.

Egyi Mária: A Közép-magyarországi . . .
Művészet, 1969. november – 44 lap.

Weintrager Adolf
festő -

A vaskúti művészeti erőssége
a tájkép. A Tavaszi Tarlaton és,
a pályázaton is több képe szerepel.

Oelmacher Anna: Középnyugyarországi . . .
Művészet, 1969. november - 43 lap.

Weinbrager Adolf

Vaskúton él

Festménye III. díjat kapott az alábbi tárlaton Kecskeméten

N.N.: A Tanárskörtársaság emlékezetére Leprőmű. Ki áll. a megye székhelyen

Petőfi Népe 1969 VI. 10

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

MDK.

Weintrager Adolf

Kiállitási kritika

Petőfi Népe 1967 jan.19.

Weintrager Adolf

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM

Budapest

Elena Cernei, ... kola Gyuszelev és a Budapest... Kórus.

Kiállítások

1021

ANATÓLIAI SZŐNYEGEK. Kiállítás az Iparművészeti Múzeumban. Megnyitó: június 6-án.

10 MŰVÉSZ NORVÉGIÁBÓL. Mai norvég képzőművészeti kiállítás a Műcsarnokban. Megnyitó: június 6-án.

PÉCSI JÓZSEF fotóművész emlékkiállítása a Műcsarnok Kamaratermében. Megnyitó: június 6-án.

ÚJ SZERZEMÉNYEK 1945—1970. Kiállítás a Magyar Nemzeti Galériában. Megnyitó: június 10-én.

WEINTRAGER ADOLF festőművész kiállítása a Paál László Teremben. Megnyitó: jún. 12-én.

1970. JÚNIUS 6.

WEINTRÄGER Adolf/ Baja

1. Alkonyi borulás akvarell 32x45
2. Utolsó hófoltok gonache 25x37
3. Az epres végén gonache 29x44
4. Veteményerők, tavaszi alkonyatkor gonache 33x45
5. Levágott kakas gonache 34x52

Dunántuli Képzőművészek Kiállitása 1958.

Kat. bev. Cseh Miklós

/Székesfehérvár, István király Museum közleményei Dsor 14./

M.DV

Weinträger Adolf

festő

Tájkép festészetének témája a paraszti életforma, a falusi környezet. Elhanyagolt utcák, udvarok, házcsoportok.

Oszalós Endre: Weinträger Adolfról
Művészet, 1969. május – 36 lap

M.D.V.

Weinträger Adolf

festő

Sokszor azonos jellegű mának
monoton ritmusu sora vonul
képein. Erre példa a „Préská-
zak" c. műve.

Aszalós Endre: Weinträger Adolfról.
Művészet, 1969. május – 36 lap

Weinträger Adolf

festő

M.D.V

„Vázalocás"

„Préshárak"

Vasalós Endre: Weinträger Adolfról.

Művészet, 1969. május – 36 lap.

Weinträger Adolf

festő

M.D.K.

Kiszikteréseinek egyik érdekes eredménye a fehete-fehérre épített olajfestés. Mint portré festő is eredményel működik a művész.

Aszalós Endre: Weinträger Adolfról
Művészet, 1969. május - 36 lap

Weinträger Adolf

festő

M.D.K.

1968-ban megszerezte a Hipzőművészeti Főiskolán a művész-tanári diplomát ebben az időben hozátartozását újúton indította el.

Aszalos Endre Weinträger Adolfról
Művészet, 1969. majus - 36. lap

M.D.K.

Weinträger Adolf

festő

1961-ben Bajan volt első
önálló kiállítása, 1963-ban
Debrecenben mutatta be 15 év
munkájának eredményet.

Aszalós Endre: Weinträger Adolfról
Művészet, 1969. magus - 3 6 lap

Weintrager Adolf

Akvarelekkel szerepel az alábbi táslaton

N.N.: Képző és iparművészeti bemutató Salgótarjánban

Nógrád 1969 VII. 12

Weintroger Adolf

Akvarelekkel szerepel az alábbi tárlaton

N.N.: Képző és iparművészeti bemutató Salgótarjánban

Nógrád 1969 VII. 12

MDY

Weinträger Adolf

festő

Több képe van a Magyar Nemzeti galéria bistokában van, ugyszinten a pécsi muzeumban is.

Aszalós Endre: Weinträger Adolf festő
Művészet, 1969. magus - 3 6. lap

M.D.
1

Weintraeger Adolf

festő

Elnyerte a pécsi Janus Pannonius
díjat, a megyei tárlatok és a Peda-
gógus Képző művészek országos kiál-
lításainak első és második díját.

Oszlács Endre: Weintraeger Adolfról
művészet, 1969. május - 36 lap

M.D.Y

Weinträger Adolf
festő

Kiemelkedő művészpedagógiai
munkásságát villamunkó a „Köz-
oktatásügy kiváló dolgozója" kitün-
-tetéssel jutalmazta.

Aszalás Endre: Weinträger Adolfról
művészet, 1969 május – 36 lap

M.D.K.

Weinträger Adolf

festő

Sok várhatrajzot hészit, önálló lapot. Figyelemre méltó az „Apollinaire" sorozata. Itt mutatkozik meg mondanivalójának gazdagsága.

Oszalós Endre: Weinträger Adolfról
Művészet, 1969. magus – 36 lap.

M.D.V.

Weinträger Adolf
festő

Mint rajztanár Kornely eredménye-
ket ér el, diákjai részt vettek az indiai,
tokiói, djakartai, San-Francisco gyer-
mekrajzkiállításokon és UNESCO díja-
kat nyertek.

Oszalós Endre: Weinträger Adolfról
Művészet, 1969. magus – 36 lap.

M.D.K.

Weinträger Adolf
festő

Az 1956-ig tartó sikeres tanuló-
ciek után, fokozott burgalommal
fordul a grafika féle, hulóniosen
a kordúrra épített tusrajz műfajában
tevékenykedik.

Oszalós Endre: Weinträger Adolfról
Művészet, 1969. Majus - 36 lap.

Weinträger Adolf
festő

M.D.K.

1953-ban herdi meg egy Bács megyei
községben, Vaskúton rajztanári mű-
ködéset. Közben a szegedi Tanárkép-
ző Főiskolán gyarapítja ismereteit.

Aszalós Endre: Weinträger Adolfról
Művészet, 1969. Magyar - 36 lap.

M.D.K.

Weinträger Adolf

festő

A művész Rudnay mester tanítványa, aki romantikus-realista hagyományokat folytat.

Aszalós Endre: Weinträger Adolfról

Művészet, 1969 május - 36 lap

M.D.K

Weintrager Adolf
festő

Mint növendék az 1948-as budapesti
VIT-kiállitáson mutathorott be előzőt,
szerepelt a Vidéki Képzőművészek első
és második Ernst Museumi tárlatain is

Aszalós Endre: Weintrager Adolfról
Művészet, 1969. május - 36 lap

M.D.K

Weinträger Adolf
festő.

1947-ben a Rudnay Műveszlelep
Szabadakadémiáján tanult egész
1953-ig Bajan. Ez az idő kolónsta
tehetségének kibontakozásához járult.

Aszalós Endre: Weinträger Adolfról
Művészet, 1969. május - 36 lap.

M.D.Y.

Weinträger Adolf

festő

A „Várakozás" c. képén a lefolyott belső izgalom kifejezését ábrázolja a művész. Az archip festiszete a különböző indulatok ábrázolásai.

Aszalós Endre: Weinträger Adolfról
művészet 1969 május – 36 lap

Weintrager Adolf

szerepel a
Tavaszi Táslatok Szolnokon

Ridey gábor: Tavaszi Tárlat 1969

Szolnok megyei: Néplap 1969 V.22

Weintrager Adolf festő

Bajár él. A hagy. kegyőművészet
szevetsége helyi titkára lett.

N.N.: Tisztújítás

Szolnok Megyei Néplap 1969 I. 7.

MDK

Weintrager Adolf

Kiállitási kritika

Petőfi népe 1968 aug.14.

MDK

Weinträger Adolf

akvarell:

Eső után

Tanya ősszel

1. Orsz. akvarell kiáll. Eger, 1968.

Gárdonyi G. Színház

MDK

Weintrager Adolf

Borus koratavasz, akv.

Tavaszi borulás, "

9. szegedi nyári tárlat. Móra F. Muz.

1968. aug.

Weintrager Adolf (Baja)

Rajzok

Képzőművészkörök Országos Kiállitàsa
a Nemzeti Szalonban (Péter Imre)
Művelt Nép 1952. dec.

M.D.K.

Weinträger Adolf
festő

„Fahuvég" olajfestménye szere-
pel a kiállitáson.

Mészáros Fülöp: Modern Magyar Festészet kiállitása Baján
Művészet, 1963. augusztus – 39 lap

Weinstok József

1879/80. I. esti tanfolyam
stud. Nagygyéresen (Templár
m) 1858 ápr. 28. Izr. 4 elemi.
Szobafestő Scholznál.

Lelet, szurduki VI. 205.

Weinstock Lévi

festō

1895

Eimisk 1930

90. l.

tendők.

Budapest, 1

A minis

A Műemlékek országos B i z

Weintraub Adolf

Emlékre

Jubileumi találat Petőfi Népe

Kecskemét 1970. máj. 10.

Weintrager Adolf
festő-

A művész 1957-ben csehszlová-
kiai, 1961-ben NDK-beli,
1962-ben lengyelországi tanul-
mányutaton járt.

Bauer Jenő Weintrager Adolf kiphiallthása
Művészet, 1970, szeptember - 41 lap

Weinträger Adot

1. Ház mögött alv. 70x46
2. Őszi esőben alv. 69x46
3. Hazafelé alv. 70x46

II. Országos Akvarell Biennálé
1970 Eger

Weinbrager Adolf

Szerepel a Derkovits terem akvarell kiállításán

Gál György Sándor: Kiállításról kiállításra

Magyar Hírlap 1970 VIII. 4

Weintragev Adolf

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-968, 337-748, 340-726

PETŐFI NÉPE

1970 SEP 6-

1021

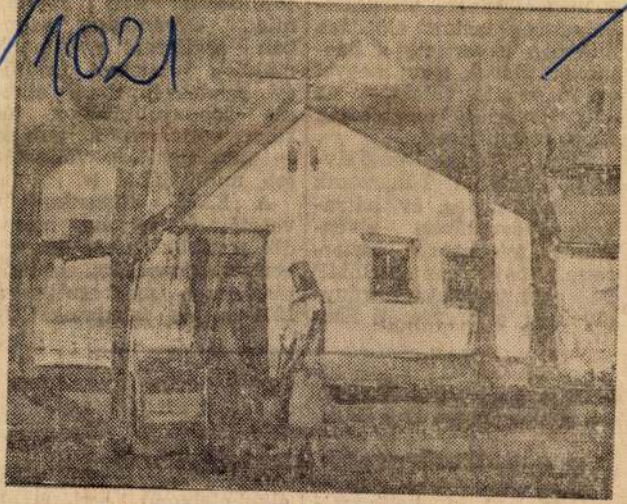

Weintragev Adolf festménye

napján
a megy
helyett
melybe
madik
eredm
elköve
főbb
Ezut
társ
el. El
levő
zendő
tette,
X.
elveinek, a Szervezeti Sza-

1971-es évi

Rendelet

a gépjárművezetői engedélyekről

Megjelent a belügyminiszter rendelete a gépjárművezetői engedély, továbbá a villamos- és t

alkoholelvonó kezelését elrendelték és a kezelés óta egy év még nem telt el

Weintrager Adolf

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAPTÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MAGYAR HÍRLAP
Budapest

1970 JÚN 12

WEINTRAGER ADOLF festőművész kiállítá-
sa ma, pénteken délután 5 órakor nyílik a Paál
László-teremben (VII., Rákóczi út 57/b).

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

PETŐFI NÉPE

ORT 4-1

Weintrager Adolf
1021

Weintrager Adolf rajza.

...gadd el

a rádiós vetélkedőn

(*Folytatás az 1. oldalról.*)
tak az eredményességhez.

Köszönet illeti viszont a posta rendkívüli szolgálatot ellátó dolgozóit és a munkásőrséget, akik sikerünk technikai fedezetét adták. Ide tartoznak a Rádió műszaki személyzetének tagjai is, akik „megyei szívvel" dolgoztak velünk.

Szilágyi János és Rapcsányi László szuggesztív közvetítése és lelkes együttműködése pótolhatatlan segítséget jelentett. Erre — reméljük — a következő fordulók küzdelmeiben is számíthatunk.

(—ts. —s)

Weintrager Adolf
festő

Egy NDK-beli és egy jugoszláviai szereplés után reprezentatív kiállítása nagy sikert ért el.
A műveri az alföldi festészet szellemi szférájában áldódott.

Bauer Jenő: Weintrager Adolf képki állítása
Művészet, 1970. szeptember - 41 lap

Weintrager Adolf
festő -

Ez év jelmisában volt kiállítása a Pa ál László teremben. A művész 15 nél több gyűjteményes kiállításon vett részt.

Bauer Jenő: Weintrager Adolf képki állítása
Művészet, 1970. szeptember - 41 lap

Weintraeger Adolf
festő.

Pajta mögött"
" (repro)

Bauer György: Weintraeger Adolf képkiállítása
Művészet, 1970. szeptember – 41 lap.

Weintraeger Adolf
festő-

A művész a Janus Pannonius
emlékplakettnek, a Pedagógus
Országos Képzőművészeti Kiállítás
I. díjának birtokosa.

Bauer György: Weintraeger Adolf kiállítása
Művészet, 1970. szeptember - 41 lap.

Weintrager Adolf
festő

Kiállításán olajfestményeket
a gyarellehet és grafikákat
mutatott be. Anyaga gazdag
és változatos.

Bauer Jenő: Weintrager Adolf képkiállítása
Művészet, 1970. szeptember - 41 lap

Weintraeger Adolf

Kiállítása nyílik a Pável Dénhó-teremben

Hallottuk
Erdi Hírlap, Tpr. 1970. jún. 10.

Weinberger Adolf

Vaskúton él. A kiskunhalasi Thorma János huszumban Szóhitása nyílt

Szocialista hűvészetért 1969 okt.

MDK

Weintrager Adolf, festő

A Paál László-teremben nyílik kiállítás műveiből.

–: Hallottuk

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1970. jún. 10.

Weinträger Adolf, festő

A Paál László-teremben nyílik meg tárlata.

—: Hír

8.

Népszabadság, Bp. 1970. jún. 12.

MDR

Weintraegel Arnold

Emlékre

Falu Tibor: Téli Hajlat '69

Petőfi Népe, Kecskemét 1970. feb. 24.

Weinträger Adolf
festő.

Részt vett a tárlaton, ahol
bemutatta „Elgondolhozva"
c. képét.

Gyapai József: Kiállítás Bajáu
Művészet, 1970. február – 95 lap.

MDK

Weingräger Adolf

Sárgafalu ház, gouache

Ház előtt, o.

Bács-Kiskun m.i képzőművészek tárl. 1967.
Kecskemét Katona J.Muz.

MDK

Weinträger Adolf

repr.:

Vaskuti utca

Bács-Kiskun m.i képzőművészek tárl. 1967.

Kecskemét Katona J.Muz.

Weinträger Adolf

A rajztanárok szadai müvésztelepének idény - záró kiállitásán sikeresen részt vett.

Domonkos Imre: A Pedagógusok Szakszervezete nyári művésztelepeiről

Rajztanitás 1961. V. sz. 30.l.

Weintraeger Adolf

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 31

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÉPSZABADSÁG

Budapest

1970 JUN 12

— *WEINTRÄGER ADOLF FESTŐMŰVÉSZ kiállítása ma délután 5 órakor nyílik a Paál László-teremben. Megnyitóbeszédet mond dr. Solymár István, a Magyar Nemzeti Galéria főigazgató-helyettese.*

Weintrager Adolf

1021

Gyermekkezek, tündérujjak

Igazán megvolna rá minden okunk, hogy elbizakodottá váljunk művészkedő gyermekeinkre.

Vaskútról Weintrager Adolf festőművész növendékei meghódították már a fél világot. Nemzetközi hírük van, még Japánban is szerepeltek a képeik. A kunszentmiklósi Gál Sándor tanítványaitól nemrégiben az Új Írás közölt egy sereg rajzot...

Ahogy erről beszélgetünk, azt mondja Diószeghi Balázs, megyei rajzszakfelügyelő (szintén ismert festőművész), hogy: Hát a kecelieK? Az valami egészen rendkívüli...

Okvetlenül nézzem meg!

Megnéztem. Igazat adtam neki. Az ember nem vonhatja ki magát a lenyügöző hatás alól.

Mindezt csupa 12—14 éves gyerek csinálta?

Lányok, fiúk —, de a legtehetségesebbek mégis a lányok. Nem csoda. Mégiscsak inkább nekik való ez a — félig festészet, félig kézimunka — művészet, amit úgy hívnak, hogy batikolás.

Kérdezem az egyik kislányt, Szakács Klárit, hogy csinálják?

— Ceruzával előrajzolja az ember a selymen a képet, aztán amit fehéren akar hagyni, bekeni visszal, s beleáztatja az egészet festékbe. A legvilágosabba. Akkor ami világos marad, azt keni be, s a sötétebb festékbe mártja a selymet... Így, fokozatosan, míg el nem készül az egész...

— Meddig tart ez?

— Két délutáni foglalkozás legtöbbször elég.

— Neked hány képed van már?

— Otthon? Néhány terítő. De amihez az iskola adja az anyagot, az benn is marad. Mert egy nagyobb darab selyem száz forintnál is többe kerül...

Nem győzöm nézegetni a munkáikat. Különös fejek, mulatságos lovak, kecses madarak, utcák, tájak... És csodálatos színvilág...

Balogh Józsefné tanítványaival.

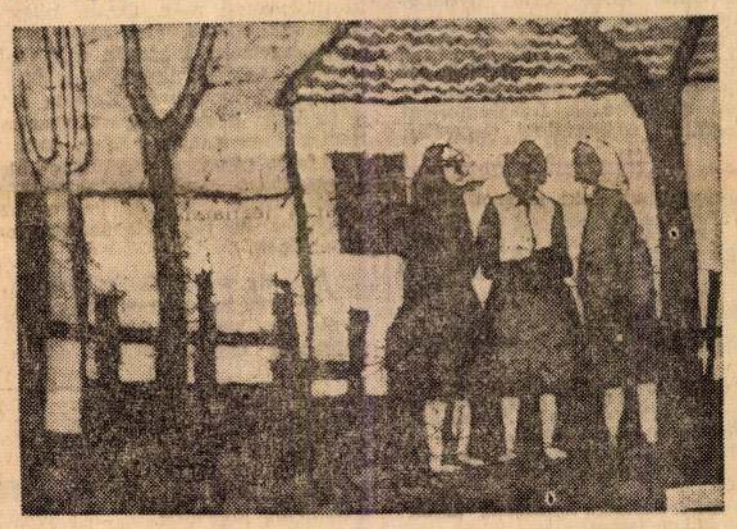

Találomra választottunk egyet a szebbnél szebbek közül.

A gyerekrajz ma divat. „A gyerek őszinte. Igazabban látja a világot!..." — mondják a gyermekrajz lelkesült hívei. A felnőttek is gyerekrajzot csinálnak. De leggyakrabban inkább csak a kéz ügyetlenségét másolják, anélkül, hogy tudnának a gyerek szemével látni.

Nem vagyok elfogult gyerekrajzrajongó. Most is egyre azon jár az eszem: honnan ezekben a képekben, többségükben, a vitathatatlan művészi látásmód és kifejezőképesség?... Az anyák, nagyanyák terítőbe, párnára hímezték, tojásra rajzolták, falra pingálták képzeletük kedvét... Talán innen...

Ez a sok szépség mennyi pénzt érne! Nem gondoltak rá, hogy megszervezzék az eladást — kérdezem a harmatosszemű szőke fiatalasszonyt, a szakkörvezető rajztanárt, Balogh Józsefnét.

— Nemnemnem!... — tiltakozik — Hogy elgépiesedjen a gyerekek munkája? Nekünk nem az a dolgunk, hogy üzletet csináljunk, hanem az, hogy megszerettessük a kézimunkát, s hogy ízlésre neveljünk.

Úgy teszek, mintha gyanakodnék, hogy talán csupa művészt szeretne nevelni.

— Ugyan! Hiszen még a két legtehetségesebb: Rácz Rózsa és Dudás Marika sem művésznek készül. Most nyolcadikosok. Egyik se akar majd a képzőművészeti főiskolára jelentkezni. Az egyik tanár lesz, a másik itt a ktsz-nél üvegfestő.

A szakkör harminc tagja közül (több is lenne, de most már csupán négyes tanulókat vesznek fel) ez a két kislány érte el eddig a legmutatósabb eredményeket. A tavalyelőtti országos gyermekrajz-kiállítás jutalmaképp az egyik Csillebércen üdülhetett, a másik textilfestő készletet kapott. Az iskola pedig tv-készüléket. Rácz Rózsát még a televízióban is szerepeltetik a „Rajzolj velünk" sorozatban.

Mindössze két éve léptek tehát nyilvánosság elé a kecelieK. Járt már kollekciójuk Prágában, Varsóban.

— És Indiában, az idén télen? Diószeghi Balázs azt mondta, hogy oda is küldtek képeket.

A tanárnő elhúzza a száját:

— Csak Pestre küldtük. A Kulturális Kapcsolatok Intézetének kellett volna továbbítania. De sajnos, nem értékkel adtuk postára. Valahol elveszett...

— ?

— Nem az első eset. Tavaly sem kaptuk vissza az országos kiállítás után a képeinket.

Így fest tehát az „értékesítés", amit az előbb kérdeztem? A fiatal tanárnő azonban csak mosolyog. Mutatja a falra aggatott selymeket és már nem is gondol az elveszett képekre:

— Nézze! Ez a kettő egészen olyan, mint a linómetszet. Váratlanul új, meg új megoldásokkal lepnek meg. Én is tanulok tőlük...

Mester László

AMI OTTHO

„Egy könnycsepp – és kész...“

Levelet kapott a szerkesztőség. A kék borítékból pontosan tenyérnyi kockáspapír került ki. Két oldalán mindössze 10 sor írás. De ez a tíz sor — éget!

„Anyósok és Anyák. Ha nem tudnának némán tűrni és hallgatni, vajon mi lenne akkor, ha azt kérdezi a négyéves unokájuk: „Nagymama, te nagymama vagy?“ — Igen. Miért kérdezed kisfiam? — Mert anyukám azt mondta, te vén hülye vagy, meg azt is mondta, vén paraszt vagy, nem nagymama.“

Mit lehet erre mondani? Egy könnycsepp, és kész.

Megöregedtünk becsülettel, éjt nappallá teszünk még ma is.“

Ennyi hát a levélke. Megborzad az ember. Egy anya — egy anyós — csak így tud, csak így mer pár panaszos szót ejteni. Illegálisan! Azt, hogy aláírás nélkül teszi, meg lehet érteni. Ki ne restellné anya-anyós létére, ha lánya-menye így beszél róla az unokájának?

Maga elé képzeli az ember ezt a nénikét. Egyike lehet azoknak a halk, gyámoltalan öregasszonyoknak, akiket tejeskancsóval, bolti portékával teli hálóval látunk szép új bérházak tövén osonni, tötyögni, iparkodni — melyiküknek hogy bírják a lábai. Bátortalanságukban legjobban szeretnének láthatatlanná válni. Akkor érzik nyugodtan magukat, ha befordulhatnak a kapun. Fel a lépcsőn, be a lakásba, ahol várja őket a kis unoka. Egy még apró, tiszta érzésű emberke. A feleslegesként megtűrt nagyszülők egyetlen olyan „fix pontja“, ahol még szeretetre, melegségre lelnek. Ez tartja őket életben. Ezért még érdemes élni.

Sok mindent megért, megérez, elvisel, lenyel némán egy ilyen gyenge öregasszony. És eljön egy nap, amikor *ilyet* kérdez tőle a kis unoka.

Nem tudjuk, ki ez a „hülyéző“, „vén parasztozó“ lány vagy meny. Leginkább olyasvalakinek képzelhető, aki — férje jól kereső állásban lévén — odahaza csipkéi igazgatásával, porcelánjai, csillogó bútorai törölgetésével, szabásminták szenvedélyes tanulmányozgatásával, körömés szempillafestéssel, s hasonlókkal veri el óráit. Nehezen várja, hogy mehessen a fodrászhoz, szabóhoz, másik ráérő barátnőhöz. Nyöszörögni, hogy milyen „borzalmas“ az élet.

Lehet ez a lány — meny — dolgozó nő. De abból a fajtából, aki a férjét is gyűlöli magában, mert mellette neki is „állásban kell lennie“. Ráadásul itt van ez az „öregasszony“, nyafogja kolleganőjének... A többit már tudja mindenki.

Az a nagymama pedig lehetett valamikor az a szívós, bírós kis parasztasszony, aki például marokszedője volt az urának a zsírosparaszt, vagy a gróf birtokán. Aki öt gyerekét tolta ki minden hétfő hajnalban a tanyára — talicskán, mert olyan kicsik voltak még. Örült, hogy volt egy eperfa, ami alatt „elböngészgettek“ a kicsik, míg ők arattak. Aztán mikor jött a dél, könnyüket nyelve fordították el a fejüket, hogy a gyerekeknek nem tudnak mit enni adni. Azok meg nyeldekelve meresztgették a szemüket a többi aratómunkásra, akik legalább kenyeret, hagymát, de tán még szalonnát is ehettek.

Az az apró, de határtalan erős napszámos édesanya pedig úgy segített kínján, hogy felkapott egy köcsögöt, és a déli pihenő alatt körülszalad gálta a tehetősek tanyáit: adna nak egy kis tejet. Hányszor, hányszor fordult holtfáradtan és sírva, üresen tette vissza a edényt az eperfa alá...

Ezek a paraszt anyák, apák álltak a munkásosztály, a Vörshadsereg mellé, mikor forr dalomra szólított minden szegényt, elnyomottat a történelem. Ők adták a vérüket, tartották mellüket, hátukat, karjukat veszélynek, míg stabil lábon nem állott az Új Világ. Igaz, nem tudták, mi a kibernetika, retteg tek az íróasztaltól, azt is kevesen értették esetleg, hogy mi a tagadás tagadásának törvénye az objektív tényező... Egyvalamit holtbiztosan tudtak: Meg kell változtatni a világot, mert a szolgaságot, nyomort nem lehet tűrni.

Mindezért ilyen osztályrészt nek kell jutnia egyes nagymamáknak, nagyapáknak? Hát ezeknek a „vén parasztoknak“, „vén munkásoknak“ nincs annyi nyugodt zuguk némely menők szép, új otthonában, mint volt valamikor a nyárspolgárok, kispolgárok szüleinek? Akikről ha émelygős érzéssel is, de mint „fehér hajú“, „megfáradt“ öregszülékről szóltak úgy általában. Akik pipázva, kötögetve üldögéltek a zajos unokák körében.

A mi levélírónk szavai: *„Megöregedtünk becsülettel, éjt nappallá teszünk még ma is.“*

Csak azzal ne exkuzálja valaki ezt a helyzetet, hogy „Ez azért nem általános.“ — Persze, hogy nem az. Higgyük el az egyre iskolázottabb, tv-t nézö, rádiót hallgató, színházba járó társadalomról, hogy ezzel tisztában van. Elég gyakori, primitív érv még ez: nem általános. Hát olyankor tegyünk szóvá a szocialista erkölcsi normákkal össze nem férő magatartásokat, mikor már általánossá váltak?!

T. I.

Jó étvágyat!

VASÁRNAP: Becsinált leves bárányhúsból, töltött bárány, karikára vágott sültburgonya, fejessaláta, mokkatorta tejszínhabbal.

HÉTFŐ: Zöldségleves, báránypaprikás galuskával, fejessalátával, habroló.

KEDD: Savanyú-tojásleves, párolt hátszín, makaróni, alma.

SZERDA: Lebbencsleves, somlói galuska.

CSÜTÖRTÖK: Gombaleves, rántott tonhal, burgonyapüré, cékla.

PÉNTEK: Bableves, füstölt csülökkel.

SZOMBAT: Burgonyaleves marhasült tojással töltve, kelfőzelék.

RECEPTEK

BÁRÁNYPAPRIKÁS. A megmosott és feldarabolt bárányhúst, zsíron kissé megpirított hagymás, paprikás lébe tesszük. Kevés vizet öntünk hozzá. Megsózzuk és fedő alatt pároljuk. Adunk alá kevés vörös bort. Ha megfőtt, tojásos, apróra szaggatott galuskával tálaljuk. Tetejére tejfelt teszünk.

PÁROLT HÁTSZÍN. A hátszínt megmosva, 10 deka szalonnával megtűzdeljük, sózzuk, borsozzuk. Serpenyőben mindkét oldalát forró zsírban pirosra sütjük. A visszamaradt zsírban kis cukrot pirítunk. Beleteszünk 10 deka karikára vágott zöldséget, egy nagy fej karikára vágott vöröshagymát, 2 gerezd fokhagymát. Megpirítjuk, megszórjuk kevés liszttel adunk hozzá 3—4 gombát, 2 babérlevelet, egy evőkanál paradicsompürét. Felöntjük 2 deci fehér borral, kis vízzel felforraljuk. A levet ráöntjük a lábasba tett húsra és lefedve sütőbe egy órán át pároljuk, míg puha lesz. Időközben a húst meg is fordíthatjuk. Mikor a hús megpuhult kiszedjük a léből és felszeleteljük, a mártást átszűrjük, kellő sűrűségűre lefőzzük és tálaláskor a húsra öntjük. Makarónival tálaljuk.

MOKKATORTA. Hozzávalók: 6 db db tojás, 12 deka cukor, 12 deka liszt, krém. A tojás sárgáját a cukorral habosra keverjük, majd kanalanként beleszórjuk a lisztet. Ezután hozzáadjuk a hat tojás keményre vert habját, kisütjük. A kisült piskótát lisztezett papírra borítjuk, ha kihűlt vízszintesen három részre vágjuk és krémmel megtöltjük. A krémhez 20 deka vajat jól kikeverünk 15 deka porcukorral és féldeci, erősre főzött feketekávéval.

Kié a park?

ISMEREK egy családot, kertes házból költöztek az új lakótelep egyik összkomfortos lakásába. A régi, omladozó házban, ahol több lakóval együtt nagyon szűkös viszonyok közt laktak, nem volt fürdőszoba, az ivóvizet a sarokról kellett behordani, a falakról ősszel pedig már a virágágyasok, apró játszóterek, homokozók körvonalai is kibontakoztak. A kertészek facsemetéket, évelő töveket ültettek és fűmaggal szórták be a kopár részeket, beültetik virággal a kirugdosott tövek helyét. Felszerelik a padok ülőkéit is, hogy a környező házak lakói jól érezzék magukat a tavaszi napsütésben. Olyan jól, mintha saját kis kertjükben üldögélnének.

Hiszen ott is ül-

MDK.

Weintrager Adolf

Bajai kiállitásának hirdetése

Petőfi Népe 1965 máj.22.lap -

MDK.

Weinträger Adolf MDK

Borus idő, akv.

Műcsarnok 1954.V. Magy. Képzőm. Kiáll.

Petőfi Népe
1965 AUG 20
Weintrager Adolf
1021

(Folytatás a 6. oldalon.)

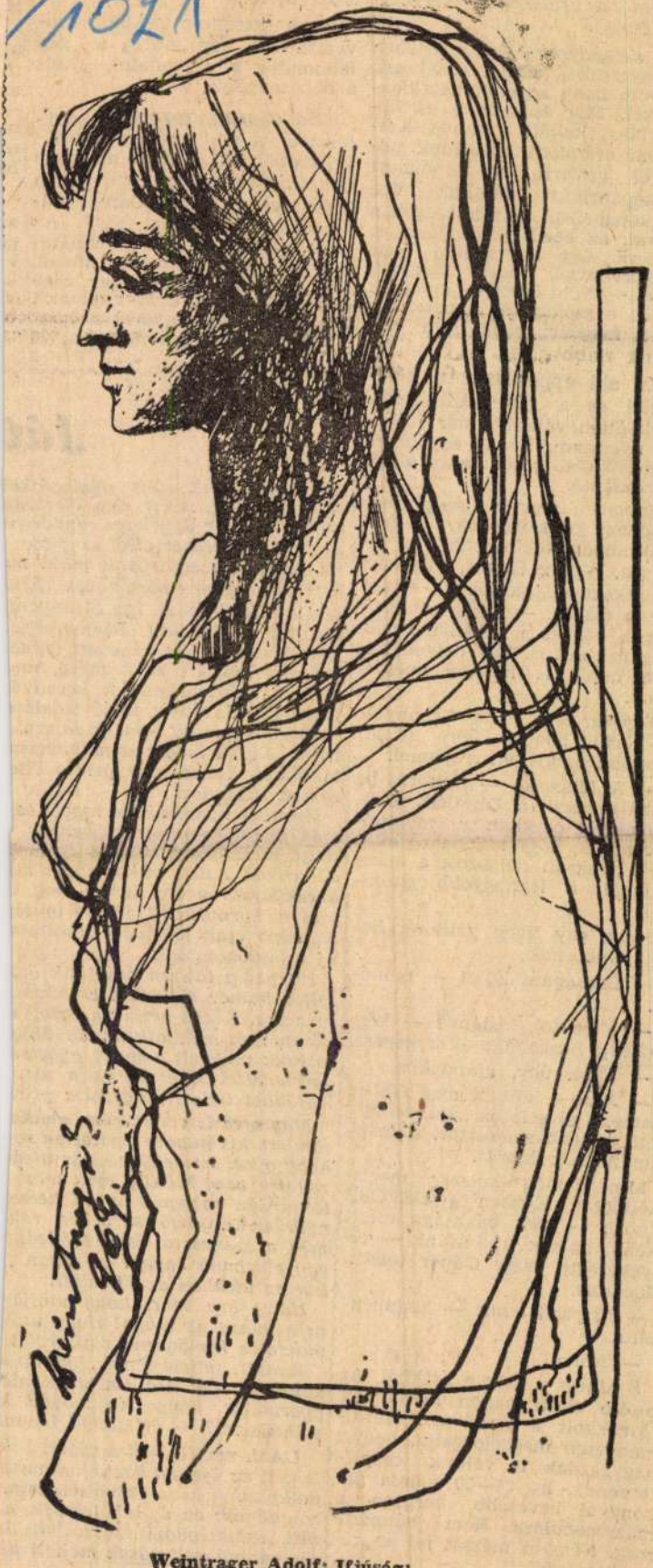

Weintrager Adolf: Ifjúság

ta el a könny a paraszt szemét.

— Semmi de. Magának nyolc apró gyereke van, nemde? És engem ne urazzon! — veregette vállon.

A szegényparasztok körében megnyertük a csatát. A baj csak az volt, hogy a gyonetettek bennünket. Már hajnalban csirkepaprikást kellett falnunk. Két-három óránként húzattunk udvarról udvarra, s mindenütt csirkepaprikást találtak fel. Csirkepaprikás volt a reggeli, a tízórai, az ebéd, az uzsonna, a vacsora. Egy hét múlva már könyörögtünk, hogy hagyják abba. — Nem lehet — mondták —, ez a szokás. A szomszéd is kitett magáért, s mi sem vagyunk alábbvalóak.

Én, aki éppen csak a húzatásnál és a gép beállításánál ügyködtem valamit, már 105 kilót nyomtam, s az egyébként nagyevő Gábor sem adta alább a mázsánál.

Hanem ahogy a szegénysor végéhez közeledtünk, egyre gyakrabban tekingettünk a lapályra. — Az istenit, még nem nyilatkoztak a kulákok — szisszegte Gábor. — Pedig ott érné meg a cséplés a gépállomásnak, meg nekünk is. Egy helyen három napig is lehetne dolgoznunk.

Egyszer csak csinos, tizennyolc év körüli, bögyös lány rózsás ruhában megjelent a gépnél.

— A Macuska — mutatta be Mihály bácsi, a DÉFOSZ elnöke, akiről csakhamar megtudtuk azt is, hogy a felszabadulás előtt gyakran dolgozott a leány apjánál, a legnagyobb gazdánál.

Maca egy üveg pálinkát hozott Gábornak.

— Édesapám küldi — mondta.

— Mire föl, kislány? — kérdezte a huszonhat éves gépész.

— Csak úgy, ajándékba.

— Aha — villant meg Gábor szeme, s elvette az „ajándékot", amit később szétosztott a cséplőmunkások között.

Mindez még kétszer megismétlődött. Közben a DÉFOSZ elnöke — akit bávasága miatt Mehál bá'nak tituláltunk — elnyekeregte, hogy Gábor tetszik Macának.

— Jó parti lenne — kommendálta.

— Nono.

S kibújt a szög a zsákból. Az utolsó előtti napon Mehál bá' „kirukkolt a farbával". Körülményesen megcélozgatta, hogy a nagygazdák is velünk csépeltetnének, ha 20—30 mázsa gabonával kevesebb kerülne a mázsacédulára. Nem bánnánk meg. Négy-öt mázsát mi is „részelhetnénk".

telenek voltak az állam gépével csépeltetni. Gábort már nem merték megkörnyékezni, de a gépésznek és nekem járó ebéddel vissza akartak vágni. Az első alkalommal hús nélküli hamisgulyásleves volt a menü. Én örültem is neki, hogy vége a „csirkepaprikás korszaknak", de Gábor megmagyarázta, hogy a silány koszt feltálalásával és

Ját

AZ ÁRUHÁZ előtti gyalogátkel sebességgel érkezett egy Warszav csikorgás, s az ügyeletes rendőr fu útkereszteződéshez. De az eléje tól hirtelen megtorpant, majd m dett az arca: egy hároméves kisfi felé a kisautójával. Így tartotta az átkelést. Bármennyir fiatal mama, nem engedett erede hát mit lehetett mást tenni, me hogy a szép világoskék kocsit k pedálozza az úttest túlsó oldalár

Egy kis epizód, amely rosszul volna. De én mégse sopánkodtam tanúkkal, hanem pár percre elm romba kalandoztam.

Ilyenkor nyáron kora reggel és széd fiúval azon versenyeztünk, tudja messzebbre hajtani a pincé dókarikát. Aztán mikor egyik na kerékpárabronccsal lepett meg, tem a környékbeli fiúk irigysé Napokig csak lótottam, futottam új tulajdonommal.

Ha pedig többen gyűltünk öss rekei, hamar előkerült a művés princike. Kézbe vettük a botot, közepét és nekiláttunk az ütög esténk megvolt a maga győztes dalmenettel kísértük haza azt, legtöbbet tudott pörgetni a prin

Még arra is emlékszem, amiko romban kis húgom izgatottan ro hogy gyorsan menjek ki az utcá rollerja van! Mintha csak most tonjárdán robogott az én kedve nyörűen csillogó sárvédős roll még a szevaszról is megfeledke egy elsuhanó Jaguár se olyan f kor az utcában az új roller.

Hány éve már, hogy utoljár princikézni az utcán! Hogy utol maszatos kis gyerek vaskarikát

Elmúlt, elfelejtettük, kimara kaink sorából. Ha ma megkérde gyermeket, hogy: No mondd k princikézni? — értetlenül bámul

LÁM, nem is kell a rádiót bek is kell az újságot kezünkbe venn dolkozzunk húsz év változásain. zonyságok: az új lakótelepek, a tási, egészségügyi és szociális lé társadalmi változások mellett nél

1903
1021

Weintrager Adolf rajza.

buszkén és ridegen:
a szent [illegible] hirdette —
nem lépl

S most n
gyümölcs
áraszt el
a forr...

sövekben árad lefelé,
áldását ontja ott,
ol rossz kutakban évekig
sak zord halál lakott.

hogy újra erdő, s lomb legyen
tt fönn a dombokon,
sak rajtad múlik, emberem,
összefogásodon.

S habár a nedves, rossz lapályt
— kellett a pénz nagyon —
eladta sorra már a gróf,
itt fönn a dombokon

még évek múlva is tilos
világ volt és a nép
nem kaphatott jó levegőt,
fényt s lombot semmiképp.

Nézd, arra lenn a két üzem
őrzi új életed,
mint két munkásőr, úgy vigyáz
a népes táj felett.

Ezernyi gépe, mint a szí
zúg egyre csak tovább,
s a homlokán ott láthatod
az ember csillagát.

Emitt kórusban traktorok
új daluk zengetik;
együtt él munkás és parasz
nap mint nap hirdetik.

Vésd hát eszedbe múltadat
jövődet ne feledd:
tiéd a táj, tiéd az arca,
és egyre emberebb.

Csurka Zoltán

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PETŐFI NÉPE

Weintrager Adolf

1967 FEB 2 6

1021

Weintrager Adolf: Tavaszváró.

A lakás többi helyiségéber
tők dolgoznak s egy-két b
darab húzódik meg a saro

— A Hazafias Népfront
si bizottsága kezdeményez
1965 decemberében alakult

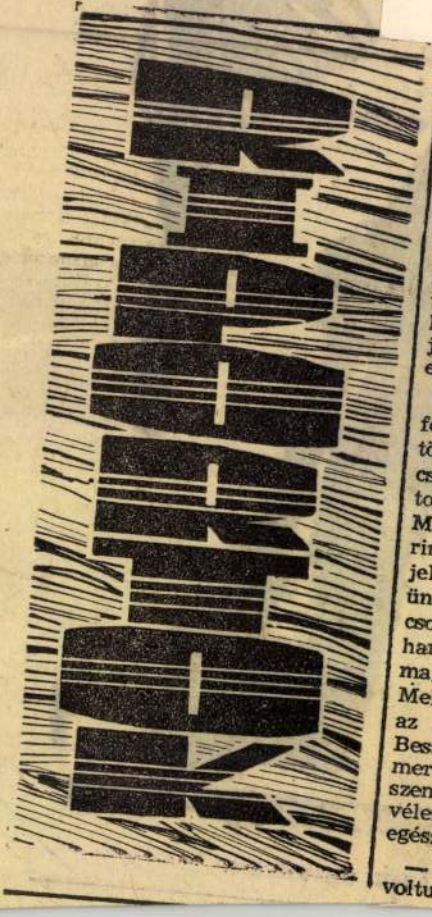

vízvezeték árkainak elkészítését.

Így volt ez Kovácséknál is. A férj, aki a MÁV-nál vonatvezető, fárasztó szolgálatát letéve, egyenesen az építkezéshez sietett. — Sokszor még főtt étellel sem tudtam várni — mondja a felesége, de rögtön hozzáteszi: — Ezért soha egyetlen szóval sem neheztelt. Ő is tisztában volt azzal, mit jelent házat építeni, húsz család gondját — ha nem is mindet — egy embernek intézni.

Talán még büszke is volt a feleségére éppen úgy, mint a többiek, akik maguk között csak „elnökasszonynak" szólították Kovács V. Sándornét. Még azok is, akiknek kor szerint a lánya lehetne. Megható jelenet zajlott le a kulcsátadási ünnepségen, január 21-én, vacsora közben. Egymás után hangzottak el a pohárköszöntők, majd felállt egy idős vasutas. Meleg szavakkal köszönte meg az „elnökasszony" fáradozásait. Beszédét nem fejezhette be, mert könnyek árasztották el a szemét... Nemcsak a maga véleményét mondta el, de az egész építőközösségét:

— A sok munkától fáradtak voltunk, de ezen az éjszakán,

Weintrager Adolf MDK

Vaskuti táj, akvarell

Tanya, borus időben, akvarell

Műcsarnok 1955 VI. Magy. Képzőm. Kiáll.

Weinbrager Adolf
festő

MDL

Vaskúti művén kiállított anyagá-
ból kitűnik a „Kőtörő", a „Szekely
kiszány", a „Halas esendelet"

Sarkadine Hárs Éva: Kiállítás a megyei ...
Dunantuli Napló, 1956. jan. 22 - 6 lap

Weinträger Adolf
fesső

M.D.K

Resitvett a tarkaton?

Nemeth Béla: Szklóron megnyílt a vidéken –
Dunantúli Napló, 1956. jan. 24 - 6 lap

Weintrager Adolf
festő

M.D.K

Képeit bemutatta Magyar
Tanács Kultúrotthonában
rendezett tárlaton.

— : Kiállítás
Dunántúli Napló, 1956. jan. 11 ~ 4 lap

Weinträger Adolf
festő

M.D.K.

Részt vett a tárlaton.

Garami: Drísgardag nap
Dunántúli Napló, 1956. május 8 - 3 lap

Weintrager Adolf festő

M.D.K

Részt vett a Magyar Tanács Kulturalkotmányban rendezett tárlaton.

—: Ki állítás
Dunántúli Napló, 1956. jan. 12 - 4 lap

MH SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-948, 340-726

PETŐFI NÉPE
1982 OKT 1[illegible]

Weintrager Adolf

MŰVÉSZET

● **Weintrager Adolf rajzai.**

ÁGH ISTVÁN:

Reggeliznek a madarak

Ez a korai ablak
rám tár egy péter-páli hajnalt,
madaraim kimaradtak az ég-
ből,
akár telefonszámos naptáram-
ból
halottaim, kereszt +-re,
minden madár a földön,
billegős galamb sétál,
a rigó hármakat ugrik,
az a kis szeleburdi
veréb is köztük szürkül,
sürgős reggelizés, amíg teázgatok
száz rózsaszín kukaccal
lett feketébb az udvar,
a macska kefe-sámli,
aztán meg törpe párduc
hátulról a galambra,
micsodá kedves ragadozás!
dúlás, ölés, falás,
egészségetekre! föl a fára!
s velük emésztenek a fák,
de nagy békére van kilátás!
harangszóig a szél is áll.

APRÓ

ingatlan

ÁRTKERTBEN Miklósi
pi út mellett, faházz
ncével, termő fákkal, be-
erített hobbi eladó. Irány-
r: 140 000,— Ft. Víz, villany
an. Érdeklődni: minden-
ap este 18 órától, Kecske-
iét, Forradalom u. 22. I.
m. 1. 5412

LADÓ a Kecskemét, Külső-Szabadság út 27. szám
latti tehermentes, beköl-
özhető, 3 lakásos családi
áz, esetleg berendezéssel
. Érdeklődni lehet: 8—17
óráig a helyszínen. 36 026

AJOSMIZSÉN tanya 1
old bekerített területtel
ladó. Állattartásra kiváló-
n alkalmas. Ajánlatokat
Villany megoldható" jel-
igére a kiadóba kérek. 36 166

VÁROS központjában
égyszobás, összkomfor-
os, különportás ház közü-
etnek vagy magánsze-
élynek eladó. Érdeklődni
Kiskunfélegyháza, Szőlő ut-
a 9. 3269

LADÓ Kecskemét, Dankó
. u. 43. számú házrész.
fószágtartásra is alkalmas.
Érdeklődni: 2. sz. Ügyvédi
Munkaközösség 2. szoba.
Klapka utca, délután 4 óra
után. 36 081

00 000 FT készpénz + OTP-
ítelátvállalással kertes
családi házat vennék Kecs-
keméten. Ajánlatokat „Má-
riaváros" jeligére a kiadó-
ba kérek. 36 106

KALOCSA, Vörösmarty u.
104/1. szám alatti 63 négy-
zetméteres, 2 szoba, kom-
fortos, kertes házingatlan
beköltözhetően eladó. Ér-
deklődni: Vörösmarty utca
102/2. alatt. 5516

SZELIDI-TÓNÁL a szabad-
szállási Aranyhomok Mgtsz
tulajdonát képező Lugas
Vendéglő telekkel, felszere-
léseivel együtt eladó. Ér-
deklődni: Szabadszállás,
Aranyhomok Mgtsz, József
A. u. 9. 36 024

ELADÓ központhoz közel
3 szobás, komfortos ház,
melléképületekkel. Érdek-
lődni a helyszínen, Izsák,
Árpád u. 1. egész nap.
36 035

TÖSERDŐN 150 négyszögöl
telken galériás, garázsos
nyaraló eladó. 2376 Hernád,
Fő u. Dormány. 5381

HÁROM szoba hallos, 72
négyzetméteres házrész el-
adó. Garázs van. Kecske-
mét, Mátyás király körút
55. földszint. Megtekinthető:
szombat, vasárnap egész
nap. 5506

TANYA eladó. Kecskemét,
Úrrét 163. Kecskeméti
György. (44-es úton 8. kilo-
méternél balra.) 36 160

BUDAIKAPUNÁL 2 szobás
társasház garázzsal eladó
igényesnek. Érdeklődni:
Kecskemét, Juhar u. 22.
Telefon: 23-840. 5442

ELADÓ háromszobás,
összkomfortos, gázfűtéses
családi ház. Érdeklődni:
Kecskemét, Tölgyfa u. 11.
Bodor. 5434

800 NÉGYSZÖGÖL gazdál-
kodásra alkalmas nagy ta-
nya, melléképületekkel, út-
hoz közel, eladó. Keresztes-
né, Kecskemét, Méntelek
151. 5373

HETÉNYEGYHÁZÁN, Kos-
suth L. u. 157. számú há-
romszobás új ház beköltöz-
hetően eladó. Érdeklődni:
Hetényegyháza, Kossuth L.
u. 158. 5332

adó. Víz, villany van. Ér-
deklődni lehet: a halbolt-
ban Kecskemét, Komszomol
tér 1. Zsurek. 5484

ÖSSZKOMFORTOS családi
ház, 1983. évi költözéssel el-
adó melléképülettel. Kecs-
kemét, Petőfiváros, Páfrány
u. 46. Érdeklődni: helyszí-
nen vasárnap egész nap,
hétköznap 16 órától. 5496

ELADÓ 2 szoba, összkom-
fortos, társas, kertes, garáz-
sos, gázfűtéses, kis csalá-
di ház. Érdeklődni lehet
szombat, vasárnap délelőtt
11 óráig, hétköznap 4 óra
után. Kecskemét, II. ker.
Szőlő u. 13/3. 36 172

Lakás

ELADÓ 3 szobás, nagy ga-
rázsos, földszinti lakás
450 000 Ft plusz 120 000 Ft
OTP-átvállalás. Kecske-
mét, Liget u. 4. Csikainé.
36 125

SÜRGŐSEN eladom Kecs-
kemét, Akadémia körút 63.
III. 24. szám alatti kétszo-
bás, összkomfortos OTP-s
öröklakásomat, hitelátvál-
lalással. Garázs van. Érdek-
lődni: naponta 18.30-tól vagy
25-562-es telefonon az esti
órákban. 5445

VÁROSKÖZPONTBAN le-
vő, 76 négyzetméteres, há-
romszobás lakás garázzsal
és kamrával eladó. Kulhanek
Péter, Kecskemét, Nyíri út
3. fsz. 7. 36 161

KÉTSZOBÁS, összkomfor-
tos, szövetkezeti lakásomat
elcserélném egyszobás,
széchenyivárosi lakásra.
Cím: Kecskemét, Szimfero-
pol tér 2. I. em. 5. Érdek-
lődni: mindennap délután
18 órától. 36 059

ELADÓ egy szoba, össz-
komfortos, hitelmentes la-
kás, garázzsal, azonnal el-
foglalhatóan. Kecskemét,
Műkertváros, Népfront u.
26. I. 6. 36 049

250 000,— FT készpénz + ha-
vi magas részletfizetéssel
másfél vagy kétszobás,
összkomfortos lakást ven-
nék Kecskeméten. Levele-
ket „Esetleg OTP-hitelát-
vállalással 231 953" jeligére
a kecskeméti Magyar Hir-
detőbe kérek. 5416

ELADÓ készpénz plusz
OTP-hitelátvállalással egy
emeletes társasházban új
3 szobás, gázfűtéses lakás
nagy garázzsal Érdeklődni:
Kecskemét, Csokor u. 22. I.
3. 36 127

ELADÓ széchenyivárosi, 2
szobás, központi fűtéses,
ebédlőkonyhás, erkélyes,
szövetkezeti lakás, Kecske-
mét, Nyíri út 61. IX. em. 53.
36 091

KECSKEMÉT, árpádvárosi,
egyszobás IV. emeleti lakás
eladó OTP-hitelátvállalás-
sal. Érdeklődni: Árpád kör-
út 16. IV. em. 11. Vasárnap
5—8-ig, hétfő 12-ig. 5564

HÁROMSZOBÁS, gázfűté-
ses szövetkezeti lakás ga-
rázzsal eladó. Kecskemét,
Műkertváros, Borostyán u.
5. A. lépcsőház II. em. 5.
5470

KALOCSÁN 2 és fél szobás
lakás beköltözhetően el-
adó. Készpénz + OTP-hi-
telátvállalással. Érd.: Baja,
Állami Biztosító, Molnár
Endréné. 1610

ELADÓ azonnal beköltözhe-

hitelátvállalással e
deklődni: Kecskem
di u. 8. B. IV. 26.

2 SZOBA, erké
négyzetméteres,
öröklakás beköl
eladó. Érdeklődni:
vasárnap egész n
köznap 6 óra utá
Kecskemét, Stádi
III. em. 37.

ELCSERÉLÉM k
széchenyivárosi, 2
szövetkezeti lakás
kisebbre. Ajánlat
gős 36 151" jeligér
ba kérek.

Gépek és alkatrész

UTÁNFUTÓ, 1
ketreccel együtt e
kunhalas, Alsótel
Zsebedics.

**VENNÉNK régi típ
nált (kecskelábas)
vasipari eszt
üzemképtelent is.
lai Mgtsz Orgová**

TRABANT 601-es,
nélküli, egyben va
részenként eladó
lődni Kiskunf
Felszabadulás u. 3
javítónál.)

PM rendszámú UA
csi eladó 1984-ig
műszakival, vonó
Nagy Zoltán K
Szemere Bertala
Kertváros.

5611-ES traktor e
gac, Kada E. út
ringék.

MULTICAR die
eredeti sebváltóval
pesen eladó. N
Örkényi út 56—58.

IGÉNYESNEK ela
állapotban levő, f
rázsban tartott, 4
hér. ZY rendszán
burg de Luxe. N
Kossuth L. u. 46.

850-ES Fiat Coupé
számú eladó. Ér
Szabadszállás. Ber
hétköznap 17 óra ut
bat, vasárnap egés

SZALAGFŰRÉSZ
600-as, vasállvány
Sárkány, 6320 Solt
út 16.

ZJ-S Trabant 601
Kecskemét, Juhar
Bíró,

S—100-AS Skod
Kecskemét, Kölcs

UC-S Trabant C
kímélt állapotba
Kecskemét, Petőf
V. em. 40. Érdek
előtt. Telefon: 24

ROBBANÓMOTO
ka szivattyú.
olasz motorral e
deklődni: Kecsk
nyi u. 37. Hódié
ter).

220 V-OS, alig ha
as szalagfűrész e
kemét, Bethlen

MOST vizsgázott
éves, PS rendsz
bant Speciál el
Kossuth u. 86. d

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Weintrager Adolf
PETŐFI NÉPE
1900 SZEP 25

1021

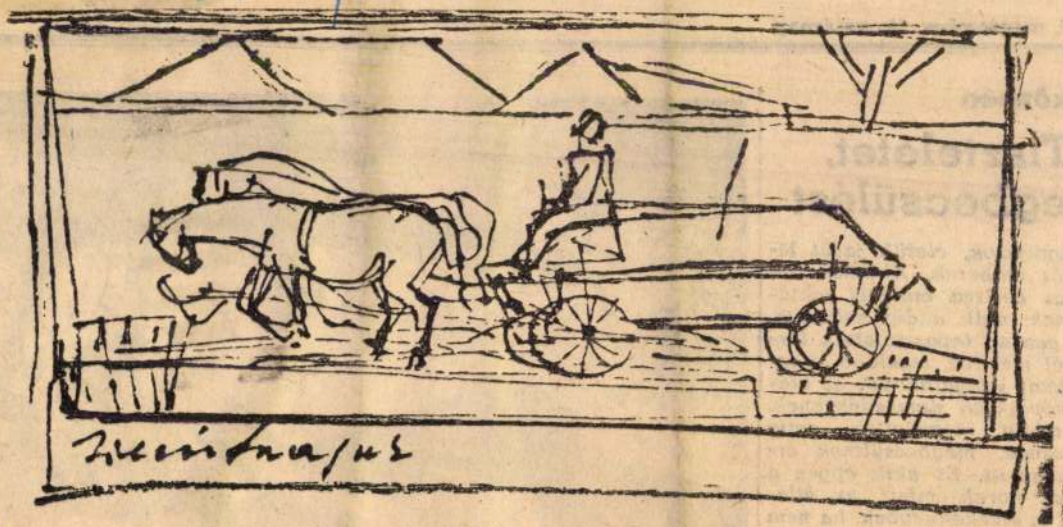

Weintrager Adolf vázlatkönyvéből.

Napközben

Tiszteletet, megbecsülést

Nyugdíjasok, életük javát leélt idős emberek. Akikben sok munkás évtized emlékei raktározódnak, akik addig boldogok, amíg gazdag tapasztalataik tárházából merítve, legalább jó tanácsokkal szolgálhatnak az utánuk következő nemzedékeknek, akik addig elégedettek, amíg hasznosnak, megbecsültnek érzik magukat. És akik éppen a meglett koruk miatt az átlagosnál is érzékenyebbek, ha nem igénylik vagy nem méltatják kellő figyelemre a tanácsaikat, ha a tisztelet és megbecsülés hiányának a leghalkabb jelét vé-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Weintrager Adolf

PEDAGÓGUSOK LAPJA

1966 JAN 7.

1021

Weintrager Adolf: Kohász

ső megoldás a megtévesztések elleni védőlépések ellen is megtalálja a szert, és így a három játék szoros egységbe kapcsolódik.

Az október 7-i számban közölt 35. sz. (Bakcsi) feladványban sötét két lépésére mattválaszt találunk a látszólagos játékban: 1. . . ., Hd6-ra 2. Vd6:-ot és 1. . . ., Hf6-ra 2. Vf6:-ot. A feladvány megoldásai az 1. Hg7! lépés jelenti, amely után világos 2. Ve4: lépéssel mattal fenyegeget. A látszólagos játékbeli lépések védelmet jelentenek a fenyegetés ellen, de most világos más mattal fogja el a sötét királyt: 1. . . ., Hd6-ra 2. Fd6:-tal, 1. . . ., Hf6-ra pedig 2. Ff6:-tal.

Érdemes megfigyelni, hogy a látszólagos játékban miért nem

járási titkár kérdezi: jár-e tanulmányi kedvezmény a szerződéssel alkalmazott óvónőnek?

A tanulmányi kedvezmény a szerződéssel alkalmazott dolgozókat is megilleti, ha az alkalmazás időpontjában már valamely felsőoktatási intézmény felvett hallgatói voltak. De a szabadságot, éppúgy, mint a többi kedvezményt, csak az alkalmazás arányában szabad biztosítani. A hat hónapra alkalmazott óvónőnek például csak 12 munkanap tanulmányi szabadság jár.

MDK.

Weinträger Adolf

Kiállitási kritika

Tiszatáj 1965 nov. 86o lap

Weintrager Adolf

Szerepelt a Bács-Kiskun megyei képzőművészeti kiállításon.

Petőfi Népe 1965. nov. 14.

MDK.

Weintrager Adolf

Kiállitási kritika

Szabad Föld 1965 juli.11.lap -

Weintrager Adolf M.D.K.

Müvei a pedagógus kiállitáson

A pedagógus-müvész konfliktusa

Gondolatok a IV. Orsz. Pedagógus Képzőművészeti Kiállitáson

Köznevelés 196 . febr. 26.

Weintrager Adolf

Rajzai a bajóti tárlatom.

Pelőfi Néve
1979. dec. 16.

Vargyas Mihály
ciup

Weintrager, építész

József, Dénes: Építettük '85.

Építésnet.

Az Építésügyi Tájékoztatási Központ 1945 óta minden tavasszal megrendezi az „Építettük..." c. kiállítást, melyen az előző évben elkészült, v. felújított létesítményeket mutatják be. — Néhány kísérletező szellemre találunk, mint pld. Palánkai Tibor és Weintrager építésnek tervezése: a kékescsabai Vásárhelyi Pál szakközépiskola tornatermének üvegdobozra. (enlitve).

Kritika, 1986. szept., 45-old.

Weintrager Adolf M.D.K.

Művei a kiállitáson

Tóvári Tóth István: A IV. Orsz. Pedagógus képzőmű-
vészeti Kiállitás
Kisalföld 1965. febr. 28.

Weintrager Adolf

a bajai képzőművészeti tanfolyam
növendéke.

Bácskiskunmegyei Népújság kiadása, 1952. ápr. 17.

WEINTRAGER Adolf festő

Forrás, 1987.6.sz. 96. p.

WEINTRAGER-KIÁLLÍTÁS

Weintrager Adolf festőművész visszatekintő kiállítását rendezték meg április 15-én Baján, az Eötvös József Tanítóképző Főiskolán. A kiállítási megnyitó után ankétra is sor került, melyet Sümegi György művészettörténész, folyóiratunk belső munkatársa vezetett.

a középkorban nemcsak jelentős egyházigazgatási központ (főesperesség) volt, hanem fontos közlekedési csomópont is. Már a rómaiaknál útkereszteződés helye. Ennek nyoma került feltárásra a Dózsa u. – Beloiannisz u. találkozásánál (K–Ny-i irányú) és a tanácsháza előtt (É–D-i irányú).[41] Ezeket az utakat a középkorban is használták: 1345-ben két utat is említenek Tapolcán:[42] a Veszprém–Tapolca, ill. Tapolca–Gyulakeszi–Kékkút–Zánka vezetésű, még római eredetű utakat. Utóbbi lehetett Pál püspöknek, vagy megbízottjának, a tapolcai főesperesnek az útvonala Kőkútra. A Kékkútról Salföldre, majd a kolostorhoz vezető földút nyoma a mai napig megvan, száraz időben gépjárművel is járható. Ezt az utat az I. katonai felmérés szelvénye is jelöli.[43]

[36] Országos Hadtörténeti Intézet, Térképtár, XIII/18. szelvény

[37] A mai Salföld (Veszprém megye) határában, az Ábrahámhegy ÉK-i oldalán álló, konzervált kolostorrom. Zsiray Lajos–Sch. Pusztai Ilona: A Mária-Magdolnáról nevezett salföldi pálos kolostor. A Veszprém megyei Múzeumok Közleményei, 1967. 247–258. pp.

[38] Guzsik, Tamás: Die bauliche Vorgeschichte der Basilika von Zsámbék. Periodica Polytechnica, 18–1974. 1–2. 150. p.

[39] O. Ht. Int. Térképtár, XI/22. szelvény (1783).

[40] Kapolcstól DNy-ra, az Eger patak völgyében kövezett római út nyoma került elő. Magyarország Régészeti Topográfiája (továbbiakban: MRT), I. Bp. 1966. 18/1. lelőhely, 68. p.

[41] MRT I. Bp. 1966. 49/5–6. lelőhely, 160. p.

[42] Holub József: Zala megye vámhelyei és úthálózata a középkorban. Századok, 51–1917. 45–60. pp. (továbbiakban: Holub, 1917), 56–58. pp.

[43] O. Ht. Int. Térképtár, VII/19. szelvény, 1784.

A KÉPCSARNOK MEGHÍVJA ÖNT

WEINTRAGER ADOLF

FESTŐMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSÁNAK
ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁSÁRA
1983. OKTÓBER 6-ÁN
CSÜTÖRTÖKÖN DÉLUTÁN 5 ÓRÁRA

MEGNYITJA:

DR. BÁNSZKY PÁL

MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ
A BÁCS-KISKUN MEGYEI MÚZEUMOK IGAZGATÓJA

MEGTEKINTHETŐ:
1983. OKTÓBER 6–20.

KÉP CSAR NOK

DUNAÚJVÁROS, APÁCZAI CSERE JÁNOS ÚT 4–6.

F. k.: Köteles István – 83-1219 DNy

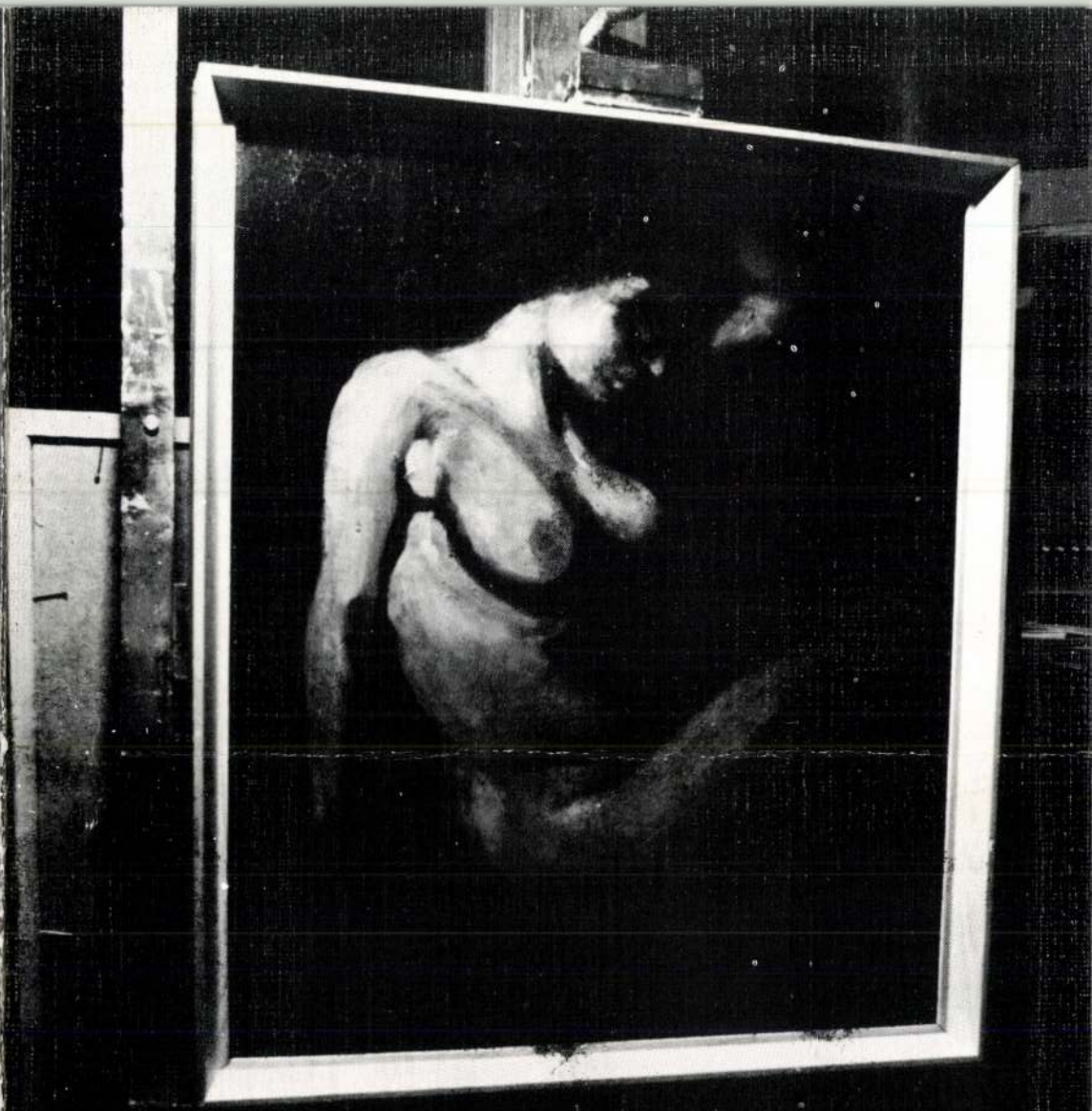

Weintrager Adolf

DUNAÚJVÁROS

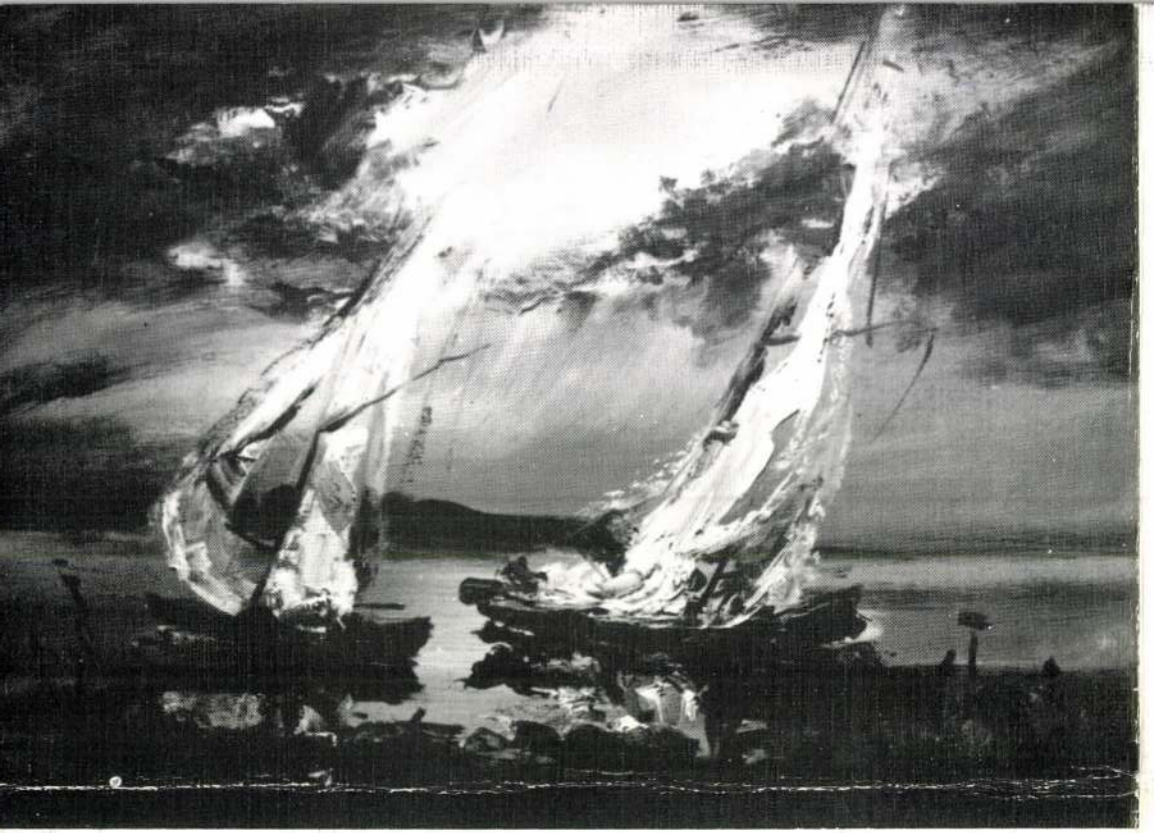

1927-ben születtem Diószeg községben. Tanulmányaimat Galántán, Léván, Debrecenben végeztem. 1947–1952-ig a bajai Országos Rudnay Gyula Szabad Akadémia növendéke voltam. Majd folytattam a tanulást a szegedi Tanárképző Főiskolán, végül a Magyar Képzőművészeti Főiskolán kaptam diplomát.

Művészeti tevékenységem mellett, a vizuális kutatómunka területén is dolgoztam, illetve dolgozom a bajai Tanítóképző Főiskola Művészeti Nevelési Tanszékén. Rajzpedagógiai munkásságom elismeréséül két ízben nyertem el a Közoktatásügy Kiváló Dolgozója, valamint a Kiváló Tanár, illetve a Magyar Népköztársaság Kiváló Munkáért kitüntető érmet.

TANULMÁNYUTAIM:

Csehszlovákia, Szovjetunió, Lengyelország, Jugoszlávia, Románia, Olaszország, Spanyolország, NSZK, Franciaország, Svájc.

1948 óta állítok ki. Első nyilvános szereplésem Budapesten a VIT alkalmából volt. Számos országos, megyei, területi szervezeti, valamint külföldi kiállításon szerepeltem: a Vidéki Képzőművészek I. és II. budapesti kiállításán az Ernst Múzeumban, a Műcsarnokban, az Országos Egri Akvarell Biennálékon, az Alföldi Tárlatokon, a szegedi Nyári Tárlaton, a Középmagyarországi Területi Szervezeti Kiállításokon, a megyei Téli Tárlaton, Pécsett, Szegeden, Székesfehérvárott, Győrött, Miskolcon, Bulgáriában, Franciaországban, Jugoszláviában, Szovjetunióban, Angliában.

ÖNÁLLÓ KIÁLLÍTÁSAIM:

Baján és NDK-ban 1961-ben, Debrecenben, Hajdúnánáson, Kabán 1963-ban, Szolnokon az Aba-Novák Teremben és Martfűn 1968-ban, Kiskunhalason a Thorma János Múzeumban 1969-ben, 1970-ben a budapesti Paál László Teremben, 1972-ben Pécsett, 1973-ban Kecskeméten a Katona József Múzeumban, Hajdúszoboszlón, 1974-ben Zalaegerszegen, 1975-ben Kiskunhalas, Madaras, Vaskút, 1977-ben Miskolc Szőnyi István Teremben, 1980-ban Nyíregyháza Benczúr Teremben, 1982-ben Bácsalmás, Bácsborsod, Tataháza, Vaskút és Jugoszláviai Zombor-ban.

Ezenkívül számos üzemi kiállításon szerepeltem, valamint a Képzőművészeti Világhét rendezvénysorozatai során – a meghívások alapján.

DÍJAIM:

Janus Pannonius Emlékplakett, Székely Bertalan díj, Nagy István Emlékérem, Bács-Kiskun Megyei Tárlatok I. díja, és II. díj. Megyei Szakszervezet díja, Megyei Nívó-díj, Bács-Kiskun Megyei Tanács Művészeti díja a kiemelkedő művészeti és közéleti tevékenységéért. Ped. Képzőművészek Országos I. díj és II. díj. Megyei kiállítások I. és számos II. díj, SZMT díja 1983.

Tagja vagyok a Magyar Népköztársaság Művészeti Alapjának, a Középmagyarországi Területi Szervezetnek (mint vezetőségi tag), továbbá a Magyar Képző- és Iparművészek Szövetségének.

Műveim szerepelnek a Magyar Nemzeti Galériában, Szolnokon a Damjanich János Múzeumban, Pécsett a Janus Pannónius Múzeumban, Kecskeméten a Katona József Múzeumban, valamint hazai és külföldi műgyűjtők gyűjteményeiben.

Műfajok tekintetében a klasszikus akvarellt, valamint olajfestményeket, illetve az egyedi grafikát művelem.

Témavilágom az Alföld s a benne élő ember múltja, jelene. Emellett asszociatív összetett élményanyagomat dolgozom fel.

WEINTRAGER ADOLF

Weinträger Adolf

festőművén

Töprengés a Kiskunfélegyházi téli tárlatról.

Vorga Mihály
cikke

Petőfi Népe
1981 jan. 6.

Weintrager Adolf, kstó

L: Nagy Tihón

– : Heti ajánlat. 3–4.

Új Tübör, B p., 1986. febr. 2. XXIII/5

Weintrager Adolf festőművész

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

PEST MEGYEI HÍRLAP

1984 OKT 2 0

1021

Lepergett esztendők

Weintrager Adolf alkotása

1. Mexikóhoz tartozó sziget a Csendes-óceánon. 2. Firenze folyója. 3. Rag, a -be párja. 4. **Mexikó legnagyobb folyója, a Rio Bravó (2800 km), a folyó másik ismertebb neve.** 5. Belül sima! 6. Szibériai folyó, a Laptyev-tengerbe ömlik. 8. **Az ország legnagyobb kikötővárosa a Mexikói-öböl partján.** 10. **Ez a déligyümölcs egyik fontos mezőgazdasági terméke Mexikónak.** 12. Egészen friss keletű. 16. Mulatságos, nevetséges. 18. Csökönyösség. 20. Vőlegényjelölt. 21. A zene fele!

Pajtások! A vastag betűkkel szedett sorok megfejtését, a többi októberi megfejtéssel együtt — egy levelezőlapon —, november 10-ig küldjétek be a szerkesztőséghez. Már egyetlen helyes megfejtéssel is lehet nyerni.

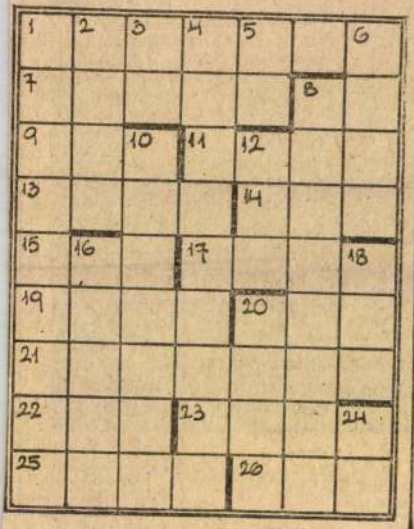

Solymári fine

Az asszonyoktól leste el … sítse az ételt, milyen fűszert … kács. Ottjártunkkor jegyeztük

SVÁB SERTÉSÉRMÉK. … szeleteljük, majd kiverjük. A… megpirítjuk benne a felszele… fűszerezzük törött borssal, sóval, piros … sítjük. Tejfölös habarással sűrítjük. Végezetül petrezselyemzöldet szórunk rá. Burgonyafánkkal tálaljuk, kevés tejfölt teszünk a tetejére.

KIRÁLYHALOM. Sertésbordából szeleteket vágunk, kiverjük, és a tepsiben egymás mellé helyezzük. Erre a következő tölteléket halmozzuk. Sós vízben megfőzött, karikára vágott burgonyát teszünk minden szeletre. Erre kerül az előzőleg megpárolt savanyú káposzta, megtejfölözzük. Mindegyikre egy-egy átsütött füstölt kolbászdarab kerül. Ezt az egészet beborítjuk a következő mártással: a tejfölt egész tojással, liszttel összekeverjük, hogy sűrű palancsintatésztát kapjunk, sóval, törött borssal ízesítjük. Tetejére egész krumpliból készült korona formát teszünk. Idénysalátával tálaljuk. A halmok tetejét kevés tejföllel megfuttatjuk, petrezselyemzölddel díszítjük.

ARADI APRÓPECSENYE. Burgonyafánknak való tésztát készítünk, amiből csíkokat vágunk, megfonjuk és bő zsírban kisütjük. Ezek után a kockára vágott szalonnát kisütjük, vöröshagymát dinsztelünk benne. A sertéscombból vágott csíkokat erre rádobjuk. Amikor kifehéredik, sóval, borssal, majorannával fűszerezzük. Köménymagot szárazon lepirítjuk, kicsit felöntjük, csak a levet öntjük az előbbihez. Tejföl, só, mustár, töltelék fűszerkeverék, sűrített paradicsom, reszelt fokhagyma, apróra vágott zöldpetrezselyem kerül hozzá. A következőképpen tálaljuk: a fánkokra rátesszük a húst, a szaftot, meglocsoljuk tejföllel. Tetejére snidlinget szórunk.

Összeállította: **ERDŐSI KATALIN**

SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Weinträger Adolf festő- és grafikusművész

PETŐFI NÉPE

1983 DEC 18

1021

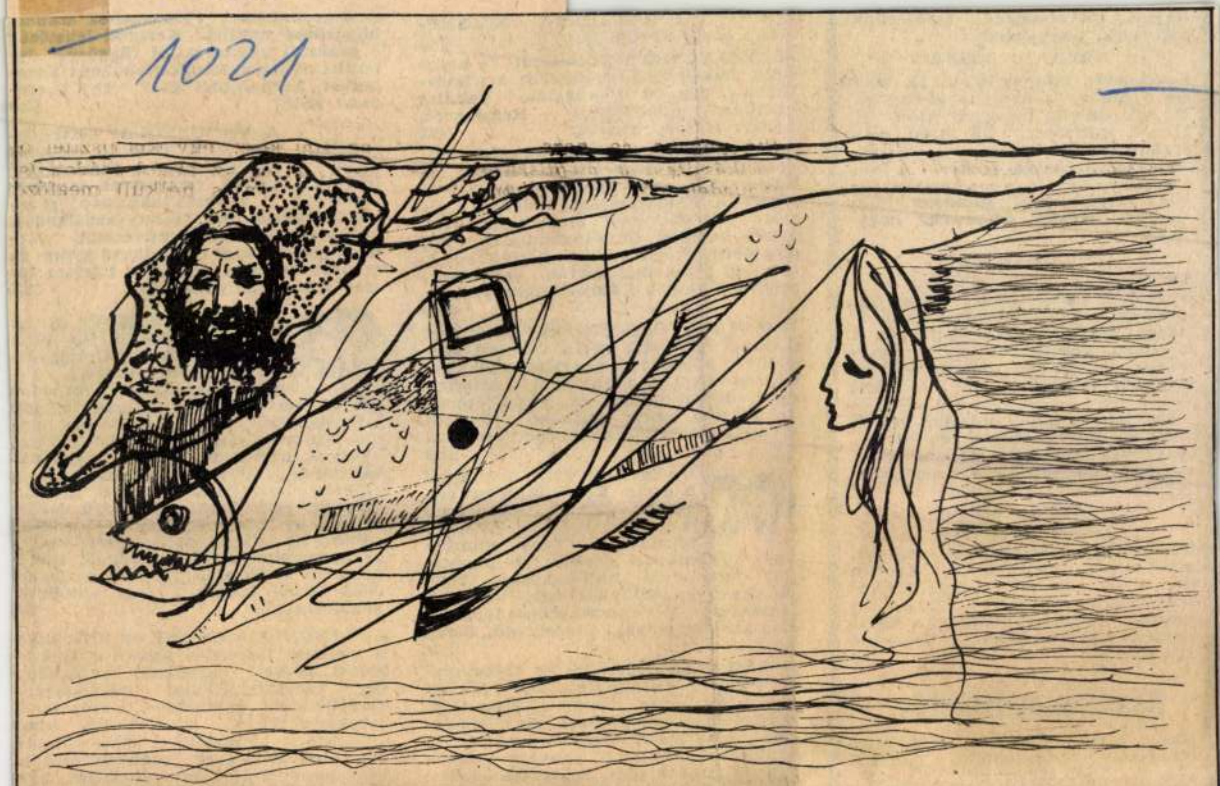

● **Weinträger Adolf rajza.**

férjem, nevelőapánk, testvérünk, sógorunk, nagyapánk

BARANYI JÓZSEF

Kecskemét, Fényes A. u. 14. szám alatti lakos, 76 éves korában, rövid, de súlyos betegség után elhunyt. Temetése f. hó 19-én, fél 2 órakor lesz a kecskeméti Köztemetőben. Gyászoló család. 20950

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy szeretett férjem, édesapám, nagyapám

ZÖLDI LÁSZLÓ

Kecskemét, Nyíri út 63. sz. alatti (volt Felsőszéktói) lakos életének 72. évében rövid, súlyos betegség után elhunyt. Temetése f. hó 21-én, szerdán du. 3/4 1 órakor lesz a kecskeméti Köztemetőben. Gyászoló család. 6062

Mély fájdalommal tudatjuk mindazokkal, akik ismerték és szerették, hogy szeretett férjem, édesapánk, nagyapánk, testvérünk, sógorunk

G. NAGY JÁNOS
ny. kéményseprő

Kecskemét, Máriahegy 44. sz. alatti lakos életének 62. évében dec. 14-én elhunyt. Drága szeretttünket f. hó 20-án 1/4 3 órakor helyezzük örök nyugalomba a kecskeméti Köztemetőben. Gyászoló család. 6064

Köszönetnyilvánítás

Hálás szívvel mondunk köszönetet mindazon rokonoknak, ismerősöknek, szomszédoknak, a Törekvés Mg. Tsz. III. kerület vezetőinek, dolgozóinak, a ZÖLDÉRT Vállalat dolgozóinak, akik drága jó férjem, édesapánk, nagyapánk, apósunk

SZALAI ISTVÁN

temetésén megjelentek, sírjára ko-

LODNI A HELYSZÍNI
MÉT, HALASI ÚT 29.

SZEMÉLYGÉPKOCSI-v
sünk felvételre. Jelent
Kiskun megyei Vendé
szállítási előadójánál
Róbert Károly krt. 1.

A GYÁR és Gépszerel
vesz mohácsi szerelési
katos, csőszerelő hege
betanított munkásokat,
szére IBUSZ-lakást bi
évben külföldi munka
lehetőség. Jelentkezés:
törtökig Somoskői Istv
zetőnél a Mohácsi Faro

A GABONAFORGALMI és Malomipari Vállalat felvételre keres vállalati központba: közgazdasági szakközépiskolai végzettséggel gépkönyvelőt, adatrögzítőt, bérelszámolót és gyors-gépírót. Jelentkezni lehet: vállalati központ személyzeti osztályán Kecskemét, Csányi u. 4. 2220

KISKUN megyei Kórház Rendelőintézet felvételt hirdet középfokú munkaügyi képesítéssel, legalább 5 éves munkaügyi gyakorlattal rendelkező munkaügyi ügyintézői munkakörre, bér-, munkaerő-gazdálkodási osztályára. Jelentkezés: Bér-munkaerőgazdálkodási osztályvezetőnél. (Kecskemét, Nyíri út 38.) 2165

A GABONAFORGALMI és Malomipari Vállalat kiskunfélegyházi körzeti üzeme felvételre keres: karbantartó munkakörbe géplakatost vagy gépszerelőt, takarmányboltba boltvezetőt és árukiadót. Központi anyagraktárába raktári anyagkiadót. Jelentkezni lehet: Kiskunfélegyháza, Kossuth u. 6. sz. alatt az üzemvezetőnél, illetve Kecskemét, Ceglédi út 38. Központi anyagraktárban. 2233

KISKÖRÖSI Kossuth Mg. Szakszövetkezet új konfekcióüzemébe szakképzett és szakképzetlen nő munkatár-

---

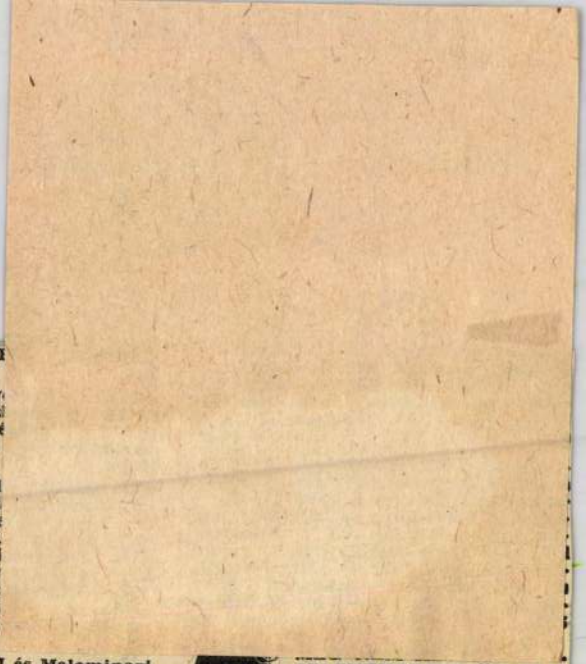

JELENTKEZZEN ÖN IS a Szegedi Taurus Gumigyárba munkavállalásra. A gyár korszerű üzemeibe várjuk férfi és női munkavállalók jelentkezését. Munkafeltételek: minden szombat szabad, utazási kedvezmények, bérelt autóbuszjáratok, munkásszállói elhelyezés, házaspároknak albérleti hozzájárulás, 3 éves munkaviszony után hosszú lejáratú lakásépítési kölcsön, minőségi bérezéssel kombinált teljesítménybérezés, magas prémiumlehetőségek. Szeged, Budapesti út 4. Telefon: 14-622, a Bartók Béla térről induló 42-es autóbusz végállomásán. 629

A GABONAFORGALMI és Malomipari Vállalat felvételre keres a kiskunhalasi Körzeti Üzeméhez: mezőgazdasági szakközépiskolai végzettséggel kereskedelmi ügyintézőt, középiskolai végzettséggel és gyakorlattal adminisztrátort. Mélykúti keverőüzemébe élelmiszeripari szakközépiskolai végzettséggel és 5 éves szakmai gyakorlattal főművezetőt. Jelentkezni lehet: Kiskunhalas, Felszabadulás u. 18. Körzeti üzem vezetőnél. 229

A NYUGAT-PEST megyei Sütőipari Vállalat (2331 Dunaharaszti, Kiss Zsigmond u. 10. sz.) felvételre keres nagy szakmai gyakorlattal rendelkező: pék

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

11

PETŐFI NÉPE

Weinträger Adolf

Rajzpedagógusok kiállítása Kiskunhalason

Április 4-én délelőtt 11 órakor a Művelődésügyi Minisztérium kiküldötteinek jelenlétében Kádasi László, a megyei tanács művelődésügyi osztályának vezetője nyitotta meg ünnepélyes keretek között Bács-Kiskun megye festőművész rajzpedagógusainak kiállítását Kiskunhalason, a Thorma János Múzeumban.

Schnurr József kalocsai, Goór Imre, Palkó József, Udvardy Gyula kecskeméti, Gellért Károlyné kiskőrösi, Magony Lászlóné kiskunfélegyházi, Baráth József, Diószegi Balázs kiskunhalasi, Paizs Éva kiskunmajsai, Gaál Sándor tasskertesi és Weinträger Adolf vaskúti rajzpedagógus művészek képei.

— akit az új tszcs elnökévé is megválasztottak — beszélgessünk a tanács s a most már az egész falut egybetömörítő termelőszövetkezeti csoport terveiről.

— A község valamikor híres volt állattenyésztéséről — kezdte Dolezsál elvtárs. — Több mint ezer szarvasmarha és 500 sertés járt ki legelőinkre, amelyek területe a rétekkel, kaszálókkal együtt meghaladja a 4000 kataszteri holdat. Olyan szép állatokat neveltek az itteni gazdák, hogy még most is kapunk meghívókat távoli városokból is az országos vásárokra.

Sajnos, állattenyésztésünk

Weintraeger Adolf MD K

szerepelt a kiállitáson.

Dr. Kisdéginé Kirimi Irén: Gondolatok a bajai festők kiállitásán.

Bajai Hirlap. 1962. nov. 28.

Weinträger Adolf

MDK

hamarosan sor kerül müveinek kiállitására a bácsalmási müvelődési ház és a Bajai Türr István Múzeum közös rendezésében.

K.A.: Együttmüködés. Kiállitások, tárlatok Bácsalmáson.
Petőfi Népe. 1963 dec. 14.

Weinträger Adolf

Petőfi Népe
1963 dec 15

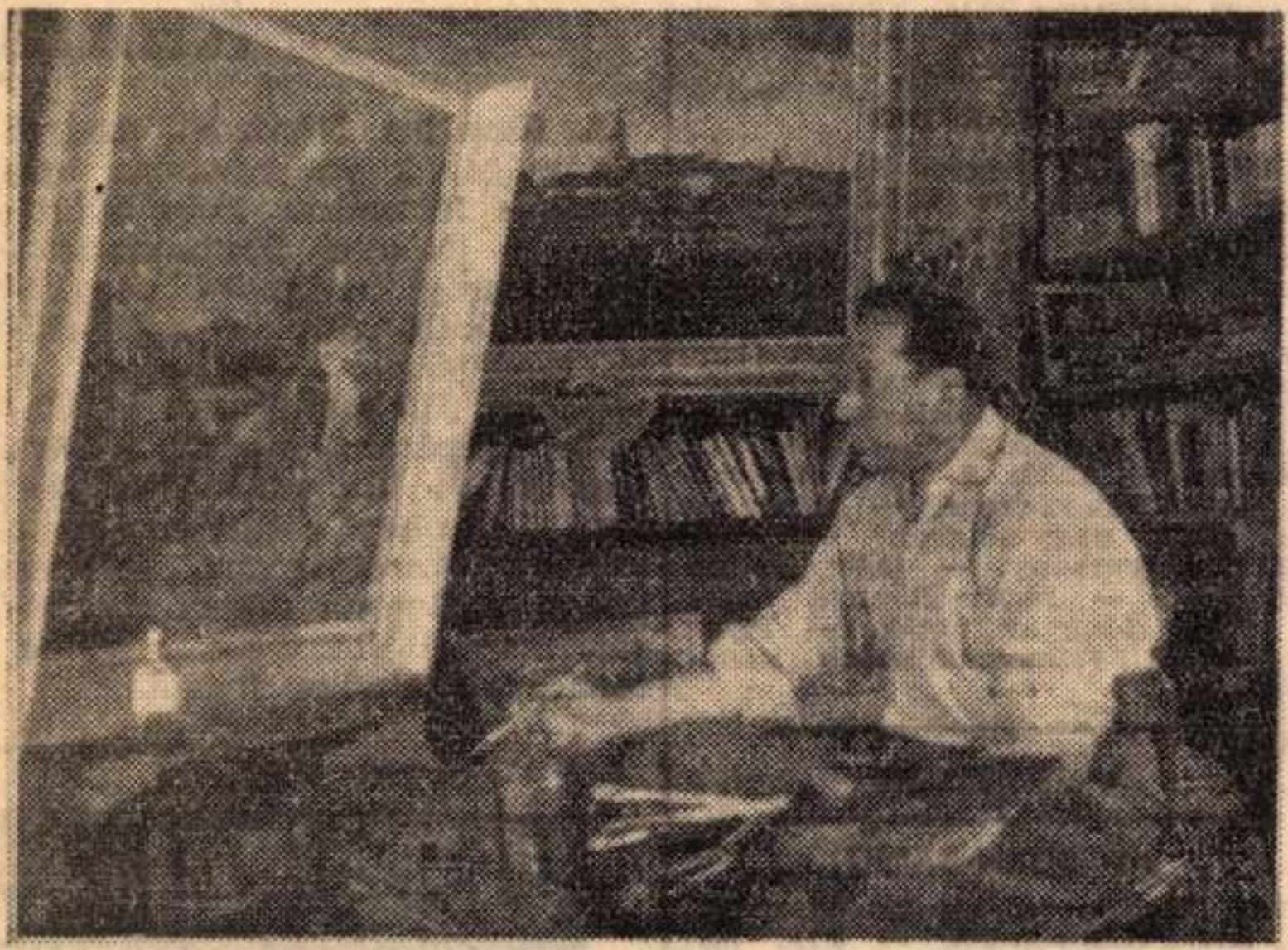

Weinträger Adolf vaskúti pedagógus-festőművész legújabb alkotásait mutatja be a bácsalmási művelődési házban. Képünk a festő műtermében készült. (Bálint Zoltán felvétele.)

— 19.00: Népzene. — 19.25: A Szabó-család. — 20.25: Schumann-zongoraművek. — 20.50: Tabi László szerzői estje. — 22.15: Tánczene. — 23.10: Operarészletek. — 0.10: Dunajevszkij filmzenéjéből.

PETŐFI-RÁDIÓ

14.00: Juhász Frigyes dalaiból. — 14.25: Tudósítás az ENSZ-ből. — 14.35: Könnyű zene. — 14.50: A takarékszövetkezetekről. — 15.05: Zenekari muzsika. — 15.40: Thackeray: A „Sznobok könyve". — 16.00: Offenbach operettjeiből. — 16.50: Gazdasági Bédekker. — 17.05: Rádióegyetem. — 17.45: Gazdaszemmel hazánk mezőgazdaságáról. — 18.00: Fúvószene. — 18.17: A bárd mestere. — 18.37: Esztrádzene. — 19.00: Mi történt a nagyvilágban? — 19.15: Esti hangverseny. — 19.50: Orvosi tanácsok. — 20.00: Könnyű zene. — 20.20: Magyar nóták. — 21.05: A Varsói Filharmonikusok hangversenye.

Vasárnap

KOSSUTH-RÁDIÓ

8.10: Britten: A kis kéményseprő. — 9.10: Napirenden. — 9.15: Mit hallunk a jövő héten? — 9.45: Könnyű zene. — 10.10: Zenekari muzsika. — 11.25: A Szabó-család. — 12.10: Tánczenei koktél. — 13.00: Szövetkezeti gazdatanfolyam. — [illegible] Részletek Verdi: Don Carlos

Német—magyar Kunfel

A Hazafias Népfront megyei titkárságának meghívására megyénkbe látogatott *Paul Schrober*, a Német Demokratikus Köztársaság budapesti nagykövetsége kulturális és tájékoztató irodájának igazgatója. A vendéget *Farkas József*, a Hazafias Népfront megyei titkára fogadta. A látogatás keretében Paul Schrober megtekintette a város nevezetességeit, többek között a Katona József Színházat, majd Reile Géza, a városi tanács vb elnöke fogadta.

Az olvasó levelek vélem

Milyen esetben

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Weintrager Adolf

Hajdubiharmegyei Népujság

1964 JAN 26.

Bács-Kiskun megyei művész kiállítása

1021

A Tudományos Ismeretterjesztő Társulat Hajdú-Bihar megyei szervezetének debreceni Csokonai értelmiségi klubjában tegnap, szombaton este újabb képzőművészeti kiállítást nyitottak meg.

A tárlaton *Weintrager Adolf* Bács-Kiskun megyei festőművész mutatta be mintegy 40 akvarell, gauche, illetve olajképét. A volt debreceni diák, s később Rudnay művészisko-láját járt Weintrager Adolf kiállítását Bíró Lajos debreceni festőművész nyitotta meg a Csokonai értelmiségi klubban.

A TIT megyei szervezetének [illegible]vészeti szakosztálya a klub [illegible]nállása óta ezút-[illegible] rendez-

— az eddigi él tízezerrel
több, össze 5 000 hallga-
tót fog A gyermek-
vé pedagógiai
illiô forint
l fejlesz-

iniszté-
5 000-
pe-
-ről
nu-
n-
te.

cgyéves
tal a hetedik tárlatot

MDK

Weintrager Adolf

részt vett a Pedagógus Szakszervezet VII. kongresszusa tiszteletére rendezett kiállitáson.

Péter Imre: Pedagógus művészek kongresszusi seregszemléje.

Köznevelés. 1963. márc./8.

Weintrager Adolf
festő

M.D.K.

A szegedi tárlaton akvarelljeit
állította ki.

Szovács Gyula: A negyedik Szegedi Nyári Tárlat
Műveszet, 1963. november - 43 lap.

Weintraeger Adolf MDK

18 képpel

szerepelt a Pedagógus Szakszervezet Székely Bertalan művésztelepének bemutató kiállitásán a Ságvári Endre Általános Iskolában.

Rózsa András: Jegyzetek egy kiállitásról.

Dunaujváros. 1963. jul. 23.

MDK.

Weintrager Adolf

Gyermekrajzkiállitást rendezett

Petőfi Népe 1965. ápr.1. lap -

MDK

Weintrager Adolf

Vaskúti táj	akvarell	43.5x61.5
Tanya, borús időben	"	43.5x61.5

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállitás.Műcsarnok. 1955.Kat. 38.1.

Weintrager Adolf
festő

M.D.V.
1

„Hárak" elnevezésű héjét
„mutatta be a bajai tár-
laton és a Bánat" c. festmi-
nyet,

Mészáros Fülöp: A fegyveres erők tavaszi tárlata Baján
Művészet, 1966. augusztus - 44 lap

MDK.

Weinträger Adolf

Kiállitási kritika

Petőfi Népe 1966 julius 17.

.

Weinträger Adolf festő, Vaskut MDK

Dél-alföldi képzőm. kiáll. Móra Muz. Szeged
1961.jul.

MDK.

Weintrager Adolf-

Kiállitási kritika

Müvészet 1966.8.

MDK

Weintráger Adolf

Megvadult lovak, szén

Falusi utca, of.

A bajai "Fesztivál" Képzőm. Kiáll. kat. Bajai Muzeum 1949. jul. 3.

MDK

Weintráger Adolf

Szántás, of.

Hegesztő, of.

A bajai "Fesztivál" Képzőm. Kiáll. kat. Bajai Múzeum 1949. jul. 3.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PETŐFI NÉPE

1958 ÁPR 7

te veszíthetsz e fegyvertelen néma-hitűek ellen, repedezett rög-arcodat sújtom én is arany-sebhelyes tavaszi ággal!

1021

Weintrager Adolf

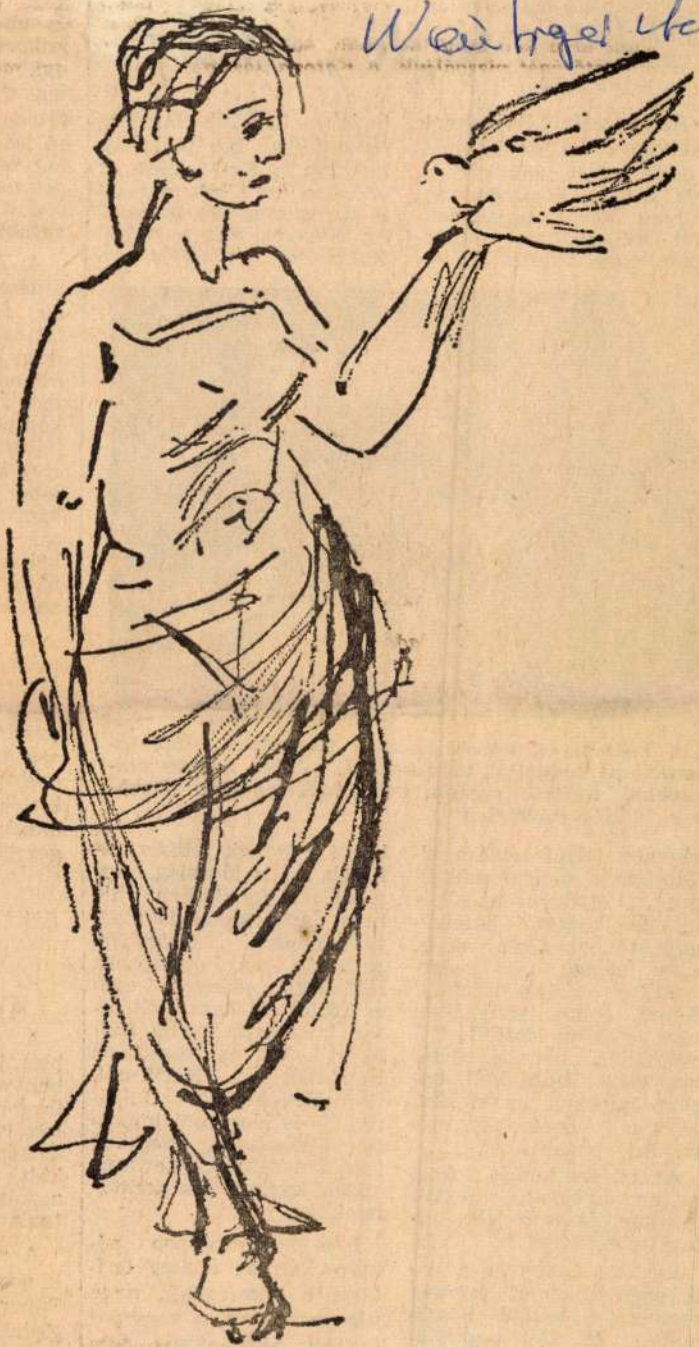

Weintrager Adolf rajza.

főzeléknövény szüks
tét tünteti fel, a me
meléséhez szükséges t
lettel. Ha a családunk

Edény, te

Az étkezés életünknek szükséges és fontos mozzanata, ezért nem közömbös, milyen környezetben, milyen körülmények között reggelizünk, ebédelünk, vacsorázunk. Az étvágyhoz természetesen elsősorban a jó étel szükséges. Az étvágyat azonban sokféle tényező befolyásolja, többek között az is, hogy eléggé „étvágygerjesztő"-e az étel tálalása. Persze, ehhez önmagában véve a szép asztalterítő, evőeszköz, porcelánedény sem elég. Tudni kell, hogyan bánjunk az evőeszközökkel, tányérokkal, csészékkel, poharakkal.

Az ízléses terítés fokozza az étvágyat, s egyik szemmel látható jele kulturáltságunknak is.

Egy-egy háztartás asztali edénykészletét minden esetben a család létszámának, étkezési szokásainak megfelelően kell összeválogatni. Természetesen gondolni kell az esetenként hozzánk látogató vendégekre, barátokra, rokonokra is. Szerencsére az edénytervezők ma már azt is figyelembe veszik, hogy az edények kevés helyet foglaljanak, többféle célokra legyenek felhasználhatók. Az is jó dolog, hogy nemcsak készletben, hanem darabonként is megvásárolhatók, összeválogathatók az étkezéshez szükséges edények, evőeszközök. A hazai választék bővítésére pedig külföldről, többek között az NDK-ból, az NSZK-ból, Csehszlovákiából, Bulgáriából, és Koreából importált étkészletek, üveg- és porcelánedények, evőeszközök kaphatók a szaküzletekben.

Ime, példaképpen néhány kép az ízléses terítésre a nemrégiben nagy sikerrel zárult, a korszerű terítési bemutatóval egybekötött edénykiállításról.

Z. F.

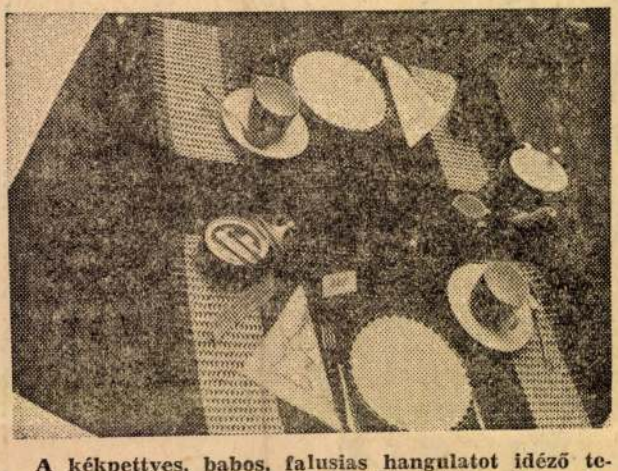

A képpettyes, babos, falusias hangulatot idéző teás (kávés) készlettel, tányérokkal, szintén szőttes alátétekkel terített reggeli, vagy vacsoraasztal. (Bohanek Miklós felvétele.)

MDK

Weintrager Adolf

Kiállitási hir

Petőfi Népe 1967 dec.19

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Neutrajer Adolf

PETŐFI NÉPE

1966 OKT 2

szeretem" tantárgyakat se ha
nyagolja el. Az általános isko
la ötödik osztályában, de a töl
biekben is — minden tantárg
egyformán fontos, lényeges, m
vel a műveltség alapelemeihe
tartozik. A szaktanárok hama
rosan látják, ki az, aki nehé
ségekkel küzd, keressük fel t
hát őket, s kérjünk tőlük ta
nácsokat. Különösen a tané
első hónapjaiban, de később is
ellenőrizzük gyermekeink mun-

Weinträger Adolf (1929)

Összel az állami Gardaság
földjén. 350 × 460 mm.
a művész tul.

Merőgardaság a képzőművészetben.
A kat. bev. Matolsi János.
Bp 1959

29.

Weintrager Adolf (Vaszúl)

Hás mögött olaj
Vázakozó kocsi "
Halászbárkás tél "
Hátsó udvar gouache

Magyar képzőművészek Szövetsége
heletmagyarországi területi szervezetének tavaszi tárlata 1965
Debrecen. Kat. bev. Kádár Zoltán

MDK

Weintrager Adolf

Kiállitási kritika

Petőfi népe 1968 máj.24.

MDK

Weinträger Adolf

Vaskuti utca, o.

Dunántuli táj, temp.

~~Zoltánffyxistván~~

Parasztudvar belseje, akv.

Szegedi nyári tárlat, Móra F.Muz. 1967.jul.

MDK.

Weinträger Adolf

Kiállitási kritika

Magyar Nemzet 1966 ápr.28.

Weinträger Adolf festő

Szöveg emliti részvételét a Bács-Kiskun megyei képzőművészek kiállitásán Szolnokon

Szolnok Megyei Néplap 1966 már 15

Weinstarjer Adolf grafikus

Repr: Asszonyok /szensajz/

1966. feb. 20. Petőfi Népe

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PETŐFI NÉPE
1966 MÁJ 13.

A békehónap keretében:

Nagygyűlés Vaskúton

A megyénkben tartózkodó *Ernst Réder* elvtárs, a Német Demokratikus Köztársaság Kulturális és Tájékoztatási Irodájának helyettes igazgatója tegnap délután *Farkas Józsefnek*, a Hazafias Népfront megyei titkárának társaságában Bajára utazott. Rövid városnézés után megtekintették Türr Istvánnak, Garibaldi híres magyar tábornokának a Duna mellett épített emlékművét. Innen visszatérve, az MSZMP járási-városi bizottságán *Molnár János* elvtárssal, a propaganda- és művelődési osztály vezetőjével beszélgettek.

Baján csatlakozott a vendéghez és kíséretéhez *Sólyom Ferenc* elvtárs is, a megyei pártbizottság munkatársa. Vaskútra mentek, ahol a község vezetői fogadták őket, majd rövid tájékoztatást adtak a nemzetiségi község gazdasági eredményeiről, kulturális életéről, terveiről. Meglátogatták a vaskúti Kossuth Tsz kertészetét, utána műtermében felkeresték *Weinträger Adolf* ismert festőművészt.

Este a községi művelődési házban a német—magyar barátság jegyében békeestet tartottak. Megnyitót *Alszegi Elek*, a Hazafias Népfront községi elnökségének tagja mondott. Ünnepi beszédet *Sárosi György* országgyűlési képviselő tartott. A békeest további részében az általános iskola tanulói kulturális műsorral — énekszámokkal, szavalatokkal — szórakoztatták a nagyszámú közönséget. Felszólalt az esten Ernst Réder elvtárs is. Felhívta a figyelmet arra, hogy milyen nagymértékben veszélyezteti az európai és a világbékét az amerikaiak délvietnami agressziója és az, hogy a nyugatnémet revansisták atomfegyvert követelnek.

A német vendég beszéde után levetítették a Weimar Buchenwald mellett van és az Ezer kilométer az NDK-ban című filmeket. A vendégek a késő esti órákban tértek vissza Kecskemétre.

G. S.

és politikai harcok mérete
nek megismerésére. Ez a fejl
dés kedvező lehetőségeket bi
tosít széles tömegmozgalom sz
mára, amely összeköti a mu
kásosztályt más, monopoliur
ellenes rétegekkel. A konferenc
azon a nézeten volt, hogy ez
összefogás még szélesebb kö
lehet. Kivívhatja a szükséges re-
formokat, amelyek a monopo-
liumok politikai és gazdasági
hatalmának korlátozásához, a
közélet igazi demokratizálásához.

jelek vannak a megerősítésre a ...
tolikus világ jelentős képvise-
lőivel. A politikai és ideológiai
véleménykülönbségek nem aka-
dályozhatják, hogy új területe-

Kényszerlakhelyre száműzték

Azt a diákvezért, aki Robert Kennedy New York-i szenátort meghívta Dél-Afrikába, kényszerlakhelyre száműzte a fajüldöző kormány és eltiltotta a tanulástól, a tanítástól és a politikai tevékenységtől.

Jan Robertson, a haladó dél-afrikai országos diákszövetség (NUSAS) elnöke kedden tért vissza Fokvárosba országjáró körútjáról és a végzés lakásán fogadta. A szövetség, amelynek élén áll, nem ismer faji megkülönböztetést. A diákvezér Robert Kennedy meghívását is politikai gesztusnak szánta és zavarba ejtette vele a kormányt. Robertson ezután nem vehet részt a diákszervezet életében, nem folytathatja jogi tanulmányait és nem is foglalkozhat oktatással, lakhelyének elhagyása esetén pedig börtönbüntetéssel sújtják.

A diákszövetség vezetői felháborodással nyilatkoztak a kormány döntéséről, amely ellen fellebbezésnek nincs helye. Elhatározták, hogy tiltakozó tömeggyűlést rendeznek.

Meghöl...

Ausztrál...

Weinträger Adolf
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PETŐFI NÉPE

1966 JUN 26

1021

Weinträger Adolf: Festés közben

Egy szomorú fiú arcképe

TITOKBAN készítették a portrét az auschwitzi koncentrációs táborban. Pontosabban az auschwitzi tábor melléktáborában, Jawischowitzban. Akiről készült, nem ismeretes. Az arckép nem mondja el, hogy a 15 év körüli fiú magyar, s igen nehéz munkát végzett a szénbányában.

A szénosztályozón 150 fiú dolgozott. Kegyetlen körülmények között éltek — különösen, amikor az időjárás hidegre fordult és ha esett az eső.

A fiúk egy időben olyan épület mellett dolgoztak, amelyiknek a pincéjében a bányászok közös étkezőhelyisége volt. A konyháról a bányászok vagy az ott dolgozó asszonyok feljöttek és némelyikük titokban egy-egy darabka kenyeret vagy néhány hámozatlan hulladékkrumplit adott az ott dolgozó gyermekfoglyoknak.

K. asszonynak is lehetősége nyílt néhányszor kenyeret adni a fiúknak. Az egyiket bevitte a közös konyhára, ahol nyugodtan megehette a levest. Egy másik asszony azalatt az ajtóban állt és vigyázott, nehogy egy SS vagy német civilmunkás meglepje őket.

K. ASSZONY élénkebb, jobb

mott egy papírt és már el is tűnt.

A MEGLEPŐDÖTT asszony könnyes szemmel nézett a papírra, amelyen a fiú élethűen rajzolt arcképe látszott. Az asszony azóta valahányszor ránéz a rajzra, mintha mindig hallaná a szavakat: „Mama! Szeretlek..."

A háború után átadta az arcképet az Auschwitzi Állami Múzeumnak. Az eredetiért fotore-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PETŐFI NÉPE

Weintrager Adolf

1966 MÁJ 15

1021

Weintrager Adolf: Várakozó.

MARTIN CARTER (Brit-Guayana)

Carter néger költő (sz. 1927.) a napjainkban (máj. 26.) független államá való Brit Guayana fia. Közéleti szerepet is játszott. 1953-ban rövid időre bebörtönözték.

Futott a nehéz vas elől

Futott a nehéz vas elől
a korbáccsá hurkolt szíj elől
a kegyetlenség fonta vizes kötél elől
át a forró dzsungelen fel a hegyre csúszva-pörögve,
majd le a mélybe, a folyókhoz, kőről kőre
kimerülten, a nyelve lelógott, hogy verte
a hasát, és majd kiszakadt a torka.

Tépett fehér kis mellény
térdig lógó se rövid se hosszú nadrág
zöld útifű kortynyi patak
tenyérnyi homok, melyen a bőr és az ín elnyugodhat.

Sziklák pattognak, surrognak a fejében,
aztán odahull a gyík meg egy ember,
egy béka, egy hajó, egy levél és egy idegen kéz,
idegen szív, új vérörvény.

E századokra rejtett jelek,
a káosz-madarak, melyek barna emberek nyelvén beszélnek
az Ázsiából Afrikára hullú szorongás

Az ibolyántúli vagy ultraibolya sugárzás a másik sugárfélesség, mely a Nap baktériumban szerepet játszik. Ez izgatja azokat a sejteket, melyek a fertőzés ellení védekezésben szerepet játszanak s ezzel a

AMI O

Merészebb kivágás, habszivacsbélés, hódít a nec

Fürdőruha-újd

Az idén forgalomba kerülő száz új fazon közül a fürdőruhák jelentős része konfekcionált, a többi kötött, krepp-nylon, neccel, vagy csipkével kombinált.

Az egybeszabott fürdőruhák között sok érdekes modellt találhatunk. Már tavaly divatos volt a mélyített hátkivágás, az idei fazonokon a hátkivágás még mélyebb, merészebb. A vállpánt vagy egészen széles, 3—4 cm, vagy egészen keskeny és a válon kötődik. Még az olcsóbb anyagokból készült fürdőruhák mellrésze is habszivaccsal bélelt, a hátrész gumírozott.

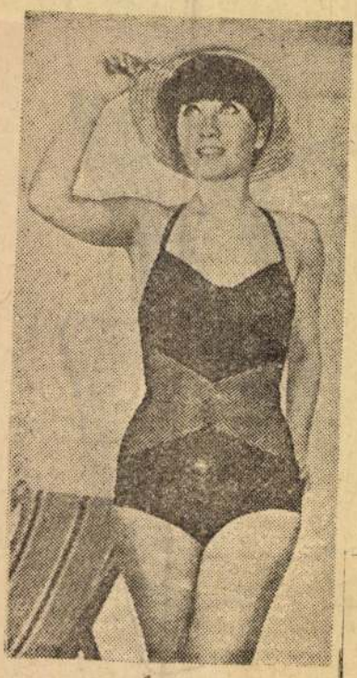

A krepp-nylon fürdőruhák közül nagy sikerre számíthat a „halas" és „napraforgó" mintás. Az egybeszabott fürdőruhákból az idén hat új fazont hoznak forgalomba, öt mintás, egy sima alapanyagú.

Már tavaly is igen népszerű volt a necces fürdőruha. Érdekes a fehér alapon fekete virágmintás. A necc oldalt bedolgozott, a mellrész habszivaccsal bélelt. Másik változat: a necc a derékon körbefut. Újdonság a csipkefürdőruha; ebből egybeszabott és kétrészes fazon is forgalomba kerül.

A bemutatott bikinik alapanyaga karton, szaténkarton, piké, krepp-nylon, a díszítés: paszpol, masni, cakk, csipke stb. A shortok rövidek, szűkszárúak.

MIKOR gyógyit árt

Az időjárás alapján joggal érezhetjük magunkat fél lábbal a nyárban. A nyárias napsütés jelt adott a fürdőszezon megkezdésére. S ki tagadná, hogy a nyári szabadságok és hét végi pihenők, de a hétközi fürdőzéseknek is egyik lényeges kelléke a napsütés. Kísérletek bizonyítják, hogy az élénkebb színek, a napsütötte táj, a napsugaras, csillogó vízfelület élénkíti a gondolkozást, „talaja" az optimizmusnak.

Ám mégsem lehet egyoldalúan kijelenteni, hogy a napsugár csak jót tesz — ártó képessége is van. Van aki könnyen rosszul lesz a napon, sok embernek viszont a meleg idő beálltakor múlnak el a téli panaszai, könnyebben mozognak az izületek, megszűnnek a homloküreg-fájdalmak, vagy éppen a bőrelváltozásokat hozza rendbe a napsütés.

A napsugárnak tehát többféle hatása van. A vörösön inneni, általános nevén infravörös sugár melegítő. Hatására a bőrerek kitágulnak, reflexesen pedig a mélyebben fekvő izmok és szervek vérellátása is javul. Ha az infravörös sugárzás hatására létrejövő hőleadás nem halad párhuzamosan a hőtermeléssel, hőtorlódás jön létre: hőguta keletke-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
7. Budapest V., Petőfi Sándor u. 1
Telefon: 188-296, 188-307
Weintrager Adolf
PETŐFI NÉPE
1900 JUN 5

1022

„Az érzelmek iskolája"

Az iskolában csend, mintha már régen elhangzott volna az év utolsó napjának legutolsó óráját jelző csengettyűszó. A nyitott ablakon belopakodnak az ízes, kedves tavaszi illatok, a fák levelei nyújtózkodnak a fény felé. Gorjanácz István, az óvoda középső csoportjának tagja elmélázva ül az első padban. A hetedik osztály első padjában, mint tiszteletbeli iskolás és szakköri tag. Neki még nincs dolga, mert a modell, egy fitos orrú kisfiú, éppen profilban ül, s a többiek, a nagyobbak már ezt is tudják rajzolni. Őszerinte viszont úgy igazi a kép, hogyha szembenéz az emberrel.

Weintrager Adolf, a vaskúti általános iskola rajz szakkörének vezetője, az országosan is jól ismert festőművész aztán elmondja, hogy ez nem valami különcködése Pistinek, hanem természetes, a gyermeklélektan törvényeivel magyarázható sajátosság. Az ilyen korúak általában csak szembenézve ábrázolják az embert, fogalmaik, összefoglaló értesüléseik az emberi testről, az arcról még csak erre tudják utasítani. De Pista pompás kolorista. Később elő is került néhány színes képe. Vízfestékkel készültek, s gyermeteg bájjal, de ragyogóan tiszta színlátással mutatták a világot: a fákat, a barna földet, a kék eget, melynek kárpitján itt-ott rózsaszínű felhők úsznak.

Tizenöten vannak a gyerekek. S minden héten egyszer ül össze a szakkör. Most éppen az évvégi nekirugaszkodás következik, az alakrajz, melyet tájképi jellegű, utcán, téren faluvégén készített festmények előztek meg. Lezáródik tehát az esztendő és nem eredménytelenül, hiszen a jó előre kigondolt munkaterv eddig minden mozzanatát végigcsinálták, bejárták a világ megismerésének ezt a csodálatosan szép, színekben, formákban mindig új és új élményt nyújtó útját. Ha majd felnőnek — mert hiszen egész hadsereget lehetne toborozni azokból a volt szakköri tagokból, akik már felcseperedtek és akiknek díjnyertes képei eljutottak mind az öt világrészre — több ízléssel, emberséggel, gondossággal rendezik be otthonaikat. Rájuk nem hatnak a különböző divathóbortok, csak az ízléses öltözködés határáig mennek el és — amint a pedagógus örömmel vallja be — az ilyen, volt diákjai tapasztalatai szerint még a sajátos falusi életformát is szívesebben vállalják, mert hiszen addigra kifejlődött bennük a tájnak, a falusi embernek az a ragaszkodó szeretete, amit nevezhetünk hazaszeretetnek, a szülőföld szeretetének is, de amelyik láthatatlan szálakkal odaköti a faluhoz, gyermeki élményei szép színteréhez.

Nemrégiben — ezt már a műterembn meséli el a rajzpedagógia eredményeiről beszélgetve Weintrager Adolf, — valami újszerű, érdekes „ki mit tud" fejtörőt rendezett az ő rajzoló, festegető pajtásainak. A művészetek örök kontinuitását, magasabbrendű összefüggéseit akarta velük, megértetni olyanformán, hogy különböző képzőművészeti alkotások korban, stílusban nagyon is egymástól eltérő képeit rakta a gyerekek elé, utána zenét szólaltatott meg a magnetofonon. A zenei példák elhangzása után a gyerekeknek szavazniuk kellett arról, hogy melyik képhez, melyik zenei részletet tartják a leghozzáillőbbnek.

Maga sem hitte és szinte meghatottan vette tudomásul, milyen tökéletes harmónia csendült meg a gyerekek válaszaiból. A szépség megértésének milyen mélységei tárultak fel abból az ő számára is, hogy a gyerekek egy-egy Botticelli nőalak képéhez milyen tévedhetetlenül társították a Vivaldi koncertot, vagy Picasso Guernicájához a Stravinszkij akkordokat, Rodinhoz a Beethoven szimfóniát.

Hát érdemes volt, hosszú évek óta kézenfogva vezetni az egymást követő gyermeknemzedékeket, az élet teljességének megértéséhez, a művészetek kútjához, kiapadhatatlan, felejthetetlen ízű forrásához? Közben alkotni, mint művész, együtt járni az embereket formáló pedagógusok szép útját?

Bizonyára! Weintrager Adolf harmónikus embersége, a kis falu nyugalma, embereinek gyorsan formálódó gondolkodásmódja igennel válaszol.

Csáky Lajos

Ó elvágyat

HETFŐ: Zöldborsóleves, papr
újburgonya nokedlivel, saláta.

KEDD: Lebbencsleves, sóskar
tás sült oldalas, cseresznye.

SZERDA: Spárgaleves, kápo
kocka borsosan, földieper.

CSÜTÖRTÖK: Karfiolleves, tejfölös gomba rizzsel, cseresznye.

PÉNTEK: Köménymagleves, rakott karfiol, uborkasaláta, palacsinta.

SZOMBAT: Paradicsomos káposzta, vagdalthús, földieper.

VASÁRNAP: Gombaleves, pecsenyekacsa sütve, zöldborsós rizs, uborkasaláta, mogyorós szeletek.

RECEPTEK

ZÖLDBORSÓS RIZS: A rizst jól megmossuk, megtöröljük, zsírban aranysárgára pirítjuk. Meleg csontlével, vagy vízzel felengedjük, ízlés szerint sozzuk és borsozzuk, petrezselyemzöldjét apróra vágva teszünk bele, majd sütőben puhára pároljuk. A megtisztított és megmosott zöldborsót külön pároljuk, majd amikor teljesen készen van összekeverjük a rizzsel. Forró vízbe mártott merőkanállal rakjuk a tálra a hús köré.

TEJFÖLÖS GOMBA: Szép friss csiperkegombát megmosunk és apróra felszeleteljük, a hagymát is finomra vágjuk. Lábasban vajat forrósítunk, beletesszük a gombát, hagymát és aki szereti kevés apróra vágott kaprot, ezt együtt megpirítjuk, majd liszttel lehintjük, összekeverjük és öntünk rá húslevet, de lehet vizet is. Ízlés szerint adunk hozzá sót és borsot. Amikor a gomba megpuhult, ráöntjük a tejfölt.

MOGYORÓS SZELETEK. 14 deka mogyorót kissé megpörkölünk a sütőben, héját ledörzsöljük és megdaráljuk, azután 4 tojásfehérjéből nagyon kemény habot verünk, hozzáadunk 9 deka porcukrot, 1 kávéskanál citromlevet és negyed óráig keverjük, majd a mogyoróval összevegyítjük. Kisebb tepsi hátát vajjal megkenjük, liszttel kiszórjuk, rákenjük a masszát és elsimítjuk egyformára. Langyos sütőben megsütjük. Azalatt citromjeget készítünk: 8 deka cukrot 1 kávéskanál citromlevet, egy kis tojásfehérjével fényesre keverünk. Ha a tészta kisült, savanyú lekvárral megkenjük, ráöntjük a citromjeget, majd pár percig visszatesszük a sütőbe. A sütő csak langyos legyen, mert ha meleg a jég megsárgul rajta. Még melegen 3 cm hosszúra és 2 cm szélesre vágjuk.

ZÖLDBORSÓPÖRKÖLT. (4 személyre 1 kg zöldborsót számítunk.) Lábasba kevés zsírt langyosítunk, kis fej vöröshagymát szeletelünk bele, s ha üvegesre pirult, kevés piros paprikát teszünk hozzá, majd a kifejtett, megmosott borsót. Megsózzuk és kevés víz hozzáadása után fedő alatt teljesen puhára pároljuk. (Tehetünk bele egy hegyespaprikát is.) Ha elkészült apró galuskával tálaljuk.

szekrénysorból és kárpitozott gar
nő iparművész

AZ OTTHON

A főnök ideges, a beosztottak — „összeveszett a feleségével" — egymásra kacsintanak. Persze nemcsak a főnök indulhat munkába veszekedés után, megtörténik ez a beosztottal is, aki munkahelyén — hangulat ide, hangulat oda — kénytelen jó képet vágni. Mit tehet, hogy levezesse mérgét? Beleköt abba, aki az útjába kerül. Például valamelyik útitársába. Okot mindig talál. Már robban a vita! Késedelmes akta, túl szigorú osztályzat, melléütött betű, elrontott munkadarab okát lelhetjük sokszor a hazulról hozott rossz hangulatban.

Egy leszakadt gomb, egy felborult pohár, egy eltörött tányér, vagy még annyi sem. „Te vagy az oka!" „Te vagy a hibás!" A reggeli sietés, kapkodás, kialvatlanság nyomán keserű szájízzel indulnak munkába iskolába nem egyszer a családtagok és lehet, hogy a reggel emlékére még este is görcsbe rándul a hazatérő gyomra. Rossz hangulattal indult, rossz légkörbe érkezik. Vannak otthonok, ahová nem vágyódik senki, ahová nem jó „haza"-térni.

Evszázados hagyomány hogy az otthon megteremtői a nők legyenek. A nő hivatása valóban — többek között és több más feladat mellett —, hogy megteremtse a harmónikus otthont. De mint ahogyan a gyereknevelésben, a háztartás vezetésében és szervezésében sincs már magára hagyva, mert számíthat férje és gyerekei segítségére, ugyanúgy támogathatja, és kell is, hogy támogassa minden családtag az otthonos hangulat megteremtésében is.

Valamennyien tudomásul vesszük, hogy környezetünkhöz alkalmazkodnunk kell. A cse-

Weintrager Adolf
festő

M.D.Y

Festményeit bemutatta a
találat

Kovács Gyula: Közép-magyarországi képző művészek ...
művészek, 1967. szeptember. 46 lap.

Weitrager Adolf
/Vaskut/

"Várakozó kocsi" /repr/

Rajztanitás 1964.IV.sz. 3.1.

Weinträger Adolf

Pedagógus- művész 1962-ben Vaskuton rendezett önálló kiállitást.

Tanulmányuton járt az NDK-ban és Lengyelországban.

Rajztanitás 1963. I. sz. 10.1.

Pálffy Zoltán: Eredmények, gondok, tervek

Weinträger Adolf
/Vaskut/

Rajzaival részt vett a Pedagógusok Szakszervezete VII. kongresszusa alkalmából az Egressy klubban rendezett tárlaton.

Péter Imre: Pedagógusok országos kiállitása
Rajztanitás 1963. II-III. 63.1.

Weinträger Adolf
/Vaskut/

Hajók a Dunán /repr/.
dunaujvárosi nyári müvésztelep anyagából

Rajztanitás 1963. V. 15.1.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PETŐFI NÉPE

Weintrager Adolf

1021 1917 AUG 13.

Weintrager Adolf: Ki a földekre.

...ok

Mátravölgyi Sándor építési részlegvezető és Beke József munkavezető irányításával június 6-ra — 7 hónappal a határidő előtt állt az épület. Hátra volt azonban a szivattyúk beszerelése, úgy üzembehelyezni a gépházat, hogy a lakosság ezt ne vegye észre a vízszolgáltatásban. Márpedig a kutak vezérlő berendezéseit úgy áthelyezni csúcsfogyasztás idején, hogy zökkenőt ne okozzon, szinte lehetetlen.

Ez is megtörtént. Kiss István termelési részlegvezető és Szabó Károly gépész szervezte a munkát. A dolgozók nem nézték mikor jár le a műszak. A részlegvezető —, aki 17 éve dolgozik a telepen —, ha kellett beállt éjszakás gépésznek, ha szükség volt, a csavarokat húzta, vagy tömítőket cserélt. Igaz, nem mindennel lettek teljesen kész. Nincsenek még például lefestve a csövek, de ki ad ilyenkor a szépségre. A fő az, hogy óránkénti 4000 köbméter vízzel növelték a telep kapacitását.

— Bármennyire is előrelátók

Cséplőmunkások

Arcok a hőségben, a zúgásban. Verejtékkel keveredik a kalászok özönéből felszálló, csípős por. És jár a cséplő, hajnaltól napestig mordulva falja a kévéket, okádja a szalmát-töreket, s pergeti vékonyan a rozsot.

szaga után odatalálnánk. A cséplő a közös szerűn jár, az ebédet tehát a szakszövetkezet állja. Előző nap birkapörkölt volt. Húsz kiló húst főztek meg. Még este is jóllaktak belőle. Itt kell a kondíció.

Aztán mennek majd a ta-

Weintraeger Adolf

Szerepelt az alföldi művészek Tavaszi Tárlatán.

Szolnok megyei Néplap 1967. ápr. 23.

M.D.V.

Weintrager Adolf
festő

A kiskunhalesi Thomna János
Múzeumban kiállítása.

Bodnár Éva: Dr Öregi Balázs és Szebényi Imre.
Művészet, 1967. november - 44 kap.

Weinberger Adolf

Szerepek a Kelet-magyarországi Képzőművészek I. tavaszi tárlatán

A Föld, 1965, 6 sz., 74 o.

M.D. I/1

Weintraub Adolf
festő

„Hátsó udvar" c. művét
mutatjuk be a tárlaton,
valamint gouache képeit.

Mészáros Fülöp: Kelet-magyarországi képzőművészek I.
Tavaszi Tárlat a Bajcsy

Művészet, 1965. augusztus - 42 kép.

Weintraeger Adolf, festő

Dk

A vaskúti festőművész műtermét
megtekintette az Elnöki Tanács elnöke.

–: Dobi István látogatása a bajai
járásban 5. l

NÉPSZABADSÁG, Szn. 1963. aug. 23.

Weintrager Adolf

MDK

bejelentette részvételét abajai Képzőművész-táborba.

Képzőművésztábor nyílik augusztus 11-én Baján.

PETŐFI NÉPE. 1958. aug. 10.

MDK

Weintrager Adolf, Vaskut

Sárga virágok, gouache

Hóolvadás, "

Reggel "

Vidéken élő képzőművészek kiáll.II. N.Szal.

1955. 17. 1.

Weinträger Adolf MDK

C.P.: Bács-Kiskun és Csongrád megye művészeinek kiállítása Kecskeméten.
Szabad Művészet 1954. 47-48.o.

MDK

Weintrager Adolf, Vaskút, Bács m.

Feleségem	olaj
Marika	"
Gyümölcscsendélet	"

A vidéken élő képzőművészek kiállitása.
1954.nov.20 - dec.4-ig.Ernst Múzeum. 11.1.

MDK

Weintrager Adolf, Vaskút, Bács m.

Borús idő	aqu.
Szénaboglyák	"
Téli délután	"
Alkony	"

A vidéken élő képzőművészek kiállitása.
1954.nov.20. - dec.4-ig.Ernst Múzeum. 15.1.

MDK

Weintrager Adolf, Vaskút, Bács m.

Dombhajlat	aqu.
Télen a kertek alatt	"
Elöntött erdőmélye	
az alkonyatban	aqu.
Szérűskert	"

A vidéken élő képzőművészek kiállitása.
1954.nov.20. - dec.4-ig.Ernst Múzeum. 14, 15.1.

MDK

Weintrager Adolf, Vaskut

Patkolás előtt, gouache

Horgászó fiuk, "

x

Vidéken élő képzőművészek kiáll.II. H.Szal.

1955. 17. 1.

Weintrager Adolf MDK

Szerepelt a kiállitáson.

"Veteményezők tavaszi alkonyatkor"

---: A dunántuli képzőművészek első közös kiállitásáról.

FEJÉRMEGYEI HIRLAP. 1958. szept. 24.

MDK

Weintrager Adolf festőm.

Cifka: Közelebb a mai élethez. Magy.Nemz. 1955.
dec. 2. 5.l.

Weintrager Adolf
festő

M.D.K.

Bajan tartotta első gyűjteményes kiállitását, — „Hajó kovatélen" (repro)

Bodnár Éva: Weintrager Adolf bajai kiállitása.
Művészet, 1962. április — 40 l.

MDK

Weintrager Adolf, Vaskut

Tanya borus időben, akv.

Vaskuti táj, akv.

Kazlak alkonyatkor, "

Vidéken élő képzőművészek kiáll.II. N.Szal,

1955. 2o. 1.

Weintraeger Adolf MDK

Szerepelt az 1956.jan 21-én megnyilt kiállitáson.

•

Németh Béla: Siklóson megnyilott a vidéken élő képzőművészek kiállitása.

DUNÁNTULI NAPLO, Pécs. 1956.jan.24. 3. 1.

MDK

Weinträger Adolf, festö

Borus idö. Akvarell.

Mücs.-V.M.Képzm.Kiáll. 1954.dec.-1955.jan. Kat. 25.1.

MDK

Weinträger Adolf festő

Szerepelt a Dél-alföldi Képzőművészek Kiállításán, Szegeden.

Szelesi Zoltán: Dél-alföldi Képzőművészek Kiállítása Szegeden.

Tiszatáj, Szeged 1961. szeptember. 9. l.

Weinträger Adolf
festő

M.D.K.

Az Alföldet mutatta be képein.

Szelesi Zoltán: Képzőművészeti napok Szegeden
Művészet, 1961. október — 43.

Weinträger Adolf

MDK

szerepelt a Magyar Képzőművészek bajai csoportjának kiállitásán, mely nov. végén nyilt meg a bajai József Attila Művelődési házban.

Kiállitás Baján.
Petőfi Népe. 1962. dec. 12.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
1967 JUN 11
PETŐFI NÉPE
1967 JUN
Weintrager Adolf
1021

Weintrager Adolf: Leány.

füves területeken elhelyez
tők, s szépen díszítenek. Á
lában cserepes növények ki
lyezésére alkalmasak.

(—ács—

cipő, sz

érje a kívánt mennyiséget.

Vagy húszféle új modell sorakozott az asztalokon, tavaszi, nyári, őszi cipők vegyesen. Valamennyi pihekönnyű. Néhány bőrszalagból font csoszogó szandálok, magasszárúak, rüsztkötésesek, elegáns félcipők. Díszítésük változatos, egyszerű. A lakkot és a párszonyos bőrt, a fekete-fehér, élénkpiros színeket váltogató felületek, a pántok, csattok, gombok ütemes rendje arról vall, hogy az op-art a gyermekdivatot is érinti.

— Ma már nem vesznek két-három számmal nagyobb lábbelit a szülők a gyerekeknek — mondja Lukács László tervező. — Nincs szükség időálló bőrszörnyetegekre, egy, legfeljebb másfél év a szokásos viselési idő. Legfőbb szempont a kényelem, röpítse az a cipő az apró lábakat. Épp elég lesz majd felnőtt korukban — főleg a lányoknak — elviselni a divat szeszélyeit. Persze, figyelembe kell venni, hogy gyönge az apróságok csontja, ezért nyárra is terveztünk bokarögzítős cipőt. De csupa lyuk, átjár rajta a levegő, a bélés alá símuló habszivacs betét a talp ívét követi. Kívülálló el sem tudja hinni, mennyire változatos munka a gyermekcipő-tervezés. Iskola, kirándulás, sport, játék, ünnepi alkalmak, a felsőtagozatosok már táncolgatnak is, mindenre gondolni kell, minden alkalom más cipőt kíván.

Brandys lengyel fró aforizmája szerint az egyetlen dolog, amelyben tökéletes a tartalom és a forma összhangja: a cipő. Mert a tartalma is a láb, a formája is. A gyerekcipők azt mutatják, hogy az Alföldi Cipőgyár betartja ezt a szabályt.

(sz)

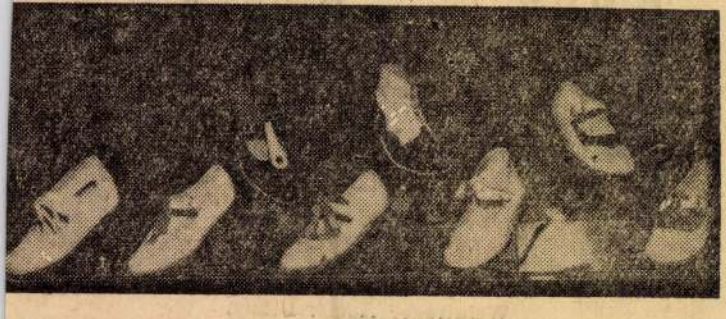

Weintrager Adolf

Első budapesti kiállítása volt a Paál László Teremben (1970. VI. 12-27.). Fellegzetes „alföldi festő". Impresszionizmust és gondolatiságot próbál összegezni.

Képzőművészeti Almanach 3, Corvina 1972, 67. l.

Weintrager Adolf.
Müveivel kitünt a kiállitásan.

Bojár Iván: Bács-Kiskun müvészete
bemutatkozott Budapesten.

Magyar Hirlap 1972/65 9 old.

Weintrager Adolf
festőművész kiállítását nyitják
meg csütörtökön Pécsett, a Kép-
csarnok vállalat bemutatóterme-
ben.

Magyar Hírlap 1972/184 Sold.

WEINTRAGER ADOLF, festő

A Bajai Rudnay Képzőművészeti körben tanult, majd Rudnay vezetése alatt, majd elvégezte a Képzőművészeti Főiskolát. /Mili Ferenc közlése/ 258.old. 24.jegyz

GERGELY FERENC-KŐHEGYI MIHÁLY: Rudnay Gyual bajai művésztelepe 253.old.

A MÓRA FERENC MUZEUM ÉVKONYVE. I. 1970.
Szegedi Nyomda

Weintrager Adolf

a Baján élő festő pedagógus kapta a XI Bács-Kiskun megyei Téli Tárlaton dijat kapott

Forrás 1976/2/86

Halász:Seregszemle

Weintrager Adolf, festő

A Bajai Képtár II. amen megrendezett kiállításon, a művész művei szerepelnek a tárlaton: falusi házakat ábrázoló olajfestményei. (emlitve)
A művész a Rudnay Gyula vezette képző-művészeti szabad akadémia tagja volt.

Ft. Sz. J.: A gazdagodó Bajai Képtár.
Petőfi Népe, 1977. febr. 20.

Weinträger Adolf festőművész

Vaskúton megrendezték Táth Árpád és Weinträger Adolf festőművésznek kiállítását.

Szakács Gyula: A vaskúti művelődésről.
Petőfi Népe, 1976. febr. 5.

WEINTRAGER ADOLF festő
Diószeg, 1927

Festészeti tanulmányait Rudnay Gyula tanitványaként végezte; jelenleg művész-pedagógus. Tanulmányuton járt a környező népi demokráciákban, a Szovjetunióban és az NSZK-ban. 1948 óta szerepel kiállításokon, egyéni tárlata volt Baján, Debrecenben, Szolnokon, Kiskunhalason, Budapesten és Pécsett. Munkássága elismeréséül Janus Pannonius emlékplakettet és Székely Bertalan-dijat (1972) kapott. - Grafikai eljárásokkal, akvarell- és olajtechnikával oldja meg széles skálán tematikáját. Zömmel a bácskai táj motivumai és a bácskai emberek élete foglalkoztatják. Ujabban a mélytengeri világ halsorozata, valamint megfogalmazott ikonvilága gazdagitja munkásságát.

Művészéletrajzok 1975

Weintrager Adolf

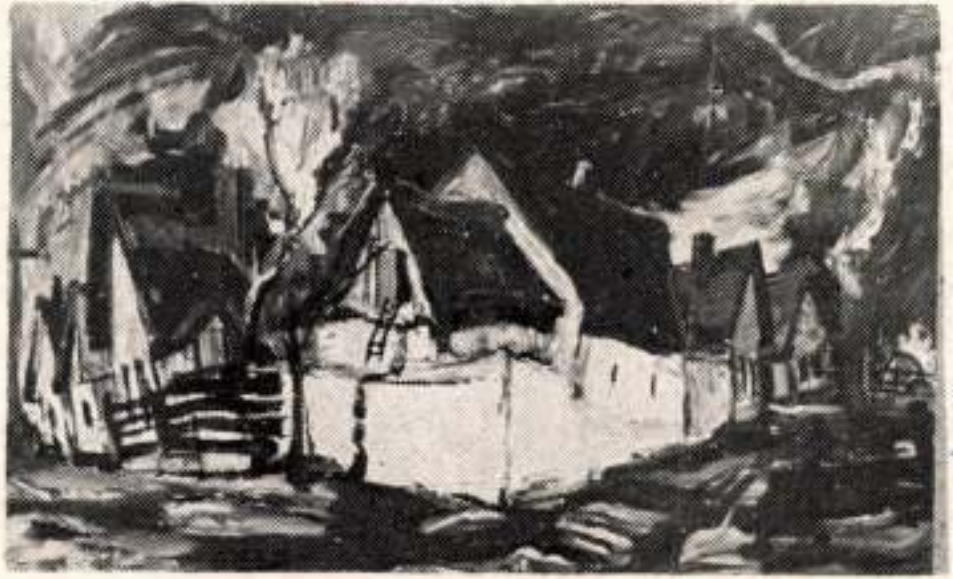

WEINTRÁGER
ADOLF (NÍVÓ DÍJAS):
FALUSI UTCA ŐSSZEL

A megnyitót mondó Aba Novák Judit, a Magyar Képzőművészek Szövetségének ügyvezető titkára főképp a megyei tanács mecénási szerepét, a művészek közéleti bevonását hangsúlyozta, s kiemelte a hivatásosak és az amatőrök békés egymás mellett élését, ami lényegében igaz is. A seregszemlétől viszont évek óta egyfajta felrázóbb hatást, erőteljesebb áttörést vár a közönség. Nyilván azért, mert más, mozgékonyabb kiállítási alkalmak még nem elégítették ki ezt az igényt.

Pálfi Gusztáv szobrász hiányzása. A téli tárlatról mondott volna véleményt a távolmaradással? Néhány látogató, az esetből kiindulva, mindenesetre megkockáztatta a feltételezést, hogy a soron következő Bács-Kiskun megyei képzőművészet seregszemlén tovább csökken épp azoknak a résztvevőknek a száma, akik a legtöbb alkotói támogatást kapták ettől a megyétől.

HALÁSZ GÉZA FERENC

Weintráger Adolf

WEINTRÁGER
ADOLF (NÍVÓ DÍJAS):
FALUSI UTCA ŐSSZEL

Forrás 1976/2/85

Weintrager Adolf

Nivódíjat kapott a megyei
téli táslaton

H. N.: megnyílt a téli táslat

Petőfi Népe 1970 XII. 8

Weintrager Adolf

festő

~ alföldi festő.

~ kiállításait a Paál László terem-

ben rendezték meg. (1970.)

Képünnep. Almanach 3.

Corvina 1972.

MDK

Weinträger Adolf, Jestő

Szerepel.

Artner Tivadar: Téli tárlat Keszkeméten

7.

Népszabadság, Bp. 1971. jan. 23.

Weintrager Adolf

A Pedagógus Művelődési Házban Debrecenben nyitják meg vasárnap a művész kiállítását.

Hajdu-Bihari Napló, 1972. okt. 29.

Weintraeger Adolf

MDK

Rajza (fiú)

Kortárs. 1961. 3. sz. márc. 464. l.

MDK

Weintrager Adolf, Vaskut

Dombhajlat, akv.

Télen a kertek alatt, akv.

Elöntött erdőmélye az alkonyatban, akv.

Vidéken élő képzőműv.kiáll.Ernst.Muz. 1954.nov.

14. l.

MDK

Weinträger Adolf Baja, 23 é.tanuló

Tanulm.fej, szén

Alkonyat, vf.

Erdőbelseje, vf.

Ifjusági Képzőm. és Iparm. kiáll. N.Szal. 1950. jun. 9.l.

MDK

Weintraeger Adolf festőművész

Szerepelt a Bács-Kiskun megyei tanács művelődési osztálya által két hét táborozásra beutalt festőművészek alkotásaival a kecskeméti Katona József Múzeum által rendezett kiállításon.

Kulturális Hírek.

Tiszatáj, Szeged, 1958. október. 10. l.

MDK

Weinträger Adolf festőművész

Szerepel a Pécsett, január 14-én megnyílt képzőművészeti kiállításon. Megemlített művei: Hóolvadás, Sárga virágok, halas csendélet; Jémdi: horgászó fiú, patkolásra váró ló. Akvarell és gouache technikával dolgozik.

Bardoszky Jób László: Vázlat egy pécsi kiállításról.
Dunántúl, Pécs, 1956. 15. sz. (V. évf. 1. sz.)
77. l.

Weintráger Adolf, tanitó
/Baja/
a vidékiek közül.
Szénrajzai és vizfestményei alapos technikai tudást mutatnak, de egyben Rudnay Gyula hatását is elárulják.

A Kiáll. megrendezésének célja, a rejtett tehetségek előtörjenek és képzőművészetünk fejlődését biztositsuk.

Vágvári Lajos: Ifjusági képző- és ip.műv. Kiáll. Nemzeti Szalon. A népműv. miniszt. által rend. Kiáll. Magyar Nemzet.1936 jun. 10.

Weirtrager Adolf
grafikus

M.D.K.

Rajz (repro)

Thorfalva, 1960. február. 183 lap.

P.P.C.

MDK

Weinträger Adolf (festő)

Kocsik c. műve repr.

(képaláírás.)

Tiszatáj, Szeged, 1958. november. 10. 1.

Weintrager Adolf
festő.

Weintrager Adolf festészete az alföldi iskola mai útját jáija. A kiállításon bemutatta „Naprafongás csendélet"e, továbbá faltai ikonélménye.

Aszalós Endre: Bács-Kiskunmegyei képző művészek. Művészet, 1972. junius - 43 oldal.

Weintrager Adolf festőművésznek nagysikerű kiállítása volt Budapesten. a Paál László Teremben, 1970 júniusában. A művész már sok hazai és külföldi kiállításon szerepelt. Gyűjteményes kiállítása volt az NDK-ban és Jugoszláviában, valamint több hazai vidéki városban. Budapesten ez az első önálló kiállítása.

Dr. Damonkos Imre: Weintrager Adolf kiállítása

Rajztanítás 1970/5 32 old

Weinträger Adolf (Bács m., Baja, Városi központi fiúiskola) 1972. évben Székely Bertalan emlékérmet kapott. Tehetséges falusi diákjainak munkái számos nemzetközi gyermek-rajz-kiállitáson eredményesen szerepeltek. A „Kiváló tanár" kitüntetés birtokosa. Aktív tagja a pedagógus Dél-bács megyei képzőművészeti csoportnak.

Dr. Maksay László: Az 1972. évi Székely Bertalan emlékérmesek.

Rajztanitás 1972/5 29 old.

Weintrager Adolf

Bajai művész. Mestere hat évig Rudnay Gyula volt. 1957-től csehszlovák, szovjet, német, lengyel tanulmányutakon vesz részt. Elnyeri a Janus Pannonius emlékplakettet, a pedagógusok országos kiállításának I. díját, részt vesz a VIT-en, egyéni gyűjteményes kiállítása volt az NDK-ban, Jugoszlávián, számos hazai kollektív bemutatkozása. Kiváló akvarellista.

Tóth Ervin: Négy táj – négy akvarell; Műgyűjtő, 1972/4. sz. 6. l.

Weintraget Adolf

Alkonyat

Mügyűjtő 1972/4. sz. 7. l.

Weintrager Adolf

A "kiállitási naptár" 1972. VII. 7-22-re Pécsett kiállitását jelzi.

Mügyüjtő; 1972/2.

Weltträger Adolf

nova cultivo

Művészettörténeti értesítő 1972

307.old.

Weintrager Adolf

Megfáradva

Tarassi Tárlat 1971 Szolnok - Kecskemét

Weintrager Adolf pedagógus festő

a Bács-Kiskunban élő és dolgozó rajztanárok pedagógus képzőművészek IX. megyei kiállítása megnyílt, melyen a művész művei szerepelnek: fejek, állatportrékat látunk tőle.

„Szüret idején" (említve)

Sümegi György: Pedagógus képzőművészek.
Petőfi Népe, 1974. ápr. 10.

Weinträger Adolf

A Képcsarnak Váll. győri bemutatóterme-
ben rendezett kiállításon akvarellje
szerepel, mely az árvíz komorságát ér-
zékelteti. (ennlítve)

(gi): Tél a művészetben.

Kisalföld, 1972. márc. 29.

Weintrager Adolf festőművész

Zalaegerszegen a Képcsarnok Termében rendezett a művész kiállitást, melynek megnyitója augusztus 29.-én lesz. A lapban a kulturális események c. rovat számol be a tárlatról.

Élet és Irodalom, Bp. 1974. aug. 24.
XVIII. évf. 34. sz. 8. lap.

Weintrager Adolf
festő

Weintrager Adolf tabacgerszegi
kiállítási anyaga az utólbi
idők termésiből állt össze.

— Kiállítási naptar.

Művészet, 1974. augusztus - 49 lap.

Weinstrager Adolf
festő

1956-ban végzett el a szegedi Tanárképzőt a művészi, 1968-ban a képzőművészeti Főiskolán nyert művészdiplomát Weinstrager Adolf.

— Kiállítási naptár

Művészet, 1974. augusztus - 49 lap.

Weinhager Adolf
festő

Több tanulmányúton vett részt a népi demokratikus országokban: Jugoszláviában és a Német Demokratikus Köztársaságban tájlatot is rendezett.

—: Kiállítási naptár
Művészet, 1974. augusztus - 49 lap.

Weintrager Adolf
festő

A művész tulajdonosa a Janus Pannonius emlékplakettnek, a Székely Bertalan és Nagy István emlékérmeknek.

— Kiállítási naptár.

Művészet, 1974. augusztus - 49 lap.

Weintrager Adolf

festő

Balaegerszegen augusztus 29-én
nyílt meg Weintrager Adolf
kiállítása. Ez a művész tiremegy-
dik kiállítása.

—: Kiállítási naptár.

Művészet, 1974. augusztus - 49 lap.

Weintrager Adolf

festő

1927-ben Diósgyőrben született művész, aki a bécsi képzőművészeti Szabadiskolában Rudnay Gyula növendéke volt.

— Kiállításai naptár.

Művészet, 1974. augusztus - 49 lap.

Weintrager Adolf

A Kecskeméti Katona József Múzeumban megnyílt megyei téli tárlaton olajképei szerepettek. Évett vörösei-ikonsorozatának festői tanulságait is felmutatják, az ősztelt színeit is megidézik.

Szünegi György: A megyei tárlatról. Petőfi Népe, 1973. jan. 4.

Weintraeger Adolf

Az Ernst Múzeumban febr. 19.-én megnyílt tárlaton művei szerepelnek.

Katanics Sándor: Bács-Kiskun megyei képzőművészek kiállítása.

Petőfi Népe, 1942. febr. 24.

Weintrager Adolf festő

Bajan az elmúlt év őszen született meg a kirakatgalévia. Az első kiállításon három helybeli művész újabb alkotásait láthatta a közönség. A művészt nem kellett bemutatni a bajaiaknak.

Varga Mihály: Képek, szobrok kirakatban.
Petőfi Népe, 1994. márc. 6.

Weintrager Adolf: Kompozíció

Megyénk képzőművészei sok sikert értek el az elmúlt esztendőkben. A megyei tárlatokon és néhány országos kiállításon találkoztunk a Vaskúton élő Weintrager Adolf alkotásaival. Az 1970. nyarán Budapesten rendezett önálló tárlatáról a szaksajtó is elismeréssel írt. A festőművész-tanár pedagógusként is köztiszteletnek örvend, jó néhány tehetséges tanítv[illegible] kezei alól.

PETŐFI NÉPE
Kecskemét

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1971 MÁR 2 8

...kafőzők

tett, mert a konyhában javában főtt a cefre, s 5 liter pálinka várakozott a műanyag kannában.

Március 13-án Sörös Bálint, Fülöpháza, II. kerület 367. szám alatti lakos tanyájába látogattak el a pénzügyőrök. A tulajdonost nemrégiben 6 hónapi szabadságvesztésre ítélték tilos pálinkafőzésért. A pénzügyőröknek egyre csak azt bizonygatta: felhagyott ezzel a mesterséggel. Ennek ellenére körülnéztek a házban, s nem kis meglepetésükre egy pálinkafőzőt és 18 liter pálinkát találtak...

Két helyen 125 liter szesz

Az illegális pálinkafőzők minden ravaszsággal megpróbálkoznak. Erre utal Geleta József, Bócsa, IV. kerület, 108. szám alatti lakos esete is. A pénzügyőrök megjelenésekor

fényk
liter
torko

A
tetés
sok
a p
a
mási

újabb készülékeket. Kucsera László, Lajosmizse, Mizse, 119. szám alatti lakost a rendőrség állította le a község főutcáján, s miután ellenőrizték motorkerékpárját, a járművön levő műanyag kannában 10 liter alszeszt találtak. Lakásán előkerült újabb 30 liter alszesz, no meg a pálinkafőző készülék.

Jobbágy József, Ladánybene, Sz... dülő 7. szám alatti la... meg-
jelentek ... gy-

tanácskozáson részt vett *Berberovics István*, a kecskeméti városi bizottság titkára és *Reile Géza*, a városi tanács vb-elnöke is.

A hozzászólások során hangsúlyozták, hogy az elmúlt nehéz esztendő sok

A Kecskeméti Szolgáltató Vállalat RÁDIÓS RÉSZLEGE
rövid határidőre vállal

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR MAGYAR HÍRLAP
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Weintrager Adolf, festő-grafikusművész

PETŐFI NÉPE

1983 OKT 1. 6

1021

Weintrager Adolf rajza

4869

OS gázkályha és
öttvas kályha el-
eklődni: Kecske-
ulaház u. 17/a. dél-
ől. 4886

8

s ing készítésében
segítőket keresek,
éten. Leveleket:
őség 352598 jeligé-
cskeméti Magyar
e kérek. 4880

ikat varrók jelent-
várom Kecskemé-
veleket: „Első osz-
unka 352599" jeli-
kecskeméti Magyar
e kérek. 4881

ZOTT szoba fürdő-
s konyhahasználat-
vesnek kiadó. Ér-
: 17—19 óráig, Kecs-
Ady E. u. 22. I. em.
épcsőház. Balogh.
13 1

y alkalommal 8—
akarítást vállal le-
ható nyugdíjas
esetleg alkalman-
veleket „Megbíz-
95" jeligére a ki-
rek. 12 495

VÍTÓ kisipari te-
gem megkezdtem.
ászló Kecskemét,

kozom
üzemk
járata
a meg
a Vac
utazás
jük. V

DUTÉ
kunfé
C6 je
feszül
pontt
belei
életv

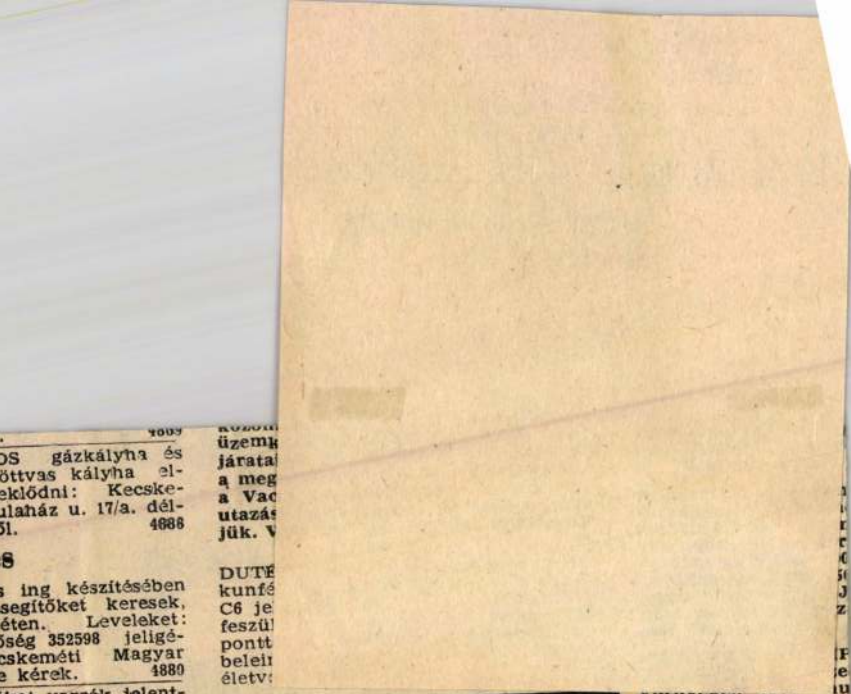

Gyászhír

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy szeretett férjem, fiam, testvérünk

VÁLIK MIHÁLY

Kadafalva 6/a. szám alatti lakos, 43 éves korában elhunyt. Temetése f. hó 18-án negyed 3 órakor lesz a kecskeméti Köztemetőben. Gyászoló család. 14 517

Mély fájdalommal tudatjuk a rokonokkal és ismerősökkel, hogy a szeretett feleség, édesanya, nagymama

FAZEKAS JÓZSEFNÉ

Pataki Erzsébet

életének 60. évében, október 9-én

mélyi besoroláson
ménytől függő ker
felvesz: villanyszere
kat ezek mellé segéd
dékieknek útiköltsé
élési pótlékot fizetür
Kalocsai Tejüzem, K
munkahelyen Pestu
szerelőnél.

AZ ALFÖLDI TÜZÉ
telt hirdet Baja 110.
pére telepvezető-hel
Munkakör betöltésél
szakközépiskolai ére
Jelentkezni a telepv

A KISKUNFÉLEGY
kun megyei Iparcil
Vállalat azonnali b
gyakorlott sztk-ügy
ni: személyzeti ve

Weintraeger Adolf festő- és grafikusművész

Kilencedik alkalommal nyílt meg a Bács-Kiskun m.-i grafikai tárlat Kecskeméten, amelyen Weintraeger Adolf műve.

Halász Ferenc: Grafikák a napalatt.
Petőfi Népe, 1984. márc. 25.

Weintrager Adolf fm

Ruchmann Aköstöl
indult

-> Nagy István fm

MŰVÉSZET 1985/11-12/68

Weintraeger Adolf

A kiállítási naptárban szerepel (Paál László Terem, VI. 12 – VI. 27.).

Műgyűjtő, 1970. 1. sz.

Weinbröger Adolf

Szerepel az alábbi táslatok

Heltai Nándor: Megyei téli táslat 1970

Petőfi Népe 1971 I. 1 5 old.

Weintrager Adolf
festő-

Rudnay mester Képzőművészeti Szabad akadémiáján tanult Weintrager Adolf is.

Aszalos Endre: B.Nikli Ferencről.
Művészet, 1970.november - 26.lap.

Weinberger Adolf

Budapesten

kiállítása nyílt

Cs. K.: Tények, tervek, kiállítások

De Köp. Népe 1920 XI. 28

Weinträger Adolf

Szerepel az alábbi táslatban

Artner Tivadar: Téli táslat
Kelsheméten

Négrabadság 1971 I. 23

Weintrager Adolf
festő

Részt vett a tárlaton.

Egri Mária: Egy számvető kiállitás Szolnokon.
Művészet, 1971.október - 43.oldal

Weintrager Adolf

Meggáradva 70x100
Patkolás előtt 70x100
Öreg tanya 70x100

Farm Tárlat 1971 Szolnok - Kecskemét

Weintrager Adolf festőművész

A pécsi Képcsarnokban rendezett kiállitásának megnyitója julius 6.-án volt.
A lap-kulturális eseményeket ismertető rovatának-közleménye.

Élet és Irodalom, Bp. 1972. juli. 8.
XVI. évf. 28. sz. 2. lap.

Weintrager Adolf

Weintrager Adolf festőművész munkáiból nyílt bemutató kedden Nagykanizsán, a Hevesi Sándor Művelődési Központban.

Magyar Nemzet 1986. 10. 2.

Weintrager Adolf

P. Bart János emlékezete szolnokon

Népszava 1985. VII. 17.

Weintrager Adolf, festő- és grafikusművész

A népszerű bajai képzőművészeti kört Rudnay Gyula vezette, B. Mikli Ferenc a művésztelepen tanárként és titkárként dolgozott. — Nehéz volna felsorolni, hogy hány volt körtag országos hírű, ma már, pld: Szuresik János, Udvardi Erzsébet, Hantos Károly, Novák Lajos, Weintrager Adolf, Klossy Irén, Bakay Erzsébet...

Koloh Elek: B. Mikli Ferenc.
Petőfi Népe, 1984. jan. 29.

Weinträger Adolf, festő

Kecskeméten látható két hét óta a Téli tárlat, 1977. – a tárlat gerincét, alkotó művészek között szerepel a művész is.

Csáky L. György: Téli tárlat, 1977.
Petőfi Népe, 1977. dec. 18.

Weintraeger Adolf, grafikus

L: Szőnyi István

Bereczky L: Az előadók vonzásában 11-

Népszabadság, Bp. 1978 szept. 10.

Weintraeger Adolf festőművész

Kecskeméten rendezett nyári tárlaton a művész munkái szerepeltek, melyeknél a grafikai elemek jelentenek egyéni hangot.

Goór Anna: Nyári tárlat Kecskeméten. Pesti Napló, 1942. jún. 25.

Weinträger Adolf

Kiállítása nyílt a

Paál László teremben

Magyar Nemzet 1970 június 19

4. old.

Weintrager Adolf

2

„Koraest"

„Parasztmenyecske" c. Zépei
emlitve

Magyar Nemzet 1970 junius 19
4. old.

Weintrager Adolf festőművész.

A bajai festők kiállítása megnyílt, melyen „Yaltai ikonélmény" – „a hátsó udvarban" – „Tanya vihar után" – „Pajta mögött" c. képei szerepelnek. (említve).

Bárdos Ferenc: A bajai festők kiállítása a Türr István Múzeumban.
Petőfi Népe, Kecskemét, 1942. júl. 11.

Weinträger Adolf
festő

Szekszárdon szeptember 26-án
nyílt meg Weinträger Adolf festő-
művész kiállítása.

Kiállitási naptár.

------: XXXX

Weinträger Adolf

Művei szerepelnek a Bács Kiskun megyei Képzőművészek Szállításán az Ernst Múzeumban

Pest megyei Hírlap 1972 febrúr 24
4. old

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

1972 JUL 7

1024

Weintrager Adolf

A képcsarnokban megnyílt Weintrager Adolf kiállítása

Tegnap délután Bácska jött el Baranyába — közéleti emberek és egy nagyon tehetséges, egyre híresebb festő, a képeivel: Weintrager Adolf. A bácskai közéletet számos bajai vezető képviselte, élen dr. Gajdócsi Istvánnal, Baja országgyűlési képviselőjével, a Bács-Kiskun megyei Tanács elnökével. A pécsi és baranyai közélet képviseletében többek között Takács Gyula, a Baranya megyei Tanács VB elnökhelyettese és Csorba Tivadar, az MSZMP Baranya megyei Bizottságának munkatársa jelent meg a tárlaton, amelyet dr. Gajdócsi István nyitott meg ezekkel a szavakkal:

— Weintrager Adolf realista művész. Témáiban a gondolat és az érzelem tökéletesen ötvöződik egységbe. Keresi az igazat és keresi az újat, alkot és nevel, gyönyörködtet és meggyőz, ábrázol és hitet ébreszt. Olyannak ábrázolja a világot, amilyen, de benne érződik az alkotó ember hite, ereje, vagyis az, hogy a történelemtől örökölt nyomorúságos viszonyainkat feltétlenül megváltoztathatjuk. Vérbeli festő, aki minden idegszálával kötődik életünkhöz, megküzd lelkiismeretével és úgy keresi az újat, úgy kísérletezik, hogy mindig túljut a próbálkozásokon.

A kedves hangulatú megnyitó után a művész így foglalta össze tárlatának anyagát azok számára, akik nem jutnak el a Képcsarnokba: — Az anyag hármasan taglalható. Egyrészt hagyományszerűen kötődik az alföldi realista festészethez. A másik szinte ellentéte az előzőnek, bizonyos asszociációs jelrendszert is rejt magában. Például a képeken látható halak. Erről csak annyit, hogy az esztétikai gyönyörökön kívül mindig az a belső rezonancia a döntő, amely ezek létrehozásában, szinte magyarázhatatlanul, áldásosan jelen van. A harmadik: az akvarellek világa, az Alföld lírája. Ugy érzem, ez a hármas egység a harmóniára való törekvést jelzi, s egyben jellemzi munkásságomat.

Földessy Dénes

lantás a nagyvilágba. 10.1
ra a jelmeztervező szemével. 19
Alamfejtés. Analizis két részben (i
20.52: Népi zene. 21.20: Pagar
h-moll hegedűverseny. 21.47: Jac
Loussier felvételeiből. 22.10: Spo
rek — totó. 22.20: Magnósok, fi
lem (ism.). 23.05: Kamarazene.
A dzsessz kedvelőinek.

PETŐFI RÁDIÓ

8.00: Érdekességek a jövő hét n
rából. 8.30: Az MRT Gyermekk
énekel. 8.41: Nótacsokor, csá
9.40: Csehov levelei II. rész. 1
Rose Bampton és Kim Borg énekel.
csokor. 9.10: A „Nyitnikék" pos
10.30: Százados szenzációk. 11.20: A
Magyar Állami Hangversenyzenekar
hangversenye. Közben: 12.15: Versek
(ism.). 12.27: A hangversenyközveti-
tés folytatása. 13.16: Hóvirág. Rádió-
Járék (ism.). 14.00: Táskarádió. 15.00:
Mit üzen a Rádió? (ism.) 15.35: Népi
zene. 16.05: Franck: A-dúr szonáta.
16.35: Fényes Szabolcs operettjeiből.
17.00: Kovács Júlia műsora. 17.30:
Rárdos Lajos-művek. 17.45: Ki ez?
Képrejtvény. 18.05: Könnyűzene, tánc-
zene, jazz. 18.50: Mikrofon előtt az
irodalmi szerkesztő. 19.00: A vasár-
nap sportja. 19.35: Néni zene. 20.10:
Öt perc sport. 20.15: Hofi Géza éne-
10.30: Nemzetközi gyermekfilmfe
seny II. 10.55: Környezetünkért. Ri
portműsor. 11.25: Rusztaveli földjén.
Dokumentumfilm (ism.). 14.58: Nóta-
szó . . . 15.20: Galopp-verseny. 16.00:
Hazai tájakon. 16.35: Világjárók.
Francia rövidjátékfilm-sorozat, 2. rész:
Marseille. 17.00: Üdvözlet Ada-Ka-
leh szigetéről. Román kisfilm. 17.10:
Delta. 17.35: Kell a jó könyv! 3.
rész. 18.40: Esti mese. 19.00: A „Hét".
20.00: Hírek — Sporthírek. 20.10:
Gyilkos, vagy áldozat. Francia film.
22.00: Hírek — Sporthírek. 22.15:
Jó éjszakát, felnőttek! Casanova
kontra Kákszakáll. Bábfilmsorozat 3.
rész: Oroszlán.

Felveszünk 16. évet betöltött fiatal lányokat és asszonyokat

újonnan létesített korszerű üzemünkbe, kétműszakos munkahelyre. Könnyű, tiszta, ideális munkakörülmények. Valamint 18 éven felüli férfi segéd- és betanított munkásokat. Vidéki fizikai dolgozók részére szállást biztosítunk.

Továbbá: adminisztrációs munkakörbe érettségizett és közgazdasági technikumot végzetteket.

Jelentkezés:

OGV. BUDAPESTI PÁLMA GUMIGYÁRA,
BUDAPEST, IX., LENHOSSÉK U. 3. TEL.: 140-860, 136-881.

...SI KIÁLLÍTÁS IDEJE ALATT,
JÚLIUS 7-ÉN A VOLÁN TRÓSZT
...NEK EREDMÉNYÉT.

...YERTESEK KÖZÖTT TÖBB
...ÉKES AJÁNDÉKOT SORSOLNAK KI.

...erencsés nyertesek
...dékaikat
...écsi Centrum
...házban
...tik át

...este 7 óráig,
...ól délután 3 óráig.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

PETŐFI NÉPE
Kecskemét

Weintrager Adolf festőművész

1021

1972. július 12, szerda

Gyönyörködtet és meggyőz

Weintrager Adolf kiállítása Pécsett

Az elmúlt héten, csütörtökön délután dr. Gajdócsi István, Bács-Kiskun megye Tanácsának elnöke nyitotta meg Pécsett Weintrager Adolf bajai festőművész kiállítását. A jól sikerült kulturális eseményt követően beszélgettünk dr. Gajdócsi Istvánnal.

— Bizonyára felvetődik a kérdés, hogy egy szakmai hozzáértést feltétlenül igénylő kiállítást, hogyan, milyen ismeretek birtokában, milyen gondolatokkal nyithat meg egy funkcionárius. Nos, úgy érzem, hogy a barát, a közéleti vezető és a művészetszerető ember jogán. Barátként sokkal többször találkoztam és vitatkoztam a művésszel, mint amennyi a vele kapcsolatban megjelent, kétségtelenül nagyszámú publikáció. Közéleti emberként — mert kapcsolataink a tanácstagtól a kitüntetett pedagógusig sok fórumon váltak rendszeressé. Művészetszerető emberként — mert egyrészt vallom, hogy vezető nem lehet egész ember, ha nem érdekli a művészet, másrészt mert büszkék vagyunk arra, hogy Weintrager Adolf közülünk való és hozzánk tartozik. Róla és alkotásairól tehát ilyenmód beszéltem, talán — és ezt nézzék el nekem — másképpen mint ilyenkor szokás.

— Azt hiszem, a művész döntő kritériuma az, hogy munkájában az élet lényegül alkotássá. Weintrager Adolf realista művész, témáiban a gondolat és az érzelem, tökéletesen ötvöződik egységbe. Keresi az igazat és keresi az újat. Alkot és nevel. Gyönyörködtet és meggyőz. Ábrázol és hitet ébreszt. Olyannak láttatja világunkat, amilyen, de benne érződik az alkotó ember hite, ereje, vagyis az, hogy a történelemtől örökölt nyomorúságos viszonyainkat feltétlenül megváltoztathatjuk. Vérbeli festő, aki minden idegszálával kötődik életünkhöz. Megküzd lelkiismeretével és úgy keresi az újat, úgy kísérletezik, hogy mindig túljut a próbálkozásokon.

Élményeit túlnyomórészt Bács-Kiskunban találja meg. Ábrázolásmódja, stílusa ezt a tájat formálja képpé. Bácska egét úgy festi meg, ahogyan talán senki más. Nála a tájfestés is hazaszeretté válik. Roskadozó paraszttanyái, csoportos fáikkal szépek, de már érzékeltetik az új világot, amely hadat üzen ennek a látszólag idillikus, de kegyetlen életformának. Nekem személy szerint paraszt zsánerképei tetszenek a legjobban.

A mély tüzű néha harsánynak tűnő színességgel együtt érvényesül a lényegre egyszerűsítés vágya, sőt, egyre inkább eredménye. Vázlatrajzaiban megmutatkozik pazar fantáziája, szimbolizáló képessége, önmérséklete, amely mindig megtartja az érthetőség és a világos érzelmi hatás határain belül. Sokoldalúsága egy tőből fakad az élet bonyolultságával, sokrétűségével. Sohasem hamis, magakelletős. Az igazság nála nem mérlegelés, még kevésbé alku tárgya. A művészete meggyőz arról, hogy ez az ember nem tud, de nem is akar kiszakadni ebből a világból, ezért él, ezt szereti, ezt gyámolítja és ezt vallja magáénak. Ezért is, a virtuozitás mellett sokszor meghökkentő benne a robbanásig feszítő érzelmi töltés. Bővérű művészet ez a javából, mégis benne érződik a pedagógus, aki tanít, nevel, maga is megújul napról napra és fejlődik töretlenül.

Megkértük a kiállító művészt is, hogy válaszoljon kérdéseinkre.

— Érdekes módon viszonyul az ember a művészethez, ember a képekhez, ember az emberhez. Korunk és korunk művészete bonyolultságában és ellentmondásosságában is harmóniára törekszik. Nem biztos, hogy ez a harmónia egy művészben úgy jelentkezik, mint a felület és a tárgy problémamentessége, vagy pedig úgy, hogy a harmonikus kép egy harmóniát sejtet. A téma a szűkebb táj, ahol az ember él, és azok az impressziók, amelyek utazásai közben, vagy társadalmi vetületekben az emberre hatnak.

A pécsi anyag hármas tagolású. Egyrészt hagyományszerűen kötődik az alföldi realista festészethez. Ennek szálai tiszteletreméltóak, magaménak is vallom ezeket. Úgy érzem, bennük meg lehet találni azokat a fogódzókat, amelyek az ábrázolás módja, tartalma szempontjából lényegesek. A másik szinte ellentéte az egésznek, s bizonyos jelrendszert is rejt magában, például a halakat ábrázoló képeim. Ez a jelrendszer visszavetíthető általános emberi problémákra, amelyektől nem vagyunk mentesek. Legyen az öröm, bánat, gyötrődés, elvonultság és más egyéb. Ilyen értelemben a feszültség és a téma sejtet valamit abból is, hogy a művész miként fogalmazza meg. Lényegében tehát az esztétikai örömön kívül mindig az a belső visszhang a döntő, amely ezek létrehozásában, szinte magyarázatlanul állandóan jelen van.

A harmadik jelleg ellentéte az előző kettőnek, már műfajilag is: az akvarell téma. Ennek a kiállításnak a hármas egysége talán valamit sejtet munkásságomból, amelynek egy szűk keresztmetszetét villantja fel. De hadd beszéljek még ikonjaimról is, amelyek utazásaimhoz kapcsolódnak. Egy nyári jaltai utazás eredményei. Ezekben ugyancsak mindig az általános emberi, érzelmi rugókat keresem, függetlenül attól, hogy tárgyát nézve miként magyarázhatják. Célja egy: szolgálni az embert.

F. D.

TÁRGYALÓTEREMBŐL

Egy apa halála

ISMERÜNK olyan alkoholistákat, akik az ital hatására nem válnak durva, kötekedő emberré, nem törnek zúznak, belekötve az élő fába is. Farkas Mihály, Szabadszállás, Arany János utca 40. szám alatti lakos például olyan borivó volt, aki ha felöntött a garatra, tréfálkozó, engedékeny természetét nem vesztette el. Igaz, gyakran lerészegedett, s ilyen állapotban néhány esetben előfordult, hogy féltékenységi jelenetet rendezett, de ez nem terjedt túl néhány gyanakvó mondaton, s ritka esetben csattant egy-egy pofon.

Környezetében, munkahelyén mindenki egyértelműen vallotta, hogy Farkas Mihály szerette a családját, a négy gyerek semmit sem nélkülözött, őket soha nem bántotta, s azok is szerették apjukat. A rendőrségnek soha nem okozott problémát Farkas Mihály, vele szemben intézkedésre egyszer sem került sor. Dolgozni szeretett és tudott is. Ezt bizonyítja, hogy 1969-ben házat vásároltak Szabadszálláson. Addig tanyán laktak és a férfi juhászattal foglalkozott. Ekkor a gyerekek, hogy közelebb legyenek az iskolához, beköltöztek a házba, a szülők pedig továbbra is a tanyán maradtak. A gyerekek jól megvoltak a községben, legnagyobb nővérük főzött, és elvégezte a háztartási munkát.

TALÁN túlságosan is jól érezték magukat a szülő nélküli házban. Hozzá szoktak ahhoz, hogy nincs felügyelet, elhanyagolták a tanulást, az idősebb lány pedig gyakran járt szórakozni. Így aztán, amikor a szülők 1971 őszén maguk is beköltöztek a családi házba, az apa nem nézte jó szemmel a gyerekeknek ezt a szabadosságát. Igyekezett lebeszélni őket a léha életről, s arra ösztönözni, hogy szakmát tanuljanak. Tulajdonképpen azért is költöztek be a szülők a tanyáról, mert baj volt a tanulással. Az egyik fiú például sorozatosan megbukott az iparitanuló-intézetben. Az apja tanítót fogadott mellé, aki korrepetálja, de a fiú nem ment el a különórákra.

Közben Farkas Mihály egyre gyakrabban leittasodott, s ilyen állapotában féltékenykedett, veszekedett a feleségével. Az asszony ekkor — a mult esztendő végén — egy alkalommal olyan kijelentést tett a gyerekek füle hallatára, hogy „egyszer agyonütöm apátokat..." Olyan időben tette ezt a kijelentést az asszony, amikor a gyerekek már érzelmileg szembe fordultak, gyakran leittasodó, féltékenykedő apjukkal.

A GYŰLÖLKÖDÉS aztán 1972. január 9-én végzetessé vált. Vasárnap volt és Farkas Mihály korán reggel elment Nagy Mátyás nevű ismerősénez, akinek kocsija, lova van. Fuvart akart vele megbeszélni. Az apa körülbelül 9 órakor ért haza, de már látszott rajta, hogy nem józan. Mielőtt ugyanis elment, feleségétől kért húsz forintot egy liter borra. Az asszony adott neki, s amikor hazatért, vitte a bort is. A családtagok a konyhában tartózkodtak, az apa leült az asztalhoz és legkisebb lányával kártyázni kezdett, közben iszogatotta a bort. Mire az ebéd elkészült — délután fél három körül — már a bor is elfogyott. A gyerekek megebédeltek, de sem az apa, sem az asszony nem evett. Ebéd után a kislány és az apa tovább kártyázott, de mert a bor elfogyott, Farkas Mihály pálinkát kért. Egyik fia hozta is neki a szobából. Mikor elfogyott a pálinka, újabb bort hozatott. A gyerekek látták —, s persze a feleség is —, hogy az apjuk annyira részeg, hogy a lábán is nehezen áll meg, mégis öntötték neki, a bort, a pálinkát,

Délután öt óra körül Farkas Mihály már teljesen értelmetlenül viselkedett. Azt ajánlotta a feleségének, hogy próbálják ki: melyikük tud nagyobbat ugrani, s ki tudja elkapni a másik nyakát. A férfi felállt és egymással szembe voltak a feleségével. De akkor odaugrott a

totta a szorítást. Noha ittas volt Farkas Mihály, hamar észrevette, hogy az életére törnek. Könyörögni kezdett, hogy engedjék el, senkit sem fog bántani, bemegy a szobába és lefekszik...

De az asszony ekkor már elhatározta, hogy megöli a férjét és ezt a szándékát a gyerekek is tudták, sőt segítették ebbeli törekvésében. Hiszen egyikőjük sem hallgatott a könyörgő apára, nem engedték el a kezét. Szólt a fiának is Farkas: Öcsi, engedd el a kezem... De a fiú, m ha nem is hallotta vol tovább szorította a ke Körülbelül háromneg óráig tartott ez a fojto tás, amikor Farkasné teljes erejével markolta meg a férfi nyakát, az elvesztette az eszméletét és a további fojtogatás következtében meghalt. Előtte valamennyien hallották, hogy könyörög az apa, majd hörgött, de nem engedték el...

NEM BESZÉLÜNK most arról, amit egyébként a bíróság előtt elmondtak a tanúk, hogy a család tagjai másnap milyen közönyösen jártak-keltek a községben, a történtekről senkinek nem beszéltek, noha az anya már őrizetben volt. A megyei bíróság Farkas Mihálynét különösen kegyetlen módon elkövetett emberölés bűntette miatt 12 évi fegyházra ítélte, 10 évre eltiltotta a közügyek gyakorlásától. A fiatalkorúakat pedig az említett bűncselekményhez nyújtott bűnsegédi bűnrészesség miatt négy és öt évre ítélték, illetve javítóintézetbe utalták. G. S.

ágban masabb alany a jaikat kényeztetésre, és ig — egyben az uralkod- puli- nivágyás kiélésére, ncsi- — mint a férfiak,

---

Kendőzetlenül

Van és mégsincs motorja...

Ha cipőt vásárol az ember, amelynek kétheti viselet után leválik a talpa, fogja és visszaviszi az üzletbe, ahol forgalomba hozták. Kicserélik, kárpótolják a vevőt és vége a bosszúságának.

Török Péter bajai (Ady Endre u. 36.) lakos azonban

Weintráger Adolf festő

a 9-ik Bács-Kiskun m.-i Téli Tárlaton szerepelnek képei.
„Parasztpár" c. (említve és repr.)

Sümegi György: Bács-Kiskun Megyei Képzőművészeti Kiállítás.

Forrás, 1974. febr. 2.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1974 MÁJ 31
Petőfi Népe

Weintrager, festő
1021

1974. m

Bajai jegyzetek a Nyári Tárlatról

A magyar képzőművészet mindennapjait érdeklődéssel figyelő nézö évről évre örömmel tapasztalja, hogy a vidéki városokban, művésztelepeken szobrászok egyre gazdagabb, dolgozó festők, grafikusok, céltudatosan felépített kiállításokon jelentkeznek. Bemutatják művészetük útkereső vagy már lehiggadt, megállapodott szakaszait, eredményeit.

Ennek jegyében született a Nyári Tárlatok sorában Bács-kiskun és Szolnok megye művészeinek közös kialakítása is, amely május 19-e óta látható a bajai Türr István Múzeumban. Huszonketten szerepelnek hatvan képpel és néhány éremmel, szoborral. Zömmel kifejezik tehát a tájegységen élő alkotók tevékenységét, bár hiányoljuk néhány, az összképhez szorosan hozzá tartozó festő és szobrász jelenlétét — például Kecskemétről és Bajáról.

A festmények közül a legtöbb a Duna-parti táj, az alföldi tanyavilág, a Tisza- és a Zagyva-part hangulatát, látványát kívánja visszaadni. *Weintrager* akvarelljein a barnába hajló alföldi tájat nehéz, szürke égbolt borítja. Érett technika, bravúros rajzkészség tükrözi a művész megállapodott tájképfestő stílusát. *Miskolczy Ferenc* pasztell- és vízfestményei Bajához kapcsolódnak. A mester életművének jelentős részét teszi már a város és közvetlen környékének hiteles és nagy szeretettel ábrázolt valósága.

Chiovini Ferenc a flamand tájfestészet hagyományait a nagy alföldi festőiskolák stílusjegyeivel társítva tárja elénk az Alföld — úgy tűnik kissé megmerevedettnek ábrázolt — paraszti világát. Emlékezetes marad Őszi naplemente című képe sugárzó napkorongjának szingazdagsága, lírai átéltsége.

A Duna Baja környéki vízivilágát, ártéri erdeit, ember-nemjárta vadvizeit legszélesebb skáláján *ifj. Éber Sándor* örökítette meg. Az életmű nagy anyagát itt négy pasztell képviseli. *Baranyó Sándor* és *Bényi László* feszültséget tükröző tájakat állít elénk az olajfestés adta dinamikus lehetőségek jó kihasználásával.

A realista ábrázolás szoros korlátait feloldó és az új elemekkel bátran társító művészt ismerhet meg a látogató *B. Mikli Ferenc* gouache képeit nézve. Sugárzó fények, dekoratív folthatások, zárt kompozíciók teszik élményszerűvé Ősz. Reggel és Kék hegy című alkotásait — bizonyítva, hogy a tájképfestés sokszor bejárt útjait is meg lehet újítani.

Göldner Tibor két, szép fényhatású, jól szerkesztett olajképpel szerepel a tárlaton. Parasztudvara és Siófoki mólója eleven impressziókat összegez.

Hazai képzőművészetünk leginkább forrongó, legtöbb újat hozó, kísérletező kedvről tanúskodó területe a modern grafika. *Klossy Irén* nagy méretű tusrajzai finoman részletező kidolgozásukkal, nagyszerű folthatásukkal, artisztikus megjelenésükkel már a non-figurativitás jegyében készültek. Lendületes ritmusai, tiszta szerkezetei jó utat jeleznek. Sajnáljuk, hogy *Palkó József* csak három metszetmontázzsal szerepel, amelyek közül az Élet című szürrealisztikus vízióval a nagyszerű „Európai iskola" stílusjegyeire emlékeztet. A tartalmában is gondolkodásra késztető montázs ígéretes törekvést hordoz. Igen jók *Sáros András Miklós* Blériot-témájú és Pillangó című kis méretű, színes rézkarcai, amelyek a modern, maratott fototechnikához hasonló hatást érnek el.

A kisplasztikák, plakettek sorából *Papi Lajos* finoman megformált, s az anyag szépségét jól kihasználó Női fejére emlékezünk.

Ugyanakkor ki kell mondani — vállalva a tévedés kockázatát is —, hogy a Nyári Tárlat összegészében alatta marad a várakozásnak. Az egységes jelleg ugyanis (vagy majdnem az) nem feltétlenül eredményt jelent; még az azonos természeti — tájélmény sem. Olykor bizony különösebb zavar nélkül ki lehetne cserélni egyes képek alatt a neveket.

De nemcsak erről van szó. A szocialista művészet alapvető célja nem más, mint életünk, kiteljesedő világunk ábrázolása, fejlődésének — ellentmondásainak is — bemutatása. S természetesen elsősorban az ember megjelenítése — ahogy értékeinket létrehozza, megvívja harcát önmagával, a jövőre figyel és hagyományokat őriz. Erre kíváncsi a néző is. Segítséget vár a művészettől, amely kimondja, formálja gondolatainkat, vívódásainkat, töprengéseinket, álmainkat.

Tanyák, dombok, fák hallgatag kis házak, szénaboglyák. Aki végigtekint a tárlaton, összességében ilyennek látja az ábrázolt világot. Vajon ilyen a mi XX. századi környezetünk? Bizonyosan ilyen is — de csak ilyen? Sokakkal vallom, hogy az elkotelezett művészet nem a mindennapok aktualitásának ábrázolását jelenti. De eleve veszteséggel jár lemondani forrongo, izgalmas, sokszor idegesen zaklatott

● **Klossy Irén: Madár**

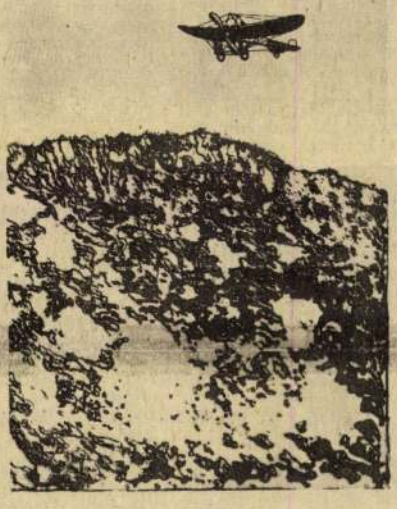

● **Sáros András Miklós: Blériot-Lamanche XI.-Dover**

életünk, a küzdelmesen szép emberi formálódás ábrázolásáról.

A két megye művészeti élete is összetettebb, sokrétűbb a láttottaknál. Talán nem kellene félni attól, hogy korszerűbb, eszközeiben összetettebb alkotások vonuljanak fel, hiszen a nézők látóköre is kitárult, többet várnak, mint azt a Nyári Tárlat feltételezi.

A kiállítás mindenesetre azt a helyzetképet is feltárja, hogy honnan érdemes továbblépni.

Tóth-Pál Zoltán

ések, apróhirdetések

ONTBAN különportás
ladó, azonnal beköl-
ő. Kecskemét, Margit
10818

IBAN, a Csókás-féle
800 négyszögöl föld-
adó, vagy kiadó. Ér-
ni Kecskemét, Nyíl
10815

TONSZABADI fürdő-
n ősfenyvesben Gold-
Károly u. 2. alatti
bás nyaraló eladó.
ődni: Kecskemét,
telefonon. 10892

ZOBÁS összkomfor-
rsasházrész garázzsal,
épülettel fizetési
ítéssel is, eladó. Ér-
ni: Kecskemét, Kert-
V. u. 1. sz. I. em.
ajtó. Hétköznap dél.
után, vasárnap egész
2442

ÉGYSZÖGÖL jól ke-
ző, gyümölcsös, kis
ülettel, fizetési ked-
nnyel eladó, Ballón.
n. Érdeklődni: Kecs-
, Vágó utca 16. 2446

ÓSTELEPEN 800 négy-
szőlő eladó. Érdek-
Kecskemét, Alsó-
VI. utca 5. (Szeleiözv. Bende Lászlóné-
2452

ZÁLLÁS, Bem József
számú ház eladó, be-
hetően. 2457

Ő nagyobb családnak
almas kétszobás, mel-
yiséges ház, víz van.
emét, Akácfa utca 15.
alatt. Érdeklődni: 15
án lehet. 2459

KEMÉT, Borz utca 6.
alatti ház eladó. Ér-
ni: Pacsirta utca 6.
2463

ás

szoba, komfortos szö-
eti lakás eladó. Kecs-
, Műkertváros, I. ut-
Vincze. 2401

EMELETI, egyszoba
mfortos tanácsi laká-
elcserélem nagyobbra.
eket „Idősek előny-
3 608" jeligére a Kecs-
i Magyar Hirdetőbe
2399

KEMÉT, Bethlen krt.
m alatti társasházban
s félszobás, garázsos
OTP-hitel átvállalás-
adó. Érdeklődni Ha-
30. délután 5 órától.
2411

zoba, komfortos tár-
is beköltözhetően el-
Kecskemét, Kertváros
5 földszint 1. Érdek-
helyszínen egész nap.
2588

ZOBÁS komfortos la-
keresünk megvételre
rt-ig plusz OTP-hitel
lással, vagy törlesz-
Leveleket „74 auguszt-
113 736" jeligére a
méti Magyar Hirdeérek. 2502

) egyszobás komfor-
kás azonnali beköl-
l, fizetési kedvez-
el. Kecskemét, Mű-
os I. u. 10. szám fsz.
deklődni: vasárnap,
11-059 07-es telefonon.
10954

jármű

59 futóműből készült
ett, nyomtávú motor-
csi MIB-motorral, új
ban eladó. Kecel, Er-
42 2469

A MB, műszaki vizs-
eladó. Érdeklődni
at, vasárnap, Kiskun-
náza, Perczel u. 46.
tván. 1318

A Octavia Super ol-
eladó. Kiskunmajsa,
nyi u. 29. Gyimesiék.
1315

MBOLOS 412-es
vics személygépkocsi,
kilométerrel eladó.
pár. Ady Endre u. 6.
1312

OPEL Record 1700-as típ., jól karbantartott, első kézből eladó. Megtekinthető hétköznap a Kecskeméti Megyei Kórház udvarán. 10891

JÓ állapotban levő Simson Star kis motorkerékpár, magas nyomású permetezőgép töltővel együtt eladó. Érdeklődni lehet: Kecskemét, Schönherz Z. tér 7., II. em. 7. 17 órától. 2474

JÓ állapotban levő, 5 éves Chevrolet Impala eladó. Kisebb kocsit beszámítok. Ökrös József, Kiskunfélegyháza, Lőwy Sándor u. 1. 2476

ZASTAVA, vagy 850-es Fiatot vennék, 20 000 Ft kp. plusz 1500, havi részlet. Leveleket „I-es rendszámú 113 688" jeligére a Kecskeméti Magyar Hirdetőbe kérek. 2479

CO-S kékszínű Trabant eladó. Érdeklődni mindennap fél 6-tól. Kecskemét, Szilágyi Erzsébet u. 16. 2485

FORD Taunus 1700-as, kitűnő állapotban, igényesnek eladó. Érdeklődni: pénteken, szombaton 17—19 óra között. Kecskemét, Csongrádi u. 37. 2450

3011-ES kis Super Zetor, fűrésszel, ekével eladó. Cegléd, Bercsényi út 19. sz. 10812

Egyéb adás-vétel

HÁLÓBÚTOR, modern mély gyermekkocsi, hűtőszekrény, női, férfikerékpár, olajoshordó, gáztűzhely palackkal, nyomáscsökkentővel eladó. Kecskemét, Kőrösihegy 130/b. (Reszelőgyár után.) 2478

VÍZSZIVATTYÚ benzin motorral eladó. Kecskemét, Kiskőrösi út 15. 10786

ELADÓ 3 fázisú, 1440 fordulatú villanymotor, szivattyúval. Kecskemét, Vacsihegy 50. (Talfái köz) Varga. 10789

ELADÓ rekamié, hálóbútor, konyhabútor. Kecskemét, Kossuth körút 23. 2409

ELADÓ nagyméretű NDK-konyhaszekrény, mosogató asztallal, háromajtós gardróbszekrény. Kecskemét, Wesselényi u. 6. Onodiék. 2584

HEVERŐ és kisebb méretű gyermekágy, sport gyermekkocsi, olajfestmény, könyvespolc eladó. Kecskemét, Batthyány u. 9. I. em. 1. 2517

ELADÓ háromkerekű kézzelhajtós betegtoló kocsi. Érdeklődni: Kecskemét, Egressy u. 5/a. 2407

ALIG használt hálószobagarnitúra, ágybetéttel sürgősen eladó. Érdeklődni: egész nap. Kecskemét, Széchenyi tér 5. I. em. 2. Virányi. 2471

IKER sport gyermekkocsi eladó. Kecskemét, Városföld 85. Érdeklődni: bármikor. (Habselyemgyár mögött.) 2492

ELADÓK: szép hálóbútorok, konyhabútorok, rekamiék, szezlon, háromajtós szekrény. Kecskemét, Vak Bottyán utca 9. (Rákóczi út végénél.) 2501

ELADÓ két heverő. Megtekinthető: szombat délután, vasárnap. Kecskemét, Stádium u. 5. I. em. 46. (Széchenyiváros). Balanyi. 2422

9 DARABBÓL álló, új neobarokk komplett szobabútor igényesnek eladó. Megtekinthető mindennap 17 órától, és vasárnap egész nap. Kecskemét, Széchenyi körút 22/a II. em. 1. 2426

ELADÓ 3 db kétéves csikó, két db fekete mén és deres herélt. Jó kocsibirók, egyesben is. Nyúl József, Ballószög, V. kerület 23. szám. 10805

ELADÓ két- és félméteres fíkusz, közületnek. Kecskemét, Bánffy u. 21. 2462

HÁROM db vemhes üsző (7 hónapos) eladó. Csaplár Sándor, Fülöpháza 79. 2464

Vegyes

VEGYIPARI szakközépiskolai végzettséggel, egyéves gyakorlattal, fiatal laboráns nő Kecskeméten elhelyezkedne. Leveleket „74. jún. 20-ával" jeligére a kiadóhivatalba kérem. 10810

KÜLÖN bejáratú bútorozott szoba kiadó. Kecskemét, Magyar utca 38. Érdeklődni: 16 óra után. 2385

ÓRIÁS krizantén halottak napjára, Katalinra nyíló különleges fajták. Kérje díjmentes ajánlatomat. Salgótarján, pf.: 116. 1010

MŰANYAGSZAKOS, végzett galván- és festőüzemi gyakorlattal rendelkező budapesti nagyvállalatnál üzemvezető beosztásban levő vegyészmérnök Kecskeméten, vagy környékén elhelyezkedne. Leveleket „Szeptemberben szükséges" jeligére a kiadóhivatalba kérek. 10741

BÚTOROZOTT szoba kiadó. Érdeklődni: Barna István, Kecskemét, Kőrösihegy 127. (Reszelőgyárhoz 3. köz.) 2414

KIADÓ szoba, konyha, kamra fél hold háztáji földdel Talfájában. Érdeklődni: Kecskemét, Kórház u. 46. 2423

KÖZPONTBAN külön bejáratú bútorozott szoba, két intelligens fiú részére kiadó. Kecskemét, Bánk bán u. 5. 16 óra után. 2434

KISGYERMEK nappali gondozását 3 éves kortól vállalom. Kecskemét, Csongrádi u. 1. Válikné. 2441

Házasság

49 ÉVES, egyedülálló, fiatalos dolgozó nő megismerkedne házasság céljából, káros szenvedélytől mentes ló lelkű férfival, aki boldog életre vágyik. Leveleket „Hűség 113 685" jeligére a Kecskeméti Magyar Hirdetőbe kérek. 2477

26 ÉVES, lakással rendelkező férfi házasság céljából megismerkedne korban hozzáillő nővel. Egy gyermek nem akadály. Leveleket „Hosszú, forró nyár" jeligére a hirdetésszervezőhöz, Kiskunfélegyháza, Ady Endre u. 8. alá kérem. 1348

HÁZASSÁG céljából megismerkedne 50 éves, 162 cm, jó nyugdíjjal rendelkező férfi, otthonát szerető, nem dohányzó, özvegy vagy elvált asszonnyal. „Nem jó egyedül" jeligére levelet a Kiskunfélegyháza, Ady Endre utca 8. számú hirdetőbe. 1357

25 ÉVES, 172 cm magas, józanéletű, komoly gondolkodású, szolid szakmunkás fiatalember társaság hiányában ezúton keresi 165 cm-nél nem magasabb, barna hozzáillő lány ismeretségét házasság céljából. Kézzel írott fényképes leveleket „Vidéki házam van 113 698" jeligére a Kecskeméti Magyar Hirdetőbe kérek. 2489

30 ÉVES, 170 cm magas, gesztenyebarna, szerény jövedelemmel rendelkező budapesti lakos, önhibáján kívül elvált férfi keresi korban hozzáillő házias lány, vagy elvált asszony ismeretségét házasság céljából. 25—30 éves korig, aki szerény budapesti otthonába menne. Csak fényképes levelekre válaszolok. Leveleket „Nyári esküvő" jeligére Kiskunfélegyházi Hirdetőbe kérem. 1369

Munkaalkalom

FÉRFI és női segéd- és betanító munkásokat felveszünk. Petőfi Nyomda, Kecskemét, Külső-Szegedi út. 10

HÁZFELÜGYELŐT keresünk felvételre, lakáscsere biztosításával. Jelentkezés: Kecskeméti Ingatlankezelő Vállalat, Kecskemét, Villám István u. 2—4. sz. Munkaügyi Csoport. 22

A BARNEVÁL Mezőgazdasági Telep (Kecskemét, Belsőnyír 2.) azonnali belépéssel takarítónőt, keltetőmunkást és baromfigondozót felvesz. 107

Közlemények

A PEST megyei Szolgáltató és Épí Szövetkezeti Vállalat a Kecskemét Tihany utca 3. sz. alatti társasház kiső elektromos földkábelét, mely a 7 hany utcában halad, június 1-én árai alá helyezi. A kábel érintése és me közelítése életveszélyes és tilos! 2

A DÉMÁSZ kalocsai kirendeltsége é tesíti a lakosságot, hogy karbantarti si munkák végzése miatt az alább fe tüntetett napokon és helyeken általa ban 7—15 óráig, ill. között a munka menetétől függően áramszünetet ta Június 1-én: a Vajas-csatorna—Ko suth L. utca (a Főszékesegyházto vasútállomásig) közé eső területe Június 3-án: a Rokkanttelep, val mint a Hősök útja—Kossuth L. u. Dózsa György út—Széchenyi u. ált határolt területen. Június 4—5-én: Paksi köz, valamint a Foktői út—Ki János u.—Ibolya—Liszt F.—Ecetgya utcák által határolt területen. Júniu 7-én és 15-én Malomszög u.—Petőfi Béke—Nagymező utcák által határo területen. 1

A DÉMÁSZ bajai üzletigazgatósá értesíti a lakosságot, hogy Kalocs Kunfi Zsigmond u. és Széchenyi-l kötelep között lefektetett 20 kV-o földkábelt f. hó 31-én üzembe, illetv feszültség alá helyezi. A jelzett idő ponttól a létesítmény megközelítés vagy érintése életveszélyes és tilos! 1

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Fájó köszönetet mondunk mindazon rokonoknak, ismerősöknek, akik felejthetetlen férjem, drága, jó édesapánk, nagyapánk

SERES JÓZSEF

temetésén megjelentek, sírjára koszorút, virágot helyeztek és együttérzésükkel nagy fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek. A gyászoló család. Kiskunfélegyháza. 1336

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Köszönetet mondunk a rokonoknak, ismerősöknek, szomszédoknak, munkatársaknak, akik felejthetetlen mamánk

ÖZV. CSATLÓS ISTVÁNNÉ

temetésén részt vettek. A gyászoló család, Kiskunfélegyháza. 1319

GYÁSZHÍR

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy szeretett férj, édesapa és nagyapa

Lindinger József

Kecskemét, Vágó u. 3. szám alatti lakos életének 55. évében, hosszú szenvedés után elhunyt. Temetése 31-én délután 2 órakor lesz a kecskeméti köztemetőben.

Gyászoló család.

GYÁSZHÍR

Mély fájdalommal tudatom, hogy férjem

Irsay József

Kecskemét, Károlyi u. 3. szám alatti lakos elhunyt. Temetése június 1-én, szombaton délután háromnegyed 3 órakor lesz a kecskeméti köztemetőben.

Gyászoló felesége és családja.

2679

EK

TKaK, mély gyer-
ocsi és járóka eladó.
nfélegyháza. Akácfa
szám. 1327

EVÍZMŰ berendezés
Heating express

BÚTOROZOTT szoba kiadó. Kiskunfélegyháza, Wesselényi utca 11. 1342

CSEREPKÁLYHA, tűzhely, ruhanemük, szoba-, konyhabútor eladók. Kiskunfélegyháza, Holló Béla u. 33.

REKAMIÉ eladó. Kiskunfélegyháza, Kossuth u. 33. B. ép. I. em. 3. 1361

HÁROMSZOBÁS családi ház, 350 négyszögöl termő szőlő, gyümölcsös mellék-

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-743, 340-726

1972 FEB 16

PETŐFI NÉPE

Weintrager Adolf festőművész

— SZÁZADUNK KÉPZŐMŰVÉSZETE címmel Weintrager Adolf festőművész tart előadást február 17-én, csütörtökön este 7 órakor Baján, a Kenyeres Júlia Leánykollégiumban.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

PETŐFI NÉPE
Kecskemét
1972 JAN 6

Weintrager Adolf

1021

Húszezer látogató

1971-ben 20 ezren keresték fel a kecskeméti múzeum kiállításait. E hó végéig a megyei téli tárlatot tekinthetik meg az érdeklődők a Katona József parkban levő rangos kulturális intézmény három termében. Felvételünkön Weintrager Adolf Télen című, a tárlaton szereplő festménye látható.

(Kiss Béla felvétele)

látom, megcsillan a tekintete.

— Magánemberként nagy öröm ért most engem. Kishúgom az NDK-ban, a Harz-hegységben tanul. Elektroműszerész lesz. Az elmúlt napokban kaptam meg tőle azt a levelet, amit már elutazása óta vártam. Azt írja, túljutott a kezdeti nehézségeken, beilleszkedett a környezetbe, úgy érzi, most már lesz ereje ott maradni.

Tóth Rózsa szobájában lécekből készült rácsot helyeztek el az egyik falon. Színes képeslapok borítják. Egyetlen tenyérnyi karton fehérlik ki a lapok közül, rajta szabványbetűs felirat: RÓZSA NAGYON ÜGYES — írták rá a munkatársak. Nagyon sok aláírás hitelesíti a háromszavas dicséretet.

Ezt a tenyérnyi „bizonyítványt" Tóth Rózsa nem véletlenül kapta. Megbízható munkája és határozott egyénisége az, ami kiváltotta kollégái dicséretét.

*

Ottjártamkor sikerült Markó Lászlóval, a pártalapszervezet titkárával is találkozni.

— Tóth Rózsa — mondta a párttitkár — az el-

nagyüze
szere n
mi. A
hagyom
mesztő
házak
ményez
anyagi
gazdasá
Miniszté
műszaki
tálya, v
ipari Vállalatok Trösztje teremtette meg. Az 1500 négyzetméteres alapterületű, 100 méter hosszú, 2,5—3 méter magas és 7,5 méter széles fóliaházakat a paprikatermesztő mezőgazdasági nagyüzemekben építették fel. A hajósi József Attila Termelőszövetkezetben és a foktői Béke Termelőszövetkezetben kettő, a dunaszentbenedeki Új Hajnal, a miskei Egyetértés és a bátyai Piros Paprika Termelőszövetkezetben egy-egy ilyen fóliaházat állítottak fel. Ezek a palántanevelők alkalmasak arra, hogy alattuk kisgépekkel műveljék meg a növényt. Egy-egy fóliaházban 25 katasztrális holdra elegendő fűszerpaprika, illetve 50 holdra elegendő paradicsompalánta nevelhető.

A tapasztalatok szerint ezek a fóliaházak, amelyek

szed egyszerre, óránként 4 kilométeres sebességgel. Gumiborítású tüskés henger tépi le a paprikacsöveket, a levelet, szárat, apró földdarabkákat, szennyeződéseket a talajra fújja. Végül a termést a gép után kapcsolt pótkocsira juttatja. Naponta 3 hektárt képes leszüretelni. Ha hektáronként 80 mázsa termést számítunk, akkor 240 mázsa a napi teljesítménye. Természetesen magasabb termésátlag esetén a leszedett mennyiség ennél lényegesen több lehet.

A géppel betakarított tételeket a Kalocsavidéki Fűszerpaprika és Konzervipari Vállalat megvizsgálta. Az összesítések alapján

---

Automata etet

Weintrager Adolf

a hajdúszoboszlói akvarellkiállításra Bajáról küldte el vízfestményeit és gouache-ait.

Táth Ervin: akvarellkiállítás Hajdúszoboszlón.

Hajdu-Bihari Napló, Debrecen, 1972. jan. 6.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726
1974 AUG 29
Petőfi Népe
1021
Weintrager-kiállítás
Zalaegerszegen

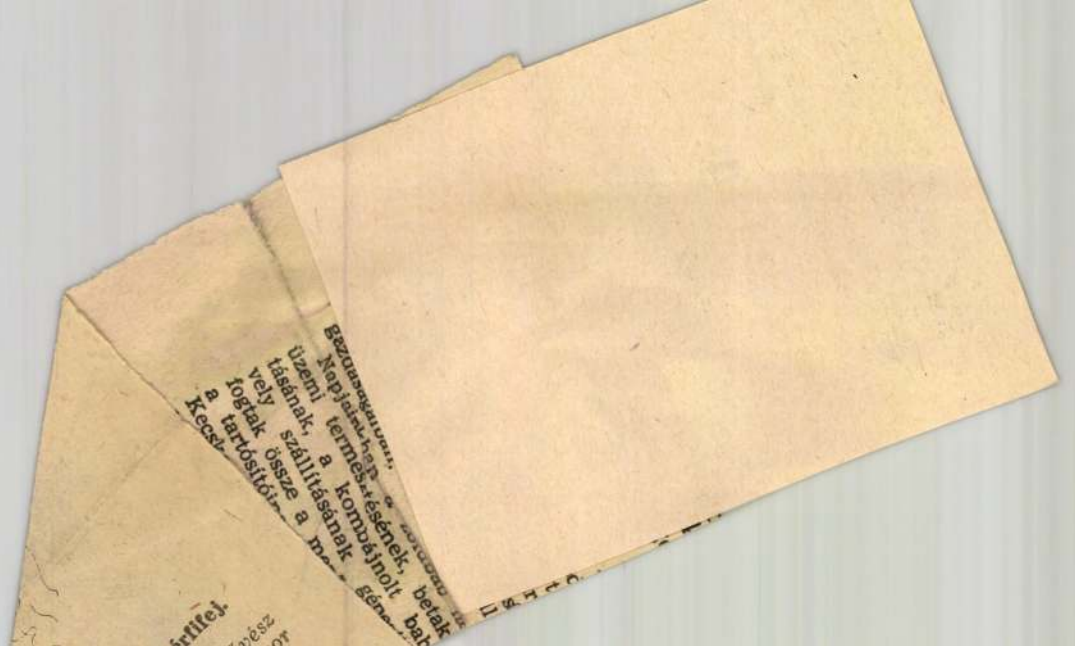

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1975 OKT 26

PETŐFI NÉPE

Weintrager Adolf

1021

● Weintrager Adolf rajza.

Vállalat felvesz autóbusz- és tehergépjármű-vezetőket, jegykezelőket, rakodógépkezelői vizsgával rendelkező gépkezelőket, kötöző vizsgával rendelkező szállítómunkásokat, daru és rakodógép mellé autóvillamossági szerelő, autószerelő, karosszérialakatos szakmunkásokat, műhelykiszolgáló segédmunkásokat. Dunavecsei és kiskunhalasi javítóműhelyünkbe autószerelőket, szerviz segédmunkásokat. Jelentkezés: Kecskeméten: Csáktornyai utca 4—6. sze-

Weintraper Adolf

1. Megfáradva olaj 70x100
2. Patkolás előtt -"- 70x100

Tavaszi Tárlat 1931 Szolnok-Kecskemét

Weintrager Adolf

Megfáradva repr.

Tavaszi Tárlat 1971 - Solnok - Kerskamét

Weintrager Adolf

Öreg fanya olaj 70×100

Tavaszi Tárlat 1971 Szolnok-Kiskeményét

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1974 OKT 6
Weintrager Adolf
Petőfi Népe

1021

DÁLKODÁSI Vál
férfi dolgozókat
i csiszoló és sí
Jelentkezés: a vál
ecskemét, Műker

épessel felveszünk
esztergályos, aszt
unkásokat, valami
betanított munk
nkásokat. Fizetés
. Jelentkezni TÖV
dszenti út 1.

SEGÉDMUNKA-SOKAT, gépkezelőket alkalmazunk bel- és külföldi fúrási munkahelyre (pré-

felnőtt-ké

● Weinträger Adolf rajza.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1977 FEB 27

PETŐFI NÉPE

Weinträger Adolf

1021

● **Weinträger Adolf: Öreg tanya.**

ugatlan

LADÓ ház, 370 négyszögöl yümölcsös telekkel: Jakab-zállás, Kossuth u. 15. 45944

LADÓ fél ház telekkel: Kecskemét, Rendőrfalu, sókás József u. 23. 45937

LADÓ jószágtartásra al-almas, 800 négyszögöl te-ület kétrendbeli lakással. illany van. Érdeklődni: etényegyháza, Szarkás 8. 45945

ALOCSA, Sörös Imre ut-a 3. szám alatt, a város özpontjában, családi ház, 0 négyszögöl telekkel, elő-yös áron, azonnal beköl-özhetően eladó. Érdeklőd-i lehet: Czár Lajosnál, a nti címen, egész nap. 70

LADÓ Szolnokihegyben l hold jó föld, kisebb ház-il. Kecskemét, Nagykőrösi 27. 45991

ELEBIÁN, Kossuth utcá-an 1300 négyszögöl beépít-ető terület eladó. Érdek-dni Puskáséknál, Kossuth 29. 225

ETTŐSZOBÁS családi ház, zdasági épületekkel, 1500 gyszögöl telekkel, beköl-

szombat és vasárnap, Kecskemét, Joó Mária utca 15. (Rendőrfalu). 681

ELADÓ Kecskemét, Budai utca 17. számú ház. (Piac mellett.) 723

MIKLÓSTELEPEN 600 négyszögöl szőlő hobbynak alkalmas, eladó. Kecskemét, Katona J. u. 11. 689

KÉTSZOBÁS komfortos családi ház, azonnal beköltözhetően eladó. Kecskemét, Szultán utca 20/a. 695

Lakás

KECSKEMÉT, széchenyivárosi, III. emeleti garzonlakás, azonnali beköltözéssel, sürgősen eladó. Érdeklődni: mindennap este 7-től 10-ig. 13-163-as telefonon. 664

het: Talas Károly, locsa, Méhész utca 11. alatt, egész nap.

KARAMBOLOZOTT Fiat eladó. Kecsk Széchenyi sétány 4. II 323.

WARSZAWA szemé kocsi eladó. Kecsk Dankó utca 46. délut

MOST műszaki vizs Wartburg de Luxe Érdeklődni: Zsana, lődési ház.

ELADÓ oldalkocsis n kerékpár és P—10-es torkerékpár. Kecsk Úttörő u. 2. Erdősié deklődni: délután.

Egyéb adásvétel

ELADÓ 40 db fiatal

Weinträger Adolf

"Égő ikonjai"-t elismeréssel emliti meg Szabó György: "Megyei tagolás" c. kritikájában, mely az Ernst Muzeumban rendezett kiállitásról s az ott szereplő müvészekről, illetve müveikről szól.
Képzőmüvészet c. rovat.

Élet és Irodalom, Bp. 1972. márc. 4.
XVI. évf. lo. sz. 12. lap.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 JUL 28
Petőfi Népe

Weintrager Lajos

MŰVELŐDÉS • IRODA

1021

● **Weintrager Adolf: Ifjúság, élet.**

gépig... Minc

-én nyílik Kecskeméten

BIK

lszerelések Áruháza

agház, Kada Elek u. 5—7.)

bb és egyedülálló profillal működő áruhá-
mindent, ami a háztartásban szükséges:

yag-

háztartási edények, kisgépek
és felszerelések,
fürdőszoba-berendezések,
és felszerelések, barkácscikkek.

K Lakásfelszerelések Áruháza
ője, kérjen vásárlási könyvet!

3389

ÉRETTSÉGIZETT fiatalokat adminisztratív munkára az ügyviteli fő-osztályra, szakképzett lakatosokat a kecskeméti karbantartó részleghez felveszünk. Szabad szombat biztosítva. Jelentkezni lehet: Élelmiszer-Ke-

A KECSKEMÉTI Tejüzem segédmunkásokat és takarítókat keres felvételre. Egészségügyi vizsgálat szükséges. Jelentkezés: Kecskemét, Róbert Károly krt. 6. 3142

BÁCS-Kiskun Megyei Tanács V. B.

Weinträger Adolf festő-pedagógus a Bács-Kiskun m.-i Képzőművésznek Téli tárlatán, Kecskeméten szerepel a művész „Rönkhordó" c. alajképe (említve és repr.) Az egyik művészeti díjat kapta a művész.

Halász Ferenc: Egy kiállítás leltára.
Petőfi Népe, 1975. dec. 21.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
Adolf Weintrager
1980 JUL 26
Neue Zeitung
30/1980 1021

Aufforderungen und Fragen

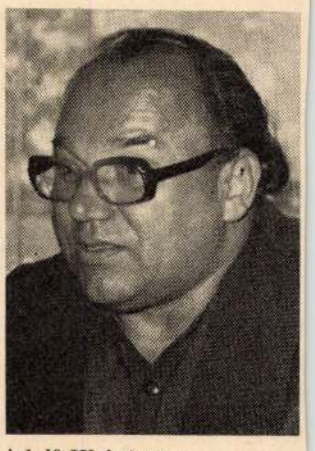

Adolf Weintrager

Adolf Weintrager, Maler und Pädagoge unserer Gegenwart, ist im Jahre 1927 in *Diószeg* (CSSR) geboren. Er stammt aus einer Arbeiterfamilie: Sein Vater war Schuster, später arbeitete er in einem Betrieb, und nachdem die Familie nach *Vaskút* umgesiedelt wurde, in der örtlichen LPG. Der junge Adolf Weintrager interessierte sich eigentlich für Maschinen, für technische Sachen, er wollte immer Ingenieur werden. Wie er doch zur Malerei gelangte? „Die zwei Gebiete sind ziemlich weit voneinander entfernt, jedoch haben sie einen gemeinsamen Zug: die Komposition und

Ein Gemälde mit Fischmotiv
(Bildausschnitt)

das Zeichnen." Eine Hochschulausbildung genoß er in *Debrecen* im Fach Kunsterziehung, später besuchte er die Freie Akademie der Bildenden Künste — gegründet von Gyula *Rudnay* — in *Frankenstadt/Baja*. Ab 1952 war er Grundschullehrer in Vaskút, und seit 1973 ist er Dozent an der Hochschule für Lehrerbildung in Frankenstadt. Die pädagogische Tätigkeit, die Gründung eines Zeichnenzirkels für Kinder, wirkten sich auf alle Fälle positiv auf seine schöpferische Arbeit aus: Der unverdorbene Charakter und die Ehrlichkeit der Kinder bekräftigten ihn in seinem Streben, Werke zu schaffen, deren Grundlage der reine Gedanke, die Vernunft ist. Auf jedem Gemälde Weintragers steht der Mensch im Mittelpunkt. Die Auseinandersetzung mit sich selbst, mit der Geschichte, mit Menschen charakterisiert sein Werk. Ob Pädagogik und Malerei auf einmal von einer Person bewältigt werden können? „Selbstverständlich ja, denn die Funktion beider Gebiete ist die Erziehung."

Adolf Weintrager versucht in seinem Werken immer auf die Frage „Was möchte ich über diese Welt aussagen?" eine Antwort zu geben. Landschaften, Menschen genauso wie andere Motive, beispielsweise Fische, Ikonen, sind Mittel für die Interpretation eines Gedanken, eines Gefühles bzw. einer Assoziation. Kindheitserlebnisse, Ereignisse auf der Welt, Reisen und Begegnungen inspirieren ihn und diktieren ihm Farbtöne und Formen. Seine Bilder sprechen an und werfen zahlreiche Fragen auf. Das Werk „Ihr Kind ernährende Mutter" z. B. ist ein Protest gegen den Krieg, gegen die Unmenschlichkeit, indem die Beziehung der Mutter zu ihrem Kind menschenfremd, in den verschiedensten Nuancen der Farbe Schwarz dargestellt ist und dadurch die Mutterschaft, die innige Zusammengehörigkeit völlig vernichtet wird.

Adolf Weintrager, der als Dozent an der Hochschule oft mit den Studenten über Kunst, Malerei diskutiert, gibt selbst Beispiele für feste Komposition und ausdruckstarke Darstellung, wobei auf seinen Gemälden der Dialog: die Empfänglichkeit für die Informationen der Umwelt und das Regieren darauf immer vorhanden ist.

— locher —

Im Atelier des Malers

Fotos: Éva Bozóki

Hochzeit

Die Hochzeit begann mit den Vorbereitungen. Die Verwandtschaft half backen, und die Gäste trugen zum Kochen verschiedene Sachen zusammen. Zum Beispiel: Mehl, Kakao, Zucker, Butter usw. In Schomberg bekam die eigene Verwandtschaft am Hochzeitstage auch Frühstück. Die Verwandtschaft des Bäutigams versammelte sich im Haus des Bräutigams, wo er von dem ersten Junggesellen herausgebeten wurde. Dann ging sie ins Haus der Braut, wo auch die Braut herausgebeten wurde. Dann gingen sie zusammen begleitet von der Kapelle ins Standesamt und in die Kirche.

Gemeinschaftsarbeit

Liebe Kinder!

Im Sommer hat man viel Zeit, beispielsweise Spielzeuge zu machen. Fragt Eure Großeltern, womit sie früher gespielt haben und beschreibt sie uns, damit auch Kinder in anderen Gegenden die verschiedenen schwäbischen Kinderspielzeuge kennenlernen. Und macht auch Zeichnungen, wie die drei Schemlinger Mädchen! Wir warten auf Eure Briefe!

. Zeichnung: Andrea Jakobi

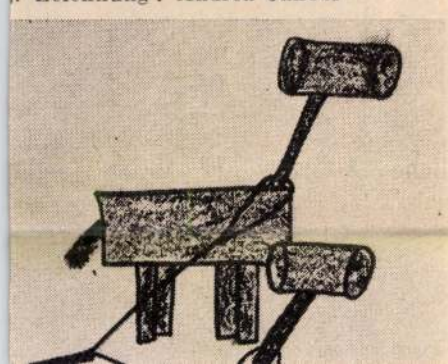

Schnappschuss im Kindergarten

„Männersorgen" beim Mittagsschläfchen

Diese Mädchen schlafen nach dem Mittagessen sofort ein, und machen sich keine Sorgen darum, daß unsere Fußballmannschaft nicht zur Olympiade nach Moskau gelangte. Aber wenn ich einmal groß bin . . .

Foto: E. Mayer

Märchen der Völker der Welt

Der siebente Vater im Hause

Es war einmal ein Mann, der war auf der Wanderschaft. Eines Tages, als er schon lange unterwegs war, kam er an einen stattlichen Herrenhof. „Hier muß gut rasten sein", dachte er und öffnete das Hoftor. Da sah er einen alten Mann mit grauem Haar und Bart beim Holzhacken.

„Guten Abend, Vater!" sagte der Wandersmann. „Kann ich hier die Nacht schlafen?"

„Ich bin nicht der Hausvater", sagte der Alte, „aber geh in die Küche und sprich mit meinem Vater!"

nicht größer war als ein Wickelkind. Der Wandersmann hätte sich nicht denken können, daß darin überhaupt noch Leben war, hätte er nicht etwas röcheln gehört.

„Guten Abend, Vater! Kann ich hier die Nacht schlafen?" fragte der Wandersmann.

Es dauerte sehr lange, bis er Antwort bekam, und noch viel länger, bis der in der Wiege mit der Antwort fertig war. Er sagte wie die andern, daß er nicht der Hausvater sei, aber er solle mit seinem Vater sprechen. „Er hängt im Horn an der Wand."

Weintrager Adolf, festőművész

A Magyar Képző- és Iparművészek Szövetsége Középmagyarországi Területi Szervezete nyári tárlatot rendezett Kalocsán. A kiállítás innen Szolnokra vándorol szept. közepén. Egyik művén az öregség megbékélését ábrázolja, egy másik festményen temetésre vonulnak a gyászruhás asszonyok, – drámai szinhatásúak.
(említve).

Halász Ferenc: Ezt láttuk, ezt látják.
Petőfi Népe, 1980. aug. 17.

Weintrager Adolf

WEINTRAGER ADOLF festő művész kiállítása tegnap nyílt meg a miskolci Szőnyi István Teremben. Ш. М.

Magyar Hirlap 1977/59/5

Weintrager Adolf

Szerepelt a Közép Magyarországi Nyári Tárlaton
a szolnoki Galériában.

Uj tükör 1979/3o/4
Székely:K Magyarországi Nyári tárlat

Weinträger Adolf, festőművész

Kecskeméten nemrég nyílt meg a téli tárlat, melyen a művész műve szerepel.

Varga Mihály: Sorok a téli tárlatról.
Petőfi Népe, 1980 jan. 6.

Weintrager Adolf, festőművész

A győri Műcsarnokban kiállító bajai képzőművészek műveit okt. 11-ig látogatható. – Weintrager Adolf egyéni módon őrzi a múltat, szól a mához. „Vörös ikon élmény"-én megrázó bibliai hangulatot áraszt a vörös fény és a mozgalmas „Télutó" c. festményén is a fény sugallja: színpadon komédia részesei vagyunk, sárgás reflektorfényből tűnnek elő a házak, kerítésszövevények, sötétkék ég alatt vakítanak a fehér falak. Drámát, mesevilágot idéz a betyárvilágból ittmaradt magányos, görcsös, fehér falú porta. Az ismertető szerint kiváló tanár, [említve].

Pió Márta: Hét festő a győri Műcsarnokban.
Petőfi Népe, 1981. szept. 27.

Kun István tanulmány
az utóbbi évek terméséből.

Weintrager Adolf

1021

Fortda, 1974. febr. 2.

Weintráger Adolf

kapaszkodó küzdelmes

SÜMEGI GYÖRGY

BÁCS-KISKUN MEGYEI KÉPZŐMŰVÉSZEK KIÁLLÍTÁSA

Míg a közép-magyarországi területi kiállításokon csak néhány Bács-Kiskun megyei művész képviselteti magát, addig számunkra a Téli Tárlat szélesebb megnyilatkozási alkalom. Az új művek publikálásának természetes ösztönzője a Megyei Tanács Művelődésügyi Osztálya által évenként kiírt képzőművészeti pályazat is.

A kilencedik alkalommal megrendezett bemutatón 28 alkotónak, mintegy 100 munkáját tárta közönség elé a Kiskunfélegyházi Kiskun Múzeum.

A művészek nem vágnak azonos csapásokat, és nem építenek ki egy kategóriába béklyózható közös törekvést. A Duna—Tisza közén élő alkotók a földrajzi és társadalmi valóság és tanulmányaik alapján talán az alföldi festészetből építettek legtöbb elemet műveikbe. Néhányan Tornyai, Nagy István vagy Rudnay művészetének példáján — ez utóbbi közvetlen tanári irányítása mellett — pallérozták és csiszolták saját hangjukat.

A közvetlenebb hatások egyesekben bensőséges, meghitt lírává nemesedtek, másokban nyugtalanabb erővé, feszítőbb kifejezéssé fokozódtak. A legmesszebb azok jutottak, akik redukáltabb eszközhasználattal az egyszerűbb és tömbösebb fogalmazásban a sallang nélküli képkonstrukcióban találtak önmagukra.

A Téli Tárlat műveinek kisebbik részére a hagyományőrzés a jellemző: az alföldi festészet egyéni továbbéltetése. E munkák java humanista állásfoglalással vall a falusi emberek hétköznapjairól és dísztelen környezetéről. A magyar valóság itt érvényes oldalait igyekeznek hitelesen megmutatni: barázdált parasztarcok, jellegzetes falusi udvarok vagy tágas alföldi tájak jelennek meg e vásznakon. A legjobbakból mindig kitűnik a művész együttérzése.

Gál Sándor [illegible] teli tájkép emel-

MDK

Weinwurm,

a photographia segitségével készülö különféle eljárás /cinkographia, phototipia, heliogravure stb/ müvelöje.

Szalay Imre: A müvészi ipar az országos tárlaton. Művész Ipar. 1885/86 köt. 156.l.

Weinwirth, C.

épitéz

Gentmüeml

21. l.

Folyó sz.

Tárgy

Folyó mtr.

Méretek				Egyes ár		Egyes össz.		Munkák össz.	
Négysz. mtr.		Köb mtr.		kor.	fill.	kor.	fill.	kor.	fill.

Weintrager Adolf

WEINTRAGER ADOLF festőművész alkotásaiból nyílt meg kiállítás tegnap Kecskeméten. Az alkotó ezúttal a dél-alföldi, a bácskai táj motívumait feldolgozó kollekcióval lépett a nyilvánosság elé.

Népszabadság, 1987. 1. 10

Weintrager Adolf

WEINTRAGER ADOLF, Baján élő és alkotó festőművész munkáiból nyílt meg kiállítás tegnap a Debreceni Orvostudományi Egyetem elméleti tömbjének kiállítócsarnokában. Az alkotások többsége tájkép.

Népszabadság, 1987. 11. 5

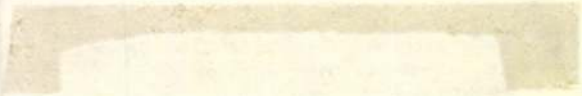

Weintrager Adolf

TÁRLAT. *Weintrager Adolf festőművész munkáiból nyílt bemutató kedden Nagykanizsán, a Hevesi Sándor Művelődési Központban. Az érdeklődők negyven képet láthatnak. Az akvarell- és olajtechnikával készült festmények többségének témája az alföldi, elsősorban a bácskai táj.*

Magyar Hírlap 1986. 10. 2.

Weintrager Éva, keramikus

Ötödik alkalommal szól a tudósítás a hajósi nyári képzőművészeti tábor eseményeiről, az ott folyó munkáról. – Szerepel a kiállításon Weintrager Éva kerámiája.

Csottói Gyula: Jegyzetek a hajósi képzőművészeti alkotótábor kiállításáról.
Petőfi Népe, 1983. febr. 8. 5. old.

MDK.

Weintrager György

Gyermekrajzkiállitáson jutalmat kapott

Petőfi Népe 1965 ápr.1. lap -

Weintrager József
tanoknak

-gjörke-:
Ziállítás a tatabányai Népházban

Dolgozó Lapja
1979 szept 7

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Weinträger Lajos

NÉPSZAVA

1963 APR 23

szöge 65 fokk...

Dobi István a bajai járásban

Dobi István, az Elnöki Tanács elnöke — *dr. Ortutay Gyula*, a Hazafias Népfront Országos Tanácsa főtitkárának társaságában — hétfőn Bács megyébe utazott. Látogatást tett Baján, majd Vaskúton találkozott a falu vezetőivel, majd felkereste a helyi Dózsa Termelőszövetkezetet, később megte-

1024

kintette Weintráger Adolf vaskúti festőművész műtermét, a községben működő borkombinátot, majd ismét Bajára utazott, ahol városnéző séta közben tájékozódott Baja fürdővárossá fejlesztésének terveiről. Az Elnöki Tanács elnöke végül felkereste a bajai csillagvizsgáló intézetet. (MTI)

MDK

Weintraub Armin
nyomdász

A délmagyarországi nyomda művezetője
terve, zedése és metszése az első
melléklet

÷ Beritékunk és mellékleteink
Grafikai Szemle. 1907 évf 10 sz. 217 l.

Weintraub MDK

Valero Ant al a terezvárosi gyár-épületét 1839 márciusában eladta. A Lipótvárosban kezdett uj gyár épitéséhez. A terézvárosi épületben a 40-es években Wagner és Göeth, Englaender H. és társa selyem-, és bársonygyára, W. Walter József pamutkelmegyára , valamint Weintraub cérnázó és csinozó gyára müködött.

SZAKÁCS MARGIT: A VALERO-GYÁR. Bp. 1958.

12.1.

mok

Weintraub Jenő
nyomdász

rajza: Szüreti meglivás. Ábra a 64. lapon

Weintraub Jenő: Szakmonk és a rajzolni-
tudás
Grafikai Szemle 1928 évf 2 sz 61 l.

Weinwieser Mátyás

Lajtapordanyból
1755

lásd

Fleischer Béés
95. l.

Csáte Sorjád dr. II. g.

zabályok teljes szigorát alkalmazni
edvezmények megvonását illetőleg he-

r hó 28-án

tanácsos, h.orsz.főfelügyelő.

Blumenthal dr. villája (Pozsony)

fordító

HÁROM VILLA

Weinwurm és Vécsei munkái

A „Tér és Forma" januári számában bemutatta már Weinwurn és Vécsei pozsonyi építészek néhány üzlet- és lakóházát. Kiegészítésképpen most még bemutatunk néhány villát, amelyek tárgyilagos ízlésük és helyenként érdekes alaprajzi megoldásukkal ugyancsak az építészek legjobb munkáihoz tartoznak. A nyitrai Verőféle villa különösen érdekes legyezőszerű alaprajzával, a kis előkerttel és a földszint fölötti íves nagy kertterrasszal. A pozsonyi Blumenthal-féle és az özv. Sonnenfeldné-villa már kevesebb egyéni elgondolást mutatnak, azonban egyszerű és mégis hangulatos megjelenésükkel, nagyigény nélküli, azonban mindvégig ízléses részleteikkel ugyancsak megállják a helyüket a modern építészet alkotásai mellett. Ez az utóbbi két villa meredek tetőszékkel készült, azonban legalább is fényképeinken nem látható és hihetőleg ezek szerint az ucca vonalából nézve nem is igen zavarja a falak nyugodt ritmusát. A nyitrai villa mindvégig terrasszos és látjuk itt is, hogy a tető hiánya mennyivel jobban harmonizál a modern formákkal, a modern szellemmel.

K. J.

Tér és Forma
1930. 5. sz.

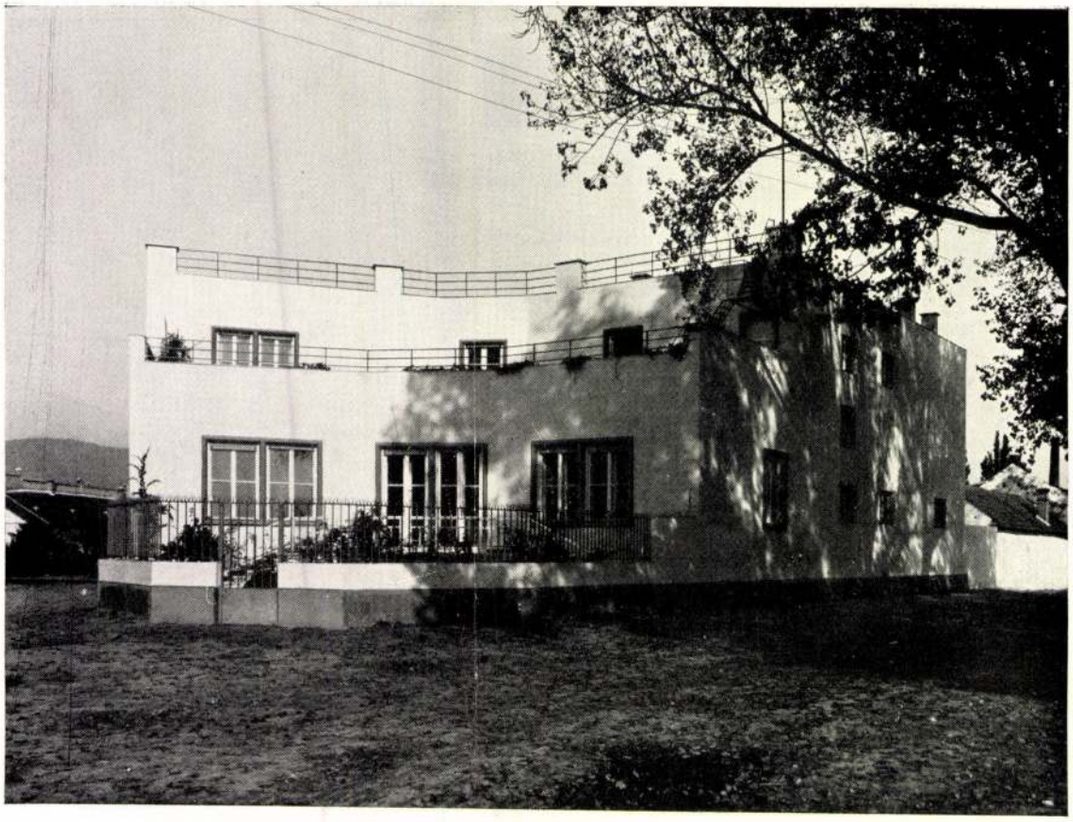

Verő Géza villája (Nyitra)

Özv. Sonnenfeldné villája (Pozsony)

Weinwurm és Vécsei

épitészek

ced

K

Tér és Forma.

1931. 295, 296. l.
(Unitas bérharak
Pozsonyban, képekkel.)

Terverték fentiek.

oszlás.5)

Évi átlag[8])	195
IV. 1919—1923.	
1919	27
1920	52
1921	97
1922	107
1923	390
1919—1923 összesen[4])	**673**
Évi átlag[8])	134
V. 1924—1928.	
1924	633
1925	609
1926	855
1927	1.365
1928	1.983
1924—1928 összesen[4])	**5.445**
Évi átlag[8])	1.089

Jegyzetek. Anmerkung

[1]) Fertiggestellte Bauten. Costruzioni ulti
[2]) Jahr. Anno. Année. Year.
[3]) Wohnhäuser. Costruzioni di caseggiati
[4]) Insgesamt. Totale. En somme. Altoget
[5]) Davon Neubauten. Di questi costruzi
[6]) Egyéb építkezések : hivatal, iroda, iskol
Kontors, Schulen, Fabriken, Lagerhäuser, Geschäf
fabbriche, magazzini, negozi etc. Autres édifices :
Other buildings : offices, schools, churches, factori
[7]) Gesamtsumme der Bauten. Somma t
of all buildings.
[8]) Jährlich, durchschnittlich. Media annu

Weinwurmés Vécsey

pozsonyi építészek

irod.

Die Baugilde

1930. 2–5. sz.

Pozsonyi birtositási irodaház, fentiek tervezték, repr.

Biró Miklós nyomda

K ÉVFOLYAM

930

ZÓK LAPJA, BUDAPEST

MDK

Weinwurm és Vécsei pozsonyi butortervezők

Háy Gy.: Mindenki butora. Tér és Forma, 1930. 289-291. l. Képekkel.

MDK

Weinwurm és Vécsei pozsonyi épitészek

Forum 1932. 35-37.l.

MDK

Weinwurm B. és Vecsei H. építészek, Pozsony

Exp. Bruxelles 1935. 254.l.

Graber-épület lépcsőházrészlete

tehát következtetnünk, hogy Csehországban jobban kedvez a légkör a modern építőművészetnek. Nem győzünk csodálkozni, hogy Budapesten még mindig probléma a modern formák és építőmódok létjogosultsága. Érthetetlen elfogultsággal kezelik már a városházán is a modern tervek engedélyezését. Amikor a Közmunkák Tanácsának elnöke, Rakovszky Iván lelkes szavakkal nyilatkozik a modern építés mellett, akkor a főváros már csak azért is visszautasítja a „dísztelen" homlokzatokat, ami még kisebb baj volna, azonban a százszorosan elavult építésügyi szabályzat pontjait könyörület nélkül érvényesítik. Csak a legutóbb jutott tudomásunkra egy eset, amikor 1.00 m nívóban fekvő szobakonyhás lakáshoz tervezett fürdőszobát nem engedélyezték az építési szabályzatra való hivatkozással?!

Nem akarunk azonban túlságosan messze kalandozni, egyelőre jóleső örömmel nézzük a modern pozsonyi épületeket, amelyeket Weinwurm és Vécseiék készítenek.

Ezzel kapcsolatban, mint már annyiszor tettük, most is kifejezést adunk reményünknek aziránt, hogy, mint ahogyan Csehországban már megtörtént, úgy minálunk is polgárjogot fog nyerni ez az új, ez az egészséges, ez az esztétikus és minden tekintetben lelkesítő modern építészet.

Komor János

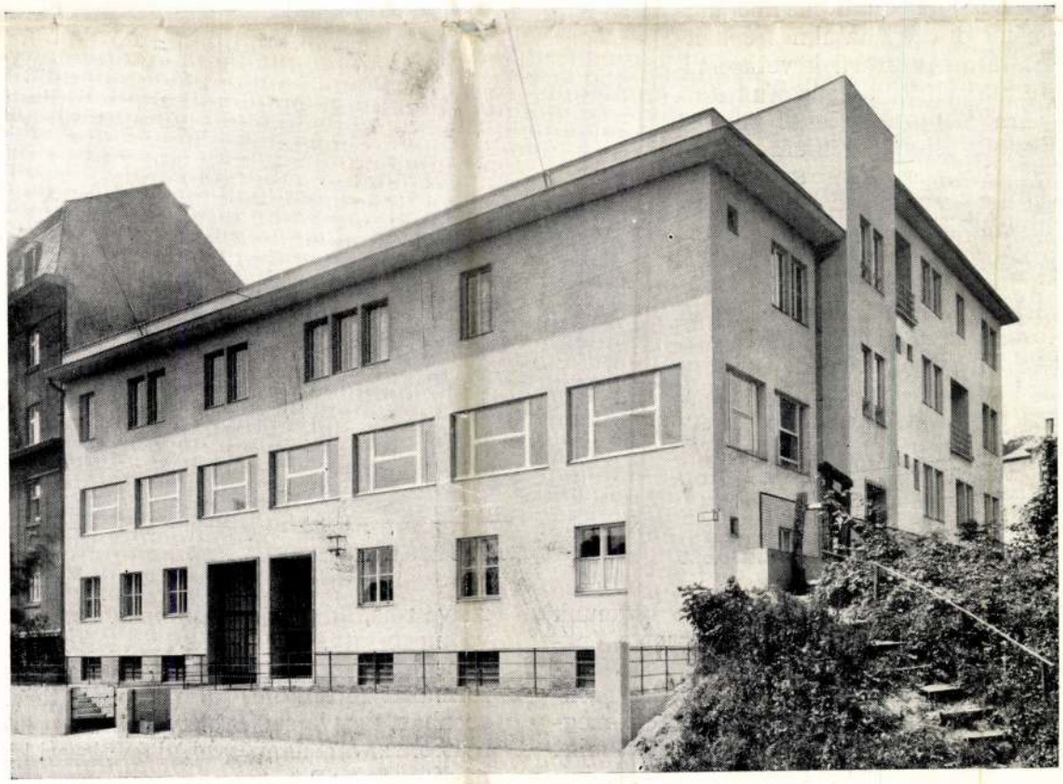

Pozsony. Nyugatszlovenszkói villamossági rt. iroda és lakóháza

előtt nyilvánvaló lesz az is, hogy az új építésmód és az új ízlés törvényei mennyire különböznek az akadémikus elvektől és hogy ebben az új építőformában mennyi egyénit, menynyi újat, mennyi szépet lehet elmondani.

Nem találjuk ezekben a homlokzatokban a Le Corbusier szigorúságát, amellyel a felületeket, a nyílásokat, az arányokat és így tehát az épület megjelenését és leglényegesebb hatóelemeit szabályozza. Mint ahogyan, teszem azt, zártsorban épült és komplikált feladatokat és rendeltetéseket kielégítő üzlet- és irodaháznál bajosan is lehetne szabályozó átlók és az aranymetszés törvényeit és arányait minden részletében szem előtt tartani. De nemcsak a geometria és matematika erőszakolt szabályait nélkülözzük örömmel ezeknél az épületeknél, hanem további jóleső tény, hogy szerencsésen távoltartották magukat a tervezők a rendkívül csábító és sok építészt rabságba ejtő német ízlés befolyásától. Távol áll tőlünk, hogy ezzel a német építőművészetről a legcsekélyebb becsmérlő véleményt is nyilvánítsuk. Azonban, amint már néhányszor e lap hasábjain megmondottuk, a németországi hatalmas épülettermelés természetszerű következménye a formák elátlagosodása és tekintettel arra, hogy nem lehet minden építész önálló teremtő géniusz, természetes is, hogy egy-egy szerényebb tehetség nem akarván a kor formáitól eltérőt alkotni, egyszerűen átvesz mások részéről elért eredményeket. Különösen a hamburgi iskolának, Högernek és körének akad magában Németországban is sok utánérzője. Hát még mennyire elítélendő az utánérzők utánzása. Pedig ez is előfordul. Szerencsére van azonban minden országnak néhány gerinces építőművésze, aki tud a maga útján haladni. Weinwurm és Vécseiék is sajátos, semmire sem támaszkodó épületformákat, tér- és felületmegoldásokat adnak.

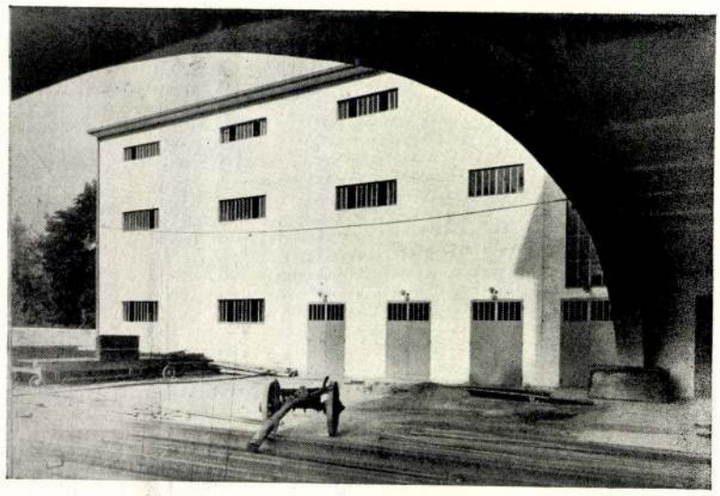

Pozsony. Graber M. és Fia iroda és üzletház. Udvari homlokzat

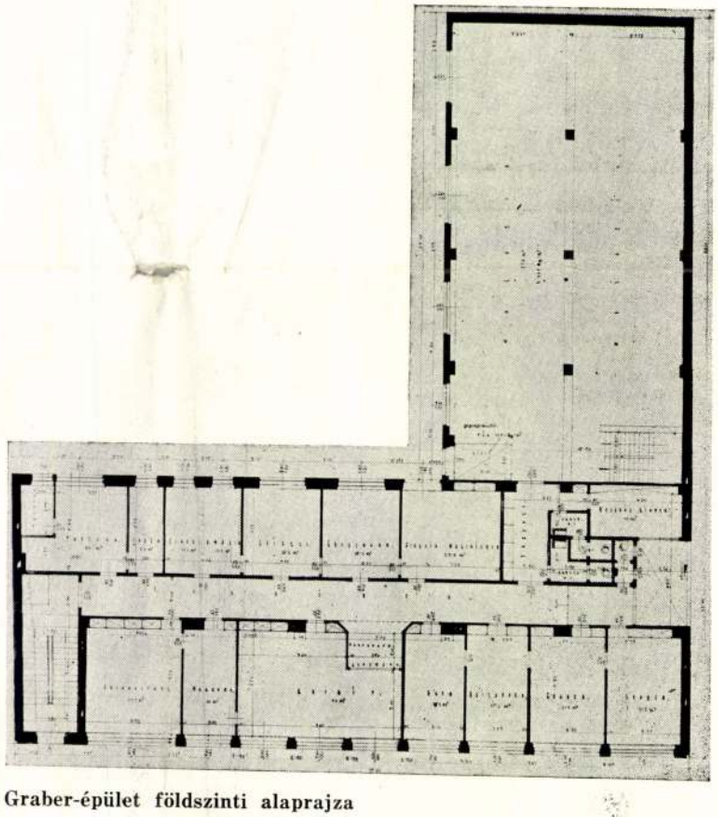

Graber-épület földszinti alaprajza

Még csak egy érdekes körülményre kívánunk rámutatni a Phönix életbiztosító pozsonyi épületével kapcsolatban. Ugyanez a biztosító társaság Budapesten is építtetett bérházakat, azonban ezek a bérházak nem mutatják azt a megalkuvásnélküli architektonikus tisztaságot, mint a pozsonyi épület. Nem gondoljuk, hogy az építészekben lett volna a hiba. Meg vagyunk győződve róla, hogy a Phönix budapesti építkezésével megbízott tervezők képesek lettek volna jobb tömegeket, jobb architektúrákat, célszerűbb formákat létrehozni. A pozsonyi tervezőknek azonban, úgy látszik, volt valami, ami megkönnyítette zavartalanul szabad építészeti kifejezésmódjukat. Hiszen ugyanarról a társaságról van szó és hasonló rendeltetésű épületekről. Azt kell

Pozsony. Graber M. és Fia rt. iroda és üzletháza. Főhomlokzat

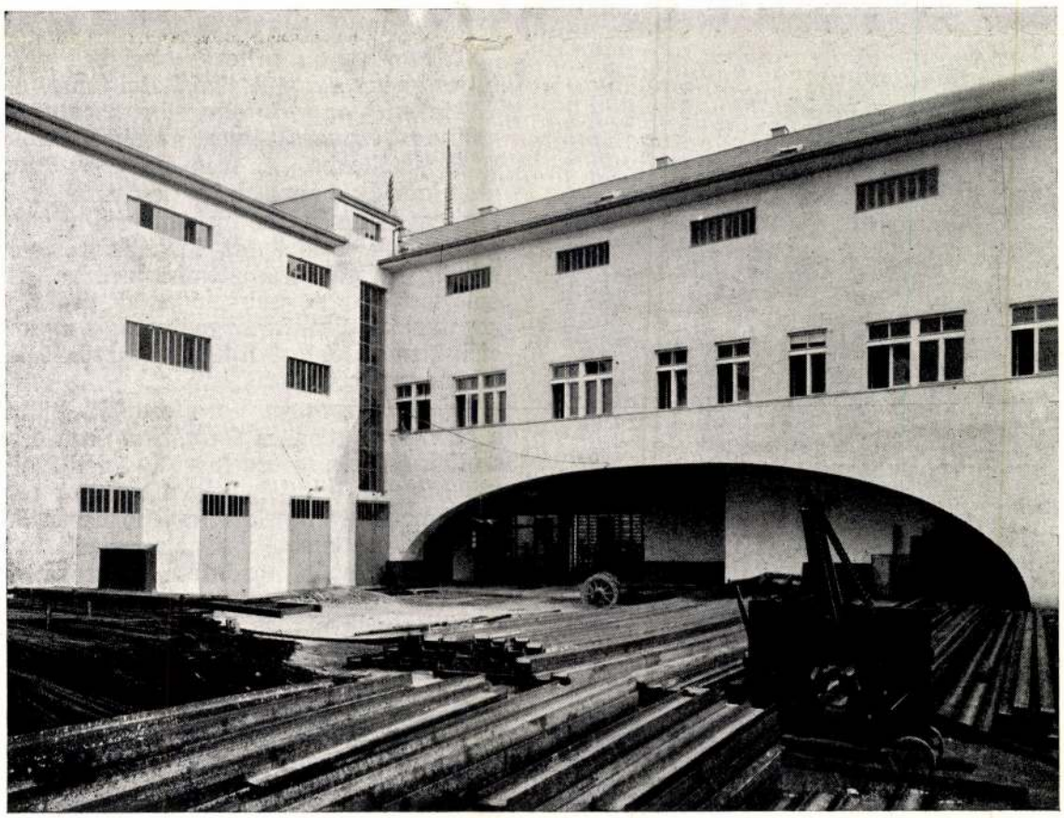

Pozsony. Graber M. és Fia rt. iroda és üzletháza. Udvari homlozat

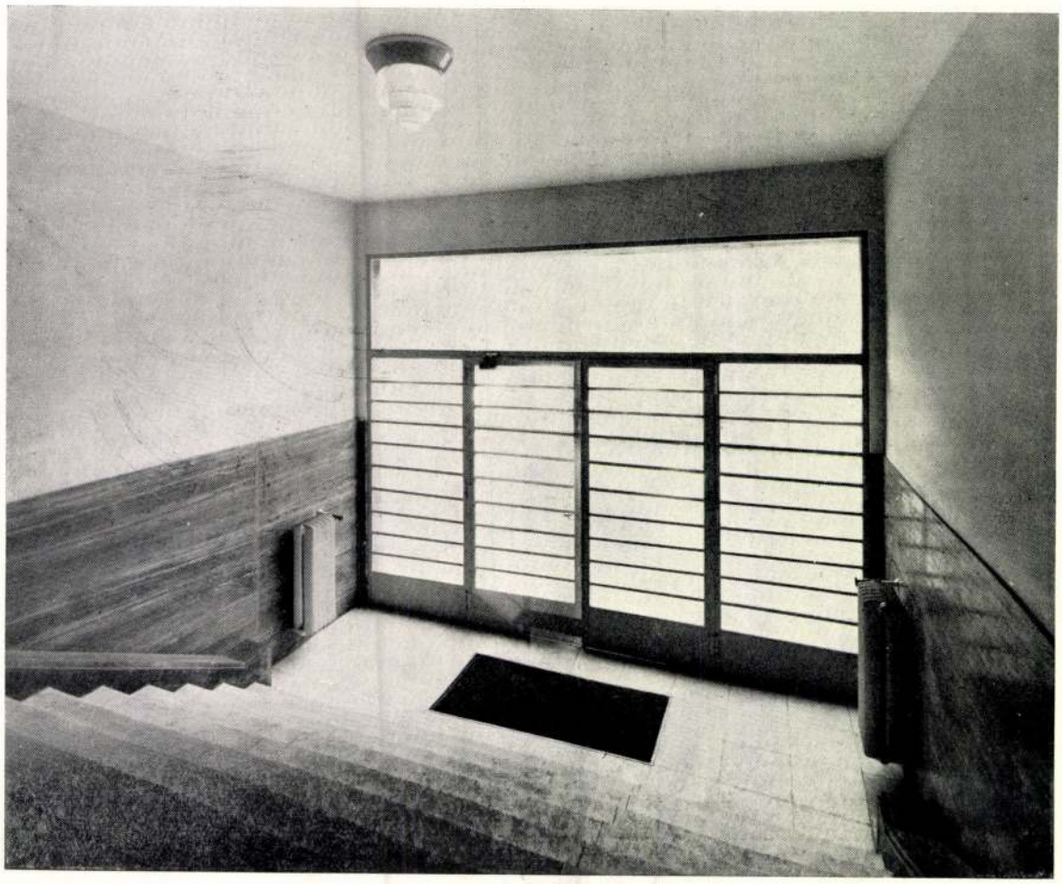

Pozsony. Phönix életbiztosító iroda és lakóháza. Főbejáró

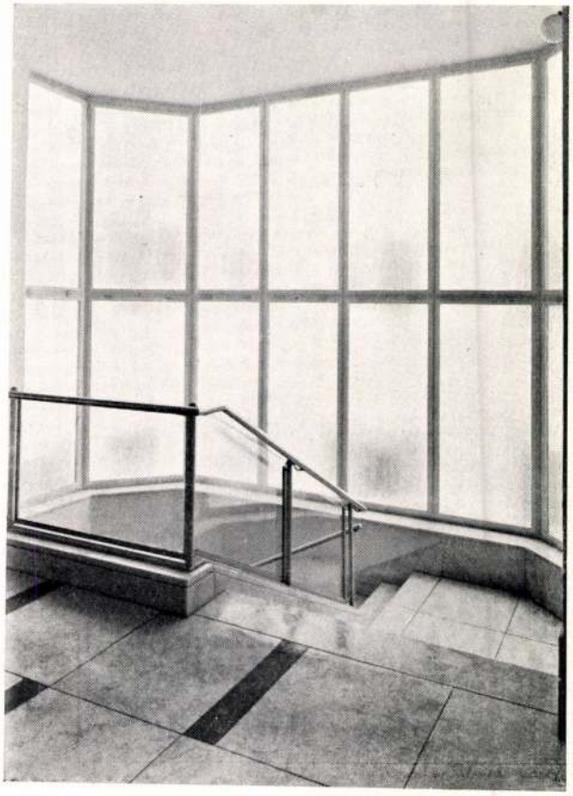

építi, azonban az a kevés általában nagyon jó teljesítmény. Az amerikai fiatal tempó erős lendületet visz az architektúrába, azonban nagyon gyakran visszaesik még a szimbolisztikus díszítő játékokba. A svéd építészek ismét más úton keresik a korszak kifejezésmódját, kimértség, egyszerűség, arányokkal való szigorú meggondolások, sokhelyütt klasszikus elemek, de mindig ízléssel és sajátos karakterrel jellemzik építészetüket. A cseh modernek pedig az erős konstruktív elemek hangsúlyozását, a konstrukciók kiemelését vegyítik a helyi szükségletek által megszabott adottságokkal.

Így a Weinwurm és Vécsey-féle munkák is a puritán és modern formákkal érdekesen kapcsolják össze a meredek tetőt, üzletházaikban a szükségletek szabják meg a nyílások ritmusát, villáikban ugyancsak a legjobb használhatóság szabályozza nemcsak az alaprajzot, hanem a homlokzatokat is. Rendkívül egészséges, friss és életképes ez az építészet, a következetesség és a jó ízlés, amellyel ezek a házak épültek. Aki megnézi őket, az talán minden egyszerűségük mellett is megérzi, hogy modern építészetet nem azért csináltak, mert meg akarták takarítani a díszítmények megrajzolásával és elkészítésével járó munkát és költséget, hanem a szemlélő

Pozsony. Phönix életbiztosító iroda és lakóháza. Lépcsőházi vasablak

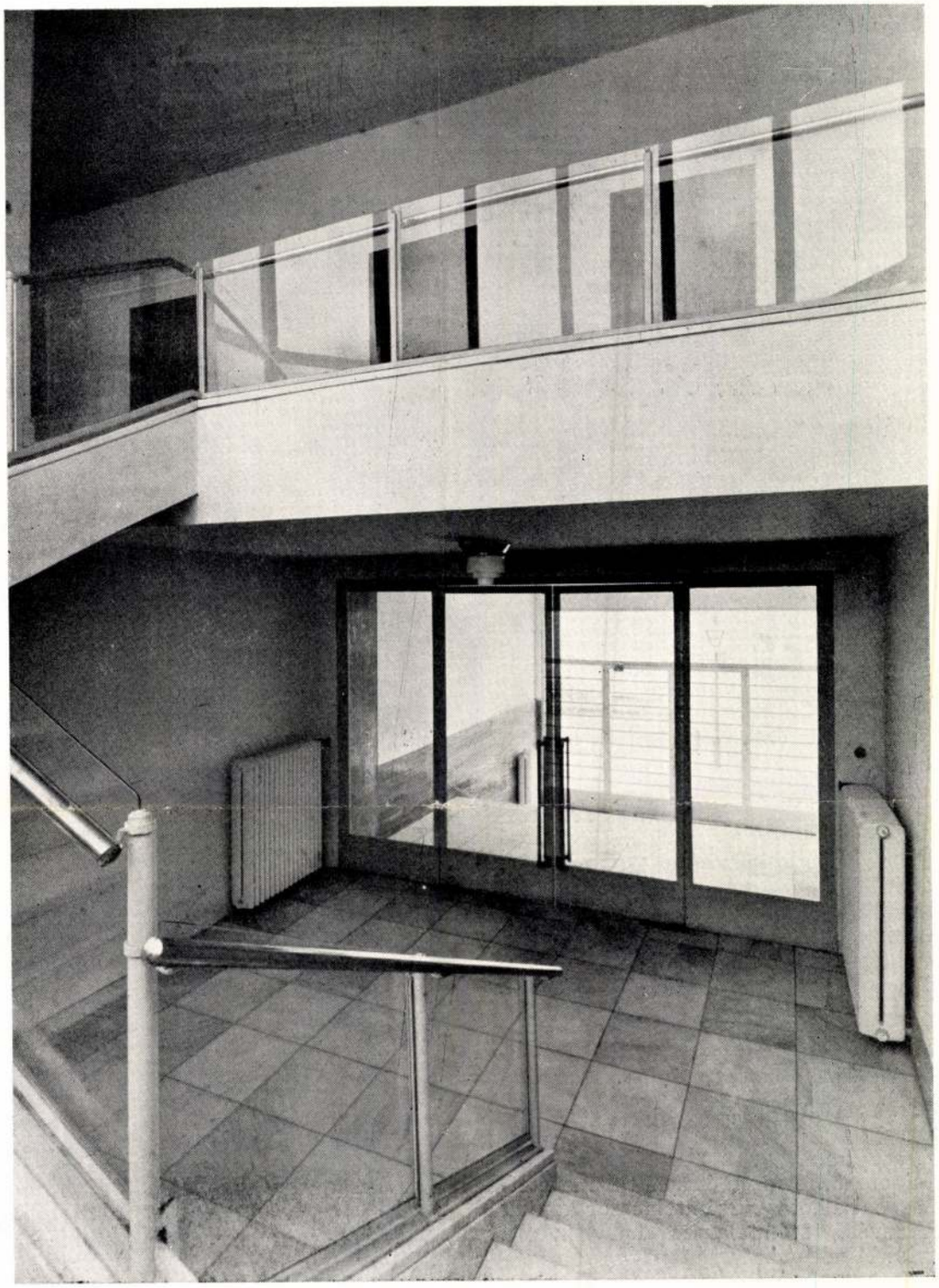

Pozsony. Phönix életbiztosító iroda és lakóháza. Vestibule

a nemzeti karaktert is kifejezhetetlenné teszi. Aki azonban olyan viszonyban van a modern építészettel, hogy nem lát már minden szerecsent egyformának, nem lát már minden modern épületet egyformának, az kezd rájönni már arra, hogy milyen hatalmas ellentétek vannak a modern németek, franciák, svédek, amerikaiak és csehek között. Mindegyik egy-egy más világ, a nemzeti vérmérséklet és ízlés más és más szülöttje. A német építész a markáns hatásokra fekteti a súlyt. Egy-egy motívum gyakori ismétlése, éles profilok, erős színek és az anyagokkal való szeretetteljes játék jellemzi a művészetüket. A francia több tradíciót érez, kevesebb modernet

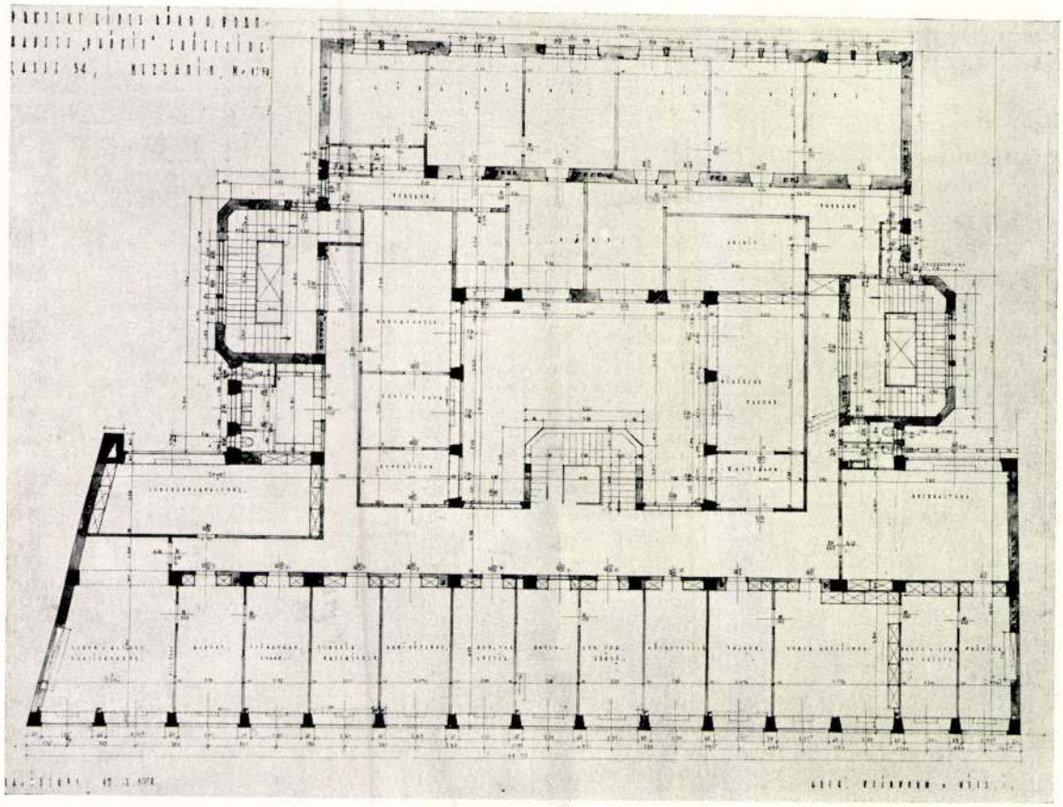

Pozsony. Phönix életbiztosító iroda és lakóháza. Félemeleti alaprajz

latvilágban teremtődik, amely a külső architektúrákra jellemző volt. Az egyszerű anyagok, a jó kivitel és a rég megszokott építőformák átértékelése hozza létre az olyan kiegyensúlyozottan szép vesztibülöket és lépcsőháznézeteket, amilyenek a Phönix-épületben láthatók. A kő, a vas, az üveg, a betón kombinációi kimeríthetetlen lehetőségeket nyujtanak, azonban természetesen az ezekkel az anyagokkal való dolgozás is nemcsak kombinációt kíván, hanem azt, amit minden építészeti alkotás: művészetet is.

Amint láttuk, ezek az épületek egész sor sajátos egyéni vonzást mutatnak minden modernségük mellett is. Nem győzzük eléggé bizonyítani és eléggé hangoztatni, hogy a modern architektura nem uniformizál és nem teszi lehetetlenné az egyéni alkotást. Számtalanszor kapjuk a szemrehányást, számtalanszor hangzik el a csatakiáltás: Minden skatulya egyforma, a modern építészet megöli a művészetet. Úgy vagyunk ezzel, mint az ismeretlen népfajokkal, az egzotikus embertípusokkal: valamennyit egyformának látjuk, mert nem ismerjük őket. Ha azonban olyan európai emberrel beszélünk, aki egzotikus országokban hosszú időt töltött, az meg tudja mondani, hogy ugyanolyan fizionómiai különbségek találhatók ott is, mint közöttünk. A modern építőművészet ellen azt is felhozzák, hogy nemcsak az egyéniséget, de

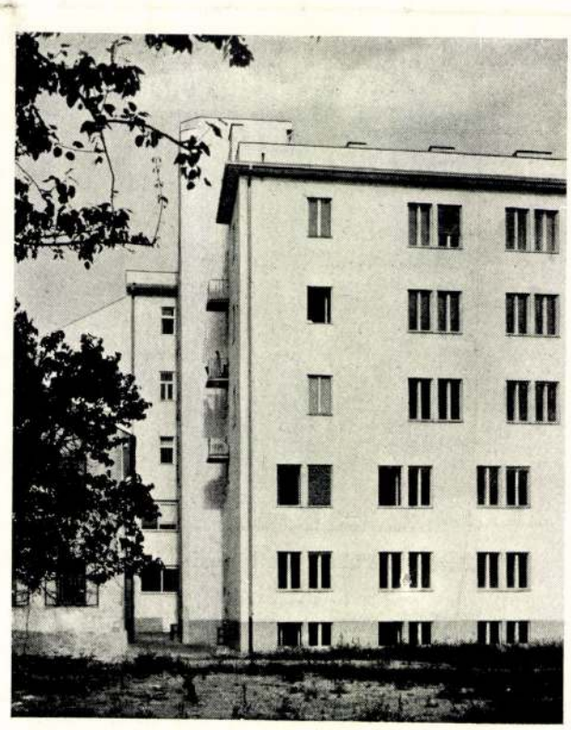

Pozsony. Phönix életbiztosító iroda és lakóháza. Udvari nézet

Gyermekjátszószoba

épült lakásokat szobánkint mindössze 50 dollár egyszeri lefizetésért és szobánként és havonként 14.5 dollárért lehetett bérbeadni. Ez a bér nemcsak a fenntartást fedezi (beleértve az adót és az egyéb terheket), hanem a lakás megvételének árát és a részletfizetéssel járó kamatait is fedezi. Ez a bérösszeg, amely alacsonyabb, mint a szomszédos házak lakásainak átlagos bére, azt eredményezi, hogy a bérlő 22 évnyi maximális időtartam multán tulajdonosa lesz a lakásnak, avagy, hogy pontosabban fejezzük ki magunkat, avval egyenértékű tőkének tulajdonosa lesz a szövetkezet keretén belül. A bér nagyobb részletekben is fizethető, de a fizetség terminusai minden esetben avval a jóindulatu meggondolással állapíttatnak meg, hogy az a lehető legmegfelelőbb legyen és hogy a legkülönbözőbb munkakategóriáknak is esélyük lehessen arra, hogy itt lakáshoz juthassanak. Minden bizonnyal várható, hogy a bérlőknek a fenntartási költségek leszorítására irányuló együttműködése a bérösszegek fizetségi idejét is lényegesen csökkenteni fogja. Nagyszámú szövetkezet és bolthelyiség is tervbevétetett, amelyeknek jövedelme anyagi segítséget nyujtana arra, hogy pénzügyileg önönmagukat tartsák fenn. Minden lakás az átadástól számított további három hónapi próbaidőre a tényleges birtokbavétel kérdésének rendezése nélkül áll a lakó rendelkezésére. A tulajdonos lakók magatartása a szövetkezeti tulajdonnal szemben egyenesen csodálatos volt, a vandalizmusnak egyetlen elvétett esete sem fordult elő, sőt ellenkezőleg, a tulajdonos lakók igen értelmesen meg is növelték a tulajdon értékét összeműködésüknek avval a segítségével, hogy a telket és az épületet minden időben tisztán és rendesen tartják.

E tervek keresztülvitele ténylegesen befolyásolta a Harlem-negyed telektulajdonosainak magatartását és nagymértékben könnyített az elmult évek alatt felgyülemlett bajokon. És megmutatta, hogy az amerikai lakosság legmostohább rétege is tud kényelmesen és valóban szépen lakni. Az ily irányú fejlődés jövőben feltételezhető megismétlése szempontjából az egész tervnek a legérdekesebb és legreményteljesebb eredménye az, hogy mindez gazdaságilag biztos és mentes minden „filantrópiától" a szó köznapi értelmében.

New-York. *A. Th.*

Gyermekjátszótér

Andrew J. *Thomas*-nak a szerkesztőhöz intézett leveléből:

„Engedje meg, hogy közöljem Önnel hivatásom gyakorlása közben leszűrt abbeli tapasztalatomat, hogy a munkásosztály lakóházainak tervezésénél a probléma emberi és szociális oldala gyakran fontosabbnak tetszik nekem, mint a dolog tisztán építészi része. Az az építész, akinek a szerencse ily feladatot juttatott osztályrészül, elég jártas kell, hogy legyen ahhoz, hogy az emberi és tudományos szempontokat összeegyeztesse s hogy így elgondolása mindkét szempontot szolgálja

Egy pillanatig sem kételkedem abban és bizonyos vagyok benne, hogy nézetemet Ön is osztja, hogy ezáltal a népnevelésnek egy olyan eszközéhez jutunk, melynek a jövőre kiható áldásos hatását még nem is tudjuk felmérni. Erős meggyőződésem, hogy tiszta, napfényes otthonok, hozzátartozó zöldgyepes kertek és tágas terek testileg és lelkileg erőteljessé teszik a bennüklakókat."

Tér és Forma
1930. 1. 27.

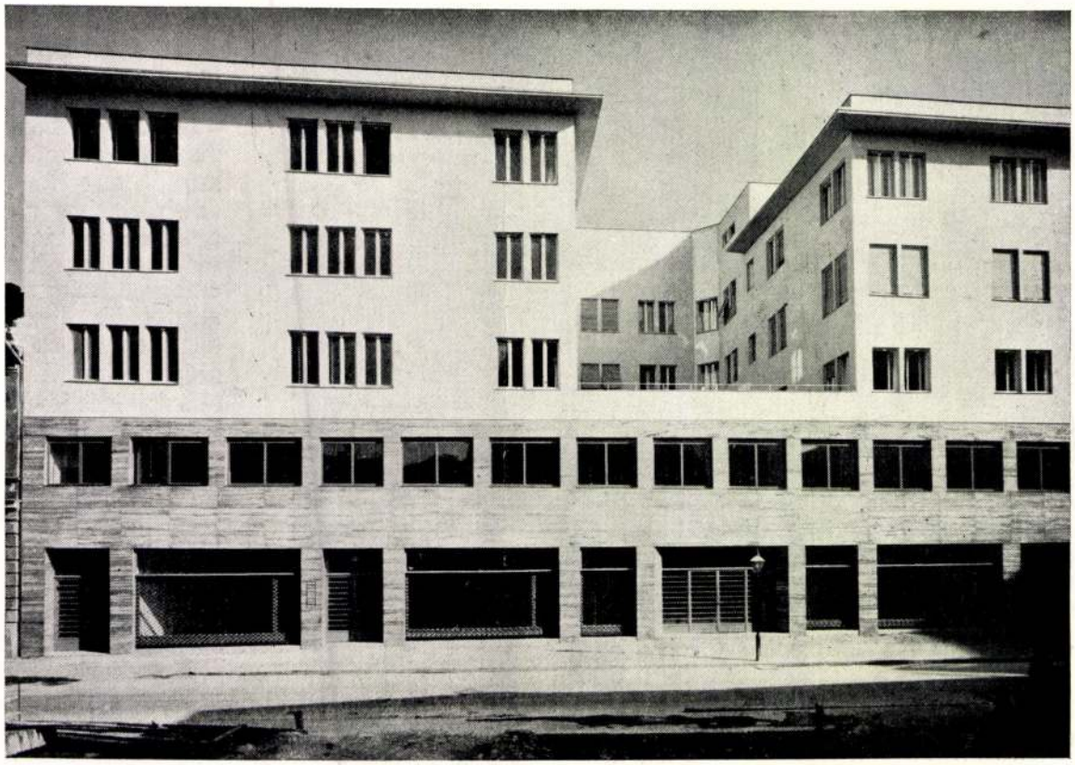

Pozsony. Phönix életbiztosító iroda és lakóháza. Uccai nézet

KÉT IRODAHÁZ ÉS NÉHÁNY LAKÓHÁZ

Weinwurm és Vécsei művei

Csehszlovákia a modorn építőművészet terén érdekes és sajátos karakterü műveket alkot. Ez az ország egyike azon keveseknek, amelyek a modern építésmódot úgyszólván hivatalos stílussá deklarálták. A csehszlovák minisztériumok hatalmas építkezései úgyszólván valamennyien modern építészek munkái.

A brünni és prágai műegyetemeken modern szellemben folyik az oktatás és természetesen a még nem is oly rég magyar Felvidék is ilyen módon sok modern épülethez jutott. Szemmelláthatható, hogy az állam hatalma mennyire befolyásolja az egész ország építőművészeti irányzatát. Nem gondoljuk, hogy Csehország lakossága építőművészetileg érettebb volna a magyar publikumnál, ezzel szemben mégis azt látjuk, hogy a Csehországban épült villák és lakóházak, de irodák és üzletházak is, egészséges és modern szellemben készülnek. Nem lehet ennek egyéb oka, mint az állam példaadása és a műegyetemek útmutatása.

Főleg a hajdani magyar Felvidéken működnek Weinwurm és Vécsei építészek, akiknek munkásságából most néhány szemelvényt bemutatunk. Architektúráik lényege egy-egy világos és jól átgondolt alaprajz, amely sohasem szenved a kényszerű axisokra osztás hibájában. Százszázalékosan megvalósítást nyert az akadémizmustól való függetlenítés, nem találunk sehol kényszeredett helyiségelosztást, amely az önkényesen kiosztott axisok következménye szokott lenni. Ha a homlokzatokat végignézzük, nagyon kevés kivétellel mindegyikükben megtaláljuk ezt a „rendetlenséget". Természetesen keresnünk kell mégis azt a rendszert, amely ezeket a sima síkokat felületre és lyukakra osztja, mert azt kell éreznünk, hogy megnyugtató hatásuk föltétlenül valamely rendszer következménye. Ha egybevetjük a homlokzatokat és alaprajzokat, úgy látjuk, hogy itt a homlokzaton valóban a lényeg, a belső szerkezet, az épület életműködése nyer kifejezést. Akár a Phönix életbiztosító irodaházának kétféle anyaggal burkolt homlokzatát, akár a Graber-féle iroda- és üzletházat nézzük, mindenütt a következetes, logikus átgondoltság és a célnak maradék nélkül megfelelő építészeti kialakítása ötlik szembe. A Graber-féle épület nagy udvari hídszerkezete merész, modern szépségével ragad meg.

Látjuk továbbiakban, hogy az épületek belső kialakítása is abban a józan és kultúrált gondo-

MDK

id. Weinwurm Aladár

Magy. Iparmüvészet, 1926. 176. l.

Weinwurm Antal

1899

Éimisk 1930

90 l

Heimburgi vár

~~Homorod, tplom Külsejo~~

Jókő tplom

Turán

(~~Körmöczbánya, vasszkar~~ Kapotom nagyvan)

László vár

Lotán Szeben

Modrusz g. kel. tpl.

Máré vár

Pécsvárad

Proszkai Jeszulet

Pécs Minorita tplom.

Pöstyén Jürdő Kápolna

Rákóczivár Brassó vm.

~~Rimaszombat Rákóczihár~~

Rózsahegy

Ruttka tplom

Selmeczbánya Klopóczka

Homorod tplom Külsejo

MDK

Weinwurm Antal
nyomda tulajd.

Több-szín nyomású klisékkel szerepel
a párisi világkiállításon
(Bronz érem)

Ifj. Aigner Antal: Vázlatok mainzi és
párisi utamról
Grafikai Szemle 1900 évf. 9 sz. 125 l

M. D. K.

WEINWURM Antal festő

Szül. Nyitra

1735-ben házasodik Pécsen, mint özvegy

Magyar XVIII. sz. 261. l.

M.D.K.

Weinwurm Antal, fényképész

Nógrád megyei származású. Veduták, ipari felvételek, reprodukciók, fotomechanikai sokszorosító eljárásokat honosított meg. 218.o.

Fejős Imre: Fényképészetünk első virágkora, 1855-1885. 209.o.

Folia Archaeologica. X. 1958. Képzőmüv. Alap Kiadóváll. Bp. 1958

WEINWURM Antal fotóművész

NEMES Márta: Lechner Ödön Iparművészeti Muzeuma. =
Tanulmányok Budapest Multjából XXIV. Bp., 1991

69,83 p.

MDK

Weinwurm Antal, festö

Esti hangulat. Olf.

A "Vissza utasitottak Szalonja" Bp. 1906 körül. Kat. 3.1.

MDK

Weinwurm Antal, fényképesz

Az Aqincumi Muzeum . Fényk.felv. Képr.

Vas.Ujs. 21 sz. 1894. 41.évf. 356.l.

MNK

Weinwurm Antal

fényképész

Lorgany és rézklisék által a képzeksori-
tást „művészi magasfokra emelte".

L.B. Uj rendszerü rézmarotás
Grafikai Szemle 1895 évf. 12 z 20 kl.

WEINWURM Frigyes építész (1885-1942)

BORUTOVÁ, Dana: Architektúra medzivojnového obdobia ocami jej tvorcov : K pociatkomspisby o architektúre na Slovensku. = Ars, 1992. 1.
28-29. p. ill

M.D.K.

Weinwurm Frigyes

Katonai szobrászmüvész vezetésével elkészült a pápai katonai emlékmü.

A pápai hősök emléke.

Városok Lapja 1917. XII.évf. 3.szám. jan. 20. 22.0

MDK

Weinwurm Frigyes, szobrászm.

pályaművét 150 koronáért megvették.

Pályázatok. A siremlékpályázat eredménye.
MIP.1914. 137.1.

MDK

Weinwurm Frigyes

Magyar Iparművészet, 1917. 51. l.

Weinwurm Frigyes MDK

Zsinagóga távlati képe, rajz

Műcsarnok 1913-14. téli kiállitás

MDK

Szalontai, Vécsi és Weinwurm
pozsonyi építészek

legujabb munkái: A trencsénteplici termálfürdö.
A pozsonyi zsidótemetö ceremonia~~[illegible]~~épület
A zsolnai vágvölgyi földmöves- és iparbank
és a pozsonyi "Uránia" hangos filmszinház épületei
képének gyüjteménye. "WM 1931. 10.sz.

Magas épités és épitömüvészet.
Technika. 1931. dec. 10.sz. 275.1.

MDK

Weinwurm és Vécsei

Unitas bérházak Pozsonyban, repr. Tervezték fentiek

Tér és Forma 1931. 295,296.l.

Építészet - világi

Bérházak - Weinwurm és Vécsei tervei
(Pozsony)

Tér és Forma, 1931

IV. köt. 295-296. o.
Lucián bérházak Pozsonyban.

Építészet - világi

Három villa (Pozsony, Nyitra) -
Terv. Weinwurm és Vécsey

Tér és Forma, 1930

III. évf., 239-240.
Három villa.

ban a sírkövek mai formájukban a legkevésbbé sem képesek. Mert ezeknek a finom és gyengéd lelki vonatkozásoknak kifejezésére csak a művészet alkalmas és kétségtelen, hogy valamikor éppen a művészi emlék gondolata erősen közrejátszott a sírkövek alkalmazásában. A mai sírkövekből azonban a művészi jelleg teljesen kiveszett. Helyébe a nagyipar lépett, amely a maga sablónos, egyforma gyártmányait nyujtja boldog-boldogtalannak, egyenruházza a temetőt s a sírkövet megfosztja minden szimbólikus hatásától. A gúlák, obeliszkek és tört oszlopok banális egyhanguságukban minden lelki jelentőség nélkül szűkölködnek s kilopják a temető és a sír hangulatából a kegyeletet.

Ennek a lélektelen állapotnak megszüntetése vezette az Iparművészeti Társulatot, amikor a közönséget a sírkövek művészi követelményeire figyelmeztetni kívánta, s ezt annál könnyebben tehette, mert a művészi sírkő nem haladja meg a közönség anyagi erejét. Azok az összegek ugyanis, amelyeket a közönség ma gránitra és márványra elköltt, teljesen elegendők a művészi munka megvásárlására is. A pályázat alapgondolata éppen az volt, hogy olyan sírkő-típusokat mutasson be, amelyek az egészen szerény polgári igényeknek megfelelnek és semmi esetre sem haladják túl azt az áldozatot, amelyet a közönség kedves hallottainak ma rendesen hozni szokott. Azért korlátozta a sírkövek árát 500, illetőleg 1000 koronára.

A pályázat meglepő eredménnyel végződött és annyi ízléses és művészi munkát produkált, hogy ennek a kérdésnek végleges megoldását remélhetjük tőle. Mert a közönség, ha szemügyre veszi a művészi terveket s azután összehasonlítja őket azokkal, amelyekkel ma a temetők el vannak árasztva, lehetetlen, hogy észre ne vegye a különbséget. A gyári sírkő hideg és halott, a szeretetről és a gyászról, amellyel az utódok halottaikat körülveszik, nem tud semmit, olyan, mint egy szám valamely nagy számrengetegben. A művészi sírkő ellenben képes arra, hogy élő kifejezést adjon a legintimebb érzéseknek is. Már azáltal, hogy egyetlen példány készül, bizonyos egyéni és bensőséges jelleget kap, a halottra emlékeztet és előmozdítja az elhúnyt emlékének fennmaradását. Azonkívül teret nyujt az egyéni vonatkozásoknak és mindenesetre inkább fenn képes tartani a halott és rokonai közötti lelki közösséget, mint egy rideg és semmitmondó gyári sírkő. Miután pedig a minden tekintetben méltóbb és nemesebb alkotások ugyanavval az anyagi erővel megszerezhetők, a közönség részéről értelmetlen csökönyösség volna, ha megmaradna a sablónos kövek mellett. De emiatt nem is aggódunk, a közönség máris nagy érdeklődést tanusított a pályázaton kiállított tervek iránt, amelyek közül számosan találtak megrendelőre. Reméljük, hogy az érdeklődés még fokozódni fog s megérjük azt az időt, amikor a művészet ismét elfoglalja a temetőben az őt megillető helyet.

Weinwurm Frigyes: A sírkőpályázaton 150 koronával díjazott egyes síremlékterv.

Frédéric Weinwurm: Projet d'un monument funéraire couronné du prix de 150 couronnes.

A POLGÁRI LAKÁS PSZICHOLÓGIÁJA. A pesti polgári lakásnak csakúgy megvan a maga pszichológiája, mint ahogy megvan a pesti nyelvnek, a pesti merkantilizmusnak, a pesti életfelfogásnak. A pesti polgár lakását ma körülbelül ugyanazok a tényezők determinálják, mint egész vitalitását: keleti kényelemszeretet, térpazarlás, a kicsinyességig menő szeretete a smukknak, bizonyos sablonok felé való törekvés, amelyeket azonban az állandó izgalmak mégsem engednek végképpen kialakulni és végül egy kis kacérkodás az arisztokratikussal, az excentrikussal, a kozmopolitikussal. A lakás miért lenne más, mint akiknek második köntöse s akiknek életgyökerei ebbe kapaszkodnak: miért volna más, mint a pesti polgár? Vass Béla ma talán legközelebb jár iparművész-tervezőink közül e lélek dobbanásaihoz. Ismeri a pesti polgárnak, e kissé félénk, sokban naiv, de mindig eleven temperamentumú pesti polgárnak lakásvágyait és szép-

5*

Magyar Iparművészet
1914.

ségszomjait. Tudja, hogy nem intimfülkék nesztelen nyugalmát szereti a szalónban, hanem a nagy dimenziókat, a széles világítófelületet, a királyi grandezza hajdani emlékeit polgári viszonyokra áttéve. Tudja, hogy a pesti polgárnak még mindig szentély a hálószoba, mely belenyílik a szobák sorába, egy kicsit kell, hogy kiállításos jellege legyen, egy kicsit pedig boudoirszerüen szemérmetes. Tudja, hogy a családi érzések ápolásának igazi szentélye mégis az ebédlő, melyben lassan épp oly természetes rekvizitummá válik az ablakmélyedés tagolása és az ezüsttálaknak való vitrinek szimmetrikája, mint a nagy sokszögű asztal, mint a selyemernyős lámpa, mint a szmirnaszőnyeg. Vass Béla mindezt jól tudja és maga is ízléssel, jóleső színekkel, pompás anyagkezeléssel járul hozzá, hogy e szokásokból stílus kristályosodjék ki. A rajzónját sohasem a gondolat vezeti, amelyre szinte csábít a pesti pszichológia, hogy miként tehetné még dúsabbá, faragottabbá, öblösebbé a bútorait és sohasem kacérkodik a ma nagyon biztosan bevágó angol tizennyolcadik századdal. Nem riemerschmiedes és nem brunopaulos, nem komor északnémet és nem ellágyulóan bécsi. Ha lehet nála valamelyes hatásról beszélni, akkor ez még leginkább a franciákra utal, a legújabb franciákra, akik a maguk középosztályának pszichológiájára, de nem a maguk királyi palotáira gondolnak. Lehet, hogy ez merőben véletlen találkozás, mintahogy a kétfajta középosztály életfelfogása közt tagadhatatlanul van valami rokonság s amennyivel szegényebb a pesti polgár erszénye és fantáziája a párisi kortársaénál, annyival kell megtoldania a magáéból a tervezőművésznek invenciókkal, formákkal és szinekkel az ő lakását.

KERSCHENSTEINER. Nemcsak a müncheni, de általában az egész mai német pedagógiának egyik legértékesebb egyénisége Kerschensteiner György, München város képviselője és közoktatási tanácsosa, aki nemrég előadásokat tartott Budapesten. Eszméje: az állampolgári nevelés a gyakorlati életbe átültetve, a müncheni polgári tradiciók talajába téve, mint ipari szakoktatás igen szép hajtásokat eredményezett s egy nagy koncepció ismertetőjeleit hordja magában. Az a vaskos könyv, amelyben Kerschensteiner München negyvennégy szakirányú ipariskolájának tanmenetét s módszereit kidolgozta, nemcsak a pedagógia számára jelentős, de a müncheni iparművészet fejlődésének is nagy lökést adott. Mert itt vonult be legteljesebben az inasiskolák anyagába: a gyakorlati munka és a métiernek tudásához szükséges rajz. S akármelyikét nézze is meg az ember ezeknek az inasiskoláknak, olyan mintaszerű iskolaépületekkel, felszereléssel, atelier-kkel, laboratóriumokkal találkozik, hogy nincs az a magasabbfokú ipariskola, mely ezeknél jobban volna ellátva. Az ő alapgondolata az volt, hogy a munkafelosztás mai formája, ha már a munkást is egyoldaluan foglalkoztatja a műhelyben, még inkább kiöli az invenciót és a sokoldalúságot az inasból, aki jóformán egyebet sem csinál, mint a legdurvább tanulatlan munkát végzi. A régi szép értelemben vett inasévek a műhelyben a haszontalan testi munka rabságává zsugorodnak. Ő tehát olyan iskolákról gondoskodott, melyekben azt kapja a tanuló, amit régen a mester kezén nyert el: mestersége egész széles körének gyakorlását, mindenféle irányú feladatot, kézműves és gépi tevékenységet s mellette még az elméleti tudás egész gazdagságát. Mesterek, a szó szoros értelmében mesterségből jött osztályvezetők oktatják ezekben a növendékeket, akik a hétnek 8—10 óráját, még pedig nappali óráját, kötelesek a kijelölt iskolában tölteni. Talán mondani sem kell, hogy a szervezésnek ez a hatalmas munkája, mely a délnémet iparművészetre nagy hatással lesz, nem ment minden zökkenések nélkül. Itt is, ott is, kisiparosok érdekképviseletei részéről csakúgy merültek fel kifogások ellene, mint a nagy müncheni ipartelepek részéről, melyek közül nem egy egészen önállóan végzi az inasok képzését. De jellemző Kerschensteiner nagy energiájára s München város haladott érzékére, hogy egypár év alatt létrejöhetett az igen nagy költségeket felemésztő szervezet, amelynek legfőbb értéke az ipari munka kvalitásába, mint nemzetgazdasági erőforrásba vetett hitnek tudatos érvényesülése.

BIBLIOFILEK. A Kőhalmi Béla szerkesztésében megjelenő Könyvtári Szemle azon buzgólkodik, hogy egy Magyar Könyvgyüjtők Társaságában egyesítse mindazokat, akik a szép könyvnek gyüjtői és barátai. Az előmunkálatok kilátásokkal kecsegtetnek, a kevésszámú, de annál lelkesebb magyar bibliofil végre egymáshoz közelebb jut és megismeri a magán- és közkönyvtárak rejtett kincseit. Mi a magunk részéről csak örömmel üdvözölhetjük ezt a mozgalmat, amelytől a kissé bizony elmaradt magyar könyvművészet fejlődését is reméljük. Reméljük annak a programmnak ellenére, mely mintegy beharangoz a létesülő egyletnek s amely sokkal többet beszél az „ismeretlen szép régi vagy ritka" könyvek kiadásáról, mint a modern magyar grafikus művészek és könyvkötéstervezők foglalkoztatásáról. Pedig mindenütt, Münchenben csakúgy mint Párisban, az ilyen bibliofil-

Weinwurm

építész

Tér és Forma, 1930

III. évf. 239-240.

Három villa.

Weinwurm

építén

Tér és Forma, 1930

III. évf. 289-291.

Hány Gyula: Mindenki butova.

Weinwurm építén

Tér és Forma, 1931

IV. évf. 295-296. o.
Mintás bécbárak Porsenyban.

Weinwurm

Pozsony, zsidókórház

Tér és Forma, 1933 VI.53

MDK

Weinwurm Frigyes

Az Iparmüv.Társulat a limanovai csata emlékére plakettpályázatot irt ki s ezen 200 koronás dijat nyert.Rigele Alajossal közösen.

Művészet,1916, 82 l.

[illegible]

Weinwurm Frigyes MDK

Sanatorium mellékkép, rajz

Műcsarnok 1913. tavaszi kiállitás

Weinwurm Frigyes MDK

Városház távlati képe,

Falusi templom, rajz

Mücsarnok 1913. tavaszi kiállitás

Weinwurm Frigyes

Sanatorium távlati képe, rajz

Műcsarnok 1913. tavaszi kiállítás

Weinwurm Frigyes

MDK

Falusi templom, repr.

Műcsarnok 1913. tavaszi kiállitás

MDK

Weinwurm Frigyes

Weinwurm Frigyes: Falusi templom. Repr.

Képzőm.Társ.1913.tav.kiáll.

MDK

Weinwurm Frigyes

Weinwurm Frigyes: Falusi templom. Repr.

KMT 1913. tav.kiáll.

MDK

Weinwurm épitész

Weinwurm és Vécsei épitészek tervezték az Unitas bérházakat Pozsonyban.

Tér és Forma, 1931. 295, 296.lap /Képekkel./

MDK

Weinwurm épitész

Weinwurm és Vécsei pozsonyi épitészek művei:
Pozsony.Phönix életbiztositó iroda és lakohaz.
Graber-féle iroda- és üzlethaz.

Komor János:Weinwurm és Vécsei művei.

Tér és Forma, 1932. 1.sz. 26-32.l.Képekkel és alaprajzokkal.

MDK

Weinwurm épitész

Weinwurm és Vécsei pozsonyi épitészek tervezték az alábbi három villát.
A nyitrai Verő-féle villa, a pozsonyi Blumenthal féle és az özv.Sonnenfeldné-villát.
A Tér és Forma közli a három villa képét is.

K.J.:Weinwurm és Vécsei munkai.

Tér és Forma, 1930. 5.sz. 239,240.lap

MDK

Weinwurm építész

Weinwurm és Vécsey pozsonyi építészek tervezték a pozsonyi biztositási irodaházat. Repr.

Die Augilde, 1930. 2-5.sz.

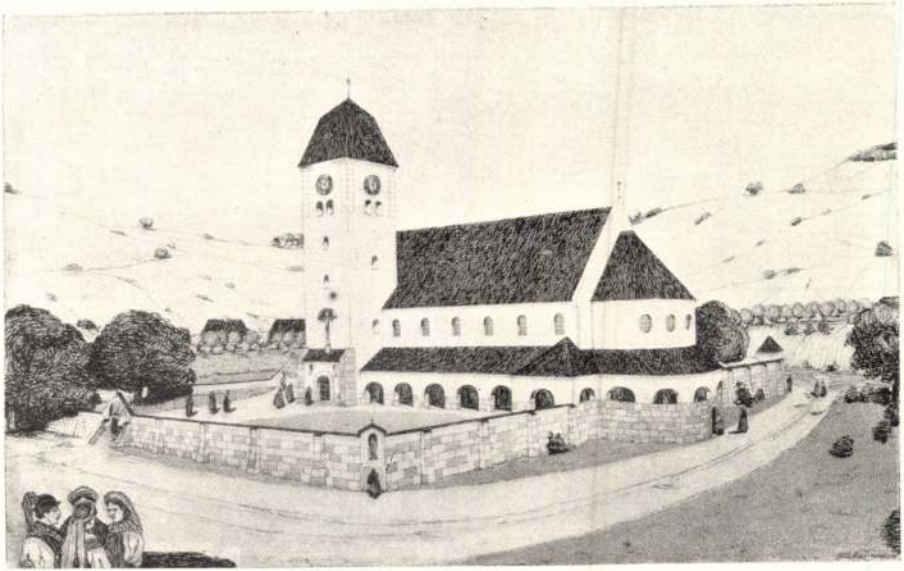

784 Weinwurm Frigyes: Falusi templom.

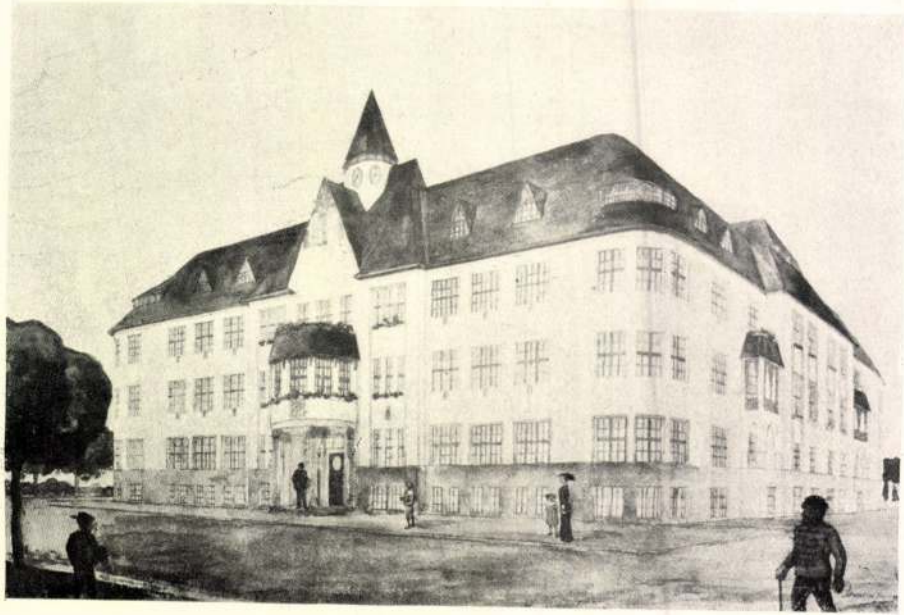

707 Janszky Béla és Szivessy Tibor: Debreceni D. M. K. E. nevelőintézete.

Weinwirth C. MDK

Szent György tér. Királyi palota.

Az ötvenes években /1850-6 helyreállitották és bővitették Joseph Weiss és C. Weinwirth bécsi udvari épitészek tervei szerint.
1896-1903 között az Ybl- Hauszmann féle nagyszabásu kiépitéssel kapta mai neobarokk alakját.

Repr. 76. kép.

Zakariás G. Sándor. Budapest. Bp. 1961.
42.l.

Weinwurm Frigyes

épitett

l. Forum

neinet rét

1937. 6, 7. 8,

9, 10, 11, 12. l.

Képekkel

Weinwurm Sigfrid

építész

l.

Forum

1935. 67. l.

— PALANKA —

Tek.

E U R O P A

lapterjesztő vállalat

Budapest

V. Rothermere u.12. III.2

Weinwurm Frigyes

~~épitész~~

Pozsony

l.

Forum (magyar rész)

1936. 72. l.

(A pozsonyi Ilvies-
doslav tér új képe
van kialakulóban.)

b B. K.:

Troy, J. F. de, francia festő

IV. 35.

Weinwurm Friggs

– épitest

l.

Forum, 1931, 388 l

Weinmann Frigyes

pozsonyi épitesz

l.

Forum. 1932. 222. l.

„EUROPA"
film-, könyv-, lapterjesztő és
kiadóvállalat r. t.
Bp. V., Podmaniczky-utca 12.
Telefon

Budapest.

Weinwurm

poszedł ajutor

l.

Forum. Heimat rét

1937, 83, 84 l.

Weinwum

pozwany i epitet

l. Forum 1934.
118 c. Lv. 1.

ható, kissé ~~[illegible]~~ balra fordult. Karjait összefon~~[illegible]~~ta-
lt kardját ~~fogja~~ fárt. Hosszú hajat, bajuszt és
endője rojtos, ~~[illegible]~~ atillája hasított újjú. ~~Bal~~
~~[illegible]~~ vetette ~~[illegible]~~. Felirata a kép alatt:

. Görgey *."

az alak nagysága 3.2 cm.

a 8713.

107/95 № 108.

Weinwurm

pozwany epitet

l

Forum 1935
105. l
106, 107. l
108, 109. l

~~Farkas József dr.~~ VII.134.

Weinwurm Frigyes

építész szül. 1885

Bürszentmiklóson

(Pozsony vm)

Bő életrajzát lásd

Csákós 16.1.

vagy Forum 1934-35

Weinwurm Frigyes

Mivoriet

1917. 40

Serédi VI. 209

Weinwurm Frigyes

Mucsarnok epilógy Bjert

1913. tav. kiáll 781, 783, 784, 788.

1913-14. téli kiáll. - 659

Zádogos-tető VI. 174

762 Orsz. csendőrségi iskola. Parancsnokság. Pastell. Magánt.
763 Orsz. csendőrségi iskola. Kantin. Pastell. Magánt.
764 Orsz. csendőrségi iskola. Iskola épületrészlete. Pastell. Magánt.
765 Orsz. csendőrségi iskola. Kantin. Pastell. Magánt.
766 Orsz. csendőrségi iskola. Fürdő. Pastell. Magánt.

PAPP és SZABOLCS.

767 Ikonostas. (Pancsovai szerb templom). Vízf. Magánt.
768 Múzeumtanulmány. Vízf. Magánt.

BAUER EMIL és GUTTMANN GYULA.

769 Bérház. Vízf. Magánt.
770 Villa. Vízf. Magánt.
771 Villa. Veres fényképe. Magánt.
772 Villa. Vízf. Magánt.
773 Interieur. Vízf. Magánt.
774 Interieur. Vízf. Magánt.
775 Villa. Vízf. Magánt.
776 Klubház. Veres fényképe. Magánt.

IFJ. GYENES LAJOS és VAJDA ANDOR.

777 Villa. Rajz. Magánt.
778 Nagy-Becskereki városháza pályázata. Vízf. Magánt.

IFJ. GYENES LAJOS.

779 Homlokzat-tanulmány. Rajz. Magánt.

DÖRRE ENDRE.

780 Krakói tanulmányok:
1. Kilátás a Wawelből.
2. A dóm tornya. Vízf. Magánt.

Weinwurm Frigyes

WEINWURM FRIGYES.

781 Sanatorium mellékkép. homlokzatai. Rajz. Magántulajdon.

VERMES JÓZSEF.

782 Sírbolt. Temperaf. Magántulajdon.

WEINWURM FRIGYES.

783 Városház távlati képe. Magántulajdon.

*784 Falusi templom. Rajz. Magántulajdon.

DÖRRE ENDRE.

785 Krakói tanulmányok. 1. A régi városház tornya. 2. Jézus szt. testének temploma. Rajz. Eladó.

786 Krakói tanulmányok. 1. Máriatemplom. 2. Wawel. Rajz. Eladó.

787 Krakói tanulmányok. 1. Sirkő a Máriatemplomban. 2. Udvarrészlet Kasimiersből. 3. Sirkő a Szt. Katarin-templomban. Rajz. Magántulajdon.

WEINWURM FRIGYES.

788 Sanatorium távlati képe. Rajz. Magántulajdon.

RERRICH BÉLA.

789 A székesfőváros aréna-úti bérháza. Rajz. Magántulajdon.

ABOS BRUNÓ.

790 H. Ziehlke Úr Hallja. Haliensse.

ZOSTYÁK PÁL.

791 Iskolatervezet. Vízf. Magántulajdon.

KMT 1913. tav. Eröll

héberül beszél és ilyenkor — nem csak érzem, de látom is — átszellemül a Gyermek egészen, megkomolyodik, nem selypít, csodálatos tisztasággal ejti ki a szavakat, érzi a varázsukat, vagy tudja, hogy ilyen hangon, ezekkel a szavakkal csak szentek beszéltek valaha... A szeme ilyenkor egy árnyalattal sötétebb és sokkal nagyobb, mint rendesen.

Németül is beszél folyékonyan, jól, annyira jól, hogy néha azt hiszem, ezt a nyelvet nem tanulta senkitől, hanem egy régi német költőnek a lelke él benne...

És — szinte restellem — franciául is beszél, raccsolva, előkelő hanglejtéssel — ilyenkor illik reá legjobban a ruhája — és ilyenkor érzem legjobban, hogy százszor jobban tudnám szeretni, ha mindezeket nem tudná, ha nem sajátítana el mindent játszi könnyűséggel, ha olyan közönségesen, egyszerűen okos gyerek volna, mint amilyen például én voltam ebben a korban. Én nem tudtam angolul, de a Gyermek már több mint ezer angol szót ismer, amellett, hogy általában csak magyarul beszél... És a képek közül csak értékes, komoly festmények érdeklik és ami a legfélelmetesebb: *még nem játszott sohasem!* Semmiféle játékszer nem kell neki; nem tudom én, hogy mi lesz belőle, ha megnő. Pedig nagy jövőt jósolnak neki, mert finom modorú, jó gyermek is mindezeken felül, de én mégis nyugtalan vagyok és csak csodálkozni tudok ezeken a természetes és büszke szavakon: „Lelkem, dehát *lehet-e más* a mi gyermekünk...?!"

*

...Nagy baj — mondják —, dehát én látom, hogy milyen gyakori eset az, hogy egy gyermek nem olyan sikerült, nem olyan tökéletes, mint amilyennek a szülő szeretné látni. Nagy baj, de mert segíteni rajta nem lehet, nem is olyan nagy baj. Én azért nagyon szeretem az én gyermekemet. Persze egy kicsit szigorúbb is lehetnék vele szemben, dehát sajnálom szegényt. Nem tudom bántani, dorgálni sem, *mert szeretem.*

A füle kissé elálló, a homloka kissé alacsony, a szája kissé nagy... az arca is szeplős egy kicsit, mondják, hogy nem szép, de nekem minden kedves rajta, hiszen az enyém!

Nem akar az tanulni a világon semmit... Ha én azt elmondhatnám, hogy mit gondolok erről a dologról... Így csak magamban gondolom el, hogy hát baj ez? Mi ketten, az ő szülei, tanultunk eleget és... Jó volna persze, ha egy kicsit szorgalmasabb volna, de ha nem akar? Nem lehet az ember lelketlen a saját gyermekével szemben! Valami lesz belőle biztosan és ha igaz is, hogy kevesen szeretik és ő se szimpatizál senkivel, engem nagyon, nagyon szeret, mert érzi, hogy én mindent megértek és mindent megbocsájtok néki...

*

A Gyermek *ma még nincs*, de mégis itt él közöttünk és mi alig beszélünk másról, mint őróla...

Én nem gondolok senkire, semmire másra, *csak őreá!*

WEINWURM FRIGYES

A háború első évében végigjárta katonai fotografiája az illusztrált lapokat, közöltük nemcsak arcképét, hanem oldal-, hát- és mellképét is, melyet a belefúródott golyók valóságos szitává formáltak. Mint orvosi csodát, mint Isten csodáját mutatták be, akit a golyók egész zápora sem tudott az élettől elragadni, pedig a golyók özöne nem kímélte a fejét sem, a fejét, amelyből a háború előtt Lechner Ödön és más külföldi nagy mesterek mellett az architekturás művészet pompás tervei pattantak ki.

Weinwurm Frigyes műépítész

Ebben a minőségben mutatjuk be most olvasóinknak Weinwurm Frigyest, nem a kitüntetett zsidó hőst, hanem a nemes alkotóművészt, aki csodás felgyógyulása után katonai szolgálatának teljesítése közben, a háborús emlékművek gyönyörű sorozatát tervezte meg. A pápai elesett hősök emlékének tervrajza valósággal áhitatot keltő monumentalitással hat; a lévai, veszprémi, keszthelyi hősök emlékei a mauzoleum-művészet klasszicitásával emelkednek ki, míg a limanovai hősök plakettje Weinwurm Frigyest a relif mesterének mutatja.

Nem terjeszkedhetünk ki ezúttal Weinwurm Frigyes művészetének behatóbb méltatására, Lesz még bizonyára alkalmunk erre is. Hiszen Weinwurm Frigyes még művészi pályájának elején áll és a halálból való csodás megmenekülését még nagy alkotásokkal hálálhatja meg a Gondviselésnek. *(Dr. Szabó Géza.)*

Művészi kivitelű
BEKÖTÉSI TÁBLÁK
a Mult és Jövő
1917-iki évfolyamához
valamint az előbbi évfolyamokhoz
Ára portóval együtt 5 korona
A díszkiadáshoz portóval együtt 6 korona

Mult és Jövő
1918. márc.

Weinwurm Frigyes

A MULT ÉS JÖVŐ MŰVÉSZESTJE

Nemcsak elsőrangú irodalmi és művészi esemény volt, hanem valósággal ünnepe a fővárosi zsidóságnak és mindazoknak, akik az ország különböző részeiről felzarándokoltak, hogy a Mult és Jövő művészestjén jelen legyenek. És ennek a jelenlétnek a biztosítása nem volt olyan egyszerű. Mert mire a művészestet hirdető plakátok a fővárosi táblákon és oszlopokon és a földalatti villamosok állomásain megjelentek, már egyáltalán nem volt kapható jegy sem a Harmonia jegyirodájában, sem a szerkesztőségünkben, mely az estély első jelzése óta budapesti és vidéki híveink állandó ostroma alatt állott. Hetekkel az estély időpontja előtt már csak azt a feleletet kaphatták az érdeklődők ezrei, hogy „minden jegy elkelt".

— „Talán egyetlen egy hely akad még valahol" volt a stereotíp kérés, és magasrangú urak és hölgyek, akik az Operában csak páholyban és zsöllyében fogadnak el helyet, boldog megelégedéssel távoztak, ha még véletlenül egy jegyhez jutottak „valahol" az utolsó sorban vagy az orgona alatt, vagy fent a legfelsőbb emeleti erkélyen.

Mikor később külön hatósági engedéllyel a Zeneakadémia nagy pódiumát is megnyitottuk a közönségnek, a 200 új helyet is egy félóra alatt szétkapkodták. Sőt még az előadás estéjén is helyt kellett állnunk a frontról érkezett katonatisztek heves offenzivájának, akik mindenáron jelen lenni kívántak, de ekkor már a nagy teremben minden talpalatnyi hely el volt foglalva és négyezer hallgató fül várta bent figyelve az előadás kezdetét.

— Én jelen akarok lenni! — szól elszántan az egyik huszárfőhadnagy — és ha valaki átadja nekem a jegyét, a jegy árának minden koronájáért száz koronát ajánlok fel a Magyar Zsidó Irodalmi Alapnak.

Egy lelkes fiatalember félénken, lemondóan, de némi szkepszissel átnyujtja a négy koronás jegyét. A huszárfőhadnagy sugárzó örömmel fizeti le a 400 koronát a Magyar Zsidó Irodalmi Alap javára és humorosan megjegyzi:

— Jobban szerettem volna egy tizenöt koronás jegyet!

— A Magyar Zsidó Irodalmi Alapnak is jobb lett volna — szól közbe egy hang derűsen. (A négyszáz korona nyugtáztatva van az Alapnak jelen számunkban közölt adománylistáján.)

Az óra félnyolcat mutat. A kis csengetyűk megszólalnak. A zsúfolt terem közönsége áhitatban, megértő, mély csendben hallgatja *Hammerschlag* János ünnepi előjátékát, amelyet a kiváló művész a Zeneakadémia hatalmas orgonáján szíveket megrázóan ad elő. S mikor ünnepelt

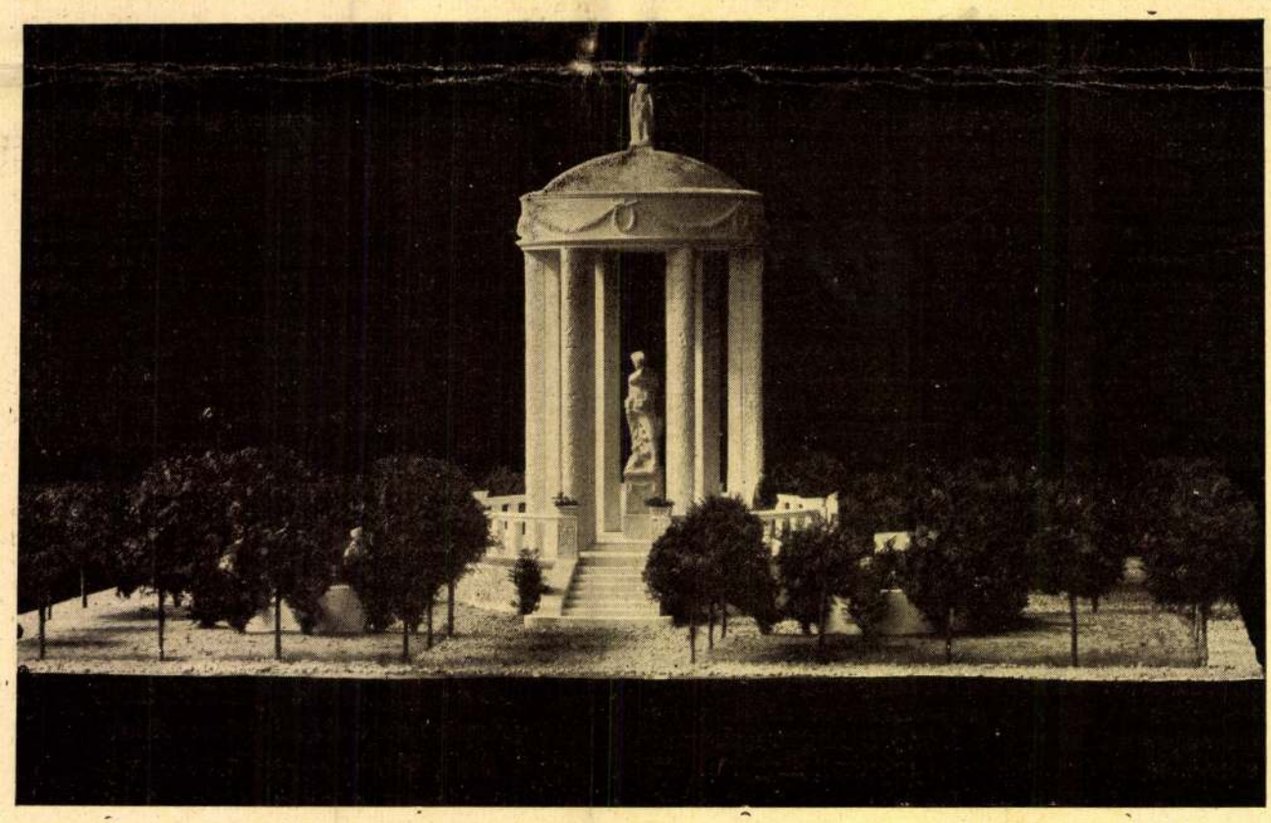

Friedrich Weinwurm: Denkmal der gefallenen Helden in Léva

Weinwurm Frigyes: Lévai elesett hősök emléke

nagy tragikánk *Jászai* Mari a fájdalom és az emberi alázat remegő húrjain szavalta el *Patai* József *Fohász*-át és oly mély átérzéssel, szívből jövő igaz hangokkal szólaltatta meg népünk szenvedéseit, akkor felhangzott a zúgó tapsvihar és a publikum mint egy hű, megértő vendéget ünnepelte a művésznőt és vele együtt a költőt, Patai Józsefet, akit a közönség lelkes ovációkkal a pódiumra hívott. A meleg tüntetés még fokozódott két háborús tárgyú költemény megkapó előadásával. (Versek a Mult és Jövőből. *Patai* József: S ha kérdi tőled holnap gyermeked s *Székely* Béla: Én jó vagyok). Háborús háttérből indultak ki az újabbkori héber költészet remekei is, melyeket *Balassa* Jenő, a Vígszínház népszerű művésze mesterin adott elő. Mint egy drámai képsorozat egymást követő jeleneteit lesték ajkairól Jehuda *Gordon* verses elbeszélését Jeruzsálem pusztulása korából, az egyén tragikámáról a közpusztulásban (Oroszlán torkában) és Ráchel *Morpurgó* héber költőnőnek 1848-ban született versét a határt nem ismerő szabadságról. Mintegy átmenetül *Bialik* bájosan közvetlen héber népdalai következtek, amelyek szintén nem tévesztették el hatásukat. Vidámabb húrokat pengettek a középkori héber költészet pajkos sorai, melyeket *Gál* Gyula, a Nemzeti Színház nagy művésze az egyszerű deklamáción túlmenőn, a színművészet kifejezőteljességével interpretált. Jehuda Ibn Szabbatai, középkori héber költőnek humoros művéből, a *Nőgyűlölő*-ből adott elő egy részletet, amelynek minden sorát valóságos viharos kacagás szakította félbe. Majd *Mánuello* versei következtek és ismét átmenetül Izrael *Nadzsara*: „Hol a sátor, hol a lomb?" A modern és középkori héber költők után, melyeket Patai József fordításában adtak elő, a zsidó poézis hatása az ősforrásból, a Bibliából vett szemelvényekben kulminált. Jób pesszimisztikus kesergései (dr. Hevesi Simon fordítása), az Énekek Éneke örökifjú hangja (dr. Kiss Arnold fordítása) és Ezekiel nagyszerű víziója az újjáéledt száraz csontokról (Beregi Ármin fordítása) *Beregi* Oszkár magával ragadó pointirozásában az isteni ihlet őserejével markolta meg és nyügözte le a hallgatóság szívét és képzeletét.

A zenei résznek, amely állandóan váltakozott a szavalati résszel, kimagasló pontja *Major J.* Gyula szimfónikus költeménye „Az utolsó főpap" volt, mely a Mult és Jövő hasábjain látott napvilágot. *Kálmán* Oszkár, az Operaház kiváló művészének éneke a magyar-zsidó zeneirodalom legfőbb klasszisát képviselő mű minden szépségét és magasztosságát érvényre juttatta. A sikerhez *Dósa* Adrienne hegedű- és a szerző zongorakísérete is hozzájárult. Major másik szerzeményét: „Cion rózsájá"-t, amely (Patai József magyar szövegével) szintén a Mult és Jövőben jelent meg, ugyancsak az Operaház kiváló tagja, *Sámson* Mária adta elő gyönyörű énekművészetének teljes pompájával. Sámson Mária még Mendelssohn „Halljad Izrael" c. hatalmas áriájában gyönyörködtette a hálás közönséget *Szikla* Adolf, az Operaház karmesterének orgonakísérete mellett. *Gedeon* Ildiko csellójából a művészet és az érzés eszközeivel váltotta ki az „Áhitat" (Popper Dávid műve) megnyugtató hangját és a Kol-Nidre (Bruch kompozíciója) ismerős, megható dallamait. Palesztinai népdalokat, melyek gyűjtését *Donáth* Ede karmester lelkes munkájának köszönhetjük, énekelt a szerző zongorakísérete mellett *Gerő* Erzsi és színdús koloratúrája a palesztinai mezők keleti hangulatát hozta közénk.

A közönség minden egyes szám után viharos lelkesedésben adott kifejezést elismerésének.

A nagy érdeklődésből, mely a Mult és Jövő művészestjét fogadta és a még utólag is érkező hálálkodó levelekből örömmel állapíthatjuk meg, hogy zsidó kultúrkincsek terjesztését célzó kísérletünk fényesen bevált. A Mult és Jövőt alapítása óta a zsidó géniusz szolgálatába állítottuk. A zsidó nép kincseit kivittük a szabad napvilágra, hogy fényükben mindenki gyönyörködhessen. Ébresztettük és fejlesztettük a zsidó lélekben nyugvó atavisztikus érdeklődést népe irodalma és történelme iránt, de a kívülállóknak is az évszázados előítéletek helyébe a zsidó szellem megbecsülését és méltánylását ültettük. Az úttörés fáraszto, de teremtő munkáját vállaltuk mindig. Úttörők voltunk, mikor a magyar irodalmi olimpiádra a zsidó kultúra zászlója alatt vonultunk fel, úttörő tettek voltak Lilien-, Struck- és Becalel-kiállításaink, melyek az írásaink-vázolta zsidó motívumokat a festő ecsetjének és a grafikus ceruzájának művészi hatásában érzékeltették és úttörés volt, mikor az élő szavalat és a dal szárnyain hatoltunk be oda, ahová nyomtatott betűnk még nem ért el. Sikerült is minden zsidó eszme iránt fogékony nagy olvasótábort nevelnünk és estélyünkkel elsősorban e hű gárdánkat kívántuk jutalmazni. A nemzet legkiválóbb művészeinek intrerpretálásában akartuk a zsidó kultúra kincseit bemutatni. Színvonalunk külső jellemzésére pedig a Magyar királyi Zeneakadémiát választottuk, melynek kapui szabályzata szerint csakis magas nivójú és egyetemes értékű művészi előadások előtt nyílnak meg.

Az út meg van jelölve és legszebb diadalunknak fogjuk tekinteni, ha az általunk vágott mesgyén haladva most egyesületek és irodalmi társulatok folytatni fogják a zsidó szellem népszerűsítését.

Küldesse a Mult és Jövőt a harctéren levő hozzátartozójának. Tudassa velünk tábori postai címét és pontosan küldjük neki.

Orosz zsidó novellairók

SOLEM ALÉCHEM: BEVONULÁS BERDICSEWBE

Kora őszi reggel volt — még imádkozás előtt —, mikor a vonattal megérkeztem Berdicsewbe. Hála Istennek, hogy túlvagyok már rajta. Künn finom eső permetezett, mely természetesen elegendő volt ahhoz, hogy az úton kiadós, híg sár képződjék. Alig léptem ki a kocsiból, mikor már egy egész csapat szálloda-szolga rohant rám. Mindegyiknek sárga szakálla volt, sárga kabátot viseltek és sárga, élkopott sapkájukon sárga ellenző díszlett.

— Szomszéd úr! Grand Hotel!
— Francia szálloda! Szomszéd uram!
— Szomszéd úr! Itália!
— Szomszéd úr! Portugália!
— Szomszéd úr! Türkalia!

Nagy fáradsággal sikerült a csoporton keresztülfurakodni, de azonnal egy másik társaság kezei közé kerültem; bérkocsisok voltak nagy csizmákban és hosszú ostorral, kik — a legkomolyabban — majd hogy ízekre nem szaggattak. Az egyik közülök, egy óriási fickó, anélkül, hogy megkérdezett volna, kiszakította az útitáskát kezemből. Természetesen borzasztóan elkezdtem kiabálni:

— Kéziratim! Papirjaim!

Erre két kollégája pártomat fogta. Mivel azonban mindegyik magának akart, verekedésre került közöttük a dolog és ezt a körülményt arra használtam fel, hogy magamat és útitáskáimat, kéziratimat és papirjaimat kiszabadítsam és a lóvasúthoz szaladjak.

— Ide, ide, emberke! Egy ötös az utazás! Egy ötös személyenként! Innen egészen a Belepaber-utca végéig összesen csak egy ötös! Öt kopejka személyenkint!

Aki ezt kiáltotta, maga a kalauz volt — fiatalember — szőke szakállacskával és gargalizáló hangon beszélt. Sárgarézgomb ragyogott a sapkáján és táska a nyakában. Mellette egy férfi állott, elszakított kabátban, ostorral kezében, ez volt a kocsis. És mindketten egy úgynevezett kocsira mutattak, mely törött ablaküvegekkel és egy csöppet lejtősen, az egyik oldalra dülten állott. Egy kiaszott ló — a fejét lelógatta és illedelmesen bóbiskolt — volt a kocsirúd mellé fogva.

— Vigyázzatok — figyelmeztetett a kalauz — nehogy elbotoljatok. Egy deszka hiányzik a padlóból. Javítják a kocsit . . .

Leülök, útitáskámat magam mellé teszem és várok. Kissé hideg van. Egymáshoz ütöm lábaimat.

— Kalauz — fordulok a fiatalemberhez —, lesz indulás vagy nem lesz?

— Ha Isten is úgy akarja — válaszolja,

— Te, József, adj egy kis dohányt! — mondja neki a kocsis.

— Ez a dohány elég jó lesz neked, Reb Kászriel — gondolja erre a kalauz —, jobb dohánytól még fejfájást kaphatsz!

— Ne csinálj rossz vicceket, buta fickó, hanem add ide — követeli Kászriel a kocsis türelmetlenül.

És most mindketten megsodorják a cigarettájukat.

— Mikor utazunk? — kérdem ismét a kalauztól.

— Ma! — válaszolja egész hidegvérűen és tüzet ad a kocsisnak.

Várok. Lassan-lassan gyűlnek az utasok. Az első egy férfi, elszakított bundával. Nehéz volna kitalálni, hogy milyen állat bőre az; rókának túlfehér, macskának túlvörös. Azután beszáll valaki bunda nélkül, fagyoskodva, körülnéz, sóhajtozva keres helyet és végül egy sarokba ül az ajtó mellé . . . Öt egy kosár alma követi és ezt egy asszony, ki három vastag kendőbe

Weinwurm Frigyes: Keszthelyi elesett hősök emléke
Friedrich Weinwurm: Denkmal der gefallenen Helden in Keszthely

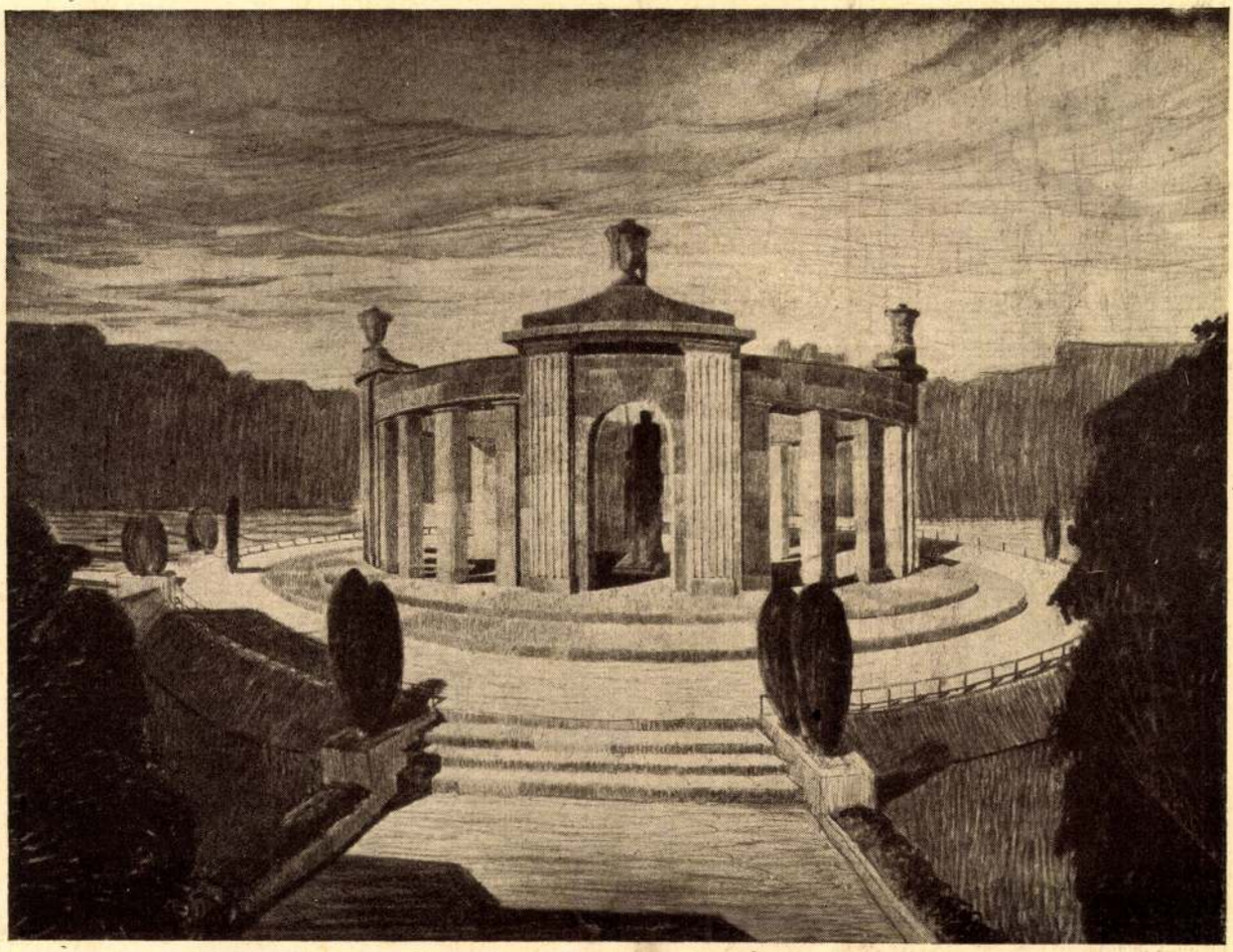

Friedrich Weinwurm : Denkmal der gefallenen Helden in Pápa

Weinwurm Frigyes : Pápai elesett hősök emléke

burkolózott be. Szemmelláthatóan nagyon fázik . . .

— Előre, Reb Kászriel! — kiáltja most a kalauz, fütyül és — már megyünk. De csak néhány lépést. Most a kocsi megint megáll. Az ajtó nyílik és egy férfi dugja be rajta fejét:

— Nincs itt Mojse?

— Milyen Mojse? — kérdi Joszl, a kalauz.

— Egy sapkás fiatalember — válaszol a fej.

— Aki a vaskereskedésben szolgál? — kérdi Joszl, a kalauz.

— Igen, igen, az!

— Ismerem — mondja Joszl, a kalauz és fütyül. — Előre, Reb Kászriel.

És továbbutazunk.

— Jegyet! — fordul a kalauz hozzám.

— Nagyon ismerősnek tűnik nekem, nem helybeli ön? . . . Sokáig szándékozik itt tartózkodni? Akkor olyan vendéglőbe vihetem, mely nem szálloda ugyan, de tiszta, rovarmentes . . . És azt is, hol jól és olcsón étkezhet, azt is megmutathatom . . .

Megköszönöm és azt mondom neki, hogy ismerőseim laknak itt. De ő tudni akarja, hogy kik és mik azok . . . Megnevezek egy nevet, mely éppen eszembe jutott és megszabadultam tőle. Ezután ahhoz a férfihez megy, akin a bunda van és jegyet akar neki adni. Az pedig vonogatja a vállait és gondolja:

— Mit, egy garas sincs nálam! Úgy éljek!

— De ön már a héten harmadszor utazik jegy nélkül — véli Joszl, a kalauz mérgesen.

— No és . . . talán gyalog menjek? — hangzik éppen oly mérgesen a válasz. — Vagy talán a te kedvedért lopni menjek?

Joszl a kalauz rezignált arckifejezést ölt és odafordul a bundátlan emberhez, a fagyoskodóhoz. Ez úgy tesz, mintha aludnék.

— Hallja, becses engedelmével egy jegyet.

Semmi válasz. Az ember úgy tesz, mintha süket volna. Mire a kalauz egy fricskát ad neki:

— Szomszéd úr! Becses engedelmével egy . . . jegyet!

A férfi, mintha álmából riadt volna fel, kezeit dörzsöli.

— Jegyet — ismétli Joszl a kalauz.

— Hallom — válaszolja végre a férfi és belehel a markába.

— Mit jelent ez: hallod? — mondja most Joszl a kalauz már nagyon energikus hangnemben. — Adj ide inkább egy ötöst, igen, és vedd a jegyet!

— Valamivel halkabban — védekezik a fagyoskodó. — Mit tüzeskedsz annyira? Nézze meg az ember, már ez is valaki!

— Semmi tréfa — mondja Josel a kalauz —, add ide az ötöst!

— Remélem, engedni fogsz valamit az ötösből?

— Ha te azt eléred — válaszol Joszl a kalauz. — Nos, van vagy nincs? Ha nincs, akkor kérnem kell, hogy a kocsiról leláradni szíveskednék.

— Reb Kászriel, állj meg!

A kocsis Kászriel szívesen engedelmeskedik. És a ló bizonyára még szívesebben.

— Kérem, a jobb lábbal! — mondja Joszl a kalauz a fagyoskodónak, aki dörzsöli kezeit, lábaival tipeg-topog, de különben egy tapodtat sem mozdul helyéről.

— Arra vár, úgy látszik, hogy különös figyelmet tanusítsak . . . Hogy galléron ragadjam és kihajítsam . . . No, ha Welvel az ellenőr jön — éppen keresztelőn van a pénztárosunknál — az majd megmutatja . . . Előre, Reb Kászriel!

És a kocsi továbbmegy.

— Valóban nincs igazság a földön — szólal meg hirtelen az almásasszony. — Miért rosszabb az egyik férfi, mint a másik, a másik, aki jegy nélkül utazik? Talán egy darab padot fog elkoptatni? Hogyan? Vagy azt hiszed, ezért arany sírkövet fogsz kapni?

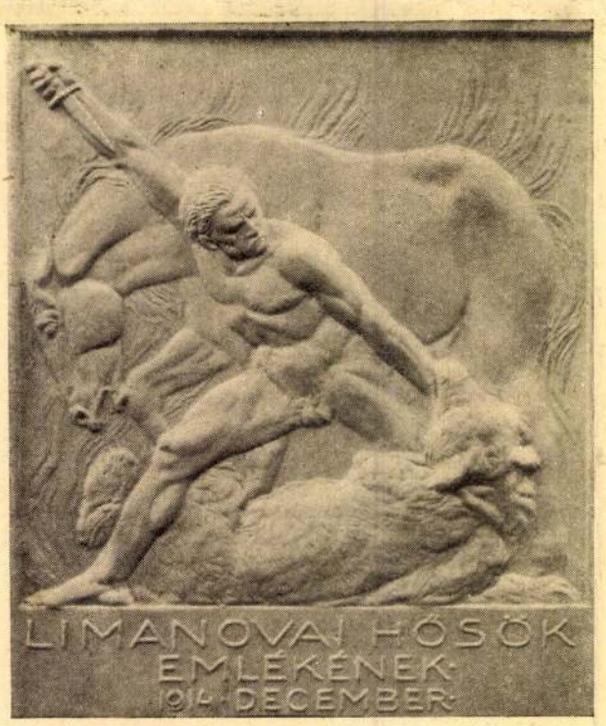

Weinwurm Frigyes: Limanovai hősök emlékére (plakett)
Friedrich Weinwurm: Zum Andenken der Helden von Limanova

— Ki kérte fel prókátornak? — felel vissza Joszl a kalauz. — És hogyan hasonlíthatja összse a kettőt? Az egyiket ismerem, jó házból való és elszegényedett. De a másik — a didergőre mutat — nem tudom hogy kicsoda, valami ágrólszakadt semmiházi!

Erre kiegyenesedik az almásasszony:

— No és ha igen? Azért ki kell lökni? Azonnal kidobni? Nézzék csak, mily borzasztó bűncselekményt is követett el? A ló különben is behúzza a kocsit a városba, ha eggyel többen ülnek itt, vagy kevesebben! Képzeld el, hogy már megvan az ötösöd, jobb lesz tőle a levesed?

— Ki kíváncsi a véleményére? — mondja Joszl a kalauz. — Adja inkább az ötösét és vegye a jegyét.

Az asszony tenyerével ruhájára csap:

— Hallottak már ilyet, emberek?! . . . Tudtam, hogy végre hozzám is fog jönni! Olyan boldog legyek, hogy tudtam!

— Hát mit gondolt? Hogy talán ingyen fogom magammal vinni?

— Mit jelent az: te fogsz magaddal vinni? A kocsi visz magával, nem te. Nézzék csak, egy acélgombot tűzött fel magának és vezényel, mint egy generális! Hisz én még emlékszem, mikor még kisegitő tanító voltál Lajser Herschnél, a gyerekeket az iskolába kísérted és a reggelis köcsögöt is vitted még hozzá. Nekem tehát ne mesélj történeteket jegyekről! Jeeegyekről!

— No, mit szól Ön az én utasaimhoz? — fordul most hozzám Joszl a kalauz és leül mellém. — Úgy, ahogy most látja őket, ilyenek ők itt mind. Akinek pénze van és tud fizetni, az gyalog megy, akinek pedig nincs és nem tud fizetni, az lóvasúttal utazik. És ebből éljek meg, ebből tartsam el öreg anyámat és özvegy nővéremet . . . Nézze meg a csizmáimat — és a csizmájára mutat —, hogy tátják a szájukat...

Ebben a pillanatban recsegés hallatszik — két kocsi összeütközött, a két ló zihál. A kocsik, melyek ellentétes irányból egy vágányon jöttek, összeütköztek és most vad átkozódás és szitkozódás kezdődik:

— Hogy a rossz jöjjön rád!

— Hogy a szád az egyik oldalon csúszszék le!

— Hol van a szemed, te fattyú? Láthatod, hogy én jobbra hajtok . . . tehát te balra hajthatsz!

— Hol van az megírva, te félkegyelmű, hogy neked jobbra kell hajtani és nekem balra? Talán éppen forditva? A bunda kifordítva. Én jobbra és te balra.

— Te vadszamár! Ezért van két vágány, én erre, te arra!

— Magad vagy itt, te buta filkó! Hol van az írva, hogy te erre, én meg arra?

— Tudod mit? Vigyen el az ördög a vágányokkal, kocsikkal és az egész lóvasúttal együtt. Adj inkább dohányt ide, feltéve, ha van, Azriel szívem! Mi miattunk elégethetnek valamennyien lóvasútjaikkal együtt, ugyanabban a tűzben. Mit csinál az öreged? Csöndesebb már valamivel?

— Ha az ember oly sokáig verte!... Csak ha alszik, akkor csendes. Mi újság nálad?

— Hát mi legyen? Mérgelődik az ember...

És a két kocsis hosszú beszédbe elegyedik és beszélnek az ő ismert kocsisnyelvükön. A két kalauz is szórakozik ugyancsak békésen s kedélyesen. Közben megérkezik Welvel az ellenőr a szuderől.

— Hogy vigyen el benneteket... Mit műveltetek már megint — kiabálja. — Szerencsétek, hogy Maljétől, a pénztárostól jövök és jó hangulatban vagyok... Gyerekek, micsoda lakoma volt... Micsoda fickó! No, természetesen, ha az ember a pénztárnál van. Én sem mondanék nemet. Jobb, mint ellenőrnek lenni, ki minden kocsi után utána szalad, mint a kutya... De emberek! Mi történt itt? Megint egy szerencsétlenség? Ismét egy összeütközés? Hol van a szemetek? Az utasok — vigye el őket az ördög. Még jó, hogy a kocsik épségben maradtak. Hanem végezzetek már, gyerekek... Te, Reb Kászriel szívem, légy oly szíves, fogd át a lovakat és hajts vissza az állomásra és Reb Azriel utánad fog hajtani...

— Miért éppen én? — kérdi Kászriel. — Azriel fogjon át és hajtson vissza a városba és én utánahajtok.

— Reb Azriel — fordul az ellenőr a másik kocsishoz —, légy tehát oly szíves és fogd át te a lovakat és menj vissza a városba.

— Még álmomban sem jut eszembe — mondja Azriel. — Szívesebben veszem, ha Kászriel megy vissza az állomásra. Már szorgoskodik is.

— És ha az életembe kerül is, én mégsem megyek vissza — makacskodik Kászriel.

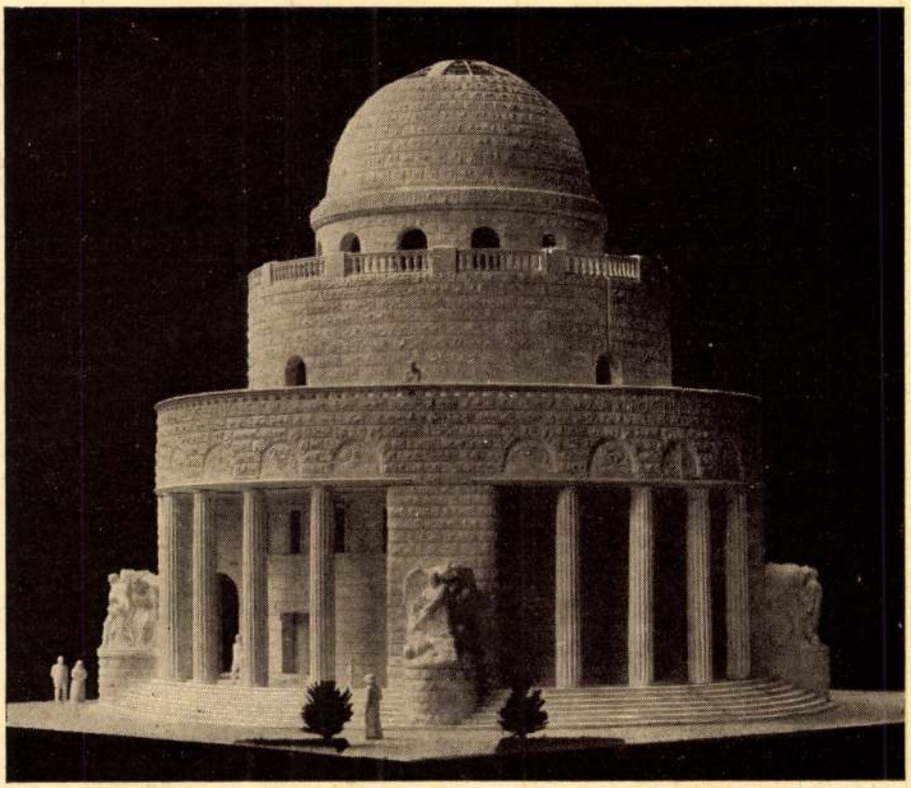

Weinwurm Frigyes: Veszprémi elesett hősök emléke
Friedrich Weinwurm: Denkmal der gefallenen Helden in Veszprém

— És ha ezen a helyen sülyedek el, akkor sem mozdulok innen — tett túl Azrielen.

— Hogy te — átkozódik most az almásaszszony, felkapja a kosarát és lebiceg a kocsiról. — Szép utazás ez! Ötöst fizettetnek maguknak... Gyalogszerrel már hatszor a városba értem volna. Igen, egy otromba *vizilóvonatot* gondoltak ki Berdicsewnek... Kellett is ez?! — És átkozódik és kiköp...

Én is belátom, hogy nem marad más hátra, mint hogy gyalog menjek tovább. Magamhoz veszem útipodgyászaimat es kiszállok. Hátam mögött kocsik jönnek. A bérkocsisok fütyülnek, gúnyolódnak és nevetnek.

— A rabbinak nem ízlett a foltos paszuly. Haha! Egyszerű bérkocsi nem volt jó neki? Éppen csak a vizilóvonat! Még szerencséjét is elmesélheti, hogy ép tagokkal került ki, hogy nem lett belőle rántotta... No, szálljon már be útipodgyászával, szomszéd úr, amelyik kocsiba akar. Mi összetartunk... Hó, gyerekek, hohó!...

Így tartottam meg végre bevonulásomat — útipodgyászommal, kéziratimmal és papirjaimmal együtt Berdicsewbe.

Fordította:
Lukács Zoltán.

Toll hegyről

SOLEM ALÉCHEM: A KINCS.

Túl a hegyen, a régi templom mögött, kincs rejtőzik.

Így regélték nálunk a városkában.

A kincshez ám nem oly könnyen jutni; ha a városka összes zsidói békességben élnek s mind egyetértve arra gondolnak, hogy a kincset felszínre hozzák, akkor sikerül majd megtalálni.

Ez a mese járta városkánkban.

Ha majd béke honol az összes zsidók között, nem lesz köztük irigység, gyűlölet, harag, rágalom, bosszú, ha mind teljes összhangban a kincs keresésére indulnak, akkor fel is fedezik, egyébként mélyen, mélyen a földbe sülyed...

Így beszélték mifelénk. S hozzáfogtak a kincskereséshez, az egyik itt, a másik amott. S veszekedtek és civakodtak és hadakoztak egymással, sértették és támadták egymást. Egyre hevesebben. Mindezt a kincs miatt. Az egyik mondta: itt fekszik, a másik úgy vélte: ott. S nem szünt meg a veszekedés, a civakodás, a hadakozás, a sértésözön és a támadás. Egyre hevesebben; a kincs kedvéért.

S közben a kincs csak sülyedt, sülyedt egyre mélyebbre...

*

MORÁL. Solem Aléchem meséjéhez, amely nem véletlenül került a „Tollhegyről" rovatba, hadd fűzzük hozzá a szokásos mese-morált. Kétségtelenül helytelen dolog, ha a zsidóság kincseinek kutatói, ahelyett, hogy egy úton haladnának, hogy gyorsabban célt érjenek, széthúznak és különböző utakon járnak, sőt egymás útját megnehezítik és a zsidóság kincsét egyik sem találja meg. Még helytelenebb dolog, ha az ugyanazon az úton járók is kezdik egymást lökdösni és taszigálni, mert mindegyik egyedül akarja feltalálni a puskaport, illetve a kincset és „konkurrencia kizárásával" szeretné a kincsfeltalálás dicsőségét élvezni. Csunya dolog az, ha a különböző utakon haladók, ahelyett hogy egymást kölcsönösen megbecsülnék, megrágalmazzák és sárral dobálják egymást és az idegen szemlélő és járókelő azután nem lát kincskeresőket, hanem csak mindnyájukat besározva látja. Csunya dolog az is, ha valaki, mert nem hívták őt meg a kincskeresők közé, dühösen utánuk fut és hangosan kiabálja: „Amit azok kutatnak, az nem is kincs, az nem kell senkinek." De legcsunyább dolog, ha az egyik sötétben orvul baltával rátámad társára, mert azt hiszi, hogy az a kincs, amely a régi templom mögött rejtőzik, nem a szellem kincse, hanem arany és ezüst kincs, amelyet fel lehet váltani e drága valutás időben... *(Secundus.)*

Krónika és szemle

A MAGYAR ZSIDÓ IRODALMI ALAP

Örömmel jelenthetjük, hogy az a felhívás, amelyet a Magyar Zsidó Irodalmi Alap legutóbbi számunkban közzétett, országszerte lelkes visszhangra és szeretetteljes fogadtatásra talált. A fővárosból és a vidékről mindenfelől érkeznek alapítványbejelentések és adományok, valamint az Irodalmi Alap tüzetesebb programmja iránt érdeklődő levelek. Zsidó intézmények és magánosok lelkesedéssel köszöntik a gyönyörű eszmét, amely végre meg fogja valósítani azt a zsidóság jobbjaitól rég hangoztatott követelést, hogy a zsidóságnak nemcsak jótékonyságra kell áldoznia, hanem a kulturára is. Tennünk kell végre valamit nemcsak a kenyérért, hanem a szellemért is. És aki szomorúan szemléli, hogy a zsidó dolgokban való járatlanság napról napra ijesztően nő, aki látja, hogy a zsidó ifjúság felnő, anélkül, hogy a zsidóság eszmetartalmáról, történelméről, multjáról, sőt jelen helyzetéről tiszta fogalma volna, aki érzi, hogy a zsidó történeti tudat ápolására és a zsidó kultúrértékek terjesztésére mily keveset tett eddig a magyar zsidóság, aki környezetében is tapasztalja a fokozódó elzsidótlanodást, a zsidóságtól való eltávolódást, aki a zsidóság jövőjét nyitott szemmel nézi, csak elismeréssel üdvözölheti azt a programmot, amelyet a Magyar Zsidó Irodalmi Alap magáévá tett. A cél világosan ki van fejezve az Alap felhívásában. *„Népszerűen megírt könyveket és füzeteket a zsidóság lényegéről, történetéről, nagyjairól, hőseiről, eszméiről, apológiájáról, kultúrértékeiről, irodalmáról, ünnepeiről, kül- és beléletéről és a modern világban való helyzetéről avatott kezekkel megiratni és minél szélesebb rétegekben elterjeszteni, hogy lelkesedést és szeretetet vigyenek mindenfelé és a zsidóság ismerete nyitott könyv legyen mindenki előtt!"*

Ez a programm és a cél, amelynek komolyságát nem érintheti sem a féltékenységből, sem egyéb okokból fakadó gáncsoskodás. Hírlapi polémiák helyett a cselekvésre kell most fordítani minden energiát.

És a Zsidó Irodalmi Alap megalapozására éppen a mai idő a legalkalmasabb, amikor a közönségben megvan a lelkiek iránt is a fogékonyság és a mód is arra, hogy a nagyszerű terv minél hatalmasabban megvalósuljon.

Erről tanuskodik különben legszebben az a tény is, hogy még mielőtt valami nagyszabású agitáció megkezdődött volna, a felhívás egyszerű kibocsátása úgyszólván „első lökésre" már mintegy 100,000 koronát eredményezett. Egy fővárosi ismert mecenás tárgyalásba bocsátkozott az Alap vezetőségével egy 50,000 koronás alapítvány ügyében, egy másik áldozatkész férfiú 20,000 koronát helyez kilátásba, többen, mint maga az Alap-bizottság elnöke, báró Kohner

REMÉNY

A magyar zsidó ifjúság lapja, gazdag tartalommal, pompás illusztrációkkal. A Mult és Jövő közreműködésével szerkeszti: *dr. Molnár Ernő.* Előfizetési díj egész :: évre 12 korona. ::

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IV. kerület, Magyar-utca 3. szám. Telefon: 96-30.

WEINWURM Frigyes építén (1885 - 1942 ~~[illegible]~~)
Hava
szökés, rábon lebíttik

Limes 1999/2. 115. skk. + ill

A ciklus első darabja a "sakk–vers" a
már nem is hangokat jelölnek, mint a Ri
rendszer (sakk) egyezményes jelei, melyek a
vers, a helyzet, a jelenet vagy zsáner csak a
meg, ezt a verset a szó hagyományos értelr
gyalogos kettősének reprodukálásához nincs
nem vonatkoztatható kód ismeretére. Külö
alapján elfogadható a versnek az az értelr
vers.[81] A huszár üthetné a gyalogot, de ne
gyalog üthetné őt, de a gyalog is inkább kite
és maga is huszárrá változik. A *Forgácsok*
jelenítik meg, a gyalogét az előkék. A h
záróhangjában *fff*-ban egyesül, azonossá
elmosódottan van csak jelen. A dinam
feltehetőleg valamilyen rendet követve ala
sorszerűen rendezettek – a tremolók, a sebe
mintha a drámai mozzanatokban bőv
karakterizálná.

A *Tájkép "ad hoc"* és a *Hérakleit*
kiállításra készült, ahol Tandori képvere
Tandori két képverset is készített *Hérakleito*
szöveg a következő:

Weinwurm Lipót

rézm. 1898.

Érmiskl 1930

90.l.

Szanda
Szepesvár
Sztrecsnó
Szigliget
Szarvkő
Szarvaskő
Szulyó
Szerencs
Szigetvár
Szerednye
Szklabinya
Szombathely

M.D.K.

Weinwurt, Mátyás, fényképész

Angerer Lajos, bécsi fényképész asszisztense volt. Pesty Ede, arcképfestő Angerernél tanúlva, annak asszisztensét magával hozta Pestre, ahol fényképműtermet nyitott. 215.o.

Fejős Imre: Fényképészetünk első virágkora, 1855-1885. 209.o.

Folia Archaeologica. A. 1958. Bp. Képzőműv. Lap Kiadó. vall. Bp. 1958

Weinwurm Mátyás

Pestről, 1829-ből 16 éves

László

Fleischer Bécs

95, l.

Csatt vasból IX. 51.

Weinwurm Mátyás

feinkeper

l.

Kreilisheim

18. l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Weinwurm János

Ötvös

Esti tanf. Ötvösség

Értimisk 1904/5, 28-1.

M.D.K.

Weinzell,kerámiafestő

A városlődi gyárból jött Kislődre.1923-29 között működött a gyár.

Tasnádiné Marik klára"A kislődi "Pannonia"kemény-cseréptgyár.278.o.

A Veszprémi Megyei Múzeumok Közleményei.I.Veszprém 1963

M.D.K.

Jakobus Italus, teljes nevén: Ja[illegible]

MDK.

Weisich János
(Dilke)

1865. Vidra Ferdinánd bejelenti a KT-nek, mint „templomi dekoratio falfestőt." (

MDK-A-I.-1/250

WEINZIERT JÓZSEF, kőedényfestő

A városlődi kőedénygyárban dolgozott a XX.sz.elején mint kőedényfestő. 292.old

MOLNÁR LÁSZLÓ: A városlődi kőedényhygyar/1868-1950/ 275.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei, 10. 1971 Veszprém, 1971

WEINZIERT JÓZSEF, keramikus

A városlődi kőedénygyárban, minden bizonnyal, mint szakmunkás keramikus dolgozók névsora 1851.1-1950
WEINZIERT JÓZSEF, kőedényfestő, 1938-1942
Függelék, 298.old

MOLNÁR LÁSZLÓ: A városlődi kőedénygyár/1866-1950/
275.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém, 1971

Weisengrün Klára

szül. Budapesten 1900 ápr. 8.
Hr. 4 polg.
1918/19 I. elsőéves művész-
nőv. Glatz, O.

Hortobágy VIII. 125.

Weisengrün Klara

1918/19 I

Ferkàpzomfoiskèvk

148 l.

Nemzet[illegible]itimista Néppárt
V., L[illegible]y=u. 5.
Telefon: [illegible]883-68.

Kedves Barátom!

Többször és nyíltan szállítam s
mely a mai veszedelmes külpolitika
vezetett. Nem sikerült. Ezért még a
pártjából.

Az ország sorsáért való mélys
kapcsolatom arra kötelez, hogy továb
érdekeit, a polgárság nyugalmát és a

Én tehát felveszem a harco
ki az országot a mai szörnyű helyze

kibontom a legitimi

„Istenért,

MNK.

Weisenstein Zsigmond
nyomdája

pályanyertes meghívója mint melléklet. (Kossa) Bírálat a Gr. Sz. 4 sz. 90 l.

— Bordékunk, ábráink és mellékleteink

Grafikai Szemle, 1907 évf. 4 sz. 78 l.

Weiser

l.

Lykantropromantika
61.l

Weiser

l.
Gereczeraptár

410. h.

Posztós-céh, radványi, remekbe szött
munkái VII. 232

Ferdinand Weisel

F. Mg. 13.

1880-ig Magyarország, legiskolai tápiper. (Lg. III. 78.)

Anyakvi sz.: .....

Név: ..... *Vallás:* .....

Lakcim: .....

Szaktárgyak: .....

Évfolyam: ..... *Szül. év:* .....

Szaktárgyain kivül tud .....

.....

Tanitást vállal: h e l y b e n - v i d é k e n. .....

Kondiciók (tétel, érték): .....

Igazolt: .....

M.D.K.

WEISER Erna

1930-ban Nagybányán a Szépművészeti Iskola tagja

Réti: Nagybánya... Bp. 1954. 340.l.

Weiser Ferdinand

bécsi festő

Magyaróvárott

l.

Lykakörös

761.

Bittrián Tamás dr. ügyvéd

IX. 81.

Ferdinand Weiser(bécsi) F.0.19.2.

1848-ban "rokonszenvből átjött Magyaróvárra," s ott dolgozott 8o-as évekig, tájakat, de alakos képet is festve. /Lyka:N.r. 61.o./

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1978 MÁJ 27

Weisberg Gertrúd

Textil Élet

BÉKÉT A VILÁGNAK!

1021

(Weisberg Gertrúd grafikája)

év alatt

szakmunkás vizsga

textilfestő és kikészítő szakmunkásbizonyítványt is szerezhetnek.

A vizsgarend értelmében a **hetedik osztály tananyagából (magyar, számtan, biológia), 1978 decemberében kell vizsgát tenni.**

A nyolcadik osztály anyagából nem kell vizsgázniuk a tanulóknak!

Ezt követően a szakmunkásvizsga előreláthatólag 1980. február közepén lesz.

Azok a dolgozók, akik a hetedik osztályt elvégezték, 1979 januárjában kapcsolódhatnak be az oktatásba.

A tanfolyam műszakokhoz igazodik, tehát a tanítási órákat délelőtt és délután ugyanabban a formában tartják, így mindenki műszakbeosztásától függően részt tud venni az oktatásban, mely 1978 szeptemberétől 1980 februárjáig tart majd.

Helye Budapest, III., Szőlő utca 9—11.

Jelentkezni, érdeklődni a gyárak személyzeti és oktatási osztályán lehet.

Várják a jelentkezést!

Sz

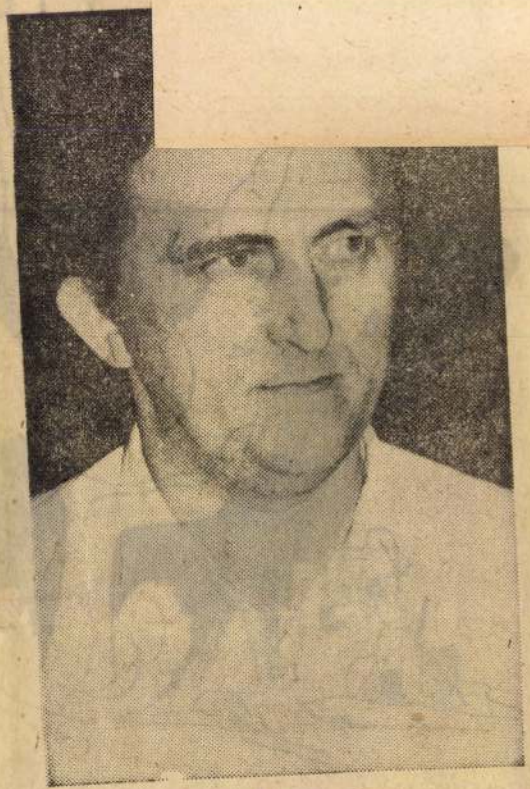

Barcza Lőrincz írező

Weirich Fanny festő

Ungvár

A magy ors -i kzömszek neve t
lakhelye O M K T évkönyve 1865/6
240—45.1.

Weis

1. Septembris 1716. die Lauffgräben davor eröffnet und den 12. Octobris siegreich erobert worden.

a magyarázat után balra: Dessiné par Weis Ingenieur Lieutenant
(Gezeichnet von Weis Ingenieur Lieutenant)
alól balra: Ieremias Wolff excud. Aug. Vind.
középütt: Cum Privil. Sac. Caesar. Majest.
jobbra: Iohann. Augustin Corvinus. Sculpsit.

Rm., mér. a vk. 53.3 : 42.2 cm.

Temesvár. T. 1303. II.

A vár és az ostromló csapatok müködésének térrajzát feltüntető e lapon alól az ostrom látképét nyerjük, fölötte allegorikus ábrázolással, oldalain pedig franczia és német szövegü magyarázó szöveggel. Felirata az Amorettektől tartott kendőn:

PLAN de la Ville du Chateau et des deux
Palaques ou Faubourgs de TEMESWAR
en Hongrie, assiegé par l'Armée Imperle de
S.A.S. Monseigneur le Prince Eugene de
Savoye, Lieutenant General des Armées de
Sa Majesté Imperle et Cathol. ou la Trenchée
a esté ouverte le 1. Septembre 1716. et emporté
le 12. Octobre.

ezután: Grundriss der Statt, des Schlosses und Zweyer Palanques oder Vorstätten der Statt TEMESWAR in
Ungarn, welche unter Anführung Seiner Hoch Fürstl.
Durchl. Prinz Eugeny von Savoye Keyserl. und Königl.
Kathol. Mayestät General Lieutenant belagert den

DANIEL WEIS, textilfestőmester

-v-

Az 5.függelékben a lőcsei festők céhlevelét találjuk 1715-től.--A 6.függelékb/ a lőcsei céhhez tartozó mesterek névjegyzékét tartalmazza 1608-tól 1869-ig.
E mesterek egyike volt:
279.- Daniel Weis, Matheotz, 1808. 153.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek kk I. A textil festés első nyomai 101.old

ARHABONA. A Xantus János Múz. évkönyve, 16. Győr, 1974.

Weis Fidél

ónműves

I.

Mihalikpesti ónműves

32. l.

109
V49
S34
V43

M. D. K.

WEIS Henrik festő

(Bécs)

1903-ban Nagybányán a hobad-
iskola növendéke

Réti Bp. 1954. 326. l.

MDK

Weis Klára kerámikus

Az Akdémián Strobl volt a mestere. Sokat jár külföldön, Bécs, Berlin, Páris... A magyar-motivumu kerámiák mindenütt feltünést keltenek.

Cikk: Müteremhirek.

Müvész-Élet 1932.dec.1. 14.1.

WEISBART, Peter, pozsonyi kőművesmester

P. W., Maurermeister, 59 éves feleség meghalt. (1818, 561.)

Preßburger Zeitung
(Genthon)

Weiser Ferenc, kárpitos

A Pécsett működött legjelentősebb kisiparosok adattára.
1886-ban szül. Pécsett. 1902-ben szabadúl. 1920-ban önál
ló. Nevezetes munkái: alispáni, főispáni fogadószobák,
2 segéd, 2 tanonc 1 segédmunkás. 165. old

B. Horváth Csilla: Mozaikok a pécsi kisipar történetéből az 1930-as években 149. old

A Jan. Pann. Múz. Évk. XIX. 1974. Pécs

Weiser Ferenc
épitész

Az egykori Pichler-ház.
Budapest. V. Alpári Gyula u. 9. 1855-1857
Repr.

A magyarországi mův. tört. II. Kép n. 591.
Corvina 1970

Weiser

Bajza 1859-ből a vónpolitai vór keleti homlokzatáról: fekete-fehér reprodukció.

Dercsényi Dezső, Entz Géza, Hlavassy Pál, Mérényi Ferenc: Magyar műemlékvédelem V. (1967-68) Budapest, 1970. 140 l.

MDK

Weiser Ferenc

építőmester

1866-ban a Marczibányi palotát /Hild József alkotását/ átépitette / a palotabelsőt /.

1912.ben egy emeletet épitettek rá.

238.o.

Borsos - Sódor - Zádor : Budapest. Bp. 1959.

Weiser Ferenc

a pesti ferences templom toronysisakjának
több Baross utcai klinkaiépületnek
a Szt István tér 12. sz. volt Pichler háznak
tervezője.

96.o.

Borsos - Sódor - Zádor : Budapest. Bp. 1959.

Weisinger, György,

Kőfaragómester

1867. Pesten

Pke. 217 l.

Fejéregyháza h. n. II. 74

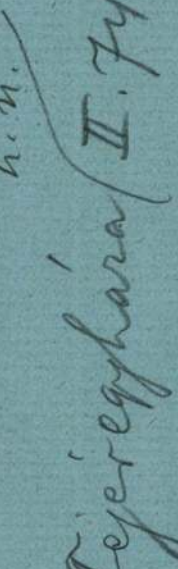

Érkezett 1904 február 26.

153/904 (Pécs 1904 február 19 — 1507 sz. a.)

A pécsi kir. ügyész jelenti, hogy a sajtótermékek kötelespéldányainak 1903 évi anyagát a pécsi városi múzeumnak beszolgáltatta. (Tudomásul szolgál 1904 március 1.)

Weisinger György

Köparagó Bpest

lásd

Lamagyparalm

II. 507 l.

Budapest Székesfőv. I. ker. Községi „

Név: Szentiványi G

II.

Próbar

Weisinger György
Kőfarágó

Lásd
Z

Lechner, Jenő:
Meine Mitarbeiter:
Verlag „Meister der
Baukunst." Genf.
1930. IX. 1.

Ags.

Schvarcz Mária

úrhölgynek.

Budapest

IV Kavas u. 2. III. 27.

Weisinger György

Kőfaragó

l.

Schoenterézvárosi

8. l.

Kossuth Lajos:

Szobra 1889-ben.

Mellig, k
fésült hajat, bajus
nyakkendője ketto
érő kabátja egyelej
p
s a palmától köri

Gypsz,
Az 184

MDK

Weisinger, ötvös

Csakó E: A torinói kiállitás. Magy. Iparm. 192
1902. 167. l.

MDK

Weisinger György

A Magyar Nemzeti Bank nyugdijintézeti bérhazának kőfaragó munkálatai. Felv. a 329.o. Székesfehérvárott.

Tér és Forma 1938.11.sz. 329.o.

Weisinger György
műiparos

MŰVÉSZET
XII.évf.1913.
364.
"Pályázat sirok terveire"

M. D. K.

Weisinger György kőfaragómester

„Villalakás – modern bérpalo-
tákban" cimmel ar. Réti Gyula
számol be a Dunaparton épített bér-
palota épitheréséről, meghez kőfara-
gó munkálatait kéntette a mester.
Kilenc fényképfelvétel az épületekről.

Szinházi Élet. Bp. 1937. aug. 22-28.
XXVII. cöf. 35. sz. 73-78. lap.

Weisinger György, kőfaragó-mester

Végezte a Zenepalota kőfaragómunkáit Aprily Jánossal és Seenger Bélával közösen.

Kerb és Czergl. - A Zenepalota.

Magyar Építőművészet, 1907.jul. 17-24.l.

Weishun

rézmetsző.

1. Das erste Treffen vor Leventz. — 18. July 1664. Az előtérben a ker hadsereg Souches, Kohari, Kellers, Heyster és a holsteini hercog vezérlete alatt, jobbról Léva, balról Sz. Benedek. Alul nemet szöveg: „Das charffe Feld-Treffen ... Armee am Fluss" Weishun rézmetsző: Abbildungen der Schlachten" 12 lap folio kiadványában 1664. Drezda.[1]

2. Haupt Schlacht vor Leventz. 19. Juli 1664. u. ott.[2]

---

1) Bubics. Magyarországi várak 41. l. 2) u. ott.

Nicolas Weishun

St. Gotthard. N. fol. a
n. Gotthardi csata, Achmet
basa és Montecuculi arché-
pevel. Alul két hasábú
nyvég a csata tüzetes leirása.
Gedr. Melchior Bergen in
Dresden, zu finden bey Nico-
las Weishun, Kupferstechern,
1665.

Bubics Magyarország várak.
62. l.

MDK

Weiser Ferenc

a ferences templom tornyának tervezője.

Repr. : Ferences Templom

179. kép.

~~a pesti ferences templomban/s. etc. u.,~~

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961.

99.1.

Weiser Ferenc

MDK

A pesti ferences templom/Egyetem u. 2/ tornyát 1758-ból. Weiser Ferenc terve alapján Szandház Károly és Schuszter Károly készitették.

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961.

99.1.

MDK

Weiser Ferenc

Bp. V. Tolbuchin krt 10.

Weiser Ferenc épitette egyemele tesre László ffy József részére. 1859.
Bőhm Mátyás második és harmadik emeletet épitett rá és átalakitotta. 1883.

Zakariás G. Sámdor: Budapest. Bp. 1961. 126.1.

127 ~~126~~.1

Weiser Ferenc MDK

ácsmester

Pollack Mihály 18 Hild Vince halálakor /1817 márc 23/ veszi át a építő Szépészeti Bizottmányban az épületfelügyelői tisztet, és Pollack lemondása után az általa első helyen jelölt Weiser Ferencet nevezik ki /1846 aug. 27./

ZÁDOR ANNA: Pollack Mihály. Bp. 1960.

334.o. 193 jegyzet.

Weiser László

készítette a Bp. V. Bajczy Zsilinszky út 16. s. ház 1967-ben kezdődött helyreállításának terveit

Percházy Károly: Műemlék lakóépületek restaurálása a pesti Belváros rekonstrukciójában. /Művtört. Ért. 1969.4.sz. 288.l.

WEISER LÁSZLÓ

AZ V. BAJCSY-ZSILINSZKY ÚT 16. SZ.
ÉPÜLET HELYREÁLLÍTÁSÁNAK
TERVEZŐJE

Komárik Dénes: "Rövid hirek" az I. Fő u. 30-32.
az V. Bajcsy-Zsilinszky ut 16.
ill. V. Váci ut 57. sz. épületekről

Müemlékvédelem, 1973. 4. sz. 247-248. l.

MDK

Weisglgartner E.

Ney Ferenc: Az idei műkiállítás. Életképek, 1844. I. évf. II. félév, 184 l.

Weiss János

1784-ben kerül rajzoktatóként Nagyváradra; Siegwarth József utódjavolt.

Szabolcsi Hedvig: Magyarországi bútormüvészet a 18-19 századfordulóján, Budapest, 1972

41 l

WEISS, Johann Conrad hadmérnök

– felmérése a csíkszeredai, Mikó-várról 1735
– Fogaras, modernizálási terve, 1736.

Mihály Zita – Szőcs János: Csíkszeredai, Mikó-vár.
Kolozsvár, 1996 11. sill

Kovács András: Fogaras, vár.
Kolozsvár, 1996 9.

1830. Kántor Lajos

kiáll. Kölesd, Pártház, 1986 **ism.** Losonci Miklós: Kántor Lajos képei. = Új Tükör, 1986. február 2. 4. ill.

1831. Kanyák Zsófia

kiáll. Vác, Madách Galéria, 1985 **ism.** KÖPÖCZI Rózsa: Kanyák Zsófia emlékkiállítás. = Művészet, 27, 1986, 2. 63-64.

VADAS József: Kései vallomás. Kanyák Zsófia üvegművészete. = Új Tükör, 1986. március 2. 22. ill.

1832. Káplár Éva

kiáll. Bp., KPVDSZ Művelődési Ház, 1986 **ism.** WAGNER István: Festői vallomás. = Magyar Hírlap, 1986. december 11. 4.

1833. Kaponya Judit

KAPONYA Judit festőművész kiállítása, Bp., Iskola Galéria, 1986. május 5-23. Bev. Nagy T. Katalin. Bp., 1986 6 p., ill. **ism.** NÉMETH Lajos megnyitója. = Pest Megyei Múzeumi Híradó, 13, 1986, 1-2. 24-26. ill.

1834. Kapsza Miklós

K.M - K.Gy.[KAPSZA Miklós - KRIZKA György]: Ferencváros Torna Club uszodája, Budapest. Építész: Kapsza Miklós, Krizka György. = Magyar Építőművészet, 1986, 1. 30. ill.

1835. Karkus István

KARKUS István grafikusművész kiállítása, Tatabánya, Kernstok Terem, 1986. szeptember - október. Bev. Vadema József. Tatabánya, 1986 16 p., ill.

1836. Károlyi András

kiáll. Dömös, Dömösi Galéria, 1986 **ism.** KISS Dénes: Károlyi András munkái. = Népszava, 1986. július 4. 6.

1837. Kárpáti Éva

KARPÁTI Éva festőművész kiállítása. Bp., Vigadó Galéria, 1986. február 6. - március 3. A kiáll. rend. Frank János. Bev. Bereczky Lóránd. Bp., 1986 20 p., ill. (A Vigadó Galéria katalógusa, 55.) **ism.** BAKONYVÁRI M. Ágnes: Az értelem és érzelem egyensúlyában. = Művészet

WEISMANN, Joseph, pozsonyi asztalosmester

J. W., bürgerl. Tischlermeister, 6 hónapos fia meghalt. (1849, 626 l)

Preßburger Zeitung
(Genthon)

MDK

Weisßmann Mátyás kőmives

résztvett Buda ujjáépitésében 1686 után

Schoen Arnold:Buda épitőmestereiről töredékek, vázlatok I.Kik épitették ujjá Budát az 1686.évi romokból? Művért 1957.VI.évf.4.sz.399.l.

Weisner /Mezei/ Frigyes festőművész

-

Barcsay-utcai gimnázium termében kiállitás. Képével szerepel Olajfestményei, különösen a lembtanulmányok frissességében és egy nagy erdei táj finom szinhatásában hangolódnak össze.

Pesti Hirlap 1931. XII. 13

Weisner Frigyes festőművész

Madách Imre Imre-gimnáziumban - kiállitás - képével szerepel

Magyarság 1931.XII.15.

Weisner /:Mezei:/ Frigyes festőművész

Burcsay-utcai Madách-gimnázium rajztermében kiállitás
Képével vesz részt

Nemzeti Ujság 1931.XII.13.

weisner /Mezei/ Frigyes festőművész

Madách Imre-gimnáziumban a rajzteremben karácsonyi kiállitás. Képével vesz részt.

Pesti Hirlap 1931.XII.11.

Weisner /:Mezei:/ Frigyes festőművész

Madách Imre gimnázium rajztermében kiállitás - képével vesz részt

Magyarország 1931.XII.20.

Weisner /:Mezei:/ Frigyes festőművész

Barcsay-utcai Madách Imre-gimnázium dísztermében kiállítás. Képével vesz részt. Tájképfestő és mint ilyen dekorativ hatásokat keres. Az az érzésünk, hogy kulisszafestés terén egészen kiváló eredményeket érhetne el ez a formaismeretben és a távlat érzékeltetésében kiváló szemü művész.

Esti Kurir 1931.XII.15.

Weiss

1716

l.

Eperjessy 1929

69. l.

70. l.

565. szám.

Ko

Műemlékek Or

Tárgy:

Kladek János é-
pületszerelő 220
P.-ös költségveté-
se.

A be

Mell

Egyú

Előir

Utói

Más

Weiss

l.

LykaMagyműI300-50

140, 164, 419,
476, 494. l.

Weiss

Lab I 140

ID. 21, 43, 88,
106, 121

Tc.

MISKOLC 1937 JAN 14 18.

MISKOLC THJ. ... SPANJA

Müemlékek Országos Bizottsága,

Budapest.

IX. Rákos-u. 10. sz.

Hivatalból.
Illetéktelenítve

Weiss

vérm.

l.

Kilágyi: Magy. nemzet

tört. VIII. 499.C.

b. Weiss

tábornok, építész (?)

1738.

Lásd Károly fehérvárra vonatkozólag Steinville tábornokot és építészt.

Falkoner Polykarp

festö.

st 1706.

C. Weisz

ind
z

Kovárik.

Erdély épitészeti
emlékei, Kolozsvár
1866. 69 l. – 70 l.
a vár itt le van irva.
ezt a forrást okvet
lenül lásd

C. Weisz mérnök

VI. Károlyi császár alatt
Eugenius herczeg alatt újra
ejtettek a Gyulafehérvári
várat, meget fenti
mérnök fegyezett be.
1738-ban

Kovári L. Erdély Régiségei. Pest. 1852. 100 l.

Weiss

sopron ötvös

XVII. n

Helv. l. Cim

Numizmat.

Közlöny

1939–40. 63. l.

Római pajzs V. 27

felhivás

Országos Tanácsa hatáskörébe könyvtárak kezelőihez.

Országos Tanácsa 1911. november hó (ötszáz) koronás jutalomdijat létesí- népkönyvtárak ama kezelőjének fog egkedveltetése, becsben tartása és fej- got fejti ki és forgalom tekintetében ai.

al közöljük az Országos Tanács fen- előivel, hogy amennyiben eme 500 ényt tartanak, erre vonatkozó bélyeg-

M D K

Weiss

Kazinczy Ferenc levelezése XI. k. 171. l.

Weiss

rézkarcoló

Vasquez vedutái-
nak motszöje

l.

Szabad Művészet

1950. 12. 4. 497. l.

Weiss Kapitány

magyarországi rajzai által a
ucinetalföldi kiadóknak
tett jó szolgálatot

Bubics. Magyarországi
vágak stb VII. l

Donát Tanos

festő.

Weisz mérnök rajzolta

Corvinus Johann Augustin metszette

Augsburgban.

Temesvár 1716.

m m Muz. Fol. Icones

173.

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhel

Miután keresményemnek 191 ..... tésénél ..... jelenhetek, keresményemnek átvételére ..... nevü munkástársamat szóbelileg megbiz

Kelt ....., 191 .....

.....
tanu.

.....
tanu.

K.D.U.

WEISS alexander

Nagyszeben erődítésének terve 1735 v.

1736. Rerr.

Gerő: Magyarországi várépítészet Bp. 1955

249. l.

Weiss

- Neuwierth 1853-ban tervezett rámpa-mellvédhorlátja. Fénykép az 1857 utáni évekből (repr.)
(För. Tört. Mús. Újkori Ont.)

Czagány István: A budavári palota és a Szent György téri épületek. Bp. 1966. Müszaki k., 194 l., 214 kép

57. l.

1.

Weiss

és Neuwirth foglalkozott a Hof-stallgebäude átépítésével, 1856-58 között valamennyi homlokzatára és alaprajzára vonatkozóan kénitettek átalakítási tervet. 1856 áprilisában a palotára is új homlokzatot terveztek.

Czagány István: A budavári palota és a Szent György téri épületek. Bp. 1966. Müszaki k., 194 l., 214 kép.

40. l.

Weiss, órás MDK

Soproni órás, nem állt nagy becsben a
városban „kis órás". 1768 körül. 273 old

Faller Jenő: A brennbergi szénbányászat útörői. II. Zoll
ler/Xavér Ferenc/ 1738-1800. 272.o.

Soproni Szemle, Helytört. Folyóirat. 1957. XI. Kiadja
Sopron Város Tanácsa

Weiss Ad

Lad

Perlapot 106

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhel

Miután keresményemnek 191....

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbiz

Kelt ....., 191....

.....

tanu.

.....

tanu.

Weisz Adolf

feszi

Külföldön élő magyar
származásnak mondja.

cvód

z

A Gyűjtő. 1912. 259. l.

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191 .... é

tésénél .....

jelenhetek, keresményemnek átvételére ..

nevü munkástársamat szóbelileg megbizt

Kelt ....., 191....

.....

tanu.

.....

tanu.

A. Weiss 19. y. „II. fele

„Tájkép" o.v. 35,5 x 52 cm

s. l. b. A.W. (Sérült)

kiáltási ár: 6000 ft.

BÁV 46.Képaukció Bp.1978 szeptember

Weiss Adolf

festö

l.

Per alltört Eépes

628. l.

Weis Adolphe

festo

1838 — 1900 Emil

Laid

Weiz Adolf

Irod.

Fővárosi Lapok

1875. I. félév, 527. l.

(Magyar festők Párisban.)

A FRANCIA REGÉNYÍRÁS MAI MESTEREI

BENOÎT: A zöld sziget
BERNANOS: A Sátán árnyékában
DABIT: Szálloda a külvárosban
DUHAMEL: Két ember
DUVERNOIS: Edgar
GIDE: A Vatikán pincéi
Meztelen

François Mauriac

VIII. HÓ	31 NAP	AUGUSZTUS

Vasárnap
14
Özséb vt.

Hétfő
15
N.-B.-Assz.

Kedd
16
Joakim

Weiss Adolf

Festò.

218–219. Weiss Adolf.

Sz. Wienben 1836-ban.

218. *Gróf Török Lajos.*

Derékon alólig látható, kissé balrafordultan áll és visszanéz. Jobb kezében kalpagját tartja, baljával pedig kardjának markolatát fogja. Mellét a Mária Terézia-rend jelvénye diszíti. Szürke parókája egyszer fodorított, szemöldöke fekete, szeme barna, arcza és bajusza leberetvált. Nyakravalója alatt ingének gallérja látszik; mellfodra csipke; mentéje, piros dolmánya és ugyanilyen nadrágja gazdagon zsinórzott. Derekát szolgálati öv szorítja. Jelzése alól jobbra: »*Ad. Weiss 855*«.

Vászon, méretei 111 : 89 cm. — Lelt. sz. 218. — Vétetett báró Splényi Ödöntól 1888 április 10-én 500 K-án (30–888). — Elszámoltatott 1888 deczember 30-án (146–88).

Kifüggesztésére vonatkozó adatok. 1894 : VIII. 325. *Weiss Adolf:* Gr. Török (?). — 1907 : VII. 37. *Ad. Weiss:* Gróf Török Lajos.

Adolf Weisz (19).

valószínűleg magyar festő – írja
Wurzbach – ari Párisban él –
Ein Berichterstatter über die
österreichische Kunstabtheilung
auf der Pariser Weltausstellung
1878 schreibt über ihn: „An
Munkácsy und Zichy schliesst
sich Adolf Weisz, welcher
mit liebenswürdigem Humor
Scenen aus dem ungarisch sla-
vischen Volksleben zur An-
chauung bringt. Seine „Slavi-
che Braut“ die vor dem Spie-
gel stehend, sich zum Kirchen-
gange putzt, gibt ein reizendes
Zeugniss Malweise – Von spä-
teren Werken dieses Künstlers
sind bekannt aus dem Pariser
Salon 1882. „René und Bob“
– 1883. Zwei Frauenbildnisse,
und 1884 – „Namouna“ wie-
der eine jener Nuditäten, mit
denen die Pariser Schule in
missverstandener Auffassung
des wirklich Schönen den
Geschmack des Publikums
vergiftet. Warum Weisz seine

Weisz Adolf 2

entblösste Dame-Wamouna
nennt, bleibt mir unerfindlich; da sie nichts weiter als das Conterfei einer liegenden nackten Pariser Grisette mit aufgelösten Haaren ist, die freilich auch statt des vulgären Pariser Grisettennamens den verlockenderen indischen erhalten hat.

[Oesterreichische Kunst Chronik. D. Heinrich Kabdebo. Wien. I. Jahrg. 15. Nov. 1878. Nr. 2 S. 24. —

Catalogue illustré du Salon... publié sous la direction de F. D. Dumas. Paris. 1882. Nr. 2677. 1883. Supplément. pag. 106; 1884. pag. 25.

Wurzbach. Biogr. Lex. Wien 1886. 54 K. 148 l.

Római castellum, alsóilosvai

VI. 202

Weisz Adolf, festő, szül. Buda 1838. Pesten és a bécsi képzőművészeti akadémián tanult. Az 1870-es években Párisban telepedett le, hol a magyar- (és svább) népéletből merített humoros képeivel tűnt fel (Tót menyasszony, Svább szelmes pár a papnál stb). A pesti Műcsarnokban 1886. A szelmes oroszlány c. festményét állította ki. A párisi Salonban erdélyi női arcképeivel is sikerrel szerepelt.

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhe

Miután keresményemnek 191...

tésénél .....

jelenhetek, keresményemnek átvételé

nevü munkástársamat szóbelileg meg

Kelt ....., 191...

.....

tanu.

.....

tanu.

Weiss Adolf

Lasd

Perlajst 109

1.	6.
1.	3.
1.	4.
1.	3.
1	3
1	3
1	2
1	7.
1	5.
1	4
20.	84

Weisz Adolf

festö

Budapest 1858-ban

19 éves

~~Gott IX. 17.~~

lásd

Fleischer Béla

95. l.

Weisz Adolf Páris

A Képzőművészeti Társulat kiállításain a következő művekkel vett részt:

1886. őszi kiáll. II. sor.: A szerelmes orosz-lány, olaj.

a Képz. Társ. 1882. évi közl. szerint magyar
még 1886-ban is Párisban volt.

Weiss Adolf

Foto

219. *Gróf Zerdahelyi Károly.*

Csaknem térdig látható, kissé jobbrafordultan áll. Jobb kezét csipőjére támasztotta és balját szék támláján pihenteti. Szürke parókája egyszer fodorított, szemöldöke fekete, szeme barna, arcza és bajusza leberetvált. Nyakravalója fekete, himzett atillája fehér, vállravetett mentéjén a gombok nagyok, sötétkék nadrágja zsinóros. Derekát öv szorítja, melynek ékköves csatjai boglár-alakúak, oldalán kard lóg. Jobbról, az asztalon, zöld-tollas kalap tűnik szemünkbe. Jelzése alól balra: »*Ad. Weiss 853*«.

Vászon, méretei 111 : 89 cm. — Lelt. sz. 219. — Vétetett 1888 április 10-én báró Splényi Ödöntől 500 K-án (30–888). — Elszámoltatott 1888 szeptember 30-án (146–88).

Kifüggesztésére vonatkozó adatok. 1894 : VIII. 316. *Weiss Adolf :* Gróf Zerdahelyi Károly.

Weisz Adolf festő

KÜLFÖLDI KRÓNIKA

PÁRISI LEVÉL. Évről évre nagyobb a két nagy szalon termelése s ugyanily mértékben hanyatlik mindkettő művészi színvonala. Valaha az öreg Gérome háza éles ellentétben volt a Meissonierével, de ma már akár teljesen egybeolvadhatnak.

A baj oka a két szalon vezetőségének konzervativizmusában rejlik: hiányzik a szükséges verseny. A fiatalokat lehetőleg háttérbe szorították, érvényesülésüket megnehezítették. Most az történik, hogy évről-évre ismétlik önmagukat s minden emóció nélkül festegetnek körülbelül a vásári cserepes egykedvűségével, kik tisztában vannak cikkeik alakjával, színével és vonalaival. A horskonkouristák és szocietairek majdnem mindegyike kivétel nélkül pontosan beküldi a számára fenntartott négy vagy két kiállítási tárgymennyiséget az adminisztrativ előnyök tudatában. Az övék a legjobb világítás, habár sokaknál éppen kívánatos volna, mára mult érdekében is, hogy az úgynevezett rossz elhelyezést nyerjék, mellyel az újabb generációt kitüntetik. Látjuk, érezzük, hogy ugyanaz a hullám zúdul itt végig, ami a mai francia bourgeoisie jellemzi: a pénzvágy. és politika. Makacs, szívós harc folyik az elsőért s ha kell a második elem erejével. Apollo helyét elfoglalta Dujardin-Beaumetz, a művészeti miniszter. Politikai vagy művészpolitikai „szereplések" egy-egy állami megrendelést eredményeznek. Aki jó akrobata, tud beszéltetni magáról, neve megvan alapítva s nem kell többé vászna előtt művészi lázban égve tölteni egy emberöltőt.

Egy új „renaissance" következik. A politikáé. Az elmult századokban, míg az egyháznak ereje volt Franciaországban, a művészet volt leghatalmasabb eszköze, mint mindenütt. Ma a politika kezdi felismerni a művészetben rejlő erőt s napról-napra jobban kisajátítja magának. Biztos tudomásom van róla, hogy a nagy szalonba több ily politikai tendenciájú festményt küldöttek be, de nem fogadtak el többet. Végül egyszer ezek is a közönség elé kerülnek majd. Ma még kétkedve fogadjuk az ily csempészésnek tetsző irányzatot, de behunyt szemmel nem lehet elmenni mellette. Egyelőre, úgy látszik, a művészet nem nyer vele, csak a pártok, melyek sugallatából e képek készültek. A tavalyi és megelőző tárlatokon beszéltettek magukról republikán és ultramontán művészi termékek. Garnier festő, a szobrász Baffier, sőt Roll festett tisztán politikai képet, többek között s különösen Rollé kiemelendő, kit egyébként nem lehetne azzal vádolni, hogy így pályáznék további sikerekre. A champs de Marsi szalon a köztársaságot szolgálja, kissé erőltetett szimbolizálással s nem minden konvenció nélkül. De az eddigi ily politikai tendenciájú képek célja — Rollt kivéve — egyelőre a könnyű feltünés és anyagi érdek s gyakran megfeledkeznek a művészetről, a tájképfestők viszont — e tárlaton — a természetről, a figuralisták a népről, amelyből

Művészet 1909

eredtek s honnét őszinteséget, erőt meríthetnének. Meglepő, mennyi a „hivatalos“ festészet. S minő iskolás többnyire.

Egy vidéki városház dísztermének plafondképe Taverniertől. Lebegő nőkből és angyalokból összecsapott kompozició

Egy másik, a francia honalapító Árpád-vezér: Vercingetorix; egy óriási csatakép „a tourcoingi csata“ Bontignytől; Rixens tragikomikus dekorativ vászna: a „Nevelés“. Egy női alak ül egy antik széken; mellette egy iskolásfiú, ki vitatkozni látszik egy rosszul öltözött iskolásfiúval. Ha ez nem is fejezi ki Rixens gondolatát és a kép címét, a harmadik fiú bizonyára mindent kimagyaráz, amennyiben illedelmesen kalapot emel. Ez a „Nevelés“.

A mult évben elhalt Maignan műveiből retrospektiv kiállítást állítottak össze, melynél lélektelenebb kollekciót ritkán látni. Rixens vagy Flandrin festhet csak oly vásznakat, minő itt: Chlodobert király utolsó percei; „VIII. Lajos egy leprást vigasztal“ stb.

Leadták névjegyeiket két-három arcképen: Ferrier, Maxence, Chaplin, Bonnat, Marcel Baschet, kikről elég ennyit említeni. Az öreg Harpigniesről szintén, ki ismét elküldte az ő szürke egét és tölgyeit, melyet a legöregebb franciák egy félszázad óta oly annyira megszoktak; Rochegrosse, aki a Montmartreon festi keleti képeit és s a képkereskedők Zo-ja, ki vásárra viszi a spanyol föld szépeit.

Antonin Mercié szabad óráiban festeni is szokott s a „Rire“ Guilleaume-ját látszik mesterének venni e „Galatéa“ festményében. A modellje előtt elérzékenyülő Pigmaliont csak Mercié festhette így e pásztás és „plasztikus“ modorban, hol még a beszürődő világítás is „plasztikus“.

Jules Adlernek van egy komoly és nemes műve: a „Charleroi“. E derék „öreg“ művész mindig keresésben van s kimenekült a szibarita Babilonból, oda, ahol a munka, ifjúság és halál törik, emésztik egymást: a szegény bányászok közé, kik a földi poklokban, a kohókban és a föld mélyében verejtékeznek reggeltől estig. A sötét kémények fölött tragikus színek égnek s közöttük a kenyér és rög megkötött rabjai húzzák az igát.

A magyarok közül Migl Árpád egy női portraitje; László Fülöp „A német császár leánya“ és „Orloff herczegnő“ arcképeiben boszorkányos a rutin, a fogások; a festékkel takarékos. Az öreg hors-concours Weisz Adolf, elküldötte az ő rendes évi két festményét, egy női arcképet és egy női aktstudiumot; két igen erőteljes kép képviseli Perlmutter Izsákot, egy magyar genre és tájkép; bár nem jól akasztották, a tárlaton kevés ily művet találni; Zubriczky Loránt két ambicióval festett arcképet küldött: Etienne, a francia képviselőház alelnöke és Saint-Germain szenátor; nem tudom, a verseci Ivanovics Pál, ki a katalógusban kiiratta, hogy szerb szülőktől származik, közülünk valónak számítja-e magát? Egyébként két pontosan megfestett

folytatása a komplett példányban.

A cikket írta Lendvai Károly

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhel

Miután keresményemnek 191....

tésénél .....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbiz

Kelt ....., 191....

.....

tanu.

.....

tanu.

Weisz Adolf

festő – Budapest

57. Fiancée slave (Moravie)
58. La Quêteuse
59. Fiancée alsacienne.

rod

Cat. spec. 4 l.

Kandrahalom, kotobányi V. 171.

Weisz Adolf

Geb. in Ofen

197. alt

Pester akademie frekwent.

Bécsi akadémia

1857-58.

1.9

1838.

Weisz Adolf

festő

1879. január hó

A párisi magyar festők körül kevésé vagy épen nem ismeretes Weisz Adolf, kire Zichy Mihály ismételve felhívta figyelmünket. Weisz leginkább a magyar-tót életből meriti többnyire humoros képeinek tárgyát s egyik utóbbi műve: Tót menyasszony, ki tükör dött állva piparézi magát.

Képzőművészeti szemle, 1879. 16. d.

Lásd Singer!

24090 Községi nyomda Budapest

MDK

Weisse Alajos

43. lapon közölt tervben részes

Groh István és tanitványai. Magyar diszitőművészet. II. rész. Bp. é.n. 35. l.

MDK

Weisse Alajos

1. lapon közölt tervben részes

Groh István és tanitványai. Magyar diszitőművészet. II.rész. Bp. é.n. 35.l.

Weiszfestö

Párisba Magyar-

erőd.

Magyarfestők Párisban

Vas. Ujd 1878. 303 l.

WEISS Albert

AZ ÓBUDAI GÁZGYÁR

Mv. 1994/3.

Meglehetősen új találmány volt még a gázfejlesztő készülék 1815-ben[1], amikor arról Széchenyi István nagy költséggel és fáradsággal Londonban egy modellt tudott szerezni, s azt a gépek kiviteli tilalma ellenére hazahozta.[2] „Több ismerősöm ki is nevetett, amiért én gépekkel, kiváltképp azzal, amely világításra szolgál, angliai tartózkodásom alatt oly sokat foglalkoztam" – írja naplójában.[3] Cenkre szánta, de felhasználására ott csak később került sor.

Az első gázlámpát Magyarországon 1816-ban mutatták be,[4] az első utcai gázlámpa pedig Kappel Frigyes pesti bankár Bálvány utcai házán világított 1826-ban. Saját fejlesztésű gázzal világították az 1837-ben megnyílt Nemzeti Színház épületét. Gáz-közvilágítást már 1846-ban tervezett Pest városa, és szerződést is kötött egy boroszlói gáztársasággal, de ezt a vállalkozást aztán a szabadságharc kitörése megakadályozta, és a szerződést később fel is bontották.[5]

Ilyen előzmények után, végül a múlt század ötvenes éveiben került sor az utcai gázvilágítás bevezetésére. Hosszú tárgyalások után Pest város tanácsa 1855-ben két német mérnökkel kötött szerződést, amit az engedélyesek aztán átruháztak egy trieszti társaságra, végül több változás után megalakult az „Általános Osztrák–Magyar Légszesztársulat", amely felépítette az első gázgyárat. A gázgyár 1856-ban kezdte meg működését az akkori Lóvásár (mai Köztársaság) téren.

Az első utcai gázlámpák a Belváros utcáit és a mai Rákóczi utat világították. Az említett légszesztársulat az 1862-ben Buda városával, 1872-ben pedig Óbudával és Újpest községgel kötött szerződések alapján ezeket is bekapcsolta a gázvilágítási hálózatba. Külön gázgyárat Budán, a Margit körúton 1866-ban építettek – addig a józsefvárosi gyárból látták el a Lánchídon átvezetett csővel –, majd 1872-ben a Váci úton épült az újpesti gázgyár, 1884-ben a

1. Üzemi épületek mai képe

ferencvárosi Soroksári úton és 1899-ben a Gubacsi úton, amely utóbbit 1907-ben bővítették tovább. A légszeszvilágítási szerződéseket aztán már az egyesült főváros kötötte, illetőleg újította meg, a lejártakor megváltási jogot biztosítva magának.

A főváros fejlesztésének Bárczy István nevéhez fűződő nagy korszakában a várospolitika a közüzemek városi kezelésbe vételére törekedett. Ebben kettős cél vezette a várost, melyek egyike volt csupán, hogy érdekeinek érvényesítésében a „magánosnak se szerzett joga, se pénzügyi érdeke ne háborítsa. A koncessziószerződés sohasem oly alkalmas eszköz a lakosság érdekeinek biztosítására, mint a város közvetlen rendelkező hatalma. A szerződések rendesen hosszú lejáratúak, és lehetetlen a szerződés megkötésekor mindazt a lehetőséget és eshetőséget előre látni s a szerződésbe foglalni, melyek a rohamosan fejlődő városban a hirtelen felmerülő és változó szükségletek okán a koncesszió ideje alatt felmerülhetnek."[6] A másik ok gazdasági: az ugyanis, hogy ezeknek az üzemeknek a haszna a várost gyarapítsa.

A budapesti légszeszgyárak megváltásáról a főváros 1908-ban – a szerződés lejárta előtt két évvel – hozott közgyűlési határozatot. Már ekkor felmérhető volt, hogy a meglévő gázgyárak Budapest növekvő fogyasztását nem lesznek képesek sokáig fedezni. Elavultak is voltak, hiszen a társaság számolt az elvesztésükkel, és azokat már a korábbi években sem nagyon fejlesztette. Új gázgyár létesítésével kellett számolni.

Az új budapesti központi gázgyár építésére vonatkozó előterjesztést és az új gyár programját 1910-ben fogadta el a közgyűlés. Nagyon gondos előkészítés eredménye volt ez. A magyar szakemberek Európa gázgyárait tanulmányozták, a programot megalkotó bizottságba[7] pedig a magyar szakemberek mellett számos külföldi szakértőt vontak be.

Ez a szakbizottság foglalt állást a kapacitás és üzemvitel kérdései mellett az elhelyezés dolgában is. Több javasolt helyszín közül a Homokosdűlőt tartották legalkalmasabbnak, ami „városfejlesztési szempontból is előnyösnek mutatkozik, mivel a gyár e helyen teljesen el van szigetelve, és nem kell attól tartani, hogy a szomszédságra nézve terhessé válhatnék", valamint mellette szólt, hogy a szükséges víz biztosítása és a szennyvíz elvezetése könnyen és olcsón volt megoldható, és úgy látták, hogy „a Duna-ágnak az egészségre káros bemocskolása a szennyvizek nagy hígítása miatt lehetetlen". Ellene csak annyi szólt, hogy a terület a nagy árvizek szintje alatt volt, ami feltöltését és parti védművek kiépítését tette szükségessé.[8]

Az építendő gázgyár részletes építési terveinek és költségvetésének beszerzése ügyében a szakbizottság azt javasolta, hogy

2. A gázgyár és a tisztviselő-lakótelep helyszínrajza (1914)

„azok elkészítésével egy általánosan elismert és közbizalomnak örvendő külföldi szakértő bízassék meg az Általános Osztrák–Magyar Légszesztársulat műszaki vezetőinek közreműködésével, és a tervezésben teljes felelősséggel való részesedés mellett". Ennek alapján bízták meg 1909 augusztusában Weiss Albertet, a zürichi városi gázgyár igazgatóját, akinek a „feladatává tétetett, hogy a központi gázgyár általános elrendezési tervét, valamint részletes építési terveit az 1:1000, illetve 1:100 léptékben a szakértőbizottság megállapodásainak alapján, mindazonáltal legjobb tudása és tapasztalata szerint, az Általános Osztrák–Magyar Légszesztársulat két főtisztviselőjének, úgymint Bernauer Izidor világítási igazgatónak és Schön Győzőnek, a józsefvárosi gyár üzemvezető mérnökének közreműködésével készítse el."[9] A tervezésre 6 hónapot szántak.

A tervező október elejére elkészült az általános elrendezési tervvel. Hogy az esetleges módosításokért ne a teljesen kész tervet kelljen átdolgozni, már ennek a bírálatára is összehívták a szakbizottságot, mely 1909. október 23–24-én tartotta üléseit. A gázgyártással kapcsolatos szakmai észrevételeken kívül Bernauer Izidor javaslatára kérték „a helyszínrajzon szétszórtan elrendezett egyes épületeknek, éspedig műhelyek, raktár, tűzoltószertár, irodaépület, munkásjóléti berendezések stb." egységes csoportosítását, valamint a „kátrány és ammoniákvíztartó, a nedves tisztítóházak és az ammoniákgyár másként való csoportosítását", továbbá a lakóházaknak a gyár területén kívül való elhelyezését.

Érdekesebb számunkra a kész tervek bírálatára 1910. április 20–21-ére összehívott szakbizottsági ülés. Ezen Bernauer és Schön kijelentették, hogy ők Weiss igazgatóval folytonos érintkezésben állottak, és a terveket a maguk részéről is vállalják, a szakértők pedig a végzett munka fölött a legteljesebb elismerésüket fejezték ki.

„Azonban – olvashatjuk a jegyzőkönyvben – Kájlinger Mihály azt véli, fölösleges munkát végzett Weiss igazgató, amikor azon épületeket is megtervezte, amelyek nem kizárólag üzemi célokat szolgálnak, s amelyek magával a gázüzemmel közvetlen kapcsolatban nem állnak, mint pl. a munkásjóléti építmények, kezelési építmények, gazdasági épületek, lakóházak.

Távol áll ugyan tőle, hogy az erről készített tervek fölött bármi módon is bírálatot gyakoroljon, de mint a Magyar Mérnök és Építész Egylet elnökének, hangsúlyoznia kell, miszerint nem talál okot arra, hogy ezeket az építményeket külföldi építésszel terveztessük, miért is ajánlja, hogy a főváros tanácsa kerestessék meg, készíttessen magyar építészekkel új terveket, és ezen

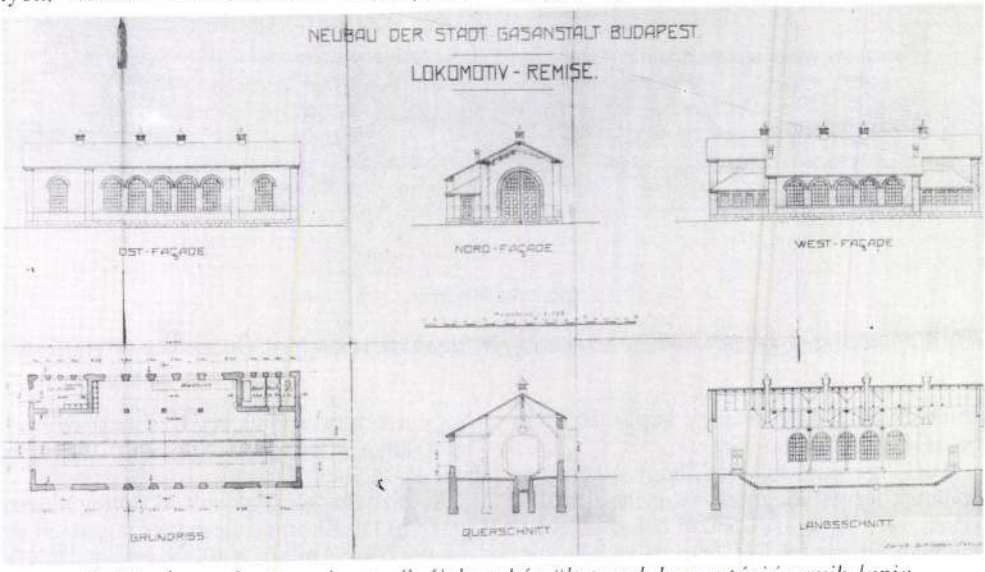

3. Mozdonyszín tervrajza (a Svájcban készült tervdokumentáció egyik lapja a Gázművek tervtárából)

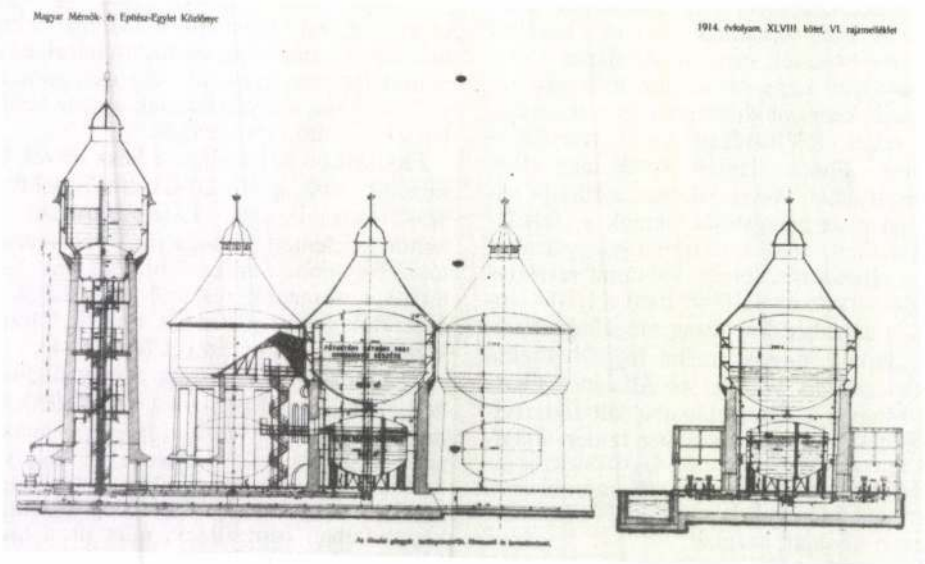

4. Tartálycsoport metszete (a Magyar Mérnök és Építész Egylet Közlönyében megjelent rajz)

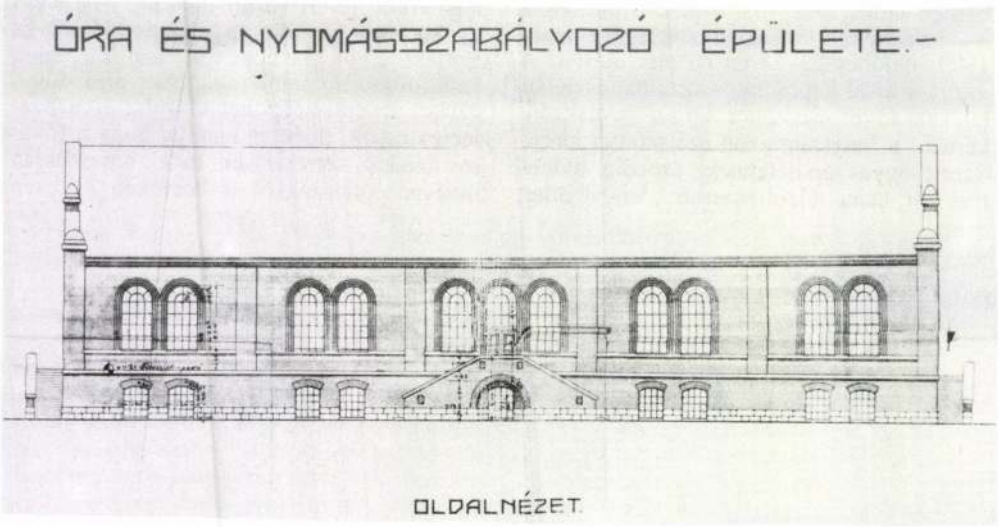

5. A Budapesten készült kiviteli tervek egyik lapjának részlete a Gázművek tervtárából

épületek jelen tervezetei ne képezzék megbeszélés és elbírálás tárgyát.

Weiss igazgató kijelenti, hogy a kérdéses épületek terveit megbízása szerint el kellett készítenie, de a székesfővárosnak szabadságában áll ezen épületekre pályázatot hirdetnie.

A bizottság egyhangúan elhatározza, hogy a kérdéses épületek Kájlinger Mihály indítványa értelmében a további tárgyalás alól kivétetnek."[10]

A gázgyár megvalósult épületegyüttese igazolni látszik mind Bernauer javaslatát az elrendezésre, mind Kájlinger javaslatát a magyar tervezőre. Előbbinek köszönhető a hasonló rendeltetésű létesítmények össze-

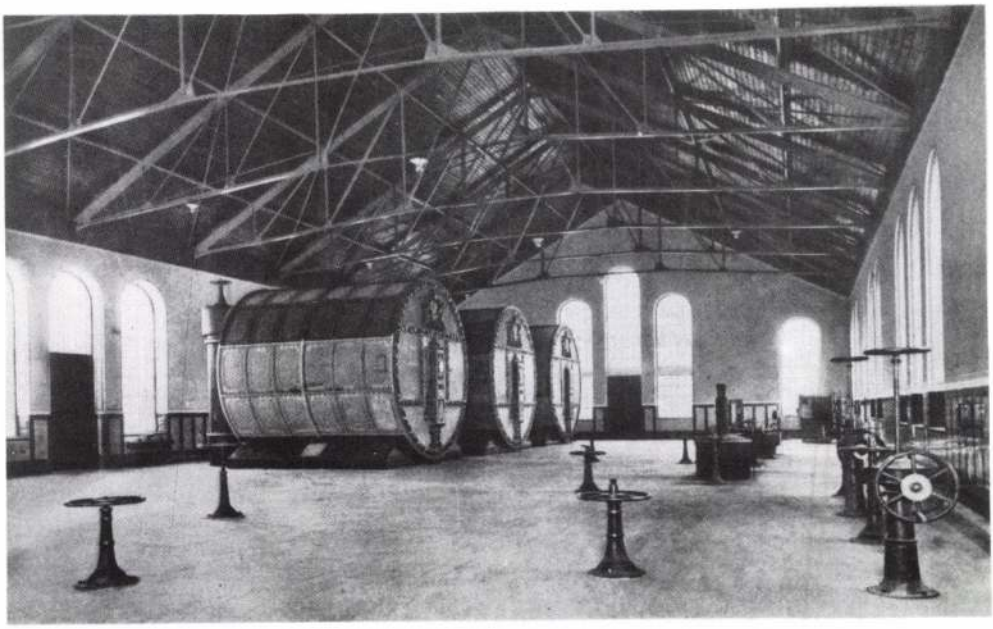

6. Az óra- és nyomásszabályozó épületének belseje (kép az 1914-ben megjelent albumból)

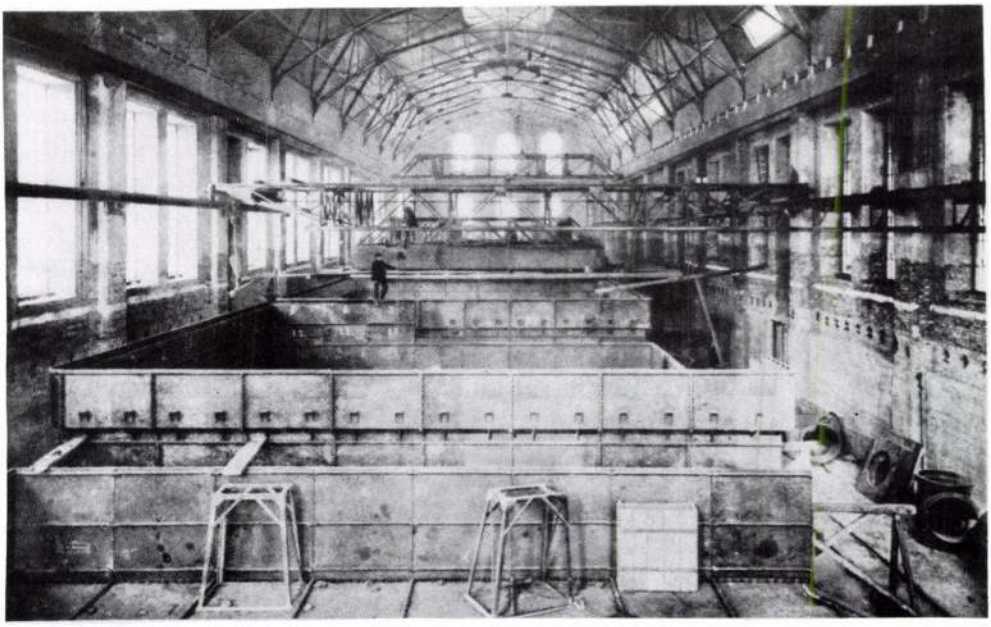

7. A száraztisztító épületének belseje (kép az 1914-ben megjelent albumból)

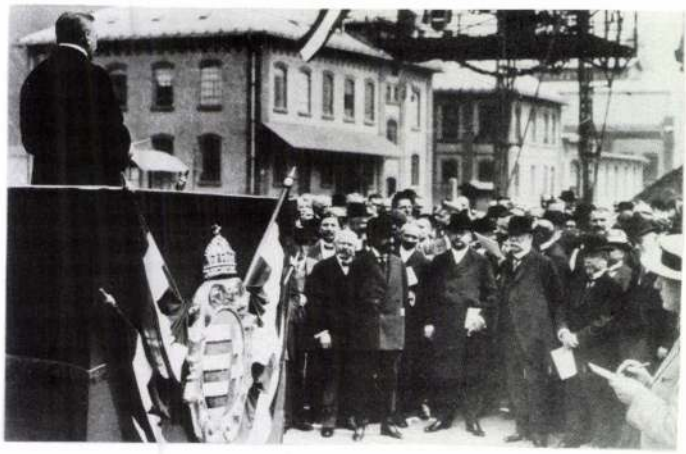

8. Az óbudai gázgyár ünnepélyes megnyitása. A szónoki emelvényen Bárczy István polgármester (kép a Kiscelli Múzeum fotótárából)

vonása, a helyszínrajz rendezettsége és az a „tartálycsoport", amely az óbudai gázgyár jellegzetes, hangsúlyos, a városképben is érvényesülő eleme lett. Utóbbinak javaslata nemcsak az általános mérnök munkáját váltotta át az építész munkájára – Reichl Kálmán személyében –, hanem a feladat XIX. századi szemléleten alapuló megközelítését is egy XX. századi szemléletre. Meg kell azonban jegyeznünk, hogy az épületek milyenségéről sem a gázgyár építésére vonatkozó iratokban, sem az elkészült gyár számos méltatásában nem nagyon esik szó. Ez a létesítmény a főváros büszkesége volt ugyan, de leginkább csak mint Európa akkor legkorszerűbb gázgyára, amelyben az épületek egyszerűen a gyártási tevékenység keretét jelentették.

A gázgyár létesítésének az 1910. június 23-ai fővárosi közgyűlésén jóváhagyott csaknem 40 millió koronás költségelőirányzatában – amelynek fedezete erre a célra

9. Műhelyépület (mai állapot)

10. A száraztisztító épülete (ma raktár)

szánt kölcsön volt – a „magas építmények" címszó mintegy 6 millió koronát képviselt. Ebben az építési programban a munkáslakótelep még nem szerepelt, annak 1,2 milliós előirányzatát 1912-ben hagyták jóvá, az elért megtakarítások terhére. A program a kivitelezésre nagyon feszített ütemet, mindössze 32 hónapot irányzott elő. Ez szükséges volt, mivel „a budapesti légszeszgyárak elérkeztek termelőképességük véghatárához, miért is az új központi gázgyár megépítését és üzembe helyezését a legnagyobb mértékben siettetnünk kell" – írta az előterjesztés, hozzátéve, hogy ezt gazdasági szempontok is indokolják, mivel a meglévő, már korszerűtlen gyárak nagyon drágán termelik a gázt.

A gyár terveit Weiss Albert ismertette a Magyar Mérnök és Építész Egyletben, s előadása megjelent annak Közlönyében is.[11] Az alábbiakban a korabeli sajtó egy rövid összefoglalását[12] idézzük a tervről, melynek alapján épült meg a gyár.

„Az új gázgyár telke Óbudán, a hajógyári

11. A kísérleti gázgyár és laboratórium épülete ma

12. Az egykori mozdonyszín mai képe

13. Az egykori vízmű épülete, háttérben az esztergomi vasút hídja

Duna-ág mellett, a Homokos dűlőben van. A telek háromszögletes, a Duna és az államvasút körvasútja határolja. Árvíz ellen védőművekkel biztosítják a telket, amelynek 112 322 négyzetöl a terjedelme. A gázgyár nagy forgalmának lebonyolítására a gyár területén körülbelül 10 000 m hosszúságú vágányhálózatot terveznek, mely a jobb parti körvasúttal lesz összekötve. A gázgyár első nagyságát a program 24 óránként 250 000 m^3 termelőképességgel állapította meg.

Az egész gázgyár területe négy részre oszlik. Az első részben a nyersanyagokat szállítják, és itt dolgozzák fel. A második részben a nyersgázt tisztítják, és a mérő- és szabályozókészülékeket helyezik el. A tulajdonképpeni gyári épületektől teljesen elkülönítve vannak a kezelő- és irodaépületek, a műhelyek, raktárak és a munkásjóléti berendezésekre szolgáló épületek. Külön áll a két nagy gáztartó, amelyek mellett a gázszivattyúház van. A gáztartók közelében nyertek még elhelyezést a gazdasági épületek, valamint a teher- és személyszállító automobilok elhelyezésére szolgáló fészerek. Mindezektől egészen elkülönítve egy tervezett nagy parkban (terjedelme körülbelül 100 000 m^2), amit később esetleg más célra használnak fel, helyezik el a tisztviselők, altisztek, szolgák lakóházait."

A régi gázműveket a főváros nevében Bárczy István polgármester 1910. december 15-én vette át jelképesen az Általános Osztrák–Magyar Légszeszgyárak budapesti helyi igazgatóságának elnökétől,és ugyancsak jelképesen adta át Heltai Ferenc vezérigazgatónak.[13] „Budapest székesfőváros

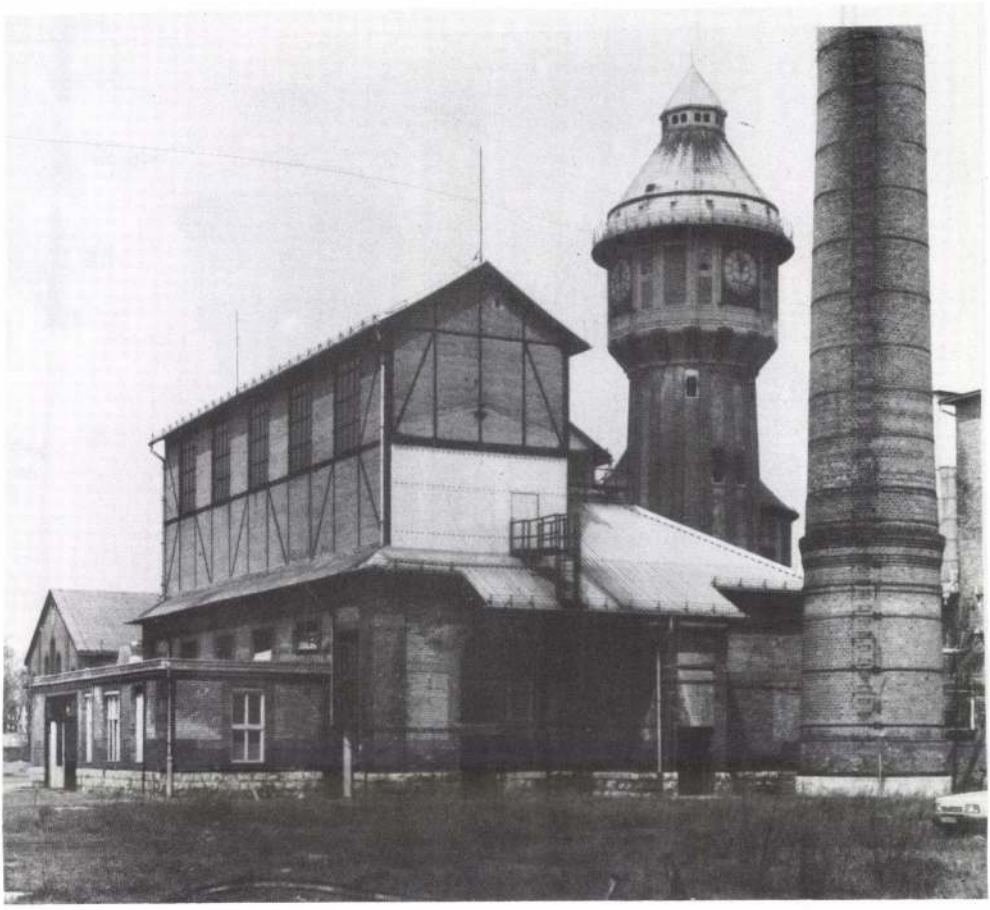

14. Kazánház, háttérben a víztorony

gázművei" mint egyéni cég 1910. november 12-én jegyeztetett be.

Az új gyár építéséhez a csaknem 2 km hosszúságú parti védmű kiépítése és a terület feltöltése már 1910-ben megkezdődött. 1911-ben folytatták le a kisajátításokat arra a 39 ingatlanra, amelyek mint szántók, szőlők, kertek képezték a tervezett gázgyár területét, és ebben az évben az utak, vágányok kiépítése mellett már a magasépületek kivitelezése is megkezdődött. Megépítésük 1912-ben nagyrészt befejeződött. A munka menetéről a félévenként a közgyűlés elé terjesztett jelentések[14] adnak tájékoztatást. Itt jegyezzük meg, hogy a gyár építésével kapcsolatos iratanyagban említés sem található arról, hogy a kérdéses terület az akkor már részben feltárt aquincumi római romterület további részét jelentheti. Mindössze „a munkák vállalatba adásának" feltételei tartalmaznak „Talált tárgyak" címmel egy teljesen általános rendelkezést.[15] Ugyanez az irat rögzíti az építésvezető mérnök[16] feladatát, aki a közvetlen vezető; kezdeményez, intézkedik, „készíti a jóváhagyott tervek alapján az összes munkaterveket, az úgynevezett pallérterveket és részletrajzokat, amelyek szerint – mint rajzbeli megrendelés szerint– kell a vállalkozóknak az építést, illetőleg minden egyes munkarészletet végrehajtaniok."

Fokozatos üzembe helyezése után az új gyár 1913. október 18-án megkezdte a gázszolgáltatást, és a régi gyárak üzemét sorra beszüntették. Befejező munkák még az üzemelés megindítása után is folytak a gyár-

15. A ma üresen álló tartálycsoport épületei

ban, melynek ünnepélyes átadására 1914. júniusában került sor. Ebből az alkalomból Budapest Székesfőváros Gázművei szép, illusztrált albumot[17] adott ki, amely az építésben közreműködők neveit is megörökíti. Köztük első helyen szerepel az akkor már néhai Weiss Albert mint a gázgyár tervezője, a kiemelten felsoroltak között megtaláljuk Almási Balogh Loránd műépítész-tanár és Reichl Kálmán műépítész neveit; a Gázművek alkalmazásában a résztvevők között Bernauer Izidor, Schön Győző (és mások) mellett Holetschnyi Rajmond nevét is említik.

Az óbudai gázgyár építészete nem kapott különösebb figyelmet a szaksajtóban. A gyárról nemcsak építése idején, de befejezése után is számos ismertetés jelent meg – nagyrészt a gyár tervezésében részt vett és a kivitelezést irányító mérnökei tollából –, ezek azonban az épületekre nem sok szót vesztegettek. Az ő számukra a létesítmény elsősorban a korszerű gázgyártás színhelye volt, amelyben az épületek ellátják a maguk feladatát.

Mindössze Rerrich Bélának 1914-ben megjelent, Reichl Kálmán eddigi munkásságát méltató írása[18] közli a gázgyári tisztviselő-lakótelep több házának fotóját, némelyiknek alaprajzát is, de semmit magáról a gyárról. Fő helyen említi viszont a kelenföldi centrálé fotóját, amit később Bierbauer Virgil egy írásában[19] példaképnek tekint „az ipari építkezések monumentális megoldási lehetőségeire", Reichl érdemeit pedig a modern építészet terén Lajtáéhoz hasonlítja. Almási Balogh Loránd munkástelepe sem kapott szakmai publicitást. Magának a gázgyárnak az építészetével a szaksajtó soha nem foglalkozott.

Ennek két dologban lelhetjük magyarázatát. Egyik, hogy míg az óbudai gázgyár a maga idejében a legkorszerűbb gázgyárnak volt tekinthető, addig építészete a maga idejében már kissé divatjamúltnak számíthatott. A másik ok pedig az lehet, hogy a gyár épületeinek tervezése nem köthető egyetlen személyhez.

A gyár tervezőjeként a felavatásra készült album egyértelműen Weiss Albertet jelöli meg, a zürichi gázgyár igazgatóját. Számára nyilván elsőrendű fontosságú a technológiai tervezés volt, de feladata szerint megtervezte az összes épületet is 1:100 léptékben, engedélyezési szinten. Néhány megmaradt rajza – például a mozdonyszín terve – a hagyományos építészeti ízlést tükrözi: egyszerű tömegek, nyerstégla, párkányok, lizénák. A kiviteli terveket itthon készítették, nyilván az ő tervei alapján, beleértve azonban mindazt a változtatást, amit egy ilyen nagy munka a megvalósítása során általában elszenved, s melynek nyoma az iratokban megtalálható. Reichl Kálmán eredetileg a nem üzemi célú épületek megtervezésére kapott megbízást, de nyilván közreműködött a gyárépületek kiviteli terveinek elkészítésében is, mert az aláírása ezeken a terveken csakúgy szerepel, mint ahogy a Gázművek részéről a tervezésben résztvevők – Bernauer Izidor, Schön Győző, Holetschnyi Rajmond – aláírásai a Reichl által tervezett épületek rajzain. Maga Bernauer egy 1910-ben közölt ismertetésében Weiss Albertet nevezi meg tervezőként, egy 1914-es írásában pedig azt írja, hogy „a munkástelep Almási Balogh Loránd tervei szerint épült, a gázgyár épületeinek tervezője és művezetője pedig Reichl Kálmán ipariskolai tanár és Holetschnyi Rajmond építőmester voltak".[20]

Ha úgy fogalmazunk, hogy a gyárépületeket Weiss Albert terveinek felhasználásával tervezte Reichl Kálmán, az nem fejezné ki eléggé azt a szűk mozgásteret, melyre Reichl lehetőségei korlátozódtak. Azt sem lehet tudni, mekkora szerepe volt Bernauer Izidornak[21] a tervezésben. Arról, hogy ő a nagyvonalú elgondolások híve, Budapest belvárosának rendezése tárgyában 1892-ben megjelent cikke[22] tanúskodik, valamint a gázgyár építési programja. Az ő érdeme a tartálytornyok összevonása, azok formai kialakítása viszont Reichl Kálmán keze nyomát viseli. Az üzemi célú épületek között is különbözőségek vannak a megfogalmazásban: a műhely épülete például más építészeti karakterű, mint a száraztisztító sík homlokzatának mértanias mintázata, a vörös és sárga nyerstégla váltakozásával hangsúlyozott, tiszta rajza, vagy a laboratórium épületén a modern építészet jegyei homlokzati és tömegformálásban egyaránt. Összességükben a gázgyári épületek két világ találkozását képviselik, Weiss és Bernauer XIX. századi hagyományokon alapuló szemlélete ötvöződik Reichl Kálmánnak a XX. század új építészeti világát ígérő gondolkozásával. Érdekességük éppen ebben rejlik. A modern ipari építészet korai példái ezek az épületek, a főváros utolsó békebeli létesítményét sajátos szépséggel képviselik.

Az óbudai gázgyárat ma már nem az eredeti rendeltetésben használják, a városi gáz gyártását felváltotta a földgáz alkalmazása, és ez a folyamat 1988-ban befejeződött. Ennek következtében az építmények eredeti rendeltetése tulajdonképpen megszűnt, azok egy részét lebontották, a megmaradtak többségét más célra hasznosítják. A területen ma a Gázművek Hálózati Igazgatósága működik, az egykori kemencék, széntárolók, koksztörők és osztályozók helye ma nagy szabad terület, és további sorsa nyitott kérdés. A gázgyár munkáslakótelepe műemléki védettség alatt áll, a régi üzemi épületek és a tisztviselői lakótelep pedig a fővárostól helyi védettséget kapott. Ennek révén s a területre készült rendezési terv és épülethasznosítási javaslatterv alapján remélhetjük, hogy a terület jövőjének meghatározásánál nemcsak annak kedvező fekvése és természeti szépségei jönnek számításba, hanem azok az értékek is, melyeket az óbudai gázgyár régi épületei képviselnek.

A gyári épületek sorsát az eredeti rendeltetés megszűnése kétségessé teheti, ugyanakkor fenntartásukat az építészeti érték megőrzésén kívül használati értékük is indokolhatja; a nagy csarnokok tágas tere többféle célnak is megfelelhet. Az óbudai gázgyár esetében előnyös, hogy az építészeti értéket képviselő régi épületek a bejáratnál, egymás közelében helyezkednek el, így a térség nagyobb (a kemencék és tartozékaik bontása után szabaddá vált) része tőlük függetlenül hasznosítható; jó esetben úgy, hogy azzal a régi épületek tovább élése is biztosított legyen.

Kaiser Anna

JEGYZETEK

1. A gázgyártás alapjait az angol W. Murdoch és S. Clegg, a francia Ph. Lebon és a német F. A. Winser-Winsor vetették meg. Első gyakorlati alkalmazása William Murdoch nevéhez fűződik, aki már 1792-ben gázzal világította ki házát. *Körmendy–Nagy–Gátszegi–Kelényi:* Szemelvények a Fővárosi Gázművek történetéből. 1856–1945. Bp., 1974.
2. „A nagy vállalkozás 2 font sterlinggel elintéződött, és a vámhivatalnoknak álcázott büszke angol meg sem pöccintette előttem kalapját, de körülbelül 4 dukátért eladta nemzete lelkét: egy gázmasinát." *Széchenyi István:* Napló. 2. k. Bp., 1982. 64–65.old.
3. *Széchenyi* i.m. 63. old.
4. A saját maga által előállított készüléken nyert gázzal működtette és a Nemzeti Múzeum oldalán elhelyezett lámpán mutatta be Tehel Lajos, a múzeum őre.
5. *Körmendi–Nagy* i. m.
6. *Basch Imre:* A gazdasági tevékenység. 571. 1. old. In: A negyven éves Budapest. Bp., 1914.
7. Külföldi szakértőként Weiss Albert mellett részt vettek a bizottságban a düsseldorfi, kölni, müncheni, berlini és nürnbergi városi gázgyárak igazgatói. A magyar szakemberek között Kájlinger Mihály mint a Mérnökegylet akkori elnöke és a Vízművek h. igazgatója vett részt. Erről bővebben: *dr. Heltai Ferenc* vezérigazgató előterjesztése Budapest Székesfőváros Tekintetes Tanácsának az új központi gázgyár építése ügyében. Bp., 1912.
8. Az a körülmény, hogy a területen római maradványok előkerülése várható, az építkezés terjedelmes irat-anyagában nem szerepel, pedig akkor már állt az Aquincumi Múzeum. Az építkezéssel kapcsolatban viszont folytak leletmentő ásatások, s jelentős anyag került a múzeumba.
9. *Heltai* i. m. 81. old.
10. *Heltai* i. m. 66. old.
11. *Weiss Albert:* Budapest székesfőváros községi gázgyárának tervezete. (Weiss Albert, a zürichi gázgyár igazgatójának az 1910. április 26-i egyetemes szakülésen tartott előadásának kivonata.) MMÉE Közlönye, 1910. 308–310. old.
12. Építő Ipar Építő Művészet. 1910. 202. old.
13. A Gázművek vezérigazgatói posztját Heltai 1910–1913 között töltötte be, utána főpolgármesterré választották. Utóda, Ripka Ferenc 1924-ig állt a vállalat élén, majd 1924–1932 között ugyancsak főpolgármester volt.
14. A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Budapest Gyűjteményében Bq. 389/73, Bq. 389/50, Bq. 389/73/3. sz. a.
15. Általános feltételek Budapest székesfőváros központi gázművének építésénél vállalati úton végrehajtandó munkákra és teljesítendő szállításokra. FSzEK Bq 389/384.
16. Valószínűleg erre a feladatkörre utal Bernauer, amikor azt írja: „a gázgyár épületeinek tervezője és művezetője Reichl Kálmán ipariskolai tanár és Holetschnyi Rajmond építőmester voltak". Építő Ipar Építő Művészet. 1914.
17. „Budapest székesfőváros törvényhatósági bizottsága és tanácsa tagjainak az óbudai gázgyár ünnepélyes bemutatása alkalmából, Budapest 1914. június hó 15-én" címmel.
18. Magyar Építőművészet. 1914. 1–14. old.
19. *Bierbauer Virgil:* Modern építészeti törekvések. In: Technikai fejlődésünk története. 2. k. Bp., 1929. 540. old.
20. *Bernauer Izidor:* Az óbudai új gázgyár. Építő Ipar Építő Művészet. 1914.
21. „Bernauer Izidor 1860-ban született Budapesten, itt szerzett diplomát a József Polytechnikumban 1880-ban. Először a villamosvasúti gépgyárban, majd egy hajógyárban dolgozott, 1889-től pedig a gázművek-nél. Az ő tervei szerint épült 1883/84-ben a ferencvárosi gázgyár. 1910-től a Fővárosi Gázművek műszaki igazgatója. *Krücken–Parlagi:* Das geistige Ungarn. Biographisches Lexikon, Wien und Leipzig, 1918. 107–108. old.
22. *Bernauer Izidor:* Budapest belvárosának rendezése. MMÉE Közlönye 1892. 101–104. old.

Weiss András, szabómester

Az 1872-es soproni naptárban szerepel a sztrájk idején. 74.old

László Ernő: A soproni szabósegények sztrájkja 1872-ben. 29.old.

Soproni Szemle, Helytört Folyóirat. XIII. 1959. Sopron

MDK

Weiss Antal

Pufi, filmplakát
Apolló Mozi

Az önkéntes őrsereg verbuváló délutánja

1885-1960. M. plakáttört. kiáll. MMes.1960.

Weiss Antal MDK

Pufi, filmplakát, 1914

Apolló Mozi, é.n.

Az önkéntes örsereg verbuváló délutánja, é.n.

Mücsarnok 1960. Magyar plakát-történeti kiáll.

M.D.K.

Weiss Antal

Karinthy Frigyes moziszkeccséhez rajzolt plakátot. A közlemény dicséri a plakátot és megjegyzi, hogy "...neve csak Pesten uj. Magyar ember, aki sokáig élt Münchenben, Lipcsében, Drezdában és plakátjaival ottis feltünést keltett.

"Halló miujság" c. rovat közleménye.
Szinházi Élet. Bp. 1914. május 31.- juni.7. III. évf. 22. sz. 22. lap.

.I.I.

Weiss Antal

grafikus

A művész plakátjai a Magyar Nemzeti Galéria gyűjteményében találhatók

P. Brestyánszky Ilona: Az ezt a művészete...
Művészet, 1974 június - 4 lap.

WEISS, Anthoni Löfgren

Porvoo, 1726

An 1997 248.

4. Szent Borbála vértanúsága

A szárnyak túlsó oldalán:

1. Alamizsnás Szent János és Szent Márton

2. Szent Imre és Szent Henrik

3. Szent István és Szent László

4. Szent Kozma és Dömjén

A predellán szintén festve a gyermek Jézus Mária
között, két felől egy egy térdeplő donátor, fé
oromdíszben Krisztus a keresztfán, Mária és
szobrocskája.

A szentélyben mennyezetes pad léczkeretekben fe
virágékítményekkel s felirattal: Hoc opus fieri
Georgius Draskóczky de eadem Jur. Nc
thurócziensis. Anno Domini MDCLII. Kettős t
felirattal: Petrus Gazar Anno 1652. Hasonló sti

WEISS Anton

GÁT Eszter: Pest-budai zongorakészítők. =
Tanulmányok Budapest Multjából XXIII.Bp., 1990

184. p.

40 (L) (with E. Tanner) 'Mediaeval Stone Capital', *The Ti*
Rufus and Abbot Gilbert Crispin carved on a cap
Westminster Abbey, but now lost).

* 41 (A) 'A Group of English Medieval Doorknockers', *Mis*
zur Vollendung des 60. Lebensjahres am 13. Januar 19
111 – 118.

* 42 (A) 'A Sculptured Head attributed to the Maître de Ca
Museum, Cambridge), *Burlington Magazine*, CVI,

* 43 (A) '1066 and Architectural Sculpture', *Proceedings of th*
87 – 104.

* 44 (Bc) 'La sculpture à Payerne'' in *L'Abbatiale de Payerne,*
Vaudoise, XXXIX, Lausanne, 1966, pp. 139 – 164.

45 (Bc) 'The Contribution of the Orders' in *The Flowering*
Evans, London, 1966, pp. 63 – 80. Second edition

46 (R) *Anglo-Saxon Ornamental Metalwork 700 – 1100 in the*
Wilson, London, 1964. *The Archaeological Journal,*

47 (A) 'Romanesque Objects at Bury St Edmunds', *Apollo*
407 – 413.

48 (R) *Romanesque Cathedrals and Abbeys of France* by M. A
1966. *The Journal of Ecclesiastical History*, XVIII, No

49 (R) *Bicorporates. Studies in Revivals and Migrations of Art*
Copenhagen, 1967. *The Times Literary Supplement,*

50 (R) *Architecture and Sculpture in Early Britain: Celtic, Sax*
London, 1966. *Apollo*, LXXXVI, December 1967, p

51 (Bc/N) (with Anton von Euw) 'Plastik im 12. Jahrhund
Das Mittelalter I, edit. H. Fillitz, Berlin, 1969, pp.

52 (Bc) '12th Century Craftsmanship' in Sir Winston Chu

WEISS, Benedikt, pozsonyi fazekasmester

B. W., bürgerl. Hafnermeister, 3 napos fia meghalt.
(1827, 913 l)
B. W. 2 éves lánya meghalt. (1835, 239 l)

B. W., bürgerl. Töpfermeister, 6 éves lánya meghalt.
(1841, 216 l)

B. W., bürgerl. Hafnermeister, 4 hetes fia meghalt.
(1846, 624 l)

—

Pressburger Zeitung
(Genthon)

Weis Clara

kiáll.

Nemzeti Salon

1932. nov.

Föv. képt.

Weiss ,David M.D.K.

Festetics György arcképe /rézmetszet Vincenz Kininger rajza után /
repr.

Keresztury-Tóczey-Falvy: A magyar zenetörténet képes-könyve Bp. 1960.

154.1.

Weiss Dávid

Ötvös

meghalt 1601.

BRASSO
RE. 201.

Weiss David

ötvös

irod + 1601. ápr. 10

Gy. Brassó Erd. Muz.

382

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása

Engedély

.....

a műhelyfőnök vag
aláírá

8. sorsz. Műhelyi minta. —

Weiss David

Ötvös † 1601.

lásd

Gyárfás Brassó 98

..... *műhely.*

vfőnökség!

v..... hó.....n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

am.

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Weiss Dávid

rézmetsző

MDK

"Mária királynő"

arckép - rézmetszet

Ismeretlen német festő - Alconiere - David Weiss

Az előkép egykor a Magy. Tört. Képcsarnokban volt

63.o.

Rózsa György: Ehrenreich Ádám forrásai.

Művt. Írt. 1959. VIII. évf. 1. sz. 61-67.o.

Weiss /Dávid/ MDK

"Festetich György"

arckép - rézmetszet 1827

Kininger - ~~John~~ Weiss - Ehrenreich

63.o.

Rózsa György: Ehrenreich Ádám forrásai.
Müv. Ért. 1959. VIII. évf. 1. sz. 61.-67.o.

Weiss David MDK

(1775 - 1846)

bécsi metsző,

rivaló tagja a csoportnak,

amely John példájára pontozó-

modorban dolgozott.

Rózsa G.: Friedrich John...

Acta Historiae Artium 1956. IV Tom.

1-2; n. 147; o.

Weiss David

Bečí vérm.

l.

Kazinczy lev

XII. k.

131, 209, 227,

234, 285, 316.

339. l.

Weiss David

festō

1775-1846

l.

Karinczy lev

XXI. k.

735. l.

528. l.

Weiss David

rezm. Bécs

1775 – 1846.

l.

Bielz Portrat

652.4.

Öskori kis (púpos?) ölör maradványa

VI. 19

— bölény maradványai VI. 19

Weiss David

l.

Mel Estkipt.

62, 86. P.

Teb

94-1 DEC -

20 f
MAGYAR KIR. POSTA

„Európa"

Film-, kömp-, lapterjesztő és
körkiadó RT.

Budapest

V., Rothermere u. 12. III.

2

Weisz David

rezm

l.

Baresayegri varunz

26-l

Weiss David

rézm.

Kisszántói Pethe Ferenc
arcképe. Kaergling rajza
után metszette fenti

Repr.

Domanovszky Sándor

Magyar műrelődéstört
V. k. Bp. é. n. 204,
669. l.

652
655
609

Weiss Dávid

vérmetszo.

Pesten 1814–1819-ben.

1. Reváí mellszobra (L. Kazinczy Ferenc Minden Munkái. Pest. 1814. 8 r. III k.)

2. Pethe Ferenc arcképe. Kaerglinger után, kontozott modorban.

Tud. Gyűjt. 1819. IX k.

Nagy Iván. Magyarországi képzőmüvészet a legnégyebb időktől 1850 ig. Szerindők. 1874 évf. 203. l.

EK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK ELNÖKSÉG
ÉS A
JVELŐDÉS SZERKESZTŐSÉGE
ELNÖK és SZERKESZTŐ:
S, **BUDAPEST,** II., APOSTOL-UTCA 6. TELEFÓN 57—7—7

yi Zsuzsanna

úr hölgynek,

Budapest,

XI. Budafoki ut 10
tér

Dav. Weiss

vézmetsző

Kis-szántói / Pethe Frentz /
Elme, Szabad-lélek, Nyilt-
sziv, Nemzetszeretet meg /
Mimkásság kezesek – Nem-
zete Dísze – marad /.
Jelzése: Kaergling del.;
~~Dav.~~ Dav. Weiss sc:
vegig pontosott modorban,
az egyszerű vézmetszetek között
első rangu helyet foglal el.

Tudom. Egyt. 1819 évf IX
kötet mellékelte.

Dav. Weiss sc.

Báróczy Sándor

Rezin. mellszobor

Wsm. pantszóth

m. Oval Edelbe

jes

Gen Szeji

Weis David

Joseph Erzherzog von Oesterich (ign) / Palatinus von Ungarn.

Rezin. folio. oval, pontosott m.

Dav. Weiss sc.

Kiadta Artaria et Comp.

Weiss David.

Lárd
Singer Ctr

Első Mária / Magyar Ország Királynéja / Zsigmond Király Hitvese. (Ugyanezen szöveg latinul is) (Született 1370, meghalt 17. Máj. 1395.) Eredeti Képe Pesten Jankowich Miklós Úr Képgyűjteményében találtatik. Jelz.: F: H: Kohn del. Dav. Weiss sc. Rézmetszet pontozott modorban; 4°

Weiss David

rezm

Ferdinando / Principe Reale di (crimer) Ungheria e Boemia / Arciduca d'Austria e Principe ~~po~~ regnante (di Salisburgo &c. &c.

Legalul ... Aurea condet / Saecula ...

Rezn. 4. pont. oval ezet Giuseppe Lazzardelli dip. 1803. Davide Weiss inc.

Weisz D

Erzsébet (szent) 10051

Derékon alól, balra, feszületes csipkekoronával, fátyollal és kivágott ruhában. Felirata a kép alatt:

ELISABETH, DIE HEILIGE

alól balra: Nach d. Orig. Gem. auf d. Wartburg v. S. Weygandt
jobbra: Dav. Weisz sc. Viennae.

Am., mér. a vk. 10.8 : 7.9 cm.

Szn. 41-99.
120-99-15.

Weiss

Charles / Archiduc d'
Autriche / Dedié á
Son Altesse Royale /
Le Prince Albert /
Duc de Saxe Teschen
&c etc. /
Rein. folio. portrait.
Peint par Monsorno
Gravé par Weiss.
Par Artaria et Comp.
a Vienne.

József-nádor:

Mellig, ~~hatnyolczadig~~ jobbra fordulva, és tojásdad medaillonban (van ábrázolva). Rövid hajat, bajuszt és barkot hord. Nyakra valója felett az aranygyapjás rendet s mellén a szt István rend csillagját, melynek szalagjás ~~vállán~~ ~~átvetette~~ is hordza, ~~át van vetve~~, viseli. Atillája s panyókára vetett~~en látható~~ premes mentéje zsinóros. Felirata a kép alatt két sorban:

„Joseph Erzherzog von Oestreich
Palatinus von Ungarn"

alól középütt: „Dav: Weiss sc."
s legalól: „Wien bey Artaria & Comp."

Punctirowa, méretei a medaillonnak 17.3: 13.5 s a réslapnak 28.8: 21.6 cm.

Metszette: Weiss D.

9229. 140/95 № 134.
413 (irás előtt).

2519.

Sipos Pál — Kazinczynak.

Tordos 20a Sept. 813.

Kedves Barátom!

Vetted é néked ajánlott kis Munkámat? Nékem nagy kedvem telik abba, hogy a' te neved is ott légyen. Gondolom Prof. Rumi által fogod eszközölni egy oljan Zeitschriftbe való iktatását, a' meljnek directe tárgya lészen. Egyébaránt én készen állok a' béiktatásért meg fizetni; valamint a' tábla kinyomtatására se sajnáltam volt költséget tenni; de ezen az uton tzélt nem érhettem.

A' nyáron együtt voltam nehány ízbe Döbrenteivel: nálam egyszer, B. Nalátzynál, és B. Bánffy Lászlónál két ízben. Egésségedért ittunk mindenik ízben. A' többi közt N[éhai] Gr. Török Lajosra írt versedet olj enthusiasmussal olvasta fel nálam, hogy azok kéttszerte szebbeknek és felségesebbeknek tetszettek.

Az ő Almanachjáról kijött már a' jelentés: fundusul szép ajánlások vagynak eddig is, reméllhetőképen jól fog el indulni. Az ide zárt Elegiát oda szántam, de hogy addig is lásd, és ítélj róla, ide accludalom.[1]

Megesett e már a' Pesti nevezetes Bérmálás; mert hallom, hogy Calvin létedre te is a' kereszt atyák közt vagy számlálva?

A' Bartsai Árnyékához írt Ódámot B. Nalátzy ki nyomtattatta; de képzeld miképen? Szégyellem meg is küldeni tenéked: Cons. Kenderesi Mihályt minden órán várom; meg igérte hogy jószágából viszsza jövő uttyába ejt, és meg fog Tordoson látogatni.

Ne felejtkezz' el

barátod
Siposról mpr.

Az Ajánló levelen, a' hol szükségesnek látod, változtass és igazitts rajta.

[Eredetije a M. Tud. Akadémia könyvtárában: M. Irod. Lev. 4r. 31. sz.]

[1] Nincs a levél mellett semmi melléklet.

4.) Paramythek, Szalamandrin, Mesék. — 5.) Bácsmegyei és a' mik mellette állanak. Ez leend az első Lieferung.

A' második ez: 6.) Yoricknak érzékeny útazásai. 7.) La-Rochefoucauld. 8.) Osszián és Klopstock. 9. 10.) Gesszner.

A' harmadik Lieferung állana: 11.) Pályaírásomból a' Tübingi kérdésre. 12., 13., 14., 15.) Egyéb darabjaimból, Recensióimból.

A' negyedik Lieferung 16—20.) Leveleimből, mellyeket újra dolgoznék 's méltónak tennék hogy közre eresztessenek. Ezen Gyűjtemény mind azt foglalná magában a' mit prózában írtam 's ezután fognék. Verseim külön jelennének-meg.

Szemere Pestről nehány rendbeli levelet írt hozzám is, mátkájához is. Az eggyikben közli Kölcseynek valóban szép Sonettjét.

A' REMÉNYHEZ.

1813.

Szelíden, mint a' szép esttünemény,
Kecsekkel bájorczádon, mint Auróra,
Borúlsz reám, setét sohajtozóra,
'S megenyhül sorsom, a' vad, a' kemény.

De most nem tűnsz-fel nékem, szép Remény;
A' végezet czélomtól messze szóra.
Faggat, gyötör, rettegtet minden óra,
'S küzdell keblemben minden érzemény.

Ah, jöjj, 's ringassd-el e' nagy kínokat!
'S, mint Endymion a' csendes rózsaberken,*
Hagyd, éljek boldog istenálmokat.

'S ha lelkem eggykor álmaiból felserken,
Mint a' kedvest Chitóne'** lángjai,
Lepjék orczámat hölgyem' csókjai.

KÖLCSEY FERENCZ.

Élj szerencsésen kedves barátom. Mélt. Consil. Urat és Ő Nagyságát a' Consiliariusnét tiszteld nevemben azon tisztelettel, mellyet eggy gyermekét bölcsen nevelő szüle érdemli [!]. A' mi barátunkat öleld nevemben.

[Eredetije a M. Tud. Akad. könyvtárában: M. Irod. Lev. 4r. 119. sz.]

* Jobban így volna a' scansio miatt: 'S, Endymionként a' szép rózsaberken. —

** Chitóne az az Lúna. — Mind a kettő Kazinczy F. jegyzete.

Ugyan ezen napnak estvéjén vevém Trattnertől a' Báróczy' munkájit 's azon levelét, mellyben barátságos ajánlást tészen munkáim' nyomtatások eránt. — Az ő érdeme és a' Tiéd, kedves barátom, ezen munka' kiadásában (a' Báróczyét értem) hálás tiszteletemet érdemlik. De hagyd elmondanom, hogy a' Báróczy képe' meglátására szintén megrezzentem. Átkoztam Németjei, hogy mindég másképen dolgoznak mint az ember nekik hagyja! *Büszt*, és *nyitott*, az az csillagos, *szem!* — Büszt, és a' vállakon úgy a' haj, mintha az alabaster vagy gipsz büsztön *valóságos haj* nyúlna el! — *Büszt*, támasz és láb nélkül! Ezek megtanítanak, hogy ezután semmit ne tétessek míg magam meg nem látom. Ha az idő engedte volna, hogy velem közöltessék, most ezen inconveniensek el volnának mellőzve. Mi könnyű volna a' szemből a' megjegyzett kerekséget elvenni 's a' támaszt mellé csináltatni! 'S még kérni foglak, hogy nyerd-meg Trattner Urat, hogy a' réz küldessék-fel Weiss Dávidhoz, a' ki ezeken segítsen. Legalább száz nyomtatványba illyen igazított levonásokat kellene tenni.

Irigylem szerencsédet kedves barátom, hogy Vidánknál olly szép napokat töltél: de egyszersmind köszönöm barátságodat, magadnak és a' mi kedves Siskovicsunknak, hogy kedvemért oda fáradátok, 's sajnálom hogy reményetek meg van csalva. Ez a' háború engem igen nagy örömektől foszt-meg. Bár béke volna vége minél elébb. Minden tekintetekre nézve óhajtom azt hazámnak 's magamnak 's házam népének.

Hogy Tatayval megbékélétek, annak igen szívesen örvendek. Reménylettem hogy megenyhül gyúlodalmatok. Vigyázzatok, hogy valamelly történet ismét fel ne bontsa a' szép kötést. — Én mind neki, mind néked írtam midőn Vidának is írtam. 'S téged arra is kértelek, hogy Kézírásaimat küldd vissza, mert nem akarnám idegen kezek között hagyni míg a' háború tart, 's osztán még magamnak kell végig futnom, hogy az orthographia és némelly újítások eggyformán légyenek minden Kötetben. Szemerével (ki épen ma eggy hete leve vőlegény) sokat tanácskozám munkájimnak kieresztések eránt, 's már meg van határozva mit cselekszem. Halld addig is, míg bővebben értesítlek, 's barátságos gondjaidat kikérendem.

A' kötetek így állanak: 1.) Szívképző Regék, könyvekre nem osztva' 's eggy vagy két újjal megtoldva; 's bár Tódorral 's Flórával is! — 2.) Göthe és Yorick levelei. — 3.) Emília és Minna. —

Urat. Markosnak meg nem mondhattam az izenetet, mert a' múltt Terminuson nem vólt Kállóban, és régen is nem láttam.

Többire betses Uri Favoriba ajánlott, változhatatlan Tisztelettel maradtam A' Tekintetes Urnak

Petneházán, 16-a Sept. 1813. alázatos szolgája
Szűts Dániel mpr.

Az Aratókra és Nyomtatókra tett költség.

Gabona liszt	6 véka	
Búza liszt	2 —	
kása	½ —	1 F.
paszuly	½	30 xr.
só öt itsze		45 —
szalonna hat font	2 —	
hús tizenkét font	1 —	
Áldomás kétszer		48 —
Vaj másfél meszszely		45 —
	6 ·	48.

Tekintetes Kazinczy Jósef Urat tisztelem.

A' széna is be van hordva, egy kis kazal, mellyben tíz, és egy boglya, mellyben hat szekérrel van.

[Eredetije Becske Bálint birtokában.]

2518.

Kazinczy — Helmeczy Mihálynak.

Széphalom Sept. 19d. 1813.

Kedves barátom,

Törteli leveledet Vármegyénknek Tisztválasztó-széke alatt, (Sept. 16d.) vettem. Erről minthogy Zemplényi vagy, és embereinket ismérheted, csak azt jegyzem-meg, hogy a' 36 esztendőkig szolgált Consil. Horváth László eléggé gyenge volt le nem tenni hivatalát, 's 13. voksot kapa a' megmaradásra, midőn Szemere István, eddig második, most első V. Ispánunk, 372 voksot nyert a' fentebb lépésre. Második V. Ispánunk leve Horváth Tamás, eddig Fő Notar. — A' Bodrogközi járásban Fő szolgabíró Szőgyéni Ferencz, 's Vice szolgabíró Koresma Pál. Báró Sennyei János él, egésséges; jelen vala, 's örvendez, hogy Horváth László, kivel sok baja volt, valaha kimozdúlt.

Kazinczy Ferenc levelezése
XI. k.

JEGYZETEK.

2492. Kazinczy e kelet és hely nélküli levelét, mint tartalma mutatja, még az 1813. év januárjában írta; 1812. decz. 26-kán ért haza Ér-Semlyénből, a mire e levél első soraiban is céloz; de a 2. lap 2. kikezdés 5—8. sorai mindennél világosabban bizonyítják, hogy Kazinczy e levelét csakugyan a mondott időben írta: az 1813. jan. 7-kén Kazinczy Klárához intézett levelében ugyanis azt mondja (*X. k.* 217. lap.), hogy Dercsényi (német) levelét közlötte a Regmeczen lakó két testvérével, a miért Dercsényi és Kazinczy Klára is megnehezteltek reá. V. ö. a *X. k.* 2366. számú levelével.

2493. Cserey Miklós e kelet és hely nélküli levelét 1813. június végén vagy július elején írhatta; ugyanis a 4. lap 2. kikezdés elején ezt olvassuk: «Tsudálkozom, hogy B. *Ötves a' tsupa Administratorságot fel válolta.*» Erre vonatkozólag a *Magyar Kurir* 1813. évf. 47-iki (jún. 11.) számában a következő híradás olvasható: «Tekint. törvényesen egyesült Gömör és Kis-Hont Vármegyéknek, mellyek néhai Tóth-Prónai *Báró Prónay Gábor* Cs. Kir. titkos Tanátsos Úrnak halála után tsak nem két esztendei özvegységben éltek vala, Administrátorává Mélt. Vásáros-Naményi B. *Eötvös Ignátz* Csász. Kir. titkos Tanátsos Urat, kedves Magyar Hazánk legféltőbb kintsének a' Sz. Koronának egyik őrzőjét Administrátorává tenni méltóztatott Eö Fels., a' ki a' múlt Sz. György Havának 28-ik napján iktattatott bé azon méltóságos hívataljába, számos úri Rendeknek és Karoknak jelenlétekben.»

2494. Kazinczynak e levele az 1813. év májusában kelt, mikor még a felesége Antoninus nevű fiával várandós állapotban volt.

2495. 7. lap 3. kikezdés 2. sor: «Sürgessd tehát *Varju* Uramat, hogy közölje veled a' mit tud felőle (Csehy J. felől).» V. ö. a *X. k.* 2485. számú levelével s az erre vonatkozó jegyzettel.

2496. 9. lap alúl 5. sor: «Nékem legjobban tettzet *Fáy Náni*, a' *ki Bernáth Kiss Asszony.*» Dessewffy József valószinűleg Fáy Ferencznére Bernáth Annára hívatkozik. V. ö. a *M. P.* 379. lapjával.

10. lap utolsó kikezdés: «A Bátyám Samu Bétsbe ment . . .» V. ö. a *X. k.* 2457. számú levelével.

2497. 12. lap 2. kikezdés: «*D. Weiss* a' Bécsi jobb metszők között áll, 's nekem kedvesebb mint *Pfeiffer.*» *Weiss Dávid* híres rézmetsző a XIX. század első felében, 1775. jan. 15-kén Strignón (Dél-Tirol) született s 1846-ban Bécsben halt meg. Ifjú éveiben Mark Quirin jeles tanítványa volt 6 évig, e mellett Maurer és Füger műtermeit is gyakran látogattá. Római tanúlmánya után állandóan Bécsben telepedett meg, a hol igen sok munkával halmozták el. L. Wurzbach id. műve, LIV. köt. 93—97. lapjait.

*Pfeiffer Károly Hermann*ra nézve l. a *X. k.* 2341. számú levelét s az erre vonatkozó jegyzetet. (527. l.)

13. lap: «*Az Olvasóhoz.*» Kazinczynak itt közlött előszava sokban különbözik a Báróczy Sándor művei előtt megjelent előszótól; a gondolatmenet ugyan meg van tartva, de az egyes kifejezésekben annyi eltérés mutatkozik, hogy le kell mondanom a variansok közléséről; az egész kiadott előszót közlenem kellene.

2499. 18. lap alúl 15. sor: «Sok szépet hallott *Márkus* Itélő Mestertől.» Vagy *Márkus József* kir. táblai bírót, vagy, a mi valóbbszínű, *Márkus Ignáczot* érti, a ki már ekkor a Sz. István-rend kiskeresztese volt, később 1825-ben a kir. kanczelláriánál titkár és tanácsos. L. Nagy I. id. műve, VII. köt. 329. l.

20. lap 3. kikezdés: «Adalbert Fiam most honor. V. Notarius.» *Sárközy Albert* (1790—1860) ekkor lett Somogy vármegye tiszt. aljegyzője; 1817-ben rendes aljegyzővé, 1830-ban főjegyzővé választották; mint ilyen az 1832—6. országgyűlésen követül működött, majd alispán volt; 1848-ban főispánná nevezte ki a király. L. Nagy I. id. műve, X. köt. 60. l.

Alább a 4. sorban említi *Kázmér* fiát, a ki Fejér vármegye alispánja volt a negyvenes években, később pedig a hétszemélyes tábla bírája. L. Nagy I. id. műve, u. o.

22. lap fölül 3. sor: «Azt is hallom, hogy ott lévő *Camer. Praefect. Ötsémnek* is szerentsétlenségéhez sokat conferált legyen» (t. i. Rhédey L. gr.). Érti *Sárközy Gábort*, a ki a nagyváradi kamarai uradalom igazgatója s több megye táblabírája volt. L. Nagy I. id. műve, u. o.

A levélhez való függeléket *Horváth Ádám* írta.

2501. 26. lap kikezdés: «Gyuri siet,» t. i. Szemere György, Sz. Krisztina öcscse; l. a köv. lapot; az egész levelet v. ö. Szemere Pál életrajza (összegyűjtött munkái, I. k.) 20. lapjával.

2503. A levél eleje: «Szemere barátunk ma fog jegyet váltani Lasztóczon *Szemere László* . . . leányával». Szemere László — mint a *M. P.* 397. lapján Kazinczy följegyzi — 1748. jan. 15-kén született s 1812. decz. 14-kén halt meg. Krisztinán kivül még három gyermeket hagyott hátra: Terézt, 1812. szept. óta Bay Józsefnét, a ki 1827. aug. 5-kén halt meg; v. ö. a *M. P.* 398. lapjával; az előbbi jegyzetben említett Györgyöt és Miklóst, a költőt. (V. ö. Váczy János: *Szemere Miklós költészetéről* cz. tanúlmányával; Egyet. Phil. Közl. 1888. évf. 264—273. és 363—379. l.)

Kazinczy Ferenc levelezése

XI. k.

WEISS, David Szőfaragó és szobrász

Vörösterony 1654, 57

Ars 1997 248.

Háj R. k. pléb. templom

Középkori eredetű a XVII-XVIII. században ú
hajós templom, melynek csak déli kapuja
keresztkút kehely alakú, szögletes meder
századbeli. A sekrestyében Madonna szobor fáb
XV: század, átfestve.

A sekrestye szekrényében:

1. Apró feszület a XVII. századból öntött réz corp
2. Mária virágkehelyben, vert ezüst dombormű
XVII. sz.

Nyugati toronyban négy XVII. és XVIII. századbe

Jezernyicze R. k. templom

Szentmária fiókegyháza.

WEISS Emilia
?
grafikus (Izraelben él.)

Banner Erdély

Weisz Emilio
festőművész

(*) A Nemzeti Szalón kiállítása. A Szinyei Merse Pál Társaság a Nemzeti Szalónban ma megnyíló tárlatán a sok értékes fiatal festő között is feltűnik *Weisz* Emilió, akinek nevével már évekkel ezelőtt is találkoztunk a Nemzeti Szalónban. A fiatal, tehetséges festőművész képei közül a *Merengés* és *Giuseppe barátom* című pasztelljei komoly érdeklődésre tarthatnak számot, amelyeket a színhatások és az új színmeglátások tesznek különösen értékessé.

Magyar Hírlap
1929 V. 5

Újra be kell mutatni: ..... n .....

Magyar királyi államvas

Iktató-szám ..... 19 ...

..... osztály.

A beadvány { száma ..... / kelte ..... / beérkezése .....

Tárgy:

..... db melléklet ..... csomag ..... súly

Tis
Ös
Kia
Elő
Utó
Ös
Egy

MDK

Weisz Emilió

Leányka feje, past.

Divathölgy, "

Egyéb köztulajdonból elveszett műtárgyak jegyzéke
Bp. 1952.

Weiss F.

Neuwirth C. - Holzer terve: a királyi palota udvari homlokzata 1856-ban. Reprodukció.

Tóth Endréné: Budapest Enciklopédia, Budapest, 1970.

3631

FERDINAND
HUBNES WEISS, pékmester

A soproni pékek a tizennyolcadik szazad elején kezdik magukat "Weiss beck"-nek nevezni.-Ez nyilvan a specializálódás jele.-1730.majus 24-én Ferdinand Hübner Weiss is igy került a polgarok soraba. 156.old. 34.je

DOMONKOS OTTÓ: A soproni pékház és a pékek XVI-XIX. századi céhemlékei 143. old

A FRABONA. A Győri Xantus János Muzeum Évkönyve, 17.sz. Győr, 1975.

WEISS F. litográfus M.D.K.

/XIX. sz. első fele/

Kossuth korteseinek diszmenete a Nemzeti Muzeum elött /szinezett litográfia/ 1847. repr.

Cennerné Wilhelmb Gizella: Magyarország történetének képeskönyve 896-1849. Bp. 1962. 294-295.l.

MDK

Fr. Weiss

Schoen Csillaggyüjt . 33.2.

WEISS Franz, Köfaragózegéd Pozsony-
ban

F. W. Steinmetzgesell, 1 éves lánya meghalt.
(1790, 1811)

—

F. Weis, Steinmetzgesell, 42 éves feleége meg-
halt. (1797, 1791)

—

Preßburger Zeitung
(Genthon)

WEISS, Franz, pozsonyi kőművesegéd

F. Weis, Maurergesell, 8 napos lánya meghalt.
(1822, II. kötet, 537 l)

—

F. Weiss, Maurergesell, 8 napos lánya meghalt
(1822, II. kötet, 642 l)

—

U az, 3 éves lánya meghalt (1823, I. kötet, 276 l)

—

Pressburger Zeitung
(Genthon)

WEISS FERENC/

pesti kályhásmester, 1774 és 78 között
több írben is dolgozott a péceli Rá-
day-kastélyban

Zsindely Emdre: A péceli Ráday-kastély. Bp., 1957.
/Klny. Müvészettörténeti Értesitő 1956.évf./253-76.l.

/264

Weiss D.

becsi rézmetsző

1.

Karinthy Ferenc levelezése

XI. k. 12. l.

171. l. 269. l.

tung[1] ezt írja: «... *a mostani lengyel király is az astronomia iránti tiszteletének ad kifejezést, amikor Litvániában és Lengyelországban saját költségén emelt és a legkitűnőbb eszközökkel látott el csillagvizsgáló tornyokat. A plánéták pályafutásának észlelésére — amivel szabad óráiban maga is gyakran foglalkozik — Varsóban a királyi palotában rendezett be egy ilyen épületet és itt szándékozott ez a fejedelem egy Pallustricum nevű, kiváló csillagászati eszköz használatára bizonyos nemű mozgótetőt készíttetni, mely minden világtáj felé fordítható és az eddigieknél tökéletesebb legyen. Hell Miksa úr, a híres cs. k. udvari csillagász azonban ilyen gépezetet az egri püspöki és a budai egyetemi csillagásztorony számára már előbb kigondolt. A lengyel király erről hallván, kérette a híres férfiút, küldené el neki ennek mintáját. A király a közlött kitűnő találmány feletti örömében Hell úrnak egy nagy aranyérmet küldött, mellyel ősfelsége az érdemeket szerzett elsőrangú férfiakat szokta kitüntetni, a következő irat kíséretében:*

Főtisztelendő Úr! A mozgótető mintáját, melyet nekünk küldött, hogy az égi mozgások kényelmesebb megfigyelésére a mi csillagvizsgáló tornyunkat is hasonlóval láthassuk el, néhány nappal ezelőtt vettük kezünkhöz. Nagy örömünk tellett benne és pedig nemcsak azért, mert a tudományok tekintetében legérdekesebb férfiú, a most élő csillagászok dísze annak alkotója, hanem azért is, mert mi a híres felfedezőben iránt unk kiváló hajlamot és buzgóságot tapasztalunk arra nézve, hogy a tudománynak országunkban való előmozdításában nekünk segédkezet nyujtson».

A király levele ezután megemlékszik a Hellnél Bécsben adeptuskodott lengyel csillagászokról is. Kéri, fogadja szívesen a neki küldött érmet.

Az érem ott szerepel Hell hagyatékában: «*Egy aranyérem a lengyel királytól ... 80 (rajnai) forint*».

Az egri kupola vasváza máig az egykorú eredeti szerkezet, a vörösréz köpönyeget a világháború alatt 1915-ben leszerelték. Állítólag a Fémközpontnál elkallódott és tulajdonképeni hadicélokra soha fel nem használták. Az ugyanekkor cinkezett vasbádogból készült mai pótlóköpönyeg a szerkezeti váz formáját követi, tehát a kupola harangalakja megőrződött, azonban a régi köpönyegnyílást az 1915-iki egri bádogos nem csinálta meg az új bádogköpenyen s így nem tudható, milyen volt az eredeti nyílásszerkezet.

A budai királyi palotában elhelyezett egyetemi csillagvizsgáló tornyának két forgókupolája szintén Hell terve alapján készül. Hell 1779 február 19-én ad utasítást az építést vezető Páter Weiss Ferencnek s a minták céljaira nála lévő pénzekről is ekkor számol be. Április 14-én közli P. Weiss-szal a kupola építéséhez szükséges méreteket. 1780 június 9-én azt írja, hogy «*legközelebb elküldi számára a saját feltalálása*

[1] *Hankó* i. h. *Pinzger* i. h. Heller Ágoston: Egy magyar csillagász kitüntetése száz évvel ezelőtt. Term. Tud. Közl. XII. (1880) 235. o.

Bev egriott

szerint készült mozgatható Torony mintáját». Közli, hogy egy ilyet a lengyel király számára is szerkesztett, aki nagyon hálás volt ezért. Megjegyzi, hogy ezt szándékosan emeli ki, mert a budai forgatható kupola, illetőleg az egész obszervatórium berendezése közben folytatott munkáinak még utiköltségeit sem kapta meg.[1] Ebből az következtethető, hogy mégis a budai volt a harmadik forgókupola.

13. **Hell levelezése Eszterházyval. Halála.** Az egri Érseki Levéltár Hellnek 28 levelét tartalmazza, melyek a 18. század tudománytörténetére vonatkozólag rendkívül becses adalékokat szolgáltatnak. Teljes kiadásuk méltán egészítené ki a Pinzger által kiadottakat, ugyanis az egri levelezés tisztára magyar csillagászattörténeti, tudomány- és egyházpolitikai történeti vonatkozású.

Hell 1776 november 22-én megküldi Eszterházynak az általa szerkesztett «Ephemerides» 1777. évi 21. kötetét, melyben Madarassy néhány megfigyelését is közölte. «*Ismerje meg ebből minden astronómus Excellentiád páratlan bőkezűségét, hiszen «Ephemerides»-eimet ismerik Itália, Anglia, Franciahon, Némethon, Dánia, a Schweitz, sőt a Moszkovita Birodalom, de Kína és Amerika astronómusai is.*» Ez igaz is volt, hiszen Karl Joseph von *Püchler* báró, a bécsi udvari kancellária főtanácsosa 1779 október 3-án behatóan érdeklődik Eszterházynál az egri Specula műszerei iránt.

A magyar újságírás is foglalkozik Egerrel. A *Magyar Hirmondó* például 1781-ben számol be az egri csillagvizsgálóról.[2] «*Egerbenn a' Néző-torony már egészen el-készült, A'Császári királyi Udvari Astronomusnak, Főtisztelendő Hell Úrnak hiteles mondása szerént ennél külömb Néző-Tornyot nem igen látni Európábann. Mellyel-is mostani Püspök Úr ő Excellentiája Esterházy Károly Gróf Úr nevezetes Ditsőséget szerzett soha el nem enyészendő hirének-nevének. A' hozzá való eszközök, mellyek messzünnen öszve-szereztettek, 15 ezer Forintoknál jellyebb betsültetnek. Mostani Gond-viselője, Fogarasi Uram*[3] *ama nagy hirű nevezetű Hell Úrnak tanítványja. E' szerént Magyar Ország most három nevezetes Néző Tornyokkal ditsekedhetik: az első idejére nézve a Nagy Szombati, második a Budai, harmadik az Egri. Ritka az az ország, a mellyben ennyi találkozzék.*»

1773 április 8-án örömét fejezi ki Hell, hogy «*magyar Hazám ilyen előremenetelt tett a csillagászatban . . . Óh boldog Magyarország!*» — írja Hell szokott rajongó modorában.

Madarassyról 1778 szeptember 8-án közli Hell, hogy Páter *Scherffertől* tanul.

Ezalatt 1777-ben megjelent a Mária Terézia-féle tanulmányi tervezet, az ú. n. «*Első Ratio Educationis*» első fogalmazványa, mint a Van

[1] U. o. 12.

[2] *Hankó* i. m. 14.

[3] Madarassy helyett hibásan.

Fr. Weiss

Körajzolo

A Grof ~~H~~ Vasquez
~~ältal~~ Károlyi által
rajzolt és kozatba kia-
dott Buda és Pest
tajlezása és minolt
rajzolterkörl

1840 és ezekben

Franc Weiss

litográfia

A helytartótanács épülete Budán 27. kép.

Budapest Fővárosunk tört. /Corvina 73/

Franz Weiss

litográfiája: „Képes oktatási segédlet a honvédujoncok kiképzéséhez." 434. sz. reprodukció. 1848.

Rózsa György - Spira György: Negyvennyolc a kortársak szemével, Budapest 1973. 575 l

Franz Weiss

A helytartótanác épülete
(litográfia)

Dr. Föv. tört. (Lorrina 73) 27. t.

Franz Weiss

szinezett litográfiája „A pesti Redoute étterme." 1837/38. 91. sz. reprodukció.

Rózsa György – Spira György: Negyvennyolc a kortársak szemével, Budapest 1973.

5751

Franz Weiss

sínezett litográfiája „A Károlyi-palota Pesten" címmel. 31. sz. sz. reprodukció. 1837/38.

Rózsa György és Spira György: Negyvennyolc a kortársak szemével. Budapest, 1973.

5751

FRANZ WEISS, grafikus

Az 1848-as utolsó rendi országgyülésre sikerült az ellenzéknek Kossuhtot az ellenzék nemességnek Pest megyei követévé választania. Franz Weissnek Walzel kiadásában megjelent színezett litográfiája azt abrázolja, mikor Ko Kossuth hivei a M.N.M. előtt tartott cigányzenével kisért lovas felvonulásával ünnepelték meg. 87.old. 26.jegyz

KÓZSA GYÖRGY: Vázlatok a magyar országgyülések ikonográfiájához 81.old

FOLIA HISTORICA, I. A M.N.M. Évkönyve, Bp. 1972

Franz Weiss

szinezett litográfiája: „A helytartótanács
székháza" 178. sz. reprodukció. 1837/38.

Rózsa György – Spira György: Negyvennyolc a
kortársak szemével, Budapest 1973.
575 l.

Franz Weiss

szinezett litográfiája: „Kossuth hiveinek felvonulása." 149. sz. reprodukció. 1847.

Rózsa György - Spira György: Nagyvennyolc a kortársak szemével. Budapest 1973. 375 l

Weiss Fülöp
Szinyei Társaság tiszteleti tag
Szinyei Társaság nyolcadik kiállitása
1942. január

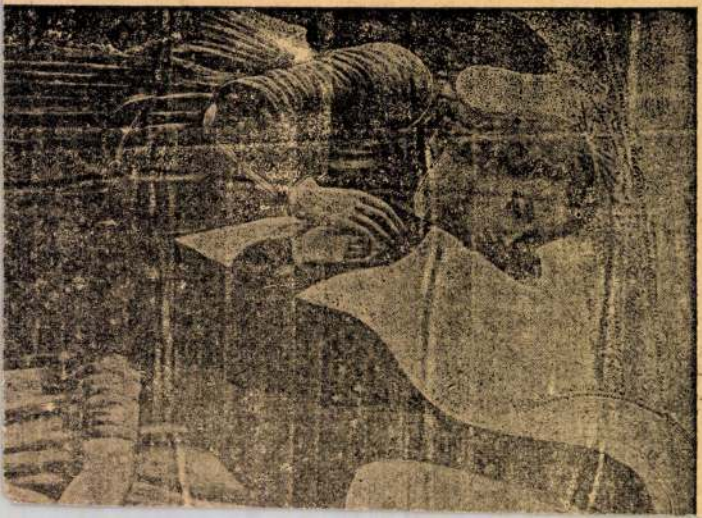

Weiss Gergely

festő

lásd

=

Vince Gergely

alatt

MKSz 1947

M.D.K.

Weiss Gusztáv Adolf, Jaforagó

Késmárki születésű, állítja helyre 1889-ben a Miemlé Zbirott-ság megbízásából a Késmárki Thöhöly kápolnu megrongalódott régi oltárát és szószérét.

Hefty J.A. /Gyula Andor/: Die Kesmarker Holzkirche und einstige Holzkirchen in der Zips. Késmark,1933. 38. old.

MDK

Weiss György, festő

57. Mindenes, linoleum

Omike. – III. Képzőm. kiáll. – 1942 jan. – Fm.

M.D.K.

Weisz Gyula szobrász

"Majd ha bumat eltemetve" c. szobrát birálja Lázár Béla: "Tavaszi tárlat"-ról szóló cikkében.

Magyar Salon, Bp. 1900. május
321-344. lap

Weiss H.

Kőrajza: Kossuth Lajos kortesmenete 1847-ben a Nemzeti Muzeum előtt.

Tóth Endréné: Budapest Enciklopédia, Budapest, 1970.

2571

WEISS, Hans festő (Nagyszombat)

Cimerek, Vörösterony, Kastélykápolna

An 1997 248.

melynek csak
ébe foglalt
s. Szentélye
századbeli
kő, keskeny,

oltárszekrény
ekrényfeleken
hátterében és
ttört lombos
ság szobor.
ére szögezve
oldalukon az
A diadalívről
Jeszenszkyek

WEISS, Helfried festő (1912-)

MYSS, Walter: Kunst in Siebenbürgen.
Innsbruck : Wort und Welt Verl., 1991
278.p. életrajz

MDK

Weiss Hugóné, éremvésö

a szakma kiváló dolgozója.

Dr. Procopius Béla: A Magyar Emlékéren- és Plakett-
művészet. II. 1936 125-127.1.

Weisz Hugóné

Móric Ida

Szul. Bzest 1894

lásd Pprocopius

Weisz Hugóné

szül: Móricz Ida

Im Jahre 1894 in Budapest geboren, begann sie ihre künstlerischen Studien an der Gewerbezeichenschule in Budapest unter Prof. Sándor Abt, um sie an verschiedenen Schulen als Volontär fortzusetzen, wobei sie ständig von Meister Fülöp Ö. Beck unterwiesen wurde. Mehrere Jahre besuchte schliesslich Frau W. die Handzeichenschule Marko Vedres in Budapest.

2 nüve fels.

Hu Pomagyérem 482. l.

T. 1935.

ető hölgyek egyike fehér kivá-
okkal, másika pedig fehér tarla-
isszel visel. Feli A háttérben a
. Felirata:

városilapokhoz 1866.
táv.
d Pest 1866.
ES KUZMIK divattárából
EN.

Weiss Henrik

Nagybányai kiáll. kat. 1912

79

Török János főmérnök könyvkiadóra

VI. 170

MDK

Weiss Henrik,

1903-ban az iskolában dolgozott./1902-1913

A szabadiskola idején. /1902-1913./ 70.1.

Weiss Gyula festő

1881. párisi szalonban:
Herculesés Omphale (mult
századbeli francia katonát és
nőalakot ábrázol a Konyhában,
a mint amaz a rokka körül
segédkezik szive választottjának).
Képzőművészeti szemle, 1881. 104. l.

Weiss István

Műve szerepel a Korunk Galéria
"Ady szeme, Ady arca" c. kiállításán

Kolozsvár, 1977. október

Weiss István

- A Komor Galériában okt. 14-én megnyílt Adj-emlékkiállításon szerepelt munkái.

(Komor hírei)

Komor 1977/10

A művészeknek a lelkiismeret ad rangot.
A lelkiismeretből öröm és bánat fakad.
Ha pehér lelkünket bohócruhába öltöztetjük, fájdalom lehet a nevetés és öröm a könny is.

Weiss István

TITKOK 1–14
FELISMERÉSEK 15–21
CSALÓDÁSOK 22–32
MOSOLYOK 33–38
REMÉNYEK 39–42

Weiss István

KORUNK GALÉRIA

CLOWN FOTO EXPO–'77

WEISS ISTVÁN

A MÚZSÁTLAN FOTÓMŰVÉSZET KÉPÍRÁSOS VALLOMÁSAI

Öntörvényű műalkotásokról szólanék, a CLOWN 77 kiállítás képeiről. És mégis személyes vallomással kezdem. Ezzel egyúttal azt is megmagyarázom, miért kontárkodik bele színházi rendező a fotóművészet rejtelmeibe.

Néhány esztendeje egy városban, egy közösségben, egyazon alkotói hit, kín és öröm igézetében Weiss Istvánnal összevarrt engem a sors. Ő felfigyelt rendezői kompozícióimra A **Sánta angyalok utcájára, Az ifjú W. újabb szenvedéseire**, az **Anyám könnyű álmot igér**re, a **Szomorú angyalok történetére. Az ember tragédiája** éppenséggel egyedülálló képzőművészeti vállalkozásra ihlette: a fotóművészet képvilágába sűríteni Madách eszmevilágát... Én felfigyeltem fotókompozícióira, személyiségére, és megszerettem az örökké alkotáslázban égő, önemésztő fiatal művészt.

Be sokat véreztünk és lelkesedtünk a Vér Városában! Sose felejtem el egyik sétánkat a váradi téli éjszakában. A ködbe bújt szép Holdastemplom, Saspalota, Városháza, Szentlászló-templom tövében bandukolva, mi másról beszélgettünk, mint művészetről, színházról...

— Hidd el nekem — mondotta —, ma két óriás létezik a művészetben: a rendezés művészete és a fotóművészet. A kettő rokonságban van egymással. Egytestvérek. Legnagyobb erényük: az erő, amellyel a tömegekre hatni tudnak. Egyiknek ereje a megkomponált gondolat, másiké a dokumentum-hű kép... A fotóművészet alkotásait természetesen éppenúgy meg kell szerkeszteni és jelképes értelemmel felruházni, akár egy rendezői látomás színpadi képeit... Az életből ellopott pillanatok vagy a technikai ötletek gyermekes örömén túl a fotóművésznek is felnőtt gondokat kell kifejeznie egyéni formában...

Észre se vettük az idő múlását. A — se Greenwich-hez, se egymáshoz nem igazodó — váradi toronyórák bolond kongatásai ébresztettek fel bennünket, hogy körülbelül éjfélre jár. Nem emlékszem minden szavára, inkább csak arra, hogy a fotóművészet iránti elfogultsága, rajongása először meghökkentett, majd meggyőzött arról, hogy neki van igaza. A fotóművészet múzsátlan. Váradon éppenséggel apátlan-anyátlan. Csakis ilyen túláradó hittel és felelősségérzettel lehet a legfiatalabb művészetet óriássá növeszteni, hogy polgárjogot nyerjen a múzsák hierarchikus birodalmában.

A CLOWN 77 ciklus Weiss István akkor érlelődő ars poeticájának valóságos tükre. A kiállítás képei, az egyéni gondolat és a tárgyi valóság egymásba való áttűnésének módszerével, a színház és a fotóművészet rokonságát is fel-felvillantja. A művész társadalmi lelkiismeretességét megszemélyesítő lisztporos arcú, fekete könnyel síró-nevető clown — Miske László Különös Bohóca — egyik elillanó előadásomból lépett ki, hogy immár emlékké és szimbólummá rögzítődjék Weiss István új látomású fotó-rendezésében.

A CLOWN 77 képei költői vallomások. Egy fiatal művész nyugtalan szeliemének cikázásai véges és végtelen között.

Weiss István a művészetben szereti az érthető, világos beszédet. Nem téveszti össze az ötletet a gondolattal. Képírása olvasható. Ha mégis tanakodva állunk meg egy-egy képe előtt, ez csak azér van, mert azok a tárgyak, építőelemek, amelyek a clown gondjait, gondolatait élesen ellenpontozzák, életének perdöntő emlékei. Egyszóval: jelképek. Gótikus ablakívek és koponyacsont, virág és rongybábú, tavaszi ágak és kaptafák, bölcsők és sírkeresztek, omladozó falak, kövek, élettelen gipszkéz és életadó női test — mind-mind önmagukon túlmutató jelképek. A visszatérő költői motívum pedig, egy piciny Krisztusszobor, éppenséggel csak emlék. Háborús emlék. Kenyér gyanánt adta volt egy szovjet katona a művész elözvegyült édesanyjának a romokban, fagyban didergő Budapesten. Ahol Weiss István, nem mosolygó és szerető tekintetek tüzében, de ágyútűzben, vérben, félárvaságban, rémületben, de nagy-nagy reménységben született — 1945-ben...

A szimbólumokat a fotóművészetben sem illik megmagyarázni. Nem is szabad. Minden suta magyarázat gyengítené mélységüket, tartalmukat és azt a varázserejüket, hogy a nézők tudatában virágot bontsanak. Elhallgatok illemtudóan én is, hogy ki-ki saját ízlése, hite és lelkiismerete szerint olvassa Weiss István képírásos vallomásait élete és művészete titkairól, felismeréseiről, csalódásairól, mosolyairól és reményeiről.

SZABÓ JÓZSEF

A katalógust JOVIÁN GYÖRGY tervezte

I. P. Cluj, Municipiul Cluj-Napoca, 1977-6772, 500 ex.

Weisz István, asztalosmester

A Pécsett müködött legjelentősebb kisiparosok adattéra.
Weisz István 1885-ben szül.Bikalom.1902-ben szabadúlt.
Kocsis Feren 1880-ban szül-1898-ban szabadúlt.A modern,g
gépekkel felszerelt üzemet 1922-ben alapitották. 162-ol

B.Horvath Csilla: Mozaikok a pécsi kisipar történe-
téből az 1930-as években 149.old

A Jan-Pan .Múz.Évk. XIX. 1974. Pécs

Weiss István

Madách világa

Kornuk

97 V 1237 oldal

Weiss István

Borghida István:

WEISS ISTVÁN fotópoetikája.

Korunk, XXXVI.évf. 10.sz. 1977. október.
848-850.old. 2 kép.

Weiss János

Nagyváradon tanitott, de a temesvári rajziskola számára is rajzokat képitett.

Szabolcsi Hedvig: Magyarországi bútormüvészet a 18-19 század fordulóján, Budapest, 1972

721

Látványos tőmondatok

Művészet lenne-e még a plakát, vagy csak nagyobb méretű újsághír, esetleg a reklám olcsó és éppoly hatástalan eszközévé vált, tesszük fel néha magunknak a kérdést, amikor a növekvő városok utcáin a járókelők hullámzása kirakatok, hirdetmények, feliratok, jelzőtáblák tarkabarkasága közepette (sokszor teljesen véletlenül) ilyen plakátokra téved a szemünk: X színház bemutatja Shakespeare III. Richard című drámáját. Dráma öt felvonásban. Szereplők, rendező, előadások. Vagy: a városi sportklub ökölvívó tanfolyamot szervez. Beiratkozás, részvételi feltételek, tandíj. Vagy: kereskedelmi egységeink visszaveszik az üres üvegeket és a használt villanykörtéket. Betűk félmétere, métere, kilométere. Vagy rápillantunk, vagy nem, vagy végigolvassuk, vagy nem. Pedig a plakát értelme éppen az, hogy felhívja magára és ezzel együtt a jelzett eseményre a figyelmet. Hogy különös, szemcsalogató, ne betűtenger legyen.

Ne beszéljünk most Toulouse-Lautrecről és a plakát többi nagy mesteréről, említsük meg csupán Weiss István és Jovián György nevét, akik az utóbbi években néhány olyan plakáttal lepték meg Várad utcáit, amelyek jóval az esemény után is emlékezetesek. Ilyen az áttetsző, aranybarna levelek közül kiemelkedő Ady-fej, az Árva Bethlen Kata vagy a Szürke délután bemutatását hirdető plakát.

És ilyen a fővárosban rendezett lengyel plakátkiállítás java is. A szöveg minimális rajtuk, a színük feltűnő és többnyire valami különleges tárgyat vagy figurát ábrázolnak. Alig kettő-három szorítkozik csupán betűkre, ám a betűk ezeken sem a szokványosak: ciklámen alapon kötélből fonva a hirdetett színdarab címe: Mennyegző; feketéből kiugró sárga doboz-betűkből formálva a másik: Kartoték. Ezzel nemcsak az írás vált feltűnővé, hanem tőmondatban megfogalmazódott a darab (címe után ismeretlenül is elképzelhető) lényege, ami a jó plakát másik elengedhetetlen ismérve. Abban például, hogy a Médeiát egy véres cafatokban lelógó fekete köpeny jelzi, maradéktalanul benne van a hősnő tragikus sorsa, a földből egy golyó köré kinövő kezekben Hamlet nagy kérdése, a lólábú, koponyáját a csípőjén hordó figurában Don Juan ördögi szédelgése, és még folytathatnánk a tőmondatos telitalálatok sorát. De ahol nem a művel párhuzamos megfogalmazás, hanem csak az első szempont, a figyelem felkeltése a cél, ott is olyan ötletes plakátok születnek, mint a X. Nemzetközi Chopin-hangversenyé (amely október 2-án kezdődött, a bukaresti kiállítás pedig 1-én nyílt meg!): szélfújt lángnyelvben végződő zongorabillentyűk.

Érdemes arra is felfigyelni, milyen alkalmakra készítenek a lengyel grafikusok plakátot. A szokásos kulturális-művészeti eseményeket, történelmi évfordulókat jelzők mellett ilyeneket is láthatunk: Szöveg nélkül, A XXI. század (üres virágcserép, amelynek árnyékképében azonban virág is van), Habitat (meglékelt koponyában egy csigaház — emellé rögtön kívánkozik a Dalles-terem másik kiállítójának, Marcel Chirnoagának egy képe, ahol is egy ugyancsak meglékelt koponyában egy ló látható; az egyik plakát, a másik metszet).

Ezek után fölösleges a plakát művészet voltának kérdése. Legfeljebb azt kérdezhetnénk, miért nem gyakrabban művészet nálunk is.

ADONYI NAGY MÁRIA

tre való sajátos matematikai
na az űrhajó Egyiptom felett,
vajmi kevés, mivel nincs
d felszínének egyszerre több

. Mondjuk, nem közvetlenül
rkép, hanem hasonló mate-
Strachané, hiszen ha nekünk
ünk ilyen „trükkökhöz", mi-
e ez a hipotézis sem áll meg
elezünk Piri Reis térképének
eredetű térképet, akkor elő-
hat, hogy űrhajós barátaink,
minden sziklacsúcsról az An-
domást a Csendes-óceánról!
kizárásával érthető, hogy a

pontja.

Tételezzük fel tehát, hogy e téves részletek mellett melyek szinte a térkép egészét alkotják, a térkép alsó részén van egy olyan darab, amelyik — ki tudja milyen forrás alapján — Antarktisz partvidékének egyik részletét ábrázolja, Ellenworth, Lintpold, Coats vagy Maud királyné földjeit, illetve partjait. A kérdés: valóban igazolja az azonosítást perdöntő módon az, hogy a három szigetecske körülbelül ott van, ahol a jég alatt ma hegycsúcsokat jelzünk, s valamivel odébb tényleg öböl van, s nem part, ahogy azt Peterman 1954-es térképei jelezték?

MANDICS GYÖRGY

(Folytatjuk)

---

helyváltoztatás történik, hanem a végzett munka jellege is változik.

Miért éppen tömbházba vonulunk? Miért éppen ezt — ilyen — környezetet terveznek és alakítanak ki nekünk? Hogyan kapcsolódik ehhez az Elkán György által hadrendbe állított fogalomsor: a táj, a tér, a lét, a tevékenység, az ember? Milyen ez a környezet? (Panaszkodnivalója feltehetőleg valamennyiünknek van — de erről később.) Rendszerint spontán kialakítású, nagyon ritka alkalommal adatik meg az építésznek, hogy az urbánus szerkezet minden elemét ellenőrzése alá tudja vonni. Csak azt tudja, hogy a megtervezendő negyedben — vagy még kisebb egységben — mekkora lakossűrűséget kell elérnie. Valamint, hogy milyen anyagi ráfordítással kell ennek megvalósulnia.

Sok minden köti az építész kezét. S mi — Elkánnal egyetértve — még fokoznánk e kötést, hogy ne essen olyasmi áldozatul az újnak, ami nem csupán érzelmileg köti egy város lakóit, de az érzelmek révén az élet minőségével függ össze. Mivel az évkönyv példái természetesen Kolozsvárcentrikusak, egy temesvári példát említenék: az Opera-téri új szállóra szükség volt, de arra az épületre is, melyet helycsinálás címen lebontottak: a valamikori hadmérnökségé volt ugyanis, ahol minden valószínűség szerint a zseniális Bolyai János dolgozott. (Mellesleg: az épület nem rogyadozott.)

Arról pedig jobb nem beszélni — tisztelet a kivételnek: Marosvásárhely színháztere, a szentgyörgyi új áruház körüli rész —, hogy milyen „esztétikát", milyen ízléstelenséget képvisel az ipari termelésen alapuló tömegépítészet. Létay László idézi Bruno Taut programmá dicsőített kijelentését, miszerint a hasznosság az esztétika tulajdonképpeni tartalma. Akik ezt túlhajtották, a funkcionalitást sem vették komolyan. Szerencsére az újabb, főként a földrengés utáni bukaresti utcakép példát mutat arról, hogy a tömbépítkezés is lehet igazán esztétikus.

(Tömbház-függőségünk). Az urbanizáció, a városi életforma általánosítása nem csupán eszköz, de az össztársadalmi tevékenység egyik célja is (Virgil Salvanu). Miként szolgálja tehát a városi környezet fizikai és szellemi-lelki igényeinket? Mennyire felel meg, mennyire „emberre szabott" a város és mennyire az a lakás?

Egyre inkább hiányoljuk a természetet, még ott is, ahol lenne hely parkosításra,

WEISS, Johann

JOHANN WEISS ET LES MONUMENTS DE LA VALACHIE*

Tereza Sinigalia

Lorsque le 21 Juillet 1718 la guerre autrichienne-turque prenait fin par la paix de Passarowitz, l'Empire des Habsbourgs — qui avait obtenu la Serbie et le Banat de Timişoara de Turquie et encore 5 départements à droite de l'Olt (l'Olténie) de Valachie — espérait une longue et parfaite domination des territoires acquis. C'est à ce but qu'on subordonnera toutes les mesures prises par l'administration militaire constituée dans ces zones [1], d'abord, pour bien connaître leur potentiel stratégique en vue de l'édification d'un programme défensif et organisatorique qui puisse résister aux efforts de l'Empire Ottoman, surtout, de récupérer ses territoires perdus et ensuite, d'entreprendre une domination et un emploi des plus efficients des ressources de toutes sortes dont elles disposaient. Quant à l'Olténie, la paix ne faisait que confirmer une situation déjà existente depuis l'hiver des années 1716—1717 [2]. Dans cette conjoncture, la jurisdiction ecclésiastique appartenait, pour le moment, à l'évêque de Rîmnic, Damaschin, prélat culte, bon connaisseur du slavon et du latin, fameux traducteur et tipographe en roumain des livres cultuels [3] et, tenant compte d'une initiative collective, possesseur de certaines prérogatives politiques. En février 1717, Damaschin, en tête d'une délégation de boyards, présente à Hofkriegsrat, à Vienne, un mémorandum en 10 points, concernant la situation des Roumains des 5 départements qui avaient appartenu à la Valachie. Le point nº 5 de ce mémorandum concernait la liberté religieuse de la population exclusivement orthodoxe du pays et la conservation des privilèges de l'Église et le point nº 9 était relatif à l'état des monastères en tant que fondations monacales et, implicitement comme « monuments » [4]. La réponse habsbourgique, sous la forme d'un décret impérial signé par Charles VI, émis le 30 Mai 1717 — ayant la valeur d'une norme pour l'administration de la province — formulait à propos du premier point la garantie de la liberté religieuse et à propos du second l'idée que les monastères — qui, pour le moment, conservaient toutes les prérogatives — ne seraient surchargés du cantonnement des troupes que pour « ratio belli » [5].

Un nouveau décret impérial, émis le 22 Février 1719 — donc, dans les conditions d'une domination effective et absolue de l'Olténie — réglementait la situation religieuse de la province, en provoquant le mécontentement de la hiérarchie ecclésiastique locale et, aussi, des boyards [6]. Au chapitre qui nous intéresse on décide l'examen, par l'administration autrichienne, des privilèges et des dispenses dont bénéficiaient les monastères, privilèges qui allaient être présentés à la Cour de Vienne pour être de nouveau confirmés. Jusqu'au moment de cette confirmation ils allaient être dispersés — tout comme les logements des prêtres — des cantonnements, exception faite, le mentionné « ratio belli ».

Cette formulation — en apparence stéréotypique parce qu'elle apparaît dans de nombreux documents de la Chancellerie impériale — impliquait la très bonne connaissance des édifices en tant que position géographique, tout comme en tant que de virtuels points stratégiques (étant donnée l'existence des enceintes fortifiées, signalées comme telles dans des rapports autrichiens entre 1717 et 1739), capables de servir aux buts défensifs des Habsbourg, en

offrant un abri aux garnisons d'infanterie et de chevalerie ou, seulement aux dépôts de provisions et de munitions.

La première des conséquences immédiates de ce décret a été la rédaction par l'administration locale — qui avait son siège à Craiova et était dépendente du commandant des troupes de Transylvanie, le général Steinville [7] et, après décembre 1721, le comte Virmond [8] — de brèves notes concernant l'histoire de chaque bâtiment monacal, suivies par la liste de toutes les possessions et les privilèges, avec la mention du donnateur et de l'année de l'émission du document probateur. Ces « fiches » se sont constituées dans une source très utile et très importante d'informations historiques [9], même si quelques chercheurs contemporains — par la corroboration avec d'autres sources — nient la viabilité d'une ou d'autre des données contenues par ces inventaires de logements, domaines et privilèges. La seconde conséquence a été l'activité fiévreuse des officiers autrichiens, obligés d'examiner attentivement le terrain et de faire le répertoire de chaque monument, en rapportant avec exactitude les résultats de l'investigation [10]. Le bien-connu — et, dans ce cas, le bénéfique — ordre germanique a rendu favorable la conservation, dans les archives viennoises d'un matériel extrêmement riche, publié en grande partie [11], mais, en réalité, non valorisé jusqu'au bout, étant donnée l'extraordinaire variété d'informations factiques et de suggestions constructives qu'il fournit.

Il y a 6 décennies, l'un de ces documents a attiré en même temps l'attention de deux chercheurs roumains. Il s'agit du rapport de l'ingénieur major Johann Weiss *La description des plus importants monastères et lieux stratégiques de l'Olténie*, territoire qui portait le nom officiel de « Keyserliche Oesterreichische Wallachay » ou « Valachia Cisalpina ». En 1925, dans la publication « Arhivele Olteniei » (Les archives de l'Olténie), on signalait l'existence du « Rapport » dans un manuscrit qui se trouvait à l'Académie Roumaine et on annonçait sa publication future [12]. Ce qui arrivera en 1928 seulement [13]; entre temps, on trouve dans les pages du « Bulletin de la Commission des Monuments Historiques » une variante des planches du rapport (trouvée à Vienne), accompagnée par de brefs résumés, non commentés, du texte de l'officier autrichien [14]. Le manuscrit publié à Craiova, in extenso, — *identique en essence à celui de Vienne* et ayant la même provenance (Kriegsarchiv — section Hofkriegsrat) — composé de descriptions et de commentaires concernant la valorisation stratégique des objectifs et d'une partie dessinée, représentée par des plans et des panoramas perspectifs — se conserve à la Bibliothèque de l'Académie Roumaine, à présent, sous l'index « Manuscrit allemand n° 10 », lié à un autre rapport, d'un intérêt multiple pour la connaissance de la civilisation roumaine à cette époque [15], rapport connu chez nous dès la fin du dernier siècle grâce à Eudoxiu de Hurmuzaki qui a publié une variante trouvée à Innsbruck [16].

Supposant que le manuscrit qui fait l'objet de cet article ne soit pas un ouvrage inconnu aux chercheurs de notre ancienne culture, nous désirons mettre en lumière l'importance que le « Rapport » de Weiss, comme tout, mais surtout *comme illustration*, peut acquérir aujourd'hui pour l'historien d'art, qui, bénéficiant d'une riche bibliographie concernant ces monuments et des résultats des fouilles archéologiques récentes, a la possibilité de faire une comparaison entre leur aspect pendant la troisième décennie du XVIIIe siècle et leur aspect actuel. Le commentaire va essayer de souligner l'importance de telles images-documents, dans le sens le plus strict du mot, images considérées en général bien connues et même relativement fréquemment employées par la plupart des chercheurs qui se sont préoccupés de l'histoire des fondations respectives, mais dont personne n'a remarqué, par exemple, qu'elles sont des aquarelles.

Il s'agit, donc, de *deux* manuscrits (c'est, au moins, ce que nous connaissons quoique la variante de Bucarest porte l'indicatif originel autrichien « B III/a 119 Kriegsarchiv » de l'ouvrage de Johann Weiss « Ingénieur Obristwachmeister dans l'armée autrichienne » [17]. Paradoxalement, dans nos pub-

lications récentes on fait appel surtout aux réproductions du « Bulletin de la Commission des Monuments Historiques », en négligeant le manuscrit qui se trouve à l'Académie.

En dépit de l'identité d'essence (mêmes monuments existents, mêmes descriptions, représentations qui se ressemblent) il y a entre les deux variantes des différences évidentes, signalées en passant — quant au texte — par Al. A. Vasilescu dans « Arhivele Olteniei »[18]. C'est hasardeux d'émettre une opinion concernant ce problème sans connaître entièrement le texte du manuscrit de Vienne [19]. Mihai Popescu, en résumant le texte du « Rapport » comme tel, ne mentionne rien dans « BCMI » [20] concernant les caractéristiques de la graphie, de l'encre et des couleurs, de la signature, le lieu et la date de la rédaction, informations que le manuscrit allemand nº 10 de Bucarest offre dès la première vue [21].

Ce qui est possible — évidemment, avec certaines réserves et précautions — c'est d'essayer à comparer les dessins des deux variantes, quoique la prémisse initiale — une variante connue en original, l'autre seulement par l'intermédiaire de reproductions anciennes de 6 décennies, parues dans une publication — ne soit très avantageuse à cette dernière. Quoique l'effort de démontrer que les deux manuscrits sont authentiques Weiss — et non pas un originel et sa copie commandée à quelqu'un d'autre et contemporaine ou ultérieure du premier — mérite d'être entrepris, nous n'avons pas encore la possibilité de le faire maintenant. Un argument en faveur d'un auteur unique serait la graphie, identique dans les deux manuscrits, tout comme certains traits des dessins (composition, ducte), qui pourraient trahir une main unique. Mais il y a dans le manuscrit de Bucarest — localisé et daté « Sibiu, le 20 Juillet 1731 » [22] — d'autres éléments, aussi, qui font possible une telle hypothèse. Les quelques mots introductifs de l'auteur lui-même, concernant l'un de ses ouvrages, antérieur d'un an, justifient jusqu'à un certain point la présupposition qu'il ferait allusion au manuscrit viennois : « *...man aber im vorigen Jahr diese Orthen schon in Plan gebracht und eine aparte Beschreibung darüber verfertigt* (soulig. T. S.; il s'agit des objectifs situés dans Via Carolina, parallèle à l'Olt, entre Turnu Roşu et Cozia) *so hat man nur die Continuation derselben von Rimnick aus, hinmit beyfügen wollen* » [23]. D'ailleurs, le texte résumé de « BCMI », tout comme les deux premières illustrations publiées ici, concernent des objectifs situés entre Turnu Roşu et Rîmnicu Vîlcea (le projet de la cité d'Arxavia, le monastère Cozia — plan) [24].

La comparaison entre les deux manuscrits — dépendente des possibilités que nous possédons à présent — pose toute une série de questions, dont l'une des plus importantes concerne la véridicité des images et leur implicite qualité de source iconographique pour la connaissance de certains monuments médiévaux de la Valachie. Quelques-uns — et nous allons le constater — pourraient avoir la valeur d'unicat pour la connaissance d'édifices disparus et, aussi, en totalité, la qualité de document-prémisse pour la recherche de nouveaux points de vue et pour la réevaluation de certains aspects d'histoire de l'architecture de la Valachie.

La deuxième partie du volume *Manuscrit allemand nº 10* de la section Manuscrits de l'Académie de la R. S. de Roumanie, dû à l'ingénieur major Johann Weiss, dont nous nous occupons, contient des descriptions et des images — plans et perspectives-prospectus — de neuf monuments d'Olténie : Rîmnicu Vilcea, les monastères Dintr-un Lemn, Bistriţa, Hurez, Polovragi, Tismana, Strehaia, le palais de Brîncoveni et — séparément, parce que la description se trouvait dans un rapport antérieur — le monastère de Cozia [25]. Ensuite, il y a le projet pour une fortification à Vadul Jiului (« Vadudiil »), probablement, non réalisée, et le plan et la perspective de la ville Nicopole, sur la rive opposée du Danube. Ce qu'il n'y a pas dans ce manuscrit c'est le plan de la cité Arxavia, projetée au bord de l'Olt, devant Cîineni, et celui de la fortification du centre de Craiova — non réalisée — qui allait contenir Bănia, l'église Saint Démétre et l'auberge de Hurez (fig. 1), quelques dépôts pour les provisions, et qui devait servir à « l'administration et aux boyards comme refuge, devant

l'invasion tatare »[26]. Les plans de ces dernières fortifications — celui pour Craiova resté au stade de projet — se trouvent dans le manuscrit viennois, publié dans « BCMI »[27], en 1926, manuscrit qui, à son tour, manque — étrangement — l'ample perspective de Cozia, qui existe dans la variante de l'Académie (fig. 2). C'est possible que dans la première phase de rédaction, Weiss n'ait plus eu le temps nécessaire pour la réaliser. Les deux manuscrits ne contiennent pas le plan de la fortification de Ţînţăreni, objectif pour lequel on présente dans le manuscrit de Bucarest une ample justification écrite de la nécessité de sa construction dans un point d'une grande importance stratégique, tout comme une liste détaillée des matériaux de construction[28]. L'explication pourrait être due à l'inexistence d'aménagements antérieurs ; mais la situation identique de Craiova la rend peu probable et, pour le moment, une explication correcte paraît introuvable.

Tenant compte des exceptions signalées, en essence et en lignes générales, les deux manuscrits se ressemblent du point de vue des planches communes. Les différences nous semblent dues à deux causes : a) leur rédaction à un intervalle l'un de l'autre, intervalle pendant lequel soit quelques modifications sont apparues, soit le fait que quelques projets de la version I ont été matérialisés et, donc, présentés dans la seconde sous un nouvel aspect (les deux plans de Cozia, si différents entre eux comme fortification — fig. 3, 4) ; b) la simplification ou, au contraire, l'amplification de certaines images en fonction du temps disponible de l'auteur ou comme le résultat de l'idée que pour les objectifs qui n'ont pas changé il suffit une réalisation essentialisée, donc, implicitement, plus graphique et plus sèche, une certaine vibration de la ligne étant remplacée par sa sécheresse et par la supprimation de certains détails considérés superflus (aux toits, par exemple). Ce qui ne change pas ce sont les grands volumes et leurs surfaces avec tous leurs « accidents » : contreforts, baies aux formes et fonctions différentes, la forme générale et les matériaux des toits ; les coupoles qui s'arrondissent et tendent vers le bulbe baroque.

A côté du volume construit, une place importante est occupée par le paysage — fond ou arrière-plan des édifices. Dans les plans des deux variantes sa représentation est presqu'identique, mais dans les perspectives les différences sont nettes. Apparemment, le paysage occupe la même place dans l'économie de l'image, mais en réalité, par des procédés purement artistiques, Weiss remplace à ce chapitre les simplifications mentionnées. Le paysage domine, prêt à écraser certaines des constructions placées devant (Polovragi, Tismana, Bistriţa — fig. 7, 13, 18 où anéantit la présence d'autres par la création de vastes perspectives (le prospectus Cozia, avec toute la zone qui l'entoure : l'église avec son enceinte, l'église de l'hôpital, les hermitages Piatra et Păuşa, la localité Căciulata, la zone forrestière défrichée pour procurer du bois pour les renforts (fig. 2). Les rochers esquissés, réduits à la graphie de la silhouette essentielle, du manuscrit viennois, deviennent de véritables volumes, suggérés par la couleur différemment saturée (tons vert-olive et brun) ou par des passages brusques du ténébreux au lumineux dans la variante de Bucarest (Polovragi — fig. 7).

Les dessins des deux manuscrits se caractérisent par une fine observation qui n'omet aucun détail, aussi non significatif qu'il soit, et qui n'agit pas en défaveur de la vision d'ensemble, constituée avec précision et rigueur. Les plans à l'échelle (en klafters = toises), indiquant tout ce qui est important, tout d'abord, comme volume construit et se constituant en objectif propice ou défavorable à la défense, trahissent l'ingénieur géniste, doué de qualités de dessinateur, admirateur de la perspective correcte et du paysage possesseur de certaines notes pittoresques. La considération scrupuleuse de certains détails de paysage, à présent vérifiables, indique nettement — même si ce n'est pas avec des intentions paysagistes dans le sens artistique du mot, mais avec d'évidents effets plastiques — des esquisses prises sur place, non seulement pour les constructions, mais aussi pour la nature environnante

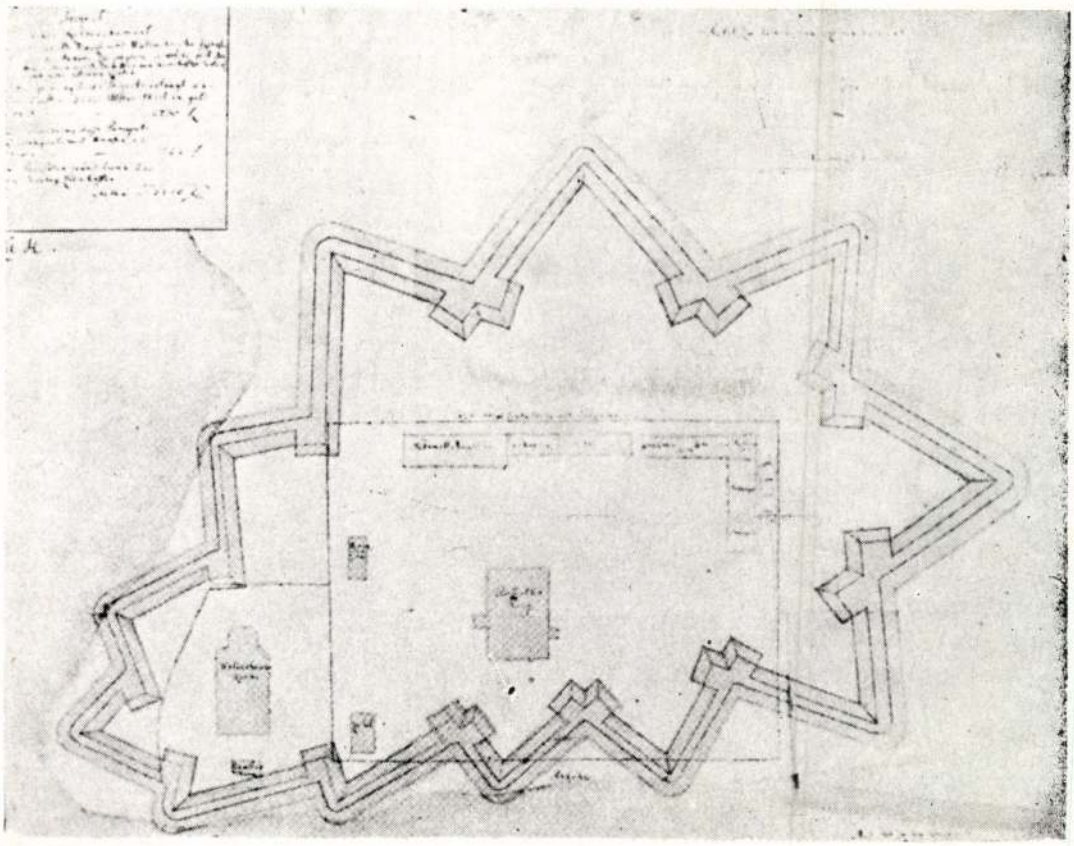

Fig. 1. — Le projet de la fortification du centre de Craiova (d'après *BCMI*).

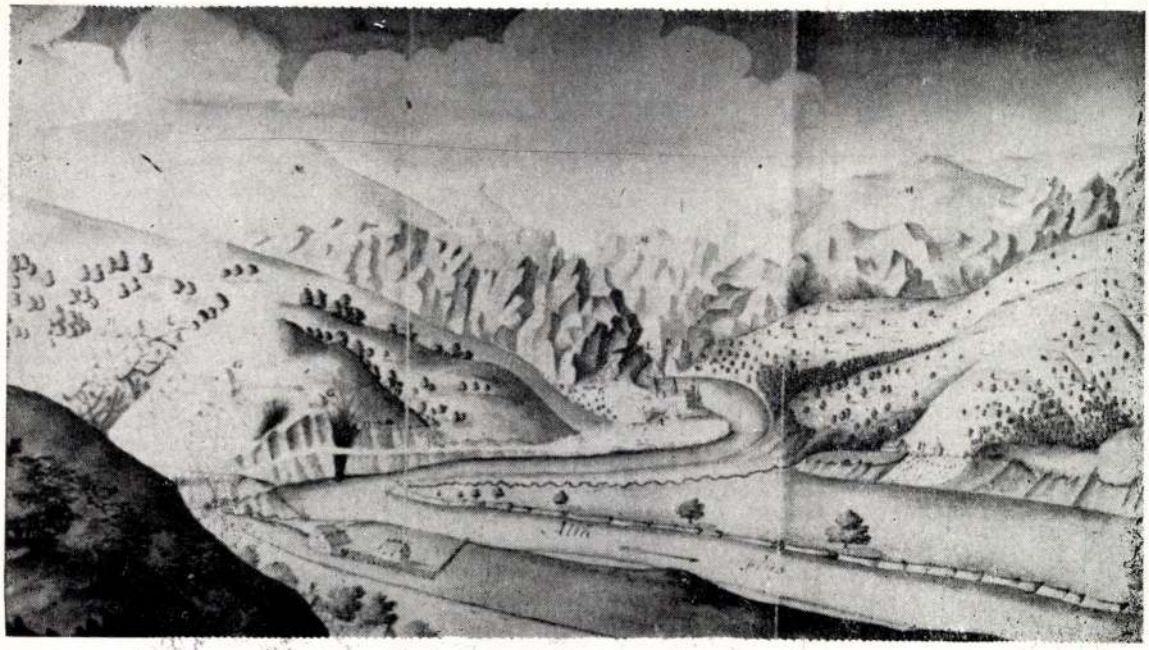

Fig. 2. — La perspective de Cozia.

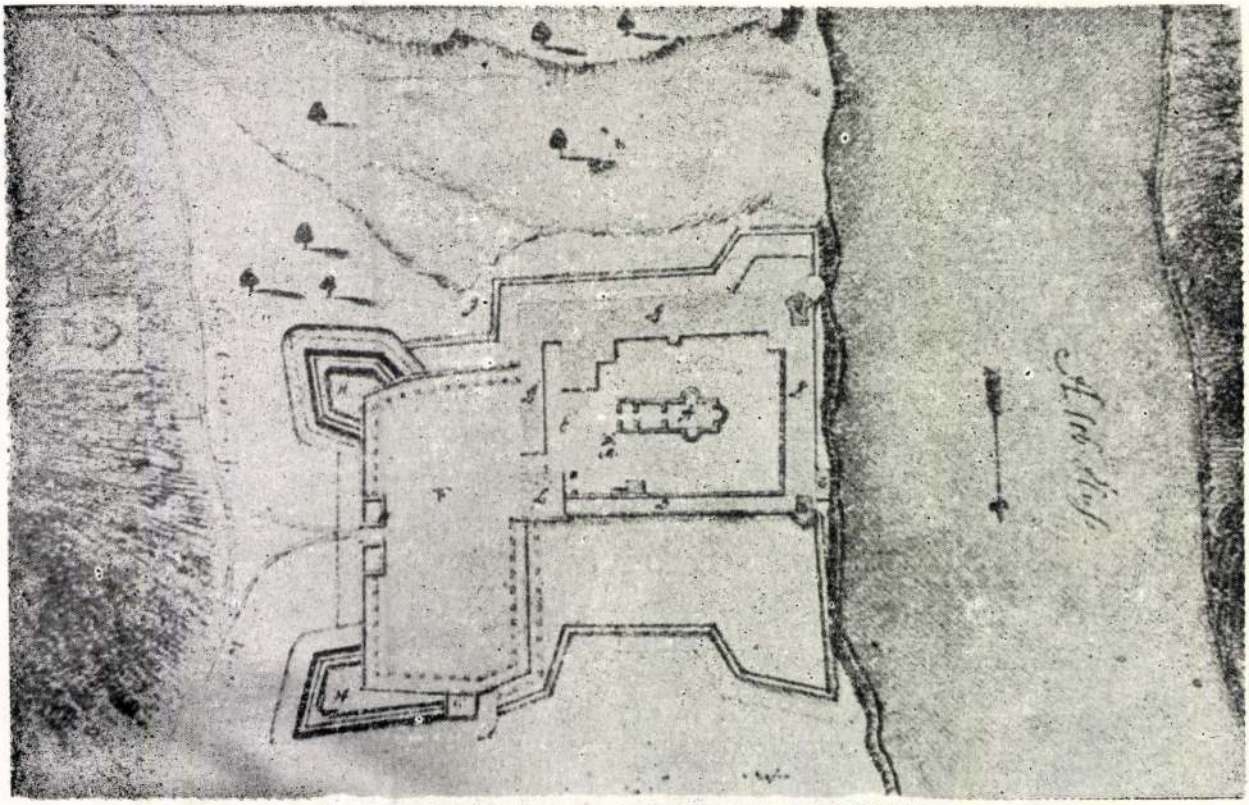

Fig. 3. — Le plan du monastère de Cozia (d'après *BCMI*).

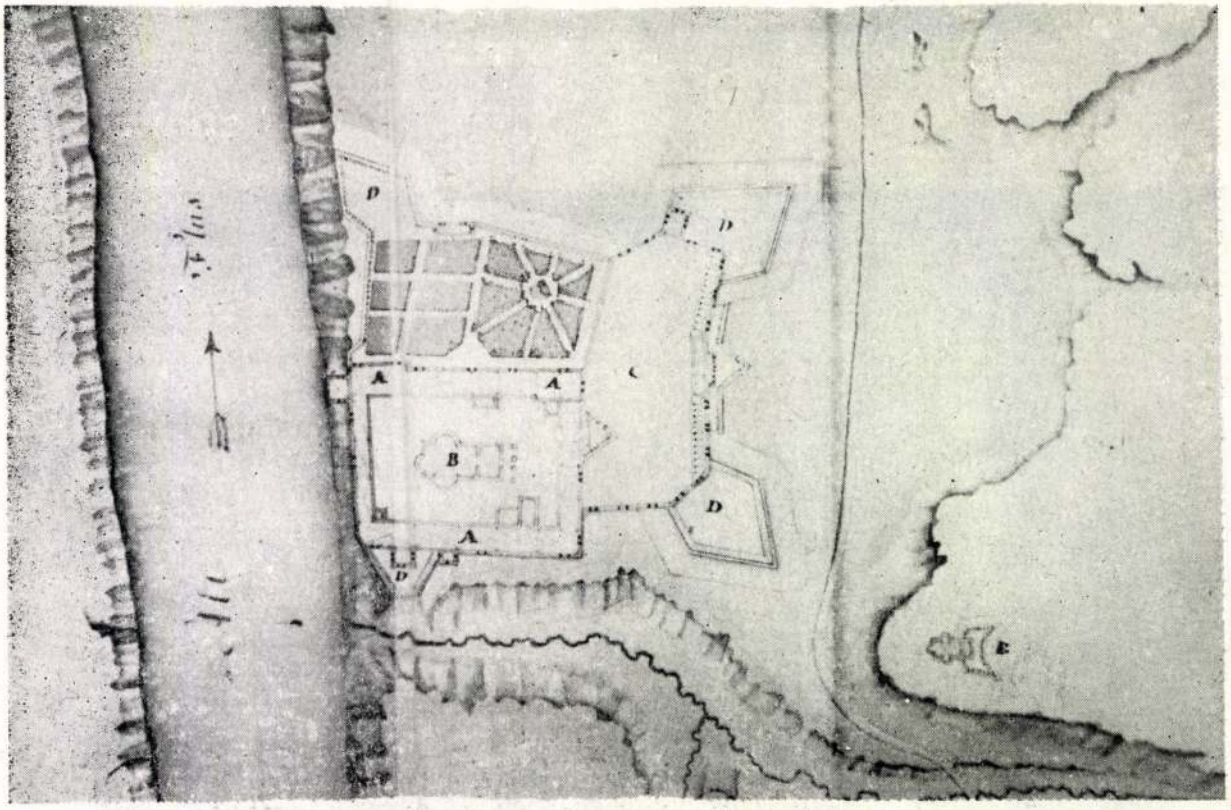

Fig. 4. — Le plan du monastère de Cozia.

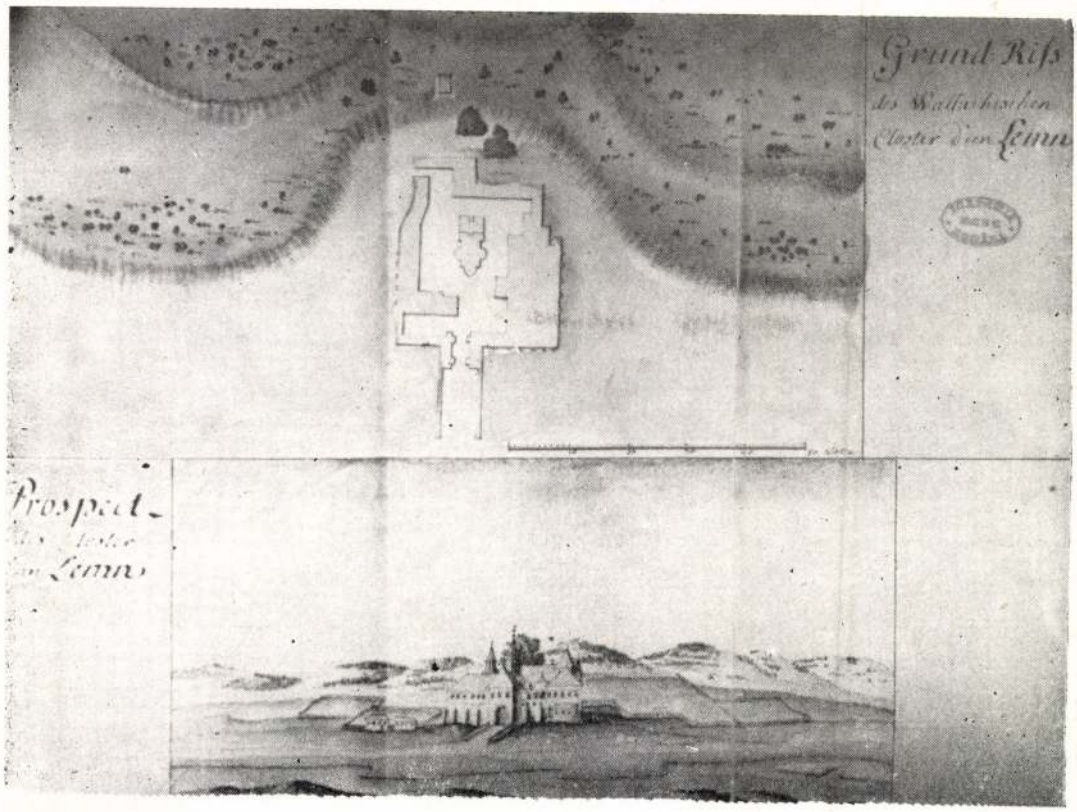

Fig. 5. — Le monastère Dintr-un lemn.

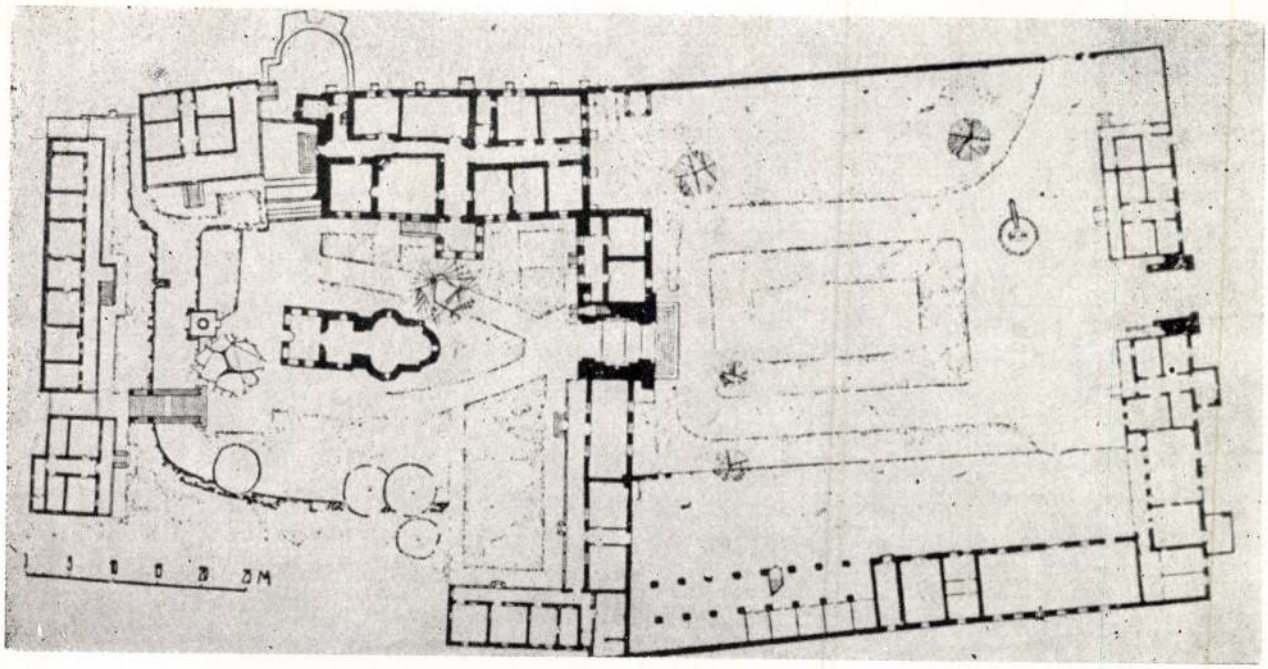

Fig. 6. — Le monastère Dintr-un lemn — plan actuel (d'après Gr. Ionescu, *Istoria arhitecturii în România*).

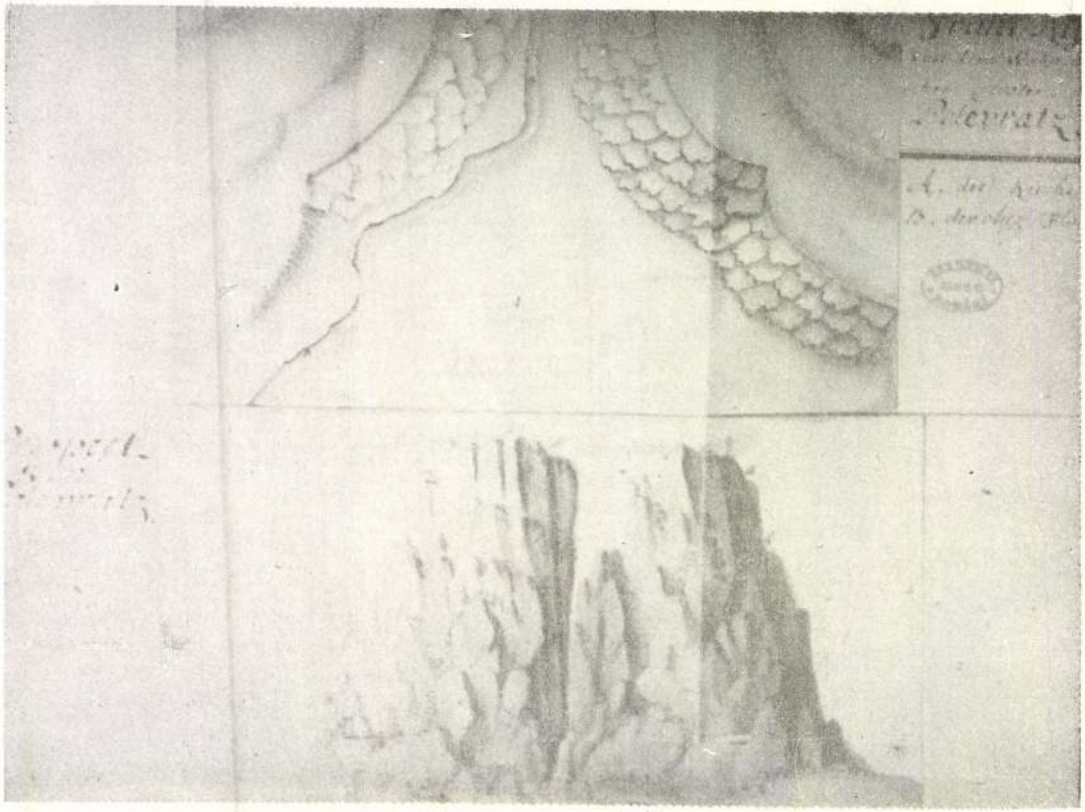

Fig. 7. — Le monastère Polovragi.

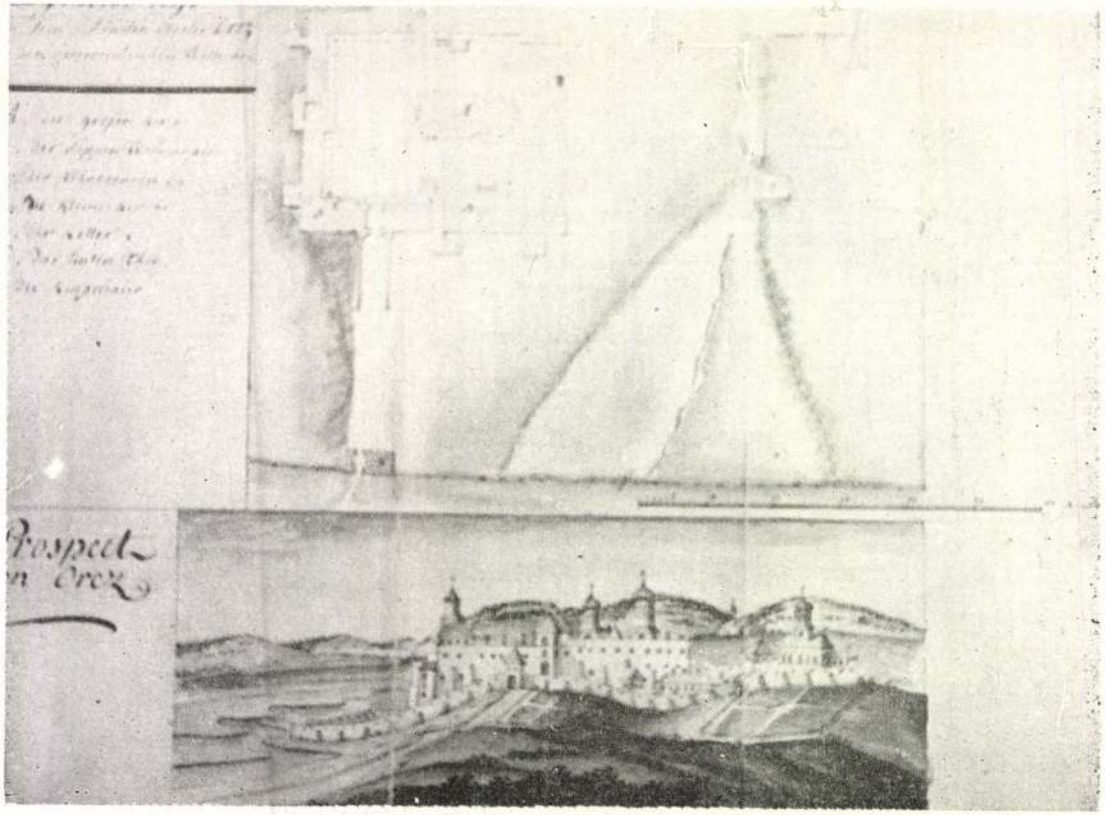

Fig. 8. — Le monastère Hurez.

(fig. 2), à laquelle l'officier semble sensible, non uniquement par des raisons stratégiques, qui l'auraient obligé à compter et à consigner chaque buisson ou chêne séculaire de Dintr-un lemn (fig.5).

L'analyse comparative de certains plans et photos contemporains, aux « œuvres » à destination pratique de Weiss, mène à des résultats surprenants. Il semble, par exemple, que pour certains monuments, comme les monastères Dintr-un lemn, Polovragi, Hurez le temps n'a pas passé. On a consigné des détails, comme le petit décrochément qui élargit le pronaos de Dintr-un lemn et réalise la démarcation nette de l'exonarthex, ultérieur à la construction originaire (fig. 5). La rotation sensible de l'église – dans le prospectus – a le but clair de souligner l'existence des deux tours, aux dimensions, aux formes et aux toits différents, conformes, de tous les points de vue à la réalité [29]. Cette licence de perspective sera plusieurs fois employée par Weiss, mais chaque fois en faveur du progrès de la qualité et de la quantité de l'information et jamais en défaveur de la correction et de l'expressivité.

Une image vigoureuse, douée de qualités plastiques, offre le monastère de Polovragi (fig. 7), caché devant l'entrée dans les gorges de l'Oltet, dominé par des rochers dont la stylisation suggère de lointaines réminiscences gothiques. La tour de porte, l'aile avec « foișor » de l'habitation du prieur, l'église du milieu avec une tour unique n'ont pas changé.

« Le monastère le plus beau » [30], dans la conception de l'auteur — Hurez — bénéficie d'une ample présentation. Vu du Sud (fig. 8), avec ses deux enceintes — la seconde, contenant aussi l'hôpital de la princesse Maria, avec l'église et le « foișor » ouvert — le monastère est, après Cozia, le monument qui a éveillé le plus d'intérêt et, aussi, la plus grande admiration des Autrichiens. Tout ce qu'on peut étudier comme détail, dans les grands volumes, traversés par de nombreuses fenêtres, dans les tours élégantes aux toits « en plomb ou cuivre » [31] qui impressionnent l'ingénieur, dans les creux des arcades et les colonnes des galeries nous est familier parce que nous escaladons les mêmes escaliers des « foișors » datant depuis bien avant 1730 et nous entrons dans la grande église en passant par dessous le même petit exonarthex-baldaquin (fig. 9).

Il y a aussi une autre catégorie de monuments qui, à l'heure actuelle ne présentent que partiellement leur aspect à l'époque de Weiss. Strehaia et Tismana se trouvent dans cette situation, mais, confronté aux images autrichiennes, ce qui se conserve consonne parfaitement.

Les fouilles archéologiques de Strehaia [32] ont confirmé tout à fait l'exactitude du plan de Weiss représentant l'ancien palais des Craioveşti (début du XVIe siècle), refait et amplifié par Matei Basarab, autour des années 1645 (fig. 10, a, b). Cela constitue aussi un argument en faveur du crédit accordé à l'auteur quant à l'authenticité de l'aspect de la structure extérieure du palais — disparue sans trace — dont les dessins sont jusqu'à présent l'unique source d'une hypothétique reconstitution extérieure.

C'est le moment d'y mentionner quelques différences qui apparaissent entre les deux versions du « Rapport ». Elles concernent uniquement la résolution de certains détails. La bien connue décoration aux boudins des tours de Strehaia (de l'église, de la porte) a bénéficié dans ces rédactions de solutions différentes. Dans le manuscrit viennois elle ressemble davantage à la réalité, tandis que dans le manuscrit bucarestois elle a plutôt l'aspect de balustrades de chemin de rond [33] (fig. 106), solution fréquemment employée dans la Transylvanie voisine et inconnue dans cette forme dans la Valachie à cette époque-là. Quant à l'église, la dotation de la tour avec des mâchicoulis protégés par un parapet, aurait été non seulement inutile, mais tout à fait dangereuse pour le toit du dessous ; pour l'observation et même pour la défense les larges fenêtres de son étaient suffisantes. Dans ce contexte, un traitement pareil du détail reste inexplicable. Tout aussi inexplicable, mais par des raisons différentes, reste le manque — dans le plan de l'église — de la petite tour d'échelle adossée au pronaos. Est-ce que cela veut signifier

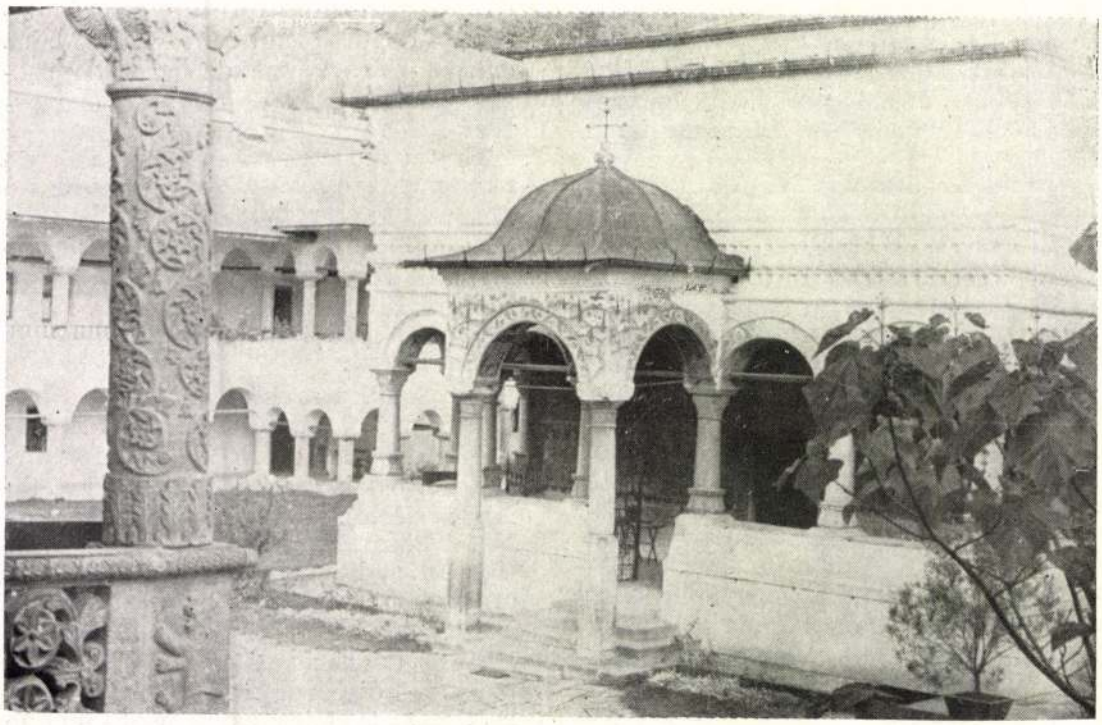

Fig. 9. — Le monastère Hurez — image actuelle.

qu'il s'agit d'une annexe ultérieure, tenant compte que l'accès originaire vers la tour était fait par une passerelle qui liait le palais à l'église? Nous ignorons si les archéologues y ont pensé, mais l'étude du parement indique des différences dans la présentation des deux volumes adjacents (fig. 12) et leur possible non-contemporanéité.

Tismana se trouve dans une situation à peu près similaire. Le plan de l'église originaire, datant du XVIe siècle — à l'exonarthex sur trois parties qui entourent le pronaos — a été confirmé par les recherches archéologiques de notre siècle [34]. L'indication du contour général de l'église (fig. 13, 15), tout comme le tracé de l'enceinte principale ou le plan du parecclession qui figure dans le plan de Weiss est correcte. La perspective du monastère constitue un document précieux pour la connaissance de l'aspect de l'enceinte telle qu'elle était avant les transformations néo-gothiques de Schlatter [35] et celles effectuées ces dernières années [36]. Elle confirme, également, la description de Paul de Alep, conformément à laquelle la grande église ne conservait que 2 des 3 tours originaires (depuis la moitié du XVIIe siècle) [37].

Quant à l'ensemble civil de Brîncoveni, complètement disparu, à l'exception de l'église de cour, la corroboration des données offertes par les deux sources de l'époque — les dessins et les descriptions effectués à 8 ans de différence par Heinrich Schwanz [38] et, respectivement, Johann Weiss (fig. 16 a, b) — constitue également la seule source de la reconstitution de l'ensemble voïvodal. Certaines différences de détail entre les réalisations des deux sont, probablement, dues aux années pendant lesquelles le palais, très apprécié par les Autrichiens, aurait subi quelques réparations aux toits, qui, conformément à des sources impériales, avaient brûlé pendant la guerre avec les Tatares. Mais en dépit de tout cela, le *Lusthaus* de Brîncoveanu était considéré, tout comme l'édifice de Bănia de Craiova, le seul bâtiment destiné à être habité par l'administration habsbourgique d'Olténie [39]. L'image d'ensemble du palais (datant depuis 1640, lorsqu'il a été construit par Matei Basarab, et restauré en 1700 par Constantin Brîncoveanu) est importante, avec ses loggias et ses « foișors », dont celui qui est isolé au coin, vers la pente de l'enceinte, orné de colonnes sculptées, récemment dé-

Fig. 10 a, b. — Le monastère Strehaia (d'après *BCMI*).

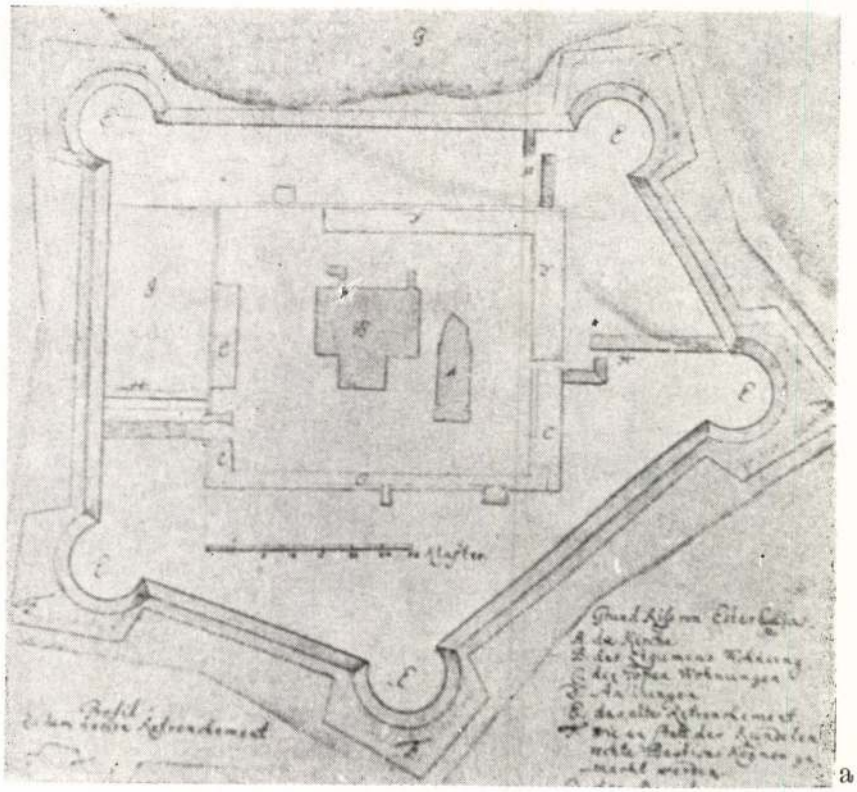

a

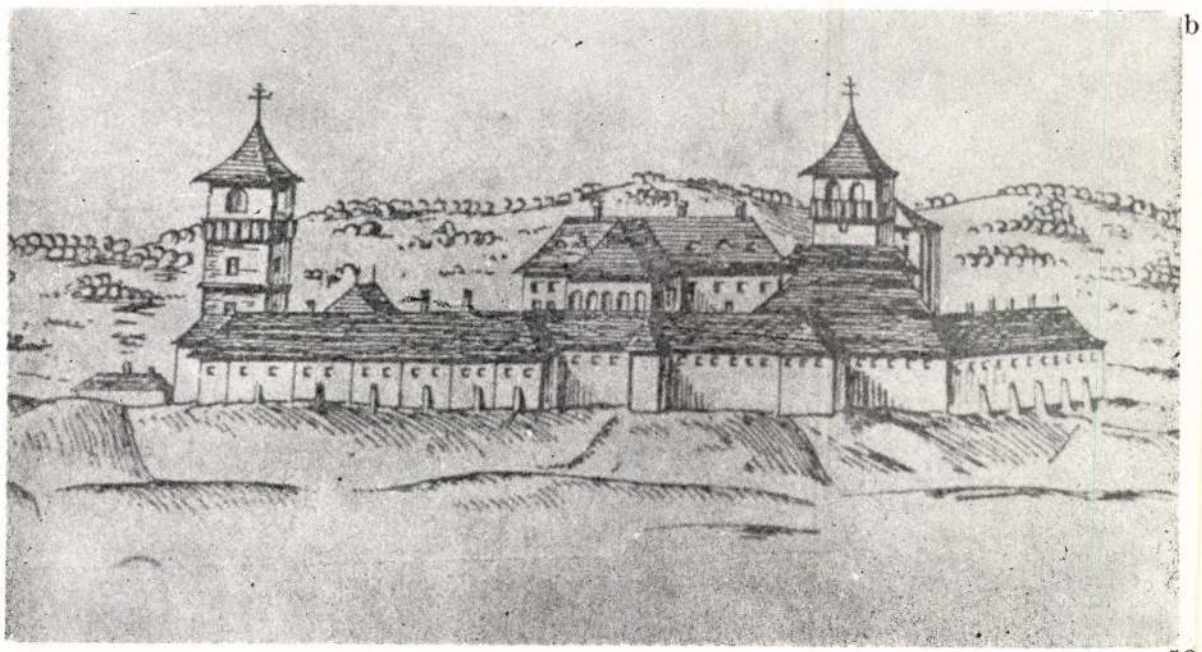

b

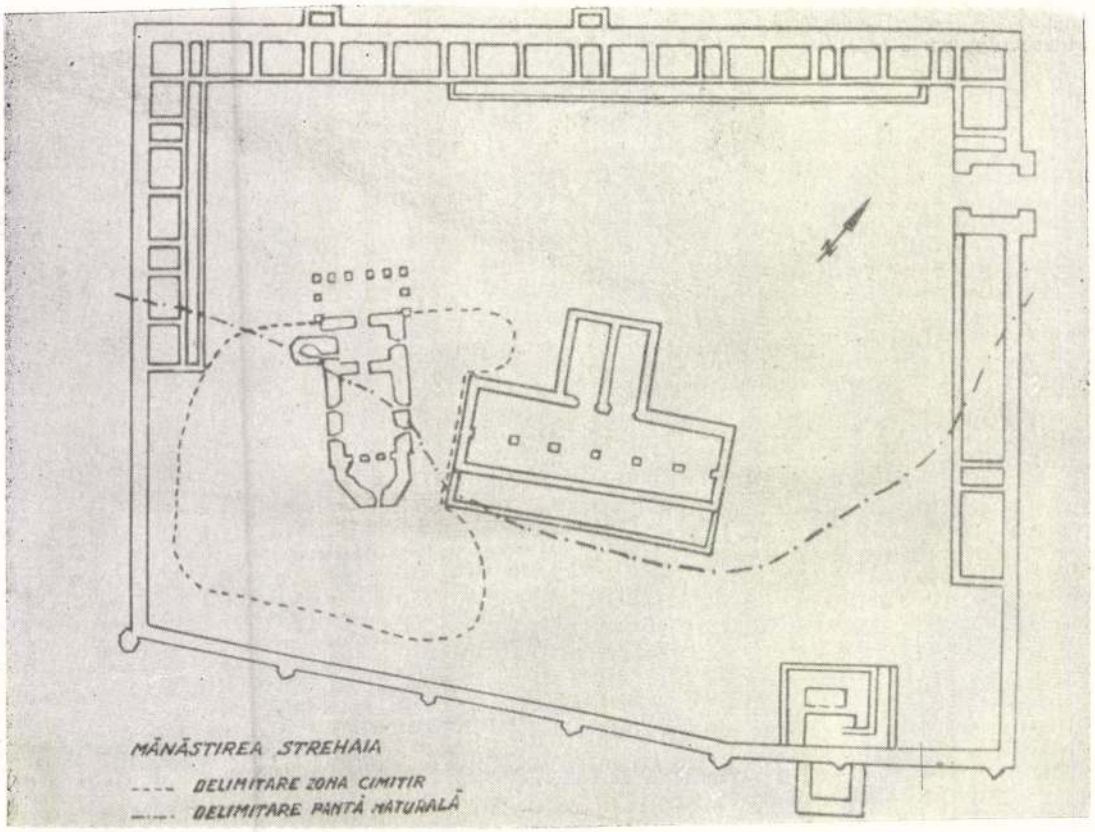

Fig. 11. — Le monastère Strehaia — plan actuel (d'après *BMI*).

Fig. 12. — L'église du monastère Strehaia — image actuelle.

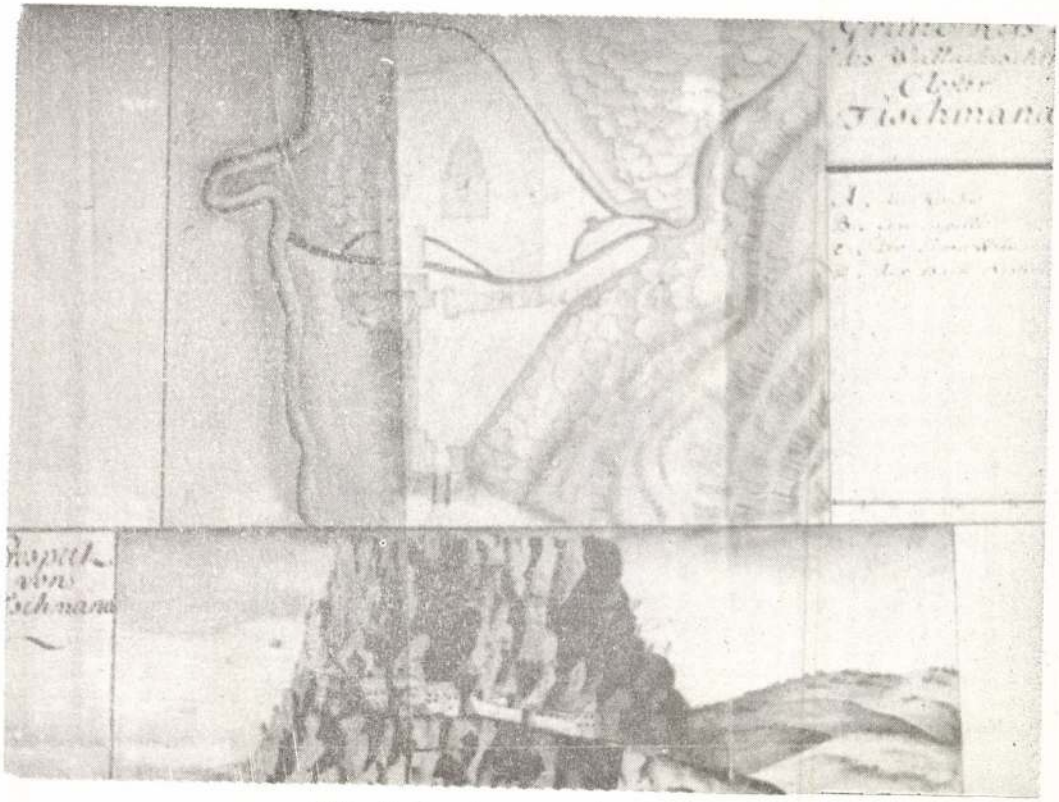

Fig. 13. — Le monastère Tismana.

Fig. 14. — Le monastère Tismana — l'église (dessin d'après l'obituaire de 1840).

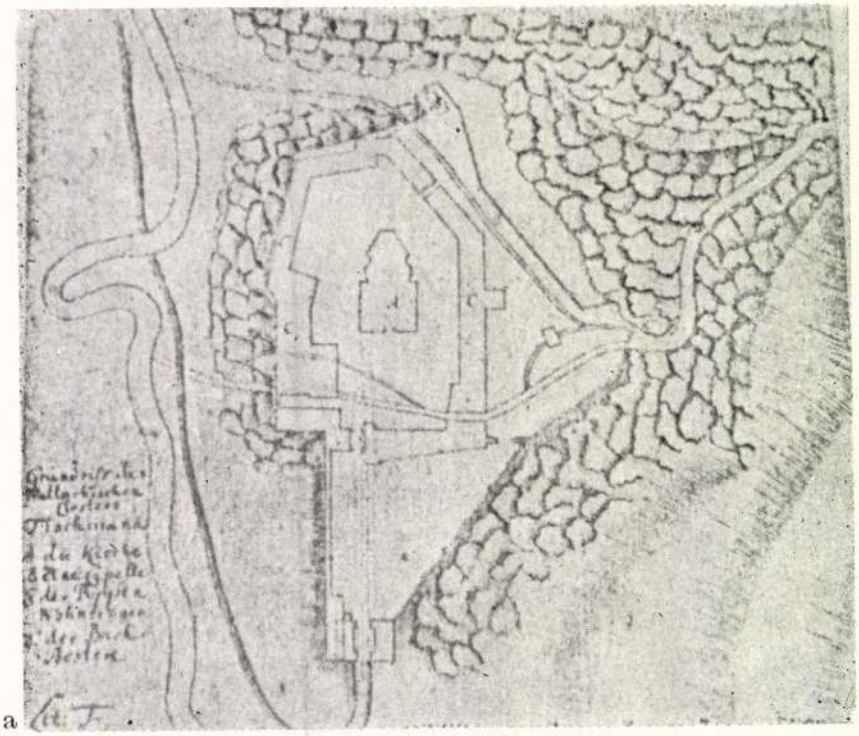

a

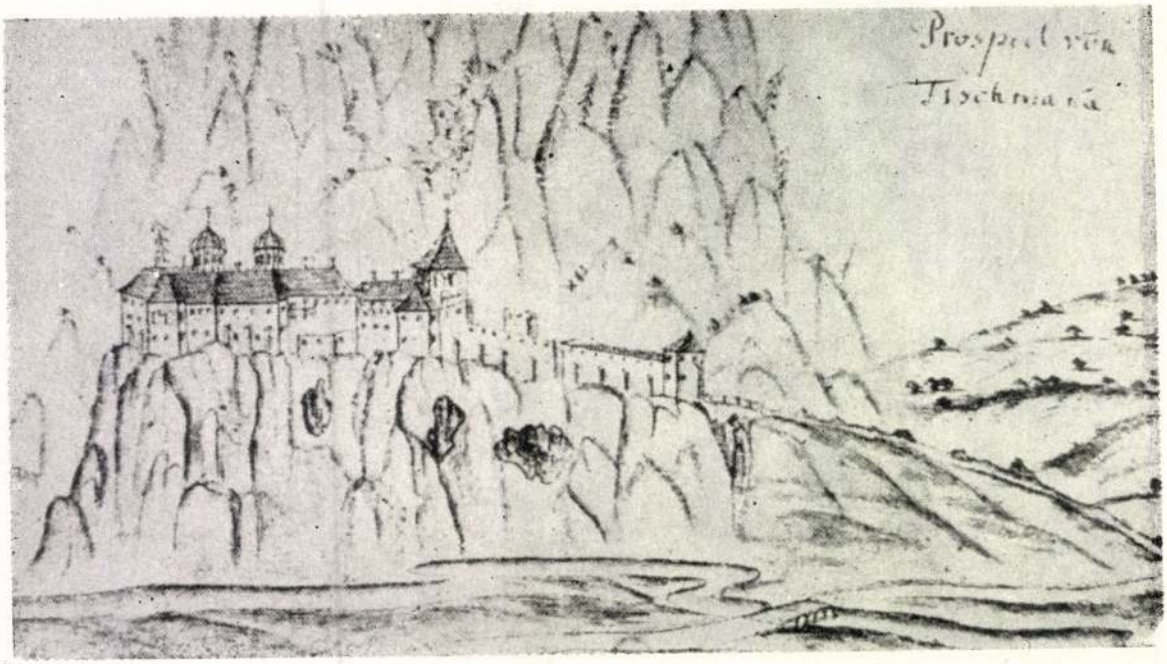

b

Fig. 15 a, b. — Le monastère Tismana (d'après *BCMI*).

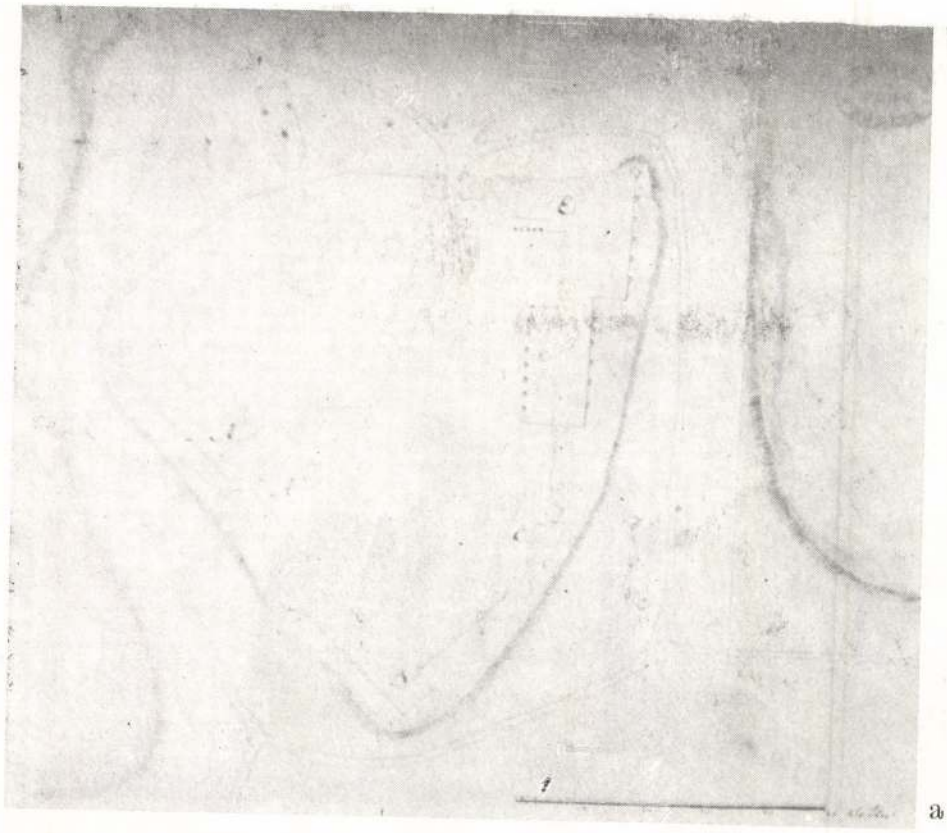

a

Fig. 16 a, b—La cour princière de Brîncoveni.

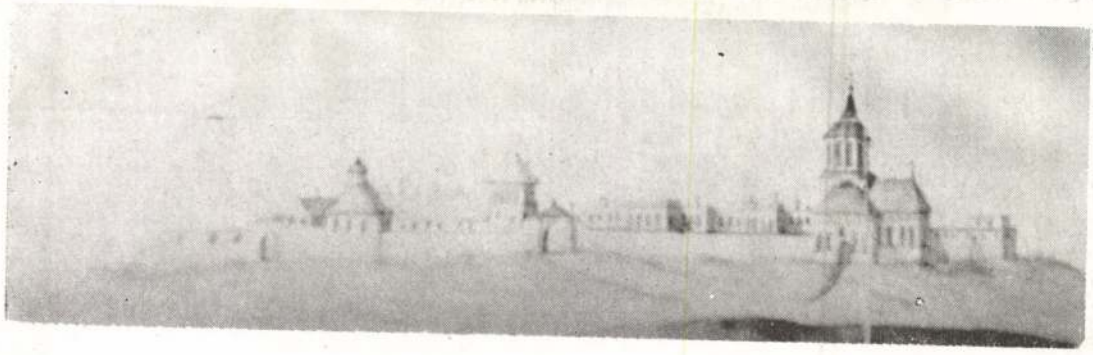

b

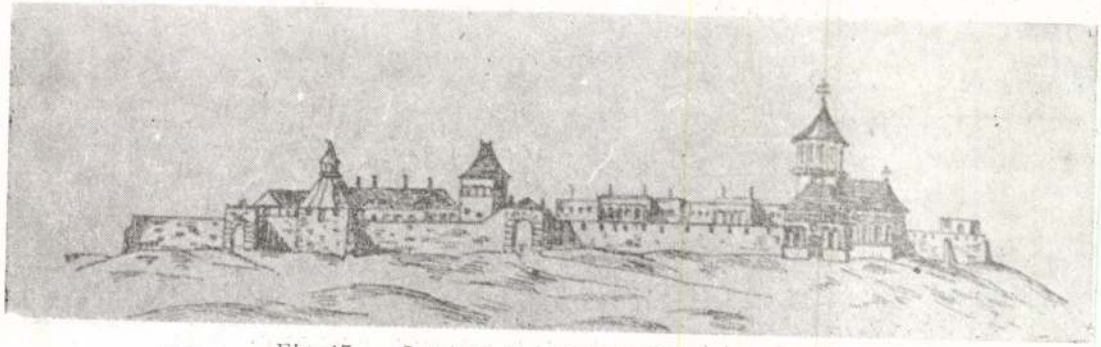

Fig. 17. — La cour de Brîncoveni (d'après BCMI).

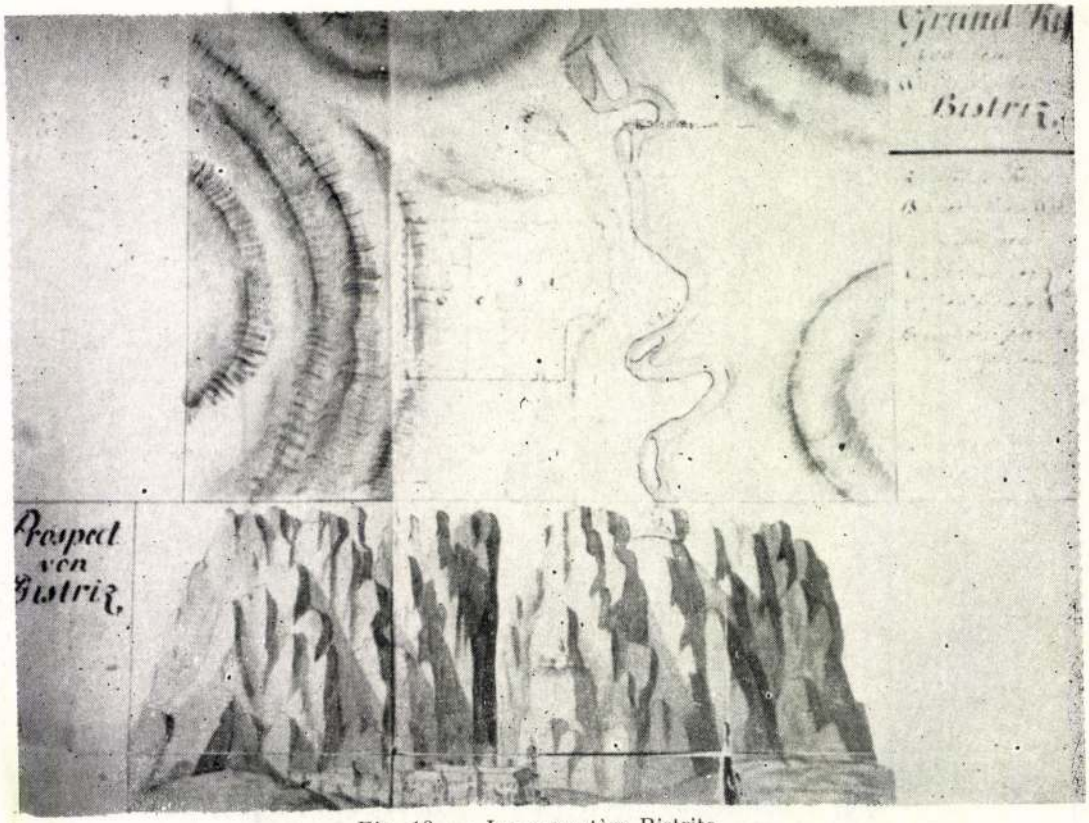

Fig. 18. — Le monastère Bistrița.

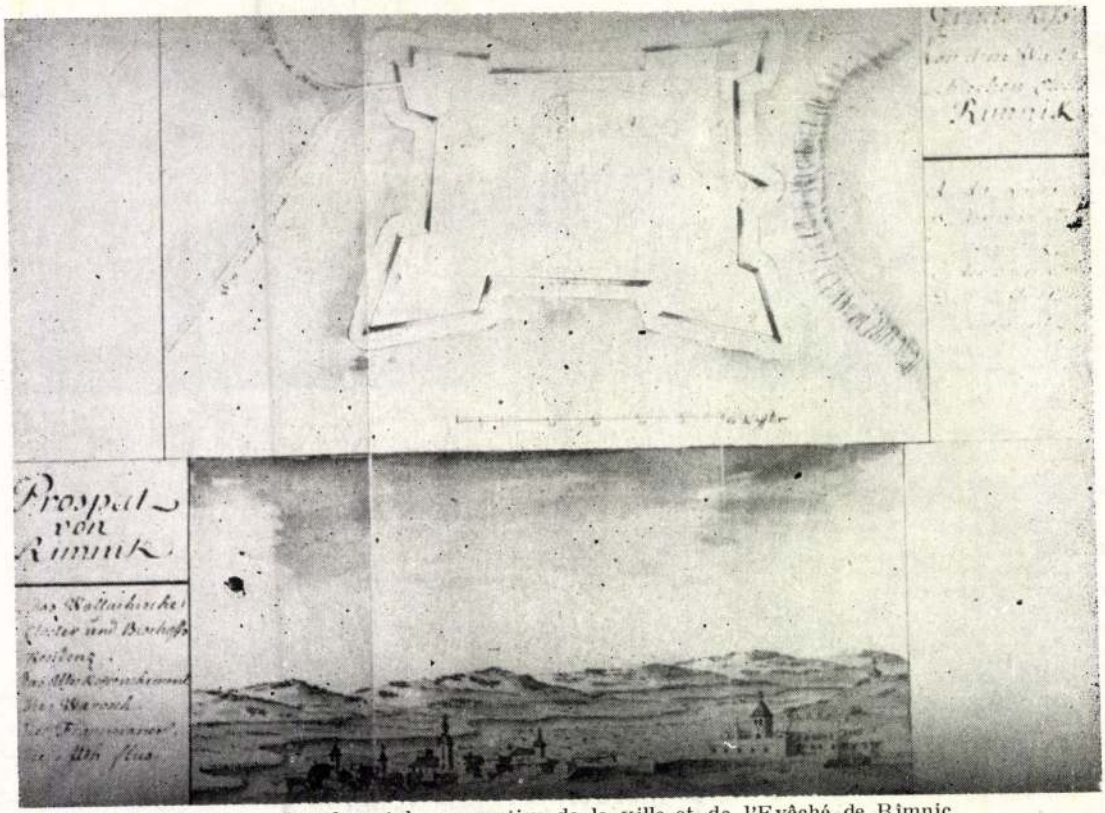

Fig. 19. — Le plan et la perspective de la ville et de l'Evêché de Rîmnic.

couvertes à la suite des fouilles archéologiques [40], avait provoqué l'admiration des contemporains [41]. L'église de cour domine les images dans la perspective „prise" du village, imposante et correcte comme volumes, proportions et détails, même si dans les dessins de Weiss l'exonarthex surmonté par le clocher est rabattu vers la façade du Sud (fig. 16 b).

Ayant à la base cette démonstration sommaire, on peut également se demander sur la valeur probatoire des images fournies par Weiss pour des monuments à présent totalement transformés. Le premier est le grand ensemble de Bistriţa, la bien-connue fondation des boyards Craioveşti et dont, seule l'église de l'hôpital est restée intacte, échappant à la ferveur de « modernisation» des architectes de la moitié du XIXe siècle[41bis]. Dans ces conditions l'étude des deux images réalisées par Weiss présente le plus grand intérêt (fig. 18). Tout comme pour d'autres monuments, le plan et la perspective de Bistriţa constituent — et il ne faut pas oublier la description de Paul de Alep, de 7 décennies plus ancienne [42] — les seuls documents médiévaux qui donnent une image véridique de la fondation disparue. On peut leur ajouter les 3 représentations de l'église figurant dans les « Registres » du monastère réalisés à la fin du XVIIIe siècle par Dionisie l'Eclesiarch [43]. Très laconique, Paul de Alep ne remarquait que la position isolée du monument et le fait que « le monastère est bâti comme une forteresse» [44]. Seuls, les éléments principaux de l'ensemble l'intéressent : la grande église, avec les reliques de Saint Grégoire le Decapolit, le parecclession de Saint Nicolas, les cellules d'Est et l'église de l'hôpital dédiée à la Transfiguration.

L'œuvre de Weiss offre le plus d'information et d'exactitude qui manquait : le plan nous dit que la grande église était un *triconque au pronaos surélargi* — ce qui est d'une importance particulière pour l'étude de l'architecture valaque. Même si la première fondation dressée sur cette place — celle de la fin du XVe siècle, détruite par Mihnea cel Rău [45] — n'a pas eu le même type de plan (quoique la chose ne paraisse impossible), la seconde est de toute façon contemporaine, comme époque de construction, à celle d'Argeş, érigée par Neagoe Basarab (1512—1517). Probablement la destruction — même produite « avec des canons » — n'a pas été complète et, donc, la reprise de la structure, par les mêmes fondateurs, fait allusion à la perpétuation de la signification inchiffrée dans la fondation originaire. La coïncidence temporaire mentionnée doit être soulignée parce que, d'une part, c'est une preuve des disponibilités constructives, techniques et artistiques de la Valachie à cette époque-là, traduites par la construction de nombreux monuments, différents comme plan et structure et imposants, comme dimensions [46], d'autre part, l'emploi de solutions planimétriques et d'espace pareilles, mais non identiques, à des monuments ayant une certaine signification. Par rapport à l'église d'Argeş, l'église fondée par les Craioveşti semble plus tirée en longueur et dans la perspective de Weiss on distingue une seule tour, celle sur le naos [47]. L'inscription transcrite par le métropolite Neofit en 1746 [48], à présent disparue, portait l'année 7026 (1517/1518), donc, l'église a été terminée 1 an après la fondation voïvodale, mais sa structure — et nous avançons ici une hypothèse — pourrait le devancer de certains points de vue.

Un autre détail—d'un ordre différent—non dépourvu d'intérêt, c'est l'existence de deux icônes — à l'origine à double face ou seulement projetées comme telles—provenant sans doute de Bistriţa, datées 7020 (1511/1512), qui d'après l'avis du chercheur Al. Efremov devaient être placées dans le pronaos de la grande église [49]. Sans doute, le détail nous mène vers l'ingénieuse solution spatiale — liturgique et artistique — de la fondation de Neagoe Basarab [50]. Même si pour le pronaos de Bistriţa on n'a pas adopté le système original du soutien de la coupole du narthex, combiné avec la solution de l'espace funéraire périmétral au pronaos, on peut supposer qu'entre celui-ci et le naos il n'y avait pas un mur plein, mais éventuellement une triple arcade, dérivée de l'ancien « tribelon » des églises byzantines, partiellement fermée

par de grandes icônes de proskynèse : Jésus Pantocrator avec des apôtres (aujourd'hui dans l'église de l'ancien couvent Păr, Vîlcea) et la Vierge Hodighitria, avec des prophètes (aujourd'hui, au Musée d'Art de la R. S. de Roumanie, Bucarest).

Dans la perspective dessinée par Weiss on est également frappé par la haute silhouette de la tour du parecclésion, placé au nord-ouest de la forte enceinte principale, enceinte aux constructions sur deux niveaux au moins, adaptée d'une manière ingénieuse aux formes du terrain. Au fond, dans les montagnes, se trouve la représentation du couvent Păpușa (Eleonul) et en haut, le monastère d'Arnota, avec l'enceinte fortifiée et les deux tours de l'église [51] (fig. 18).

Une autre série d'images concerne la seule ville représentée par Weiss en perspective et partiellement, dans un plan, par l'intermédiaire de l'unique objectif intéressant pour la Kriegskammer. Il s'agit de Rîmnicu Vîlcea, avec son monastère, résidence de l'Evêché (fig. 19).

Vus du Nord, les deux objectifs — la ville et le monastère fortifié — ne sont pas représentés dans leur succession topographique logique, parallèles à la rivière d'Olt, comme en réalité, mais dans un plan frontal, partiellement perpendiculaire sur l'Olt. La licence était nécessaire à la clarté de l'image, pour éviter la superposition partielle de la représentation du monastère sur celle de la ville. La ville est dominée par les clochers *et non par les tours* de ses églises. Au centre même se dresse l'imposante église des Franciscains. C'est, sans doute, l'édifice dont la réparation, au début du siècle, donnait l'occasion de la déposition, en 1705, de l'évêque tolérant Ilarion [52]. Tout naturellement, les nouveaux maîtres catholiques d'Olténie la finissent et l'embelissent, en la dotant d'une haute tour de facture baroque qui, avec celle du monastère Colțea de Bucarest, s'inscrit parmi les premières de ce type dans l'architecture de la Valachie.

Trois silhouettes d'églises, plus courtes, toutes ayant des tours-clochers à l'Ouest, sans tours-lanternes, mais, évidemment orthodoxes, sont éparpillées parmi les maisons serrées, mais assez bonnes, de la ville. Un document, datant du 10 Mai 1693, mentionnait 3 églises à Rîmnic : « l'église sur la colline, l'église d'en haut et l'ancienne église en pierre »[53]. Probablement, celle placée sur la colline est l'église de l'Annonciation ou de la Vierge, bâtie au XVIe siècle par Mircea Voïvode, fils de Mihnea Voïvode [54], celle d'en haut — l'église Saint Georges, rebâtie par le métropolite Teodosie en 1681 [55], et la dernière — l'église princière Sainte Parascève, la fondation de Pătrașcu le Bon, datant de 1554—1557 et qui avant 1738 gagnait un exonarthex surmonté d'une tour-clocher, don des marchands de Chiprovăț [56].

De nombreuses mentions documentaires qui attestent l'existence à Rîmnic de quelques maisons en pierre dès le XVIIe siècle [57], confirment l'impression d'agglomération urbaine prospère que donne la « vedutte » de Weiss.

En dépit de la simplicité apparente du plan et de la perspective, les problèmes liés à la représentation de l'Evêché sont beaucoup plus compliqués — par les implications d'ordre historique et artistique.

Le manque d'intérêt manifesté par l'histoire d'art pour cette ancienne ville est inexplicable. Mentionnée comme telle en 1388 [58] elle est devenue le siège d'une Evêché qui continuait la vénérable tradition de la seconde Métropolie orthodoxe de la Valachie, le trône de Severin d'Antim Critopol et d'Atanasie [59]. Nous connaissons la succession assez exacte des évêques de Rîmnic, leur biographie même et, aussi, leurs exploits dès le début du XVIe siècle jusqu'à nos jours [60], mais nous connaissons très peu de données concernant les bâtiments de l'importante fondation ecclésiastique et presque rien sur l'église qui polarisait sa vie. Les rétablissements répétés du XVIIIe siècle et du XIXe et la prééminence du parecclésion, fameuse réalisation de l'art post — brancovan (1750/1751), ont laissé dans l'ombre le bâtiment principal, tel qu'il se présente aujourd'hui n'attire pas l'attention ; les questions qui apparaissent ne trouvent aucune solution à cause du manque d'investigations archéologiques et d'architecture de grande envergure. C'est justement pourquoi le plan et son élévation

présente un grand intérêt. Le plan représente la situation autour des années 1730, antérieurement aux reconstructions de 1739—1745, effectuées par l'évêque Climent : au centre se trouve l'église, entourée par l'enceinte doublée par des constructions habitables sur tous les côtés, nécessaires à l'Evêché et au monastère, renfermée à son tour dans une fortification de plan rectangulaire aux bastions de coin, en terre, avec une palissade en bois, déjà « ancienne » en 1731, datant probablement depuis la guerre, lorsque le lieu avait été occupé par les Hussards et avait servi comme redoute pour 150 hommes [61].

Que savons-nous, au fond, sur cette église, jusqu'au moment où elle a attiré l'attention des Autrichiens ? Paradoxalement, aucune donnée n'est certaine. Une tradition qui veut suppléer le manque de données certaines attribue la première église aux dernières décennies du XIVe siècle et la place sous le vocable du Saint Nicolas [62]. Autour de cette première église on a établi le siège de l'Evêché de Rîmnic, fondée par Radu le Grand au cadre de la réorganisation de la vie religieuse du pays, initiée par l'ancien patriarche œcuménique Nifon, au début du XVIe siècle (conformément aux affirmations, sans arguments documentaires, de N. Serbănescu, bon connaisseur de l'histoire des évêchés valaques [63]).

Les investigations autrichiennes déjà mentionnées, concernant les titres de propriété et les privilèges — contemporains et parallèles à la démarche d'officiers tel Weiss — offrent pour Rîmnic, aussi, toute une série d'informations. Il s'agit donc de la fondation d'un certain « Bogdan voïvode le Vieux, frère de Mircea voïvode, datant depuis 6812 » (1303/1304), qui « ecclesia oppidi Rimnicensi fuerat », transformée en Evêché par son évêque, le métropolite Anthime, qui « archiepiscopatu ex Severin Rimnicium transtulerant et at hodiem usque diem Novum Severin vocatur ». Les héritiers d'Anthime, Eftimie et Mihail, ont soigné les bâtiments épiscopaux *(et non pas l'église* ! souligné T. S.). Ensuite, « domus vero Tipographiae cellariumque sub ea existens Mathaeus Vaivodae fieri curavit » [64]. Supposant que les informations se trouvaient dans des documents ou dans une inscription votive [65], elles semblent à première vue valables, mais, au fond, elles ne résistent pas entièrement à l'analyse.

Si, à la rigueur, le voïvode fondateur pouvait être Dan Ier, frère de Mircea le Vieux, et non pas un inexistant Bogdan, l'année de fondation serait tout à fait fantaisiste [66]. Le transfert du trône épiscopal ici, par Antim Critopol, n'est prouvé par aucun document, par contre, l'un des successeurs, Atanasie, est attesté à Severin même [67]. La renovation due aux deux évêques, hiérarches ici pendant la seconde moitié du XVIe siècle [68], est consignée aussi dans l'inscription votive du couvent Olteni [69], en marge de Rîmnic, ce qui — par la corroboration des deux séries de données — a conduit à la conclusion que l'église de ce couvent a été, au fond, le siège de l'Evêché [70]. Un document émis pendant le règne de Matei Basarab mentionne en passant que le voïvode a refait l'église [71], mais rien d'autre ne confirme cette affirmation, ni, au moins, la Chronique du pays, si scrupuleuse avec les mentions de ses fondations, dont elle ne pouvait omettre une d'une telle importance [72]. L'imprimerie attribuée à ce voïvode ne semble une réalité vraisemblable, non plus, parce qu'aucun livre n'est paru à Rîmnic avant 1705 [73]. La construction d'un corps de cellules et peut-être la restauration du palais de l'évêque, que Paul de Alep considérait pareil au palais métropolitain de Tîrgoviște [74], récemment bâti à son époque, semble plus plausible. La tour-clocher et d'autres bâtiments « en pierre » sont construits par l'évêque Stefan (1673—1693) [75]. Donc, aucune donnée ne concerne l'église même, et sa destruction — entière — pendant la guerre recommencée en 1736, a déterminé la construction d'un autre édifice par l'évêque Climent [76], édifice, refait, lui-aussi, après une incendie (en 1852—1856) [77].

L'église dessinée par Weiss présente un plan rectangulaire allongé avec abside polygonale décrochée et tour-clocher à l'Ouest, décrochée, elle aussi. La tour semble douée de trois grandes ouvertures au rez-de-chaussée, des baies étroites au niveau moyen et aux fenêtres doubles pour le son, sur chaque côté au troisième.

Ancienne ville de marchands et d'artisans, ayant de vastes relations au sud du Danube et au nord des Carpates, avec une population mixte, tout comme celle de Cîmpulung ou d'Argeș, Rîmnic a sans doute dû avoir à la fin du XIVe siècle au moins une église orthodoxe maçonnée. Dans ce sens, la tradition doit refléter une réalité. Mais comment était cette église, nous l'ignorons. Dans le contexte des villes valaques d'époque l'existence d'une église du type dessiné par Weiss, prévue ou non d'une tour-clocher, n'est pas impossible [78]. Mais ce qui pouvait servir à une communauté urbaine quelconque semble moins capable à desservir un siège épiscopal qui — avec tout ce que nous connaissons à présent de la mentalité médiévale — sauf sa fonction ecclésiastique avait une fonction de représentation, tenant compte du fait qu'on bâtit à présent en Valachie d'imposants et de prétentieux ensembles monacaux [79].

Le choix pour l'église épiscopale d'un tel type de plan très simple et — ce qui est très significatif — avec une structure qui paraît dépourvue d'une tour-lenterne, mais peut être dominée par une tour-clocher, pose un problème fondamental pour l'histoire de l'architecture, dont la solution et toute hypothèse, même de travail, doit être avancée avec la prudence la plus grande.

Aucun des monuments qui ont constitué la base de la liste des hiérarches de Rîmnic [80] ne mentionne le changement du siège de l'Evêché. Donc, nous pouvons supposer que ce que dessinait Weiss étaient les édifices d'une *Institution* qui n'avait pas changé de place dès le début du XVIe siècle. Dans ce contexte, la petite église avec plan triconque, fondation de deux évêques successifs (dont l'un est devenu métropolite) pendant la seconde moitié du XVIe siècle, l'église de l'insignifiant couvent Olteni, semble en dehors de la discussion concernant le siège épiscopal qui y aurait résidé.

Un fait digne à signaler c'est que toutes les trois églises orthodoxes de *la ville*, dessinées par Weiss et énumérées dans le document susmentionné, ont aujourd'hui encore des tours-clochers à l'Ouest et quelques-unes un plan rectangulaire.

Tenant compte du fait que l'église princière Sainte Parascève n'y fait exception non plus, cela peut se revendiquer d'une tradition locale plausible. Grâce à l'autorité de l'Évêché, la suite de constructions ultérieures se prévaut de la qualité de *modèle* de celle-ci et l'imite, se constituant dans une véritable tendance locale. Mais est-ce que l'église de l'Évêché est une construction originaire du début du XVIe siècle, ou un édifice ancien, employé de nouveau, ou un édifice neuf qui copie l'ancien ? Encore, la faible tradition d'une fondation voïvodale — soit de Dan Ier, le frère de celui qui bâtissait Cozia tout près — pourrait expliquer la reprise de sa structure par son éloigné héritier, Radu le Grand.

Toujours à titre d'hypothèse de travail, on peut avancer l'idée que l'église du XVIe siècle (ou même celle du XIVe ?) était une construction de plan en croix grecque inscrite, douée d'un ample pronaos, édifice qui, durant le temps, a perdu la tour centrale du naos, prévue peut-être dès le début, avec une tour-clocher à l'Ouest, soit un édifice de type « complexe » — basilique au premier niveau, croix grecque inscrite au niveau supérieur qui aurait, aussi, perdu sa tour [81]. Dans l'hypothèse que la tour-clocher aurait existé dès le début, nous avons à faire au prototype pour tout un fil de monuments tardifs de XVIIe et XVIIIe siècles, de toute la Valachie.

Arrivés à la fin on peut se demander : Johann Weiss est-il un ingénieur géniste doublé d'un «photographe» de son temps ? pouvons-nous équivaloir ses images avec nos documentations présentes, en le considérant un précurseur ? Nous pensons que oui et, avec tout le pragmatisme non dissimulé de sa démarche — ou, peut-être, même grâce à ceci — et pour la louange du sentiment qui s'y trouve, peut-être contre son gré, les plans et les perspectives dessinés par lui se constituent dans une source d'information unique, sans laquelle nous serions plus pauvres.

* Ce texte représente l'adaptation en vue d'impression de la communication ayant le même titre, soutenue à la Session annuelle du Comité National Roumain d'Histoire de l'Art, du 22 Février 1983.

[1] Pour les nombreux problèmes administratifs, militaires, politiques, sociaux, économiques, culturels, religieux concernant l'intervalle 1716—1739 voir C. Giurescu, *Oltenia sub austrieci*, Bucarest, 1906 ; *Idem*, *Material pentru istoria Olteniei sub austrieci*, vol. I, Bucarest, 1913, vol. II, Bucarest, 1944, vol. III, Bucarest, 1947. Pour les aspects liés à la situation des monastères — N. Dobrescu, *Istoria Bisericii Române din Oltenia, în timpul ocupaţiunii austriece (1716—1739)*, Bucarest, 1906.

[2] N. Dobrescu, *op. cit.*, p. 7.

[3] *Idem*, p. 9 ; N. Şerbănescu, *Episcopii Rîmniculuí*, in *Mitropolia Olteniei*, 1964, n° 3—4, p. 190—191.

[4] N. Dobrescu, *op. cit.*, p. 10.

[5] *Ibidem*.

[6] *Idem*, p. 18—19.

[7] *Idem*, p. 13.

[8] *Idem*, p. 23.

[9] *Idem*, passim.

[10] D'une grande importance est, dans ce sens, le « Rapport » du capitaine Schwanz, fini en 1723, contenant des informations au caractère très général concernant l'Olténie et des données sur les principaux villes (Craiova, Rîmnic), monastères et résidences (Brîncoveni). Schwanz est, aussi l'auteur d'une liste de toutes les localités d'Oltenie et d'une carte jointe à cette liste. Une variante de ce rapport se trouve à la section Manuscrits de la Bibliothèque de l'Académie de la R. S. de Roumanie, co-liée avec la « Description » de Johann Weiss, qui fait l'objet de cet ouvrage sous l'index «Manuscrit allemand n° 10 ». La carte se trouve dans la même Bibliothèque, section Cartes, DXXVII-5. Parallèlement, on a élaboré le « Rapport » du conseiller de chambre Ignatius Haan concernant les titres de propriété des monastères et la situation juridique de chaque fondation (N. Dobrescu, *op. cit.*, annexe 91), et, ultérieurement, la relation d'Uhlein concernant l'état des monastères *(Idem*, p. 49 et annexe 93) et le « Rapport » du général Tige, dressé à la suite d'une visite en Olténie, en 1727 *(Idem*, p. 51 et annexe 112).

[11] Voir la note n° 1.

[12] În *Arhivele Olteniei*, 1925, p. 207.

[13] Al. A. Vasilescu, *Descrierea şi proiectele de fortificare a mănăstirilor şi a locurilor strategice din Oltenia întocmite în 1731 de inginerul maior J. C. Weiss*, in *Arhivele Olteniei*, 1928, p. 248—286, qui reproduit le manuscrit B III/a de l'Académie Roumaine (aujourd'hui, le Manuscrit allemand n° 10).

[14] Mihai Popescu, *Oltenia în timpul stăpînirii austriece (1718—1739)*, in *Buletinul Comisiunii Monumentelor Istorice*, 1926, faisc. 49, p. 100—107. L'auteur emploie un manuscrit qui se trouve à Vienne, Kriegsarchiv, mais dont il n'indique pas les cotes de classement ; il en donne le texte en résumé, en reproduisant entièrement la partie dessinée.

[15] Voir note n° 10.

[16] Le « Rapport » de Schwanz a été publié pour la première fois entièrement dans la collection de documents Hurmuzaki, vol. IX/1, p. 620—645, sans avoir mentionné le nom de l'auteur et en utilisant un manuscrit qui se trouvait alors (1897) dans la bibliothèque d'Innsbruck.

[17] Le titre originel de l'ouvrage est : « *Kurze Beschreibung derer vornehmsten Clöster und haltbaren Orthe in der Keyserlich-Oesterreichische Walachay, zu denen Plans und Prospecte behörig* ». La première partie du codex — in quarto, lié en cuir — portant l'estampille de Kriegsarchiv, est composée du manuscrit Schwanz, sans illustrations. Le volume est entré dans les collections de la Bibliothèque de l'Académie Roumaine en 1912, conformément à une note sur le forsatz, appartenant à Al. Lugoşianu.

[18] Al. A. Vasilescu, *op. cit.*, p. 248.

[19] La publication parallèle de ces deux manuscrits serait très utile, c'est pourquoi nous allons l'essayer à l'avenir.

[20] Voir note n° 14.

[21] La Bibliothèque de l'Académie de la R. S. de Roumanie, Manuscrits, Mss allemand n° 10 (ensuite, seulement mss allemand n° 10). Sur f 83v il y a la mention : « Hermannstadt den 20. Julj 1731 J. C. Weiss Ingenieur Obristtwachmeister ».

[22] *Ibidem*.

[23] Idem, f 65r.

[24] M. Popescu, *op. cit.*, p. 100—101. On mentionne la fortification Arxavia (Strassbourg) — fig. 1, le monastère Nucet (en réalité Cornet) — sans planche, le monastère Cozia, fig. 2.

[25] Manuscrit allemand n° 10, f 75v, plan Cozia, assez différent par rapport à celui publié in *BCMI*, p. 101, fig. 2, reproduit à la fig. 3 de l'étude présente.

[26] Idem, f 87—87v.

[27] M. Popescu, *op. cit.*, p. 100, fig. 1 — Arxavia, p. 106, fig. 1 — Craiova.

[28] Mss allemand n° 10, f 77—77v, lettre I.

[29] Idem, f 66, lettre B. L'église a été bâtie en 1634—1635, la tour du nrthex a été ajoutée en 1715.

[30] Mss allemand n° 10, f 67v, lettre D.

[31] *Ibidem*.

[32] Voica Maria Puşcaşu, *Date noi cu privire la evoluţia ansamblului de arhitectură medievală de la Strehaia*, in *Buletinul Monumentelor Istorice*, 1970, n° 3, p. 28—31.

[33] Al. A. Vasilescu, *op. cit.*, p. 268.

[34] D. Bošković, *Quelques observations sur l'architecture de l'église de Tismana*, in *Buletinul Comisiunii Monumentelor Istorice*, 1934, faisc. 81, p. 185—189. L'analyse du monument a été faite en employant les résultats des recherches d'architecture entreprises à l'occasion de la restauration par la Commission des Monuments Historiques, par l'intermédiaire de l'architecte E. Costescu. Les recherches ont été reprises aux années '70 par les architectes St. Balş et Rodica Mănciulescu et l'archéologue Gh. I. Cantacuzino (rapports de recherche et projets de restauration dans l'archive CCES, fond DPCN).

[35] N. Stoicescu, *Bibliografia localităţilor şi monumentelor feudale din România. I. Ţara Românească*, Craiova, 1970, vol. 2, p. 654.

[36] En 1980—1982, à l'occasion des travaux de restauration, on a essayé de revenir partiellement — l'aile d'Ouest de l'enceinte — à une forme plus proche à ce qu'on considère être l'originel. On a, aussi, refait l'exonarthex qui entourait le pronaos et qui avait été détruit par Schlatter à la restauration de 1844—1855.

[37] Paul de Alep, in *Călători străini despre ţările române*, vol. VI, Bucarest, 1976, p. 197.

[38] C. Irimie, *Neue Daten zur Kulturgeschichte des rumänischen Volkes in einer Hermannstädter Handschrift des Jahres 1723*, in *Forschungen für Volks — und Landeskunde*, Sibiu, 1964, n° 1, p.

78—79, pl. 1 et 2. On y trouve un plan et deux panoramas, prises depoint de vue différents, — du village et du devant la maison, — que l'auteur de l'article a trovées dans un manuscrit de Örsterregichische Natioalbibliothek de Vienne et dont ler microfilms se trouvent au musée Brukenthat les Sibiu.

[39] V. Drăghicescu, *Insemnări*, in *Buletinul Comisiunii Monumentelor Istorice*, 1914, p. 112.

[40] Mariana Beldie, recherches de 1974 (rapport, l'archive CCES, fond DPCN). Des fragments de colonnes et encadrements d'une évidente facture brancovane trouvés dans la terre décapée de la cour de l'église, se retrouvent aujourd'hui dans le musée du monastère Clocociov de Slatina (dép. Olt).

[41] Radu Greceanu, *Viața lui Constantin Vodă Brîncoveanu*, ed. St. Greceanu, Bucarest, 1906, p. 274.

[41 bis] N. Stoicescu, *op. cit.*, vol. 1, p. 71. L'église et les bâtiments du monastère ont été avariés par le tremblement de terre de 1838, détruits en 1845 et reconstruits en 1845—1855 par les architectes Schlatter, Biniș et Freyvald, sous les règnes de Gheorghe Bibescu et Barbu Știrbei.

[42] Paul de Alep, *op. cit.*, p. 189.

[43] R. Constantinescu, *Dionisie din Pietrari, miniaturist și caligraf*, Bucarest, 1982, in *Condicile mănăstirii Bistrița*, pl. VIII, XII, XVII. Dans ces images — très ressemblantes — l'église a un pronaos surélargi, précédé d'un exonarthex ouvert, aux arcades demicirculaires reposant sur des colonnes et elle est couronnée de deux tours : l'une sur le naos, l'autre sur le pronaos ; le parament est en pierre façonnée.

[44] Paul de Alep, *op. cit.*, loc. cit.

[45] Gavriil Protul, *Viața și traiul Sf. Nifon Patriarhul Constantinopolului*, ed. Tit Simedrea, extrait de *Biserica Ortodoxă Română*, 1937, p. 15—16.

[46] L'Église Episcopale de Curtea de Argeș, l'église du monastère Snagov, l'église du couvent Ostrov — Călimănești, l'église Saint Georges de Tîrgoviște, toutes, dans l'intervalle 1512—1521.

[47] Voir note n° 43 : l'église est représentée avec *deux tours*.

[48] Ghenadie Enăceanu, *Mitropolitul Ungro-Vlahiei Neofit I*, in *Biserica Ortodoxă Română*, 1876—1877, n° 1, p. 11.

[49] Al. Efremov, *Icoane de la Bistrița Craioveștilor*, in *Revista Muzeelor*, 1969, n° 5, p. 469.

[50] E. Lăzărescu, *O icoană puțin cunoscută din secolul al XVI-lea și problemele pronaosului bisericii mănăstirii Argeșului*, in *Studii și cercetări de istoria artei, artă plastică*, 1967, n° 2, p. 187—199.

[51] Mss allemand n° 10, f 68, lettre C : « ... dieser Closter kann ebenmässig tempore belli benützt und zu einem Communication Poste an den Gebirge employret werden ».

[52] N. Șerbănescu, *op. cit.*, p. 188.

[53] Arhivele Statului București, M-rea Zlătari, XII/3.

[54] N. Sicescu, *cit.* l. 2, p. 593.

[55] in *Uricarul*, Iași, an XV, p. 263 (« l'église d'en haut » — l'église Saint Georges).

[56] N. Stoicescu, *op. cit.*, p. 544.

[57] *Catalogul documentelor Țării Românești din Arhivele Statului*, vol. IV, Bucarest, 1981, doc. n° 468, 503, 940, 1324.

[58] *Documente privitoare la istoria României B. Țara Românească, secolele XIII—XVI*, index.

[59] I. Donat, *Reședința celei de a doua Mitropolii a Țării Românești*, in *Arhivele Olteniei*, 1935, p. 67—76.

[60] N. Șerbănescu, *op. cit.*, p. 171—212.

[61] Mss allemand n° 10 f 65, lettre A.

[62] I. Donat, *op. cit.*, loc. cit ; C. C. Giurescu, *Intemeierea Mitropoliei Ungrovlahiei*, in *Biserica Ortodoxă Română*, 1959, p. 691—692.

[63] N. Șerbănescu, *op. cit.*, p. 175.

[64] N. Dobrescu, *op. cit.*, p. 216.

[65] Le 28 Janvier 1719, Hofkamer de Vienne disposait l'investigation des titres de propriété des monastères ; par conséquent, Ignatius Haan avance un rapport le 21 Novembre 1719 (N. Dobrescu, *op. cit.*, p. 26—27).

[66] Dans le même rapport on trouve pour Cozia l'année de fondation 6800 (1292).

[67] C. C. Giurescu, *op. cit.*, loc. cit.

[68] N. Șerbănescu, *op. cit.*, p. 177—179.

[69] Idem, p. 179.

[70] N. Iorga, *Istoria Bisericii și a vieții religioase a Românilor*, éd. II, Bucarest, 1929, vol. II, p. 157.

[71] N. Stoicescu, *op. cit.*, p. 559, note 63.

[72] *Istoria Țării Românești între 1290 și 1690*, ed. C. Grecescu et Dan Simonescu, Bucarest, 1960, p. 106.

[73] A. Sacerdoțeanu, *Tipografia Episcopiei Rîmnicului*, in *Mitropolia Olteniei*, 1960, n° 5—6, p. 291—292.

[74] Paul de Alep, *op. cit.*, p. 180—181.

[75] N. Șerbănescu, *op. cit.*, p. 188.

[76] N. Stoicescu, *op. cit.*, vol. 2, p. 540.

[77] *Ibidem*.

[78] L'église Sînnicoară de Curtea de Argeș (seconde moitié du XIVe siècle).

[79] Le monastère Bistrița (première forme — ante 1494, l'église Dealu — ante 1502, les fondations de Neagoe Basarab — 1512—1521).

[80] N. Șerbănescu, *op. cit.*, p. 171—191.

[81] L'hypothèse a été avancée par le prof. V. Drăguț au cadre des discussions qui ont suivi la communication, en proposant comme exemple possible la solution de la reconstitution de l'église du monastère Negru Vodă de Cîmpulung (voir V. Drăguț, *Biserica Domnească din Cîmpulung : o nouă ipoteză*, in *Revista muzeelor și monumentelor. Monumente istorice și de artă*, 1977, n° 1, p. 45—50).

oroszlánsörény... Viselete olyan, mint a kurucoké a Rákóczi hadjáratában, rézsút gombos dolmány, aranycsattos farkasbőr kacagány, bogláros öv, karddal, bal kezében gerezdes buzogányt tart... A női arckép valóságos görög típust mutat; csigákban leomló fekete haj, egyenes szemöldök, keskeny orr, finom ajkak, tojásdad arc".

A festmények sajnos eltűntek, de megmaradtak a Jókai által emlegetett patika-díszítő szekrényszárnyak, s ma a debreceni Déri Múzeumban láthatók. Jókai képzelete azonban összevont teret és időt. Ő valóban látta a festett részleteket a színház mellett, a Cegléd (ma Kossuth) utcán, de azokat nem Mányoki festette. Kazay és a festő nem is ismerhette egymást: a patikus majdnem két emberöltővel később élt, mint a regény hősei. Kazay Sámuel (1710—1797) felnőtt férfiként jött Debrecenbe, 1771-ben vette át a Városi Patikát, amely a Piac és Szent Anna utca sarkán épült 1753-ban (1976-ban bontották le). A híres könyv- és éremgyűjtő patikus ekkor nagy kölcsönt vett fel a Református Kollégiumtól, s fényesen berendezte üzletét. Elhívta Nagyszebenből Johann Weisst (1728—1774), s vele festtette szekrény- és ajtószárnyai egy részét. A festő elmondta Cherny János gyógyszerésznek, hogy a Baranyi család számára tisztította, restaurálta Mányoki festményét, s megdöbbenve ismerte fel Baranyi septemvir ifjúkori képében ifjabb Baranyi Miklóst. Ennek hatására a gyógyszerész 1772-ben eskü alatt vallott az ifjú Baranyi Miklós mellett. Johann Weiss halála után fia folytatta a munkát.

A XVIII. század végén az Arany Angyalnak elnevezett Piac utcai patika sorsa összefonódott az 1772-ben alapított Arany Egyszarvú gyógyszertár sorsával. Kazay eladósodott, könyv- és éremgyűjteményét a kollégium lefoglaltatta (a mai Református Kollégium Nagykönyvtárának tekintélyes anyaga a Kazay-gyűjtemény). Ekkor érkezett a városba a tehetős Zeininger Antal Nagyváradról, s patikát nyitott a Cegléd utca 3-ban. Kazaytól vásárolta meg a berendezést, amelyet megőrzött Kaffka József, majd Rotschnek Károly (valószínűleg az ő meghívására ment Jókai a színház melletti patikába), s utódai a Városi Múzeumnak adták át 1905-ben. A Déri Múzeumban rekonstruált patikabelső az Arany Angyal és az Arany Egyszarvú patika értékeit egyesíti. Kőfaragvány díszíti a szemöldökpárkányt, rajta az 1772-es évszám és a Z. A. monogram. Kovácsoltvas cégéren tűnik fel a névadó unikornis. Az érdekes bútorok, patikaedények, tégelyek, fiolák, természeti ritkaságok és könyvek között találjuk a festett részleteket, így a két nem igazán patikába illő szekrényajtószárnyat. Az egyiken La Virilita, a másikon L'Adolescenza felirat, a férfikor, illetve az ifjúkor jelképeit ábrázolják, s feltehetően Olaszországból származnak. A két ajtódísz megrendelésre készült, ezt témája is jelzi. A kiszolgáló részt és a laboratóriumot volt hivatva elválasztani az a kettős, amelyen ülő Hygieia és Galenos látható. A nőalak fehér ruhában, vörös köpenyben ül, mögötte felhős egű táj, a férfialak lombikot, gyógynövényt és szöveges receptfüzetet tart. A másik, erősen kopott, többször átfestett ajtó az utcai bejáratnál állt. Az egyik szárnyán ugyancsak Hygieia áll kék ruhában, másikon Aszklépiosz kígyóval és a haláldémon szobrával. A két ajtó festése közül az előbbi Johann Weiss műve, s ugyancsak neki tulajdonítható a négy 1772-ben ismert földrész megjelenítése. Egy szekrény két-két részre osztott mezőjében tűnik fel Európa és Amerika, Ázsia és Afrika. Kedves alakokkal és tárgyi, természeti részletekkel allegorizálja a világrészeket a festő. Európa asszonyságot például trónusra ülteti, fején korona, kezében jogar. Mögötte reneszánsz épületek, lábánál a tudomány és a művészet jelképei: földgömb, szobor, paletta, gitár, valamint gyümölcsök és fegyverek. Amerikát indián és vitorlás, Ázsiát sátor előtt ülő török, Afrikát pálmafa, sivatag és néger férfi jelképezi. A kisebb szekrényszárnyak belső részén a négy évszakot és a négy arisztotelészi elemet: a tüzet, a vizet, a levegőt és a földet párosította az ismeretlen festő.

Az Arany Egyszarvú patika

SZ. KÜRTI KATALIN

PERDÖNTŐ FESTMÉNY

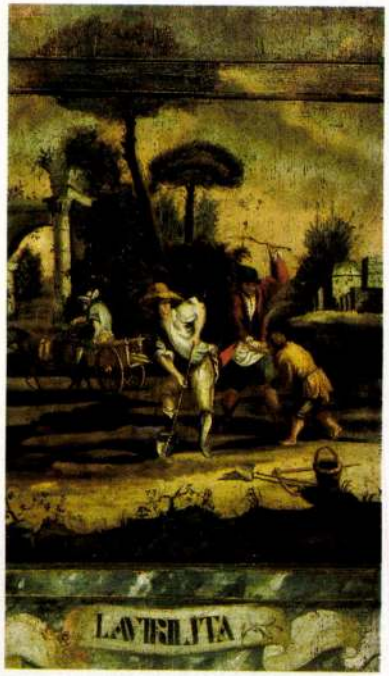

Jókai Mór Egetvívó asszonyszív című regénye a debreceni Baranyi Miklósról szól, aki Rákóczi táborából hazatérve házasságot köt a görög kalmár, Ungvári Anasztáz leányával, Katalinnal. Kettejük arcképét a Nempsovics János álnéven bujkáló Mányoki Ádám festi meg, aki Drezdából menekült, mert ott párbajban megölte a polgármester fiát. Egy Kazay nevű patikus adott neki menedéket, s bízta meg a gyógyszertár ajtajának megfestésével. Katalin arcmásának festése során hírbe hozták a festőt és az asszonyt. Katalin börtönbe kerül, s három hónap múlva megszüli ártatlanságát bizonyítékát, Miklós fiát. A férj, a szabadságharc nagyváradi blokádjának élelmezési felügyelője azonban nem tudja megbocsátani a református város kegyetlenségét, majd feleségével is meghasonlik. Otthagyja Rákóczi seregét, katolikus hitre tér, elválik, újból nősül és a kis Miklóst nem hajlandó fiának elismerni. Az anya elkeseredett harcba kezd, ám csak húsz év múlva győz a döntő bizonyíték, a Mányoki-féle arcmás segítségével, mely egyértelműen utal az apa és a már húsz éves Miklós hasonlóságára.

Jókai regénye a valóságon alapul. Az igazoló adatok egy részét az író közölte 1902-ben megjelent regényében. Baranyi Miklós 1788-ból származó adománylevele és a hatalmas peranyag tartalmazza a tényeket. Ez utóbbit a leszármazottaknál tanulmányozta Jókai, ma pedig a Hajdú-Bihar Megyei Levéltárban látható. Idősebb Baranyi Miklós septemvir (1680—1756) és Ungvári Katalin (1684—1755) halála után, 1759-ben kezdődött a nagy per. Az ifjabb Baranyi Miklós nem törődött bele kisemmizésébe, és veje, Sinai Miklós professzor segítségével eljuttatta az ügyet a váradi káptalanhoz, Bihar vármegyéhez, Budára, Bécsbe, II. Józsefhez és a szentszékhez. Végül 1786-ban, nyolcvan éves korában nyert elégtételt mostohatestvérével, Baranyi Gábor alispánnal szemben. Jókai egy vidéki kastélyban látta a két Mányoki-festményt, és így írt róluk: „A férfi délceg, daliás alak, arcát tekintve alig több húsz évesnél, bajusza alig kunkorodik; de ami ebben hiányzik, kipótolja azt a sűrű szemöldök... sasorra is öregbíti a komolyságát; a sasorr elüt a magyar fajjellegtől, de méginkább a haj színe, mely rőtbarna, mint az

Hygieia és Galenos

WEISS János festő

Sz.KÜRTI Katalin: A Református Kiollégium és a képző-művészetek (1790-1848). = A Debreceni Déri Muzeum Évkönyve, 1988 (1990) 257.p.

Nagyszebeni master

Hatvani István portréja

JOHANN WEISS, hangszerkészitő

"MEISTERBUCH/1836/1867-ig/, 179 lap, 63-on német szöveg 3 irástipus. a/, Kalligrafált "gestorben ist..." sir, kereszt szomorúfüz. 1836-1845. b/. Lent halálozási dátum tintával 1845-1870. c/. Lent adat, halálozás "vékony" tintával, 1846-1870. -1856 után ceruza bejegyzések. 6. jegyz "44. lap. JOHANN WEISS/Forte Pianomacher/27ten März/1852/ Alatta ceruzával: /Hat sich magyariziert Fehér.". 198. o

GÁBRY GYÖRGY: A pesti hangszerkészitő céh Mesterkönyve 19[illegible].old

FOLIA ARCHAEOLOGICA. A Magy. Nemz. Múz. Évkönyve. XXI. 1970. Bpest

Weiss Joseph MDK

Szent György tér. Királyi palota.

Az ötvenes években /1850-6 helyreállitották és bővitették Joseph Weiss és C. Weinwirth bécsi udvari épitészek tervei szerint.
1896-1903 között az Ybl- Hauszmann féle nagyszabásu kiépitéssel kapta mai neobarokk alakját.

Repr. 76. kép.

Zakariás G. Sándor. Budapest. Bp. 1961.
42.l.

J. Weiss és C. Neuwirth

„Budavári Palota 1854. évi alapvajzi felvétele" c. munkája említve

Gombos Zoltán: Budavári Zeitek
Bp. Natura 1969
107. old

J. Weiss és C. Neuwierth

Ők tervezték a Ferdinánd

lapuhoz vezető feljárót

Gombos Zoltán: Budavári Zeitd

Bp. Natura 1969 107. old

Weiss János
képfaragó

Telkibánya és Gönc számára kémlett oltárokat. A eperjesi főoltárt 1490-ben faragta és tőle származik négy szent fél életnagyságú szobra, egykor a kassai dóm

A magyarországi műv. tört. I: 174.
Corvina 1970.

Weiss János
képfaragó

Orgonakarzotá álltak.

Weiss Joachim, ifj

otvös

1647, Sopron

l.

Csatsopronióti

15. l

Weiss, Joachim

ötvös, Sopron XVII. a

l.

Csatsopromotv

15. l.

Weiss Joachim

ötvös, Sopron XVII. sz

l.

Csatsopromötv

12. l.

Weiss (Weissenberg) Joachim

Sopron. 1644–1650 körül

irod

Hu Pr magjérem. 67. l.

1644 körül ötvös Sopronban. Ezelött Bécsben élt s Augsburgban is tevékenykedett. Ismeretes egy iskolai ~~érme~~ ezüst 1642 tól:

Több nincs.

Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület II. 238.

Weiss, Joachim

† (Weissenberg)

Sopron 1644–1650

laid

Hu Pr magyarem

39. l. 49. l. 67. l.

Életrajz, egy műve.

Weiss Joachim
soproni ötvös
1641

lásd
Huszárprotest.
270. l.
271. l.

illetve német sajtóban élénk visszhangra találtak. Ezeket a Platon-arcképre és a segítségével rekonstruált Silanion-féle szoborra vonatkozó új megállapításait egyrészt az athéni Akadémia kiadványai között, másrészt a berlini Archaeologisches Jahrbuchban teszi közzé. Kutatásain kívül felhasználta tanulmányútját arra is, hogy megbeszélések alapján a magyar-görög tudományos kapcsolatok rendszeresebb kiépítését előmozdítsa, amiben nagy segítségére volt az illetékes görög tényezők részéről mindenkor tapasztalt előzékenység.

Kalota József (1915, Alsózsolca, Borsod m., gör. kel.), gör. kel. papnövendék 2000 pengős ösztöndíjjal november hó közepétől a tanév végéig mint az Athéni Tudományegyetem hittudományi fakultásának hallgatója folytatta theológiai tanulmányait és rendszeresen hallgatta az egyetemi előadásokat. A teljesen görög környezet igen alkalmas volt arra, hogy az újgörög nyelv gyakorlati ismeretében fokozott eredményeket érjen el. Újabb 500 pengő ösztöndíjjal lehetővé vált számára, hogy a nyári hónapokat is Görögországban töltve, még jobban felkészüljön arra a még többéves stúdiumra, amely a theológiai fakultáson előtte áll.

Joachim Weiss, ötvös

Sopronban 1641-ben 76 drb. jutalomérmét készitett az iskloai jutalmazásokra a városi számadáskönyvek adatai szerint. 246.old. Az ev. gymnáziumnak készültek.

Hm Huszár Lajos: Soproni iskolai jutalomérem 1654-ből 245.old

Weiss Joachim

Soproni ötvös

1641

1642

Lőrd oku

Numizmatikai

Közlöny

1935–36. 63 l.

1 példány

~~Római vadászó lándsa~~

V. 244.

Weiss Joachim

ötvös

Sopron

1644. febr. 2.

polgáreskü

Házi

Delhaes I.

nála

: előtt, ül Mátyás és hallgatja a 1485 má-
ldöttséget. Kissé jobbra fordult, jobbkezével
beszélne, baljat pedig térdén pihenteti.
égélyezett palástja piros, hosszú haja és
, bajusza és szakálla leberetvált. A nya-
ord a Madonnával ~~és a gyermek Józussal~~. Kö-
hadsereg vezérei képeznek csoportot. Jobbján,
~~előre hajlott~~, balján pedig a vértbe öltözött
dtollat tartó irnoka látszik. A küldöttségnek
akozott, öten térdre ereszkedtek, és öten
szakállu kopasz barát is van, ki kezeit ösz-
szavaira. Jobbról a kiséret lovas és gyalog
özt lobogó köti le figyelmünket rajta zász-
odó női alakkal és szalagjain »MATIAS REX
bogón meg a czimeren holló tünik szemünkbe.
ent István tornya ~~bontakozik ki~~ utalja. Az égbolt
a: »DELHAES 881«.

cm.
~~ó~~ (465-901.)
~~[illegible]~~ (340-902-ii.).

21-én.

WEISS, Johann, pozsonyi tanácsnéző

J. W., Hafnergesell, 73 éves korában meghalt (1846, 624)

—

Preßburger Zeitung
(Gauthor)

Weiss, Johann Conrad von

császári mérnök és alezredes

Prospect und Grundriss deren Staette und Granitz Paessen in Siebenbürgen c. művében 18 vízfestésű táj- és városképén Erdély várait mutatja be. 1736-ban készült Marosvásárhely látképe, mely e gyűjtemenyben van.

KiP. 30. l. 50. l.

lásd okv.

Hadtört. Közl. 1935. 254. l.

Ez mű a Lud. Akadémia könyvtárában van.

Weiss, Johann Conrad

mérnökkari czredes

lásd oko

Borbély Andor:

Erdélyi városok képes-
könyve 1736-ból -
Kolozsvár 5. l. 12. l.
1943.

Ismeretlen a XVIII szból

J. D. Mentzel.

Egész alakban, balraf
buzogánynyal van ábrá
irata a kép alatt:

JOHANN DA
Königl. Un

s alól jobbra: 3.

Szines rézmetszet

Lelt. n. 1418
Szakl. 109-9
501-914-

Weiss, Johann Conrad von

császári mérnök alezredes:

Prospect und Grundriss deren Stäette und Granitz in Siebenbürgen. Zu der Geographisch- und Topographischen Beschreibung gehörig. Anno MDCCXXXVI. c. kézirátos könyve fentinek a Ludovika Akadémia könyvtárában. Tartalma 18 vízfestésű táj- és városkép, 21 vízfestésű térkép és tervrajz, 33 üres oldalra terjedő hőveg. Bőven ismertetve a képek reprodukálva: Gyalókay Zenő: Erdély várai 1736-ban. Hadtört. Közl. 1935. 234-257. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Weiss, Johann Conrád, von

császári mérnök alezredes

életrajzát lásd

Gyalókay Jenő

Erdély várai 1736-ban.

Hadtört. Közl.

1935. 237. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

WEISZ Jenő Ferenc

Miskolc, Hadik. 1923

OMIKE 1909-1944

157

Weiss József.

órás.

A soproni szent
Mihály templom ha-
lotti anyakönyvé-
nek feljegyzése
szerint meghalt
1802. jan. 24. 86
évés korában

Csatkról

LEGRAIN
JADSKI

Dr. D. V.

WEISS, Josef

Rajzai alapján állítják befre a szabadsághare alatt kiégett várpalotát

Ybl Ervin: Ybl Miklós 99., 161.,

WEISS, josef építész XIX. szd. közepe. MDK.

Ybl Ervin: A budai várpalota helyreállítása a XIX szd. derekán. Tanulmányok Bp. multjából, 1956. XI. köt. ~~307–331. (314. l)~~
314, 316, 317, 318, 319, 321, 322, 325,

Josef Weins ép. felügyelő M.D.K.

A kir. palota építésvezetőségének tagja a 19 sz. közepén. Uj tervek a palotához. A tisztviselő lakásokat tartalmazó épületet tervezi, és az őrségépületet. 1854. 1856 ban uj hom-lokzat terv

Gerő L.: A budai várpalota tört. 1541-tól napjainkig. Kny. Bpest. Műemlékeiből. Bp. 1955, 296

M. D. K.

WEISS, Joseph építési

Az 1848-49-i szabadsagharc utáni ujjáépítési terveken:

Joseph Weiss és

C. Neumirth udv. építészek (Bauhomission) aláírásait látjuk. A vaszorat Holczer részitette gerő László: A budai vár helyreállítása Bp. 1951. 112. l.

Weiss József

órás 1766. Sopron

lásd

Csatórásich

45. l.

VIHAROS ESTE

Verschmelzung mit den Dingen einen zweiten verborgenen Lebensraum gewinnen, eine Zuflucht vor den vielen feindlichen Spannungen der Wirklichkeit. Mitunter vermag diese Sehnsucht einen gesammelten und räumlich beziehungsreich durchgegliederten Ausdruck zu gewinnen. Bilder entstehen, in denen sich der engste persönliche Lebenskreis des Malers zur tiefen beruhigten Harmonie erschliesst. Elemente des Figürlichen, des Stillebens und einer inneren Räumlichkeit finden sich zur eigenartigen bildhaften Einheit zusammen. In dieser inhaltlichen Erweiterung des Bildes scheint der Geist versunkener Familienidyllen aufzuleben, wie man ihn von den alten niederländischen Meistern her kennt. Ein bedeutsamer, heutzutage äusserst seltener Zug im Schaffen unseres Künstlers.

Auch an ihm, dem Maler impressionistischer Herkunft erweist es sich, dass alle schöpferischen Wege der neuen Kunst zur geistigen Durchstrahlung und Umwertung des Sinnlichen führen.

Weiss József

Pozsonybol, 1847-ben
18 evs

Lásd

Fleischer Bécs

95, 1.

Csatt ezüstből IX. 51.

Weiss Josef

ejtiten

1907 VI. Podmaniczky

utca 73.

Bpest

Weiss Keresztély

Kismányokról, 1758

Lásd

Fleischer Béla

95. l.

Csatt bronzból IX. 51.

Weissenbach János

Magyar Iparművészet, 1897/98.

I. köt. 4. sz. 145.–162. o.

Lyka Károly: A magyar iparművészet
története.

M. D. R.

WEISS, Josef építési felügyelő

Ybl Ervin: Ybl Miklós 161.

Weiss Joseph

építész

l. Gerő Ernő

112. l.

M.D.K.

Joseph Weiss, építés

és Carl Neuwirth által 1853-ban a középkerti támpilléres támfal tetejére tervezett és szintén sérült mellvéd-korlátját megtartottár és helyes módszerrel, műkövel kiegészítettér – míg Jbl. kiklós „Oriáslépcsőjét" ami alig sérült meglebontottár

Czagány István: Műemlékhelyreállítási kérdések a Budavári palota ujjáépítésénél

Művészettörténeti Értesitő, Bp.1967.XVI.évf.3.sz.

old.

Weiss, Joseph

épitéz

Gentmünd

21.P.

kenntnis besitzt und da
auch sonst die Abwicklung
der Sache – wie schon er-
wähnt – von Anfang an
Herr Prof. ~~Heck~~ Hekler be-
sorgte, infolgedessen wir ~~ac~~
auch in der Tat immer nur
mit ihm in Kontakt waren:
bitte ich Sie sich in der Sache
Ihres Guthabens ~~beim~~ beim
Herrn Professor zu interres-
sieren zu wollen; berichent-
lich insofern es sich um einen
über die schon angewiesene
Summe hinausgehenden
Betrag handeln sollte, wollen
Sie den Herrn Professor ersu-
chen, ~~dessen~~ zwecks Anweisung
der Summe die nötigen Schritte
tun. ~~möge~~

Gp. 13. December 1926.

[illegible]

MDK

Weiss József szobrász

1803. Pesten lakik

Marczevicz E: A pesti Ferenciek terének kutpályázata. Bp. 1931. 13. l.

Weissenbach Janos

dr báró

iparmuvész

Tab

l. Ezredéreskiáll

XII. csop. 45. l.

S

F

postán uta

1

9

Weissenbach Janos br

sparnuvéss

l

Közlezrkiáll.

1457. l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Patria" r.-t. Budapest — 435418

(Weissenbach János br.)

cikke

(1) A magyar díszítmény fába égetve.

II.

Művészi Ipar

1894. 169—172. l.

DIVATHÁZA
M. KIR. UDVARI SZÁLLITÓ
BUDAPEST, IV., KOSSUTH LAJOS UCCA 9.

Magys.

Dr. Szentiványi Gyula urnak

Pyuesd

I. Horthy Miklos út 63.

Weissenbach János br

cikke

lásd

Művészi Ipar

1894. 181 – 190-l

képekkel

»PLUMA«
PAPLANGYÁR
A BELVÁROSI VÁSZONÁRU R. T.
PAPLAN-, MATRAC- ÉS ÁGYNEMŰGYÁRA
Főüzlet és iroda:
BUDAPEST, KAMMERMAYER KÁROLY U. 10
(Evangelikus templom épületében)
GYÁRTELEP: VIII., NÉPSZINHÁZ UCCA 21
TELEFON: 823-83,
Folyószámla a Magyar Általános Hitelbank
Károly körúti fiókjánál.
Postatakarékpénztári csekkszámla 29,766

Nagys.

Dr.

Miután előző felszólitásunk figyel vagyunk felkérni, hogy

P. 215.72

esedékes számlatartozását, soraink vétel gazdasági viszonyok mellett csak a fize mi is vevőink hitel igényeit kielégiteni.

Midőn bizton reméljük a fenti ös

fi. 20.–
fel. 25
195.7

„CODEX"-NYC

Weissenbach János br

l. Művészi Ipar l

1894. 206 l.

6. Távirat vagy távbeszélő utján adott
sithat; az ily uton adott megbizás foganat
távbeszélő utján való továbbitása és a

ZVÉNYTÁRSASÁG

k: kb. K 325.000.000
MINCAD-UTCA 6.

Telefon: { 61-01, 61-02, 61-03, 61-04,
József 63-83, József 63-84.

ca 19. Telefon: 99-95.
„ 86-01.
8. „ 104-03.
„ József 126-34.

SZVÉNYTÁRSASÁG
ROZMÁNYAI.

tározmányok.

ésben álló ügyfelek részére — kívánságuk

Weissenbach Jänosbr

läsd okv

Művészi Ipar

1893. 100–107. l.

képekkel

155. l.

156–158. l.

~~Rimaszombati postahivatal III~~. 176.

Weissenbach Janos br

l.

Ráth György 1896

410-l

U-lol.fhdgy.terve

1./ A szd-nak kiutalt zárókörlete
körletre osztja be.
2./ Biztositás a 2o/I.gp.szd-nak
saival és a záróőv első vonal
3./ Tüzerő,lököerő és munkaerő el
I.szak.körlet: I.u.szak. 3 gp.
II.---"----- :2.u.szak. 1 gp.
III. --"---- :3.u.szak. 1 gp.
Hézag ëë"-- :1/2 4.u.szak. 1
Szd.tartalék :1/2 4.u.szak. 2
4./ Anyag elosztás és felvételezé
Az anyag felvételezése a II6
szak.körletek számozási sorre
I.szak.körlet:1/3 zárjav.,2 d
II.---"---- :1/4 zárjav.,1 d
III.---"--- :1/3 zárjav.,
Hézag :1/4 --"-- .
Szd. tartalék:1/3 --"--.,2 dr
A szak.körleteknek kiutalt ar
esetben a szak pk-ok tölem ig
/:Emlékeztető: 1 zárcharc jav

1 zárjav= 4
1 koc

1 kg-os robbantó szelence 1c
1/2 -----"-----"-----"--- 12
o.1 -----"-----"-----"--- 3c
tak. 3c

Weissenbach János báró

l.

Ráth György 1896

266, 268. l.
kippel

269. l.

48. Ereklyemuz.

elválasztott haja, bajusza és szakálla
Ingének gallérja lehajtott, nyakkendője
ye fehér, egyelejü kabátja ~~fekete~~.

m.
czi emlékek muzeumából (107/95.No157).
iki 14985 sz. leirat alapján. (159/96).

494

Weissenbach János
báró

l.

Ráth György 1895
b. l.

Weissenbach Janos br

l.

Rakh György 1896

164. l.

lat.

védelmi lervétől.

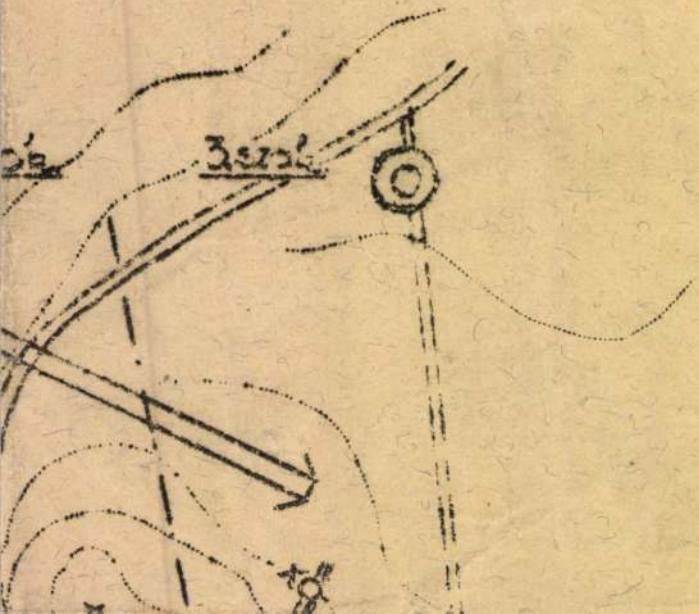

Weissenbach János báró

Elisznerőleg emlékezik meg fenti égetett fanunkairól.

Magyar Iparmüvészet

1897/98. 159. l

Egy repr.

u. o. 157 l.

gegenwärtig mit der zu erricht

pon. ~~[illegible]~~

Főv.Muz.Lt~~sz~~. 257-58.

"Ungern. Ofen und Pest

ke". Donau-ansichten 2

"682.OFEN UND PESTH".

felső jobb sarokban pedig "10.

hajóhiddal. Valószinüleg kö

Buda és Pest duani kép

éveiben. Szinezve. - Főv.Muz.K

Buda és Pest dunai kép

tér a vizivárosi plébánia temp

Buda és Pest a hajóhidd

WEISZ Olga festő

OMIKE 1904-1944 174

Weisse Sajós

festő

l.

Józseferdélyi kiáll

52. l.

Bizottság!

a jaáki apátsági templom helyze-
e megvizsgálása végett a helyszínre
re felszámított utiszámlámat f.
ettel benyújtani.

tisztelettel Bizottság

br. Weissenbach János MDK

ujra feltünik a vasmunkák csoportjában: kinyirt, kissé domboritott, néhány vonallal jelzett zár-diszletek, uj formák, uj eljárással elöállitva.

A Magyar Iparmüvészet Karácsony.
Magyar Iparmüvészet.1897/98. 157-160.l. ?

MDK

br. Weissenbach János, ip.müv. MDK

faégetési munkái meglepőek.A vonalak szélei nem elperzselte. -Pyrocupturája feltétlenül érdek kes, uj technikát mutat, alkalmas arra, h. hamar népszerüségre tegyen szert.

Magyar
Az Iparmüvészet Karácsonya.
Magyar Iparmüvészet. 1897/98. 157-160.l. ?

MDK

Weisenbacher Endre

Weisenbacher Endre, Holtspach Andras és Nandor, az országház épitkezéseinél a föld-, komives- és elhelyezési munkalatokat végezték.
Az országház és több magánépitkezésen kivül, a Budán épülő kir.palota kivitelével is megbizták.
Galgóczy István: Az épülő új országház fobb vállalkozói.

Ország-Világ, 1894. 19.sz. 318.l.

Weissenburger Johannes

harangöntö

1650-ben öntötte a Klein-Probsdorfi egyik harangot

Segesvárott lakott

íród agynöntéssel is foglalkozott.

Rothkunstgen. 8. l
20. l.

lásd

Mülgl

magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191..... év

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére .....

nevü munkástársamat szóbelileg megbiztan

Kelt ....., 191..... é

.....

tanu.

.....

tanu.

Jakob von Weissenburg

XIII variad.

lásd Tarios, Tino
fiáts.

W 2741.

Weissenburg Jakob, épitész XIII.s.

a Gyulafehérvári dóm ujjáépitkezésén
dolgozott.

Arch.Sieb.1889.22.köt.43.l.

Weissenberger
János
segesvári
harangöntő

l.

Batthyaneum
I. 102. l

Szabolcsvármegyei Múzeum fejlődése

1910-ben V. 187.

Weissenberg F. G.

Pest városa t. n. tanácsának engedelmével Weissenberg F. G. ur az előtt a pozsonyi kir. főiskolának 10 évig volt. nyilvános rajztanítója, kinek közre bocsátott két munkáját fels. ifjabb királynak és Pálffy Fidél gróf s magyar országi főtárnak ő exeja magas pártfogásukra méltatták, jamár 2ai sajat lakásán (szintáz mellett) Klopfinger ház 2. ik emelet) magány rajziskolát nyit meg, melyben a budapesti ifjuság a tanító urral előre tecendő értekezés mellett részt vehet, s e szép művészetben magát tökéletesítheti. A tanítás óráju hétfőn, kedden, csütörtökön s pénteken lesz délelőtt 11-12 ig, vasárnap és szerdán 2-4 ig. Minden héten egy óráig a geometria, stereometria, és architectura legszükségesebb előismeretei fognak előadatni. Septemberben próba rajzokat készítenek a tanítványok

Weissenberg J. Gy. 2

mehet vissza kerülvén az intézet directora t. polgármester úr megvizsgálása alól, a tanító urnak lakásán köz szemlére tétetnek ki. Nehány jóremélységű férfi gyermekek, kik a t. n. tanácstól szegénységöktiránt bizonyítványt ugyerendenek, valameddig számukra hely lesz, ingyen fogunk tanittatni.

Uj. rajziskola. Honnüvén

1835, 5 l.

Weissenkircher János

ötvös 1612-1616.

laid

Mih. Pars. 115

Weissenkircher János, pozsonyi ötvös V. 115.

Mur. és Kol. Ef.

Weiskircher János, pozsonyi ötvös V. 90.

Mur. és Rot. Ét

Weiskurcher János

ötvös 1616.

lásd

Mih. Pors. 90. e.

Weissenvogel Albert

57 éves

festőművész

(bombasérülés)

+1945. II. 23

Rákoskeresztúri izr temető

Halotti főkönyv

WEISSHAUPT Viktor festő

1880 Weisshaupt Viktornak „Tehenek" című festményéért 300 ft. Szerz. 103.

M. ÉRT. 1991. 1-2

Weiszer, Lukas

ötvös

Gerstmünd

81. l.

Bizottság !

egrádi Salamontoronyban folyó év
unkálatok költségeiröl szóló leszá-
szteni. A mult havi maradványnyal
lt mutat július havi számadásom,mely-
kiadás mutatkozott. 631.84 koronát
munkálatok költségeinek fedezésére.
a mult hóban kimutatott 7115.80 K.
kereskedö 767.95 koronát kitevö szám-
g tehát 10933.86 koronát igényeltek.
tatást nyert a falazatok kiegészitése
lsö emelet déli falában lévö ablak-

K. A. K.

WEISSFELDT, Thomas szobrász

(1670 – 1721)

Bécsi szobrász.

Tanítványa volt Hartmann József

Aggházy: Barokk szobrászat ... Bp. 1955.

I. 133, 134, II. 256.

Weiszenberg Ignác

1794 – 1849.

Ujsütő L.

961. l.

Kornis Gyula

Lélektan és logika.

Budapest, 1927. Franklin.

8-r, 4, 172 l.

Egybekötve: Kornis Gyula: Bevezetés
a tudományos gondolkodásba.

Bpest, 1922.

I. 2.p.c.

Weissenberg Ignác

l.

Szabad Művészet

1952. 5. sz. 230. l.

Weissenberg Ignác, grafikus

L.: Kempelen J.

Dr. Czenner M.: Újjáválatik ... 1603-1606.

Élet és Tudomány, Bp. 1977. dec. 23. XXXII/51.

10023

ı és allegorikus alakokkal diszes ke-
jában vesszőkkel telt puzdra van. Fe-
ɔ felett:

ʔCARUM IMP.

ó.

m.

-900.
-39.

Weissenberg

Stäb. II. 16.
IV. 109

Kat. Újév
Prot. Újév
Ó-g. 19. Dec. 1940

N. k. 7 ó. 48 p. N. ny. 16 ó. 20 p.

Izr. 2. Tebeth 5701

CSÜTÖRTÖK

2

Kat. Makár
Prot. Ábel
Ó-g. 20. Ignác vt.

PÉNTEK

3

Kat. Genovéva sz.
Prot. Benjamin
Ó-g. 21. Julianna

SZOMBAT

4

Kat. Titusz
Prot. Leona
Ó-g. 22. Anasztázia

Izr. 5. S. Vajigas

Weissenberg

1

LykaMagyműI800-50

155, 411.501.1,

Vas szeg VIII. 76.

Weissenberg J. G.

U. 4233.63 l.

Weissenberg I. G. 65, 242

Schoen Armatempl.

..... nevü munkás igazolta

a müvezető aláirása.

elyezem:

vagy helyettesének
irása.

— Endrényi Imre, Szeged.

Weissenberg J. G

Laid

Book 98

MDK

Weissenberg I.G.

V. Ferdinánd látogatása a pozsonyi zsidó elemiben (1830).Repr. A jelenetet az iskola akkori tanitója Weissenberg I.G. rajzolta meg. Az eredeti a pozsonyi hitközség disztermét diszíti.

Dr.Fürst Aladár: Királyi látogatás egy zsidó iskolában.

Mult és Jövő, 1931. 399.lap

aranypengő.

)0, 200.000, 100.000, 50.000, 40.000, 30.000, 20.000.

számos főnyeremény összesen

aranypengő összegben.

zetünkhöz továbbra is hű maradni és csatolt

I. osztályu

áró összeget 6·30 P-t játékjoga megóvására zzánk beküldeni, mert nyereményre csak a huzás előtt atnak igényt.

élt esetben, ha a sorsjegyre tovább igényt nem tar-d annak azonnali szives visszaküldését kérnünk, mert dezése folytán a sorsjegyek iránt óriási a kereslet, **tehát csak felesleges kárt okozna nekünk.**

Teljes tisztelettel

BELVÁROSI VÁLTÓÜZLET R. T.

BUDAPEST, VI., TERÉZ-KORÚT 37.

ltségekkel együtt:

1/8

3.30

lap.

1934 1 — Rigler rt

Weissenberg J. G.

<] Festői tájképei

Budapestnek. H. Engel

Beisben.

Könyvnyomat.

Tört. Kepes. 4057.

WEISSENBERG *Ignác G.*, festő és rajztanító. * Teschen 1794. † Pest 1849 júl. 8. Bécsben tanult. 1824—34. Pozsonyban, azután Pesten működött, ahol magánrajziskolája volt, majd a pesti izr. iskola rajztanítója lett. Egy sorozat pozsonyi tájképet adott ki, amelyet Bécsben litografáltak, utóbb pedig Festői tájképei Budapestnek c. alatt kőrajzokban adta ki a fővárosról készített felvételeit. Ez utóbbi műlapok H. Engel kőnyomdájában, Bécsben készültek.

E. G. II. 611 l

MD K

Weisenberg J.G.

" vezetésével 1834-ben egy rajztanoda nyilt meg Pesten." / Kósa János: Pest és Buda elmagyarosodása.../

Pogány Ö.G.: M.szobrászat a 19.sz. első felében. Bp.1939. ½ 25- 20.1.

Weissenberg J. Gy.

Nagy Zoltán adatai.

Weiszenberg Ignác G. ~~rajzművész~~ körajzoló és rajztanító, szül. Teschenben 1794. megh. Budapesten 1849 jún. 8.-án. A bécsi ~~rajzakadémia és~~ politechnika tanítója, 1824-34 ig a pozsonyi izr. primáriskola rajztanítója. Ott gr. Pálffy Fidelió pártolása mellett két rajzmunkát adott ki. Ő rajzolta azt a feltűnést keltő képet is, mely V. Ferdinánd ifj. királynak és nagy kiséretének a pozsonyi iskolában 1830. nov 2.-án tett látogatását ábrazolja és mely a Magyar Zsidó Muzeumban is látható. 1834-ben Pestre jött. Itt a Dunaparton a szinház melletti Klopfinger-féle házban hatóságilag engedélyezett rajziskolát nyitott. 1835.-ben a pesti izr. hitközség ujraszervezett iskolájának rajztanítója lett. Pesten rajzolt néhány, később sokszorositott arc és tájképet, köztük a gr. Keglevich Gábornak és Méray Sándornak dedikált két kitünő látképet Budáról és Pestről.

Magyar Zsidó Lexikon.

B u d a p e s t

Weiszenberg-rajziskola
/Pest/

M Ű V É S Z E T
I. évf. 1902.
422-424.
"Adler Mór".

Weissenberg I.G. rajzoló

Pesther Handlungszeitung, 1846.
márc. 14. XIX. 13./52.

Weissenberg F. G. rajzoló

Pesther Handlungszeitung, 1844.
okt. 19. XVII. 64. 7255.

Weissenberg F.G. rajzoló

Pesther Handlungszeitung, 1846.
dec.23.XIX.57./239.

Weisenberg I.G.rajzoló

Pesther Handlungszeitung,1847.
/okt.9.XX.43./165.

Weissenberg I.G. rajzoló

Pesther Handlungszeitung, 1845.
ápr. 19. XVIII. 28./111.

Grafika.Litográfia

Weissenberg I.G.: Malerische Ansichten von Ofen und Pesth

Pesther Handlungszeitung,1846. márc.14.XIX.13./52.

Weissenberg I.G. rajzoló

Pesther Handlungszeitung, 1845.nov. 1. XVIII.79./315.

1846.jan.17.XIX.3./12.

Weissenberg F.G. rajzoló

Pesther Handlungszeitung, 1846.
szept. 5. XIX. 40. 7166.

Weissenberg F.G. rajzoló

Pesther Handlungszeitung, 1844.
/ápr.27.XVII.25./98.

Müvészi oktatás

Weisenbefg I.G.rajziskolája

Pesther Handlungszeitung, 1847.
/okt.9.XX.43./165.

Müvészeti oktatás

Weissenberg F.G.rajziskolája

Pesther Handlungszeitung,1846.
szept.5.XIX.40.7166.

Müvészeti oktatás

Weissenberg I.G. rajziskolája

Pesther Handlungszeitung, 1848.
máj.21.XXI.19./76.

Müvészeti oktatás

Weissenberg I.G. rajziskolája

Pesther Handlungszeitung, 1845.nov. 1.XVIII.79./315.

1846.jan.17.XIX.3./12.

Müvészeti oktatás.

Weissenberg F.G.rajziskolája

Pesther Handlungszeitung,1844.
okt.19.XVII.64.7255.

Müvészeti oktatás

Weissenberg F.G.rajziskolája

Pesther Handlungszeitung,1844.
/ápr.27.XVII.25./98.

Müv. oktatás.

Rajzolás.

Weisenberger rajziskolája.

Pesther Handlungszeitung. 1841. IV. 24.

95. 1.

Grafika.Litográfia

Weissenbefg I.G. szines litográfiái Budáról és Pestről

Pesther Handlungszeitung,1845. ápr.19.XVIII.28./lll.

Weissenberg

rajztanitónak
saját rajziskolája
volt Pesten az
1850-es években

Haeufler 1854

I. 152 b

lmenet. Flamand, XV. sz. vége.

MDK

Weissemberg J.G.

rajziskolát tart fenn, grafikai lapokat készit, el-
ad mütárgyakat, papirowt, ceruzát /és valódi perzsa
rovarport./

Ltáb IV. 109.1.

Weissenberg J. G.

rajztanitó

l.

Kósa 202. l.

Weissenberg

rajziskolája volt
Pesten az 1840-es években

irod
Buda-Pest, a magyarok
fővárosa. Pest, 1845. 83. l.

Fejérpataky L. II. 172, 176, 179.

M. D. K.

WEISENBERG Ignácz

Buda és Pest látképe délről. 1835.

Repr.

Precsich Gábor: Bp. városépítésének
története ... Bp. 1960. 148. l.

Weissenberg J. G.

Látása Budaňak-

Erod

Kremvégi Bp., 25. l.

Weissenberg J. G.

1.

Schoenkörpvárosh

8. l.

~~Miscellanea és Könyvtárak Országos Tanácsa~~

~~I. 136.~~

Weisenburger F. gr.

Schola Pest-Buda

63. l.

1905. február 6.

A Főfelügyelőség összes tagjainak: az 1905. évben határkörükbe tartozó tudományos közgyűjteményeknek jegyzéke megküldetik. (94/1905.)

Weissenberg

pesti rajztanító

Tanítványainak művei-
ből Kiállítást rendezett
Pesten 1842. májusban

Der Ungar 1842. I.
félév 544. l.

Weissenberg J. S.
rajztanító

Der Ungar 1843. okt. 7.
hirdetés

Kalmár

Weissenberg J. S.
rajztanító

Der Ungar 1843. okt. 6.
hirdetés

Kalmár

Weissenberg J. G.
rajzoló

Leer Ungar 1844. máj. 8.
Értesítés

Kalmár

Weissenberg J. G.
rajzoló

ker. Ungar 1844. maj. 4.
hirdetés

Kalmár

Weissenberg J. S.
rajztanító

der Ungar 1814. okt. 30.
hirdetés

Kalmon

Weissenberg J. G.
rajztanító

Der Ungar 1844 - okt. 26.
hirdetés

Kalmán

Weissenberg F. G.
rajztanító

Der Ungar 1843. máj. 1.
hirdetés

Kalmár

Weissenberg F. S.
rajztanító

Leer Ungar 1843. máj. 6.
hirdetés

Kalmár

18. Buda és Pest 1835-ben,
Weissenberg.

homlokzatát. És így olyan saroktemplomépületet céloztak, amelynek alacsonyabb oldalhomlokzata az utca során is kedvezően kibontakozhatott, magas főhomlokzata pedig a Felsővásár-térben hatalmas előteret, nagytávlatú előudvart nyert. Ez a tér, amely a Fő-utcáról és a Duna felől közlekedőknek valóságos gyüjtőmedencéje, forgalmi központ és vásári gócpont volt, a leghatásosabb elhelyezésre nyujtott módot a monumentális barokk templomépület számára egyfelől és a városkép szempontjából is kedvező beállítást biztosított az alacsony házak fölé emelkedő szent Anna-templomnak másfelől. Tudva azt, hogy a jezsuiták számos helyen, ha egyebütt nem, hát Rómában láthattak hasonló előtérfeltételeket és ismerve parádés körmeneti felvonulásaik felfejlődésére alkalmas nagy előterek szükségességét, valószínűleg nem véletlen adta helyzet, mint inkább tudatos számítás alapján határozták el magukat a plébániatemplomnak térsarokba, illetőleg utcasarokra való elhelyezésére; és ezáltal a barokk szellemnek teljesen megfelelő megoldásra jutottak, amelyben a tér nem önmagáért van, nem magába zárt egység, hanem előtere egy hatalmas épülettestnek, amelynek az hatásos érvényesülését szolgálni, megjelenése ünnepélyességét emelni s jelentős monumentalitását fokozni hivatott (3).

19. A szent Anna-templom 1836,
Vasquez.

Számításuk mérlegébe valószínűleg nyomós lattal esett a terrénumnak a Duna felől a templom főhomlokzatáig enyhén való emelkedése is, ami által a templomtest hatásos kiemelkedése még fokozódott. És bizonyos, hogy e templom éppen a Dunapart felőli diagonális irányból adta a leghatásosabb összbenyomást mindaddig, amíg a Duna áradásai következtében foganatosított part- és térrendezés el nem süllyesztette a templom kiemelkedő

Pozsony. 8879

A szigetről felvett látképen a várat és a hegy aljában elterülő várost látjuk. Az előtért járó-kelők, vadászok, kutyák és szarvasmarhák, a karfás hajóhiddal átszelt folyót pedig csolnakok és bárkák élénkitik. Felirata:

ANSICHT VON PRESSBURG VON HABERN AUS

ezután czimertől megszakitott sorokban: Nagy Méltóságu Erdődi Gróf Palfy Fidél Eö... (Seiner Excellenz, dem...) ~~xxxx~~ kezdetű és: mély Tisztelettel ajánlja J.G. Weissenberg (ehrfurchtsvoll gewidmet) befejezésü szöveg; ~~xx~~
alól balra: Nach d. Nat. gez. v. J.G. Weissenberg
jobbra: Lith. u. Gedr. im lith. Institut in Wien.

Kny., mér. a vk. 20.8:29.6 cm.

Szn. 137-907
535-907-3(2)

L. J.G. Weissenberg

Weissenberg

„Buda, Ofen". – 15 darab szinezett kép.

a., Látása Budának.
b., M. Kir. Helytartótanács.
c., Városháztér.
d., Cs. Kir. Palota
e., Tegyvertár.
f., M. Kir. Kamara és V. Temploma.
g., Város hinháza.
h., Nyári hinhár.
j., Belső látása a nyári hinháznak.
k., A vár hegye.
l., Belső látása a Rudas fürdőnek.
m., A Város Major terme.
n., Buda terve.
o., Laslofsky.
p., Csánár-fördő.

Nagyméltóságos Magyar Szögyéni Szögyényi László Ur Ő excellenticijának cs. kir. aranykulcsos, valóságos belső titkos, egyszersmind m. k. helytartósági tanácsosa. Tanulmányi biztossággal egyesített központi könyvvizsgáló fő Hivatal Elnökének mély tintelettel ajánlja Weissenberg J. G. – H. Engel könyvnyomdájából Bécsben. – Steindr. del H. Engel in Wien.

474 / 283 m/m. Laufr. Gy. 188.

Buda a Lánchiddal és a hajóhiddal a pesti part déli részéről nézve a mult század negyvenes éveiben. Körülötte kisebb képek, melyek Buda nevezetesebb épületeit és helyeit ábrázolják és egy kisméretű helyszínrajz. Szinezett könyvmat. „Buda-Ofen" a láírással és a következő ajánlással.....

Hfv. Mis. Kat. X. 68.

Weissenberg J. G. rajziskolát tartott fenn. kereskedett műlapokkal, képekkel, eladott ceruzát s valódi perzsa rovarport.

Lyka Tbv. m. IV. 109.

Ismert s látogatott rajziskolát tartott fenn Pesten 1840 körül Weissenberg J. G. a régi Rombach-házban, az Országutcza.

Lyka Tbv. m. II. 16.

Weissenberg.

„Pest, Pest". — 15 db 6 színezett kép.

a.) Pest város Képrajza.
b.) A' magyar nemzeti szinhár.
c.) A' Múzeum.
d.) Az elaggott katonák épülete
e.) A' vármegyeháza
f.) A német Szinhár
g.) Az új Városhár.
h.) A' Terencz barátok tere.
j.) A papnövendékek épülete.
k.) A' Lánczhíd.
l.) A' Redoute terem.
m.) A' polgári lövén intézet.
n.) Elhelyezési terv.
o.) az Indóhár.
p.) A' kereskedői kaz épülete.

Nagyméltóságú Székhelyi Majláth György úrnak, szent István apostolikirály jeles rende nagykeresztese, cs. kir. valóságos belső titkos tanácsos, országbírája, m. kir. helytartói tanácsos, Hont vármegye főispánja, a hétszemélyes tábla közbírája, s a magyar tudós társaság igazgatótagja ö excellentiájának méltiatelettel ajánlva Weissenberg J. G. — H. Engel könyvnyomdájából Bécsben. — Steindr. des H. Engel in Wien. —

435/285. —

Lautr. Szüstemény — 189. ./.

Weissenberg. J. G.

Pest a Lánchiddal és a hajóhiddal a várkert felől nézve 1845 körül, ugyancsak több kisebb pesti vonatkozású képpel és Pestnek egy kiszmérettű helyszínrajzával szegélyezve: kinezett könyvnak „Pest" aláírással, ajánlással. — —

Hfv. Múz. Kal. X. 69.

V. ö. Ant. Jos. Strohmeyer

Ant. Jos. Strohmeyernél később, de nem sokkal fejlettebben mutatja be fővárosunk szebb épületeit. ~~A középső napp kép~~ Előbbi képei egyszerűbbek, csak az épületek pontos visszaadására törekszik. Weissenberg más művészi célokat is tűz maga elé. Az épületek körül több részletet elolgozki és az utcán járó-kelő alakokkal, genre-alakokkal igyekszik mozgalmasabbá tenni az ábrázolásokat. Különösen eleven „A' lánczhíd" ábrázolása; levegős, könnyed rajz, fürgen mozgó lovas alakokkal.

toratosabbak, mozgalmasabbak. A kép
jobboldalát a Szent Anna Templom
baloldalát a ~~d~~ klasszicizáló dunapart
dominálja. Erre a képre nagyon emlé-
keztet Chapuynak az 50-es évek eleje-
ről származó, Pest-Budának ugyane
részletét bemutató könyvmata. —

Malerische Donau Ansicht von Ofen und Pesth.

Nagyméltóságú Kapos Mérei Mérey Sándor úr Ő Excellentiájának, — — —
mély tisztelettel ajánlja Weissenberg J. G.
Pesti egy magános rajzoló intézet tanítója. — (Németül is!) 520 x 318. m/m.
Alúlról nézve. —

Szfv. Múz. Ltsz. 3797. —

Malerische Donauansicht magyar és német aláírással Gróf Geglevich Gáborhoz. 517 x 360 m/m. — Felülről.

Szfv. Múz. Ltsz. 3782. — Előbbinél könnyedebb, levegősebb. Kereti a párias alakokat. Előbbi képén az előtér három paraszt alakja durván, elnappoltan megrajzolt tipus. Látszik rajta, hogy a magyar tipus ábrázolására törekszik: lelógó haj, széles karimájú kalap, pipa, gatya. Külsőségekben megnyilvánuló nappon gyönge rajzában is primitív kísérlet. Több eredményt mutat ez a képe. A háttér finomabb, levegősebb, az előtér alakjai pedig sokkal

Clisé schoen St. Anna 65. old. Nok Gyula felv.

WEISSENBERG

J. G.

1835.

Magyar Irodalmi Lexikon 361. old. —

A magyar Irodalmi műemlékben V. Lerchmund
a porosz - - -

Pozsony. T. 2915.

A középtért elfoglaló várost és várat az előtérben lévő erkélyen elhelyezkedett uri társaság egyik tagja távcsővel nézi, mig a háttért Dunától szelt sik vidék képezi. Felirata:

ANSICHT VON PRESSBURG VON DER FRIEDLICHEN HÜTTE AUS.

ez után balra: Nagy Méltóságú Erdődi Gróf Pálfy Fidél Eö Excellentiájának Cs.
k. Kamarásának, s belső titkos Tanácsosnak, k. Tárnok mesternek, k. Posony
Vára Kapitányának, s azon Nevü T.N. Vármegye örökös Fő-Ispány-
ának, s az Fő-Ispányi Hivatal Helytartójának legkegyessebb Urának
mély Tisztelettel ajánlja
J.G. Weissenberg.
jobbra: Seiner Excellenz... J.G. Weissenberg.
alól balra: Nach der Nat. gez. v. J.G. Weissenberg.
jobbra: Lith. ung. Gedr. im lithogr. Institut in Wien.

Ld

Kny. chp., mér. a vk. 20.6: 29.8 cm.
27-92-96.

tábla közbirája, s a magyar tudós társaság igazgató tagja --
ő excellentiájának mély tisztelettel ajánlva.

jobbra:

PEST.

Sr. Excellenz dem hochwohlgebornen Herrn Georg Mailath von
Székhely k. ung. Reichs-Oberrichter, Grosskreutz
des k. ung. Stephan Ordens k.k. wirklicher Geheimrath u. kön.
ung. Statthalterei-Rath, Mitrichter an der k. Septemviral-
Tafel und Obergespan des [redacted] Honter Comitats dirig. Mitgl.
der ung. Gelehrten Gesellschaft etc.etc. ehrfurchtsvoll
gewidmet

von J.G. Weissenberg.

legaló középütt: H. Engel Kőnyomdájából Bécsben és Steindr. des
H. Engel in Wien.

Kny., alányomással, melynek mér. 29.6 : 44.3 cm.

31-93-171.

Budapest. T. 4058.

E látképen Pest városát nyugatról felvéve szemlélhetjük s előtte a Láncz- és a hajóhid között gőzhajók és csolnakok közlekednek. Ezen PESTVÁROS KÉPRAJZA (ANSICHT von PEST) czimü látkép körül A magy. nemzeti Szinház (Ungar´sches Theater), A Mú-zeum (Das Museum), Az elaggott Katonák épülete (Das Invaliden Palais), A Vármegyeháza (Comitat), A német Szinház, (Das deutsche Theater), Az uy Városház (Das neue Stadthaus), A´Ferencz barátok tere (Franziskanerplatz), A papnövelde épülete (Seminar), A´Lánczhid (Kettenbrücke), A Redoute terem (Redouten Gebaude), A´polgári lövész intézet (Die bürgerl. Schiesstätte), az Elhelyezési terv (Situationsplan), Az indóház, (Bahnhof), és A´kereskedői kar épülete (Handelsstand Gebäude) nyert elhelyezést. Felirata a czimertől

balra: PEST.

Nagyméltóságu Székhelyi Mailath György úrnak, szent István apostoli király jeles rende nagykeresztese, cs. kir. valóságos belső titkos tanácsos, országbirája, magyar kir. helytartói tanácsos, Honth vármegye főispánja a hétszemélyes

Budapest. T. 6937.

A délről felvett testvérvárost karfás hajóhid köti össze, mely fölött és alatt gőzhajók, bárkák és csolnakok kötöttek ki; az előtérben pedig az utat kocsik és járó-kelők élénkitik, míg a Dunán látható bárkák a jobb parton lovakkal vontatják. Felirata:

MALERISCHE DONAU ANSICHT VON OFEN UND PESTH.

a czimertől balra: Seiner Excellenz dem Hochwohlgebornen Herrn Alexander Mérey von
Kapos Méré Sr. k.k. apost. Majestät Kämmerer und wirklichem geheimen Rathe, Ritter des goldnen Sporns, obersten Director des königl. ungarischen Landes Commisariats, Obergespan der Szegher Comitates &c. &c.
ehrfurchtsvoll gewidmet von J.
J.G. Weissenberg
Zeichnungslehrer einer Privat Zeichnungschule in Pesth.

jobbra: Nagy méltoságú Kapos-Mérei Mérey Sándor Úr Ő Excellentziájának
Ő Ts. K. Apost. Felsége aranykultos Hivének és valóságos titkos
Tanát-
sosának, aranysarkantyús Vitéznek, Magyarország Királyi
Biztossága Főigaz-
gatójának, Somogy Vármegye Főispánjának s´a´t. s´a´t.
mély tisztelettel ajánlja
WEISSENBERG J.G.
Pesten egy magános rajzoló intézet tanitoja.

Szines kny., mér. 35.3 : 51.5 cm.

140-95.

8880.

Pozsony.

A híd látképe.

A ligetbe vezető karfás hajóhidat kocsik és járó-kelők élénkítik, míg az előtérben katonai őrszemet és beszélgető katonai és polgári egyéneket látunk. Balról kutya közeledik. Felirata:

ANSICHT DER CAROLINEN BRÜCKE SAMT DEM NEU ERBAUTEN KAFFEHAUSE.

ezután koronás czimertől megszakított és hasábosan elhelyezett sorokban: Nagy Méltóságú Erdődi Gróf Pálfy Fidél Eö... (Seiner Excellenz dem...) kezdetű és: mély Tisztelettel ajánlja J.G. Weissenberg (ehrfurchtsvoll gewidmet) befejezésű szöveg,
alól balra: Nach d. Nat. gez. v. J.G. Weissenberg.
jobbra: lith und Gedr. im lith. Institut in Wien.

Kny., mér. 20.5:29.5 cm.

Szn. 138-907
535-907-3 (3)

↳ J.G. Weissenberg

Pest

Nagyméltóságú Székhelyi Mailáth György urnak, szent István apostoli király jeles rende nagykereszthese, cs. kir. valóságos belső titkos tanácsos, országbírája, magyar kir. helytartói tanácsos, Honth vármegye főispánja a hétszemélyes tábla közbírája 's a' magyar tudós társaság igazgató tagja – ő excellentiájának mély tisztelettel ajánlva"

Pest.

Sr Excellenz dem hochwohlgebornen Herrn Georg Mailáth von Székhely k. ung. Reichs-Oberrichter, Grosskreutz des k. ung. Stephan Ordens k.k. wirklicher Geheimrath u. kön. ung. Statthalterei-Rath, Mitrichter an der k. Septemviral Tafel und Obergespan des Honter Comitats dirig Mitgl. der ung Gelehrten Gesellschaft etc. etc. ehrfurchtsvoll gewidmet

von J.G. Weissenberg"

s legalól középütt: „H. Engel Könyomdájából Bécsben... Steindr. des H. Engel in Wien."

Könyomat, szürke alányomással, méretei az alányomást véve 29.6:44.3 cm.

„Malerische Ansichten von Ofen und Pest mit Rand Zeichnungen der vorzüglichsten öffentlichen Gebäude und Situations Pläne nach der Natur aufgenommen und gezeichnet von J.G. Weissenberg öffentlicher Zeichen Lehrer und Inhaber einer höchsten Orts bewilligten Zeichen Schule. Steindr des H. Engel in Wien".

4058.

31/93 № 171

Buda-Pest:

Középütt „Pestváros Képrajza + Ansicht von Pest" van, mely a várost a királyi kertből nézve olykép tünteti föl, hogy azt a Lánczhidtól az Angol kisasszonyok zárdájáig szemlélhetjük. Jobbra a terasseon több úr s hölgy sétál, kik körül egy két úrból s két hölgyből álló társaság állva beszélget. A pesti parton, melyet a közlekedő kocsik s a járókelők élénkítenek meg számos hajó kötött ki s a lánczhidtól a hajó hid között egy gőzhajó s egy dereglye halad. A budai part közelében balra csolnak kel át, melyben a hajóson kívül egy úr s egy hölgy ül. Az égbolt felhőzött. E látképes fölül: „A' magy. nemzeti Szinház + Ungarisches Theater", – „A Muzeum + Das Museum", – „Az elaggott Katonák épülete + Das Invaliden Palais" – „A' Vármegyeháza + Comitat" – s „A német Szinház + Das deutsche Theater"; alól: „A' Redoute terem + Redouten Gebäude" – „A' polgári lövész intézet + Die bürgerl. Schiessstätte" – az „Elhelyezési terv + Situationsplan" – „Az indohár + Bahnhof" s „A' kereskedői Kar épülete + Handelstand Gebäude"; balra: „Az ny Városhás + Das neue Stadthaus" s „A' Ferencz barátok tere + Franziskanerplatz" s jobbra: „A papnövendékek épülete + Seminar" látképeskei veszik körül. Feliratai a kép alatt czimertől megszakítva hasábosan négy-négy sorban:

~~Engel, H.~~

Weissenberg

Budapest. T. 4057.

E lapon a LÁTÁSA BUDÁNAK (~~///~~ ANSICHT VON OFEN) fölül a M. Kir. Helytartó Tanács (K. ung. Statthalterei), a Város ház tér (Stadthausplatz), a Cs. Kir. Palota (K.K. Hofburg) a Fegyver tár (Zeughaus)~~///~~, ~~////~~ a M. Kir. Kamara és V. Temploma (K. ung Hofkamer u. Pfarrkirche), oldalt a Város Szinháza (Stadt-Theater), Nyári Szinházi (Sommer-Theater), Belső látása a nyári Szinháznak (Inere Ansicht des Sommer-Theaters) és A vár hegye (Festungsberg), alól pedig Belső látása a rudas fördőnek (Innere Ansicht des Bruckbades), A Város Major terme (Stadtmayerhof Saal), BUDA TERVE (PLAN von OFEN), Laslofsky (Laslofsky) és a Csaszar fördö (Kaiserbad) látképpével van körülvéve. Felirata a czimertől balra:

balra BUDA
jobbra: OFEN.

ez után: Nagy méltóságos Magyar Szögyéni Szögényj László Úr ő excellenteajának cs. k.
arany kulcsos, valóságos belső titkos, egyszersmind m. k. helytartósági tanátsos a Tanulmányi
biztossággal eggyesitett köz ponti könyvvisgáló fö Hivatal Elnöké-

nek mély tesztelettel ajánlja (Seiner Excellenz.... von J. G. Weissenberg.)
legalól középütt: H. Engel Kőnyomdájából Bécsben (Steindr des H. Engel in Wien).

Kny., alányomással, melynek mér. 29.8: 44.7 cm.

31-93-171.

Weissenberg J.G.: Festői tájképei Budapestnek, H. Engel Bécsben.

megszakitott hasábos négy-négy sorban:

„Buda

Nagyméltóságos Magyar Szögyéni Szögyényj László úr ő excellentiajának cs. k. arany kulcsos, valóságos belső titkos, egyszersmind m. k. helytartósági tanácsos, a Tanulmányi biztossággal egyesített köz ponti könyvvizsgaló fő Hivatal Elnökének mély tesztelettel ajánlja"

Ofen.

Seiner Excellenz dem Hochwohlgebornen Herrn Ladisläus Szögyény von Magyar Szögyén k.k. Kämmerer wirklicher Geheimrath u. k. ung. Statthalterei-Rath Präsident des mit der Studien Commission vereinigten Central Collegiums u. der Censur etc. etc. ehrfurchtsvoll gewidmet

von J. G. Weissenberg."

s alól középütt: „H. Engel Könyomdájából Beisben" – „Steindr. des H. Engel in Wien."

Könyomat, szürke alányomással, méretei az alányomást véve 29.7 : 44.5 cm.

„Festői Tájképei Buda-Pestnek a nevezetesebb nyilvános épületeknek szélrajzolatjaival és a természet után felvett fekvési Tervekkel együtt rajzolva. Weissenberg J. G. nyilvános rajztanító és felsőbb helyen jóváhagyott rajz oskola tulajdonosa altal. H. Engel Könyomdájából Beisben.

4057.

31/93 N° 171

Buda-Pest:

E lapon középünt: „Látása Budának... Ansicht von Ofen" szemlélhető s Buda a Ráczvárostól a Vizi városig van feltüntetve. A parton a régi hajóhid alatt, mely fölött a Lánczhid díszlik, számos csónak kötött ki. A Dunán a felfelé haladó gőzhajón innen, mely felé egy bárka közeledik, három csolnakban urak s hölgyek kelnek át. A pesti parton a kikötő korlátjánál négy úr szemléli Budát. Körülök az egyik a korlátra támaszkodik s hárman beszélgetnek. Jobbra néhány hajó áll. E lát képet fölül a „M. Kir. Helytartó Tanács + K. ung. Statthalterei", a „Városház tér + Stadthausplatz", a „Cs. Kir. Palota + K.K. Hofburg", a „Fegyver tár + Zeughaus" és a „M. Kir. Kamara és V. Temploma + K. ung. Hofkammer u. Pfarrkirche"; alól: a „Belső látása a' rudas fördönek + Innere Ansicht des Bruckbades", a „Város Major terme + Stadtmayerhof Saal", a „Buda Terre + Plan von Ofen", a „Laslofsky + Laslofsky" és a „Csaszar-fördö + Kaiserbad"; balról a „Város Szinhaza + Stadt Theater" és a „Nyári Szinházi + Sommer-Theater" s jobbról a „Belső látása a nyári Szinháznak + Innere Ansicht des Sommer Theaters" és „A vár hegye + Festungsberg" czimmel kissebb látképek veszik körül. Feliratai a kép alatt czimertől

8881

Pozsony.

A vidéket szelo Duna tulsó partján van a város és vár, mig az innenső parton, a hol egy úr és egy hölgy beszélget, két lovas vontat dereglyét és egy bárka kötött ki, a melynek tetején a hajós áll. A vizet csolnakok élénkitik. Felirata:

ANSICHT DES ZUCKERMANDELS BEI PRESSBURG

ezutan: Nagy Méltóságú Erdodi Gróf Palfy Fidél Eö...(Seiner Excellenz dem...) kezdetű és: mély Tisztelettel ajánlja J.G. Weissenberg (ehrfurchtsvoll gewidmet J.G. Weissenberg) befejezésű szöveg,
alól balra: Nach d. Nat. gez. v. J.G. Weissenberg.
jobbra: Lith. u. Gedr. im lith. Institut in Wien.

Kny., mér. a vk. 20.6:29.7 cm.

Szn. 139-907
535-907-3(4)

8878.

Pozsony.

A Dunatól szelt vidék középterét elfoglaló várost és várat az előtérben lévő épület erkélyéről egy tamlasszéken ülő úr távcsővel nézi, mialatt a mellette állónak magyarázatát hallgatja. Kissé hátrább egy hölgy áll és egy úr érkezik, ki kalapját megemeli. Felirata:

ANSICHT VON PRESSBURG VON DER FRIEDLICHEN HÜTTE AUS

ezután koronás czimertől megszakitott és hasábosan elhelyezett ~~[illegible]~~ sorban: Nagy Méltóságú Erdődi Gróf Pálfy Fidél Eö... (Seiner Excellenz, dem...) kezdetű és mély Tisztelettel ajánlja J.G. Weissenberg (ehrfurchtsvoll gewidmet J.G. Weissenberg), befejezésű szöveg;
alól balra: Nach d. Nat. gez. v. J.G. Weissenberg.
jobbra: Lith. u. Gedr. im lith. Institut in Wien.

Kny., mér. a vk. 20.5:29.4 cm.

Szn. 136-907
535-907-3(1)

Látása Budának. Ansicht von Ofen.
Körülötte neveretes épületei ésterpajzi
terve. Rézm. J. G. Weissenberg
44x30. Hollós O. Eul.

Kremmar, (2) 212.

Weissenberg J. G.

Földközi tenger II. 147

Weissenberger

A helytartótanács budai palotája, litográfia a elejéről XIX sz.

Közölve

Sik Kuny. 65. l.

Fry, Roger E. II. 170

Weissenberger

A budai városháza a
Szentháromságszoborral

Litográfia fentitől a

XIX. sz elejéről

közölve.

Sik. Kuny 67. l.

Weissenberg [ ], [grafikus]

A budai Bomba-tér 1835-ben
(ma: Battyány-tér)

Kőrajz: Repr

Kosáry Domokos: Az 1840-es évek reform-ellenzéke 1186-1190.

Élet és Tudomány, Bp. 1973. jún. 22. XXVIII 25.

Weissenberg

festményét a Bp. I. Batthyány tér (egykor Bomba tér) környékéről közli

Forbáthy Károly: A városrész-rekonstrukciók...
Művtört. Ért. 1972. 3. sz. 213-223. l.

215.!

Weissenberg I.

Kőrajza: A Bomba (Bathyány) tér 1835-ben. Reprodukció.

Tóth Erzsébet: Budapest Encyklopédiája, Budapest, 1970.

271

Weissenberg. I.

Kőrajza: Buda és Pest alól felől 1835-ben. Reprodukció.

Tóth Endréné: Budapest Enciklopédia, Budapest, 1970.

3811

Weissenberg könyvnata 1835.

A budai Anna-templom és környéke

Fi.

Rexa: 101 kép a régi Pest-Budáról, Helikon 1989

Weissenberg Ignác MDK

Repr: A Batthyány tér 1835-ben.
Részlet W.I. kőrajzáról.

Zakariás G.Sándor :A Budai Batthyány tér.
Cimlapkép. Bp. 1958.

Weisenberg MDK

kőrajza

Repr_: Dunai /ÁBK/ látkép a Bomba /ma Batthyány/ térről. 1835.

93.o. 81. kép.

Borsos - Sódor - Zádor : Budapest. Bp. 1959.

Weissenberg Ignác .DK.

A budai Várszinház /rjza után készült litográfia/

repr.

Keresztury-Vécsey-Pálvy:A magyar zenetörténet képes-
könyve Bp. 1960. 146.l.

Pest

...stváros képrajza. Körülötte a város nevezetes épületei és terepfajzi terve.
Rézmetszet. J. G. Weissenberg.
44 x 30 cm. Hollós Oszkár tulajd.

Kremmer (2) 207.

Weissenberg J. G.

M.D.K.

J.G.Weissenberg,grafikus

Katalógus.16.- "A Muzeum.Das Museum".Keretkép."Pest város képrajza...Mailáth György úrnak ajaánlva...Von J.G.Weissenberg..."A lap Budát ábrázoló lito-val együtt jelent meg.Litográfia.38+48 cm.1845-ben. 219.o.

Fejős Imre:A Nemzeti Múzeum ábrázolásai. 213.o.

Folia Archaeologica.VII.195[illegible].Bp."Művelt Nép"tudományos és ismeretterjesztő Kiadó.Bp.195[illegible]

alakokkal). Sárgás tónusu kőnyomat. Felirat nélkül. — Főv. Muz. 3869.

A Császár-fürdő főhomlokzata a Duna felől. Ny. *Pataki J.* Pesten *1853.* — Főv. Muz. Lt. 3014. —

A Nemzeti Szinház; Jelz.: „*Perlasca sc*". A Rajzolatok *1837.* évf. melléklete. —

A pesti nemzeti Szinház átalakitási terve. Homlokzatrajz. Ny. R. & R. Bécsben (1835 körül). — Főv. Kvt. B. 769/91.

A Megyeház Pesten. 26×21 cm. (30 as évek.) — Főv. Kvt. B. 769/350. —

Ansicht des K. K. Pesther Invalidenhauses. (Károly-kaszárnya.) Szinezett kőnyomat. 467×285 mm. — Ged. in Lith. Inst. Wien. — Főv. Muz. ltsz. 3194. —

Prachtgebäude der königl. Freystadt Pesth. (Középen) Plán der königl: Freystadt Pesth. (Körülötte 14 részlet.) „Das von Mirczibány'sche Gebäude in der Götter Gasse. — Ansicht des königl. Städt. Theathers. — Das königl. Städt. Redoute Gebäude, nebst Brücke. — Das von Kärnnitzersche Gebäude, nächst der Brücke. — Der Wurm—Hof an der Donau. — Das Königl: ung: Ludoviceum, nächst dem B. v. Orczy'schen Garten. — Das Casino und Handelstands Gebäude, nebst dem Auslande-Platz. — Das Gräfl.: Károly'sche Palais, in der Ketschkemeter Gasse. — Das von Nako ehemals Derony'sche Gebäude, nächst dem Auslade—Platz. — Das von Birly'sche Eckhaus, in der Waitzner Gasse. — Ansicht der bürgerlichen Schiesstätte, nächst dem Heu—Platz. — Das von Ürmény'sche Gebäude, in der kleinen Bruckgasse. — Ansicht des Donau

Buda a lánchiddal és a hajóhiddal a pesti part déli részéről nézve 1845 körül. *Körülötte 14 kisebb* (összesen 15) *budai kép.* Felírása: „Buda Ofen". A képek címei: Látása Budának: M. Kir. Helytartótanács, — Városháztér, — Cs. Kir. Palota, — Fegyvertár, — M. Kir. Kamara és V. Temploma, — Város Színháza, — Nyári Színház, — Belső látása a Rudas fürdőnek, — A' Város Major terme, — Buda terve, — Laslofsky, — Császár fürdő, — Nagyméltóságos Magyar Szőgyéni Szőgyényi László Úr Ő Excellentiájának . . . mély tisztelettel ajánlja *Weissenberg I. G.* — H. Engel könyvnyomdájából Bécsben. — Steindr. des H. Engel in Wien. 427/283 mm. — Főv. Múz. Lanfr. Gy. 188,

Pest a lánchiddal és a hajóhiddal a várkert felől nézve 1845 körül. *Körülötte 14 kisebb* (összesen 15) *pesti képpel,* „Pest Pest" aláírással. A képek címei: Pest város képrajza, — A' magyar nemzeti színház, — A' Múzeum, — Az elaggot katonák épülete, — A' vármegyháza, — A német Színház, — Az új Városház, A' Ferencz barátok tere, — A papnövendékek épü-

lete, — A' Lánchíd, — A' Redoute terem, — A' polgári lövész intézet, — Elhelyezési terv, — Indóház. — Nagyméltóságú Székhelyi Majláth György úrnak . . . mély tisztelettel ajánlja *Weissenberg I. G.* — H. Engel . . . 435×285 mm. — Főv. Múz. Lanfr. Gy. 189.

„Pest" (a lánchiddal). — *L. Petrovits & J.* Druck u. Verlag v. Gerhard, Wien. — 385×275 mm. Főv. Muz. Lanfr. Gy. 271. ve. „Steindr. v. *A. Kneisel"*. — 192×138 mm. A J. Alt: „264 Donau— Ansichten" 1826. „Ungern. Stadt Pest" kisebb méretű, némileg elváltoztatott másolata. Lanfr. Gy. Főv. Muz. 269. —

„Umgebungen von Pesth und Ofen. Im Stadtwäldchen". Herausgegeben v. *M. Trentsenszky*. No. 1. Pesth bei V. Grimme. — 318×225 mm. — Főv. Muz. ltsz. 3674. —

Széchenyi—liget Pesten. Szines kőnyomat. 24×15.5 cm. — Főv. Muz. Lt. 3015. —

G. *Utcarészletek, házak, stb.*

Palota, első vasuti állomás. Az életképekhez kiadja *Frankenburg Alajos.* Főv. Muz. Lt. 2984, —

Főhercz. Nyárilak és Omladék Margitszigeten. Nyomt. *Rohn* Pesten, 1858. 165×114 mm. — Főv. Muz. Lt. 3018. —

A Váczi-utca a Kristóf tér sarkáról nézve. 185×140 mm. — Főv. Muz. ltsz. 3622. —

Das königl. *Städtische Theather in Pesth* von der Stadt Seite . . . . Beilage zur Wiener Zeitschrift 33/1818. — 230×153 mm. Főv. Muz, Lt. 3017. —

Das Deutsche Theather in Pesth. — Das Nationaltheather in Pesth. (Két kép egy lapon). *V. Röthig grav.* C.W. Medau & Co. in Prag. 106×72 mm. — 106×74 mm. — Főv. Muz. Bades des H. Pfeffer, nächst dem Ausladé—Platz. — Nach der Natur gezeichnet und lithograph. von dem Herausgeber *Ant. Jos. Strohmeyer"*. — Főv. Muz. Lt. 3746. —

A Váczi körúti fogadó „Páris városához". Sárgás tónusu kőnyomat. 240×168 mm. — Főv. Muz. Lt. 3625.

A Vakok Intézete. (A király utcai homlokzat, baloldalt a Gyár utcával.) — Főv. Muz. Lt. 3005.

A Pesti Vásártérre épitendő *tervezett Országháznak külseje.* (Németül is.) — Bedő Rudolf ur gyüjteménye. —

Ungarns Erster *Papiertapeten und Wachsleinwand Fabrikant in Ofen.* Wasserstadt Nr. 395. — Gez. *v. Rhederer.* 25×34.5 cm. — Kremmer: II. 336, sz, —

Das Handlungsgebäude in Pesth. Lith. von *E. Pönicke* in Leipzig — L. Blau. 176×107 mm. — Főv. Muz. Lt. 3914.

Diszterem az akadémiai palotában. — Az Akadémia könyvtára. (Két kép egy lapon) 17.5×25 cm. — Főv. Muz. Lt. 15809/1—2.

A régi Pesti Vigadó (előtte kocsikkal, lovas és gyalogos

Magyar központi vasúti indóház. Feszel rajz. *Perlaszka* metsz. — Az Életképekhez.

A pesti városi színház leégte után. A megkárosodott zenekar tagok' javára. — *1847.* február 7-ikén. (Németül is.) — *Waldzel A. F.* Rajz. *Dr. A. 1847.* — Főv. Múz. Lt. 1495.

Weissenberg J. G.

Malerische Donau Ansicht
von Ofen und Pesth

Kopolve
Lik Kunz 95, 1.

Firenzei Museo Nazionale II. 168.

Weissenberg I. G.

Malerische Donau Ansicht von Ofen und Pesth. Alulról nézve. Nm. Kapos Mérei Mérey Sándor Ur Ő Exellentiájának, ... mély tisztelettel ajánlja *Weissenberg I. G.* Pesti egy magános rajzoló intézet tanítója. (Németül is.) 520×318 mm. Főv. Muz. ltsz. 3797.

73

Malerische Donau Ansicht von . . . . Felülről nézve. Nm. Gróf Keglevich Gábor Ur . . . . ajánlja *Weissenberg I. G* . . . 520×318 mm. Főv. Muz. Lt. 3782, —

Lánchíd. Az Athenaeum *1838.* évf. 11. 15. mell. (A híd építményeinek tervrajza.)

View of the suspension bridge, now erecting over the River Danube at Pest in Hungary. From the desings under the Direction of W. *Tierney Clark,* Civil Engineer, F. R. S. —

74

J. Nyomt. R. & R. 453×355 mm. (1850-es évek). — Főv. Kvt. Bq. 769/345. —

Kitöltetlen céhlevél Budo és Pest keretképével. Jelz.: *Wintera* Steindruckerei (1850 körül). — Főv. Kvt. [illegible]

Weissenberg J. G.

Buzáshajó vontatása a Dunán Buda-Pestnél. Felirása: Malerische Donau Ansicht von Ofen und Pesth. Mérey Sándornak ajánlva.

Repr.

Domanovszky Sándor

Magyar műselődéstört.

V. K. Bp. é n. 212. l.

669. l.

J. G. Weissenberg

szinezett litográfiája: 11. sz. reprodukció
„Hajóvontatók, Pest-Buda látképe"

Rózsa György és Spira György: Negyvennyolc
a kortársak szemével. Budapest, 1973.
575 l.

141

Weissenberg J. G.

Pesten egy magános rajzoló intézet tanítója –

Malerische Donau
Ansicht von Ofen und
Pesth –
Merely Sándornak ajánlva
nemet és nagyar
~~[illegible]~~ szöveggel s a
mérei család ci mérevel
Kozat folio –

Eredetije . tört Lepics
pérrajzi gyűjt

Malerische Donau Ansicht von Ofen und Pesth. Alulról nézve. Nm. Kapos Mérei Mérey Sándor Ur Ő Exellentiájának,..... mély tisztelettel ajánlja W e i s s e n b e r g J.G. Pesti egy magános rajzoló intézet tanitója. /Németül is/. 520 x 318 mm. Főv. Muz. ltsz. 3797.

Malerische Donau Ansicht von.....Felülről nézve. Nm. Gróf Keglevich Gábor Ur.....ajánlja W e i s s e n b e r g J.G. .... 520 x 318 m/m. Főv. Muz. ltsz. 3782. -

Weissenberg J. G.

for dit

WEISSHEIT, Peter Brohain

1649 Porsoy

Ars 1997 248.

. századbeli

rázoló falkép

és második

madik emelet

ről csúcsíves

cső ajtajának

zadbeli.

ázad hatvanas

három szent

széles, 150 cm

Weissgeill Péter, Kömüvesegéd,

† 1777. Pozsony.

Pressburger Zeitung

1777, 23. 42.

WEISSGEIL f. WEISSGRILL

WEISSGRILL, Péter, pozsonyi kőművesmester

P. Weisgrill, Maurergesell, 1 napos gyereke meghalt. (1775, 76. szám, 4 l)

—

P. Wirkern, Maurergesell, 3 éves leánya meghalt. (1776, 21. szám, 8 l)

—

P. Weisgrill, Maurergesell, † 31 éves korában, Pozsony, 1777 február 28. (1777, 23. szám, 8 l)

—

Preßburger Zeitung
(Genthon)

M Ű V É S Z E T
XI.évf. 1912.
110.

Péczely

W e i s k o p f A r a n k a :

Fejléc

Tusrajz

MŰVÉSZET
XI.évf. 1912.
85.

Péczely

Weiskopf Aranka:

Fejléc

Tusrajz

MŰVÉSZET
XI.évf. 1912..
114.

Péczely

Weiskopf Aranka:

Fejlée

Tusrajz

Weiszkopf Ödön

festö

1897-1901

Eimisk 1930

90. l.

ságának,

B u d a p e s t .

Weissenbach János br., ipsarm.

Ipsarmürészet 1896-ban 6.

Weissmann

l.

Zádor – Rados

94. l.

ER

HE
IK

Weiszmann Béla

Nobrásznövendék

a Ferenczy István-féle

nobrász díjat Szapta

Képzőm. Fősk. Évk.

1927-28. 12. l.

rovata kevésnek bizonyulnak.

M. kir. állami nyomda. Budapest, 1930. — 839.

...és rendeltetése megadandók)	cm-ben		

XIV.	Egyszeri begyujtásra felhasznált fa mennyisége kg-ban	Napi használatának száma (reggel, délben, este, éjjel stb.)	l... s...
Tüzhely			
"			
"			
Üst			
Fertőtlenitőkazán			
Fürdőkályha			

XV. A hivatal elhelyezésére szolgáló épületnek **általános jellemzése** (zártsorban épitett, utcára néző, földszintes, egy-, két-, három- stb., emeletes ház. Zártsorban épitett, utcára vagy térre néző, két- vagy három hom'okzatu földszintes, egy-, két-, háromemeletes stb. sarokház. Szabadon álló földszintes, egy-, két- stb. emeletes ház.)	A Szépművészeti Muzeum épülete: szabadon áll. A Mosy. hivatalos az Aréna ut és az állatkerti utca néző félemeleti sarok helyiségben van.	X... He... b... p... Fő... tá... K...
XVIII. Az intézet, kórház, fogház, menhely, laktanyában ellátott személyek **átlagos létszáma**.	Mosy. alkalmazottak száma lőt.	Ura... (F...

Egyes tüzelőszerek megközelitő fütőértéke kaloriáb
pitani, hogy a fával való tüzelés olcsóbb-e más tüzelőszerrel való tüz
4.600, mátravidéki 3.000, salgótarjáni 4.100, tatavidéki, dorogi 5.100,
mári 4.100, borsodvidéki 3.200, kisgyóni 3.600, egercsehi 3.800; [a
c) hazai nemesitett tüzelőszerek: várpalotai lignit 2.400, várpalotai ne
6.800, tatai brikett 5.800, *e)* berentei darabos félkoksz (barnaszén kol
koksz 6.500, külföldi koksz 7.000, g) porosz szén 6.800 kaloria.

Weiszmann Béla

zobrazit

1920 - 23

Éimisk 1930

90. l.

ígának,

B u d a p e s t .

MDK

Weisskopf Ernő mintatervező

Cikk: Árdrágitott a Mechanikai Szövőgyár.

Magyarság, 1940. Jan.10. 5.lap

MDK

Weinkopf Ernő mintatervező

Sz.R.: Hogyan lehetett a Mechanikai Szövőgyár..

Magyarság, 1940. Jan.13. 7.lap

KÖNYVSZEKRÉNY, KÁRTYÁZÓ ASZTAL SZÉKEKKEL.
TERVEZTE GYALUS LÁSZLÓ.
KÉSZÍTETTE KUCZORA FLÓRIÁN.

Magyar Iparmüvészet
1901. 251. l. kép
fordits nincs cíd.

Weisswaum Béla

EBÉDLŐ SZEKRÉNY.
TERVEZTE WEISZMANN BÉLA.
KÉSZÍTETTE LUKÁCSOVICS JÁNOS.

EBÉDLŐ.
TERVEZTE HORTI PÁL.
KÉSZÍTETTE HAJTS JAKAB.

Weiszmann Mór

festő

1915–18

Éimisk 1930

90. l.

min. iroda s. tiszt.

A Müemlékek Országos Bizottsá

Weissmann Theodor

1.

Evang. Templ.

426. 1.

Weissmann, Theodor

bécsi orgonaépítő

1752-ben készítette a
fa
soproni ág. ev. templom-
ban 27 regisztres orgo-
náját, melyet az 1782-83-
ban épült új templomukban
áthelyeztek fel. † 132 évig vol-
ta az orgona használatban.
1884-ben lebontották és
1000 forintért eladták a
csurgói ref. egyháznak.

† Ismételt javítással

Ziermann, Ludwig:

Von Kirche zu Kirche,
von Predigtstätte zu Pre-
digtstätte ... in unser
Gotteshaus. Sopron, 1934.

31-C.

Debreczeni ötvös által készített ezüst-

pohár 1634-ből VI. 157.

Weissmann Josef

Hobrait

wied

Kapling Jakob

50.l.

~~Batthyány Lajos gróf II. 238.~~

nem a vétkem

Weissmann József

MAGYAR MŰVESZET
1931. 22.

Weisz Ada Károly

festő

Szül. 1901 nov. 24. Harkácson (Gömör megye.) A bpesti képzőmüvészeti főiskolán Vaszary János tanítvánja volt. 1929. végzett 1929. Losoncon, majd Pelsőcön volt koll. kiállítása. 1930. Kassán ugyanaz a Kassai Ummeumban. Apja tanító volt Pelsőcön, így vagadt ebben a faluban. Pelsőcön et

Sajat közlése
1939. szept. 23

A vall.és közokt.m.kir.min
sz.a.kelt és a IX.ker.álla
mása:

Tary Lajos fest
nia templomban lévő falfe
/3000/ korona tiszteletdí
lampénztárt, hogy ezt az
zottsága elnökének hivata
sége mellett fizesse ki é
ban kiadáskép számolja el

Weisz Adolf festőművész. (†Párisi)

Művészet.

VI. évf., 1907.

134–137.

A párisi Szelon II. nagy medaillonja.
Weisz Adolf

Pesti Hirlap. 1886. nov. 12. 4-5.

Veisz

piarista rajztanító

XVIII. 17.

Erod

Pap Lieged 163

nem Lieged
elt!

Weisz

posta hongorendészet

l.

Ezredes kiadl

I B. 16. 1.

Ferenc József

2953

13. O. Achenbach.

(Sz. Düsseldorfban 1827. február 2-án.)

Olaszországi táj.

A római Campagna dombos középterében torony romja köti le figyelmünket, melynek tetejét bokrok födik. Jobbról patak folyik, melyen cserjékkel és bozóttal benőtt bolthajtásos kőhid vezet át és a melynek közepén szigetecske van. A torony mellett szembe néző pásztor legelteti birkanyáját. Jobb kezében hosszú botot tart. Kalapja karimás és mellénye sötét szinű. A patak innenső partján a benne megfürdött két férfi öltözködik. Az egyik a háttér felé néz, ingét veszi fel és szürke nadrágjának szárait felgyürte. A másik a földön űl és az előtte lévő holmikkal foglalatoskodik. Nemez-kalapja karimás, mellénye piros, ingének ujja szűk kézelőben végződik és felgyürt nadrágja barna. A háttérben magas hegyek kötik le figyelmünket. Az égbolt felhőzött, sőt részben be is borult. Jelzése alól balra: »*Osw. Achenbach.*«

280

Weisz báró

1715-től vezette a
gyulafehérvári vár
építését -
Az új erősséget Károlyvár-
nak (a magyarok Károly-
fehérvárnak) nevezték

Roh Huset III.

38. l.

Weisz báró

Madi mérnök vezetése datt. Jenő herceg feroci szemt ejült Gyulafehérvár 1715–1738-ban. Ez időtől Steinville gr főhadiparancsnok rendeletére a császárról Károly–Fejérvárnak hívták.

Kővári Erdélyeml.

69. l.

Lándzsa browzból VI. 129

WEISSMANN, Johann, pozsonyi asztalosmester

J. W., bürgerl. Tischlermeister, fortepianot kínál eladásra. Hirdetés (1814, 1196, 1219 l)

Preßburger Zeitung
(Genthon)

WEISSMANN, Johann, pozsonyi asztalosmester

J.W.,bürg.Tischlermeister,

fortepianót kínál eladásra.
Hirdetés. [1814, 1196, 1219 l.]

Pr.Z.

M. D. K.

WEISSMANN József szobrász

Slanicskán

1773. Turdossin, templom, oltárára

készült szentségházát felbontják

Agghány: Barokk szobrászat... Bp. 1959.

I. 298.

WEISMAN, Joseph, pozsonyi asztalosmester

J.W.,bürg.Tischlermeister,
6 hónapos fia megh. [1849, 626 l.]

Pr.Z.

Weissmüller Menyhért
fegyverderékgyártó
1584.

MEGHÍVÓ

a

KORVIN MÁTYÁS

MAGYAR-OLASZ EGYESÜLET

KÖZGYŰLÉSÉRE

az Országos Magyar Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—35) dísztermében folyó évi június hó 24-én, hétfőn délután 6 órakor

Gerevich Tibor
elnök

l.

Arch. Ért. 1906.
189. l.

Franklin-Társulat nyomdája

NYOMTATVÁNY

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

.....

úrnak
úrnőnek

.....

.....

Budapest

.....

Weist József, III. évfolyam.

grafi Zsuzsanna

Derkovits díjas (bezármoló) ki állítása, az Ernst Múzeumban látható, 1985. márc. 1–10-ig.

Műszaros és Kamaratermei

1985 márc.

Weisz

nagyszebeni festő
időnként megfordult
Debrecenben a XVIII.
században.

Zoltai Lajos: Vázlatok
a debreceni régi polgár
házatájékáról. A lakó-
ház. Erik. Sévi 1936. 110. l.

2.

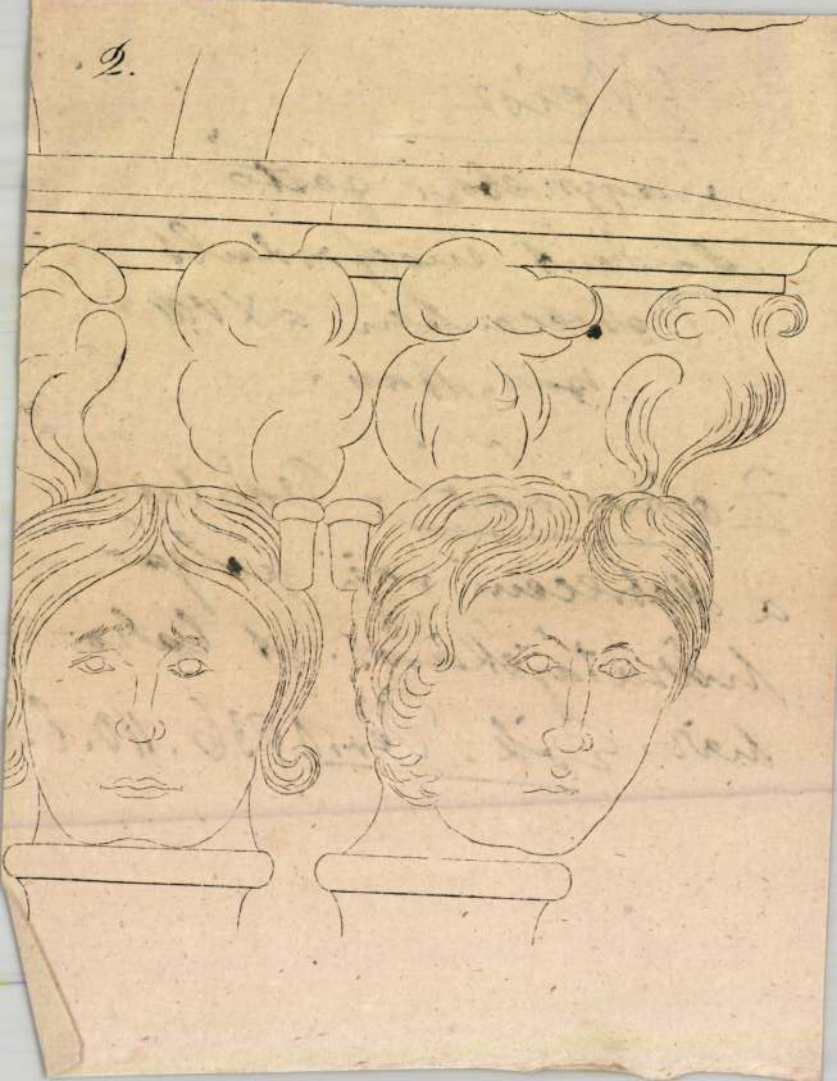

MDK

Weisz

Festetics György gróf.Kinninger rajza után Weisz pontozó modorú metszete.Repr.

Gerevich-Genthon: A magyar történelem képeskönyve.Bp.1935. 195.l.

M.D.K.

Weisz,festő

A divatos ködfátyolképek egyik hazai mestere a Nemzeti és a német-szinházban tartott előadásán vászonra vetitietette a Nemz.Múzeumot. 215.o.

Fejős Imre: A Nemzeti Múzeum ábrázolásai. 213.o.

Folia Archaeologica.VII.1955.Bp."Művelt Nép"tudományos és ismeretterjesztő Kiadó.Bp.1955

M.D.K.

MDK

Weisz Adolf,
külföldön élö magyar származásu jeles festöm.

Jönnek a komédiások. Olf.

A Szent-György Czéh XI.aukciója.
1912. 259.l. Kat.

Weisz Adolf /budai/ F.M.19.2.

1858 Bécs -aztán végleg Páris. /Ly.N.r.116/

MNK

Weisz Adolf

Párizsban tartózkodik

Magyar művészek külföldön. Budapesti Hirlap, 1882. V.4. 122.sz. 2 l. Nell.

Weisz Adolf MDK

A szerelmes oroszlány, olf.

Mücsarnok 1886. őszi kiáll. II. sorozat.

Weisz Adolf , festő MDK

1878 évi párizs világkiállitás magyar osztályára három képet küld:

"Fiancée alsacienne"

" La queteuse"

" Fiancée slave"

Berkovits Ilona: Zichy Mihály baráti köre Párizsban, Müv. Ért. 1956. V.évf. 1. sz.1-14 ll. v.ö. 14(72.jegyzet.)

M.D.K.

Weisz Adolf

Második dijat nyert a müvész a párisi Salon kiállitásán, -közli a Képzőmüvészet c. rovat.

Képes Családi Lapok, Bp. 1885. juni. 7.
37. sz. 591. lap

MDK

Weisz Adolf, festő

1878-ban három képet küldött a párizsi világkiállitás magyar osztályára.

Berkovits Ilona: Zichy Mihály baráti köre Párizsban.
Müv.Ért.1956,V.évf.1.sz. 11. l.

MDK

Weisz Adolf, festö
Páris

hazánkfia, Zichy Mihály többször felhivta rá a figyelmet. Leginkább a magyar-tót életből meriti többnyire humoros képeinek tárgyát: "Tót menyasszony".

Képzömüvészeti Szemle. 1879.1.sz.
Külföldön élö müvészeink. 15-16.l.

Weisz Angéla, vérlesi

Weisz Angéla

1913/14

Ferkèpzomfoiskèvk

148 l.

Érkezett 1905 szept. 2.

797/1905 sz. (Gyulafehérvár, 1905 aug. 31. 48 sz. a.)

dr. Csemi Béla megküldi „A rómaiak aranybányászata Daciaban" c. müve 150 példányát. (1.) Körlevél. 2.) Köszönet X. 8.)

Weisz Albert

München, 1915. 286

Szabad Lyceum, versecki

VIII-195.

Andrea da Fiesole l. Frucci.
Andrea di Giorgio ff.
Andrea Guvina l. Gavina
Andrea de Nicolo f.
Andrea di Nicolo c.
Andrea da Frau Kf.
Andrea Trevisano e.
Andreas Pannonicus l
Pannoniai A.
Andreas l. Andràs.

Andrieux Frenc ō.
Andris l. Andràs.

Weisz Albert

II. Hadiemléktábla-
terv-pályázat. Fenti-
ner I. díjjal jutal-
mazott műve

Repr.
Magyar Iparművészet
1915. 199. l.

u. o. egy pályaműve
Repr
u. o. - 198. l.

A fenti pályázaton
Weisz Albert nyerte a
600 koronás I. díjat.
u. o. 200. l.

Weisz Albert

szobrászati szak
elismerő oklevél.

Éimisk 1914-15
83. l.

Weisz Adolf
festő

Fővárosi Lapok 1895. jun. 6., 1787. old.
(Művészetek. Vif.: Magyar művészek a két „Salon"-ban.)

Kalmán

Weisz Adolf

l. festő Páris

Lykanemzromantika

116 l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Weisz Adolf

Ofen Pest.

1868.

Horváth Benjamin

257.1.

Weisz Alaysia

Pesten.

223 sz Selgemre himzett tájkép. Pöblőlap
Küldte be. 42 old.

II. Tárgyjegyzék a második Magyar Iparmükiállitáshoz, 1843, aug. 25.-én.

Molnár László: Reformkori himzések és kézimunkák az Iparmüvészeti Múzeumban. 83. o.

Az Iparmüv. Múz. és a Hopp~~xxxx~~Ferenc Keletázsiai Müvészeti Múz. Évkönyve. VIII. 1965. Múzeumi Ismeretterjesztő Központ. Bpest. 1966

Weisz Adolf festő, XR sz. második fele

Pesti Hirlap. 1886. nov. 12. 4–5.

Prém József: a jubiláris táslat

M.D.K.

Weisz Albert

első díjat nyert a falon elhelyezhető hadi emlékművekre kiírt tervpályázaton

Építőipar - Építőművészet, Bp.1935. 39.évf.

22. a. 129. o.

MDK

Weisz Albert

II.Hadiemléktábla palyazat.Repr.

Magyar Iparművészet, 1915.jun. 198.l.

MDK

Weisz Albert

II.hadiemléktábla-terv pályázaton I.dijat nyert műve. Repr.

Magyar Iparművészet, 1915.jun. 199.l.

MDK

Weisz Albert, Csulyok Margit
II. éves hallgatók

Falba illeszthető emléktáblák. Képek.

Tervezték és készitették fenntiek

Készültek: Simay Imre tanár szakosztályán.

Ésimisk 1914-15. 36.lap.

MDK

Weisz Albert, Csulyok Margit
II. éves hallgatók

Falba illeszthető emléktáblák. Képek.

Tervezték és készitették fenntiek

Készültek: Simay Imre tanár szakosztályán.

Eimisk 1914-15. 36.lap.

MDK

Weisz Albert

II.Hadiemléktáblapályázat.Weisz Albert pályamüve. Repr.

Magyar Iparművészet, 1915. 198.l.

MDK

Weisz Albert, Novák Dezső és Kovács Zoltán

Mintázták Ohmann Béla "Épület homlokdisz" tervét, repr.

Érmisk. 1914-15. 33.1.

MDK

Weisz Albert

évvégi iskolai pályázaton elism. okl. kapott

Zimisk 1914-15. 83-84 l.

Wein Dávid vizmetrů. 1833.

Tud. gyűjt.
1833., v., 127.

Rézmetszet

Révai mellszobra

Weiss Dávid

Századok 1874. 184-205 o.

Nagy Iván: Magyarország képzőművészei

/Weiss Dávid/

Rézmetszet /pontozott/

Pethe Ferenc arcképe

Weiss Dávid

Századok 1874. 184-205 o.

Nagy Iván: Magyarország képzőművésze i

/Weiss Dávid/

Festészet. XIX sz. Táblakép. „Szerelmes orosszlán". (Weisz)

Pesti Hirlap. 1886. nov. 12. 4–5.

Prein József: A jubiláris táglat

Weisz Benő

butorterverő

1911.

Eimisk 1930

90.-

Témyrép je

a 364/1931 sz. a. Örv. Müller Jó
Répek rózsi - rövetkezők

(1) Adakahle tplom.
(2) Bártfa, apátsági rom
Budapest: (6) Citadella, Orsz
(7) Rózsadomb tplom
Szüz Mária szob
Nagy Kristof
Fő-utca 68 sz
~~nebo~~ (4) Zichy Palot
Büszke, 1 db
Eger, várkapu / Eger város.
Esztergom, pap növelde
Gerencsér

Weisz Cornél

1908. évi kiáll. Pozsonyi Képző-
művészeti Egyesület.
Naplemente, olajf. 30 K.
Tájrészlet Sopron vidékéről,
olajf. 40 K.

[illegible]
oldalt, az asztal alatt: „E
festmény. Vászon.

Weisz Antal MDK

az 1919 jul. 10- szept. 10-ig tartandó nyári rajztanár és festőművész átképző tanfolyamra kinevezést nyert, mint tipografiai tanitó.

M.T. Képz. Él. Bp. 1960. 183.o.

Weiss Antal

"Pufi" filmplakát 1914

""Apolló Mozi" é.n.

"Az önkéntes őrsereg verbuváló délutánja" é.n.

Magyar Plakát-Történeti Kiállítás. Bp. 1960. 42.l.

Weisz Antal

az 1919 júniusában szervezett epreskerti rajztanárképző tanfolyam oktatója volt.

Rónay György: Intézkedések és tervek a művészetnevelés megreformálására 1918-ban és 1919-ben. Mivtört.Ért. 1970.2.sz. 141-147. l.

147. l.

Weisz Antal

butorterverő

1927-29.

Éimisk 1930

90.-

Sámfalva
Saskő
Sümeg
Somlyó
Solymos
Sirok
Sóvár
Sólyomkő
Sámsonhára
Siklós
Sebes
Sárvár
Sárospatak
Segesvár
Simontornya
Selmeczbánya (és az ávár)
Sopron ház csoport
Szalonak

MDK

Weisz Antal, ip.müv.növ.
Kaesz Gyula ép.-ip.müv. tanár szakosztályán.

Árumintavásár fülketerve rádióvállalat számára.
Kép 552.l.

készitette.

K.L.: Iparmüvészet. A fényképeket Kaesz Gy.tanár
Tér és Forma. 1930. III.évf. 12.sz. 550-556.l.

MDK

Weisz Antal és Spitzer Elemér, ip.m.növ.-
Kaesz Gy. tanár szakosztályán.

Minimális térfogatu családiház terve három személy számára. /O.M.K.Iparm.Iskola/.
Három alaprajz 545.l. -on.

Kaesz Gyula: Iparmüvészet és iparmüvészeti nevelés.
Tér és Forma. 1930. III.évf.3.sz. 541-549.l.

12.

MDK

Weiss Antal

Pufi /filmplakát/ 1914., 125.5x93 OSZK

Apolló Mozi.é.n., 126x95 MNG 58.89

Az önkéntes őrsereg verbuváló délutánja.é.n., 95x63 FSZEK

Magyar Plakát-Történeti Kiállitás.1960. Műcsarnok. Kat. 42.1.

Weiss Antal
grafikus

M.D.K.

Háborús plakátokat rajzolt.

Kiss Sándor: A magyar politikai plakátművészetről
Művészet, 1963. július - 21 lap

Weisz Antal

Iparmur. Iskola
Kaesz Gyula
sanitciánya

l. Tér és Forma
1930. 545. l.

[illegible] Azért nevezik ezeket — bár
török eredetűek — *erdélyi*-szőnyegeknek. Ilyen régi, erdélyi szőnyeg egy példánya kerül jelenleg kalapács alá.

A bútorművesség különböző korszakai közt a kényelmet leginkább a XVIII. század barok bútorai szolgálják. A barok jelzőt itt nemcsupán a századeleji bútorokra értjük, hanem a századközepi rokokó- és a század második felében dívó XVI. Lajos, vagy copfstílusú alkotásokra is.

Ez a kényelmesség nemcsak az ülőbútorokra érvényes, hanem pl. a nagy, kétajtós ruhaszekrényekre is. Ilyen példákat találunk a mostani aukció anyagában is.

A *vegyesek* csoportjában elsősorban mindenki a szép állóórákat keresi. Van is belőlük választék a XVIII. századtól a következő század közepéig. A legkorábbi típus a szekrényes óráké. Ezek rendszerint egyszerűbb külsejűek s csak számlapjukat díszítették. Egyiknek mestere is megnevezi magát, készítette: *Leobold* (így!) *Mohr in Loreta.* Értékes egy aranybronz állványú, XVIII. sz. végéről való óra; az óratok oroszlánokra van helyezve, tetején nemtő áll bőségszarúval. Másik, hasonló idejű bronzveretes, áttört faállványba van illesztve, készítője *Carl Pohl in Wien.* Stílusos egy zöld- és aranyfestésű Louis XVI. óra, oszlopokkal s egy ugyanolyan ízlésű és korú falravaló időmutató, amelynél a szerkezetet tartalmazó tokot kendőnél fogva, fából faragott sas tartja.

Nem hiányoznak a kisplasztika különféle anyagú alkotásai, miniatűrök, nippek, apró csecsebecsék, amik díszítik a lakást s van néhány jó darab az erősen fogyatkozó óntárgyakból. Ezek

Weisz Arnold

szobrán

1913–16.

Éimisk 1930

90 l.

7

6/1931.

A m.kir. vall.és közokt. m
alatt 1./ a keb. számv. V
ner Jánosnéhoz intézett re

Költségvetési év: 1930/31.
tása. Müemlékek Országos B
oltalma alatt álló müemlék

Utasitom, h
fényképész özvegye részére
gyarországi müemlékekről k
ben /:83:/ azaz Nyolcvanhár

Weisz Arnold

Hadi emlèktábla

repr.

Éimisk 1915/16. 6 i. l.

T. 5224.

bástyákkal megerősitett vá-
hadjáratból visszaérkezett ve-
a a kép fölött és alatt:

dem glücklichen Feldzuge in

erlität, nebst einer ausführli-

irten hieher gehörigen Merckwür-

den ersten Türckischen Ausfall

den Türckischen Auszug von ge-

cm.

Weisz Béla

építész.

Szül. Budapest 1872.

Oklevelet nyert 1893.

Nevjegyzmüegyetem 22. l.

10358.

MECHWART ANDRÁS és LOVAG LÉVAY
BUDAVÁRI ORSZÁGH SANDOR tojásdad

a vk. 24.3:16.8 cm.

-900
0-7.

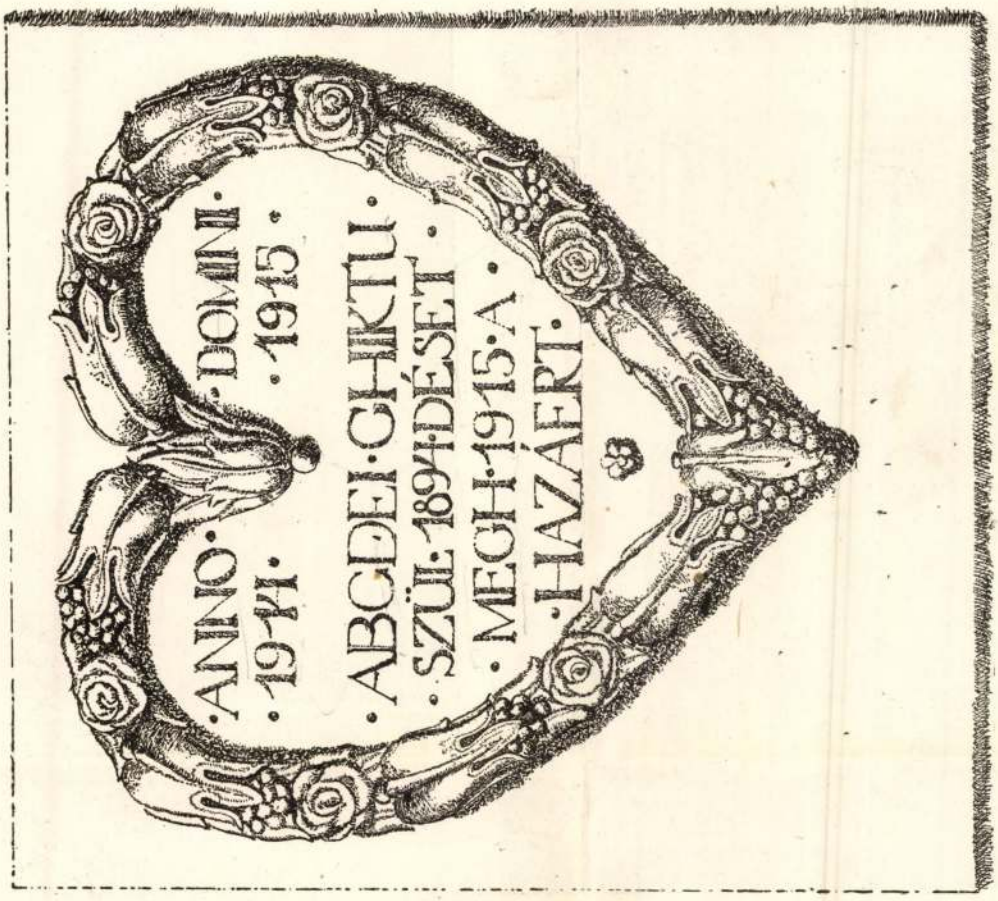

Emléktábla tervezetek. Készültek: **Simay Imre** tanár szakosztályán.

Tervezte, faragta és rajzolta: Weisz Arnold II. éves.

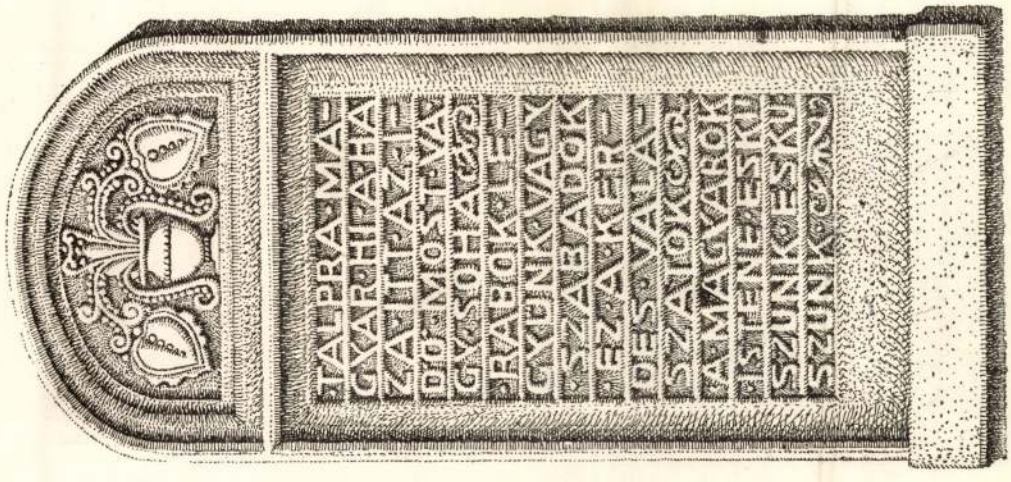

Tervezte és rajzolta: ~~Weisz Albert~~ II. éves.

Kiniski 1914—15.

Falba illeszthető emléktábla.
Készült: **Simay Imre** tanár szakosztályán.
Tervezte és rajzolta félévi pályázati feladat gyanánt
Weisz Albert II. éves növendék.

Weisz Dávid vázmetnő XIX. nd.

Tnd. gyűjt.
1883. évf., v., 127. l.
Horvát István: Ujkönyvek.

Weiss Dávid rézmetsző

Századok 1874. 134-205 o.
Nagy Iván: Magyarország képzőművészei
/Weiss Dávid/

Weisz Dávid

rezni

I. Mária királynő (1370-1395) képmára. Rézm. XIX. sz. elsőfele

Bares 545/a sz.

vegjes

g. 21

1 köt 8r

Rowland

William

Statistisch-topographische Beschreibung der Compossessorats-Herrschaft Árva, mit besonderer Beziehung auf ihre Forste

1–137. ll.
1 tér rép.

Weisz David

I. Mária királynő
(1370–1395) fenti
vérmetszete.
XIX. sz. első fele

Az Egri Vármuzeum
Barcsay-gyűjteményének
vezetője.
Bpest, 1937. 545/a sz.

Weisz Derió

Szül. 1884. Esti tanf.
ötvösség
Grünberger Dávid
aranyműves vél.

Értimisk 1900/1901.
39. l.

Pozsony - várhegyi népkoz. VIII 162.

Weisz Dóra

Weisz Dora

1917/18

Ferkpzomfoiskèvk

148

Horváth Géza dr. VIII.182.

Weisz Emil

Kisplasztikus

1900–1902

Éimisk 1930

90.l.

Az 1929-30. évi pénztári maradvány felhasználása.

melléklet száma: 9

a t. Bizottságot, hogy az 1929-30. évi
Szőnyi Ottó előadó részére Kettőszáz-
iványi Gyula titkár részére Egyszázhusz
vezető épitész részére Egyszázhusz
gyonkezelő gondnok, min. számv. tanácsos
?, Kautezkyné Polakovits Margit napidi-
és Galáth Ferenc I. oszt. altiszt részé-
engedélyeztem, - amely összegek nevezet-
a Bizottság pénztárából lesznek kifize -

MDK

Weisz Emil

41. lapon közölt tervben részes

Groh István és tanitványai. Magyar diszitőművészet.
II.rész. Bp. é.n. 35.l.

Weisz Emilia

* (Képkiállítás Makón.) *Weisz* Emilia festőművész a makói vármegyeház dísztermében e hó 13-tól 20-ig gyüjteményes kiállítást rendez. A kiállítást *Nikelszky* Jenő dr. Makó város polgármestere nyitja meg.

BH. 929.X.13.

M.D.K.

Weisz Emilio

Rudnay növendékeként közli a lap fényképét csoportképen a makói művésztelep lakói között.

Szinházi Élet. Bp. 1926. szept. 20-26.
XVI. évf. 38. sz. 39. lap.

Weisz Emilio MDK

Őszi táj, olf.

Műcsarnok 1927 táj- és életképkiállitás

MDK

Weisz Emilio

Őszi táj, of.

M. táj- és életképkiáll. 19-2o. sz. Műcs.

1927. jan.

Weisz Emilio

— **Képkiállítás Makón.** *Weisz* Emilio festőművész, *Rudnay* Gyula egyik legtehetségesebb tanítványa kiállítást rendezett műveiből Makón, melynek nagy sikere volt. A tehetséges fiatal művész Makó város támogatásával végezte tanulmányait és szép jövőt jósolnak neki.

80u. 929. X. 13.

MDK

Weisz Emilio

Férfiarckép, festm.

Kirándulók, "

Mohács emléke. Ernst muz. 84.kiáll. 1926. szept.
8 l.

MDK

Weisz Emilio

Női képmás, festm.

Mohács emléke, Ernst muz. 84.kiáll. 1926. szept.
8 l.

Weisz Emilio

festőművész

Szinyei Társaság Tavaszi Szalon kiállítása - a Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

U j s á g
1930.7.11.

Weisz Emilio festőművész.

8 órai Ujság.
1929. X. 13., 7.
(:Hír.:)

Weisz Emilio
festő
1928-ban falképekkel
díszítette a Makói
Gazdasági Egyesület
díszbermét

Barna János dr.:
Makó és Csanád-
Torontál vármegyei
községek. Bp. 1929.
280. l.

20. i Ungewitter, Lehrbuch
Konstruktio

VI. 24. i Hickmann, Wien im Ak

i La Cathedrale de D

10 cho e

Érvénytelen; helyesbi

Kiállitott

MDK

Weisz Emilio

Női képmás, ~~graf~~.

Mohács emléke. Ernst Muz. 84.kiáll. 1926.szept.

8.1.

MDK

Weisz Emilio

Férfiarckép, ~~graf.~~

Kirándulók, "

Mohács emléke. Ernst Muz. 84.kiáll. 1926.szept.

8.l.

M.D.K.

Weisz Emilió

509. Leányka feje. Pastel. 32x45 papir
510. Divathölgy. Pastel. 38x48 papir

Elvesztek. /Csanád vm./

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. V. füzet.
33. l.
MUMOK. Bp. 1952.

MDK

Weisz Emilió

Kompozició, of.

Képzőm. Főisk. Ifjusági kiáll. Ernst Mus. 1924.

2o. 1.

MDK

Weisz Emilió

Leányfej, of.

Képzőm. Főisk. ifjusági kiáll. Ernst Muz. 1924.

2o. 1.

MDK

Weisz Emilió

Öregember, of.

Képzőm.Főisk.ifjusági kiáll. Ernst Muz.1924.

19. 1.

MDK

Weisz Emilio

Giuseppe barátom, paszt.

Merengés, paszt.

Tavaszi Szalon katalógusa, 1929. máj. 16 l.

Weisz Emilio
Tájkép, grafika

Magyar egyetemi és főisk. hallg. orsz. szövetségének kiáll. 1923. lo 1.

Weisz Emilió

festő

MDK

509) Leányka feje

510) Divathölgy

Egyéb körtulajdonból elveszett műtárgyak jegyzéke. 33 l.

Budapest, 1952.

Weisz Emilio
Tájkép, pastel.

Magyar egyetemi és főisk. hallg. össz. szövetségének kiáll. 1923. 6 l.

Weisz Emilió
Leányfej, olaj

O.M.Kir. Képzőmüv. Főisk. kiáll. 1924. 2o 1.

Weisz Emilió
Öregember, olaj

O.M.Kir. Képzőmüv. Főisk. kiáll. 1924. 19 l.

Weisz Emilió
Kompozició, olaj

O.M.Kir. Képzőmiv. Főisk. kiáll. 1924. 2o l.

Weiss Emil festő l. Varga E.

Weisz Emil

Ekitmenję rajz. Tanár
Gröh J.

Repr.

Grzimisk 1902/3. 10. l.

~~Alsókubin h. n. VI. 157~~

Weisz Emil

1890/91 – 1891/92

Ferképzomfoiskèvk

148. l.

Nemzeti Legitimista Néppárt
V., Bálvány-u. 5.
Telefon: 883-37, 883-68.

Kedves Barátom!

Többször és nyiltan szálltam sze
mely a mai veszedelmes külpolitikai
vezetett. Nem sikerült. Ezért még a ké
pártjából.

Az ország sorsáért való mélysége
kapcsolatom arra kötelez, hogy tovább
érdekeit, a polgárság nyugalmát és a ga

Én tehát felveszem a harcot,
ki az országot a mai szörnyű helyzetéb

kibontom a legitimizm

„Istenért, K

Weisz Emil

zul. Budapest 1869 nov. 28

Vr. Grün -

1890/91 II - vendégl -

1891/92 " -

Losz-féle palota Dverdában V. 212.

D. Weisz

---

metszetet képitett az egri péhes egyházi áttikáján álló Marco Casagrande szibor-csoportjáról. W. A. Rieder grafikája után.

Pusztai L.: Marco Casagrande dati per la Storia della Sculptura Classicista Ungherese. Acta Hist. Artium, Bp. 1973 -1-2f.

92f

Weisz Dávid

"Forrás" c. müve "kevés gyakorlottságot, de dicséretes szorgalmat tanusit"-mondja a "Január-februári kiállitás" c. beszámoló a "Müvészet" c. rovatban.

Családi Lapok, Pest, 1854. I. félév.
3. sz. 137-139. lap.

Weisz Emil
Kecskemét
1919
Elmúlt 1930
9.e.

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
361/1930 SZÁM
Ltsz.: 1923 VM. kb./12.

340 - 2
-------- szám.
14 - 1930.

Értesitem
megtakaritások terhére dr.
negyven /240/ P, dr. Szent
/120/ P, Nagrand Mihály mű
/120/ P, Borbély József va
részére Egyszázhusz /120/
jas részére Hatvan /60/ P
re Negyven /40/ P segélyt
tek bélyegtelen nyugtáira

Weisz Emilio
festő

Nemzeti Szalon
1929. máj.
Tav.-kalon

250.–
400.–

WEISZ EMILIO
213 Giuseppe barátom, pastell
214 Merengés, pastell

kitüntető bizalmáért s előre is igé-
i folyamán is minden igyekezetemmel
y ár, mint minőség tekintetében üzle-
teljesebb mértékben megfeleljek. Azt
ni fog, mert mint tudni méltóztatik,
kek beszerezhetők, ami a vásárlást
ssé teszi. Éppen ezért bizton hiszem,
ben azt az állandó beszerzési for-
bizalommal viseltetik.

t, ha a jövőben bármire lesz szüksé-
fel. Mindenkor a legnagyobb készség-
mmel fogunk b. rendelkezésére állani
eszünk, hogy legteljesebb megelégedé-

Mély tisztelettel

KOVÁCSEVICS MILENKÓ

gyar papírl

Weisz Emilio

festő

Homokosok a darosson

Nemzeti Szalon

Tavaszi Szalon

1930.

Hadjárat.

A Puchner parancsnoksá
ve rontanak a háttérben balra
védekre. Felirata fölül középü

XX. Armee-Bu

alól középütt: Verlags-Eigenth
427. Vervielfältigu
leiró szövegének kezdete: Nach
eingedrungenen Rebell
unseres Sieges.

Szines kny., m

Weisz Emilio

1921/22 – 1925/26 I

Ferkèpzomfoiskèvk

148 l

Nemzeti Legitimista Néppárt
V., Bálvány-u. 5.
Telefon: 883-37, 883-68.

Kedves Barátom!

Többször és nyiltan szállítam s
mely a mai veszedelmes külpolitika
vezetett. Nem sikerült. Ezért még a
pártjából.

Az ország sorsáért való mélysé
kapcsolatom arra kötelez, hogy tovább
érdekeit, a polgárság nyugalmát és a

Én tehát felveszem a harcot
ki az országot a mai szörnyű helyzet

kibontom a legitimi

„Istenért,

Weisz Emilia

Műcsarnok
1927. magyar tag. 694

Kreuner Josef dr. VIII. 176.

Weisz Emilio

MAGYAR MUVESZET

1930. 60

vápry.

ny.

ztama alatt kiváló szabértelmet

Bizony

Kovács Géza úr, aki
án született, cégemnél 1922.
áig, mint segéd könyvelő, 1
4-éig mint könyvelő szolgál
miatt hagyta el.

Működésének egész ta
telmet, ügybuzgalmat, ki

Weisz Ernő

építész.

Szül. Rohonez 1894.

Oklevelet nyert 1925.

Néjiegyz. műegyetem 22.l.

Zrinyi György

Mellig, balra, keretbe helye
nak forgoján keresztet tartó férfi
talapzata két Sphynxen nyugszik s
alatt:

Georg Serin.

és ez után jobbra: 122.

Rm., mér. a vk. 28.4 : 17 cm

Szn. 209
332-900

Weisz Erzsébet

textil

1918–19

Éimisk 1930

90.l

...gyzél

...ánosné megvételre ajánlott fény-
Nincsenek meg.

...ághár-utca 6, 10, 50 sz. házak
..., Keresztelő Szt. János szobor, Óbuda (8)
...bor Óbuda, Hentzi szobor, (9)
...szobor, (3) Verespálné utca 12 sz.
... Corvin tér 13. (10) (11) Kriszt-ház (12) (13) sarok (14)
...és Papnövelde utca Vikeprés ~~14~~ do.
(15)

Sólyom

+ ~~Somás kő~~ Megvan

Soroksár, Szt. Kút Kápolna

Strázsatorony

MDK

Weisz Fanny
batikvirágok

György K: A keleti vásár iparművészete. Magy. Iparművészet. 1921, 35-38 l.

Weisz Henrik

bpesti miernök

lásd

Fridrich Lajos:

Épületek eltolása és felemelése, tekintettel az Eskü-tér templomra.

Szeged, 1935.

6. l. 7. l.

ák Antal kir. közjegyző úr által megkezdett
ált festmények, domborművek és miniatureök
öl:

m ű t á r g y				Jegyzet
becsértéke				
egyenkint		összesen		
K	f	K	f	
7.050	—	—	—	
115	—	—	—	
4.000	—	241.165	—	
—	—	—	—	
—	—	15	—	

Weist Ferenc

1925/26 I

Ferképzomfoiskèvk

148 l.

Nemzeti Legitimista Néppárt
V., Bálvány-u. 5.
Telefon: 883-37, 883-68.

Kedves Barátom!

Többször és nyiltan szálltam
mely a mai veszedelmes külpolitik
vezetett. Nem sikerült. Ezért még a
pártjából.

Az ország sorsáért való mélys
kapcsolatom arra kötelez, hogy tová
érdekeit, a polgárság nyugalmát és

Én tehát felveszem a harc
ki az országot a mai szörnyű helyze

kibontom a legitim

„Istenért

MDK

Weisz Fülöp rézmüves

Országos Kézmüvesipari Kiállitás. Pesti Napló 1937. szept. 22. 4.l.

Weisz Fülöp
építész.

Szül. Baranyaban 1876.
Oklevelet nyert 1898.

Műegyetem 22. l.

Zsigmond Ferencz főherczeg

Derékig, kissé jobbra, ke
putiumot, széles gallért és hasit
resztet visel. A keretet részben
zat előtt, a fénylő kehely körül,
Felirata a kép alatt két sorban:

Sigismundus F
Ozterreich

és ez után jobbra: 65.

Rm., mér. a vk. 27.6 : 16.2

Szn. 21
332-90

MDK

Weisz Gergely: Csendélet, aqu.

OMIKE Téli kiáll.A Budai Izr.Nőegylet helyiségeiben 1944. febr. 21 - márc. 19.

MDK

Weisz Gergely, festöm.

Csendélet. Akvarell.

Budai Izr. Nőegyl.-OMIKE képzm.csop. téli kiáll.
1914.febr.21.-márc.19. Kat.

MDK

Weisz Gusztáv Adolf faragó

A kézsmárki r.k. templomot 1869-ben Vajdovszky János, (ki akkor Kézsmárkon káplan volt) vezetése alatt restaurálták; a kivitelben nagy érdeme van Weisz Gusztáv Adolf igen ügyes faragónak is.

Henszlmann Imre: Uti jegyzetek.

Arch.Ért. 1878. 299.lap

évi munkálkodásáról szóló jelentését. Ez az idei «Archaeologiai Értesítő» 2-ik számában nyomtatásban megjelent.

Ugyancsak a titkár a bizottság meghagyásából elkészítette a bizottság levéltárában őrzött rajzok, képek és fényképek lajstromát, mely szintén az «Archaeologiai Értesitőben» és ezen kivül külön nyomatban is megjelent.

Előadó taval Németországnak, a Harz-hegység körül fekvő középponti részét; az idén pedig Magyarország felső részét beutazván, utijegyzeteit szintén az «Archaeologiai Értesitőben» közölte. A németországi utjára' vonatkozókat a nm. miniszternek is beterjesztette.

Magyarországi utja folytán, két eddig alig említett árpádkori templom lett ismeretessé: a *varsányi* (Hontban) és a *karáncsági* (Nógrádban). Jelenti egyuttal, hogy a zsegrai templom falképeinek legnagyobb részét a helybeli plébános, Duhony, nagy fáradsággal és kegyelettel feltakarta és hogy az u. n. vörös kolostor, a Dunajecz partján végenyészete felé közeledik; miért is indítványozza, hogy annak fölmérésével és lerajzolásával a késmárki művész Weisz Gusztáv Adolf bizassék meg, ki a Tököly várának kápolnáját ügyesen restaurálta.

Kelt Budapesten, 1878. decz. 29-kén.

Az ez évi utolsó, decz. 30-kán tartott (rendkivüli) ülésen Schulek Frigyes b. épitész bemutatta jelentését az ez idén a budavári főegyház és a visegrádi várban véghezvitt restauratiokról; és Steindl Imre b. t. jelentését a kassai sz. Erzsébet-templomának ez idei restauratiojáról, valamint a bártfai plébania templomának az april 22-dikén Bártfán kiütött tüz által szenvedett megkárosításáról. Mind a négy jelentés fölterjesztendő.

Előadó indítványára elfogadtatik a dunajeczi u. n. vörös kolostornak felmérése és lerajzolása Weisz Gusztáv Adolf által; és elfogadtatik az előadó által benyujtott, a magyarországi k. levéltár okmányai kivonatából készítendő hazai müemlékek repertoriumának terve, illetőleg utasítása.

lek lett megbízva a Visegrádon talált római feliratos kövek elszállításával a magy. nemz. muzeumba.

A lébényi templom restauratiojára a bizottság budgetjéből ez idén 1500 frt fordittatott. Sajnálattal kell meg említeni, hogy a tatarozás lelkes előmozdítója, Dingraff Gáspár, lébényi plébános, ez idén elhalt.

A bizottságnak n. muzeum utján értésére esvén, hogy Óbudán a római vizvezetéknek megmaradt pilléreit a földbirtokosok bontani kezdik, hogy ezen rombolást meggátolja, felírást terjesztett a nm. miniszterhez és írt a fővárosi tanácsnak is ez ügyben. Interpellatio is történt az országgyülés alsóházában; minek következtében a rombolást eddig legalább tovább nem folytatták,

Lasztokay László, tanár az eperjesi kir. gymnasiumban az eperjesi parochialis templom keletkezésére és tágitására vonatkozó igen fontos három okmány másolatát küldte meg.

Dr. Thallóczy Lajos, hivatalnok az országos levéltárban, ajánlkozott, hogy e levéltárnak magyar müemlékekre vonatkozó adatait és okmányait fölkeresi és ezekre vonatkozó repertoriumot készitend. Előadó megbizatott, hogy dr. Thallóczyval együtt e repertorium készítésére szükséges utasítást készitsen.

Ugyancsak dr. Thallóczy küldte meg a magyar váraknak 1437-ik évben keltezett jegyzékét mely az «Archaeol. Közlemények» XII. kötetében megjelent.

A bizottságnak előbbi határozata folytán egy albizottság (tagjai voltak a bizottság részéről Hegedüs Candid, Pulszky Ferencz és az előadó) a magyarországi müemlékek fölkeresése, megismertetése, fenntartása és tatarozása érdekében *törvényjavaslatot* készitett, melyet a bizottság f. é. febr. 11-kén tartott ülésében elfogadott és előadót az ehez csatolandó indokolás elkészítésére utasította. *A törvényjavaslat az indokolással a nm. miniszterhez felterjesztetett.*

A bizottság titkára a marcz. 27-kén tartott ülésnek bemutatta a budavári főegyház épitési bizottságának 1877-ik

Weisz Gusztáv Adolf

A bizottság előadója (Henszlmann) indítványozza, hogy az u. n. vörös kolostor, a Dunajecz partján végenyészete felé közeledvén, annak fölmérésével és lerajzolásával a késmárki művész Weisz Gusztáv Adolf bízassék meg, ki a Thökoly váranak kapolnáját ügyesen restaurálta. Ezt a bizottság elfogadtata.

Dr. Henszlmann Imre. Eör jelentés a magyarországi műemlékek id. bizottságának működéséről 1878-ban. Arch. Ert. 1879. 6. l

Weiss Fehér György

26

Illusztráció József Attila

„Fiatal anyonyok éneke" c. versének II.

repró a 179. oldalon

Művészettörténeti Értesítő 1973/3

27

Weiss Fehér György

József Attila „Öt szegény szól"

c. versének készült illusztrációjának I.

reprója a 179. oldalon

Művészettörténeti Értesítő 1973/3

28

Weiy Fehér György

József Attila „Öt. nyegény pol" c. verséhez Készült illusztráció II. zeprója a 181. oldalon

Művészettörténeti Értesítő 1973/3

Wely Fehér György

29.

Önarcképével reprója

a 182. oldalon

Művészettörténeti Értesítő 1973/3

30

Weiz Fehér György

„A vak"

„Vízpart"

„A közös műtermben" c. műveinek

reprója a

183. oldalon

Művészettörténeti Értesítő 1973/3

31

Weiz Felix György

„Nő virágokkal"

„Illusztráció József Attila „Medve-tánc" c. versének – reprok a 184. oldalon

Művészettörténeti Értesítő 1973/3

Weisz György

Illusztráció József Attila Fiatal asszonyok éneke c. verséhez; linó, 18,1x 7,6 cm

-h-a - Ismeretlen József Attila-illusztráció; Mügyüjtő, 1972. 1. sz. 23. l.

Weiss György

Illusztráció József Attila Flótás basszonyok
énekre c. versséhez; Tinó, 18,1x 7,6 cm

-b-a - Tamerlan József Attila-illusztráció;
Művelődés, 1972. 1. sz. 29. l.

Weisz György 1.

Fiatalon elhunyt grafikus. Első illusztrátora volt József Attila verseinek, linóban. Eddig öt József Attila illusztrációja került elő. Most felfedezett munkája a Fiatal asszonyok énekéhez készült.

-h-a- - Ismeretlen József Attila-illusztráció, Mügyüjtő, 1972. 1. sz. 23. l.

Weisz György 1.

Fiatalon elhunyt grafikus. Első illusztrátora volt József Attila verseinek, lineában. Eddig öt József Attila illusztrációja került elő. Most felfedezett munkája a Fiatal asszonyok ánekéhez készült.

-h-a- - Ismeretlen József Attila-illusztráció, Mügyüjtő, 1972. 1. sz. 23. 1.

A metszet a lapalji megjegyzés szerint már egy második, amely a "gömbölyödő kis hasunkat nézegetjük hajnalban" sorhoz készült. Mérete- 18,1x 7,6 cm. A példány próbanyomat, fedőfehér korrekturákkal. A fiatal női figura Derkovits-hatást mutat.

-h-a - Ismeretlen József Attila-illusztráció; Mügyüjtő, 1972. 1. sz. 23. l.

Weisz (Fehér) György (Georg.)

„Forradalom" c. tanulmányáról

Horváth Béla cikke az 52. oldalon

Nagyvilág 1974/2

3

Weisz (Fehér) György

1944 tavaszán vált a fasizmus áldozatává a Szocialista Művészcsoport, egyik tehetséges tagja – a Zeleti frontom

Műgyűjtő 1974/2

52 old.

Weisz (Fehér) György

még fiúkorában került kapcsolatba a szocialista munkásmozgalommal, mint Vörös-segélyest 1932-ben mint kommunistagyanúsat letartóztatták.

Megjegyzés 1974/2
52. old.

5

Weisz (Fehér) György

A főiskolán a díszítő szobrászat és a grafika tanszakán tanult, mintán elvégezte az újpesti fa és fémipari szakiskola faforagó ipari szakosztályát, ahol ledvet lapott a művészi faforagáshoz

Műgyűjtő 1974/2
52. old.

1

Weisz (Fehér) György

„Forradalom" c. lécémetszetének

reprója az 53. oldalon

Műgyűjtő 1974/2 53. old.

Weisz Fehér György

2

1909 junius 1-én született Budapesten. Édesapját korán elvesztette. Özvegy édesanyja nevelte fel, aki fehérnemű varrásból élt. Angyalföldön laktak egy nagy munkásbérkaszárnyában, ahol a külváros a Lehel és Váci úttal beletorkollik a városba.

Művészettörténeti Értesítő 1973/3 173. old.

Weisz Fehér György 3

Lakásukból egyik oldalon a rakodápalya-udvarra nyílt kilátás, a másikon a lehel-piacra. Édesanyja mindenáron iskoláztatni akarja, György az alsóbb fokú iskolák el-végzése után 1919 őszén az V. ker. föreál-iskolába került.

Művészettörténeti Értesítő 1973/3

173. old.

Weisz Feliér György

1923-ban az Aranyossi-féle felsőkereskedelmi iskolába, majd a Kereskedelmi Akadémiára. Az 1926-29-es években az Újpesti M. Kir. Állami Fa- és Fémipari Szakiskola faipari szakosztályát végezte el.

Művészettörténeti Értesítő 1973/3
173. old

5

Weisz Feléri György

Szakképesítésével azonban a kezdődő világgazdasági válság idején elhelyezkedni nem tudott. Érdeklődése egyébként még az iskolai évek alatt az iparművészet felé fordult.

Művészettörténeti Értesítő 1973/3
173. old.

Weisz Felicz György 6

Grafikus v. szobrász szeretett volna lenni. 1929-ben felvételt nyert az Iparművészeti Főiskolára. Három éven át szorgalmasan látogatta a főiskolát a grafikai szakosztályon és a díszítő szobrászaton folytatva tanulmányait.

Művészettörténeti Értesítő 1973/3
173. old.

7

Weisz Felicz György

1932-ben kiderült, hogy a főiskolán socialista szervezkedésben vett részt. A rendőrség, mint kommunista gyanusat többedmagával letartóztatta. Az iskolának ezzel búcsút kellett mondania.

Művészettörténeti Értesítő 1973/3

173. old.

8

Weiss Ferenc György

Tagja lett az 1934-ben megalakult „Szocialista Képzőművészek" csoportjának, melynek munkájában az újjáalakulás után is tevékenyen részt vett.

Művészettörténeti Értesítő 1973/3
173. old.

9

Weisz Felicz György

A 30-as évek közepére az iparművésznek indult ifjú szinte teljesen átalakult képzőművésszé, Linek érdeklődését majd kizárólag a dolgozó ember kötötte le.

Művészettörténeti Értesítő 1973/3
173. old.

Weisz Fehér György

10

Festett, rajzolt, karcolt, metszett, faragott, e sokoldalúság mellett azonban egyre inkább az a meggyőződés alakult ki benne, hogy a legjobban a sokszorosító technikál révén juthat el közönségéhez.

Művészettörténeti Értesítő 1973/3
173. old.

Weisz Fehér György

11

Művészetében egyre nagyobb szerepre jutott a küzdelem-motívum. A csoporton belül a legszorosabb kapcsolatban Goldmann Györggyel állt.

Művészettörténeti Értesítő 1973/3
173. old.

12

Weisz Fehér György

Az a tény, hogy Garagott is, s a díszítő szobrászati szakon végezvén tanulmányokat a plasztikai problémák egész sorával tisztában volt, továbbá hogy művészetében ő is a realista vonalat követte, külön emelte értékét Goldmann szemében.

Művészettörténeti Értesítő 1973/3
173. old.

13

Weisz Fehér György

Goldmannék a Csáki utcában laktak, a szobrász-műterem pedig tíz évig az Ipoly utcában volt. Később Goldmann a Kálmán utcában bérelt műtermet, ahová társai is gyakorta feljártak közös modell után festeni, rajzolni, szobrászkodni

Művészettörténeti Értesítő 1973/3
173. old.

14

Weisz Fehér György

Másik jó barátja Ránki Roxi József volt, a karikaturista és vatírarajzoló. A csoporttagokon kívül baráti körébez tartozott Vényi Endre.

Művészettörténeti Értesítő 1973/3
173. old.

15

Weisz Fehér György

A mozgalmi munka során ismerkedett meg József Attilával, Tőnek verseí valósággal elragadták. Meg a Töltő életében határozta el, hogy illusztrációkat készít Töltemények, amelyeket addig is, amíg egy illusztrált Tőtet kiadására megnyílik a lehetőség, önállóan hoz forgalomba

Művészettörténeti Értesítő 1973/3
173. old.

16

Weiner Fehér György

Tervét ezért ~~csak~~ linoleum-metszetekben gondolta el, kivitelre azonban csak jóval József Attila halála után került sor.

Művészettörténeti Értesítő 1973/3

173. old.

Weiß Felix György

Munkáját még a forradalmi stádiumában megszakította második letartóztatása, majd internálótábora. 1938 szeptember 28-án az óbudai hajógyári lúd-befejezésénél letartóztatták le.

Művészettörténeti Értesítő 1973/3
173. old.

18

Weicz Felicz György

Előbb Kistarcsára, majd Nagykanizsán

került mint internált, 1939 október

17-én szabadult, de utána is rendőri

felügyelet alatt állt.

Művészettörténeti Értesítő 1973/3

174. old

Weisz Fehér György 19

Az internalót –

táborban fitokban rajzolgatott. Nagykanizsán egyik társának verseit illusztrálta. Hozzájutott József Attila egyik kötetéhez is. Szabadulása után munkához látott, linoleum metszeteket készített.

Művészettörténeti Értesítő 1973/3

174. old.

20

Weicz Felicz György

1943-ban munkaszolgálatra

hívták be, s Erdélyen át a keleti

frontra vitték. Egy level Édesanyjának

Csíkszeredáról – 1944-ben – életéről utolsó

híradásnak bizonyult.

Művészettörténeti Értesítő 1973/3 174. old.

Weisz Felicz György

21

„Budai dombok" a pasztelljének
reprója a 174. oldalon

Művészettörténeti Értesítő 1973/3

Weiss Ferenc György

„Egy nap a szabadban" c.

plakettjével reprója a 175. oldalon

Művészettörténeti Értesítő 1973/3

Weiz Fehér György

23

„Spanyol anya gyermekével"
c. rajzának reprója a 175. oldalon

Művészettörténeti Értesítő 1973/3

Weisz Fehér György

24

„Szegecselő munkások"

„Hídat vernek"

„Ásó férfi és nő" c. grafikáinak

reprói a 176. oldalon

Művészettörténeti Értesítő 1973/3

Weiz Felix György 25

„Mérőgép" ← c. metszetének
„A kíd alatt" zeprói a
177. oldalon

Művészettörténeti Értesítő 1973/3

Weiss Ferenc, kályhásmester MDK

1774 -s 78 között több izben dolgozott Pécelen .
1778-ban nagyobb kályhaszállitása volt a Ráday kastély számára.
265.o.

Zsindely Ferenc: A péceli Ráday-kastély.
Müv. Ért. 1956. V. évf. 4. sz. 253-276.o.

M.D.K.

WEISZ Georgius
muvariorum magister

Menhard (Szepes m.)
8 sodal

1952)
Művért. (Kapossy János: Építők, szobrászok, festők
és g grafikusok Magyarországon 1828-ban 137 l.

M. D. K.

WEISS György József szobrász faragó

XVIII. század végén Pest-Budán

Aggházy: Barokk szobrászat... Bp. 1959.

I. 298.

Weisz György József

A Mühárát

1921. 188. l.

Római csontstílus IX. 179.

Weiss György

Kobrin

1822. Pest.

Vojd 110. l.

British Museum W. 42

Weiss György

pesti szobrász a
XIX. sz. elején

wód

Schoen A. Történetírás

1938 150. l.

Nagyságos
dr. Genthon
egy. m. t

Weisz Gusztáv Adolf

Hobrán.

A Kézsmárki r. k. parochialis templomot 1869-ben Vajdovszky János vezetése alatt restaurálták. Kivitelben nagy érdeme van Weisz Gusztáv Adolfnak, az ugyan faragónak is.
A Tökölich várában Kézsmárkon levő kápolnát restaurálta Weisz Gusztáv Adolf igen ügyesen.

Henszlmann Imre. Uti jegyzetek. Arch. Ert. 1878. 299. l.

Weisz Fehér György

ADATOK WEISZ FEHÉR GYÖRGY ÉLETÉHEZ ÉS MŰVÉSZETÉHEZ

Művészettörténeti Értesítő
1973/3

Weisz Fehér György a „Szocialista Képzőművészek" csoportjának tagja volt, ígéretes tehetség, aki azonban több ifjú mártír-társához hasonlóan csak részben válthatta be a hozzáfűzött reményeket. Életével, művészetével eddig nem foglalkozott az irodalom. Nevét a felszabadulás után jó ideig hallani, olvasni nem lehetett. Munkáit nélkülözték a kiállítások. A „Szocialista Képzőművészek" csoportjának történetét és művészetét ismertető első dolgozat[1] csupán felemlíti nevét, életadatait azonban nem közli, művészetét nem méltatja. Az utóbbi évtized valamelyes változást hozott. Kisebb kollekcióval két nagyobb kiállításon is szerepelt[2], s neve néhány sorral — s ebben rossz születési évszámmal — bevonult a művészeti lexikonba[3].

Weisz Fehér György művészete ha torzóban is maradt, nem érdemli azt a mellőztetést, melyben a szakma még mindig részelteti. Ma már több olyan munkája ismert, mely révén méltóvá lehet érdeklődésünkre, így elsősorban József Attila verseihez készült illusztrációival, melyekkel nemcsak úttörő szerepre vállalkozott, de maradandót is alkotott.

Műveinek csupán kis hányadát ismerjük, elsősorban egykori barátai, ismerősei tulajdonából, nagyobb része ismeretlen helyen vagy felismeretlenül lappang. A mozgalomban résztvett barátaitól, ismerőseitől tudjuk, hogy sok munkáját nem jelezte, főként tanulmány-jellegű anyagát és magától értetődően illegális célra készített rajzait, metszeteit. Ezek felderítése és feldolgozása a kutatás jövő feladata. Ezt elősegítendő tesszük közzé eddig felszínre került és felkutatott műveit, néhány, életére vonatkozó, a kutatás szempontjából hasznosnak vélt adat kíséretében.

Weisz Fehér György 1909. június 1-én született Budapesten. Édesapját korán elvesztette. Özvegy édesanyja nevelte fel, aki fehérnemű varrásból élt. Angyalföldön laktak egy nagy munkásbérkaszárnyában, ahol a külváros a Lehel és Váci úttal beletorkollik a városba. Lakásukból egyik oldalon a rakodó pályaudvarra nyílt kilátás, a másikon a Lehel piacra. Füst, korom, piszok, zaj és lárma ülte meg állandóan e vidéket. Ehhez járult az itt kezdődő alvilág félelmetes valósága. Édesanyja szerette volna kiragadni ebből a testet-lelket sorvasztó környezetből, ezért elhatározta, bármily nagy áldozat árán is iskoláztatja. Legyen tanult ember, többre viszi, kiemelkedhet az Angyalföld nyomorának világából. Ő maga éjt nappallá téve dolgozott, hajtotta a varrógépet, foltozott és javított, új fehérneműt ugyanis ezen a környéken nem nagyon készíttettek, fiát pedig kemény kézzel tanulásra fogta. György az alsóbb fokú iskolák elvégzése után 1919 őszén az V. kerületi főreáliskolába került, 1923-ban az Aranyosi-féle felsőkereskedelmi iskolába, majd a Kereskedelmi Akadémiára. Az 1926—29-es években az Újpesti M. Kir. Állami Fa- és Fémipari Szakiskola fafaragó ipari szakosztályát végezte el, szakképesítésével azonban a kezdődő világgazdasági válság idején elhelyezkedni nem tudott. Érdeklődése egyébként még az iskolai évek alatt az iparművészet felé fordult, s tehetséget érezvén magában el is határozta, hogy ebben az irányban próbálja képességeit kibontakoztatni. Grafikus vagy szobrász szeretett volna lenni. Édesanyja nem ellenkezett, különösen, hogy az év őszén felvételt nyert az Iparművészeti Főiskolára, bár a művészpálya nem nagy bizakodással töltötte el. A fiú három éven át szorgalmasan látogatta a főiskolát a grafikai szakosztályon és a díszítő szobrászaton folytatva tanulmányait. Negyedéves lett volna, amikor 1932-ben kiderült, hogy a főiskolán szocialista szervezkedésben vett részt. A rendőrség mint kommunista gyanúsat többedmagával letartóztatta. Az iskolának ezzel búcsút kellett mondania. Szabadulása után nehéz, küzdelmes idők következtek, megingatni azonban nem tudták sem emberi, sem művészi hitében. Kapcsolatait még szorosabbra vonta a munkásmozgalommal, a dolgozók harcát művészetének eszközeivel is támogatva. Tagja lett ő is az 1934-ben megalakult „Szocialista Képzőművészek" csoportjának, melynek munkájában az újjászervezés után is tevékenyen részt vett. Az iparművésznek indult ifjú a 30-as évek közepére szinte teljesen átalakult képzőművésszé, kinek érdeklődését majd kizárólag a dolgozó ember kötötte le. Festett, rajzolt, karcolt, metszett, faragott, e sokoldalúság mellett azonban egyre inkább az a meggyőződés alakult ki benne, hogy a legjobban a sokszorosító technikák révén juthat el közönségéhez, művészetében épp ezért egyre nagyobb szerepre jutott a linóleum-metszés.

A csoporton belül a legszorosabb kapcsolatban s a legmélyebb barátságban Goldmann Györggyel állt, aki szerette egyszerű, rokonszenves egyéniségét túl azon, hogy akár legális, akár illegális munkáról lett légyen szó, rá mindig számíthatott. Az a tény, hogy faragott is, s a díszítő szobrászati szakon végezvén tanulmányokat a plasztikai problémák egész sorával tisztában volt, továbbá hogy művészetében ő is a realista vonalat követte, külön emelte értékét Goldmann szemében. Egyébként közel laktak egymáshoz, s ez nagyban megkönnyítette érintkezésüket. Goldmannék a Csáki utcában laktak, a szobrász-műterem pedig tíz évig az Ipoly utcában volt. Nem sokkal kerültek messzebbre egymástól akkor sem, amikor Goldmann a Kálmán utcában bérelt műtermet, ahová társai is gyakorta feljártak közös modell után festeni, rajzolni, szobrászkodni. Másik jó barátja Ránki Roxi József volt, a karikaturista és szatírarajzoló. A csoporttagokon kívül baráti köréhez tartozott Vészi Endre. A mozgalmi munka során ismerkedett meg József Attilával, kinek versei valósággal elragadták. Még a költő életében határozta el, hogy illusztrációkat készít költeményeihez, amelyeket addig is, amíg egy illusztrált kötet kiadására megnyílik a lehetőség, önállóan hoz forgalomba. Tervét ezért linóleum-metszetekben gondolta el, kivitelre azonban csak jóval József Attila halála után került sor. Munkáját még a tervezés stádiumában megszakította második letartóztatása, majd internáltsága. 1938. szeptember 28-án az óbudai hajógyár híd-bejárójánál várt valakire. Hogy gyorsabban múljék az idő, rajzolgatni kezdett. Gyanútlan ténykedését a különben tilos területen valaki kémkedésnek nézte. Jelentette a rendőrségnek, amely a helyszínen elfogta. Miután kiderült, hogy kommunista szervezkedés gyanújával egyszer már letartóztatásba került, kegyetlenül megverték, megkínozták, megvallatták — persze minden eredmény nélkül. Mozgalmi kapcsolatairól nem vallott, a kémgyanú

súlyos vádja alól pedig sikerült tisztáznia magát. Ennek ellenére internálták, előbb Kistarcsára, majd Nagykanizsára, ahonnét 1939. október 17-én szabadult, de utána is rendőri felügyelet alatt állt. Az alkotó munka lehetőségeitől eleinte teljesen meg volt fosztva. Később azonban erre is nyílt mód. Suttyomban rajzolgathatott, tervezgethetett. Nagykanizsán egyik társának verseit illusztrálta. Hozzájutott József Attila egyik kötetéhez is. Nagyobb szabású dolgokra persze nem gondolhatott, témáit azonban apró rajzokban, vázlatokban érlelhette, és érlelte is. Ez az idő sok új lelki szenzációjával még mélyebben láttatta meg József Attila verseinek jelentőségét, nemegyszer alapjában módosította korábbi elképzelését. Szabadulása után bátran, lendületesen fogott a munkához. Egyes témái szinte teljesen készre érlelve várták, hogy linóleumba metssze őket. Egyre több sikerült lap látott napvilágot ebben az internáltságát követő időben, mely 1943-ig tartott. Ekkor munkaszolgálatra hívták be, s Erdélyen át a keleti frontra vitték. Egy levél édesanyjának Csikszeredáról—1944-ben—életéről utolsó híradásnak bizonyult.

Legkorábbi munkája harmadéves főiskolás korából maradt fenn, egy hosszú csőrű, féllábon álló madarat ábrázoló kőrajz[4]. Iskolai dolgozat, mely minden bizonnyal mintalap után készült a kőrajzolás technikájának elsajátítása céljából. Az egyszínű, fekete krétával készített rajz ügyes kőrajzolónak mutatja a fiatal grafikust. Feltehetően, ebből az időből származnak dobozés mustra tervei, groteszk-rajzai s talán intarzia-elgondolásai is. Ezek stílusuk és motívumkincsük szerint különböző stíluskorból táplálkoznak. A groteszkekben görög, a doboztervek egy részében gótikus, más részében szecessziós hatásnak vagyunk tanúi. Némely mustrájában a magyar népművészetre épít. Ebből a tucatnyi lapból álló anyagból két tervet kívánunk kiemelni. Az egyik egy dobozfedél[5], ötszögre szerkesztve, a grafitszürke alapon ötágú vörös csillaggal, akár egy pártjelvény, félreérthetetlenül bizonyítva, hogy már főiskolás korában foglalkoztatták a kommunista eszmék. A másik egy olyan intarzia-elgondolás[6], amely szinte önálló képi kompozícióként is megállja helyét. Teljesen kubista mű, széles és keskeny színes lemezek egymásra rakott együttese, síkmértani formák változataiból, majd kizárólag egyenesek egymásmetszésével és találkozásaival, a síkszerűség hangsúlyozásával, a barna, vörös és sárga árnyalatok mellett a fekete óvatos alkalmazásával, az eltérő irányú faerezetek ceruzával történő jelölésével. Színben, formában, foltban szépen, érdekesen összehozott kompozíció, a modern törekvéseknek ötletes, merész alkalmazása az intarzia tervezésben. Egyelőre egyedülálló darab Weisz Fehér művészetében.

Az 1934-es év a fennmaradt kompozíciókból és tanulmányokból kiérezhetően nagy változást hozott. Az iparművészjelölt ekkortól kezdve kezdett rohamosan átalakulni képzőművésszé. Bár alakrajzot a főiskolán is tanult, érdeklődése mostantól szinte teljesen az emberi alakra összpontosult. Tudjuk, ez évben alakult meg a ,,Szocialista Képzőművészek'' csoportja, kezdetben közös műteremmel. Weisz Fehér is szorgalmasan eljárt ide dolgozni. A munkákat, terveket, elképzeléseket rendszerint megvitatták, s ez többnyire gyümölcsöző volt. Élő modell után rajzoltak vagy mintáztak, jobbára munkásfigurákat s eleinte inkább férfiakat alkalmazva, a lehető legegyszerűbb és legtermészetesebb ülő, álló vagy lépő beállításban.

A művész három, 1934-ben jelzett lapja egész biztos, hogy még a közös foglalkozások előtti időben keletkezett. Mindhárom rajz merev, iskolásan kemény. Két lapja (lavírozott tus) gyárrészletet ábrázol, az egyiken[7] két, a másikon[8] három magasba nyúló kéménnyel. Jól kiegyensúlyozott kompozíció mindkettő, de rajzában, lavírozásában száraz, s túlzó tárgyilagosságával nem tud a szívhez férkőzni. Hasonló szárazság jellemzi harmadik lapját[9]. Ez lefelé tekintő nő arcát ábrázolja jobb profilból, elég gyenge rajzzal és még gyengébb árnyékolással. Ugyanezt a modellt már sokkal izgalmasabban adja vissza negyedik lapján[10], amely varrónőt tüntet fel tonett-széken ülve, előtte a géppel. A lendületes, bátran, keresgélés nélkül feldobott rajz Jándi Dávid modorának befolyását mutatja. Az első közös műtermi rajzoknak látszó tanulmányok az év végéről még sok-sok hibával dolgozó művésznek mutatják Weisz Györgyöt. Rossz arányok, merev tartás, tartalmatlan, kifejezéstelen forma, sematikus rajz, a környezet, háttér, tér, atmoszféra teljes hiánya, mint azon a lapon, amelyik feltehetően Berger Pált ábrázolja[11], vagy egy másik, amelyiken egy nagy bajuszos munkást látunk[12]. Modora azonban kezd egységesülni s egyre határozottabbá válni. Anyaga ezeknek majd kizárólag szén, aminek lehetőségeit azonban távolról sem tudja kihasználni. Az előbbi hibáktól terhes az 1935-ös év több rajza is[13]. Ebben az évben azonban fokozott javulásnak vagyunk tanúi. Az alakokat már térbe helyezi, ügyel arányaikra, hangsúlyt helyez beállításukra, környezetet ad, érezteti valamelyest egyéniségüket, beállításukkal, mozgásukkal, gesztusaikkal jellemez. Ezek közt már több említésre méltó tanulmány-lap is akad. Ilyen a szemben álló, összetett kezű ,,Öreg munkás''[14], a ,,Lépő férfi''[15], a ,,Zsebre tett kezű munkás''[16], az ,,Ülő férfi''[17], a ,,Vak fiatal''[18], az ,,Ifjúság''[19], legtöbbjük magában hordván egy-egy későbbi kompozíció gondolati magját. Tájképeket is ismerünk tőle ebből az évből. Négy lap Lehel téri részletet ábrázol. Az egyiken[20] a tér sivársága hangsúlyozódik, a másikon[21] munkajelenetet ad, a harmadikon[22] ködös, füstös őszi borongást, a negyediken[23] fázós, késő tavaszi hangulatot, három rajzon is fontos szerepet juttatva az embernek. E ceruza, tus és szénrajzok után pasztell a negyedik tájkép, a ,,Budai dombok[24] (1. kép). Modorában meglehetősen elüt az előbbiektől. Rendkívül puha, lágy vonalakkal dolgozik, ugyanakkor remek struktúra éreztetéssel. Kitűnő a táj tagolása, a mélység éreztetése, a karakter megragadása,

1. Budai dombok

pedig meglehetősen kevés vonallal, folttal és színnel oldja meg feladatát. A lassan emelkedő széles és mély előtér, az ebből gyorsan felmagasodó hegy, a bal oldalon a vízre s a víz fölötti párás égre való kilátás remek egyensúlyi elosztásban jelentkezik. Színei és színárnyalatai jól kiválasztottak és finoman összehangoltak. Alapszíne barna és zöld, ezt egészíti ki sárga, okker, piros, kék és lila friss, üdítő, nyár eleji hangulatot árasztva. A rajz az előbbiekkel szemben új festői tájékozottságra vall, Rippl-Rónai és az őt követő Egry pasztellek közelségére. Egyelőre egyedül álló darab ez is Weisz Fehér művészetében. Két jelzetlen és évszámozatlan lapja feltehetően ugyanebből az időből származik. Az egyik[25] óbudai részletnek tűnik, a másik[26] a Szúnyog sziget déli sarkának. A közös vasárnapi kirándulások gyakran irányultak e helyekre. E két szénrajz minden bizonnyal ezek alkalmával készült. Bár az első megfogásában bizonyos rokonságot tart a ,,Budai dombok''-kal, fekete-fehér ellentétében egészen más benyomást kelt. Ezeket az eddig ható mesterek egyikével sem rokoníthatjuk. Láttukra önkénytelenül Nagy István neve tolul emlékezetünkbe, mindenki

más teljes kizárásával, akkor is, ha rögtön érezzük, hogy egyszerű, spontán tájjegyzetelése során más nyomatékokkal, vagy ha úgy tetszik, kiemelésekkel dolgozik művészünk, mint Nagy István, aki egyébként jól kimutatható hatással volt a csoport összejöveteleire eljáró s munkájában részt vevő Dési Huber művészetére is[27].

1936-ból ugyancsak több munkával, tervvel, vázlattal, tanulmánnyal rendelkezünk. Elsőként plakátját[28] említjük és annak tervét[29]. A plakát (2. kép) az „Egy nap a szabadban" címet viseli és a szociáldemokrata párt Hűvösvölgyben rendezett juniálisára kellett, hogy mozgósítson, amelyen fabódéban a csoport is kiállított, és tárlatvezetéseket tartott. A kiállítást az egyik éjjel

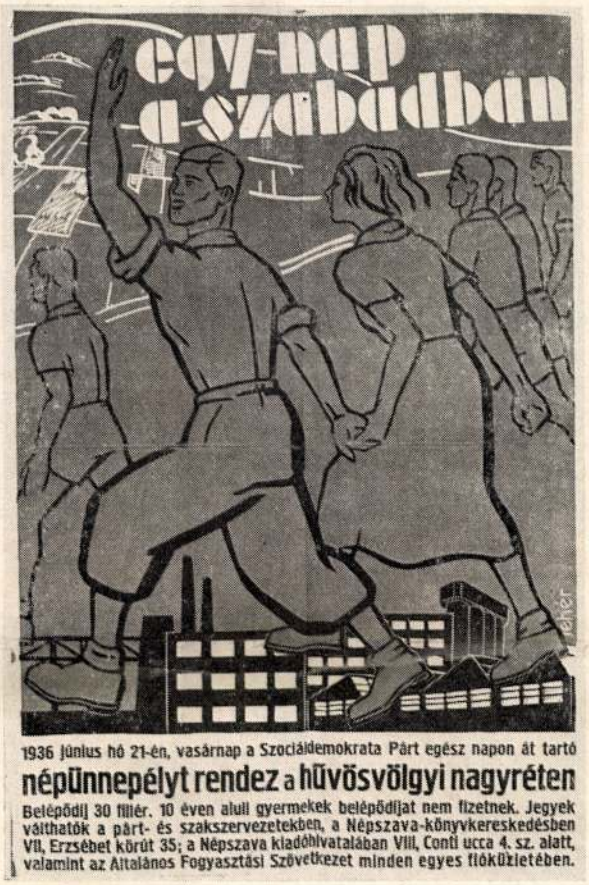

2. Egy nap a szabadban

kontrapunktikus mozgás, súlyos tömegéreztetés, megkapó, mély emberi mondanivaló jellemzik a lendületesen feldobott rajzot, melyen Szőnyi István „Anya gyermekével" című rézkarcának távoli hatása mellett egy kevéssé Derkovits befolyását is érezzük. Utóbbi nyilvánvaló hatását mutatják következő tanulmányai, vázlatai. Így egy ceruzával készült „Leányfej"-e[31], mely még modellszerűségében is emlékeztet a Viki-fejekre. Nagyvonalúan megfogott portrétanulmány, amelyből a még nem letisztult, bizonytalankodó rajz ellenére is megkapóan bontakozik ki a munkáslány monumentális nyugalma, egyszerűsége. Két kis rajza szegecselő munkásokat ábrázol. Szín- és kompozíciós-tanulmány egyszerre

3. Spanyol anya gyermekével

szélsőjobboldali elemek szét akarták rombolni, eközben az egyik ifjúmunkás őrt hasba lőtték. A juniálison hozzávetőlegesen tizenötezren vettek részt, a plakát tehát mozgósító hatását elég jól betöltötte, noha megváltoztatott színben került kinyomásra. A művész vörös alappal tervezte meg, kinyomása azonban zöld színben történt, nem tudni, hogy a kiadó vagy az engedélyező szerv kívánságára-e. A plakát zöld alapon fekete kontúrral kivágott, szabadba igyekező fiatalokat ábrázol. Alul fehér-feketével az üzemeket, fent fehér csíkokkal és sávokkal a hűvösvölgyi Nagyrétet jelenítve meg, utalással, hogy kiknek és mire szól a mozgósítás. A felület kihasználása jó, az ábra kifejezi a hirdetni kívánt mondanivalót, kép és szöveg összhangban áll, az alakok lendületesek s ez némi mozgósító erőt ad a plakátnak.

A spanyol háború kitörésével kapcsolatos „Spanyol anya gyermekével"[30] című színes ceruza rajza (3. kép), mely váratlan bombarobbanásoktól megriadt szoptató anyát ábrázol. A művész monumentalitás iránti érzéke itt, ezen a vázlaton jelentkezik először. Nagy formák, nagy összefogások, szinte semmi részletezés, kifejező, mindkettő, három színre épülve: kékre, pirosra és szépiabarnára. A még elég sok keresgélést mutató első változaton[32] kékkel hozza az alakokat s még a vasszerkezet egy részét is, a pirosat háttérben, visszafogottan alkalmazza. A véglegesnek látszó megoldáson[33], mely kompozicionálisan is kitűnően megoldott, a pirosnak juttat döntő szerepet, s ez előnyére is válik a pompásan megfogott, lendületes munkajelentnek. Ez a témában, rajzban Derkovitstól inspirált, színben, formában, súlyban, vonalban, az erők irányulásában jól megoldott kompozíció már egy monumentális mű igéretét rejti magában. Freskó-vázlatra emlékeztető elgondolása meglehetősen különálló helyet biztosít számára a csoport ez évi művészi termésében. Ez évből már linóleum-metszetet is ismerünk tőle, a „Hidat vernek"[34] (5. kép) című. Mint munkajelenet kissé egyhangú. Sok benne az azonos és egyirányú mozgás, és a kelleténél jóval nagyobb hangsúlyt kap a lineáris technikai elem. Felépítése mindenesetre biztos, s az egyirányú mozgás ellenére minden irányban jól kiegyensúlyozott. Metszése gyakorlott kézre vall s jó anyagismeretre. A fa, a fém, a ruha, a víz anyagának

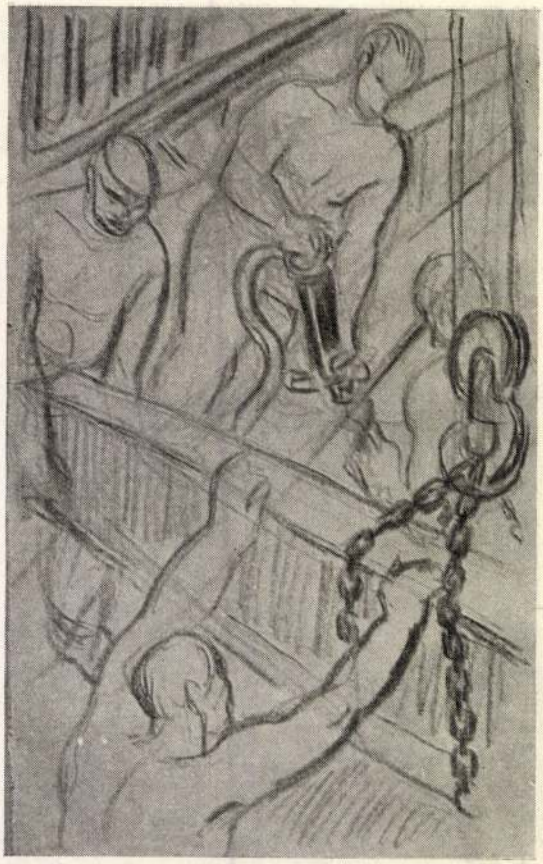

4. Szegecselő munkások

6. Ásó férfi és nő

éreztetése jól sikerült, kár, hogy a hús éreztetésének speciális módját nem találta meg. Derkovits befolyása itt már csak az alak-rajzban nyilvánul. A jobb szélső figurának a ,,Hajókovács''-csal való rajzbeli összefüggése meglehetősen szembeötlő.

A művész még ez évben határozta el, hogy József Attila verseihez illusztrációkat készít. A munkát a ,,Külvárosi éj''-jel kezdte, annak öt jelenetét vázolva fel s egy részét linóleumba is metszve. Az apró, mintegy 6×6 centiméteres metszetek ötletét azonban elvetette, s a legtöbb jelenet képi megragadásával is elégedetlen volt. Az öt jelenet tervét két lapon[35], s három metszet munkaközi rossz levonatát egy lapon[36] ismerjük. Mi sem látunk bennük több értéket alkotójuknál, s csupán a művész kezdeményező készségét dícsérhetjük, amelyyel tudtunkkal elsőként fogott József Attila verseinek illusztrálásához. A kis méretek, különösen linóleumban, eleve nem tehették lehetővé a monumentális vers mondanivalójának képi kibontását s közvetítését. Ezt művészünk megérezte, mert a ,,Fiatal asszonyok éneké''-nek női akt előtanulmányát[37] már jóval nagyobb méretben vázolta fel. A kompozíció végleges megalkotására és linóleumba metszésére később került sor. Modora alapján ebben az évben készülhetett egy színes és egy pitt-kréta rajza. A városi ember világából mindkettő a vidék életébe vezet, s egyúttal újabb művészeti tájékozottságra utal. A színes-kréta rajz[38] vidéki konyhaszerű interieurben lócán ülő falusi szerelmespárt ábrázol. Az ablakon a szomszéd istállóból egy ló dugja át fejét. ,,Szerelem az istálló szomszédságában'' írta alá a művész méltatlankodva a falusi fiatalok méltatlan körülményein. A témában és kissé még a férfi rajzában is Fényes Adolf egyik falusi szerelmespárt ábrázoló rajzának ismerete érzik, a másikon viszont, az ,,Ásó férfi és nő''-n[39] (6. kép) Borbereki Zoltán, Kernstok Károly és Dési Huber együttes hatása. A nehéz fizikai munkát végző s éppen megpihenő parasztpár az öntudatos kétkezi dolgozó heroikus nyugalmával egyenesedik az ősi rög fölé, szilárdan vetvén meg lábát azon a talajon, melyet a munka jussán magáénak érez és tud. Erőt, munkás öntudatot éreztet a rajz, s a távoli horizonton valaminek a fölsejtését és vágyát, vagy tán még inkább reményét. A férfi kiállásában és megjelenésében Borbereki ,,Kubikus'' szobrát, a nő mozdulatával Kernstok ,,Szilvaszedők''-jének kezét szeme elé emelő alakját, a rajz Dési Huber modorát idézi emlékezetünkbe. Itt jegyezzük meg, hogy a művész aláírásként ez évtől használta a Fehér nevet is.

5. Hidat vernek

1937-ből, bár a József Attila illusztrációk intenzíven tovább foglalkoztatták, három évszámozott művét ismerjük csak. Linóleum-metszet az egyik, a ,,Mérőgép'' [40] (7. kép), melynek témáját az egyik textil-gyárból hozta magával. Időközben elveszett tanulmányrajzán még három alak szerepelt. Egy pöfeteg munkavezető, a lemért textil-göngyöleget cipelő férfi és a mérőgép előtt álló asszony. A tanulmány a két megfeszítetten dolgozó

7. Mérőgép

munkás és a sarkukban álló munkáshajcsár szembenállását és szembeállítását célozta. A metszeten egyedül a nő-alakot használta fel, aki a monoton gépen nyolc órán át szakadatlanul méri a megtermelt árut. A lappal a művész túl az asszony megerőltető, egyhangú munkavégzésének bemutatásán, némiképp a Bedó-rendszer elleni tiltakozását is kifejezésre akarta juttatni. A megfeszült kar, az elnehezült test, a megduzzadt lábak, az aránylag fiatal nő nehézkes állása mind jól érezteti a géptől irányított, megszakítatlan, állva végeztetett munka megerőltető voltát, örömtelenségét, embertelenségét, robotjellegét. A metszeten Derkovits Gyula „Szövő nő"-jének befolyása látszik. Másik évszámozott lapja, az „Ülő kucsmás férfi"[41], modelltanulmány sok keresgéléssel rajzában. Számtalan egymásra és egymás mellé húzott vonalból, nyugtalanul, vívódva bontakozik az egyébként nagyvonalúan felfogott parasztnak vagy kubikusnak látszó férfi. Az egészben van valami szobrászias, és különösen a lábak rajzában Goldmannra emlékeztető. A kucsmás alak típusában Dési Huber felé utal, az ő egy évvel később készült „Fedics bácsi portréja" felé. E rajz modora alapján tehetjük a 1937-es évre ama tintaceruza skiccét, mely széken ülő s azzal falnak dülő, kalapját szemére ejtő részeg férfit ábrázol[42]. Alighanem illusztráció-ötlettel állunk szemben, amely a „Külvárosi éj"-nek virrasztó napszámosához készülhetett. Ugyancsak az „Ülő kucsmás férfi"-vel való rokonság alapján tehetjük 1937-re „Önarckép"[43] tanulmányát, melyen ülve, télikabátban, kezét összekulcsolva örökítette meg magát. Erre is a nagyvonalú felfogás és a kereső rajz jellemző. Harmadik évszámozott lapja linóleummetszeteinek talán legszebbike, „A híd alatt"[44] (8. kép). A széles folyamon, a híd íve alatt csónakot és tutajt himbál a víz egy-egy félmeztelen férfi-figurával. A tutaj végén térdelő alak mosni vagy kötözni látszik valamit, a másik a víz sodrával keresztbe álló csónakját annak orrán egyensúlyozva a tutajhoz igyekszik kormányozni. A csónak faránál a híd pillére látszik. Munka-

8. A híd alatt

jelenet ez is, hatni azonban kifejezetten megjelenítésének szépségével kíván. A csónakos himbálódzó, egyensúlyozó mozdulata a folyam közepén, a sebesen sodró víz felett, mögötte a pillér rendíthetetlenségével, előtte a tutajon térdelő, habok fölé hajló férfi nyugalmával, mindez felülnézetből láttatva ötletes, szépen felépített jelenet, biztos rajzzal s rajzában kitűnő jellemző erővel. Munkásfélaktokat néhány vonallal, folttal így jellemezni csak kevés művészünknek sikerült, de a mozgásnak ezt a ringó, lebegő, ugyanakkor mégis hallatlan biztonságot, nyugalmat éreztető voltát is csak elvétve sikerült ily egyszerű eszközökkel megragadnia. A művész

technikája ezen a lapon már teljesen érett, s látszik, hogy pontosan tisztában van anyagának lehetőségeivel, sajátságaival. Folthatásokra épít, ezekben bontakoztatja ki alakjait is, ezeket a jó munkástípusokat, melyektől távol áll a korábbi figurák merevsége, szögletessége, keménysége. Lekerekítettség, puha, mégis erőteljes formák, nagy, összefüggő felületek adják az embert világos elhatároltságban környezetétől s attól mégsem különváltan. Csónak, tutaj, víz, alak mozgásában, ritmusában elválaszthatatlanul jelenik meg a kompozíción, amely az elemi erőt éppoly pompásan juttatja érvényre, mint a rajt úrrá levő emberi fölényt, akaratot, erőt, bátorságot, találékonyságot. Az alakok felépítésében, arányában, formájában, típusában, rajzában Derkovits erős befolyása látszik.

1938-tól évszámozott munkákat nem ismerünk a művésztől, ezzel szemben egy sor olyan munkájáról tudunk, amelyek más évekre nem sorolhatók be. Ilyen például egy női feje[45], mely érett rajzával korábbi időre nem, modorával viszont későbbire sem nagyon tehető. A balra forduló háromnegyed profilban megörökített arc puha rajzával s mégis szobrászias felfogásával Goldmann „Lendvai Márta portréjá"-val látszik kapcsolatban állni. Ugyanezt a modort és szobrászias felfogást mutatja két, ugyanarról a modellről készített álló akt tanulmánya[46] is. Az azonos női modell, az azonos beállítás, az azonos papír, az azonos szén-kezelés a közvetlen egymás mellett készülést bizonyítja. A véglegesítettnek látszó tanulmányon jó arányérzékről, helyes megfigyelésről, kellemes vonalvezetésről tesz tanúságot a művész. Alakjának anatómiai felépítése biztos, plasztikai ereje meglepő, szobrászias fényvezetése egészen szokatlan. Papírja, technikája, modora révén az előbbiekhez kapcsolódik egy fekvő női aktot ábrázoló tanulmánya[47]. Ennek rajza azonban már lágyabb, erőtlenebb, formaképzése nem oly határozott, plasztikai ereje úgyszólván nincs. Néhány kellemes ívelődés, de kissé üresen ívelődnek a vonalak. Az álló aktok modellje tér vissza négy tollrajzában[48]. Mozdulat tanulmányok ezek, a hangsúly azonban a plasztikai értékek szobrászias kitapogatásán van a fény-árnyéknak testiséget kiemelő erős éreztetésével, modorukban némiképp Rippl-Rónai rajzaira emlékeztetve[49]. Ezek a tanulmányok minden bizonnyal Goldmann műtermében készültek, ott látható plasztikái és rajzai közvetlen befolyása alatt. Az erőteljes forma érdekli két további rajzában is, művészi tájékozottsága azonban ezeken egészen más irányba mutat, Matisse és a Matisse-t követő késői Kernstok-rajzok felé. A „Fejét karjára hajtó ülő női akt"[50] az 1905 körüli Matisse-művek felfogását követi, igen szoros kapcsolatban állva az „Itáliai nő aktjá"-val, másik „Ülő női akt"-ja[51] viszont már Kernstok áttételében mutatja Matisse hatását. Míg az előzőn a forma-éreztetés mellett formatorzításnak is tanúi vagyunk, az utóbbin a torzítást igyekszik kerülni, s inkább a szép forma és vonal visszaadására törekszik, elsősorban a kontúr segítségével, alakján csak nagyon kevés, a legszükségesebb belső rajzot adva. Ilyesféle, a robusztus formát hangsúlyozó női akt-rajzokat Kernstok rajzolt és szerepeltetett kiállításokon 1933—38 között, Weisz Fehér figyelme minden bizonnyal 1938 tavaszán rendezett gyűjteményes kiállításán terelődött rájuk. Egy színes kréta tanulmánya, a „Női akt kabátban"[52] főként színadásában „fauve"-tájékozottságra vall, aktjában Matisse „Festő és modellje" című 1919-es képének nő-figurájára ütve vissza. Vonalvezetése, színezése meglehetősen nyers, darabos, mondanivalója kissé felszínes. Mint kísérlet a színes alakításra érdekes, s ebben úgy véljük, ki is merül értéke.

A művészt 1938 késő őszén letartóztatták, s mint írtuk, előbb Kistarcsára, majd Nagykanizsára internálták. Az alkotó munka jó időre megszakadt. Nagykanizsán azonban tervezgetésre, vázlatozásra már valamelyes alkalma nyílt. Néhány tájrészlet, egyik internált társának verséhez készült néhány illusztráció ismert ebből az időből. Hozzájutott József Attila egy kötetéhez is, s vázlatkönyveiben az illusztrációk egész sorát érlelte mind teljesebb értékű alkotásokká, hogy majd szabadulván linóleumba metssze őket. Ezek a vázlatkönyvei sanos lappanganak, s csak közvetve tudunk tartalmukról. Ismerjük viszont egy rajzát[53], mely a nagykanizsai táborba való megérkezését ábrázolja, aztán a tábor és környékét megörökítő vázlatokat[54—57], további nyilván a tábori életre utaló szimbolikus rajzát[58], melyen virágos ágon madár ül, mintha a napot üdvözölné. A lap alján feljegyzés: holnap jön a bizottság. Az ábrázolásból és feliratból a szabadság vágya, reménysége és lehetősége sugárzik. Hátlapján különböző mozdulatokban férfi aktokat látunk. Egyik aktja a Biró Mihály-féle vörös kalapácsos ember, a másik magvető alakot mutat, ezek azonban korábbi időkre utalnak rajzukkal. Tábori jelenetein, tájain érzik a majd féléves kihagyás, és ez jellemző még Háber Zoltán fogolytársának verséhez készített illusztrációira [59] is. Két ló-tanulmánya[60—61] viszont 1939 második feléből már ismét a kitűnő — ezúttal állat — rajzolót mutatja.

1939 végén szabadulva nagy lendülettel fogott munkához, tábor-élményeit részben munkajelenetekben, részben illusztrációkban dolgozva fel, nagy hangsúlyt helyezve egyidejűleg a természet után való akt-rajzolásra, melytől elszokott.

1940-ből több akt-rajzát, vázlatát és metszetét ismerjük. Ezek a női aktok jobbára mozdulat-tanulmányok, melyekkel József Attila „Fiatal asszonyok éneke" c. verséhez tervezett illusztrációihoz készült fel. Az egyiken[62] álló, ülő és támaszkodó figurát látunk, az álló alak beállításában és mozdulatában már az egyik illusztrációs elképzelést éreztetve. Rajzuk, mely elsősorban a mozdulatok megragadására irányul, lendületes és elég biztos kézjárásra vall, amiből arra kell következtetnünk, hogy nem az első akt-rajzok közül való. Ezt a másik három lapja[63—65], melynek vonalvezetése még távolról sem ily biztos, meg is erősíti. A „Fiatal asszonyok éneké"-hez két változatot is készített a művész. Az egy alakos illusztráció a következő sort jeleníti meg: „gömbölyödő kis hasunkat nézegetjük hajnalban". Ennek a már említett akton kívül még négy előtanulmánya került elő. Három lapon még csak magával az akttal foglalkozik. Az elsőn[66] csípőre tett kézzel képzeli el az alakot, s még nem az állapotosság éreztetésével. Egyik rajza hátulról, másik féloldalt mutatja alakját, utóbbiban Derkovits hatásával és rá emlékeztető tömzsibb típussal. A második lapon[67] egy rajzot ad, kissé jobbra fordított hátaktot, de lépő mozdulattal s hasára simuló jobb kézzel, rajzában, felfogásában teljesen Kernstokra emlékeztetve. Harmadik lapján[68] oldalról ábrázolja alakját már a végleges megoldáshoz közel eső lábtartással, de egyik karját feje fölé emelteti. Ezen is Kernstok hatása érződik. A negyedik lapon[69] több aktot látunk, s ezen már kompozíciós elképzelést is kapunk. Ismét a tömzsibb nőtípusra tér vissza, de itt már minden aktját állapotosnak tünteti fel. Ezen a lapon kialakul a végleges beállítás, láb- és egyik kéztartás, s eldől a formátum kérdése. Az aktok vegyesen Derkovits és Kernstok befolyására vallanak. A linóleum-metszeten[70] (9. kép) bal háromnegyed profilban kedves esetlenséggel kerül elénk az állapotos fiatal munkásasszony aktja, amint lehunyt szemmel a szoba közepén állva hasacskáját méregeti. Szemben vele talán tükör áll, ő azonban nem is annyira nézni, mint inkább érezni kívánja magzatának növekedését. A jelenet csupa melegség, átérzettség naiv bájjal fűszerezve. A kompozíció felépítése jó, szellemes és gazdag, ahogy például a szobát szinte végig látni, s az ablakon át még az utcára is kitekintést lehet nyerni, anélkül, hogy ez bármit is elvonna az alak fontosságából, a mondanivaló lényegéből. A tömzsi, Derkovits nő-figuráira emlékeztető alak kitűnően illeszkedik az adott térbe és környezetbe, bár rajza a lábakban nem kielégítően megoldott, a felsőtesthez képest túlságosan síkot éreztető. Ez a kis hiba azonban nem sokat von le a metszet értékéből, amely szemléltetően bizonyítja, hogy a Matisse, Kernstok felé való tájékozódás épp úgy használná volt a művésznek, mint a Derkovits művészetében való elmélyülés.

Az illusztráció másik változata három alakot tüntet fel, s az egyik itt is akt, mely tükör előtt fésülködik.

9. Illusztráció József Attila „Fiatal asszonyok éneke" című verséhez. II

Ennek is több előkészítő rajzát ismerjük. Úgy tűnik, kettő közvetlenül modell után készült, két lap viszont már emlékezetből. Az első rajzon[71] a szemben álló akt kissé jobbra fordul s így nézi magát a körülbelül térdig érő tükörben, mindkét kezét feje fölé emelve, de nem fésülködő mozdulattal. Ezt a beállítást ismétli meg egy fejből készült rajz[72], de hátsó nézetből. A harmadik lap[73] tükör nélkül mutatja ezt a háttal álló aktot, ez azonban mintha modell után készült volna. Feltartott kezeit itt elemeli fejétől. A negyedik lap[74] két háttal álló aktot és a metszet kompozíciós tervét adja, a jobb szélső akt mozdulatában, vonalvezetésében nagyon emlékeztetve Goldmann „Felszabadulás" című szobrához készült egyik rajzvázlatára. A kompozíciós vázlaton az akt már kifejezetten fésülködő mozdulatot tesz, s a másik két alak is megkapja véglegesített beállítását és mozdulatát, folt-elrendezése azonban még nem azonos a metszetével. A metszet[75] eltérően az előbbi változattól, nem egy sort ragad ki s jelenít meg, hanem a vers egészének lényegét igyekszik visszaadni. Az egyik nő süt és főz, a másik takarít, a harmadik kontyba köti haját a tükör előtt. Mindez nagyon szűkös területen játszódik le, anélkül, hogy a vers egészét kifejezhetné. Bár a ténykedés fedi a szöveget, az ábrázolás nem követi végig a verset s hiány-érzetet von maga után. De ameddig elmegy, addig sem tudja visszaadni a vers játékos hangulatát, könnyedségét, ötletességét, érdekes ritmushullámzását, sziporkázó jókedvét. Feltehetően e két illusztrációra való felkészüléssel függ össze további három akt-tanulmánya is. Az egyik[76] egy háttal álló nőt ábrázol, a másik[77] oldal helyzetben lábát törlő nőt, a harmadik[78] fekvő aktot. Beállításban, rajzban a két utóbbi az érdekesebb. A hát-akt és a lábát törlő nő ismét Goldmann közelségére utal.

Ebben az évben készült el a „Részeg a síneken"[79] című versillusztrációja is. Ennek egy ceruza tanulmányát[80] és a metszéshez szolgáló tus előtanulmányát[81] ismerjük. A ceruzarajz alakja még hanyatt fekszik a síneken, típusában, rajzában Derkovits kései munkásalakjaira emlékeztetve, a metszeten viszont teljes határozottsággal a Dózsa-sorozat befejezetlen s a sorozatban nem szereplő „Leölt parasztok" című alkotásához nyúlva vissza. Hogy miként jutott a XI. duc hátoldalán levő, akkor még kiadásig el nem jutott ábrázoláshoz, nem tudjuk. A metszet frappáns egyszerűséggel s a leírásnak megfelelően állítja elénk a fiatal részeg férfi alakját, a vers utolsó sorában összefoglalt mondanivalóját (És messziről lassan dübörög a föld) azonban nem tudja kifejezni.

Bizonyos körülmények arra mutatnak, hogy ez évben metszette linóleumba az „Anyám" illusztrációját[82] is. Ennek két előtanulmánya ismeretes, egy ceruza[83] és egy tus[84]. Az anya ezeken megfáradtabbnak, öregebbnek látszik, tartása meghajlottabb, arcán a bőr szárazabb, a tusrajzon homloka erősen ráncos és mindkettőn erősen parasztias benyomást kelt. A bögrét mélyebben tartja mindkét tanulmányon, a tuson egészen lent az ölében. A végleges megoldáson, melyen szintén frappáns egyszerűséggel jelenik meg, finomodott alakja, tartása, kifejezése, rajza; mozdulata, nézése beszédesebb, kifejezőbb s a vers hangulatához közelállóbb lett. Az illusztráció elég jól-sikerültnek mondható.

10. Illusztráció József Attila „Öt szegény szól" című verséhez. I

Feltehetően még 1940-ben megtörtént a metszése az „Öt szegény szól" két változatának is, e két legtöbbet mondó, legsikerültebb illusztrációnak, melyben a legteljesebben jut kifejezésre a költő mondanivalója, versének dinamizmusa, balladisztikus feszültsége. Az első lapon[85] (10. kép) a ballada módjára építkező költeménynek azt a drámai jelenetét ragadta meg, midőn a csermely csősze a megfürödni s inget öblíteni akaró szegényekre támad. Ime az illusztrált sorok:

„De rivall a csermely csősze,
békák botosa bottal mondja,
vicsorogja víz vitéze,
ordas inas, úr bolondja.
— Eltakarodj, öt tekergő!
Kotródj innen, kujtorogó!
Fattyúnak itt nincsen fürdő!
Csavargónak nincs csobogó!"

Az illusztráció pontosan követi az idézetet, hiánytalanul magába foglalván az előzményt is, a szegények megnyilatkozását:

„Öt szegény szól: — Megfürödnénk,
megöblítenők az inget,
azután meg továbbmennénk.
Megcsinálnánk mi már mindent."

A parton, a víz szélében fürdéshez, öblítéshez látókészülő, óvatos mozgású, félénk, halk szavú, magukat a sorsnak immár szeliden megadó férfiak ajkát jóformán még el sem hagyta az utolsó szó, mikor felrivall mögöttük durva, gyalázkodó, fenyegető hangján a csősz, támadóan ütésre emelve botját. A meglepetés tehetetlenségével és gyámoltalanságával fordulnak hátra, mosó, vetkőző mozdulatuk megáll. Arcukon a méltatlanság érzése suhan át, csupán a leghátsó férfi arca-szája nyílik suta, ironikus mosolyra, megpillantva a csősz dühtől eltorzult arcát, pukkanó békára emlékeztető, felfuvalkodott, mosolyra ingerlő, ostoba alakját. Az ő reakciója egyúttal halvány utalás a vers folytatására, de nem végig, inkább csak a következő szakasz közepéig, amíg a cigányos jellegű és könnyedségű átkozódás el nem kezd nehezülni, mélyülni, komorulni.

A művész, akárcsak a költő, egyszerű, tömör, világos képet ad a szegények és a csősz éles szembeállításával, nem riadva vissza utóbbi jellemzésénél a karikírozás eszközétől sem. A fizikai, pszichológiai, érzelmi, értelmi szembeállítás a verssorokhoz rendkívül találó és meggyőző. Ezek a szegények valóban szegények, szinte az elesettségig, s ez a csősz valóban „ordas inas, úr bolondja", ahogy József Attila jellemzi. Az ábrázolás azonban a költemény ismerete nélkül is teljesen érthető és mondanivalója rögtön felfogható. A nélkülözés és jóllakottság, a szelídség és a durvaság, a védtelenség, sőt, kiszolgáltatottság és a brutális erőszak áll szemben egymással, mégpedig úgy, hogy bár biztos fölény jellemzi az utóbbit, lényege rendkívül ellenszenvesen tárulkozik fel, ellenben a művész és néző szimpátiájától és együttérzésétől kísérve jelenik meg az előbbi. Hogy ebben az ellentétbe állításban az adott körülmények között a fasizmus viszonyaira való utalást kell látnunk, egészen kézen fekvő, az ábrázolás állásfoglalása azonban ennél mégis több, minden embertelen viszony elítélését célozza, erkölcsi értelemben tehát egészen egyetemes érvényű. Maga tehát a gondolat is már nagyon szép, ami a műben kifejezésre jut, szép e gondolatnak a tematikai kerete, melyet a József Attila vers ad, maga a jelenet, mely frappáns egyszerűséggel jelenik meg hat alak és némi természeti környezet felvázolása révén. A művész keskeny, magas formába komponálja bele a jelenetet, a rendelkezésre álló felület legteljesebb kihasználásával, már-már a zsúfoltság érzetét keltve. Alul néhány hullámzó vonal a folyóvizet, egy-két fehér folt a köves vízpartot jelzi, az alakok mögött fent balra zömök fatörzs látszik az elágazásig, öreg forradásokkal és kevés lombbal, a többi helyet mind alakok töltik ki. A legfiatalabbnak látszó, legfürgébb, meztelenül már benn térdel a vízben, öblítené az inget, balra tőle kopaszodó, idősebb férfi a parton ül, mindkét lábát vízbe dugja, miközben felgyűri nadrágja szárát, mögöttük közvetlenül a parton egy háttal álló és egy oldalvást forduló férfi ízelgeti talpával a hideg vizet, az ötödik szegény még hátrébb áll s a víztől beljebb, a fa tövénél, tarisznyáját készül leemelni. Soványak, kiaszottak, rosszul tápláltak. Az út s az éhség elcsigázta őket. Pihennének az árnyékban, feliidülnének a vízben. De lecsap rájuk a csősz. Hátulról előre jőve megáll mint egy kolosszus. Egyik keze ökölben, a másik botot emel. Szemöldöke dühösen összevonódik, szája üvöltésre tárul. Potrohos alakja majd negyedrészét betölti a képmezőnek. Támadó, nyers, brutális modora, mely mögül kivillan a sunyiság és gyávaság, félelmetes és visszataszító hatású. Alkatában, fellépésében, szétterpesztett tartásában az állatias elem érvényesül a szegények emberi megjelenésével, magatartásával szemben. Hogy ostoba képével, éktelenül feltátott szájával, kócmadzagra emlékeztető bajuszával, furán elálló kucsmájával, hatalmas, nadrágból, mellényből kiszoruló potrohával mosolyra is ingerlő, érintettük már. A lap négyszögét tehát a fatörzzsel ők töltik ki hatan, részben fedve egymást, úgy azonban, hogy a lényeges mindegyikükből jól kifejezésre jusson. Elrendezésük egyszerű, bonyodalommentes. A hátrafelé emelkedő part lehetővé teszi, hogy egymás mögött jól láthatóan helyezkedhessenek el, s a szűk viszonyok ellenére is lehetőleg a teljesség benyomását keltsék. Összefogásuk elölről hátra (2 : 3 : 2), jobbról balra (3 : 1 : 3) s az átlók irányába (3 : 3) szép, összetett ritmus szerint történik, a hetedik, behelyettesítő elemet mindig az öreg fatörzs adja. Formában, foltban, tömegben, jelentőségben jó egyensúlyba kerülnek, egyedül a középső alak volumene lehetne kissé talán több, ha a térviszonyok ezt megengednék. De a jelenet ezen a ponton némileg már amúgyis térszűkében szenved. Beállításuk, mozgásuk, lelki megnyilvánulásuk változatos. Kettejük fej- és arctípusa azonban ismétlődik, a háttal álló pedig sematizmusával nem sokat ad, ami gyengíti a különben szép és ötletes ábrázolás értékét. A fizikai, pszichikai s jellembeli sajátságokat néhány vonallal és folttal viszi fel a művész alakjukra, nagy, erős hatásokra törekedve, összhangban anyagával és technikájával, mely nem enged túl sok részletezést, és elsősorban folthatásra van beállítva. Az anyagszerűség megértésén túl a megformálás, a folt- és vonalalakítás, inkább mint az előző metszeteken, az expresszív naturalizmus szellemében történik. Ebben a munkában is erősen természethez kötött alkotó készség nyilvánul, de nyoma sincs a szabatos kontúrnak, a pontos forma-elhatárolásnak. A hatásos jellemzés és a mindenáron való kifejezhetés érdekében állandó formatúlzásnak, sőt, torzításnak vagyunk tanúi. Az expresszivitás egyébként a lendületből és a nyomatékokból is kitűnik, de bizonyos esetekben az elhagyásokból is. Az egész ábrázolást jellemző nyugtalanság ugyancsak expresszív vonás. Szinte alig van nyugodt része a kompozíciónak. A sok alak, a sokféle beállítás, mozgás, mozdulat ebben mind közrejátszik, legfőképp azonban maguknak a vonalaknak a nyugtalan vezetése. A legtöbb helyen mint vékony kis lángnyelvek kúsznak fel, szeszélyesen csavarodnak, bomlanak két vagy több ágra, csapnak el jobbra-balra, vagy hullámoztatva, remegtetve fordulnak vissza önmagukba. Ehhez a lángnyelvszerű vonalvezetéshez, mely félreérthetetlen Van Gogh örökség, sok minden asszociálódik vagy asszociálható. Általában érzelmi túlfűtöttség, túlhajtottság, szélsőségre való hajlam, belső feszültség, izgalmi állapot kifejezője, mely a lapon összhangban áll a cselekménnyel s a művészi mondanivalóval, de képzettársításon keresztül túl is mutat a jeleneten — a felkelés, a forradalom felé, melyre egyébként utalás található a költemény végén is. Ezt a vég-gondolatot öltözteti képi formába a művész a második metszeten[86] (11. kép). Ezúttal azonban úgy tűnik, hogy a gondolati mag megtartása mellett nagyon is önkényesen jár el. A vers ugyanis csupán ennyit mond:

„Álmát kotró kotorja fel!
Zöld legyen a virradatja!
Elsodorja — sodorja el
a verejték áradatja!..."

Valójában mégsem önkényeskedik a művész. Igaz, hogy az utolsó versszak képe, hangulata eléggé elüt az illusztrációtól. Ilyen konkrétság és nyíltság, a gondolat ily pontosítása nincs meg a versben. Tudnunk kell azonban, hogy ennek a költeménynek van egy teljesebb, korábban, a „Döntsd a tőkét, ne siránkozz" című kötetben megjelent változata, az „Áradat". A művész ehhez a teljesebb, az összefüggéseket jobban feltáró, bátrabb fogalmazású, szókimondóbb, nyílt forradalmi magatartást tükröző változatához nyúlt vissza a második metszet megalkotásánál. Íme a bővebb és eltérő szövegrészlet:

„Álmát kotró kotorja fel!
Zöld legyen a virradatja!
Elsodorja — sodorja el! —
a szegények áradatja!...

Proletárok, hova, hova?
S ni amott is, kettő, három,
s ezer! ezrek millioma!
Habokba kél a világon.
Vérrel habzik, vassal zuhog,
osztott földünket elönti
s az osztatlan pillanatot
dördül ahogy felköszönti."

A művész ezt a képileg már sokkal nehezebben megfogható részletet is, melyben a mondanivaló lényege sűrűsödik, találó megoldásban állítja elénk. Az illusztrálás szempontjából rendkívül nehéz versrészletnek nem mond le egyetlen lényeges eleméről sem. Pedig ez a részlet merő vízió és egymásra zsúfoltság-halmozottság, egyetlen képbe alig illeszthető, ugyanakkor hatalmas iram, s mert vég — megingathatatlan megállás, súlyos lezáródás. Az illusztráció alapja az éggel érintkező s abból táplálkozni látszó hatalmas folyam, felülről le, hátulról előre hullámzó, végtelen áradás. Mint egy felmerülő napkorong löki szét hanghullámait a sok milliós proletár hadsereg dördülése. A habokba kélő milliók tömör sorokban sodródnak az áradattal, elöntvén az osztott földet, melynek víztől elborított szigetecskéje látszik csak már az előtérben a botot forgató víz-juhásszal, az öt szegény által közre fogott, megjuhászodó csermely-csősszel. Mily más ez a figura, mint az előző lapon. A hatalmas test mint zsugorodik össze az árból felbukó, elöntéssel fenyegető öt szegény gyűrűjében, retten meg a földindulásszerű mozgástól, özönvízszerű áradástól, a végeláthatatlan proletár hadsereg özönlésétől, robajától. Ütne még botjával, a csodálatos metamorfózis azonban megzavarja, lenyügözi akaratát, lebilincseli erejét. Egy pillanat és testileglelkileg összeroppan a szorító, fölébe magasodó, talpa alól a szilárd talajt elragadó, mindent lebíró erők kereszteződésében. A vég elkerülhetetlen. A föld ismét osztatlan lesz, a magántulajdon ellen feltámadt proletár erők veszik egységes birtokukba — visszavonhatatlanul. Az osztatlan pillanat hang-sugár áradása koncentrikus körök formájában feltűnik a láthatáron. Egy magasra emelt munkáskéz nyomán a szegények üdvözlik a nagy pillanatot.

Íme a modern idők nagy társadalmi drámája egy apokaliptikus jelenetbe összesűrítve, felismerhető rokonságban a késő középkor ábrázolásaival, azoktól mégis alapvetően különböző szereplőkkel, eszmekörrel és képzettársító tevékenységgel. Az illusztráción a hangsúly az előtér hat figurájára esik. Képileg kissé elkülönülő rész ez a hatalmas munkásfejekkel, melyek nagyobb típusváltozatot mutatnak az előző metszet szegényeinél, ám nincs meg az a mozgásbeli differenciáltságuk és közvetlenségük. A hullámzásból felmeredő alakjuk viszont a lebírhatatlan erőt, az áthatolhatatlanságot, a kikerülhetetlenséget, a lenyűgözést nagyon jól érzékelteti. Körükben a csermely-csősz a legkitűnőbben megformált figura, a népmesék találékonyságával, egyszerűségével, közvetlenségével. Maga a jelenetezés is a népmesék világát idézi, bár egyes vonatkozásaiban emlékeztet a mitológia világára is. Az uralkodó íz mindenesetre a népies és balladisztikus, melynek Erdély művészetéből eredeztethető magyaros voltát más, a középrészben megmutatkozó idegen (Derkovitson átszűrt Masereel) hatás nem tudja elnyomni.

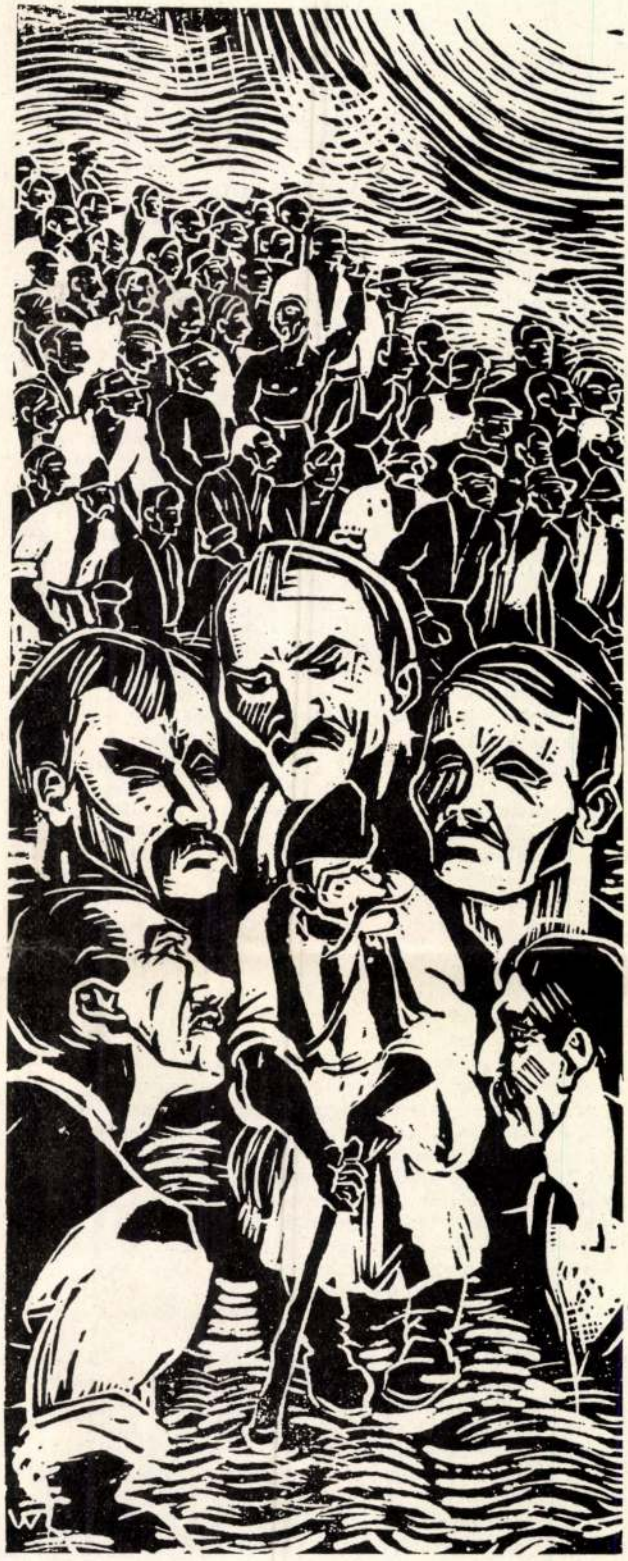

11. Illusztráció József Attila „Öt szegény szól" című verséhez. II

A lap rajza, vonalvezetése nem olyan egyöntetű, mint az előző metszeté. A csősz szabadabb, lágyabb megformálását az öt szegényé nem követi. Ők kissé keményre sikerültek, a sok párhuzamos vonás, az elég sok egyenes

beállításból eredő merevségüket tovább fokozza. A csősz finomabb, érzékenyebb rajza térül vissza a közép- és háttérben, karakterizáló képessége azonban nem aknázódik ki eléggé a tömeg figuráinál. A felület lényegesen felbontottabb, mint az előző kompozíción. Az előtér erőteljes folthatása mellett nagyobb szerepre jut a vonalas elem és a részletezés, amely azonban sehol nem tűnik aprólékoskodásnak. A kifejezés lehetőségeinek tágítása közben a művész mértéket tud tartani, s nem lépi túl az anyagszerűség határát, bár érezhetően igyekszik közel kerülni a fametszet stílusához. Mert a téma úgy kívánja, a síkszemlélethez sem ragaszkodik iskolásan. Amekkora téri kimélyítést az anyag, a linóleum megenged, belevisz az ábrázolásba, s ez csak előnyére válik a költői-művészi mondanivaló kibontakoztatásának.

Valószínű, hogy ez évben készültek azok a ceruza és tus tanulmányok, amelyeken az „Éhség" című vers illusztrálásával próbálkozott. Négy lap maradt fenn, az első[87] egyes alakok rajzával, többi közt egy Derkovits „Dinnyeevő" című képére emlékeztető figurával, a másik három lap már kompozíciós megoldást ad. Az egyiken[88] erőgép előtt ülnek és esznek a cséplő munkások, a másikról[89] elmarad az erőgép és az alakok száma eggyel megfogyatkozik, a harmadikon[90], mely már metszéshez szolgáló előtanulmánynak látszik, lócán ülve eszik a még egy fővel megfogyatkozott munkás csoport. A vers tartalmához és hangulatához talán ez az utóbbi változat áll a legközelebb, kompozicionálisan azonban határozottan szegényesebb ez a három alakos megoldás, mint a négy és öt főt mutató két korábbi kompozíció, és rajzában sem oly kifejező. Linóleumba metszésére feltehetően nem került sor, sokszorosított nyomata legalábbis eddig nem került elő.

1940-ből származhat a „Döntsd a tőkét, ne siránkozz!" vázlata[91] is, a kompozíciós elgondolás mellett három favágó figura rajzával. Metszetben való kivitelre tudtunkkal ez sem került. Az egyik figura rajza viszont arra figyelmeztet, hogy ekkoriban kellett készülnie a „Kovács"-nak[92], melynek nagyobb méretben linóleum-metszet, kisebb méretben pedig cink-nyomat[93] változata is ismeretes, továbbá a „Vasútépítő munkások"-nak és a „Baknál" című linóleum-metszetnek. A művész lehet, hogy a „Kovács"-hoz is József Attila költészetétől nyert ösztönzést, mégpedig az azonos című verstől, azt azonban nem hisszük, hogy ennek illusztrációjául szánta volna, a verset ugyanis annyira nem fejezi ki, hogy erre egy pillanatig sem lehet gondolni. A metszet kifejezetten a nyers erőt példázza a vastag izomzattal s az elszántságot a görcsös markolással és ökölbe szorítással, a keménységet a hatalmas kalapáccsal, a József Attila-i gondolatokhoz azonban a felgyűrt ingujjon kívül semmi köze nincs. Az alak beállításában, mozgásában meglehetősen merev, arckifejezése sematikus, ami a két vasúti munkajelenet munkásaira is jellemző. Sem ez, sem a „Vasútépítő munkások"[94] vagy a „Baknál"[95] nem mondható sikerült munkának.

Az előbbi merevség fogva tartotta a művészt jó időre a következő évben is. Olyan metszetei, mint a „Vagontolók"[96], a „Kavicsmunkások"[97], vagy a „Forradalom"[98] bizonyítja ezt. De a „Forradalom"-ban már enged ez a merevség, s ezt talán a téma is hozta magával. (Zárójelben jegyezzük meg, hogy a nagy francia forradalommal való példálódzásban, mely nyílt politikai állásfoglalást tükröz, irodalmi ösztönzést látunk, amely Batsányi részéről érhette művészünket.) A korábbi merevség tovább enged „Vitatkozók"[99] című metszetén, melyen illegális szemináriumi csoportot ábrázol, több elvtársát portrészerű hűséggel örökítve meg, köztük önmagát is feltüntetve. Önálló „Önarckép"-én vagy a „Melegedő munkások"-on a merevség szinte már teljesen eltűnik. Addig azonban több munkának is el kellett készülnie, így két József Attila illusztrációnak. Az egyik a „Tedd a kezed"[100], amelyhez nagyon sok tanulmányt, vázlatot, változatot rajzolt, míg linóleumba metszette. Próbálkozott csak fejes megoldásokkal, aztán fél-alakkal, ülő figurákkal, ülővel és állóval, míg végül az utóbbi megoldás mellett döntött — aligha a legszerencsésebben, s aligha a legjobb mozdulat mellett. A jelenetnek ugyanis van sokkal egyszerűbb, közvetlenebb, bensőségesebb, a vers hangulatát jobban visszaadó két tus-variánsa[101]. A metszet azonban így is érdekes, felfogásának újszerűsége miatt. A folt és vonal szerepét ugyanis ezen másként fogja fel, mint korábban, s a kettőt másként kombinálja. A fehér és fekete foltokból nemcsak egymás mellett építkezik, hanem egymáson is. Egy, a fehér papír alapsíkján elhelyezett fekete síkból előbb kibont egy fehér síkot, aztán ebből fekete kontúrokkal s kevés belső rajzzal a figurákat, de úgy, hogy ezúttal is teljesen síkban maradjon. Az alakokat ilymódon megsokszorozott folt- és vonalegyüttes veszi körül, amely szeszélyes, de mégis alakokat követő rajzával elhatároló és összefoglaló is, ugyanakkor meglehetősen dekoratív hatású, ez a dekorativság azonban egészen expresszív jellegű. Művészi tájékozottság ezúttal több felé is történt, mégpedig Derkovits, Masereel és Nolde irányába.

A másik metszet verstöredéket illusztrál, az „Arcodon könnyed ott ragadt"-at[102]. Két alakot mutató ceruzavázlata[103] szöveggel együtt maradt fenn, ötletében a „Szerelem az istálló szomszédságában" című színes rajz szerelmes párjára utalva vissza, csakhogy ennek sokkal kifejezőbb a rajza, tömörebb a kompozíciója és biztosabb a felvázolása. Hozzá képest a metszet is vesztett frissességben, tömörségben, rajzának kifejező erejében. Azáltal, hogy a metszeten széthajolnak az alakok, az összetartozás érzése rendkívül meggyengül, s a vers hangulata és mondanivalója ezzel rögtön csorbát is szenved. A kis vázlat minden környezeti adalék nélkül többet mond a kész műnél. Ugyanígy vagyunk egy másik metszetével, a „Melegedő munkások"-kal.[104] Kicsi rajzvázlata[105] ennek is többet mond a végleges műnél. A „Szerelőmunkások" metszete[106] és metszéshez szolgáló tus tanulmánya[107] között viszont már nem kapunk ilyen előnytelen különbséget. Igaz, a jól megszerkesztett kompozíciónak egyébként nincsenek különösebb izgalmai. Rajza, folthatása szokványos, típusai közönyösen hatnak.

12. Önarckép

Kifejező erővel tűnik ki elsősorban „Önarckép"-e [108], melyen asztalra könyökölve, munka közben elgondolkozva örökítette meg magát. Nem a kész mű az izgalmasabb, hanem a metszéshez szolgáló előtanulmány[109] (12. kép), melynek fedőfehér korrekciói különös nyugtalanító hatást eredményeznek. Szemben kisebb méretű „Önarckép"-évei[110], melyet ugyancsak linóleumba metszett, s melyen amolyan önképzőköri tanulóként, komolykodva, de egyébként teljesen gondtalanul jelenik meg, ez a nagyobb méretű önábrázolás merő töprengés, kesernyés vizsgálódás reménytvesztettséggel, kilátástalansággal. A kép szinte szuggerálja, hogy nem megy, nem mehet a munka, a dolgok, az események olyan alakulást vettek, amely lelke mélyéig megrendíti az embert, az alkotót. Az értelem most egészen más kérdésekkel kénytelen foglalkozni, minthogy miként rakjon fel egy foltot, vagy húzzon meg egy vonalat; mintha minden emberi mű értelme forogna kockán, a latolgatásnak rendkívül súlyos külső és belső indítékai érződnek, s ezek rendkívül nyomasztóan hatnak a kedélyre, a képzeletre, az akaratra. Némileg hasonló önarcképet már láttunk, Kernstok festette emigrációban, 1921-ben, egy nagy összeomlás után; ő egy következő összeomlás előestéjén.

„A vak"[111] című metszete (13. kép) megdöbbentő erejével hat elsősorban. Nem tudjuk pontosan, hogy a háború áldozata-e vagy másé, a közvetlen ok nem is fontos, figyelmeztető a háború borzalmai ellen éppúgy lehet, mint a tőkés kizsákmányolás munkást megnyomorító valósága ellen. A művész nem részvétet kér irántuk, a lap ugyanis kísérővel ábrázolja a vakot, hanem alakjukkal rádöbbenteni akar a társadalmi valóságra, a megnyomorított ember elesettségére, koldusbotra juttatására, pária voltára. Mondanivalóját szinte rideg tárgyiassággal adja elő, nem érzeleg a témán, nem hatódik meg, hogy annál jobban vádolhasson. S ez a két alak valóban felér egy vádbeszéddel. Felmagasodó alakjuk egy-egy megrendítő felkiáltójel: vád, figyelmeztetés, tiltakozás — egyszerű, világos, mindenki által érthető nyelven. A metszeten a német és a belga grafika befolyása látszik.

1941-ből egy kis tájrajzát is ismerjük, a „Vízpart"-ot[112] (14. kép). Musset-i érzelmességgel előadott impresszió, meglehetős ellentéte a metszetekben érvényesülő felfogásnak, amely szinte tudatosan mellőzi a lírikusat, még inkább az érzelmeset. A rajz festői puhasággal közvetíti az igénytelen, mégis kifejező tárgyi mondanivalót, melynek legfőbb, jelképies értelemmel rendelkező eleme a vízből kinövő fa, két ágból érdekesen csavarodva és összefonódva.

13. A vak

14. Vízpart

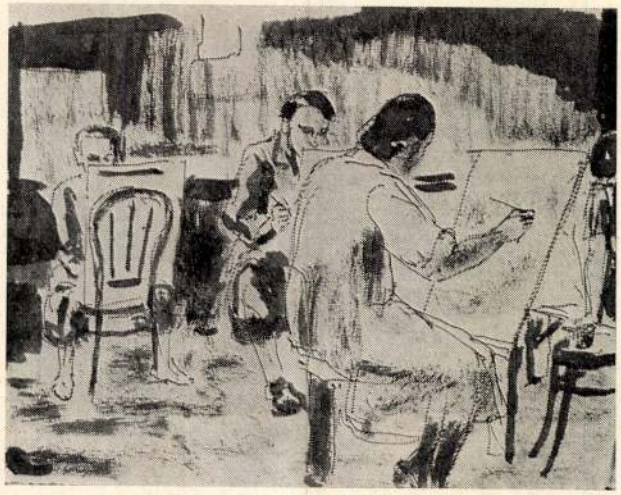

15. A közös műteremben

Ebben az évben készülhetett „A közös műteremben" [113] című lavírozott tus tanulmánya (15. kép), még mielőtt Goldmann a Kálmán utcai műtermét felszámolta volna. A középső alakban a művész arcvonásaira ismerünk. A tanulmány, melynek egyes nyomatékaiban jól felismerhető a grafikus kezejárása, alapjában festői beállítottságú.

Az 1942-es év változatos anyagot eredményezett ismét. Oly kevésbé jelentős metszetek után, mint a „Hólapátolók"[114] és a „Sielők"[115], igényes anyaggal találkozunk. A „Naptáradban hat nap szürke"[116] című metszet metszőtechnikájának csúcsán mutatja a művészt. A vízpartján heverő, olvasó két nő technikailag éppoly szépen megoldott, mint a környezet, a víz, a vízben álló s már a „Vízpart"-ról ismert két fa, vagy a felhő mögül szétsugárzó nap. A téma igénytelenségéért bőségesen kárpótol a megjelenítés szépsége, ötletessége, sokszínűsége. Technikai biztonsággal és újdonsággal lep meg a „Fekvő nő"[117] is, amely a „Tedd a kezed" eredményeit Beckmanntól ellesett ötletekkel gazdagítja. Beckmann s talán Schmidt—Rottluff metszeteinek tanulmányozására vall „Nő virágokkal"[118] című lapja (16. kép), melynek rajza ugyan egy kicsit kemény s fametszetre emlékeztető a felfogása, mindazonáltal szép, érdekes munka.

16. Nő virágokkal

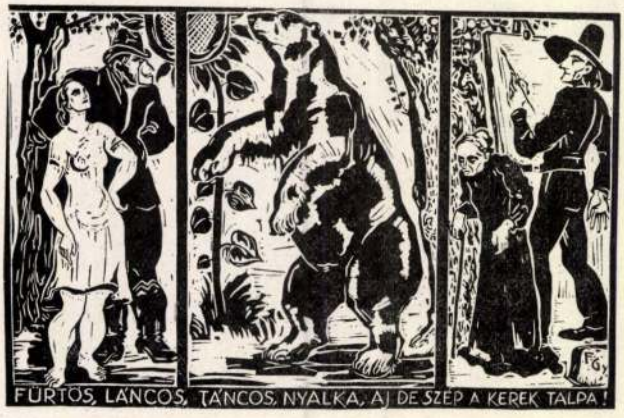

17. Illusztráció József Attila „Medvetánc" című verséhez

Sajnos, semmi adatunk nincs a „Medvetánc"[119] (17. kép) készüléséről. Bizonyos modorban és motívumokban fellelhető elemek alapján azonban nagyon valószínű, hogy ez időben keletkezett. A kompozíció, melyben az egész vers tartalmát és hangulatát kívánja a művész visszaadni, hármas tagolású, olymódon azonban, hogy az egyes jelenetek közt a kerettel való elválasztás ellenére se legyen éles a tagolás, amit azáltal ér el, hogy egyes elemeket átvezet a másik jelenetbe, így a napraforgót a másodikból az elsőbe, a fatörzset a harmadikból a másodikba. A triptichonszerű kompozíció középrészét hatalmas barnamedve foglalja el két lábra egyenesedve, lassú táncoló mozdulattal a szép leány felé fordulva. A jobb oldalról pingáló mozdulattal festő figyeli állványa elől, mellette öregasszony tipeg. A metszet bal oldalán a szép lány mögött a kasznár áll, kinek a vers szerint zsebbe nőtt a két keze. A réz kerek virága napraforgó formájában nyúlik fel a középrészben, fejével áthajolva az első részbe. A művész — mint látható — motivikusan elég sokat merít a versből, s alakjait elég jól csoportosítja, csúfolódó kedvének a költőhöz hasonlóan tág teret engedve, alakjait azonban talán túlságosan is egymásra vonatkoztatja, s ez kissé zsánerszerű ízt ad a jelenetnek.

Ez évben keletkezhetett a „Nagyon fáj"[120] illusztrációja is, amely ugyan túlmutat a vers gondolati körén, érzelmileg azonban kifejezi az abban foglalt fájdalmat is. Érezzük, hogy a vers csak ürügy az aktuális mondanivalóhoz, a saját fájdalmának az elüvöltéséhez, az adott valóság elleni lázadás és tiltakozás kifejezéséhez.

A Népszava égisze alatt meghirdetett freskóterv pályázatra ő is készült. Építő jelenettel kísérletezett. Ennek egyik széntanulmányát[121] ismerjük. Magas, három emeltnyi építőállvány alatt munkások tevékenykednek. A tanulmány Szőnyi egy hasonló építőjelenetére emlékeztet. Nagy hibája, hogy a művész a magas építőállványzatot nem tudja kapcsolatba hozni az építő munkásokkal, s ezek alakja és cselekvése meglehetősen eltörpül és súlytalanná válik az egyébként impozánsan magasba törő állványzattal szemben.

Az előbbi tanulmánnyal rokon egy külvárosi bérházrészletet ábrázoló, lelátásos széntanulmánya[122]. A hangulatos ábrázolás friss rajzával tűnik ki elsősorban.

Négy ismert fejtanulmánya közül egy bal háromnegyed profilban ábrázolt férfi fejet[123] és egy halotti maszkszerű férfi ábrázolást[124] kell felemlítenünk mint portretírozó készségének bizonyítékát. Erős plasztikus formaadás jellemzi mindkettőt.

Két kis színes ceruzarajza a fővároson kívül, talán Szentendrén készülhetett. Gazdasági udvart tüntet fel az egyik[125] és templomtoronnyal utcaképet a másik[126]. Utóbbi kedves, hangulatos vázlat a kép ígéretével.

1943 végéről három rajzát ismerjük. Feleségét ábrázolja mindhárom, egyik[127] széken ülve, környezet nélkül, a másik kettő[128—129] interieur-ben. Rajzilag azonban mindhárom rendkívül gyenge, melyeket csupán azért említünk fel, mert utolsónak ismert rajzai a pár nap múlva halál-marsba besorozott és a frontra szállított művésznek.

Adatközlésünknek ezzel végére értünk, azzal a megjegyzéssel zárván közleményünket, hogy egy-egy munkának az időbeli elhelyezésével nemegyszer nagy gondunk volt, s több datálást kellő adat híján magunk sem tartunk megnyugtatónak. Sok esetben emlékezésekre támaszkodtunk és stíluskritikai alapon mérlegeltünk, a mineknem-egzakt voltával tökéletesen tisztában vagyunk, és a korrekciók lehetőségével éppen ezért számolunk.

Horváth Béla

1 *Németh Lajos:* A szocialista képzőművészek csoportjának története. A Magyar Művészettörténeti Munkaközösség Évkönyve 1952. Bp. 1953. 77. l.

2 Legújabbkori Történeti Múzeum. Munkásélet — képzőművészeti kiállítás. Budapest, 1959. (Kiállítva 12 linóleum-metszete.) Magyar Nemzeti Galéria. Szocialista Képzőművészek Csoportja 1934—1944. Budapest, 1964. (Kiállítva 18 linóleum-metszete.)

3 Művészeti Lexikon. Bp. 1966. II. k. 35. l.

4 Madár fatönkön. Kőrajz. 29,5×22,6 cm. Jelezve balra lent: Weisz Gy. 3. gr. Magántulajdon, Bp.

5 Dobozfedél tervek. Papír, színes ceruza. 14,3×48 cm. Magántulajdon, Bp.

6 Intarzia terv. Papír, vízfestmény, ceruza. 29,8×23,6 cm. Magántulajdon, Bp.

7 Gyárrészlet. Papír, lavírozott tus és ceruza. 34,6×24,9 cm. Jelezve jobbra lent: Weisz Gy. 1934. Magántulajdon, Bp.

8 Gyárrészlet három kéménnyel. Papír, lavírozott tus és ceruza. 34,9×24,7 cm. Jelezve jobbra lent: Weisz Gy. 1934. Magántulajdon, Bp.

9 Női arckép. Papír, ceruza. 34,8×25 cm. Jelezve jobbra lent: Weisz Gy. 934. Magántulajdon, Bp.

10 Varrónő. Papír, tus. 35×25,2 cm. (Hátlapján főiskolás korából női félakt. Jelezve jobbra fent: Weisz György graf.) Magántulajdon, Bp.

11 Tanulmány álló férfiről (Berger Pál?). Papír, szén. 47,5×31,8 cm. Magántulajdon, Bp.

12 Nagybajuszos munkás. Papír, szén. 46×28 cm. Jelezve jobbra lent: Weisz Gy. 1934. Magántulajdon, Bp.

13 Bajuszos álló munkás vállára vetett kabáttal. Papír, szén. 46,2×29,2 cm. Jelezve balra lent: Weisz György 1935. Magántulajdon, Bp.

Álló férfi pulóverben. Papír, szén. 47,3×31,7 cm. Magántulajdon, Bp.

14 Öreg munkás. Papír, szén. 42,6×26,4 cm. Magántulajdon, Bp.

15 Lépő férfi. Papír, szén. 41,1×28,7 cm. Magántulajdon, Bp.

16 Zsebre tett kezű munkás. Papír, szén. 46,1×29,9 cm. Jelezve jobbra lent: Weisz György 1935. Magántulajdon, Bp.

17 Ülő férfi. Papír, szén. 47,3×31,8 cm. Magántulajdon, Bp.

18 Vak fiatal. Papír, szén. 29,6×23 cm. Magántulajdon, Bp.

19 Ifjúság. Papír, szén. 47,6×31,3 cm. Magántulajdon, Bp.

20 Lehel téri részlet. Papír, tus. 31,5×22 cm. Magántulajdon, Bp.

21 Lehel tér rakodó kocsival. Papír, fekete kréta. 47,6×31,8 cm. Magántulajdon, Bp.

22 Lehel téri ősz. Papír, szén. 47,4×31,3 cm. Magántulajdon, Bp.

23 Tavasz a Lehel téren. Papír, szén. 47,6×31,7 cm. Jelezve balra lent: Weisz Gy. 1935. V. Magántulajdon, Bp.

24 Budai dombok. Papír, pasztell. 28,5×44,2 cm. Jelezve balra lent: Weisz György 935. VII. Forgács Zoltánné tulajdona, Bp.

25 Óbudai részlet (?) Papír, szén. 23,6×31,4 cm. Magántulajdon, Bp.

26 Szúnyog sziget (?). Papír, szén. 31×45 cm. Magántulajdon, Bp.

27 Dési Hubernek Nagy István művészetével való kapcsolatára tudtunkkal elsőként mutattunk rá „Dési Huber grafikái" című kiállítás-ismertető cikkünkben. Magyar Hírlap 1968. június 18. 9. l.

28 Egy nap a szabadban. Plakát. 95×62,5 cm. Jelezve jobbra lent: Fehér. Világosság rt. kiadása. Nyári Józsefné tulajdona, Bp.

29 Egy nap a szabadban. Plakát terv. Papír, guache. 95×62,7 cm. Jelezve jobbra lent: Fehér György. Magántulajdon, Bp.

30 Spanyol anya gyermekével. Papír, színes ceruza. 21×17 cm. Magántulajdon, Bp.

31 Leányfej. Papír, ceruza. 55×31,3 cm. Magántulajdon, Bp.

32 Szegecselő munkások I. Papír, színes ceruza. 19,5×12 cm. Magántulajdon, Bp.

33 Szegecselő munkások II. Papír, színes ceruza. 19,5×12 cm Magántulajdon, Bp.

34 Hidat vernek. Linóleum-metszet színes papíron. 16,1×29,7 cm. Jelezve balra lent: Hidat vernek. Jobbra lent: Fehér György 1936. Magántulajdon, Bp. Vétel kiállításról.

35 Négy keretelt rajz és két férfi fej. Illusztráció tanulmányok József Attila „Külvárosi éj" című verséhez. Papír, ceruza. 22,5×31,2 cm. Magántulajdon, Bp. Két keretelt rajz és egy vágtató ló. A két rajz illusztráció tanulmány a „Külvárosi éj"-hez. Papír, ceruza. 23×30,7 cm. Magántulajdon, Bp.

36 Munkaközi rossz próbanyomat az előző jegyzet első lapjának első három rajza után készült linóleum-metszetről, 22,8×31 cm-es papírlapon. Magántulajdon. Bp.

37 Fésülködő női akt. Papír, kréta. 34×20,4 cm. Magántulajdon, Bp.

38 Szerelem az istálló szomszédságában. Papír, színes kréta. 34×20,4 cm. Jelezve alul: Szerelem az istálló szomszédságában. Magántulajdon, Bp.

39 Ásó férfi és nő. Papír, kréta. 39,5×29,3 cm. Magántulajdon, Bp.

40 Mérőgép. Linóleum-metszet. 19,9×10,1 cm. Jelezve balra lent: Mérőgép. Jobbra lent: Fehér 937. Magántulajdon, Bp. Ajándék a művésztől.

41 Ülő kucsmás férfi. Papír, ceruza. 28×18,9 cm. Jelezve jobbra lent: Fehér 937. Magántulajdon, Bp.

42 Ülő részeg férfi. Papír, tintaceruza. 24,5×19,5 cm. Magántulajdon, Bp.

43 Önarckép-tanulmány. Papír, szén. 44,8×28,8 cm. Magántulajdon, Bp.

44 A híd alatt. Linóleum-metszet. 31,8×13,8 cm. Jelezve balra lent: A híd alatt. Jobbra lent: Fehér 1937. Kovács József tulajdona, Vác.

45 Női fej. Papír, szén. 47,4×29,2 cm. Magántulajdon, Bp.

46 Álló női akt. Papír, szén. Kb. 60×31 cm. Magántulajdon, Bp.

Álló női akt. Papír, szén. Kb. 60×27 cm. Magántulajdon, Bp.

47 Fekvő női akt. Papír, szén. 41,3×52 cm. Magántulajdon, Bp. Ennek egy tartalmasabb, jobban sikerült változata is van, a tanulmány írása idején azonban nem tudtunk hozzáférni.

48 Pódiumon álló női akt. Papír, tus, toll. 31,5×23,6 cm. Magántulajdon, Bp.

Jobbra forduló női akt. Papír, tus, toll. 26×21,1 cm. Magántulajdon, Bp.

Női akt egyik kezét felemelve. Papír, tus, toll. 26×21,2 cm. Magántulajdon, Bp.

Női akt kezét feje fölé emelve. Papír, tus, toll. 26×20,8 cm. Magántulajdon, Bp.

49 Oly Rippl-Rónai rajzokra gondolunk, melyeket Gombosi György közöl könyvének 10—11. oldalán. Új magyar rajzművészet, 1945.

50 Fejét karjára hajtó ülő női akt. Papír, szén. 46,5×28 cm. Magántulajdon, Bp.

51 Ülő női akt. Papír, tus alapon fehér kréta. 34×24,5 cm. Magántulajdon, Bp.

52 Női akt kabátban. Papír, színes kréta. 26,5×21 cm. Magántulajdon, Bp.

53 Megérkezés a nagykanizsai internáló táborba. Papír, ceruza. 29,6×21,5 cm. Jelezve balra lent: Kanizsa, 939. IV. 6. Magántulajdon, Bp.

54 Tábor-udvar üllővel, fújtatóval, őrrel. Papír, ceruza. 12×19,4 cm. Magántulajdon, Bp.

55 A tábor fürdőépülete őrrel, internált alakokkal. Papír, ceruza. 20,5×17 cm. Magántulajdon, Bp. Hátlapon: Női tanulmányfej. Kék ceruza.

56 Táborrészlet katonákkal, civilekkel. Papír, tintaceruza. 24,5×19,5 cm. Magántulajdon, Bp.

57 Téli táj. Papír, ceruza. 22,8×14,6 cm. Magántulajdon, Bp.

58 Holnap jön a bizottság. Karton, színes ceruza. 29,3×19,8 cm. Jelezve balra lent: holnap jön a bizottság. Magántulajdon, Bp. A hátlapon férfi aktok közt a vörös kalapácsos ember és mágvető alakja. Színes ceruza.

59 Papír, tus, toll. Kéziratos szöveg. Magántulajdon, Bp.

60 Ló. Papír, kék ceruza. 16,8×21 cm. Magántulajdon, Bp.

61 Vágtató ló. Papír, tus. 20,3×33,9 cm. Magántulajdon, Bp.

62 Álló, ülő és támaszkodó női akt. Papír, szén. 41×46,7 cm. Magántulajdon, Bp.

63 Ülő női akt. Papír, szén. 30×46,5 cm. Magántulajdon, Bp.

64 Két ülő női akt. Papír, szén. Kb. 37×52 cm. Magántulajdon, Bp.

65 Egy álló és két ülő női akt. Papír, szén. 27,7×45,4 cm. Magántulajdon, Bp.

66 Két álló női akt. Papír, szén. Kb. 43,2×33 cm. Magántulajdon, Bp.

67 Női hátakt kissé jobbra fordítva. Papír, tus. 42×26 cm. Magántulajdon, Bp.

68 Női akt. Papír, tus. 25,7×12,7 cm. Magántulajdon, Bp.

69 Tanulmánylap aktokkal és kompozícióval a „Fiatal asszonyok éneké"-hez. Papír, tus, ceruza. 22,2×20,6 cm. Magántulajdon, Bp.

70 Illusztráció József Attila „Fiatal asszonyok éneke" című verséhez I. Linóleum-metszet. 18,1×7,6 cm. Próbanyomat lapra felragasztva, fedőfehér korrektúrával. Jelzés jobbra lent: Weisz György. Balra lent: „Gömbölyödő kis hasunkat nézegetjük hajnalban" (Fiatal asszonyok éneke II.) Magántulajdon, Bp.

71 Női akt tükör előtt. Papír, szén. 31,5×23,7 cm. Magántulajdon, Bp.

72 Női akt tükör előtt. Papír, ceruza. 26×20,9 cm. Magántulajdon, Bp.

73 Háttal álló női akt felemelt kezekkel. Papír, szén. 43,5×23,3 cm. Magántulajdon, Bp.

74 Tanulmánylap két akttal és kompozícióval a „Fiatal asszonyok éneké"-hez. Papír, ceruza. 22,4×27,2 cm. Magántulajdon, Bp.

75 Illusztráció József Attila „Fiatal asszonyok éneke" című verséhez. Linóleum-metszet 18,3×7,7 cm. Magántulajdon, Bp.

76 Háttal álló női akt. Papír, ceruza. 31,8×24,5 cm. Magántulajdon, Bp.

77 Lábát törlő női akt. Papír, ceruza. 31,3×23,5 cm. Magántulajdon, Bp.

78 Fekvő női akt. Papír, kréta. 20,8×29,7 cm. Magántulajdon, Bp.

79 Illusztráció József Attila „Részeg a síneken" című verséhez. Linóleum-metszet. 18,8×15,7 cm. Jelezve jobbra lent: Fehér György. Balra lent: „Részeg a síneken" (József Attila). Magántulajdon, Bp. Más példánya 1940-es évszámmal a Legújabbkori Történeti Múzeum tulajdonában. Leltári száma: 57.213.

80 Tanulmány a „Részeg a síneken"-hez. Papír, ceruza. 29,9×22 cm. Magántulajdon, Bp.

81 Metszéshez szolgáló előtanulmány a „Részeg a síneken"-hez. Papír, tus, fedőfehér. 24,7×17,1 cm. Magántulajdon, Bp.

82 Illusztráció József Attila „Anyám" című verséhez. Linóleum-metszet. 17,8×10,1 cm. Magántulajdon, Bp. Munkaközi levonat.

83 Tanulmány az „Anyám"-hoz. Papír, ceruza. 30,9×22,5 cm. Magántulajdon, Bp.

84 Tanulmány az „Anyám"-hoz. Papír, tus. 31×22,5 cm. Magántulajdon, Bp. A harmadik tanulmányhoz — sajnos — nem tudtunk hozzáférni.

85 Illusztráció József Attila „Öt szegény szól" című verséhez. Linóleum-metszet. 23,5×12,5 cm. Nyári Józsefné tulajdona, Bp.

86 Illusztráció József Attila „Öt szegény szól" című verséhez. II. Linóleum-metszet. Próbanyomat fedőfehér korrektúrával. 30,2×12 cm. Magántulajdon, Bp.

87 Illusztráció tanulmány József Attila „Éhség" című verséhez. Papír, ceruza és tus. 29,9×21,9 cm. Magántulajdon, Bp.

88 Illusztráció tanulmány József Attila „Éhség" című verséhez. Papír, ceruza és tus. 29,9×21,9 cm. Magántulajdon, Bp.

89 Illusztráció tanulmány József Attila „Éhség" című verséhez. Papír, kréta. 29,9×21,9 cm. Magántulajdon, Bp.

90 Illusztráció tanulmány József Attila „Éhség" című verséhez. Papír, tus. 29,9×21,9 cm. Magántulajdon, Bp. Egy további tusvariánshoz dolgozatunk írása idején — sajnos — nem tudtunk hozzájutni.

91 Illusztráció tanulmány József Attila „Döntsd a tőkét" című verséhez. Papír, ceruza. 22,3×30 cm. A tanulmány aláírása: Döntsd a tőkét ne siránkozz! Magántulajdon, Bp.

92 Kovács. Linóleum-metszet. Ismeretlen helyen.

93 Kovács. Cinknyomat. 13,5×6,1 cm. Jelezve a nyomatban jobbra lent: W. Nyári Józsefné tulajdona, Bp.

94 Vasútépítő munkások. Linóleum-metszet. 30,7×23,5 cm. Magántulajdon, Bp.

95 Baknál. Linóleum-metszet. 26,3×32 cm. Magántulajdon, Bp.

96 Vagontolók. Linóleum-metszet. 8,3×9,11 cm. Magántulajdon, Bp.

97 Kavicsmunkások. Linóleum-metszet. 8,2×9,8 cm. Jelezve a nyomat alatt jobbra lent: Fehér György. Magántulajdon, Bp.

98 Forradalom. Linóleum-metszet. 25,9×16 cm. Jelezve a nyomatban jobbra lent: W. Legújabbkori Történeti Múzeum tulajdona. Leltári száma: 57.276.

99 Vitatkozók. Linóleum-metszet. 14,8×13,8 cm. Nyári Józsefné tulajdona, Bp.

100 Illusztráció József Attila „Tedd a kezed" című vershez. Linóleum-metszet. 20×10 cm. Legújabbkori Történeti Múzeum tulajdona. Leltári száma: 57.266. További példánya megántulajdonban, Bp.

101 Illusztráció tanulmány József Attila „Tedd a kezed" című verséhez. Papír, tus, fedőfehér. 31×22,6 cm. Magántulajdon, Bp.

Illusztráció tanulmány József Attila „Tedd a kezed" című verséhez. Papír, tus, ceruza. 31,2×22,9 cm. Magántulajdon, Bp.

102 Illusztráció József Attila „Arcodon könnyed ott ragadt" című verséhez. Linóleum-metszet. 13,1×15,6 cm. Jelezve a nyomatban jobbra lent: W. Legújabbkori Történeti Múzeum tulajdona. Leltári száma: 57.262.

103 Illusztráció tanulmány szöveggel József Attila „Arcodon könnyed ott ragadt" című verséhez. Papír, ceruza. 16×6,8 cm. Magántulajdon, Bp.

104 Melegedő munkások. Linóleum-metszet. 20,5×14,4 cm. Legújabbkori Történeti Múzeum tulajdona. Leltári száma: 57.259.

105 Tanulmány a „Melegedő munkások"-hoz. Papír, ceruza. 9,8×14,9 cm. Magántulajdon, Bp.

106 Szerelőmunkások. Linóleum-metszet. 29,8×17,5 cm. Legújabbkori Történeti Múzeum tulajdona. Leltári száma: 57.253.

107 Tanulmány a „Szerelőmunkások"-hoz. Papír, tus, ceruza. 36×26,2 cm. Magántulajdon, Bp.

108 Önarckép. Linóleum-metszet. 31,6×24 cm. Magántulajdon, Bp.

109 Tanulmány az „Önarckép"-hez. Papír, tus, ceruza, fedőfehér. 31,9×23,8 cm. Magántulajdon, Bp.

110 Önarckép. Linóleum-metszet. 17,7×14,5 cm. Magántulajdon, Bp.

111 A vak. Linóleum-metszet. 36,8×12,4 cm. Jelezve a nyomat alatt balra: A vak. Jobbra: Fehér György. Magántulajdon, Bp.

112 Vízpart. Papír, szén. 31,5×23,5 cm. Jelezve jobbra lent: 1941 VIII 3. Magántulajdon, Bp.

113 A közös műteremben. Papír, lavírozott tus. 23,6×31,3 cm. Magántulajdon, Bp.

114 Hólapátolók. Linóleum-metszet. 6×23,1 cm. Jelezve a nyomatban jobbra lent: W. Nyári Józsefné tulajdona, Bp.

115 Sielők. Linóleum-metszet. 24,8×9,4 cm. Jelezve a nyomatban jobbra lent: W. Magántulajdon, Bp.

116 Naptáradban hat nap szürke. Linóleum-metszet. 31,9×15,1 cm. Jelezve a nyomatban balra lent: W. Nyomat alatt jobbra lent: Fehér György. Magántulajdon, Bp.

117 Fekvő nő. Linóleum-metszet. 21×25,5 cm. Magántulajdon, Bp.

118 Nő virágokkal. Linóleum-metszet. 24,5×13,5 cm. Jelezve a nyomatban balra lent: W. Magántulajdon, Bp.

119 Illusztráció József Attila „Medvetánc" című verséhez. Linóleum-metszet. 19,7×30,8 cm. Jelezve a nyomatban jobbra lent: F. Gy.; a lap alján szöveg: FÜRTÖS, LÁNGOS, TÁNCOS, NYALKA, AJ DE SZÉP A KEREK TALPA! Nyári Józsefné tulajdona, Bp. A metszet több színnyomatú és papírú sokszorosítása ismert.

120 Illusztráció József Attila „Nagyon fáj" című verséhez. Linóleum-metszet. 28×23,5 cm. Legújabbkori Történeti Múzeum tulajdona. Leltári száma: 57.228.

121 Építkezés. Papír, szén. 46,9×31,5 cm. Magántulajdon, Bp.

122 Külvárosból. Papír, szén. 29,2×21 cm. Magántulajdon, Bp.

123 Férfi fej. Papír, szén. 32,2×24,4 cm. Magántulajdon, Bp.

124 Férfi fej. Papír, szén. 23,7×31,7 cm. Magántulajdon, Bp.

125 Tájvázlat gazdasági udvarral. Papír, kék ceruza. 21×16,7 cm. Magántulajdon, Bp.

126 Kisvárosi utca templommal. Papír, kék ceruza. 21×17,2 cm. Magántulajdon, Bp.

127 Ülő nő. Papír, ceruza. 31,7×23,8 cm. Jelezve balra lent: 43. XII. 25. Magántulajdon, Bp.

128 Ülő, melegedő nő. Papír, ceruza. 29,7×22,8 cm. Jelezve balra lent: 1943. XII. 25. Magántulajdon, Bp.

129 Stoppoló nő. Papír, ceruza. 29,1×22,8 cm. Magántulajdon, Bp.

PARTICULARS ON GYÖRGY WEISZ FEHÉR'S LIFE AND ART

György Weisz Fehér, a promising talent, shared the fate of his fellow-martyr, his art remained uncompleted.

Born in Budapest on lost of June 1909 he lost his father in his early youth. Her widowed mother supported him by lingerie making. Was grown up at Angyalföld, in a huge workers' tenementhouse. The motifs of the outskirts of the town, with its life and inhabitants, greatly influenced his life and art. At a training college, originally, he studied wood-carving but even then he was greatly interested in applied arts. Continued his studies at the Applied Arts School in Budapest, at the graphic and ornamental art classes. During his third term on account of participating in socialist organization, he was arrested. Herewith his studies at the Academy came to an end.

After his release he tightened his ties with the working-class movement, sponsoring their fight with the means of his art. In 1934 he became a member of the group of „Socialist Artists" in the work of which he participated after its reorganization too.

From the middle of the thirties on he devoted himself entirely to art, principally to lino-cut, displaying workers' life above all.

In the course of his work in the movement he got acquainted with the communist proletarian poet Attila József, whose poems he began to illustrate still in the poet's lifetime. His work was interrupted by his second arrest and internment. Released in October 1939 he continued the lino-cut of his illustrations till his calling in for forced labour service in 1943. Then, as an inmate of forced labour camp he was sent to the eastern front from where he did not come back. The highest assets of his uncompleted art were his unique epoch-making illustrations for Attila József's poems.

K. D. U

WEISZ György épélész

Részvétel a pályázaton

Cadmeyer Ferenc: A hétvégi ház pályázat

Magyar Építőművészet 1960. 1. sz. 29. l.

M. D. K.

WEISZ György építész

Balatonkörnyéki kismegaroló pá-
lyázat (megvétel)

Magyar Építőművészet 1955. 1/2. sz. 80. l.

Weisz (Fehér) György

M.D.K

Kemeth Lajos: A szocialista képzőművészek csoportjának története.

M.M.M. Évkönyve, 1952, 81/l.

M.D.K

Weiss Fehér György

festő

1929-ben végbizonyítványt szerzett az Állami fa és fémipari szakiskolán. Munkaalkalma nem volt Weiss Fehér Gyöngyvek és vágyai ismeros irányba tereltek.

Horvath Béla: Emlekeres Weiss Fehér Gyöngyre
Művészet, 1969. szeptember - 10 kap.

Weisz Fehér György

Egy linómetszettel szerepel a jelzett gyűjteményben.

A.B.: A Nyári-féle gyűjtemény; Műgyűjtő, 1971. 2. sz. 43. l.

M.D.4

Weisz Fehér György
festő

„A vak"
„A hid alatt" } repró

Horváth Béla: Emlékezés Weisz Fehér Györgyre.
Művészet, 1969. március – 10 lap.

Weisz György

Az UME /Uj Müvészek Egyesülete/ amolyan polgári baloldali társaság volt, amelyet a haladó müvészet eszméje tartott össze. Ide tartozott a müvész is.

Horváth Béla: Beszélgetés Fekete Nagy Bélával a Szocialista Képzőművészek Csoportjáról. MŰVÉSZET, 1980. március - 10. lap.

Weiss Fehér György

festő.

M.D.V.

1929-ben az Sparmüvészeti Fő-
iskolára került, itt 3 éven át az
grafikai szakosztályon is díszítő
szobrászaton képezte magát a
lebuhárug.

Horváth Béla: Emlékezés Weiss Fehér Györgyre
Művészet, 1969. szám - 10 cap.

Weisz / Fehér / György

1933 - 1937 között a Soc. Képzőművészek Csoportjának tagja.

Major Máté: Az építészet uj világa, Magvető, 1969, 438.1.

M.DK

Weisz Fehér György
festő

Amikor a Szocialista Munkás csoport megalakult tagja lett és részt vett munkájukban, különféle legális és illegális anyagot készített.

Horváth Béla: Emlékezés Weisz Fehér Györgyre, Múrészet, 1969. március – 10 lap

Weisz Fehér György

festő

M.D.V.

1932-ben tölt-főiskolással együtt mint kommunista gyanust letartoztatta a rendőrség. A főiskolát el kellett hagyna.

Horváth Béla: Emlékezés Weisz Fehér Györgyre, Művészet, 1969 március - 10 lap

Weisz Fehér György

festő

M.D.Y.

Alkotni mindössze 10 io adatott számára. Börtön, munkatábor kurtította az amúgyis szükre szabott időt.

Horváth Béla: Emlékezés Weisz Fehér Györgyre
Művészet, 1969. március – 10 lap.

Weiss Fehér György

festő

M.D.L.

A Szocialista Művészcsoport
tagja volt. Egyike a legjobbat
igérőknek. Vele is fiatalon,
brutalisan végzett a sors.

Korniss Béla: Emlékezés Weiss Fehér Györgyre
Művészet, 1969. március - 10 lap.

M.D.L.

Wein Fehér György
festő

Édesanyja iskolártatka fiát, 1919-ben
az V. kerületi főreáliskolába került,
ahol évvel később a Kereskedelmi Akadémiát látogatta.

Horváth Béla: Emlékezés Wein Fehér Györgyre
Művészet, 1969. március - 10 lap

Weiss Fehér György
festő

M.D.L.

Apját fiatalon elveszlette, özvegy anyja vazzással kereste a minden-napi élet et biztosító kis pénzt. A Lehel-tér nagy munkás-bérkaszár-nyájában nőtt fel.

Horváth Béla: Emlékeris Weiss Fehér Györgyre, Művészet, 1969. március - 10 lap.

M.Dk

Weiss Fehér György
festő

„A hid alatt" című linoleum-
nutszet egyik legszebb lapja. Az
ábrázolásban a világosságra,
tömörségre és kifejező erőre
törekszik.

Horváth Béla: Emlékezés Weiss Fehér Györgyre
Művészet, 1969. március - 10 cap.

M.D.Ly

Weiss Fehér György
festő

Rajzolt munkásokat, parasztokat.
Illusztrációk mellett művei jelen-
tős részét munkajelenetek tesik.

Horváth Béla: Emlékezés Weiss Fehér Györgyre
Művészet, 1969. március – 10 lap.

M.D.4

Weiss Fehér György
festő

Balladai feszültség járja át az „Öt szegény szól" c. művét, meg-
hökkentő műve „A vak", a „Forra-
dalom" - ~~[illegible]~~ és a „Nagyon fáj" - ~~[illegible]~~

Horváth Béla: Emlékezés Weiss Fehér Györgyre
Művészet, 1969. március - 10 lap.

M.D.K.

Weiss Fehér György
festő

Dolgozott ceruzával, tollal,
tussal, szénnel, pasztellel,
készített cink nyomatott és
sok linoleum metszelet.

Horváth Béla: Emlékezés Weiss Fehér Györgyre
Művészet, 1969. március – 10 lap.

M.D.V

Weiss Fehér György
festő

Egyre emlékeztető i dilli derű
ömlik el a „Budai dombok"-on.
Érzelmességet idéző fájdalmas a
„Vízpart"-on ennek műve.

Horváth Béla: Emlékezés Weiss Fehér Györgyre
Művészet, 1969. március – 10 lap.

M.D.K.

Weiss Fehér György
festő

Kiváló nevelettel foglalkozott
József Attila verseinek illusztrá-
lásával, és e területen mint
úttörő működött.

Horváth Béla: Emlékezés Weiss Fehér Györgyre
Művészet, 1969. március – 10 lap

M.D.Y

Weiss Fehér György
festő

A háboru során bevonultatták
és mint munkaszolgálatost a
frontra vitték, ahol 1944-ben
nyoma veszett.

Horváth Béla: Emlékezés Weiss Fehér Györgyre
Művészet, 1969. március – 10 lap

M. Dy

Weiss Fehér György

festő

A lírautól a balladisztikusón át a tragikusig minden hangot meg tudott ütni. Művészete nagy remé-nyekre jogosító volt.

Horváth Béla: Emlékezés Weiss Fehér Györgyre

Művészet, 1969. március – 10 lap.

M.D.6

Wein Fehér György
festő

1938-ban ismét elfogta a rendőrség bár a hiúgyani vádja alól tisztázta magát. Kistarcsára, majd Nagykanizsára internálták.

Horváth Béla: Emlékezés Wein Fehér Györgyre.
Művészet, 1969. március – 10 kap.

M.D.

Weisz Fehér György

festő

Derkovits, Dési-Huber, Masereel hatása

itt-ott érzédek művein.

Horváth Béla: Emlékeres Weisz Fehér Györgyre.

Művészet, 1969. miércoles - 10 lap.

M.D.V.

Weiss Fehér György
festő

Szabadulása után ujbol behaposzló-
dott a Szocialista Művészcsoport mun-
kájába. Ekkoriban grafikai tevékeny-
séggel foglalkozott, megjelent egy-egy
kiállitáson.

Horváth Béla: Emlékeres Weiss Fehér Gyöngyre
Művészet, 1969. március - 10 lap.

M.D.

Wein Fehér György
festő

Taiski közül barátságba került
Goldman Györgyel és Ránki
Roxi József.

Horváth Béla: Emlékezés Wein Fehér Györgyre,
Művészet, 1969. március - 10 kap.

Weisz György

grafikus

1929

Zimnik 1930

90. l.

ulat.

zágos bizótsága
tóságanak

Budapest.

kép felvételei között a
ek is vannak melyeket
lemmel megtekintés vé-
tóságnak bemyujtani,
választani okajtanak

MDK

Uj festők, uj szobrászok

Weisz György

Esti Kurir 1941. febr. 21.

Weisz György

keramikus

1926–28

Zsolnay 1930

90 l.

Torna
Tarkő
Tátika
Temetvény
Temesvár

Ungvár

Vágvár
Vép
Visegrád
Vinna
Vitám
Világos
Verestorony
versecz
Vajdahunyad
Vár Mentor

Weiss György

pesti nobrány

1805

l.

Schoenbelvárosi

10. l.

Pozsony.

A háttérbeli hegyeken in
a part mentén hajók kötöttek
hintóval, az előtérben pedig
szekér és hintó meg egy kette
élénkitik, kik közül a lovas

balra: (Ungarn.)
középütt: PRESBURG
jobbra: (Hongrie.)

legalól középütt: Vienne chez

Rm., mér. a rl. 3

140-95.

Weiss György

pesti nőbrász

l.

Schöenterézvárosi

5. l.

Mélophone VIII. 243.

Weisslyörgy

pesti szobrász

l.

Schoenjózsefvárosi

g. l.

Szeged h. n. IV. 96

MDK

Weisz Gyula

25o koronás II. pályadij

A párisi kiáll. katalog. ... pályázat. Műcsarnok. 1899. 25.sz. 397 l.

Weisz Ferenc
faszobrász
65 éves
(anginia pect.)
+ 1946. X. 26.
Rákoskeresztúri izr. temető

Halotti főkönyv

Weisz Gyula

festő

1890

Eimisk 1930

90. l.

...lek mellé leszem.

...nyers másolatok eredeti
...ogyságú nagyitásokat
...ugöért, ragasztva kemény
...llérért.

...tartós kiviteléért szava-

...üket várva maradtam

Öz

MÜLLNER JÁNOS né

Jónyképész—Illustrátor
BUDAPEST, Vig-utcza 11

1930.

...ykép.

Weisz Gyula
fametrző
1897.-99
Éimisk 1930
90. l.

min. iroda s. tiszt.

zzal

t ösz-

ása

ztár

etni. A miniszter rendeletéből:

i tanácsos.

A hivatalos másolat hiteléül:

Jarosy

min. iroda s. tiszt.

MDK

Weisz Gy.

Terve az Iparművészeti isk. kiállitásán. (Iparművészeti rajzcsoport.) Repr.

Magyar Iparművészet, 1897/98. 385.lap

MDK

Weisz Gyula

Magyar Iparmüvészet 1897/98. 396.l.

MDK

Weisz Gyula

Györgyi K.: Az iparművészeti iskola kiállitása.
Magyar Iparművészet 1897/98. 396.l.

M.D.K.

Weisz Gyula grafikus

Második dijat nyert művészi cimlappályazaton.
repr.

Cikk: Művészi Cimlapok.

Magyar Iparművészet 1899 évi 215.o.

MDK

Weisz Gyula

A magyar iparművészek törzskönyve. Magyar Iparmű-
vészet, 1903. 46-47 l.

Weisz Gyula

MDK

Az 1919 márc 31-én tartott gipsz- és kőszobrász értekezleten megválasztott öt tagu direktorium tagja.

E direktorium javaslata/1919 ápr.3/ a Szocializáló Népbiztoshoz műtermek szocializálására.

38-39.o.

M.T. Képz. Él. Bp. 1960.

Weisz Gyula

Dombormüvét kemény hangon birálja Lázár Béla: "A tavaszi tárlat" cimmel közölt beszámolójában.

Otthon, Bp. 19oo. évf. 6. füzet.
49-6o. lap

Weisz Gyula

Kisplasztikus

1894–98

Éinisk 1930

90. l.

Vác

Zaj
Zólyom
Zboró
Zólyom Lipcse
Znió

Zsámbék
Zsolna

1930 XI/25

MDK

Weisz (Betlen) Gyula

"Majd ha bánat eltemetve..." Dombormű.

Műcsarnok, 1900.tav.kiáll. 33.lap

Weisz /Betlen/ Gyula MDK

"Majd ha bánat eltemetve../ dombormü

Mücsarnok 19cc. tavaszi kiáll.

MDK

Weisz /Betlen/ Gyula, szobrászm.

"Majd ha bánat eltemetve..." Dombormü.

Mücs.- OMKT. Tavaszi kiállitás. 1900. Kat. 33.1

MDK

Weisz /Betlen/ Gyula

"Majd ha bánat eltemetve..." dombormü

Mücsarnok 1900. tav. kiáll. 33.1.

Weisz Gyula

nebrán

l.

Ruzicska Herend

63. l.

Bp. I. Fortuna – u. 7.

933.

ágos Bizottsága.

vány { száma: — 19
kelte: III/12. 19 33
beérkezése: III/14. 19 33

tek száma:

elintézett szám:

száma:

száma:

:

.....

Weisz (Betlen) Gula

Párís

Mincsarnok Hebrány
1900. Tav. Eiáll -

Lásd

Betlen Gula
alatt

Fangler József győri püspök levele

1794-ből VI. 146.

Weisz Gyula

kisplasztikus
a herendi porcellángyárban
kapott alkalmazást.

Értimisk 1898/99. 19. l.

Jeles eredményeiel
végbizonyítványt nyert.
u.o. 34. l.

150 frt államsegély
u.o. 34. l.

Izraelita kézmű- és földmív.
egylettől. 100 frt
u.o. 34. l.

Ismeretlen festő.
A XIX. századból.

710. Bem József.

látható, kissé fordul

Mellig, jobbra ~~néz~~ Keblét
bajusza és szakálla ősz, szemöldöke őszbe
zsinóros atillájának gallérja paszománt,

. Vászon, méretei 71: 57.8 c
Az 1848/9-iki szabadsághar
Átvétetett az 1896: IV: 8-

204. V. 5.

Weisz Gyula

100 ft államsegély

Értimisk 1897/98. 38. l.

Korvin Testvérek Nyomdája
Budapest.

Alulirott az „Országos Magyar Képzőművészeti Társulat" rendes tagjai sorába lépek, s a társulati alapszabályok 11., 12. és 13. §§-ai értelmében kötelezem magamat az 19..... évtől számitott, legalább három éven át évenkint husz koronát Budapesten a Társulat pénztárába befizetni. Kikötöm magamnak viszont mindazokat az előnyöket és jogokat, melyek ugyanazon alapszabályok szerint a társulat rendes tagjait megilletik.

Kelt.....

Aláirás:.....

Lakás:.....

Czim vagy állás:.....

Weisz Gy.

Vázaterve, repr.

Magyar Iparmüvészet

1897/98. 385. l.

Weisz Gyula

Kisplasztikai oszlás

Vára, repr.

Magyar Iparművészet

1897/98. 396. l.

B. 24.

WEISZ Gyula épitész

ERÉNYI Iván: Menyhárd István. Bp. : Akad.K.,
1990 65.p.
67 p.

ban megindult, közel k
lizmus-vita" sem tiszt
Szerdahelyi István fog
sem zárult le, hanem c
bármikor újrakezdhető

Meg kell jegyezni
rálása korántsem volt
szobrászat mércéje. Ta
gyorsabban mondott le
és adaptálta az egyete
a szürrealisztikus, as
lumsugalló emberábrázo
tására, szubjektivitás
kadt az a nézet, hogy

M. D. K.

WEISZ Gyula építész

Alpár-érem I. fokozat

T. E.: Alpár-éremmel tüntették ki a kiváló épitészeket

Magyar Nemzet 1962. junius 3. 3.1.

Weisz Gyula, [építész]

MDk

Az I. fokozatot kapta.

—: Alpár-éremmel tüntették ki a kiváló építészeket 12. l

NÉPSZABADSÁG, bp. 1962. jún. 3.

MDK

Weiss Klára

Paul Wegener, gipsz

Tersánszky J. Jenő, gipsz

Fiatal leány, gipsz

Tavaszi Szalon katalógusa, 1929. máj. 16 l.

M.D.K.

Weiss Klára, kerámikus

herendi szobrai:

Táncoló matyó lány 155 mm sinas
Táncoló matyó fiú 170 " " "

É.M. Árjegyzék. Herendi porcelán szobrok és dombromüvek. Bp. 20.old.

M.D.K.

Weiss Klára, szobrászmű

Női figura c. szobra szerepelt a „Herend 100 éves" kiállításon

34

"Herend 100 éves" kiállítás katalógusa.

Bp. 1939. 34.old.

Weiss Klára

Csoportkiállításon szerepelt a Nemzeti Szalonban.

M. H. 1932. XI. 25.

Weiss Klára

nobrán

l.

Arv. Csarnok 110. anke

Ear

lásd

Herczeg Klára

BEZDÁN. (Bács.)

Faluhely Paka pusztán.

Gerecze, 1906, 171 l,

Weiss Konrád

1731

l.

Eperjesy 1929

137. l.

301.

issé balra néz. Haja, szemöldöke, szeme,
lla barna. Atillája s lehajtott prém galléru
t, előbbinkis s azutóbbin néz nagy dis
meg. Felirata alól:

rtiter

zy de Galantha, S. C. Rqz. M. Consiliár:
Vivar: Conf: anex vice Gen: 1644."

: 14·5 cm.
ndéka 1824

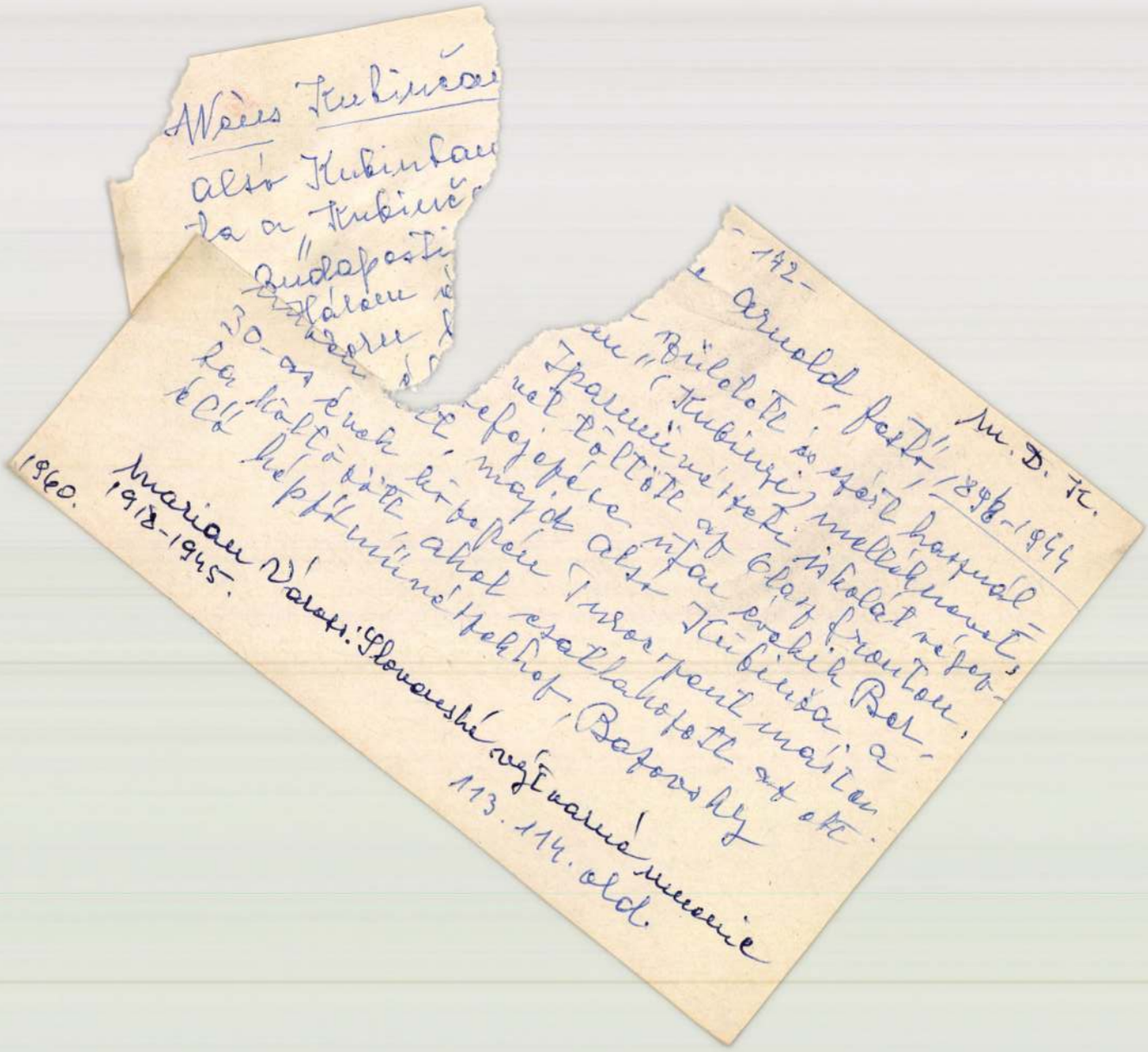

Wéns Kubinčan

alsó Kubinban

ka a „Kubinča

Budapesti

Három é

Zorn

30-as évek

ka költözött

élő

M. D. K.

-142-

Arnold festő 1898-1944

Bülelett és szert használ

(Kubinyi) melléknevet,

Iparművészeti iskolát végep-

vet töltött az Olasz frontou,

befejezése utan évekik Bor-

majd alsó Kubinča a

kőbeléu Turocszent mártor

ahol csatlakozott az ek.

képfőművészekhez, Bazovsky

Marian Váross: Slovenské výtvarné umenie

1918-1945.

113. 114. old.

1960.

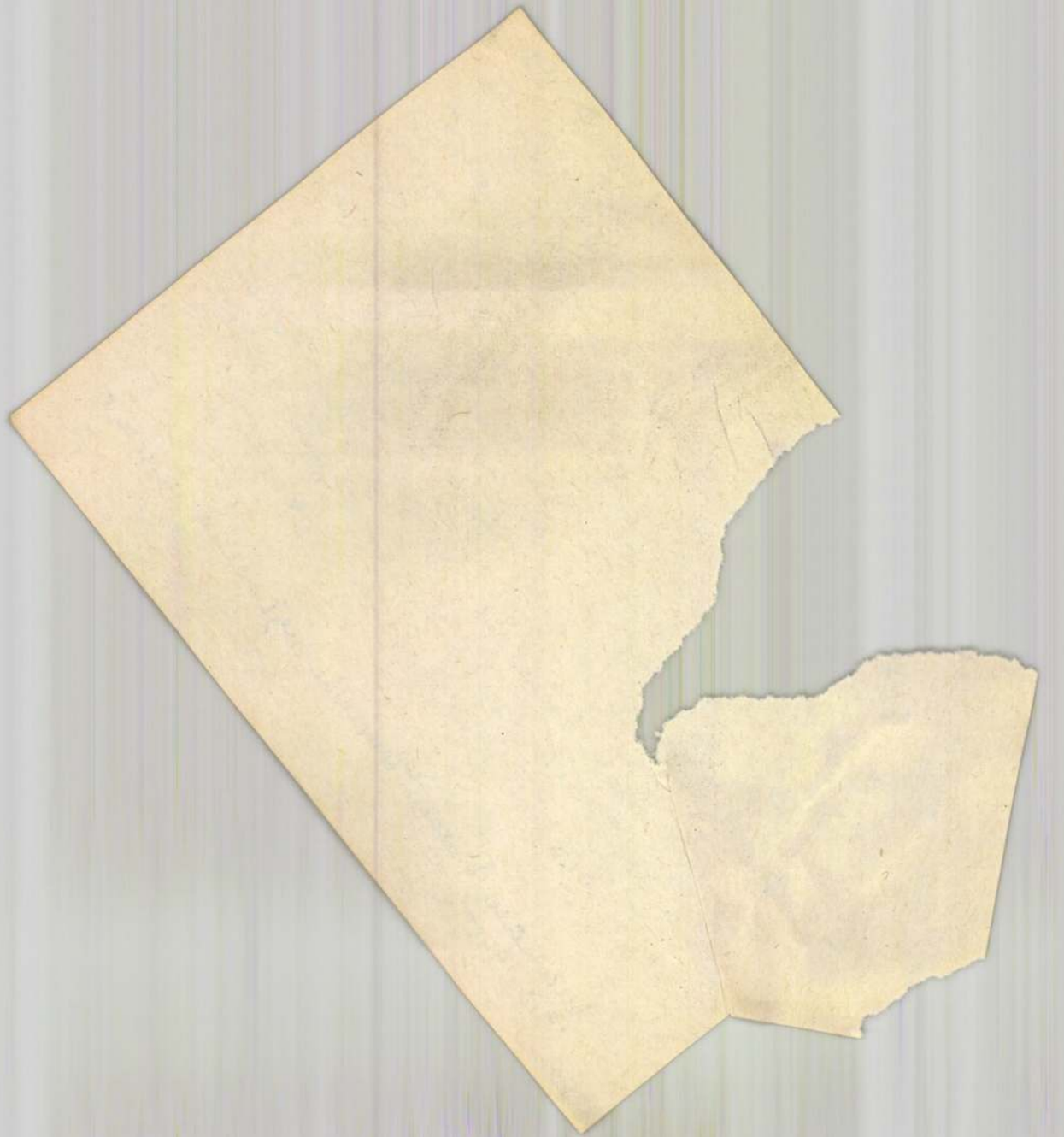

- 143 -

M. D. K.

Weiss Kubinčan Arnold, festő, 1898-1944

miloshop szorosbarátságfűzte, 1944 no-
vemberében deportáltáh, további vorsa
és halálának körülményei ismeret-
lek [illegible]etásai tudatosan kapcsolod-
ták a háboru utáni Szlovák művészeti
élet kép zőművészeti törekvé seibe.
Nyugtalan kaphodó lélek volt, állan-
dóan uj és ujabb művészi problémak
foglalkoztattak. Művészete tagatha-

Marian Váross: Slovenské výtvarné umenie
1918-1945.

113, 114. old.

- 174. - M. D. K.

Weiss Kubinčan Arnold, festő, 1898-1944.

Tatlanul Kokoschka Oszkár expresionista irányának nyomdokait követte. Sámos rajz, pasztel és olaj kép maradt hagyatékában. Majdnem mind gyorsan iprovizált váplatok hatását keltik. Inkább ötletességükkel hatnak, mint kvalitásukkal. — „Ló", olaj, 113. old.

Marian Váross: Slovenské výtvarné umenie

113. 114. old

Weiss Lajos
epiten
1907. VI. Izabella n. 7
Bpest

ERDÉLY MŰKINCSEI.

Weiss Margit

festő ??

lásd

Eppinger Lóránthné

Weiss M.

MKSz 1947

Weiss Márton né.

ötv.

Kőmagyötvj. 199.2

Weiss Márton

ötvös

belép. 1628. nov. 14

irod + 1679. jul. 14.

Gy. Brassó Erd. Muz.

384.

..... nevü munkás igazolta

a müvezető aláírása.

yezem:

agy helyettesének
rása.

– Endrényi Imre, Szeged.

Weiss Martin

ötvös

1628. mesterré lett.
1659. meghalt.

BRASSO
RE. 21. l.

Weiss Márton itj.

ötvös Brassó

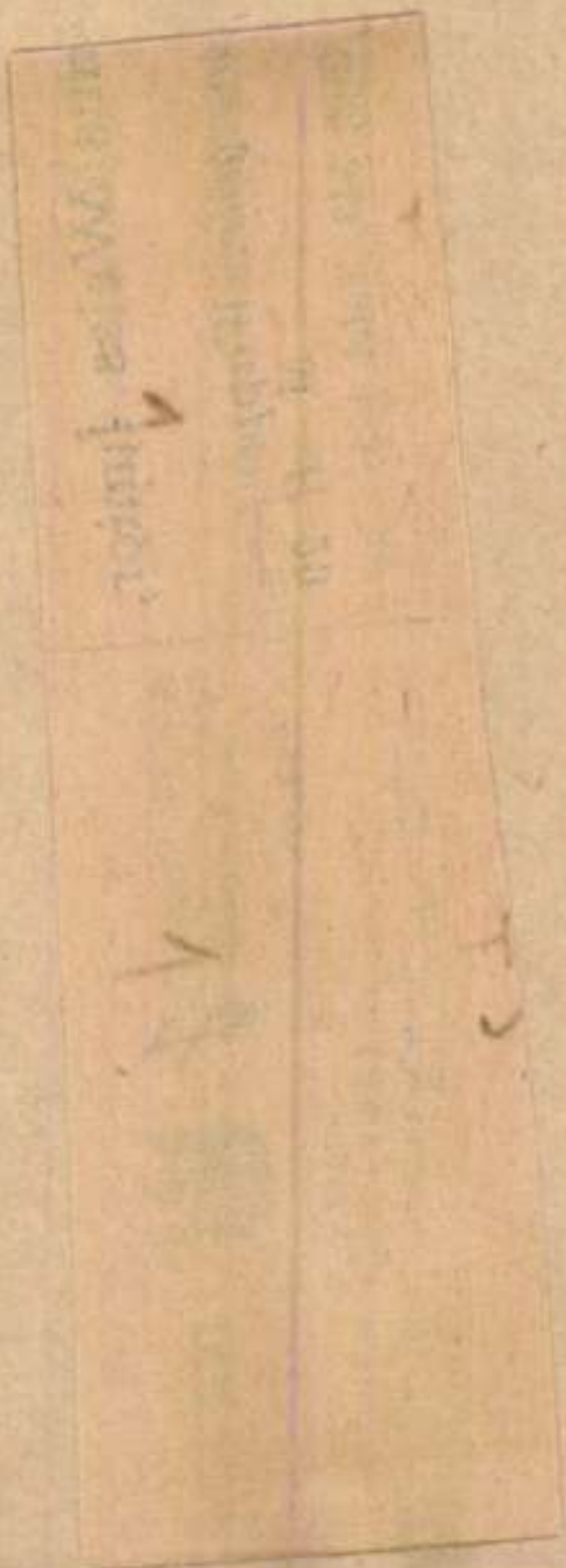

Kőrmagyőtvj. 34. l.

Weiss Marton itj

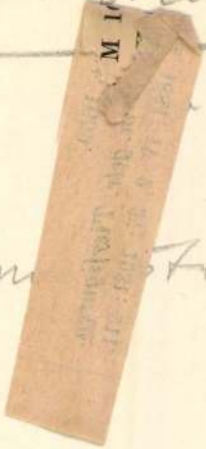

Kön[illegible]stoj. 200 m

Kőmagyötvi, 34. C

199

Martinus Weiss

Talpaspohár tréb. állato

Iparm. Múzeum — *Kunsto*

Weiss Márton, id

ötvös Brassó

.....nevü munkás igazolta

.....

a müvezető aláírása.

ezem:

.....

helyettesének

a.

Endrényi Imre, Szeged.

Weiss Pál

ötvös

belép. 1628. okt. 10.

irod + 1639. III. 28.

Gy. Brassó Erd. Muz.

385.

Weiss Paul

ötvös 1615

Sárd

Nyárfai Borsó 105

WEISS, Lorenz festő

Alsókaroupa, Mantéj 1795 185–186.

zkán pilléres

oldalán s a

só folytatódik

kor nyílt

a udvarának

askos

só

a udvarának

zba,

díszes

en metsző

íves

jtókeret,

tagozatlan

e vezetnek.

MDK

Weisz Margit

ae)
z ezüstös Duna, of.

3
gendélet az ablakban, of.

Szentendrei festők 1. kiáll. N.Szal.
1930. márc.

13 l.

96

Weiss Máton ifj.

ötvös

irod belép. 1638

† 1647. szept. 27

WEISS MÁTYÁS, posztósinas

Az adományozásokról szóló feljegyzések, ill. az érmek, tallérok adományozása 1781. apr. 16-án megszakad, mert ezt a tanács eltiltja helytartótanácsi rendelet alapján. 154. old

DAVIDHAZY ISTVÁN: A soproni posztósok legénycéhének társpohara 150. old.

Soproni Szemle, Helytört. folyóirat, XXX. 2. sz. Sopron, 1976

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedé

év

.....

a mühelyfőnök v
aláí

izta

8. sorsz. Mühelyi minta.

WEISS MÁTYÁS, posztósinas

Az adományozásokról szóló feljegyzések ,ill.az érmek, tallérok adományozása 1781.apr.16-án megszakad,mert ezt a tanacs eltiltja helytartótanacsi rendelet alapjan. 154.old

DAVIDHAZY ISTVÁN: A soproni posztósok legénycéhének társpohara 150.old.

Soproni Szemle, Helytört,folyóirat, XXX. 2.sz. Sopron, 1976

Weiss Márton ifj.

Ötvös

irod belep. 1638
+ 1647. sept. 27

Gy. Brassó Erd. Muz.

384.

...agyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191..... év

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére ....

nevü munkástársamat szóbelileg megbizta

Kelt ....., 191..... é

.....

tanu.

.....

tanu.

Weiss Martin

ötvös

1638. mesterré lett.
1647. meghalt pestis ben

BRASSO
RE. 21 l.

Weiss (Merten) Márton

ötvös 1628

László

Gyárfás Brassó 105

Weiss Merten senior

ötvös 1628–59

család

Gyárfás Brassó 323

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedé

.....

a műhelyfőnök v
aláí

8. sorsz. Műhelyi minta.

Weiss Merten minor

ötvös 1638-47

Lásd

Gyárfás Brassó 373

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhelyf

Miután keresményemnek 191..... év

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére .....

nevü munkástársamat szóbelileg megbiztam

Kelt ....., 191..... év

.....

tanu.

.....

tanu.

Weiss Paul

ötvös

1628 mesterré lett.
1639. meghalt.

BRASSO
RE. 2 il.

NYOMTATVÁNY

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

úrnak
úrnőnek

Budapest

MEGHÍVÓ

a

KORVIN MÁTYÁS

MAGYAR-OLASZ EGYESÜLET

KÖZGYŰLÉSÉRE

az Országos Magyar Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—35) dísztermében folyó évi június hó 24-én, hétfőn délután 6 órakor

Gerevich Tibor
elnök

Franklin-Társulat nyomdája

Weiss Pál

l. Györgyi-magépítőm. I.

33. l.

498. CSÉSZE ALJJAL, porcellán, Leitl
diszitésssel. A csésze hengeres, szög
rozettás diszü relief-arany öv két ké
felsőben lefelé hajló akantuszlevelei
szegi. Az alj hasonló diszitésü, közep
genthal-korszak.) — Schale mit Unt
Die Schale ist zylindrisch, mit eck
reliefgürtel in zwei Streifen geteilt.
blätter und Perlengehänge. Um den
thal. Wien, 1799. A csésze mag. : 6 c

499. AZ INDISKRÉT HARLEKIN, szi
zaton enyelgő pár ül, a nő a férfi ö
A nő virágos szoknyát és piros derek
fekete térdnadrág, zöld mellény és fe
tarka kabátot hord. Kék kardjegy.
Harlekin, farbige Porzellangruppe.
der Erde liegend, hebt den Rock de
Meissen, um 1740. M. : 15 cm.

500. BÖLÉNNYEL KÜZKÖDŐ KUTYA
talapzaton, a futó bölényre két kuty
forditja, nyakát lehajtva. A talapzat v
Meissen, 1740 k. — Auerochs mit H
Der Ochs wendet den Kopf nach lin
14 cm.

a. Négyzetes, plasztikus, virágos talapzaton, bal lábával
t tart. Ruházata hasonló az 504. számához. Kék kard-
sen, 1740 k. Kaendler mintája. — Bergmann, farbige
Reliefblumen gezierten Sockel. Der linke Fuss schreitet
die Figur eine Hacke. Kleidung ähnlich zu Nr. 504.
M.: 19·8 cm. Irodalom: Meissen, Festschrift. 32. old.
Illusztr. XXXV. tábl.

a; négyzetes, plasztikus, virágos talapzaton, jobblábával
e félcipőben, fekete térdvédővel, fehér nadrágban, vörös
nyszegélyü fehér kabátban, fekete hátsóköténnyel). Fején
Rex) monogramm, annak jeléül, hogy Erős Ágost részére
t tart. A „Bányász" sorozatból. Talpán kék kardjegy
30—40. — Bergmann, farbige Porzellanfigur, auf viereckig
id dargestellt. Am Kopf grüne Kappe und AR (Augustus
Rechten hält die Figur eine Schriftrolle. Aus der Berg-
1730—40 Irodalom: Ernszt-aukció XIII—XIV. 947. sz.
Illusztr. XXXV. tábl.

ellán. Fején felhajló szélü kalap. Sárga félcipőt, világos-
d. A kalap szürke szinü. Kék kardjegy. Meissen, 1740 k.
llanfigur. Mit lichtgelber Hose, grünem Rock und aufge-
eissen, um 1740. M.: 16·5 cm. Illusztr. XXXIV. tábl.

ska. Kerek, virágokkal diszitett talapzaton, fekvő bárány
ában, virágos diszü lila derékban, felhajtott szélü ibolya-

Weiss Pál

belsőépítész

l.

Tér és Forma.

1936. 225. l

226 l

Weiss Pál

építész

A PESTI MAGYAR KERESKEDELMI BANK TISZTVISELŐI SPORTEGYESÜLETÉNEK EVEZŐS KLUBHÁZA.

Tervezte *Weiss Pál*. A klubház úszó vaspontonokra épült, földszintjén csónakszín, emeletén társadalmi helyiségek és öltözők készültek. Az egyszerű szerkezetekkel megvalósított sportház külsejében azzal igyekszik kifejezni rendeltetését, hogy homlokzatain a hajóépítésben használatos formák jutnak érvényre.

Magyar Kultúrszemle

1939. I.–IV. 52. l.

Weiss Pál

úszó - cverős hára

Repr.

Kentiku Sekai

1938. dec.

Sinkentiku

1938. dec.

(1-től 199-ig.)

Weiss Pál

építész

irod

Labò, Mario: Architettura e arredamento del negozio. Milano, 1937. Kèppel.

Weisz Pál

Iparmüvészeti Iskola
Kaesz Gyula tanítványa

l.

Tér és Forma
1930. 55 i. l.

GYAR
biztositó
ASÁG

Weiss Pál

építész

A Lipótvárosi Casino sporthálózatának terve

III-dij.

Repr.

Művészet

1938. 22. l.

Weis Orbán

ägyüöntö

1550

l.

Hadtört. Közl

1927. 138. l.

Weis Orbán

ágyúöntő 1550

l.

Hadtört. Közl.

1893. 388. l.

MOB könyvt.

:83 cm.-- Lelt.sz.4611.-- Vétetett
sz.leirat szerint 700 K-án.(1122-
junius 20-án (1250-913).-- Elszá-
(1223-913).

n.408-913
22-913-[illegible]3
lelt.10785.

Weis Orbán

aquarint[s]

1563

l.

Hadtört. Közl

1928. 424. l.

850. *Magyar katonák*

A szent Orsolya mar
freskó részlete, a melyen,
magyar katona látható, k
szakállt visel, jobbját fele
ifjúhoz beszél, míg a hátt
szakállas férfi, kinek jobb
le figyelmünket. A hátu
figyelnek, hogy a kardját
mit mond? Az ifjaknak l
a derékon öv szoritja, a
dugták; a Nagy Lajos kor
hajló széles karimával csü
illetőleg csíkos gallérral fele
keresztvasa egyenes és kosá
gomb van.

Fresco, méretei 133 : 65 c
1897-ben 134 K-án (210–897).
7-én. — Elszámoltatott 1897
Az elszámolást jóváhagyta az
rozat (216–898).

Kifüggesztésére vonatkoz
da Modena után: Viseletkép (I
szász király követségéből).

Jegyzet. Az eredeti frescó
Zoltán szerint Carlo Linzi.

Weisz Orbán

királyi aggiunto

l. 1557

1568

Hadtört. Közl.

1928. 420, 421. l.

Várdai-család ~~[illegible]~~ VII. 138.

Weiss Oscar

építész

l. Sombathely

Váljnbal

571. l.

Weiss Orban

beszterczebányai aggiunto

1557, 1568.

l. Hadtört. Közl

1928. 420, 421. l.

424. l.

10.664/1925
szám.
III/b.

Az 1925. évi 7

ján Önt az 1925. évi jul

VIII.fizetési osztály A.

Egyidejüleg i

sz. rendelethez csatolt

tése kiutalványoztassék.

Budapest, 19

A minis

M. D. K.

WEISS Mihály festő

Szül. 1733 Nagyszeben, megh. 1784 no.

W. János festő fia

1777 Nagyszeben Brukenthal Múz.

faliszekrény festése

Garas XVIII. sz. 150, 261. l.

Weiss Mihály
festő

WEISS MIHÁLY, festő. Az előbbinek fia A XVIII. század első felében Nagyszebenben született, 1756-ban nőül vette Zeck Mihály leányát, Erzsébetet, s ezzel 1790. körül bekövetkezett haláláig Nagyszebenben élt. —329.

Művészet 1909. 411. l.

Kanna, fedeles, 1634-ből, a feketehalmi

cig. ev. templom tulajdona

IV. 82

W. S. Heimische Künstler. Korrespondenzblatt. 1884. VII. 52 és 77. 1.
— Hermannstädter Handels-, Gewerbe- und Reise-Kalender v. Jahre 1790.

Weiss Mihály, festő. A XVIII. század első felében Nagyszebenben született, ahol atyja János, jómodú festő volt. 1756-ban hőül vette Zeck Mihály leányát, Erzsébetet, s ezzel ~~együtt~~ 1790 után bekövetkezett haláláig Nagyszebenben élt.

Weiss Merten minor

ötvös 1627

lasd

Gyárfás Brassó 109

A városkép

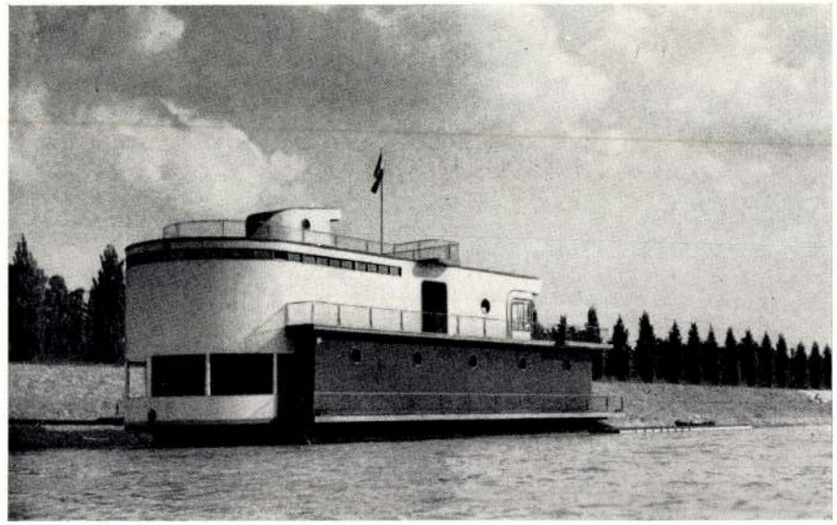

Maison flottante d'un club au Danube.

Ha festő szól hozzá építészeti kérdésekhez, alighanem azt várják, hogy kizárólag „festői" szempontból bírálja el, hogy merőben a festő szemével nézze a városképet. Ez azonban kissé egyoldalú szempont volna, nem is a festő, hanem a másik részéről, aki a festőt holmi csodabogárnak képzeli, képtelennek arra, hogy szubjektiv festő mivoltán túl, átfogó szempontból is tekintsen egy témát. És először is: mi az, hogy „festői"? ez a szó már annyira elcsépelt, hogy semmitmondóvá vált, illetve tág értelmezhetőségűvé. Egész más, ha azt mondjuk, hogy művészi szempontokat, művészi bírálatot alkalmazzunk az építészeti benyomásokkal szemben, amelyek egy nagy város képében elénk tárulnak. És ezzel kapcsolatban mondhatom, az építészet eléggé másnemű művészet mint a piktura. Mint festőt, igen korán érdekelt a városmotívum s már legkorábbi termelésemben erősen domináltak a városmotívumok; de, hogy egy városban bolyongva, a házakat mint házakat, tehát építészetileg nézzem, ez inkább később vált szenvedélyemmé. Párisban többízben jártam nagy időbeli hézagokkal és nem emlékszem, hogy első odaérkezésemkor az lett volna fontos élményem, ami legutóbbi kijutásomkor: hogy az út fáradságát félretéve, el is felejtve, bolyongtam és óraszámra néztem a házakat, az architekturát, mely épp Párisban igen sok örömöt és aránylag kevés esztétikai szenvedést okoz az érzékeny szemlélőnek. Bár aki szereti a házakat elnézni, még a csúnya házak közt is elszórakozik: csak házak legyenek. Ez az architektonikus érdeklődés.

Tagadhatatlan, hogy minden nagy városban több a csúnya, mint a szép architektura. A sivárság, az ízléstelenség jobban dominál — legalább is kvantitative — a városképben, mint a szépség. Főleg azokra a városokra áll ez, melyeknek építkezésében igen nagy fellendülés volt a XIX. század közepén s második felében, szóval a Biedermeier és Biedermeier utáni epigonizmus idejében. Ez volt a talmi, a parvenűség, a stílusutánzatok kora általában a művészetben s nevezetesen az építészetben (nemkevésbbé az iparművészetben is). Érdekes, századig, sőt empire-ig — addig az ezt követő kornak megvolt a maga stílusa, formaadása, mintegy a maga kifejezési nyelve: kezdve az antik kultúráktól, majd gótikán, röneszánszon és barokkon át a XVIII. századig, sőt empire-ig — addig az ezt követő korban egész a legújabb időkig nem volt egy korszerű stílus, hanem stílusok — rendelésre. Az építész raktáron tartotta a stílusokat s a meggazdagodott fűszerkereskedő rendelhetett gótikát, barokkot, röneszánszt éppúgy, mint ahogy a lakásában magáról s családtagjairól à la Van Dyck- vagy à la Gainsborough-portrét festett neki a szolgálatkész festő. Az ipari forradalom után bekövetkezett nagy gazdasági fellendülés annak az osztálynak erős térhódításával járt, amelyet a szociológiában polgári osztálynak, az ízlés terén parvenűnek nevezünk. A háború alatt és után a parvenűség, Frau Pollak által megszemélyesítve, rengeteg élc és irónia céltáblája volt; de ha meggondoljuk, a parvenűség igazi ideje, amikor a bélyegét sokszor végzetesen rányomta a városképre és művészetre, a polgári XIX. század volt, a „Victorian era", a ma már elismerten ocsmány, közröhejt keltő londoni Albert Memorial ideje.

Persze óvakodnunk kell az általánosításoktól, a túlságos leegyszerűsítéstől, formuláktól, hiszen ez a kor, az epigonizmus is termelt szép építészeti műveket, pl. hogy mást ne említsek, a pesti Vigadót, mely szinte iskolapéldája a stílusutánzó epigonizmusnak és azért mégis jellegzetes és vonzó, sokkal inkább mint az Országház, melyen érzik valamennyire a építészeti tankönyv, a katedraszag, éppúgy mint teszem azt a firenzei Dóm XIX. századi, „korhű" gótikus homlokzatán, mely első látásra nagyon tetszett nekem. De éppen ez a baj, túlhű, túlságosan „hamisítatlan gótika", ez adja neki azt a bizonyos tankönyvszerűségeť. És misem illusztrálja jobban azt, amit fentebb mondtam, mint azok a szebbnél-szebb barokk homlokzat-tervek a firenzei Dómhoz, melyeknek elbájoló, festett fa-modellei a Dóm háta mögött lévő Museo del Duomo-ban láthatók. A barokk építész a gótikus dómhoz se tudott más homlokzatot tervezni, mint barokkot, nem volt benne meg az a simulékonyság, amire csak a XIX. századi kollégája tett szert, csak ennek lett gyászos privilégiuma, hogy rendelésre szállított, tetszés szerint, gótikát, barokkot, röneszánszt, vagy — horribile dictu: német röneszánszt. Nem tudom miért, de a német röneszánsz-

Casa di club flottante nel Danubio.

a fokozott hőszigetelés szempontjából falain és menyezetén tapétázott celotex borítással lett ellátva. A nem járható tetőfelületek presskies, a terraszoknak kiképzett tetőfelületek bőrlemez fedésűek, tölgyfa védő rács-padlóval. Csónakszínben, öltözőkben hajópadló, a társalgóban és mellékhelyiségekben linóleum, zuhanyozókban à la Mettlachi burkolat van; az utóbbi helyiségekben a falak eternit borítást nyertek. Melegvízszolgáltatás elektromos hőtárolók útján történik.

A csónakszín alapterülete és esztétikai szempontból nem a legkellemesebb belmagassága a tárolandó csónakok számából és méreteiből következett. A többi helyiségnél azután érvényre juthatott a célszerűség és kényelem.

A csónakszínnel egy szinten lévő északi fedett terrasz a sportolóknak egy naptól védett helyet biztosít. Az emeleti társalgó részben egybenyitható a déli terrasszal. Az öltözők magasan elhelyezett ablaksora a szekrények egymás fölött 2 sorban való elhelyezését tette lehetővé. Az építmény rozsdavörös és csontszínű, a korlátok és ablakkeretek zöldszínű olajmázolással készültek.

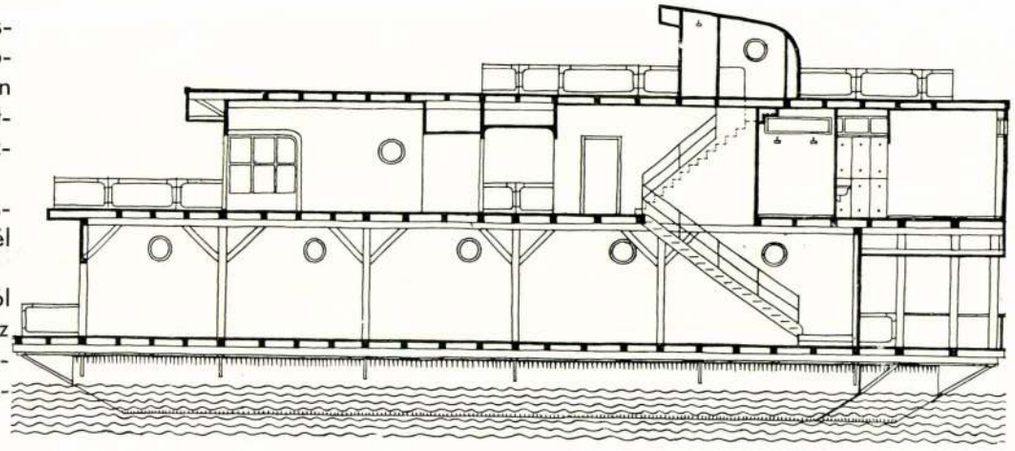

végig az olvasót a fejlődésnek ezeken az egymásba kapcsolódó fonalain s hasonló ragyogó eleganciával csoportosítja a város életét, arculatát térben és időben meghatározó tényezőket. Megkapóan elemzi például a városi alaprajzot. Három vonalból indul ki: az egyenesből, a kanyargó görbéből és az ívszerű, burkoló görbéből. Ebből az egyszerű kezdetből rövid néhány oldal után eljut olyan bonyolult probléma kifejtéséig, mint Páris tarka összetételű városképének értelmezése. Külön fejezet szól a közvetlen topografiai környezet, egy másik a távoli tájakhoz viszonyított, tehát a forgalom szempontjából jelentős fekvés szerepéről — az utak problémája egészében ehhez kapcsolódik — ismét egy más fejezet a város testének szerkezetéről, szerveinek természetes kialakulásáról, elhelyezkedéséről és működéséről. Mindenütt hagsúlyozza, hogy a dolgok értékelése korok, illetve a kultúra jellege és színvonala szerint változó, ezért minden fejezeten belül történeti fejlődéssorokat rajzol és sok példát említ mindenféle tájból és korból, köztük különösen sokat Nyugat-Európából, de a Földközi-tenger vidékéről és Európán kívüli tájakból is.

A könyvnek csaknem 250 oldala az ókor városával foglalkozik. Az egyiptomi városban nemcsak az élet rendeződik az istenség, a halálára készülődő fáraó köré, hanem ennek megfelelően a város szerkezete is. Az asszir-babilon városban az élet központja a despota, a város testéé annak palotája. Egy központ köré rakódó, testben-lélekben egyenmű tömegek ezek a városok. Ezzel szemben a hellén világban a demokratikus társadalomnak sokszervű, ennek megfelelően tagolt testű város felel meg. Ez az egyes fejezetek alapgondolata, ám a részletes kifejtés során számos városegyénnel ismerkedünk meg, azok részletes egyéni történetével. Szemünk előtt bontakozik ki az egyes városok élő szervezetének fokozatos fejlődése, szerveinek növekedése és differenciálódása, aminek vázolása során a szerző anyagi és szellemi tényezőkkel, azok egymásra gyakorolt ismétlődő kölcsönös hatásával egyaránt számol. Különösen mesteri Athén élettörténetének rajza: látni, hogyan használja ki fokról-fokra a számban gyarapodó, életformákban, kultúrában gazdagodó, egyre bámulatosabban szerveződő athéni nép a környezet rejtett lehetőségeit; hogyan bővül ennek megfelelően a várostest formakincse új és új rendeltetésű építményekkel s milyen bámulatosan símulnak ezek az új testrészek egyrészt a térszín sajátságaihoz, másrészt térbeli elrendeződésükben az egész szervezet igényeihez. Szerves városfejlődés ez, amely egészséges: célszerű

Mineralwasser-Betriebsgebäude auf der Margareten-Insel in Budapest.

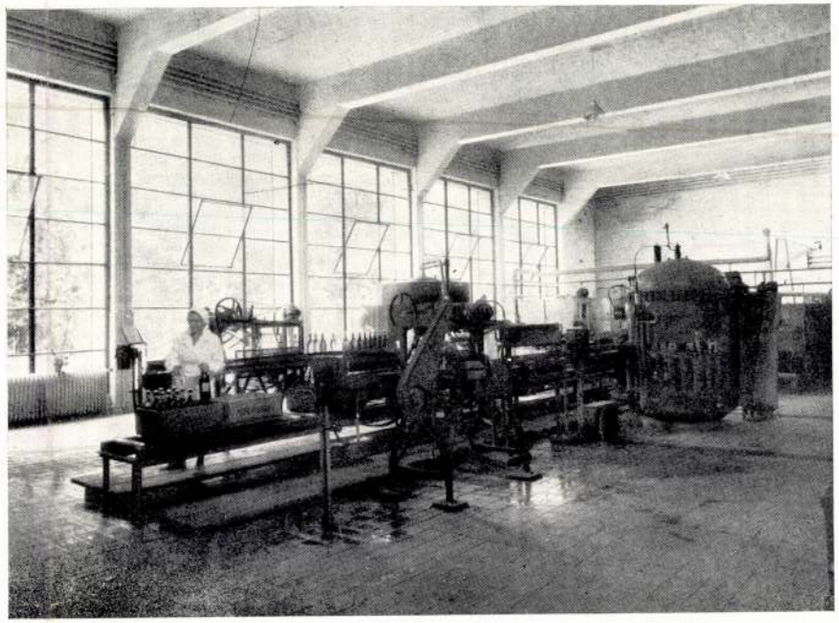

Arch.: **P. Vidor.**

Foto: Pintér Zsuzsa.

és a tájba való harmonikus beilleszkedése révén esztétikai értelemben is szép. Nem kevésbbé sikerültek azok a fejezetek, amelyekben a hellenisztikus kor városait ismerjük meg: azt a különös kapcsolatot, amely Hellász és az Oriens elemei között létesül, minden vonatkozásban, így a városok életében és képében is.

A szerző minden fejezet végén összefoglalja a gyakorlati urbanista számára levonható tanulságokat. Egész munkája legfőbb tanulságának azt tekinti, hogy a város élő szervezet lévén, ahhoz mint ilyenhez szabad csak hozzányúlni. Az igazi urbanista olyan orvos, aki a gondjaira bízott egyént egyénileg kezeli, ismeri annak egyéni multját és életfeltételeit és — csak komoly esetben nyúl az operáló késhez. Marcel Poëte nem hisz az egyszersmindenkorra érvényes urbanisztikai receptekben: az egészséges városnak mások a létfeltételei, egész szervezete és egyes szervei is ma, tegnap és holnap. A magunk részéről még hozzátehetjük, hogy a könyv sorai számos olyan tanulságot is rejtenek, amit a szerző nem foglalt összse a fejezetek végén. Az ókor városaiban a mai város nem egy eleme már ott rejtőzik; ezeket az urbanista kibontakozásukban ismerheti meg. Érdekes dolgokat olvashatunk a négyzetes utcahálózat keletkezésének misztikus és racionális gyökereiről, ennek a formának felbukkanásáról és vándorlásáról térben és időben, vagy a hellén és hellenisztikus város belső rendjének nem egy szembetűnő különbségéről: amott a zeg-zugos háztömbök tömegében a társas lét minden szerve, minden középület az utakat mágnesként vonzó külön gócpont, akár az agóra vagy a kapuk környéke, ahol hemzsegnek az árusbódék; a hellenisztikus városban megjelenik a széles sugárút, ahol az árkádsor különböző rendeltetésű épületeket fűz egybe: középületeket, lakóházakat és üzletek sorát.

Az urbanista számára írt várostörténet ez a könyv, amely rengeteg adatot, tárgyi ismeretet közöl; művelődéstörténet ez, amelyben a város egész teste mint az intézmények, a társadalom és az egész kultúra függvénye, térbeli kifejezője jelenik meg. A könyv bevezető fejezetei pedig a város lényegét minden oldalról megvilágító olyan elméleti alapot nyújtanak, amit városaink életének egyetlen tevékeny alakítója sem nélkülözhet.

Mendöl Tibor.

A „Pesti Magyar Kereskedelmi Bank Tisztviselőinek Sportegyesülete" evezős-clubháza

Tervezte: **Weiss Pál.**

Kivitelezte: Dunavölgyi Csónakházak és Kishajóépítő r. t. (Weiser Béla)

Az építmény célja és rendeltetése már címéből kitűnik: vizisportot kedvelő tisztviselőknek, — kik mondhatni életük igen nagy részét főképp ülő foglalkozás mellett töltik — sport és társadalmi otthont adni.

A klubház a Margitsziget nyugati oldalán, a Palatinus-strand fölött van kikötve, tehát jól és gyorsan megközelíthető s éppen mert fekvése ilyen kedvező, beosztásánál tekintetbe kellett venni az evezős tagok családi és társadalmi életigényeit.

A klubház alaprajzi elrendezése lehetővé teszi párhuzamosan, de elkülönítve a sport és társadalmi életet. Az északi és déli terraszok, a körülfutó folyosók, a külön napozóterrasz, a belső és külső lépcső, mind módot nyújtanak a sport és napfény, hely és kilátás élvezetére. A hajószerű átjáróból közelíthető meg úgy az összes helyiség, mint a felső napozó-terrasz.

Az építmény három úszó hengerből álló merevített vaspontonon nyugszik, amely lehetővé tette az épület egyszerű ácsszerkezettel való felépítését. A külső és belső falfelületek egyszerű gyalúlt hornyolt deszkaborítással készültek, kivéve a társalgót, amely

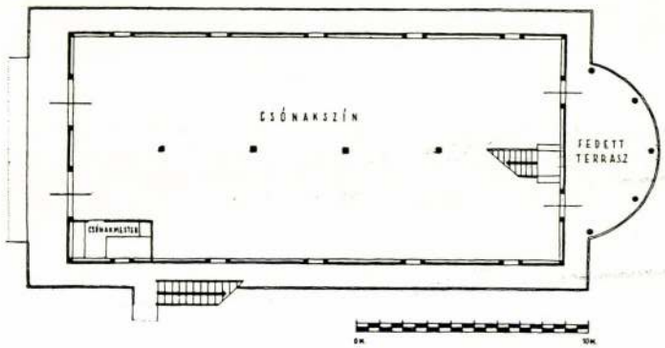

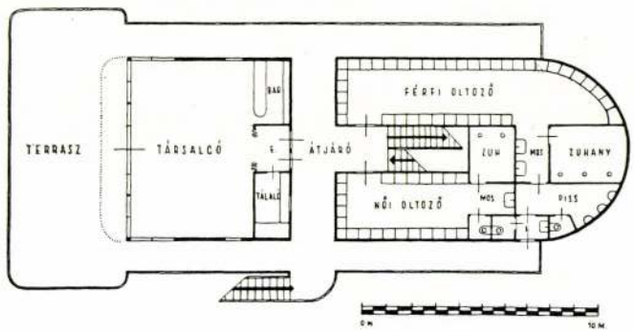

Alsó és felső emelet alaprajza.

Ruderklub in Budapest.
Arch.: **P. Weiss.**

Tér és Forma
1938-8-9.

Weiss Rarsö

ejusen

1907. VII. Rottenbiller

u. 10.

61

Weisz Rezső

műépítész 67 éves korában Budapesten meghalt. Huzamosabb ideig működött a közmunkák tanácsának műszaki osztályában és vagy 12 bérházi palota építkezésén vett részt. Különös szeretettel dolgozott román stílusban és ilyen irányban legsikerültebb munkálatai a Gellért-hegyi díszítések. A közmunkák tanácsának megbízásából ő tervezte el a Kossuth Lajos utcai Standard palota tervrajzát.

Pesti Hirlap 1918 január 8.

(Halálozás.)

U. 1690.

dott, hullementő emlős állatok; mellüszőnk visszafelé hajlanak és sokszor hatüszőnk is van. Hátuluszonyuk csökevényes. Testükön alig van szőr. Ide tartoznak a fogas (*C.*, pl. a delfin (*Delphinus delphis*), narval (*Monodon monoceros*), nagyfejű cet (*Physeter macrocephalus*) és a szürke (*C.*, pl. a grönlandi bálna (*Balaena mysticetus*).

Cetoris parilus (lat.), hasonló, azonos körülmények között.

Cetorum consuo Carthaginem esse deletandam (lat.), egyébként úgy vélem, hogy Karthágót el kell pusztítani. Így fejezte be senatusi beszédeit Cato Maior. Akkor alkalmazzák ezt a szállóigét, ha egy dolog feltétlen szükségességét hangoztatják.

Cethegus, l. *Cornelius Cethegusok*.

Cetinje, Montenegro egykori fővárosa, Cattarótól a Lovcsenen keresztül nagyszabású műúttal összekötve. 6000 l.

Cetvető v. *cethegyűr* (Spermaceth). Zsíros anyag, mely a cet koponyája és gerince között és mellett a hátúszóval szemben halmozódik fel. Az elő állatban folyékony, halála után kristályosan megszilárdul. Egy-egy állat 5000 kgr.-ot is ad. Gyertyát, kenőcsöt készítenek belőle s fülsiketítők állatszenkészítéshez is.

Ceuta, Város Spanyol-Marokkóban. 35.000 l. Erősített fekvése.

cementet, az azon is túl égetett anyagból finom őrlés útján portlandcementet kapnak. Ma már csak az utóbbit használják. A jég (*C.*, víz és fagyallő, de csak hosszabb idő után égi cl a kellő szilárdságot. Újabban gyártanak ú. n. gyorsan kötő c.-et is, amelyik pár nap alatt kellőképen megszilárdul. Ezeket főleg használtól állítják elő.

Cemete. Kis-sárosho z tartozó, régen ismert fürdő. Csak újabban jelentős.

Cenci (csenesi), *Beatrice* (1577—99). Mostohaanyjával és mostohatestvérével társulva meggyilkoltatta kegyetlen atyját, emiatt kivégeztek.

Centúri (csentr-) *Társaság*. Dessy Antal, Hlemtle Vince és Leszkovszky Andreas alapították Pesten. Az olasz trecento mesterével nyílt törekvésű társ. magy. művészek egyesülete.

Censor. Római magistratus. Kétten voltak. Főfeladatuk a vagyonbecslés (census) alapján az állampolgárok összeírása volt. Ezenkívül az erkölcsök feletti felügyelet.

Constochova. Lengyel zarándokhely. 78.000 lakos.

Census. A rómaiaknál a polgárok családi állapotának és vagyonának ötévenkinti hivatalos összeírását, összeírását jelentette; a régi magy. jogban részint adót, részint kamatot jelentett. Újabban a választói jogosultság meg-

III. 224. Weiss Rudolf, 16 éves, izr., szül. Miskolcon, Magyarországon, atyja kereskedő, II. előkészítőosztály, 1885 okt. 28.

Som 1861

Weiss Rudolf, festő; szül. 1869-ben Miskolczon, hol atyja kereskedő volt. Már 1883-ban a münchení képzőművészeti akadémián tanult.

Somogyi Miklós: Magyarok a münchení képzőművészeti akadémián. Művészet. 1912. 186. l.

rc. D. R.

WEISS Simon kőfaragó

Hartbergben

1625. Körmend, szerződése Batthyány Ferenccel kőfaragó munkákra, ajtók, ablakok, oszlaptalapzat és kapitelek-re á 12,- forintért

1627. Körmend, szerződése Batthyány Ferenc özvegyével kőfaragó munkákra

Ugghány: Barokk szobrászat... Bh. 1959.

I. 298.

Weiss Stephan

1861

l.

Eperjessy 1929

30.l.

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

33495/5

Dr. Szentiványi Gyula

titkár

B

Lágy

WEISS, Thomas építőmester

ld.

KOPPÁNY Tibor: Gótizáló tendenciák a magyarországi későreneszánsz művészetben. = Collectanae Tiburtiana. Szerk. Galavics G. et al. Szeged : JATE, 1990 459.p.

Weiss Tibor,

ungvári

l.

Ungvári Weiss

Tibor

MKSz 1947

TOBIASS WEISS, textilfestőmester

Az 5.függelékben a lőcsei festők céhlevelét találjuk 1715-ből.--A 6.függelék a lőcsei céhhez tartozó mesterek névjegyzékét tartalmazza 1608-tól 1869-ig.
E mesterek egyike volt:
73.-Tobias Weiss, Kaissmarckt. 15.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARCABONA, A Xantus János Múz. évkönyve, 16. Győr, 1974.

Weiss Vicky (Viktor)

magyar karikaturista nekrológja. –
B. J. Művészet, 1966. 7. évf. 6. sz. 46. l.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1969.3.sz. 243-284.l./

283. l.

Weisz Viktor

A. J. Vicky halála (A magyar származású Weisz Viktor karikaturistáról) - Tükör 1966. márc. 8.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1969.3.sz. 243-284.l./

276. l.

Weiss Zsófia

textil

1928–29

Einnisk 1930

90-l.

min. tanacsos.

r Lajos s.k. min.tanácsos.

hivatalos másolat hiteléül:

Jaross

min.iroda s.tiszt.

Weiss Zsófia

sexsiles

1931 végbiz. jó.

Iparm.Isk Évk

1930-34. 47. l

19. szám.

APOSTOLI KERESZT, (253—254. kép)
aranyozott ezüst, háromkarélyos szárvégekkel. Előoldalon ezüstből öntött Krisztus-test, fenn pelikán, balról Mária, jobbról Szent János evangélista, alul a bűnbánó Magdolna domború félalakja. A keresztszáron kék rekeszzománc. Hátoldalon niello-képek, középen a Madonna, szárvégeken evangélisták szimbolumai.
Magassága 32 cm.

Az INRI-tábla XVII. századi. A zománcosgombú nyelet Simor prímás készíttette, Bécs, Anders 1875.

Francisco Francia bolognai festő és ötvös műve, XV. sz. vége (Gerevich T. meghatározása.)
Estei Hippolit prímás révén került Esztergomba. Először az 1553-as leltárban.

Bock 133—135. l. — Vasárnapi Újság, 1856., 324. l. (Képe.) — A korona és a koronázási jelvények. Vasárnapi Újság, 1867., 179. l. — B...: Das apostolische Kreuz in Graner Domschatze. Mittheilungen der k. k. Central-Commission. XIV., 1869., LXVI—LXVII. l. (Képe LXVI. l.) — A Mittheilungen... AÉ., 1870., 92. l. — Henszlmann: A bécsi 1873. évi világtárlatnak magyarországi kedvelőinek régészeti osztálya. Bp. 1875—76., 188. l. (Képe 189. l.) — Esztergomi kincsek. Esztergom III., 1876., 20. és 25. szám. — Árvízkárosultak, 1876., 45. l. 1517. szám. — I. A.: Magyar mű- és történelmi emlékek kiállítása. Századok, X., 1876., 510. l. — A műtörténelmi kiállításról. Vasárnapi Újság, 1876., 327. l. (Képe 325. l.) — Dankó 71—74. l. (Képe VIII—IX. tábla.) — Irodalom. Egyházművészeti Lap, I.,

Weisz Zsófia

Lektil

1928 - 31

Iparm. Isk Évk.

1930 - 34. 46 l.

dísszel. Gótikus. Talppereme és csészéje And
bécsi ötvös műve 1871-ből. A hatszö
száron ihesus és o maria. Alul a talpperem
Acquisitum renovavit Joan. Simor Primas
Eppus. Strigon. 1871. Északmagyarországi mun
1480 körül, 1871-ben megújítva.
A szakolcai Szent Mihály-plébániatemplom
Simor prímás szerezte, 1871.

Árvízkárosultak. 1876., 45. l., 1498. szám.
I. A.: Magyar mű- és történeti emlék
kiállítása. Századok, X., 1876., 511. és 547
— Dankó 77—78. l. (Képe XV. tábla.)
Irodalom. Egyházművészeti Lap, I., 188
350—351. l.— Pulszky Károly: Magyarhc
sodronyzománcls emlékek. AÉ, XIV., 188
17. l. — Pulszky Károly: Az esztergomi
egyház kincstára. AÉ, XIV., 1881., 286. l.
Hampel: A középkori sodronyos zomá
hazánkban. Művészi Ipar, II., 1887., 13
és 154. l. — Hampel: Egy fejezet haz
ötvösségünk történetéből. AÉ, VII., 188
124—125. l. (Képe 107. l.) — Tört. Főcsopo
1573. sz. — Mihalik József: Régi haz
ötvösműveink. AÉ, XVI., 1896., 343. l. -
Czobor: Egyházi emlékek a történeti kiáll
táson. Bp., 1898., 52. l. — Forster: Magya
ország műemlékei. II. kötet, Bp. 1906
286. l. — Esztergom vármegye ... Bp. é.
154. l. (Képe.) — Gerevich PA, 188.
(Képe 192. l.) — Lepold—Lippay 37. l. -
Lepold Katalógus 25. sz.

SZARVSERLEG, (247. kép)

bölényszarv, aranyozott ezüst talppal és foglalatta
Három grifflábon áll. Födőjén újabb lovag lánd

B WEISZ ZSUZSA

Balatoni táj akvarell

Fiatal képzőművészek ifjúsági kiáll. 1955

Weiss Zsuzsa

Nagy Tibor: Győzött a póros munka az ifj.építészek és képz.művészek kiállításán. ÉV. 1952 ? nov.5. 4 l.

Weissbarth (Urban) Orbán

fegyverkovács (?) Sopronban

(Schwertfeger)

1770-ben vegrendelkező

1773-boltja van a

Várkerületen.

Csatkörl.

rs Länderstatuen.

e der Gemäldegalerie zu Kassel.

X

...sbarth Orbán, Kardmüves M 13 K

Csehországi szül (Rosenau). 1755-ben lett soproni polgár. 141. old. 7. jegyzi

Csatkai Endre: A soproni késgyártók. 141.o.

Soproni Szemle, Helytört. Folyóirat. 1955. Kiadja Sopron Város Tanácsa

Weissberger Artur

butorterverö

1908

Éirnisk 1930

90·l.

amit a következő feltét

Ezen mellékelt kis
felvételeiről 18×24 c/m n
készítek, darabját 3 pe
kartonra 3 pengő 60 f

A képek rendes és
tosságot vállalok.

Vagy becsü rendelés
kiváló tisztelettel.

Budapest augusztus 2.

Mellékelve: . . . . . db. fe

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
364 1930 szám
Érk.: 1930 év ... hó 12 n.

Árajá

Műemlékek Ors
Tekintetes Igazga

Véhai férjem fény
mellékelt fénykép felvétel
bátor vagyok azon kérel
gett a Tekintetes Igazgat
hogy netán azokból ke

Weisse Béla MDK

Mellszobor, gipsz

Műcsarnok 192o-21 téli kiállitás

Weisse Béla MDK

Mellszobor, gipsz.

Műcsarnok 1920-21. Téli kiállitás

Weisse Béla

Münchmark
1920 – 21. téli kiah. – 167

Segesvár h. n. V. 97.

Weisse Béla

MDK

Az 1919 márc 31-én tartott gipsz- és kőszobrász értekezleten megválasztott öt tagu direktorium tagja.

E direktorium javaslata/1919 ápr.3/ a Szocializáló Népbiztosnoz műtermek szocializálására.

38-39.o.

M.T. Képz. Kl. Bp. 1960.

Weissberger Koloman

geb. Nagykanizsa 1864

Bildhauer

1880-87.

Bècsi akadèmia
Ujhàzy

Munkásgimnáziumi Könyvtárak V. 69, 71.

Weiszberger Kálmán

nobrát

nul. 1864. máre. 14-én

Nagykanizsán

lásd

Fleischer Bécs

95. l.

Csaplár Aladár, tanítóképző-intézeti
tanár IX. 76.

Weisse Ernő

nobrazi Bpest

Tagja az Iparművészeti

Társulatnak

Művészi Ipar

1889. 55. l.

Weisse körajzoló

l

Magy N M Liszt

3. l.

Köröséri (Szeged) iskola (melletti ásatás) VII. 247.

Weisse Ernö
Nobrázt

l.

Müveści Ipar
III. 97. l.

ában egy nemzet fejlődő művészete szár-
nyait kibonthatja, ez az az éltető napsugár,
mely a szeretetteljes érdeklődés, az erkölcsi,
valamint az anyagi elismerés melegével istá-
polja a művészet virágfakadását, és a művé-
szeket, akik az alkotás édes gyönyörűségei
közt vajudó lelkük csillogó foszlányait
szórják szét az emberek közt, a minden-
napi élet sorvasztó gondjaitól fölmentve,
őket lelkes ihlettel és kitartó munkával
elérhető magasabb célok felé sarkalja.

De annak, hogy a közönség *ilyen*
legyen, elengedhetetlen föltétele az, hogy
az egész társadalom szelleme magasabb
szférákban mozogjon, hogy az emberek
ne merüljenek el teljesen az önző érde-
kek s az anyagi élvezetek kultuszába, ha-
nem a szép, az igaz és a jó iránt is
komolyan érdeklődni, lelkesedni tudjanak
hogy a művészeket az ő szálfinomságok-
ban szétfoszló lelkivilágukba követni, őket
megérteni és hangulataikat átérezni tudják,
hogy még legverejtékesebb küzdelmeik
közepette is metafizikus szükségletükké vál-

Weisse Ernő

nobrán

l.

Művészi Ipar

II. 256 l.

rosban lakó emberre, mint arra, ki a szabad természetben többször mefordul. Ne lázadjon fel senki elementáris erővel azon, ha egy képen ő neki a szokottnál melegebb vagy hidegebb tonusokat lát, vagy akinek az illuzió kedvéért csak local tonusokra van szüksége, s a reflex színekben nem telik gyönyörűsége. Mert a szín a legszubjektivebb az egész festőművészetben. Ezt nem lehet úgy kánonokba verni, mint tették a német akadémiákban, ahol a szín szerepére és jelentőségére alig adtak valamit, vagy ha igen, úgy azt mondották a kezdő növendéknek szigorú, fontoskodó arccal:

— Ha erdőt festesz, akkor ezt a színt hasz-

1899 junius 25. 23. sz.

arnok

zőművészeti Társulat lapja

teszti
rics Dezső
kár.

A Társulat tagjai ezt a lapot ingyen kapják. Nem tagoknak előfizetési ára egy évre két forint.

maga a — remény. S e kettő úgy egybeolvad, miként két szerető szív.

A nyár sokkal dúsabb, életteljesebb, többoldalu érzéseket támaszt. A pezsgő élet látása megment a szenvedélyes vagy ábrándozó érzelmektől. A páráktól duzzadó levegő az idegeket jobban elbágyasztja s azok csak valami erős külső inger hatása következtében lesznek érzékenyek. Ha valaki pl. hosszabb ideig járkál nyári időben az Alföldön, a folyton ismétlődő képek láttára, bizonyos zsibbadtság vehet rajta erőt. De mondjuk, hogy erdőhöz érkezik s íme, az izzó nap aranysárga sugarai az erdő dús zöldjén áttörve, a leveleken bizonyos reflex színeket hoznak létre, melyek azután bizarrságuk révén az idegeket ujra kellemesen érintik.

Weise Ernő

bpesti zobrák

l. Művészi Ipar

1891. 12. l.

MDK

Kolozsváry Sándor, Weisz István, szőnyegszövő.

Magyar szőnyegek. repr.

Nádai Pál; Ház, kert, napfény. Bp. é n. 95.l. Képpel.

Weisz Jakab épitész

MDK

épitész

A bpi Artézi fürdő épitésének... Épitő Ipar. 1905. 45.sz. 370 l.

MDK

Weisz Jakab asztalos

Margittay E: Lakásmüvészeti kiáll. Magy. Iparmüvészet 1912. 135 l.

Weisz Hermann

dácsókeszi bádogos MDK

Az 1899-es tűzvész által megrongálódott galgagutai ev. templom helyreállitásánál dolgozott.

208.o.

Gonthon:Nógrád. 1954.

Weisz Hugó

Tájképei és más artisztikus felvételei kitünnek, -irja Kun Imre: "Fényképészeti kiállitás az Iparcsarnokban" c. ismertetésében a tárlatról, melyet Bodor Aladár iparmüvész rendezett.

A HÉT, Bp. 1921. juli. 21.
XXXII. évf. 17. sz. 285-286. lap.

Weisz Ignác mérnök
építén

M.D.U.

bentercebányai.

A hařinai tylom ujjáépitésének
terveit készitette.

Entz G. Hařina románkori templomai.
Művtört. Ért. 1954 1 n. 30-31.

W e i s z Ince festő
/Kassa, 1816/

M Ű V É S Z E T
XII.évf.1913.
284.
"Kassán polgárjogot nyert müvészek"

Győr

(nem Ignác ?)

Weisz Ince festő származási helye/XVIII.sz.vége/

MŰVÉSZET
XII.évf.1913.
284.
"Kassán polgárjogot nyert művészek"

Weisz Innocens

1816. Innotentius Weisz rom.-catholicus pictor Jaurino oriundus, uxoratus.

Kemény Lajos: Kassán polgárjogot nyert művészek. Művészet 1913. 284. l.

1801. Christianus Lebrecht e regia montana civitate Borussica Königsperg dictus oriundus, cand.

Weisz Istvan

leisd

Exlibr 58

_____ *műhely.*

yfőnökség!

ov _____ hó ____ n történő kifize-

_____ indokából személyesen meg nem

_____ szamu _____

tam.

évi _____ hó _____

_____

sajátkezű aláírás és munkásszám.

~~Bor Pál~~

Ünnes
Lett
2

Weisz István

utóbbi szönyegszövő

Magyar szönyeg

Repr.

Nádai Pál

Ház, Ert, napfény!

Bp. é n. 95. l.

Kiszel

Tk. 281.

II
596

281—300. Widemann Elias után.

Működött 1640—1660 közt Wienben, Prágában és Pozsonyban.

Húsz régi magyar vezér és hivatalnok.

281. *Majthényi Mihály.* Mellig látható, kissé jobbra fordult, tojásdad medaillonban. Haja, szemöldöke hosszú, bajusza és szakálla fekete; szeme barna. Prémkucsmáját ékköves forgó díszíti. Magasvállú mentéje kékesszürke és rajta öt nagy díszgomb van. Felirata alól: »*Non omne qvod licet honestum*« és a kép körül: »*Michael Maytheny de Kesselekő Tabulae Regiae Assessor, Anno 1649*«.

Vászon, méretei 18·4 : 15·1 cm. — Ált. Képt. 150 (1). — Gróf Csáky László ajándéka 1824.

Weisz Lipót.
festő
1798. Pozsony.
Piarista pap.

Lásd: Illyés Ágoston

Kolozsváry Sándor, festőm.-ip.müv. terve után

készitette: Weisz István, ip.m.

Modern magyar szünyeg. Kép. 18.1.

Modern magyar szönyegek.
Magyar Iparmüvészet. 1931. 18.1.

Weiss János

nagyszeben festő

1766

lásd

Rotordszárny

161. l.

mű.

1.87
1 köt. 8°

Rózsa

Miklós

A magyar impresszionista festészet

1.–299.M.

Weiss János festő. A XVIII. században (1728–1774.) Nagyszebenben élt, hol a reispergassi szomszédság jegyzőkönyveinek hitelessága szerint, háza is volt. Fia: Mihály, szintén festő lett.

W. S. Hermische Künstler. Korrespondenzblatt. 1884. VII.

Weiss János

szebeni festő
1755-ben festette Hat-
vani István tanár arc-
képét, a debreceni ref-
kollegiumban van.

Ecs Debrecenikepésk
95. l.

Országos Hadsegélyező Bizottság IX. 147

Weiss János

festő XV. n

l.

Wickkanaidóm

21. l.

Weiss Janos

festo-

c

Roth Sieb. Alt

88. l.

arlament megválasztására.

gtonban nyilvánosságra hozták a szovjet

Észak-Irán ügyében. A Szovjetunió az a

szautasitja, hogy része lenne a szepara

itja, ahol szovjet megszálló hatóságok

a kerül a sor, hogy kifejezetten az irá

gységet december 13-án hozzák forgalomb

g rövidesen megkezdi Krug von Nidda bú

ol rádióban hosszabb előadásban méltatt

élának 8-ik évfordulója alkalmából.

Weiss János

nagyszebeni festő

oltárképe 1766-

szövétnségi templom

L. Arch. Ért. 1917

91-l.

Weiss János festő

Magyar Nemzet VI. 1950 okt. 3. 4. l.

M. D. K.

WEISS János festő

Nagyszeben 1728-74

1766 Sövénység, főoltárkép Krisztus keresztén, szign.

Nagyszeben, Vierwand generálisnak dolgozik

1772 Debrecen, patika tábláit festi, ozanyoki arcképeket restaurál

Garas XVIII. 77 150, 195, 261, 266, l.

Weiss János festő

WEISS JÁNOS, festő. 1728—1774. között Nagyszebenben élt, hol a reispergassei szomszédság jegyzőkönyveinek tanúsága szerint háza is volt.
—328.

Művészet 1909. 411. l.

Kétmáki ötvöscréh hitelesítő jele

IV. 83.

MDK

Weiss János festő 1766

Roth V.dr.: A szássebesi oltár

Archiv des vereines ziebenburgische
Landeskunde.1903.

Weiss János (?)

Szent István és Arany-
szájú szt. János
Kassai szobra.
Repr.

Kampközépkfaszobr.

194. l.

Mellék alakok az
eperjesi főoltárról
Repr.
u. o. 195. l.

fenti mühelye

Mária oltár 1490 k.
Berkiből.
Repr.
u. o. 196. l.

fordult és áfrár

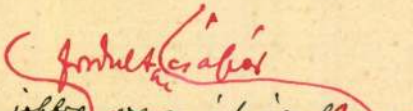

issé jobbra ~~van~~ ábrázolva ~~a~~ ablakon át lát-
jobb kezében ~~[illegible]~~ kendő van s balját úgy
gas turbánját lófarkak díszítik, bajuszt és kör-
sén a gombolók sürüek, derekát öv szorítja torrel,
Felirata a kép alatt három sorban:

II,

der Türken

a vonalzeretnek 15:10 cm.

140/95 No 250.

Weiss János

eperjesi tanzobrán

és kassai szobrán

l.

Kampinkörép tanzobr.

147 - l.

...si menetből.

...át vivő Bedekovics Lajos ~~[illegible]~~ ...
...era fordulta, ágaskodó ~~[illegible]~~ lovon látható ~~[illegible]~~
alak és a lobogó czeruzarajzban, a ló tussal, ...
...karó pedig aquarellben van keresztülvive. Tőlül jobbra
...e feliratokat olvassuk: „Baron Dedekovich."
...– „Croatien" – „roth u. weis" – „Kämmerer Uni-
...it Gold."

..., méretei a papiromak 39: 24·8 cm.

...3484 (...).

140/95 № 235.

Weiss János ?

Az eperjesi főoltár
nobrai
1492 előtt
Repr.

Kampkőcepik fanobr.
190, 191. l.

Kassai királynobrok
1480–90 k.
Repr. u. o. 192. l.

Eperjesi főoltár
mellékalakjai
1492. előtt
Repr.
u. o. 193. l.

ülve, kissé jobbra ~~nézve~~ fordultan ábrázolt csánár, ablakon át látható.
tha beszélne s baljával térdére támaszkodik. ~~Fején~~
l, bajusza és körszakálla hosszú. Szűk újjú köntöse
palástja prémmel bélelt. A kép körül húsz
Felirata a kép alatt három sorban:

Türken
5.

tei a vonalkeretnek 15·3 : 10 cm.

46

140/95 № 249.

Weiss János

nobrátt

az eperjesi főoltár

mestere

l.

Horv Mátyáskori

167. l.

ANDREA ADY

Fehér János

Képfaragó

MAGYAR MUVESZET

1928. 688. 691. 693

fafaragó

Divald K.: A Szépmüvészeti muzeum kisszebenüstárnyas oltára.

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási

vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Fehér János

Massai Képfaragó

XV–XVI. sz.

lásd

Weisz János alatt.

Divald Kornél Eresztette el Fehér-nek

MAGYAR MŰVESZET

1928. 688 l.

1893

Mag.?

172

jász-négy gerincet s innen folytathatja útját akár a Dobogótető, akár a

s természeti
ek fölött a
ék.

yéből jutha-
val szemben
z utat addig,
at meg nem
föl a Nagy-
yújjú torony
a a lehordó

tás nyílik a
ben, egyfelől
gnyúlványai-
sötét foltok-
ap, a szerte-
ják a távoli

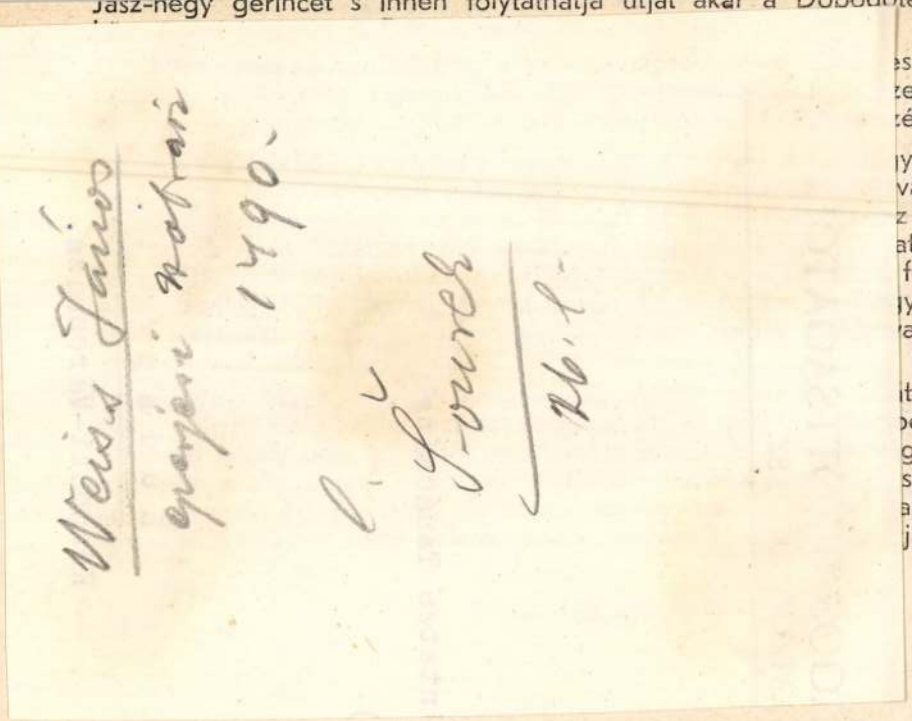

a Duna felé, azt az imént említett s olykor szekérnagyságú kőgörgetegek sejtetik.

A patak szélén keskeny legelő pászták. A vízparton messziről kéklő nefelejcs szegély. Itt-amott szinte sárga a kőfenék a magasra nyurguló ökörfarkkóró tömegétől, melynek kénsárga fürtös virágcsomócskái, mintha meg-megelevednének s elhagyva az anyanövényt, libegve táncolnának a napsugárban. Kénsárga pillangók raja ez, mely a déli órák izzó fényében ott táncol a virágfürtök fölött.

A völgy kigyóként kanyarog. És a sínpárok hű kísérői a kanyaroknak.

A Lukácsárkán túl, mély szakadék fölött vezet el a sínpár. A gerendákból összerótt, viaduktszerű, karfátlan hídon áthaladva, jobbra kanyarodunk, s bár itt is, ott is tilalomtáblák függnek a fákon, közvetlenül a híd után belépünk a toronymagas sudarú erdőbe.

A gyertyán és szil erdő csaknem a patakig terjeszkedik. Olykor-olykor el is vesz a meder fölé hajló fák között: csak a csacsogása, mormolása hallik. Az út szélén 8—10 méternyire elfutó szederbokrok szövevénye. Tüskés indáik mintha fűzve volnának hófehér csillagcsomócskákkal, melyek tündökölni látszanak a sziporkázó sugárözönben.

Amint elértük a patak sziklás medrét, a kényelmes kocsiút hirtelen elvesz. Alig pár ölnyi sikátorrá szűkül. Jobbról, balról meredeken aláeső,

Weiss János

Kassai nobrász 1492

l.

Gerevich László

A felvidéki nobrászat stílusfejlődése -

Bp. 1943

15. l.

MOB 3648
kat.

Weiss János
faszobrász

az eperjesi templom
faszobrai.

l.

Šourek

410 – 412. sz.

ÖZÖNSÉGE ÉS A NAGYSZALONTAI
ET NEGYEDIK ÉVTIZEDE HIVEN
EMLÉKÉT: MEGSZEREZTE SZÜLŐ-
ÉS A CSONKATORONYBAN ŐRZI
ZÓ EREKLYÉKET. :: :: : ::
DULÓJÁT KÖLTŐI DICSŐSÉGÉHEZ
SÉGGÉ ÓHAJTVÁN TENNI :: ::

JS HÓ 2-ÁN

NEPÉLYT

MELYRE

yszáyas Bizottságát

TTEL MEGHIVJÁK

IÁN gróf
édnöke.

TATÁR BALÁZS
az egyesület elnöke.

DEBRECZENI ISTVÁN
az egyesület jegyzője.

Nagyszalonta.

M.D.K.

Weiss János, fafaragó

Kassai műhelyéből származónak tartja szerző – minden valószínűség szerint, – azt a Berki-i (Rokycany-i) faragott oltárt, melynek képét a 12. táblán – egy részletét pedig szinesen a 13. táblán közöl.

Aggházy Mária: Alte Holzfiguren in Ungarn,

Terra-Verlag - Akadémiai Kiadó, Bp.1963. 40 l. 87 t.

20. old.

M.D.K.

WEISS, Johann

A debreceni Nagytemplom Péchy Mihály által 1803-ban készitett első tervének rajza. /6.repr./

Balogh István: A debreceni Nagytemplom.Bp.1962. 14.l. /Müemlékeink/

M. D. V.

WEISS, Johann

Terv a debreceni nagytemplom-
hoz — (1803) elbeltités

Kathy Imre: „Debrecen város" 600
éves

Magyar Építőművészet 1961. 6.sz. 54.

Johann Weiss

A általa kénitett (1803) első debreceni Nagy templom tetven nagyeltek későbarokk faragásos díszítőelemek

A képzőművészetek Debrecenben

1961 87 oldal

M.D.K.

Weiss , Johann

A Nagytemplom első terve, 1803, repr.

Balogh István: Debrecen, Bp. 1952, 43.l.

M.D.K.

Weiss János

nagyváradi rajzprofesszor , barokk jellegü templomtervet küld Debrecenbe.

Balogh István: Debrecen, Bp. 1952.

41.1.

Weiss János

eperjesi kapfárogó

l.

Gerevich Lánlós

A felvidéki nobránat
stilusfejlődése
Bp 1943. 15. l

A vár fölötti dombon a Zichyek XVIII. században pompás
zett gyönyörü kastélya áll, melynek falába egy, a szomszéd Inotán lelt ró-
mai domborműves sírkő van befalazva. A felíratos sírkő Aurelius Dialó
veteráné volt, ki a Galba császár által alapított I. segédlegió Arrabonába
küldött cohorsában szolgált és hadi éveinek kitöltése után itt telepedett le a
gyógyítóerejü, dúsvizü Inotán.

A kastély nagyszerü parkja érdekes természeti ritkaságot őriz. Ugyan-
is a park egy elkülönített részében hatalmas, megkövesedett törzsű cryp-
tomeria — tobozos ciprusfa-féle tönkök hevernek, melyek valószínűleg
a közeli lignit bányából kerültek ide, hol tudvalevőleg álló helyzetü, el-
kovásodott szövetü cryptomeria törzseket fejtenek ki az amúgy is több-
bé-kevésbbé fásszerkezetű lignitből.

Várpalota északi részén, a temető mellett, egy völgy torkolik a köz-
ség utolsó uccájába: a Várvölgy, mely Mátyás király hajdani kedves szik-
lavárához Bátorkőhöz vezet. A kezdetben tágas völgy, — melyben
apró, bogárhátú házikók hosszú sora húzza meg magát — egyre szűkül
és lassan egész kanyonszerűvé válik. Jobbról-balról mindjobban tornyo-
súló dolomitfalak ácsorognak s a napfényben ragyogó dudoraikkal, mély
repedéseikkel, remek árnyékrajzaikkal, olykor ferdén előreeső lapjaikkal,
a legszebb látványok egyikét nyujtják. Vad sziklavilágot, megmászhatatlan
törmelléklejtőket, amelyek közt járó olyannak látszik, mintha parányi han-

Ezalatt az a
Dübörögnek a
vérgőztől párás
veteló üvöltése:
válasz: peractum

A szolgák p
és haldoklók te

Aztán más
földre. Meggyuj
az aréna föltúrt
megkoszorúzza
szór a nép közé.

A programn
tömeg. A kiömlő
folytatását. És C
legyen az isteni
viadalt.

II. Valentiniá
nia földjén lassankint kiélte magát a romai drulom, s mikor távol Keleten

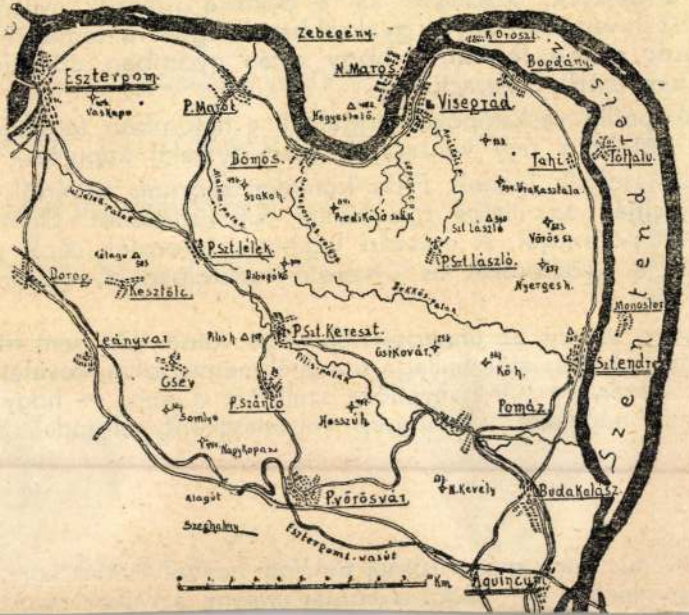
Zebegény
Esztergom
Vaskapu
P. Marót
N. Maros
Hegyestelő
Visegrád
Bogdány
Tahi
Tóthalu
Bömös
Szakoh
Predikáló szám
Vrakasztala
Sz. László
Vörös sz.
P. Szt. lélek
P. Szt. László
Nyergesh.
Dorog
Kesztölc
Monostor
P. Szt. Keresz t.
Csikovár
Köh.
Szt. endre
Gsév
P. Szántó
Somlyó
Hosszúh
Pomáz
Nagykopasz
Budakalász
P. Vörösvár
N. Kevély
Alagút
Szeghalmy
Esztergomi vasút
Aquincum
Km.
Szentendre-sz.

M. D. K

WEISS, János vajtonás

1803. barokk-jellegű kuplomtáro.
a debreceni Nagytemplomhoz (Rép)

Bobogh István. Debrecen, 41. l. 43. l.

Weiss (Beisz Vász) János

ötvös

1812 dec. 16 1828 Győr

Pestről jött.

Kapnagyaronötvösök 47 l.

Liszt Ferencz.

Derékig, balra néz, nyakker
és egy elejü ~~végig~~ kabátja végig
alatt:

FRANZ LISZT

Am., mag. 12.

Szn. 51-99.
135-99-1.

stílusa kapcsolatban áll külföldi szobrokkal, s hogy Németországban járt. A kassai művészeknél hagyomány volt, hogy tanulni, dolgozni, művészi látókörüket kitágítani külföldre mentek, s az új áramlatokat belekapcsolták városuk művészetébe. A régi kassai művészet együtt haladt a külföldi fejlődéssel, s ez is képesítette rá, hogy a Felvidék vezető iskolája legyen.

Tisztán az időrendet tekintve, még egy mester, Weiss János jöhetne számításba, mint a főoltár szobrainak mestere, más körülmények azonban ennek ellentmondanak. Weiss János Alexandernél fiatalabb volt. Neve először 1491-ben fordul elő.[88] Valami nagy keresete nem lehetett. 1494-ben házat vesz ugyan, de kifizetni nem tudja. Pénzügyi zavarokkal küzd, többször tesznek tilalmat házára. A városnál közgyűlési tagságnál magasabbra nem vitte, Alexandernél kevésbé nevezetes, kevésbé tekintélyes mester volt. Két, azóta elpusztult, vagy elkallódott művéről maradt fenn okmányi tudomás. Kisebb helységek számára készültek; 1495-ben készül el a gönci oltárral, egy évvel később pedig a telkibányai oltárra köt szerződést. Ezek a községek aligha tudták volna megfizetni, ha azonos lenne a kassai főoltár mesterével. Lehetséges viszont, hogy Weiss János azonos azzal a kassai „Johannes sculptor imaginum"-mal, akinek Eperjes városa 1492-ben hátralékos fizetést eszközöl.[89] Divald[90] valószínűnek tartja, hogy a fizetést az eperjesi Szent Miklós-templomnak, egy XVII. századi feljegyzés szerint 1490-ben emelt[91] főoltára számára faragott három hatalmas szobráért kapta. E második, kissé ingatag eperjesi nyomon haladva is kizárt, hogy Weiss János lenne a kassai főoltár mestere, tekintve, hogy az eperjesi szobrok stílje más és kvalitása jóval alacsonyabb, mint a kassaiaké. Az eperjesi és a kassai Mária közt csak ikonográfiai hasonlóság van, ami nagyjában ugyanegy koron s talán egy iskolán belül is, érthető. Amint érthető az is, hogy az eperjesi főoltár mestere, tegyük fel János képfaragó, a Mária sarlóját tartó két angyal alakján és fejtípusán a kassai szobrok mesterének, a galgóci betlehemtől közvetített hatását érzi, amely típus eredete a főoltár predellájának idősebb mesterére megy vissza. A feltevések e sorozatát folytatva oda jutnánk, hogy mind Alexander, mind János kassai képfaragó a kassai predella mesterének volt tanítványa, az előbbi kiválóbb, az utóbbi pedig gyengébb tehetségű tanítványa.

GerKasErzsszobr

X.

Egyéb faplasztikai emlékek. — Lengyel mesterek. — A berki oltár. — Rövid visszatekintés; pillantás a kassai barokra.

A XVI. század elején működött kiváló művészt ismerünk meg a jobboldali két mellékhajó utolsó szakaszainak találkozásánál a pillérköteg előtt, XIX. századi talapzaton, csavart gótikus oszlopon, csúcsíves baldachin alatt álló hétfájdalmú Szűz fából faragott bensőséges alakján (62. kép). A köpeny és fejkendő újonnan aranyozott, alatta valószínűleg eredetileg is arany réteg volt, amit a törésekből kilátszó bolusz árul el. Az arc és a kezek színezése új, az aureola és a hét tőr is újabb kiegészítés. Magassága 112 cm, talpának szélessége 28 cm. Az arc nem banálisan szép, de annál kifejezőbb. Nem torzítja el a szenvedés, mint annyiszor a német szobrokon. Befelé, csöndesen szenvedi mélységes fájdalmát. Az egyéni arcformák, a kis szemek, a szlávosan széles és tömpe orr, a rendkívül érzékenyen hajló széles száj közvetlen, átérzett, őszinte arcképszerűség benyomását keltik. Az Istenanya fájdalmában egyszerű mély emberiesség nyilvánul meg, a magyar művészi érzés tartózkodó, nem túlzó, valóságot kereső eszközeivel. Rendkívül kifejező az egymást tördelő két kéz, amelynek motívuma emlékeztet a Paul Vischernek tulajdonított közismert nürnbergi Madonnára, amelyen a kézmozdulat affektáltabb, modorosabb, aminthogy modoros a kassaitól különböző egész stílje is. Ez a kéztartás nem német átvétel, hiszen a nürnbergi Madonna a kassainál jóval fiatalabb. Előzményét inkább oly magyarországi művekben kell keresni, mint a lőcsei Vir dolorum oltár, amely egyébként inkább kívánkozik a kassai, semmint a lőcsei iskola stíluskörébe, s valószínűleg kassai, vagy Kassán iskolázott XV. századi mester műve.

Nyugodt és áttekinthető a redőzet. Festői, a nélkül, hogy

Weiss János

kassai képfarajó

1496-ban Telkibánya

számára dolgozik,

azelőtt meg a gönci

oltárt készíti el.

GerKasErzsszobr

7. l.

1939 JAN 18
A TELEFON MA MÁR NÉLKÜLÖZHETETLEN
KÉSZP... ZE... BÉRM... TE...

Nagys.

dr. Szentiványi Gyula urnak

Bpest.

Müemlékek Orsz. Bizott.

Hőgyes Endre u.

Weisz Zanós

Zsigfargó

Kassa. 1491–1521

Lásd. ohv

Arch Ert 1902. 335 l.

WEISZ JÁNOS KÉPFARAGÓ. Az 1521-ben elhalt Weisz János hagyatékáról szól az alatti irat: Es ist zcu wissen, wy der vorsichtige Gabriel Weisz, eyn Styfzon etwan meister Hannes Schnyczers seliger Gedechtnes durch recht vor dem ganczen Rott nyder gelegt hat floren sex und dreissig in Moencz, eyn sylbern Pecher, 2 silberne leffel, item eyn zcynn Kandel, eyn schleyb von zcynn, eyn schussel zcynn und off eyn person beet Kleyder von wegen Casper Ambrosi, duch eynen Styfzon des bemelthen Hannes Schnyczers, welche summa geldes der fl. 36 yn mvencz, den Pecher, dy 2 leffel, item dy Kandel, Schyssel, Scheyb und peetgewanth hat, dy fraw Dorothea magistri Martini, dyzeit wnszers Organisten yn der Pharrkyrchen sanctae Elizabeth, eliche Hauszfraw mit seyner Vorwilligung von den Herrn des Rots entphangen wud erhaben, als eyn Schvester des Casper Ambrosi mit eyner solchen Wnderscheyd, das wo der bemelthe Casper sich etwan erfwgeeth oder durch gewisse Potschaft das bestimpte Gelt vordereth, szol dy Fraw Dorothea mitszampt yren Herrn magistro Martino organista dyselbige Summa der flor. 36 ynn wngerischer Mvencz, als auff dyselbige zceit yn disem Land gebrauchlich wyrt seyn, widerwmb szo fyl alsz sy entphangen habenn ym parem gelt nyder zcu legenn mit sampt den obenbemelten gyttern wnd dorauff sy pede frey wnd guttwillig dy weyl zcu Phanth geben wnnd vorschreyben yr Hausz czwischenn dem Wasser gelegenn bey dem Wlrich rottgisser

Művészet 1913. 360. l.

wnnd yren Weyngarten gelegenn wber der Konrad (= Hernád). Zcu grosser Sicherheit heben sy

BRAUNECKER STINA bárónő a magyar festőművésznők ma már meglehetősen népes csoportjának igen tevékeny és széles körben ismert nevű tagja volt. Képeit a Műcsarnok és Nemzeti Szalon tárlatain állította ki, de egész sorát festette meg oly műveknek, amelyek elkerülték ezt az utat s egyenest jutottak valamely előkelő otthon falára. Bár hagyatékában alig találtunk be nem fejezett munkát: egyike volt a legbuzgóbbaknak, akik a nők közt a festést nem lankadó lelkességgel, odaadóan művelik. S akiknek munkájuk, jóformán frissen kerül el a műteremből, publikumra találva szerencsésen helyeződik el. Az oka ennek egyfelől az is, hogy Braunecker Stina arcképfestő volt elsősorban. De mint arcképfestő alig ismerte ecsetje a pihentetést. Keresték, egyremásra halmozták el megbízásokkal, főleg az arisztokrata körök tagjai s ily címen közéleti embereink közül is nem egynek festette meg portré-ját. Braunecker Stina bárónő Körmöcbányán született, 1865-ben. Budapesten a mintarajziskolába járt, évekig Deák

dysem Briff besigelt mit yren egen Sigel wnd Hantgeschrifft, geschenn am Freytag vor Thomae apostoli im Jar 1524.

Magister Martinus
organista mann propria.

Eredetije papiroson, rányomott pecséttel, Kassa város levéltárában 1064. szám alatt.

—.481 KEMÉNY LAJOS

Weisz János

Kobrázt

Pestrol, 1831-ben

22 eves

Lásd

Fleischer Bécs

95. l.

Csaplár István IX. 32.

Weisz Tamás

festő.

A pesti műegylet 1853. évi julius-augusztusi kárlatán: Kilátás a zugligetből, Buda mellett, olajf., (70 frt). A műegylet 1854. évi kiállításain: (jan.-febr.) A forrás, olajf., (25 frt).

116

MDK

Weisz János képfaragó XV-XVI.sz.Kassa

Fehér Weisz János képfaragó 1491-ben szerepel először Kassa város jegyzőkönyveiben. Valószínű hogy már jóval előbb Bártfán dolgozott.

Divald Kornél:A Szépművészeti Muzeum kisszebeni szárnyasoltara.

Magyar Művészet, 1928. 688.l.

Weisz János

Halvani professzel kéz-mása
(vepró)

A képzőművészeti Debrecen ban, 1961

25. kép

H e r n á d

Weisz János képfaragó szőlője

M Ű V É S Z E T
XII.évf.1913.
360-361.
"Weisz János képfaragó"

K a s s a

Weisz János képfaragó hagyatéka
1521.

M Ű V É S Z E T
XII.évf.1913.
360-361.
"Weisz János képfaragó"

W e i s z János képfaragó/1521/

M Ű V E S Z E T
XII.évf.1913.
360-361.

Festészet.

Oltárkép, a Sövényységi templomban.

/Erdély/ fest. Weiss Johannes a XVIII. szban.

Arch. Sieb. 1903. 32. köt. 85. l.

Weiss Johann festö.Erdély.

XVIII.sz.

Arch.Sieb.1903.32.köt.84.l. 85.l.

Weiss Johann Conrad, nájzoló

erdélyi váraszképek 1736.

Erdélyi Múz.

1943. 197-215.

Festészet.

re

" Keresztfeszités" oltárkép, Szövénység

fest. Weise 1766.

Erdély.

Arch. Sieb. 1903. 32. köt. 84. l.

Táblakép. „Szerelmes oroszlán", Weisz A.

Pesti Hirlap. 1886. nov. 12. 4-5

Prém József: A jubiláris tárlat. II.

Világi ötvösség -Használati tárgyak

Weisz János képfaragó hagyatéka/1521/:
egy ezüst kehely,két ezüst kanál,egy cinn gyertyatartó, egy cinn tányér,egy cinn tál,

M Ű V É S Z E T
XII.évf.1913.
360-361.
"Weisz János képfaragó"

XVI. század.

Weisz János képfaragó hagyatéka

- 1521 -

MŰVÉSZET
XII.évf.1913.
360-361.
"Weisz János képfaragó"

Müvészeti szociologia

Weisz János képfaragó hagyaték/1521/.

MÜVÉSZET
XII.évf.1913.
360-361.
"Weisz János képfaragó"

M.D.K.

Weisz János, faszobrász

1481-1521 között működött
Kassán. Kemény L. tanulmányát
idézi:

Radocsay D.: Der Hochaltar von Kaschau und Gregor Erhart. /A kassai főoltár és Gregor Erhart./ Acta Hist. Artium, 1960. Tom.VII. Fasc.1-2. 48.old. és 26.jegyz.

Weisz János képfaragó 1491-1521

Kemény Lajos: A kassai képirócéh. Müvészet, 1909.
254-1.

WEISZ *János* festő Budán. A Pesti Műegyletben 1853. Kilátás a Zugligetből. 1854. A forrás c. kis olajfestményeit állította ki.

E. G. II. 611 l

Weisz János

festő 1755.

l.

Marszdebski áll

3. n.

SÁGHY FERENCZ
ELSŐ KÖZGAZDASÁGI SZAKSZEMINÁRIUM
Budapest, IV., Veres Pálné-utca 33.

Weisz János, festő. A XIX. század legelején Nagyváradon a nemzeti iskola „pingáló professzora" volt. Működéséről közelebbi adatok nincsenek. 1807-ben a nemzeti iskolában levő egyszobás lakását szépen kifestetni óhajtván, szines festéket megadását kéri a várostól, a-mely azonban így határoz, hogy „Felséges Kir. Egyes Rendeletek csak a kifejéritésre kötelezik a várost, így a kirajzolásra festék nem adható." (Lakos Lajos: Nagyvárad múltja és jelenjéből. 271. l.)

Weisz János

nagyváradi rajztanító
a XVIII. Nárad
legvégén

irod

Rajzóstatás
1907. 148 l.

lása Revai Miklós
valamelyik
elektropont

.....nevü munkás igazolta

.....

a művezető aláírása.

zem:

.....

helyettesének

drényi Imre, Szeged.

Weisz Janos

Müvenet 1909. 254, 411

~~1913. 360~~

Weisz János

festő

1807.

láid

Lakos. 271. l.

Nincsenek számára
megistan.

Ha ott megjelent
oma veendő
több adat
nincs.

Weisz János Budán

1853. jul. – aug. kiäll. Müegplet.

Kilátás a Zugligetből, Buda mellett, olajf., 70 ft.

1854 jan. – febr. kiäll.: A forrás, olajf., 25 ft.

Lelet, gjetvai V. 38.

Weisz Jónos

Hatvani professzor képmása /repr./

Képjegyzék 25.

A képzőművészetek Debrecenben /szerk.Bőgel József/
1961.Debrecen.

WEISZ JÁNOS, asztalosmester

Budai asztalosmester volt 1828-ban.-Vizivárosi lakos.-Helyrajzi szám: 753.- Segédek száma: -.- Összeirási szám: 1733.- 46.old.

BATARI FERENC: Pest-budai asztalosok 1828-ban
39.old.

Az Iparmův.Múz.Hopp Ferenc Múz.Évkönyve. XIII. 1970.
Bp. 1971.

Weisz Jenö

MDK

Dicsérö elismervényben részesült.

A Nemz. Szal. 333.kiáll. -1925. -áre.15-29.
A Szinyei MéP.Társ. által dijazott müvészek kiáll.-a.

Weisz Jenő

ötvös

1903

Kismisk 1930

90 l.

Szentkeresztt, Zárda rom

" " Aplom Kormárú ck.

~~Tökölvár~~ = ~~Kismárkon~~ Megvan

~~Trencsén, Thurzó-ház~~ Lőcsei

Trencsén városháza

Vácz, Szentháromság szobor

8 ✓

16

25 ✓

43 ✓ érk

2 jön

= 46

8 ✓ zsem 45

Hozzá még 38 db.

83 db.

= 15

19

8

42

2

1

= 45 db.

O mállítandó

csere

(20)

14 ✓

22 ✓

9 ✓

45 db.

(mállítandó)

1930 XI) 26

Weisz Jenő

üvegcsiszolómester

Élete

l. Csikvári Ungvár

Bemélyi adattár

231. hasáb

~~Baán Endre dr. VII. 283~~

MDK

Weisz Jenő

Dicsérő elismerést nyert

N.Szal. 333. kiáll. Díjazott művészek. 1925. márc. 9 l.

Weisz Jenő

aranyműves.

Bp. VII Dob u. 31

Nemfcók 1941

193-1-

balrafordultan ül. Kezeivel
ik. Rövid hajat és bajuszt
etvált. Fekete nyakkendője
kettőselejü mellénye fehér,

cm. — Lelt. sz. 809. — Értéke
eith-féle ereklyemúzeumból. —
datokat l. a 62. lapon az 580
prilis 30-án (107–95). — Átvételi
udomásul vette az 1896 április

Weisz Jenő

Sz MPT-tól dicséró
elismerés.

– bograsteói III. 162

1904. X. 20.

Kecskemét

Segély felhaszn. terv czet megsürgetése (790/1904.)

Weisz Jenő

Ötvösségben I. díj.

Érettségi 1903/4.

31. l.

1398. ETAGÈRE, fekete fa, delfines
schwarzes Holz, mit Delfinfüsse

1399. KÉT KAROSSZÉK, diófa, bőrká
holz, mit Ledertapezierung. Ita

1400. SZALONSZEKRÉNY, Boulle-m
Louis Philippe. — Salonschrank
platte. Französisch, Louis Philip

1401. KAROSSZÉK, faragott és aran
— Armstuhl, mit Schnitzerei, Ve

1402. SAKKASZTAL, diófa, négy ha
auf vier geschweifte Füsse. Ita

1403. KONZOLASZTAL, diófa, rokok
holz, mit Rokokoschnitzerei. Ve

1404. ALACSONY SZEKRÉNY, dió
Schrank, Nussholz, eintürig, m

1405. KÁRTYAASZTAL, diófa, négy h
Nussholz, auf geschweifte Füss

1406. NŐI IRÓASZTAL, paliszanderf
Damenschreibtisch, Palisanderho

Thieme Becker

fa, kék bársonykárpitozással. Barokkstilus. — Zwei
mttapezierung. Barockstil.

i, faragott fa. India. — Rauchtischchen, achteckig,

dalakkal. Olasz, XVIII. sz. — Zwei kleine Kommoden,
Italienisch, XVIII. Jh.

z, XVIII. sz. — Zwei kleine Kommoden. Italienisch,

ille tájképekkel. Angol. — Paravent, aus drei Teilen,
.

lábbal. Bidermeyer. — Rundes Tischchen, Nussholz,

rgályozott lábakkal. Bologna, XVII. sz. — Viereckiges
selt. Bologna, XVII. Jh.

sszel, gobelin kárpitozással. Olasz, XVIII. sz. — Arm-
und Gobelintapezierung. Italienisch, XVIII. Jh.

akkal. Olasz, XVIII. sz. — Damenschreibtisch, Nuss-
nisch, XVIII. Jh.

M.D.K.

Weisz Johanna

"Portré" c. képét küldte be a "Tehetségavatás" c. felhivásra Körmendy-Frimm Jenő ajánlásával. Repr.

Szinházi Élet. Bp. 1933. szept. 3-9. XXIII. évf. 37. sz. melléklete.

Weisz József

alakrajz

1883

Éinisk 1930

90. l.

930. évi augusztus hó 6-án.

zter h e l y e t t:

Lévay-Wolff

államtitkár.

o t t s á g á n a k,

B u d a p e s t.

Weiss Józef

Nobrain.

1803. Peoten.

Adr. 1803

1401.

~~Bronzlemez nyéllel VII 245~~

Weisz József

Wiel. Budapesten 1868. Itr.

1887/88 II. I. ostály 6 gim.

Temesvári művészek, régi V. 190.

1.

Joseph Weiss

Schurer von Waldheim és Joseph Lang tervei alapján 1854-ben hívült el a budai palotában a Vártaföörség építhezése, a fölhajtó átboltozása és a rámpamellvédhorlát felállítása (ezekre közös tenet adott be Joseph Weiss és Carl Nauwierth is).

Czagány István: A budavári palota és a Szent György téri épületek. Bp. 1966. Müszeki k., 194 l., 214 kép.

40. l

Joseph Weiss

tervei alapján indultak meg az új Stöckelgebäude munkálatai Pollack Ágoston, Sieburger, Kohlmayer, Moosbrugger, Diethmann és la Vigne közreműködésével a budai palotában. /1854/. 1855-ben készült el tervezete

Czagány István: A budavári palota és a Szent György téri épületek. Bp. 1966. Műszaki k., 194 l., 214 kép.

40. l.

Weiss

és Neuwirth terve szerint a mai „D" épület keleti oldalának tetejére attikás, magas középrészes, kicsa-romantikus architektura került.

Czagány István: A budavári palota és a Szent György téri épületek. Bp. 1966. Müszaki k., 194 l., 214 kép.

40. l.

Joseph Weiss

és Carl Neuwirth a budai palota „D" épülete Dunára néző kolonnádja alatti ~~az~~ földszinti ajtóhéretek terve-zője /1856-58/.

Czagány István: A budavári palota és a Szent György téri épületek. Bp. 1966. Műszaki k., 194 l., 212 kép

120. l.

Joseph Weiss

1854-ben a Stöckelgebäude felépítése során L. Rupp Hofstallgebäude-jéhez igazodott /k-i homlokzatvonalához/.

Czagány István: A budavári palota és a Szent György téri épületek. Bp. 1966. Műszaki k., 194 l., 212 kép

130. l

Joseph Weiss

- Ladislaus Rupp - Carl Neumann:
A Hofstallgebäude beschreibung.
Épült: 1847-1858. Lebontották 1954
után - (Vázlat) (rep.)

Czagány István: A budavári palota és a Szent György téri épületek. Bp. 1966. Műszaki k., 194 l., 212 kép.
180. l.

Joseph Weiss

és Carl Neuwierth tervei nesint hérültek a budai palota „D" épületéhez a kolonnádbőrítés után 1856-58 között a földminti ajtók.

Czagány István: A budavári palota és a Szent György téri épületek. Bp. 1966. Müszaki k., 194 l., 212 kép

128. l.

Joseph Weiss

- Carl Neuwierth: A budavári palota 1854. évi alaprajzi felvételei. (repr.)

Csagány István: A budavári palota és a Szent György téri épületek. Bp. 1966. Műszaki k., 196 l., 214 kép.

37.l.

Joseph Weiss

- Neuwierth-Holzer: A budai palota 1856. évi, kelti homlokzatterve a vihő épületek belső, mansárd tetőtorhyaival. (repr.)

Czagány István: A budavári palota és a Szent György téri épületek. Bp. 1966. Müszaki k., 194 l., 214 kép.

38. l.

Johann Weiss

A Nagytemplom első terve, 1803.
Debrecen, Ref. egyházi levéltára.
(repr.)

Balogh István: A debreceni Nagytemplom. Bp. 1962. Képzőmüv. Alap k., ✕ 36 l., 2o kép. /Müemlékeink./

14. l.

Weisz József

építész.

Szül. Budapest 1895.

Oklevelet nyert 1917.

Névjegyzmüegyetem 22. l.

Zsigmond Ferencz főherczeg

Mellig, kissé jobbra tojásda
dör, nyakkendője csipkeszegésü és
Felirata a kép alatt két sorban:

SIGISMONDO FRANCES(
D´AVSTRIA

és fölül jobbra: 627.

Rm., mér. a vk. 18.2 : 15.5

Szn. 210-900.
332-900-162.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726
1978 NOV 25

ÉLET ÉS IRODALOM

Weiszt József

1021

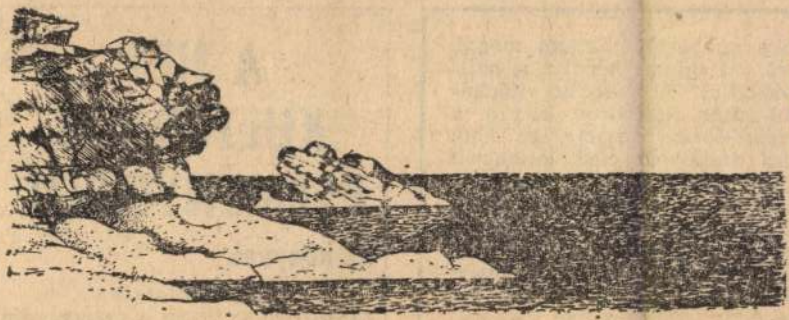

Weiszt József: Sziklák

„Soha se beszélj pódium mögül, mert túl messze kerülsz a hallgatóságtól!" A második világháború után visszatért azokra a csendes-óceáni szigetekre, ahol fiatal tudósként első kutatásait végezte. Ismét — most már mint felnőttekkel — találkozott azokkal a törzsbeliekkel, akiknek gyermekkori szocializációját tanulmányozta. De hazatértekor rezignáltan jegyezte meg: „A szigetek régi életmódja semmivé foszlott".

A HÉT KULTURÁLIS ESEMÉNYEIBŐL

Új könyvek

SZÉPIRODALOM

JANIKOVSZKY ÉVA: A LEMEZ KÉT OLDALA. Kapcsolatok. (Kossuth)

Weisz Margit festönö.

Katol.Szemle.1930.I.449-58.l.

Weiszmargit

festő

Bobula bácsi a har-

monikás, olaj.

Nemzeti Szalon

Tavaszi Szalon

1927

T. 2732.

3, az 1790, az 1820, és az 1840.
artja puskáját lábhoz eresztve, egy
aszkodik. Felirata fölül

EICHISCHE ARMEE.

felich.
Bermann & Sohn
ldenen Krone.

osnak 28.8: 42.3 cm.
sterreichische Armee im Laufe
nn & Sohn in Wien.

.

Weisz Margit festő

Borus Váj-völgye, olaj.

Szolnoki templom olaj.

Nemzeti Szalon

Tavaszi Szalon

1926.

Weisz Margit

fessö

stud. Bjest

Laid

Boz Magyarslex

1032 h.

Weisz Margit

1925/26

Ferkèpzomfoiskèvk

148. l

indulok uj alkotmányos küzdelembe, ez
gitimizmus lánglelkü apostola: Griger M
királyság megváltó eszméjének. És fe
nyugalmat, békét, becsületes demokráci

Ezért fordulok barátaimhoz, hive
lakozzanak hatalmas, lelkes táborunkh
igaz ügyet, harcoltam a főváros autonon
sok ezer embertársamon, joggal kérhe
harcolni az elnyomatás veszedelme ellen

És kérek mindenkit, akit közös esz
nek semmit, amig igazolt emberei
Griger Miklós és az én nevem s

Budapest, 1935 március havában,

Márkus-nyomda. Budapest, V., Bank-utca 5. (Felelős vezető: Márkus Géza)
Felelős kiadó: Berecz Vilmos.

Weisz Margit

Műesarnok festő Bpest

1924. őszi kiáll. 122

Éjfalvi ásatás VI. 174

Weisz Lipót

aranyműves

Bp. VII. Károly király
út 3/a

Nemfelvé 1941

1941.

de Coimbra.

ózt Vizeu (?)-ben fejtette ki.

sa (Luk. 2. r. 16).

k oszlopokon nyugvó és
arnokában látjuk a fejjel
it anyja, a térdelő Madonna
ben balról az égő gyertyát
tt az ökör, szemközt két
asz arczú idősebb férfi van.
ke Madonnának: kivágott
palást, az angyaloknak:
d köntös vagy pluviale,
pásztoroknak pedig: derék-
abát. Ez utóbbiakból kettő-
es vidék, a hol a birkákat
megjelent angyal hirdeti a

— Lelt. sz. 3880. — Vétetett
s 17-én 2942·27 K-án (863–
; 4-én (972–910). — Az elszá-
ius 11-iki 25879–910 szvsz.

atok a Szépművészeti Múzeum-
de Coimbra: La Nativité de

M

542 (3880).
606 (903).

542

Weisz Lipót

vači rajzmester

1799 – 1803

l.

Tragor Vać muvčnei

80. l.

1	Ékszerek		5	✓	
1	Nagyvárad		5	✓	
1	Erdm. népművészet		5	✓	
1	Pécs		6	✓	
1	Tóth: Grafikai	1	2	✓	
1	Lyka Mův. tört	2	8	✓	
		6	1.4		
		P	24.40		

38850. — K. M. E. Ny.

Weisz Lipót, cip.m. -ötv. MDK

ötvösmunkáival szerepel.

A MIP Társ. karácsi vására 1908 nov.ql.-én nyilt meg.
MIP.1908 341.l.

WEISZ Lipát

akvarellje, Csekliszi, Mastéj, fácáns, 1772

AH 1994/1. 78, 79.

WEISZ Lipót épitész, rajztanár

1773-ban a szenci Collegium Oeconomicum végzett diákja, miután itt rajztehetségével kitünt, kerül Tatára épitészeti rajzot tanulni. A cseklészi fácá-

KÖNYI Ferenc: Uj adatok a tatai piarista kollégium XVIII. századi történetéhez. = Piaristák Magyarországon 1642-1992. Szerk. Koll Béla. Bp., 1992 96-97.p.

nosról készült rajza fennmaradt

Weisz Lipót

tomitványa Pozsonyban Illyés Ágoston.

Szabolcsi Hedvig: Magyarországi bútormüvészet a 18-19 század fordulóján, Budapest, 1972

Fil

Weiss Lipót

piarista tanár oktatta az 1775-ben megnyilt pozsonyi normális iskolában a polgári építészetet.

Szabolcsi Hedvig: Magyarországi bútormúvészet a 18-19-i század fordulóján, Budapest, 1972

5.9.1

MDK

Weisz Margit

Reggeli napsütés

KUT 3. kiáll. Ernst Muz. 1926. márc. 14 l.

MDK

Weisz Margit
Bobula bácsi a harmonikás, olaj

N.Szal. 374. kiáll. 1927. márc. 20 l.

Weisz Lajos

könyvkötő

l.

Budakönyvkötők

Zj. l.

Dr. É b e r L á s z l ó

ur tanulmány utja eredményéről beszámolni köteles.

Budapest 1911. junius hó 20-

A miniszter helyett:

államtitkár.

Weisz László MDK

Szerepelt a Steinmetz Miklós kulturális szemle pályázatainak kiállitásán

és dicsérő oklevelet kapott.

--: Gazdag, változatos müsor a béke és barátság ifjuségi napon.

Esti Pécsi Napló: 1962. jun. 11.

MD K

Weisz László

A /Baranya/ megyei KISZ bizottság Pályázat
tán az I. és II. dij összegét megosztva
/400-400 Frt/ nyerte Baranyai Györgygyel és és Fi-
czek Ferenccel.

"Mandulás" c. képéért.

--: Elbírálták a pályamiveket.

Dunántuli Na[illegible]16, 1963. jun 12.

Weisz Lipót

Weisz Lipót ékszerkészítő, VII.
Károly király-út 3/a. 223-309

Bptavb 1940 szept.

Kath. M. sz. p. eml.
Prot. Kornél

CSÜTÖRT.

4

Kath. Ulrik pk.
Prot. Ulrik

PÉNTEK

5

Kath. Zak. sz. Antal
Prot. Enese

SZOMBAT

6

Kath. Izaiás próféta
Prot. Esaiás

27

Iar. 5. S. Korakh 4. P.

Weisz Lajos

1872/73 – 1874/75

1877/78, 1880/81 I

Ferk pzomfoiskèvk

148; l;

Nemzeti Legitimista Néppárt
V., Bálvány-u. 5.
Telefon: 883-37, 883-68.

—

Kedves Barátom

Többször és nyiltan szállta
mely a mai veszedelmes külpoli
vezetett. Nem sikerült. Ezért még
pártjából.

Az ország sorsáért való mé
kapcsolatom arra kötelez, hogy to
érdekeit, a polgárság nyugalmát é

Én tehát felveszem a ha
ki az országot a mai szörnyű hely

kibontom a legitir

„Istenér

Weisz Lajos

szül. Gálszécsen (Zemplén m) 1861. Izr. 5 elemi. Cimfertőknek dolgozott, festi akar lenni.

1880/81 I. vendégl -

1880/81 II. " -

Harang VIII. 242.

Weisz Lajos

szül. Gálszécsen 1868. aug.
Pr. Festőakar lenni. Az
orsz. mintarajztanodába járt.
1879/80. I. esti tanfolyam

Lelet, tordai VI. 205.

Weisz
(Waisz) Lajos

1877/8. I. esti tanfolyam
szül. Budapesten 1860 szept.
1. r.kath. 2 polgári. Szob-
rász inas 2-ik éve Marchenke
szobrász műhelyében.

1878/9. I. esti tanfolyam.
Szobrász inas, 3-ik éve Mar-
chenke műhelyében.

1878/9. II. esti tanf.

1879/80 I. " "

M. K. O. Ftsége hatáskörébe tartozó tudományos közgyűjtemények építkezési és berendezési ügyeinek állása 1912 június hó elején VI. 187 — 201

Weisz Lajos

Szül. 1856-ban Budapesten
Rk. 1 reált végzett
1876/7 I. 4-ed éves a
bpesti mintarajztanoda fa-
metsző szakosztályán.
1876/7 II. dtto.

r. k.

Miserukák a necrpáli templomban

VI. 12.

Weisz Lajos

1877/8. I. fametszō szakoszlály

Egyéb adat nincs.

1877/8. II. ~~[illegible]~~ fametszō

Egyéb adat nincs.

~~1878/9. I. [illegible]~~

1878/9. II. fametszō

Mihalik József VI. 187

Weisz Kornél

Soproni muzeumkerti részlet, olaj

Soproni Képzőművészeti Kör kiáll. 1947.

25 l.

Weisz Kornél

Stájer táj, olaj

Soproni Képzőművészeti Kör kiáll. 1927.

15 l.

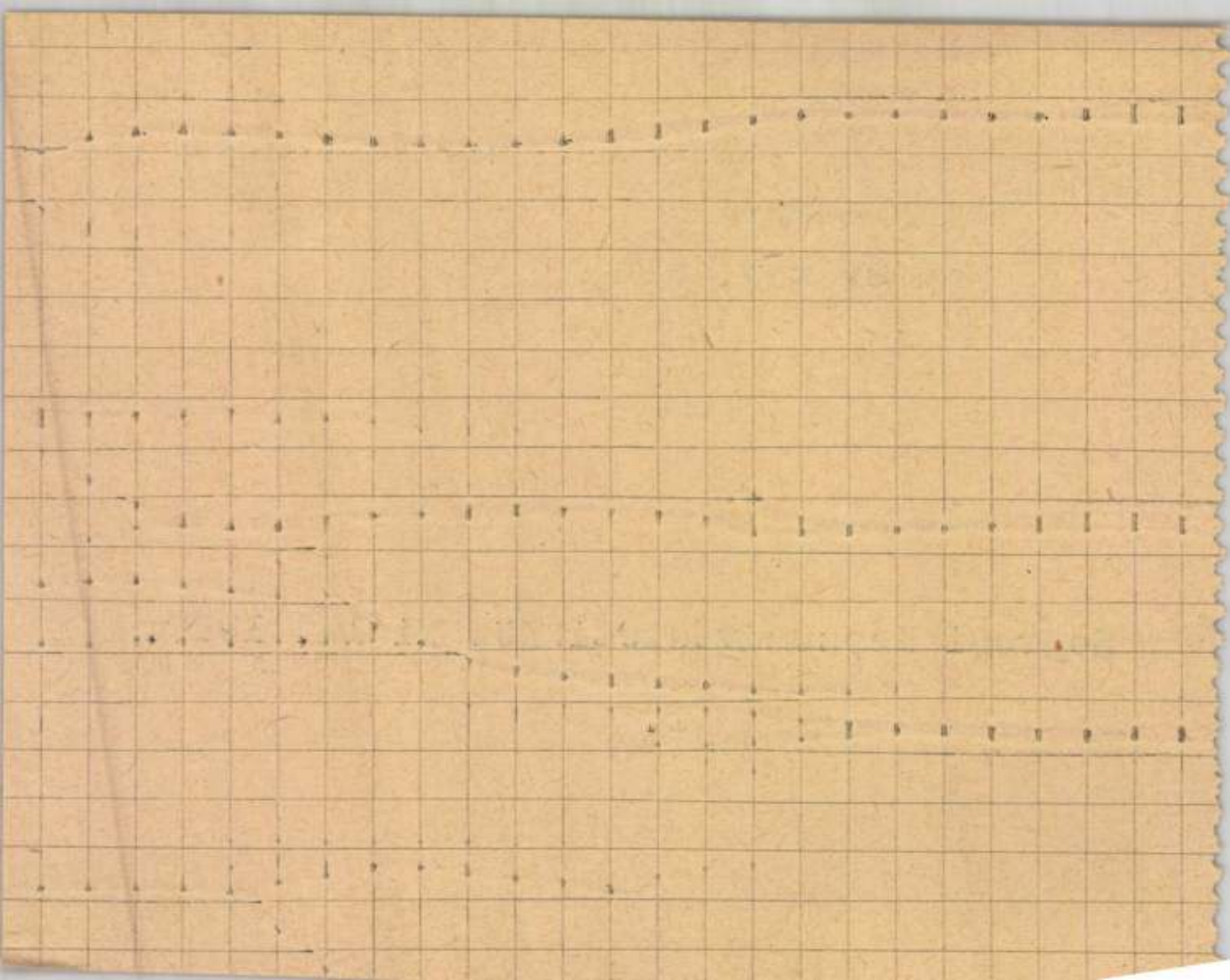

M.D.K.

Weiss Kristóf, egri pallér

az egri Rác utcában lévő császári borpincét becsli – Nagler Sebestyénnel együtt – 1701. november 30-án

Heves megye műemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 372. old.
+417. "

MOK

Weisz L. és fia
nyomdászok

Nagykanizsaról küldtek levélfőket és üzleti kártyát a kiállításra.

(!) A német nyomdászegyesület nemzetközi mintacsereje.
Grafikai Szemle 1894 évf. 3 z 35 l

MDK

Weisz L. és F.
nyomdaceg

a vidék csak a nagykanizsai Weisz L. és F. nyomdával van képviselve. Két kisebb üzletiköltya, mely egyszerűségével hat"

B-r. A német nemzetközi mintacsere
Grafikai szemle 1895 évf. 4 z. 63 l.

MDK

Weisz Klári szobrasz

Műveivel résztvett a Nemzeti Szalon tav. tárlatán.

Cikk: A Nemzeti Szalon tav.tárlata.

Képzőművészet, 1929. 21.sz. 144.l.

Weiss Alert Anderson

Mayeval reserve a Monsert Sexton Lev.
Sexlatem.

Cike: A Monsert Sexton Lev.Sexlatem.

Reproductions, 1929. 23.ms. 144.1.

Weisz Klára

MDK

Figurák. repr.

Müvész Élet 1932.dec.1.3-4.o.

Weisz Klári

MDK

Önportré, gipsz

Nemzeti Szalon 1928. ápr.
Tavaszi Szalon

Weiss Klára

Csoportkiállításon szerepelt a Nemzeti Szalonban.

EK. 1932. XI. 24.

M.D.K.

Weisz Klári

"Kis beszámoló modern hölgyekről" cimmel ir a lap a Szinyei Merse Pál Társaság által rendezett "Tavaszi Szalon" kiállitásról. A tárlaton szerepelő müvészek 25%-a festőnő. Közöttük szerepel a müvész is.

Délibáb, Bp. 1928. juni. 16. II. évf. 24. sz. 64. lap

Weiss Klári

szobrász

Vigaszverseny - Nemzeti Szalonban - szoborral szerepel.

Az Est
1929.VI.16.

Uzsára Klári

festőművész

Tavaszi Tárlat - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Esti Kurir
1935.VI.18.

Weiss Klári

szobrász

Tavaszi Tárlat - Nemzeti Szalonban - szoborral szere-
pel.-

Pesti Napló
1929.VI.16.

Weiss Illés

szobrász

Tavaszi Tárlat - Nemzeti Szalonban - szoborral szerepel. Szobrászat.

Budapesti Hirlap
1929.VI.16.

Weisz Klári

szobrász

Tavaszi Tárlat - Nemzeti Szalonban - szoborral szerepel. Portré-szobra.

Pesti Hirlap
1939.VI.16.

MDK.

Weisz Klári szobrásznő.
A Nemzeti Sz alon Tavasz i Tárlat.

Képzőművészet 1929. 21. 144. l.

Weiss Klára.

Bronz-műnei szerepelnek a Szinyei-Merse Pál – Társaság kiállításán, a Nemzeti Szalonban.

Pesti Napló, 1927. márc. 27.

Weisz Klára.

„Vágy" c. szobrával szerepel a Szinyei-Merse Társaság kiállításán, a Nemzeti Szalonban. (említve)

Pesti Hirlap, 1927. márc. 25.

Weisz Kornél
Stájer táj, olaj

Soproni Képzőművészeti Kör kiáll. 1927.

15 l.

Weiss Kornél, festő

Soproni festő. Már beleötvöződik a mai nemzedék művészetébe. A magyar tajfestészethelyiszinezetét mutatja. 257.old

Mende Gusztav: Van-e soproni jellegü tájképfestészet? 257.old

Soproni Szemle, Helytört. Folyóirat. XIII. 1959. Sopron

Weisz Kornél
Stájer erdő, olaj

Soproni Képzőművészeti Kör kiáll. 1927.

17 l.

Weisz Kornél
Kilátás Sopronra, olaj
Stájer táj, olaj

Soproni Képzőművészeti Kör kiáll. 1927.

15 l.

Weisz Kornél

Soproni muzeumkerti részlet, olaj

Soproni Képzőművészeti Kör kiáll. 1927.

23 l.

Weisz Klári

Weisz Klára

1924/25 – 1926/27

Ferkpzomfoiskèvk

148 l

650

Klein, Rolan

Kilátás Mödlingre, Enzersdorfra és Brünnre
felé a Baden felé vezető útról.

Rk.

K. 1.50

140 x 210 mm.

Weisz Klára

szobrász

Leány madárral

Pihenő

Vágy, bronz

Nemzeti Szalon

Tavaszi Szalon

1927

Hadsereg.

E lapon az 1782-iki Sla
Fr. Corps egy-egy tagja, egy
egy Kosake 1809-ből és az 181
tonája van ábrázolva. Felirat

középütt: DIE
jobbra: No. 2

a kép alatt: Frey-Corps und n
alól balra: F. l'Allemand.
jobbra: Gedr bei J. Höfe
legalól középütt: Wien bei J.
goldenen

Szines kny., mér. a pa
F l'Allemand: Die k.k
zweyer Jahrhunderte, J. Berma

1

Weisz Klára

Hebrász

Ferfi tej,
Nöi portrait, gipsz
Klárika, gipsz

Nemzeti Szalon

Tavaszi Szalon

1926.

Weisz Klári

Önportré, gipsz.

Nemzeti Szalon

1928.

Tavaszi Szalon

Térkép.

Ezen megkeletelt lapnak
keretben:

TRANSILV

alól a bal sarokban: H. Liter
hac tabul
vocabulis
nificat e
gari

Rm., mér. a rl.

Weisz Klára

nobrász

Paul Wegener, gipsz

Tersánszky J. Jenő, gipsz

Fiatal leány, gipsz

Nemzeti Szalon

1929. máj.

Tavaszi szalon

WEISZ JÓZSEF, keramikus

A városlődi kőedénygyárban, minden bizonnyal, mint szakmunkás keramikus dolgozóknak névjegyzéke. 1851-1950 közt
WEISZ JÓZSEF, kőedénygyári munkás 1881-1892
Függelék, 297.old

MOLNÁR LÁSZLÓ: A városlődi kőedénygyár/1866-1950/
275.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém, 1971

MDK

Weissz Julia

Utrészlet, vizf.
Dombrészlet, vizf.
Tehenek, ceruza
Kolozsvári táj, tempera

MIEFHOE kiáll. 1943.

Weisz Károly

Weiss Károly okl. mérnök és építőmester, építési váll., II. Bimbó-út 110. 152-781

Bptávb 1940 szept.

Weisz Klára

A lap a Nemzeti Szalon kiállitását ismerteti: "Kis beszámoló modern hölgyekről" cimmel.
A tárlatot a Szinyei-Merse Társaság rendezte "Tavaszi Szalon" cimmel.
Szántó Vera, Weil Erzsébet, [redacted], Burián Irén, Csabai-Rott Margit, Csengeri Ibolya, Hollósné Mattioni Eszter, Honti-Páriss Elza, Horváth Margit, Junger Kató, Kampis Margit, Maksay Nelly, Papp Emilia, Radnai Margit, Raidl Ida művészek szerepelnek a kiállitáson.

Délibáb, Bp. 1928. juni. 16. II. évf. 24. sz. 64-65. lap.

MDK

Weisz Klára
Leány madárral
Pihenő
Vágy, bronz

N.Szal. 374. kiáll. 1927. márc. 2o l.

MDK

Weisz Klára

szobrász

Képzőműv. Főisk. kiáll. Esti Kurir,
1924. dec. 19.

MDK

Weisz Klári

Gyermekfej
Női portrait
Férfi fej
Leányfej

N. Szal. tavaszi kiáll. 1929. jun.

1/4 1.

becsülésében ugrásszerű változásra lenne szükség. A jelen anomáliái (kereseti arányok!) közismertek, és azok következményei is (műszaki pályák súlyos presztizsvesztése, a fiatalság elfordulása, elvándorlása, stb). Ennek megszüntetése, vagy legalábbis nagyfokú mérséklése nélkül aligha érhetők el komoly változások az ipar, a gazdaság megújulásában, országunk egészét tekintve is, megyénkben pedig különösképpen nem.

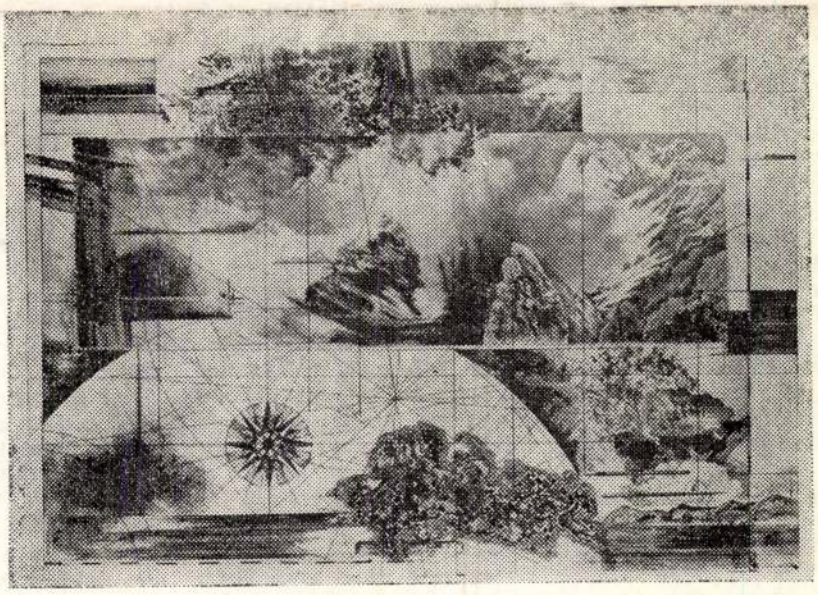

Weiszt József grafikája

gondolatok keretében megemlíteni, természetesen annak tudatában, hogy a központilag biztosított források helyi kezelésének, illetve az eszközök központi meghatározottságának alapvető szerepe van.

— A helyi tervezés szerepét és fontosságát az átalakulási folyamatok szabályozásában hangsúlyozó tiszteletreméltó törekvések mellett is célszerű belátni, hogy a népgazdasági és külgazdasági feltételekhez oly sok szállal kötődő gazdasági folyamatok zárt tervben való megragadása, esetleg a reálfolyamatok terv irányába történő erőltetése illúzió. A komplex tervezési törekvések helyett a területi reálfolyamatok megismerésének információs hátterét kellene kibővíteni, hatékonyabbá, lényegesen gyorsabbá és operatívabbá tenni, hogy a területfejlesztést befolyásoló döntések ne időben elavult információs bázisra alapuljanak.

— A támogatáspolitika jelenlegi, keretek szétosztására orientált formája helyet előtérbe kellene helyezni a támogatási lehetőségek alapszerű kezelését, melyek hatékony kihelyezése és visszaáramlásának gyorsítása esetén a kihelyezhető források permanens növekedése biztosítható. A támogatáspolitika jelenlegi csapdája, hogy fennáll a kevésbé hatékony tevékenységek mozgásterének bővítési lehetősége, s ezáltal a jelenlegi alacsony jövedelmezőségű struktúra újratermelésének veszélye. Ebből a csapdaszituációból kiutat jelenthetne a támogatások utólagos értékelést követő biztosítása, vagyis az eredményektől függő odaítélése, míg az akciók megvalósítása során csak az általános feltételek szerinti hitelkondíciókat kellene érvényesíteni.

— A feltételrendszer gazdasági oldala mellett figyelmet érdemel a távlati fejlesztés érdekében mobilizálható társadalmi energiák felszabadítása. Ilyen tartalék a tervutasításos gazdaságirányítási rendszerben kitermelődött végrehajtásra orientált munkaerőben a vállalkozói készség felélesztése és ébren tartása a munkapadoktól a vezetői íróasztalokig. Meghatározó jelentőségű a hierachikus döntési rendszerünkben mindennapossá vált paradoxon megszüntetése, melynek gyakorlatában a reálfolyamatoktól legtávolabbi döntési szint kapott fontos döntési jogosultságot, míg a döntések eredményességével szembeni felelősség megoszlott a döntési hierarchia szintjei között, a következmények egzisztenciális oldalát viszont a reálfolyamatban résztvevő dolgozó és irányító kollektíva „élvezte". Tág teret kellene engedni a gazdasági-társadalmi önszervezésnek, s az önállósult tevékenységeket felügyelő szervezeteknek a mozgástér és a magatartási szabályok kialakításában és hatékony ellenőrzésében fokozott szerepet kellene vállalniuk.

— Nagyobb súlyt kellene fordítani az *emberi, szellemi tényezőkre.* Mind a termelés, technikai fejlesztésének, mind a szervezés korszerűsítésének kulcskérdése, hogy *gyökeres változás történjék a gazdaság szellemi, tudományos erőforrásainak kezelésében, felhasználásában, megbecsülésében.* Az alkotó szellemi munka, a tudomány, a műszaki és közgazdasági értelmiség azok az erőforrások, amelyeket talán az összes között a legrosszabb hatásfokkal „működtetünk". (Értve ezt országos viszonylatban és Borsodra egyaránt.) Helyi vonatkozásban: *a NME, a MAB és a tudományos egyesületek* szakembereit sokkal szervesebben kellene bevonni a megye társadalmi-gazdasági gondjainak feltárásába és megoldásába. Az ipari struktúra korszerűsítésének problematikáját illetően: a megújulás konkrét irányainak, az egyes ágazatok fejlesztése ún. „kitörési pontjainak" kijelölésében nélkülözhetetlen az ő szakértelmük, tapasztalataik hasznosítása. Igényelni kellene érdemi közreműködésüket: keresni azokat a jogi, szervezeti formákat, módozatokat, amelyek fokozottabb igénybevételüket, de ugyanakkor munkájuk fokozott anyagi és erkölcsi elismerését is, lehetővé teszik. Ennek és a fiatal szakemberek megyénkben tarthatóságának érdekében a szellemi munka, az alkotó értelmiség anyagi meg-

lönösen a Vezető, A csoportjában érvényesült ez a tendencia. 1985-ben az ipari szellemi foglalkozásúak átlagkeresete 450 Ft-tal, 6,0%-kal magasabb az átlagbérnél, ezen belül a Vezető, A csoportjában — a szeptemberi keresetek szerint — 4272 Ft-tal (27,5%-kal). Legnagyobb az eltérés a villamosenergia-iparban (62%), legkisebb a kohászatban (10,7%). A Vezető, B és Vezető, C csoportban viszont korántsem volt ilyen jelentős szerepe a prémiumoknak a keresetek alakításában (11, illetve 6%). A beosztott ügyintézők, az ügyviteli dolgozók átlagbérének és -keresetének növekedési üteme, illetve ágazati sorrendje csaknem azonos a fizikai dolgozókéval.

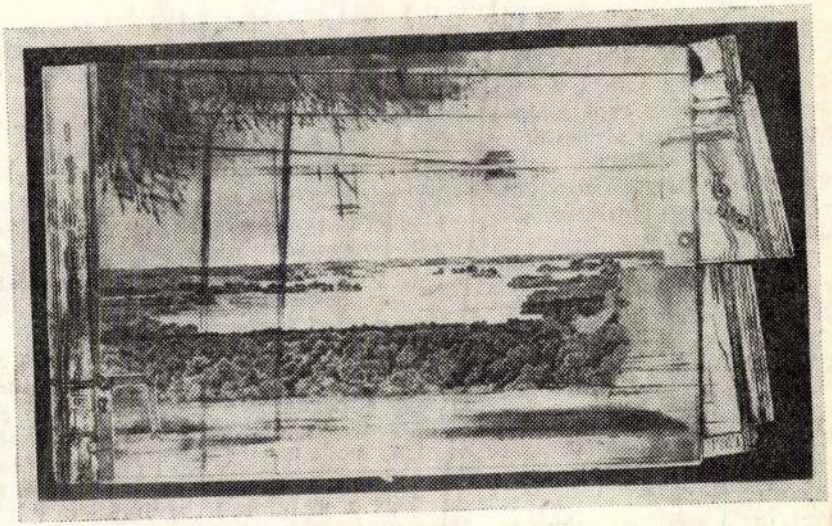

Wieszt József grafikája

átlagkeresetének 93,4%-át képezte az átlagbér (1980-ban 93,7%), a fizikaiaknál 97,4%-át. A vezetők keresetének alakulásában egyre nagyobb szerepet kap az eredményektől függő jövedelemrész, ezt bizonyítja, hogy a Vezető, A állománycsoportban a közvetlen munkabérhányad a kereseten belül csak 78,7%, öt évvel korábban még 88,4% volt.

A vezetők bérének és keresetének értékelésénél feltétlenül figyelembe kell venni, hogy többségüknek kevesebb a lehetősége olyan fő munkaidőn túli jövedelemszerzésre, amelyekkel más állománycsoportok — köztük is zömmel a fizikaiak — rendelkeznek. (Pl. a vgmk-ban való tevékenység.).

AZ IPARI BÉREK ÉS KERESETEK ALAKULÁSA ÁGAZATONKÉNT

Az ipar meghatározó jellege miatt célszerű kereseti helyzetével kiemelten foglalkozni. A megye szocialista iparában — itt dolgozik az anyagi ágakban foglalkoztatottak mintegy fele — az átlagbérek és -keresetek a tervidőszak alatt 36—37%-kal emelkedtek. (Reálértékben az anyagi ágakénál kisebb mértékben, mintegy 2%-kal csökkentek.) Jellemző az időszakra, hogy azokban az ágazatokban is emelkedtek a bérek és keresetek, ahol a termelés és termelékenység stagnált, vagy csökkent. A különbség a növekedési ütemekben van. Így pl.: az átlagot meghaladóan évi 7—8%-kal emelkedtek a bérek és keresetek a termelést is jelentősen növelő gépiparban és vegyiparban. A kohászatban és a villamosenergia-iparban a bérek és keresetek emelkedése szintén meghaladta az ipari átlagot. Alacsony a növekedés a bányászatban (évi 5%), az építőanyagiparban és az élelmiszeriparban.

Az eltérő mértékű bér- és keresetnövekedés alapvetően nem változtatta meg az ágazatok sorrendjét a havi bérek és keresetek nagysága tekintetében. Legtöbbet továbbra is a bányászatban, majd azt követően a vegyiparban és a kohászatban dolgozók keresnek, de a nehézipar ágazatai között bizonyos fokú nivellálódás következett be. Legkisebbek a keresetek a zömmel nőket foglalkoztató könnyűiparban s a kislétszámú egyéb iparban.

A bérek és keresetek növekedési üteme tevékenységi főcsoportok szerint megközelítően azonos (34—42%), de itt is, mint a többi népgazdasági ágban, a szellemiek (19—23%-kal) többet keresnek a fizikaiaknál.

A szocialista iparban dolgozó fizikaiak havi átlagbére 5953 Ft; az egyes ágazatokban 4028 és 7875 Ft között szóródik. A bérek nagyságát az ágazati hovatartozás döntően befolyásolja: legmagasabb a bányászatban, s annak felét éri el az egyéb és könnyűiparban. A kohászatban, a vegyiparban átlagosan 20%-kal, a villamosenergia-iparban és a gépiparban pedig 30%-kal kisebb a fizikaiak havi átlagbére, mint a bányászatban dolgozóké. Az ágazati hovatartozás meghatározó jellegét támasztja alá, hogy a legtöbbet kereső szakmunkás a vájár és a segédvájár 10 000 Ft-ot meghaladó havi átlagbérrel, őket követi 6700—7200 Ft havi átlagbérrel az olvasztár, hengerész, kovács és öntő, valamint az 5000—6000 Ft között szóródó átlagbérrel a villamos- és az építőipari szakmunkás. Feltétlenül figyelembe kell venni viszont, hogy sok évre visszamenően a bányászok túlóráznak a legtöbbet. Például 1983-ban az iparban felhasznált összes túlóra több mint 1/3-a itt merült fel, s a túlórák aránya kétszerese az ipari átlagnak.

A szellemiek átlagbére jobban emelkedett mint a fizikaiaké, így a bérek abszolút különbsége a szellemi és fizikai foglalkozásúaknál tovább nőtt (ágazatonként 716—2339 Ft között). Az abszolút eltérés növekedése minden ágazatra jellemző, legmagasabb a bányászatban, legalacsonyabb a gépiparban, melyet a kohászat (896 Ft) és a villamosenergia-ipar (1200 Ft) követ. A keresetek a béreknél valamivel jobban differenciálódtak. Ebben szerepet játszik, hogy 1980-ban a vezetők prémiumának az alapbér százalékában meghatározott egyéni felső határa megszűnt, így a prémium nagysága jobban függ a vállalatok tevékenységétől. Kü-

Weisz József

Weisz József, budapesti ékszerész, s az izr. kézmüvesegylet igazgatója, elhunyt a lefolyt héten, 44 éves korában.

Vas. Ujs. 1874. 125. l.

PAUL CÉZANNE

Weisz Márton id

1628 - 1659

l. Jml

[Veszprém]

CISZTERCI Ttemplom, alapította III. Béla 1182-ben. Templomát 1810

Weisz Márts

19 éves, liceumi tanuló

M.D.K.

1949-ben a Debreceni Képzőművészeti Szabadiskola hallgatója volt

Képzőművészeti élet a felszabadulás után 186.1.

A MŰVÁSZESTTÖRTÉNETI DSK.KÖZPONT FORRÁSTANULMÁNYAI II.

Bp. 1965.

Weisz Márton

Weisz Márton aranyműves,
VII. Dob-u. 13. 423-458

Bptávb 1940 szept.

MDK

Weisz Margit festő

Műveivel résztvett a kiállitáson.

Cikk: A szentendrei festők társaságának kiállitása.

Képzőművészet, 1930.IV.évf. 29.sz. 102.l.

M.D.K.

Weisz Margit festőművésznő

Bedő Móric-ról festett portréjának repr.-ját bemutatja a lap, amelyet Bedő Móric halálának évfordulóján a művész odaajánfékozott az Otthon-körnek.

Szinházi Élet. Bp. 193o. nov. 30.-dec. 6. XX. évf. 49. sz. 22. lap

Weisz Margit

MDK

A vice lánya

Műcsarnok 1924 őszi tárlat

Wein Margit

testi

8 oran hyscé

1924 okt. 26. 61.

MDK

Weisz Margit, festöm.

Reggeli napsütés.

M.N.Kiállításai. LXXXII. /1926/-KUT III.nagy kiáll. -a.
Kat.14.1.

MDK

Weisz Margit

A befagyott Duna.

Az Ernst-Múzeum kiáll.CXV.A Munkácsy-céh
III.reprezentatív kiáll.Bpest.1930.Nov.hó
Kat. 12.1.

MDK

Weisz Margit

Tájkép.

Az Ernst-Múzeum Kiáll.CVI. A Munkácsy-céh
II.Reprezentativ Kiáll.Bpest.1929.Okt.hó
Kat. 16.1.

Weiss Margit.

„Hasmanikás Bodula bácsi" c. műve szerepel a Szinyei-Merse Társaság kiállításán, a Nemzeti Szalonban. (említve.)

Pesti Hirlap, 1927. márc. 24.

Weisz Margit

Részt vesz az Arcképfestők kiállitásán

8.6.u.93e.X.21.

Weisz Margit

Alkotásával szerepelt a Szentendrei Festők Társasága kiáll.-án a Nemzeti Szalónban.

8 O.U.930.III.2.

Weisz Margit

Alkotása szerepelt a szentendrei festők kiállitásán a Nemzeti Szalónban.

U.N.930.III.4.

Weisz Margit

"Duna" c. tájképpel szerepelt a szentendrei festők bemutatkozó kiáll.-án a Nemzeti Szalónban.

E.K.930.III.1.

Weisz Margit

Alkotásával szerepelt a Szentendrei Festők kiáll.-án a Nemzeti Szalónban.

B.H.930.III.2.

Weisz Margit

Munkácsy-céh I. kiállításán az Ernst Múzeumban tájképe szerepelt

MH. 929. X. 20.

Weisz Margit

Alkotásával szerepelt a szentendrei festők
kiáll.-án a Nemzeti Szalónban.

N.U.930.III.2.

Weisz Margit

Alkotásával szerepelt a szentendrei festők első kiáll.-án a Nemzeti Szalónban.

Ujság, 930. III. 2.

Weisz Margit

"Az ezüstös Duna" c. műve a szentendrei festők első kiáll.-án a Nemzeti Szalónban.

P.H.930.III.2.

Weisz Margit

Tájképpel szerepelt a szentendrei festők kiáll.-án a Nemzeti Szalonban.

M.N.930.III.2.

Weisz Margit

Festőművész

Munkácsy-céh kiállítása - Ernst Múzeumban - képével szerepel.

Magyar Hirlap
1930.XI.9.

Weisz Mátyás MDK

(épitén?) árajánlat Templom épitésére

Bukovnky Károly: A pesthidegkuti ref. egyh. tört. jegyzőkönyvek tükrében. Pápa 1943.

eml. L. 36. old.

Aktuális

Sarlós Boldogasszony

Július 2. – Sarlós Boldogasszony napja. Ezen a napon látogatta meg az áldott állapotban lévő Mária unokatestvérét, Erzsébetet, aki Keresztelő Szent Jánost hordta a szíve alatt. A Mária-ünnep különleges magyar elnevezése az aratással, a termékenységgel való szimbolikus, szakrális párhuzamra utal.

A Sarlós Boldogasszony aránylag kései Mária-ünnep. A ferences szerzetesek emlékeztek meg róla először a XIII. század folyamán és ők terjesztették szerte Európában. Száz esztendővel később, 1389-től vált a katolikus egyházban egyetemessé. Hazánkban a XV. századtól tisztelete a nép körében is egyre elterjedtebbé vált, a barokk korban és a múlt században a népi hagyomány a legkedveltebb Mária-ünnepek közé emelte. Sarlós Boldogasszony áldott állapotában a várandós édesanyák oltalma. Erre utal északi megyéinkben az az egykori szép szokás, hogy ezen a napon egy széket felvirágoztak, és a ház elé állították: ha erre jönne az áldott állapotban lévő Mária, legyen mire leülnie, legyen hol megpihennie. Gondviselője azonban a szegényeknek és szükségben szenvedőknek is, pártfogója a fogságban és betegségben sínylődőknek. Lőcse környékéről ilyenkor szoktak megindulni a búcsújárók a lőcsei Mária-hegyre. Böjttel készülnek fel az útra, amelyet mezítláb tesznek meg, mert Mária is így ment Erzsébet látogatására. Gölnicbánya népe például mintegy ötven kilométeres, emelkedő, hegyi út megtétele után ért el a célhoz. A gazdák különös szerencsének, jótéteménynek tekintették, ha a búcsúsok az ő rétjükön, földjeiken haladtak keresztül. Azt tartották, így bővebb lesz a termés, gazdag az aratás. Szeged környékén a falvak, tanyák templomaiban ilyenkor fodormentát szenteltek. Tápén az asszonyok sarlóval vágták le a növényt, úgy vitték a templomba. Sokhelyütt ilyenkor az első búzából is szenteltek. A Mária megtette hosszú és fáradalmas útra emlékeztetve a szentelt menta főzetével a fájós lábat gyógyították. Más vidékeken a jószágtartó gazdák az ünnep hajnalán, még napkelte előtt vágták le sarlóval a fodormentát. Ha megbetegedett a jószág, ezzel gyógyították. A piszkei templomot is Sarlós Boldogasszony tiszteletére szentelték. Az itteniek a búcsút fokhagymás búcsúként emlegetik. Ez a tréfás elnevezés onnan ered, hogy a környékbeli gazdák állványokra függesztve kínálták a fokhagymakoszorúkat az ideérkező híveknek, akik ekkor szerezhették be a télire valót.

Az aratás a mezőgazdaságból, a földből élő vidékeken az esztendő talán legjelentősebb eseménye. Az élet, vagyis a mindennapi kenyér a paraszti világban Isten ajándéka, tulajdonképpen Krisztus teste, illetve jelképe. Göcsejben az aratók, mielőtt munkába fogtak volna, letérdepelve imádkoztak. Két gabonaszálat a derekukra kötöttek, és az mindaddig ott maradt, amíg magától le nem esett. Számos vidéken is szokásban volt, hogy ha a gazda, vagy más idegen kilátogatott a földre az aratókhoz, azt a marokvevő lányok szalmakötéllel körbefogták, és csak zálog fejében engedték szabadon. Ez az archaikus szokás feltehetőleg a rontástól való ősi szorongás maradványa. A Rábaközben is Sarlós Boldogasszony napja volt az aratás hivatalos, ünnepélyes kezdete, ám a tényleges munka csak a rákövetkező napon indulhatott meg. Az ünnep napján az aratók misét hallgattak. Szerszámaikkal indultak útnak, ezeket, mielőtt beléptek volna a templomba, a templom falának támasztották. A szentmise végeztével kimentek a földekre, a búzában mindenki vágott egy rendet, majd az aratók hazatértek. Csak másnap láttak hozzá az aratáshoz. A munka megkezdésekor a fohászkodás, a kalapmegemelés ma is általános. Több helyütt úgy tartották, pénteken nem jó belefogni az aratásba. Ezért ha Sarlós Boldogasszony péntekre esett, csütörtökön egy pár kaszavágást tettek a táblán. A tápai aratók még a század elején is a déli harangszóra levetett kalappal, kévére ülve elimádkozták az Úrangyalát. Az ima végeztével nemcsak magukra, hanem az egész búzaföldre keresztet vetettek. Számos vidéken a férfiak megfogadták: az aratás idejére tartózkodnak a házasélettől. Avval, hogy a búzakévéket a földön kereszt alakban rakták össze – innen a „búzakereszt" elnevezés" – a termést a gonosztól akarták megóvni.

Az aratás végén szerte Európában, így nálunk is több vidéken az a szokás, hogy néhány szálat levágatlanul hagynak a földön. A vasi falvakban azt tartották, Szent Péter lova számára minden szemes gabonából meg kell hagyni a tábla végén egy csomót, bogra kötve, kalászukkal lefelé hajlítva. A Mátrában nem csak Szent Péter lovának, hanem a falu halottainak is hagytak a mezőn. Másutt az ég madarainak ajánlják a kötelezően otthagyandó maradékot. A szokás nagy valószínűséggel az ősi terméséldozatok rítusának nyomát őrzi. Sarlós Boldogasszony, az aratás édesanyja, gondoskodik a szegényekről is. A tarlón maradt búzakalász összegyűjtéséhez Európa számos vidékén hagyományosan joguk volt a szegényeknek. A természeti népek, az archaikus ember-természet viszony szellemében, meghagyják az anyaföldnek is, a jó és rossz erőinek is a maguk részét. Az engesztelésnek, a megbékítésnek ezt a gesztusát a keresztény hagyomány örökítette tovább. Göcsejben az aratás végeztével az aratók egy, a többinél jóval kisebb kévét kötöttek, és ezt kalászokból, mezei virágokból font koszorúval átkötve ékesítették, azután az egyik arató nyakába akasztották. Ezt nevezték Jézus kévéjének. Dudaszó mellett indultak haza. A gazdának áldomással kellett a Jézus kévéjét megváltania. A koszorút azután az asztal közepére tették és így költötték el a vacsorát. A kévét másnap a tojóknak vetették, azt tartván, így garantált: lesz elegendő tojás az évben. Baranyában, a Mecsek vidékén az aratás végén válogatott kalászokból hosszúkás, kosárformára kötött Jézus bölcsőjét készítettek. Ezt azután egy rúdra helyezve két aratólány vitte a gazdához, aki ekkor megvendégelte az aratókat. Megint másutt a legszebb szálakból kötött koszorút ünnepélyes menetben hazavitték, a konyhaajtó fölé akasztották. A koszorút azután ősszel vették le innen, és szemeit a vetőbúza közé hintették. Palócföldön az aratók maguknak keresztet, a gazdának pedig koszorút fontak. Ezeket gondosan őrizte ki-ki a maga portáján, mert azt tartották, hogy ha azt a házból kiviszik, azzal a jólétet, a jövő évi kenyeret, a termést viszik el tőlük a következő esztendőben. Kalotaszegen a templomban a lámpa köré fonták az újbúza kalászából a füzért. Ennek ott kellett maradnia a következő aratásig. Erdélyben általános volt az a szokás, hogy azt a legényt vagy leányt, aki a koszorút vitte, lelocsolták a jövő esztendei jó termés érdekében. Zágonban a búzavirágból és kalászból kötött koszorút valamelyik fiatal aratólegény fejére tették. A gazda házáig kurjongatva tette meg az utat, jelezve, hogy kezdődhet a vigasság, vége a nagy munkának. Ügyesnek kellett azonban lennie, mert minden portáról megpróbálták egy vödör vízzel leönteni. Bármennyire szemfüles is volt a legény, azt mondják, mire a gazda udvarába ért, csurom vizes lett a ruhája. Ezt azonban kétszeresen sem bánta: biztosítva volt a jövő esztendei gazdag aratás, ráadásul őt kínálták először a pálinkával. Más előjogok is megillették, cserébe a nyakonöntésért: ő nyúlhatott először az ünnepi lakomán a tálba, és ő mondhatta az áldomást a gazdára, háza népére és az aratókra.

Stájerországban, Szlovéniában Sarlós Boldogasszony elsősorban nem az aratásnak, a kenyérnek az ünnepe, hanem a szőlőnek, a bornak felajánlási napja. Úgy mondják arrafelé, a szőlőtőkének virágzása után meg kell tisztulnia: a fürtöknek olyan szépnek kell lenniük, mintha ők is a misére igyekeznének. Szlovén hiedelem szerint a nyár meg a tél Mária látogatása napján találkozik egymással.

HANSÁGI

WEISZ-MASCAN, Octavian

Ajánló

Orgonaestek a Szent István Bazilikában

Július 7.
Virágh András
Reger, Kodály

Július 14.
Trajtler Gábor
Clérambault, Bach, Franck

Az Országos Idegennyelvű Könyvtár nyári nyitvatartási rendje:

Július 14-től 27-ig a könyvtár olvasókat nem fogad,
tájékoztató telefonügyelet:
118-27-72
zeneműtári telefonügyelet:
118-36-88/200,
Július 28-tól augusztus 24-ig rövidített nyitvatartás:
hétfőn, kedden, csütörtökön, pénteken 10-től 17 óráig, szerdán 12-től 20 óráig,
augusztus 25-től a megszokott nyitvatartási időben várjuk tisztelt olvasóinkat:

Olvasóterem és kölcsönző

Hétfő	10–20
Kedd	10–20
Szerda	12–20
Csütörtök	10–20
Péntek	10–20 óráig

Zeneműtár és nyelvstúdió

Hétfő	10–20
Kedd	10–20
Szerda	12–20
Csütörtök	10–20
Péntek	10–20 óráig

Július 14-ig a könyvtár társalgó-, és kiállítótermében **Kajári Gyula** (1926–1995) Munkácsy-díjas grafikusművész ***Portrék*** c. kiállítása látható.
A könyvtár címe:
Budapest, V. ker. Molnár u. 11.
postacíme: 1462 Budapest, Pf.: 469
Telefon: 118-36-88, Telefax: 118-01-47
E-mail: h9126@ella.hu

KI NE SZERETNÉ BUDAPESTET?

Mi, Budapestiek híresek vagyunk arról, hogy büszkeséggel és olykor némi meghatottsággal gondolunk városunkra, főleg ha külföldieket látunk csodálattal adózni a különféle nevezetességeknek, illetve rangos eseményeknek. Talán ezért is adta a **Merlin Színház Némaszínház** társulata legújabb darabjának az *„I love Budapest"* címet. A darabban a rokonaikat felkutatni vágyó amerikai polgárok megismerkednek Budapest jó és rossz oldalával: a szép látnivalóktól és a magyar népszokásoktól kezdve a hivatalos ügyintézés kényelmetlenségéig, hogy a darabban szinte főmotívumként megjelenő taxisok cselszövéseiről már ne is beszéljünk. Az előadás érdekessége, hogy egy szót sem hallhatunk a színpadon, igazi burleszk születik a szemünk előtt ismerős némafilm-gegekkel, vidám és abszurd jelenetekkel. Igazi sava-borsa az estének a nagyszerű zongora-kíséret, mely dallamaival szintén az amerikai némafilmes hagyományokat eleveníti fel. A színdarab ötletének érdeme természetesen az, hogy nemcsak az őslakosoknak nyújt kellemes szórakozást, hanem a Budapesttel ismerkedni vágyó turistáknak sem okoz nyelvi nehézséget, hogy igazán beleéljék magukat a fordulatokban bővelkedő budapesti kalandba.

S. D.

„Képeim azonosak velem"

Június 19-én nyílt meg a Weisz-Mascan Octavian kiállítása a Glória Art Stúdióban (1053 Budapest, Kecskeméti u. 6.)

Mauer Dóra megnyitóbeszédében elmondta, hogy a képeken megjelenő hangulat lecsendesítő, a világgal megbékülő folyamatot tükröz. Az erdélyi művész szomorúsága, végletes bezártsága feloldódni látszik, mióta átjött Magyarországra. Azóta más módon foglalkozik a felületekkel: megjelenik nála egy pozitív világszemlélet, amely nagyon fontos most, „mikor a festészet ilyen gyenge lábakon áll".

A nyolcvanas évek ösztönös festészetét felváltotta egy csendes, szelíd művészet, ennek képviselője Weisz-Mascan Octavian, aki a montázs-nyelvet használja, az az a képeken a festészeti eszközök mellett idegen anyagokat is használ, ezáltal megfogva a szóban kifejezhetetlent, a harmóniát.

A művész 1969-ben született Erdélyben, Kolozsvárott végzett, majd 1995-ben Budapestre települt.

1996 óta a Magyar Képzőművészeti Főiskola két éves mesterképző kurzusára jár. Első önálló kiállítása 1996-ban volt. A most kiállított képek egy termékeny év munkájának eredményei.

Weisz-Mascan Octavian kérdésünkre elmondta, hogy a festészetben a legfontosabbnak az önkifejezést tartja, azt, hogy képei azonosak legyenek személyiségével.

PÉNTEK ORSOLYA

Belváros-Lipótváros Német Önkormányzat

INGYENES JOGSEGÉLYSZOLGÁLATA

Minden héten pénteken 15-17 óra között a Belváros-Lipótváros Német Önkormányzat irodájában dr. Kovátsits László ügyvéd úr minden jogi kérdésben a lakosság rendelkezésére áll. Kérjük előzetes bejelentkezését telefonon.

NYÁRI NYELVTÁBOROK

A nyári szünidőben a kerületi diákok (10-17 évesek) részére önkormányzatunk támogatásával Németországban, az Adriai tengernél és egy sváb faluban **kedvezményes részvételi díjakkal** nyelvtáborokat szervezünk.

Címünk:
V. József nádor tér 8. VIII. 2.
Telefon/fax: 137-4477, 266-4074

Weisz Mihály
festő
1896.
Éimisk 1930
90. l

Az egri török minaret
helyreállitási költsé-
geinek elszámolása.

melléklet száma: 8

számadás megvizsgáltatott és

adással számszerüleg helyesnek ta-

930. julius hó 28-án.

A miniszter rendeletéből:

Dr. Tihamér Lajos s.k.

min. tanácsos.

KÖZOKTA

Weisz Mihály

A „Művészek Majolika Agyagipartelepe Hódmezővásárhely" néven alakult meg 1912-ben a mai gyár őse. Az alapító társaság – melynek Ő is tagja volt – hat főből állt. A tagok betéti társaságot alakítottak. Az ezzel kapcsolatos okiratok láthatók a Tornyai János Múzeumban rendezett kiállításon.

Fedor Ágnes: Hatvan éves a Hódmezővásárhelyi Majolikagyár.

Magyar Nemzet, 1972. szept. 12.

Weisz Mihály

1912-ben alapítottak a Múvesek Majolika és Agyagipari Telepet Hód-mezővásárhelyen. Az alapítók között van a múvesz is.

Simó József: Alföldi majolika
Jók Kapja, 1976. jan. 10-16 oldal

Weisz Mihály

Hódmezővásárhely a múlt században fazekasiparával felhívta magára a környék és az egész ország figyelmét. A vásárhelyi művésztelep képzőművészeti csoportja 1912-ben határozta el a Művészek Majolika és Agyagipar Telepének megalapítását. Az alapítók között találkozhatunk Sinnrák József és Weisz Mihály nevével is.

Sinnó József: Abföldi Majolika.
Nők Lapja, Budapest, 1976. jan. 10,

Weiz Mihály

A „Művészek Majolika Agyagipartelepe Módmezővásárhely" c. társaság tagja – neve említve

Magyar Nemzet 1972 szeptember 12
4 old.

M. D. K.

WEISZ Leó könyvkötő

1858-ban említik Sárospatakon

B. Korokna Éva: Könyvkötészet Sárospatakon 165. l.

Levéltár. 1953. 1-2. sz.

Weisz Mór

nyomdász

l.

Kertész nyomtatott

277. l.

165. kép. *Német szobrász 1450 körül: Keresztvitel.*

DÉLNÉMET SZOBRÁSZ 1430 körül

Szűz Mária

(Kálvária-csoportból.)

Fa, polikróm, mag. 80·5 cm.

Divald Kornél: Zólyom vármegye csúcsíve

Weisz Nándor
nebraz
1912

Éinnisk 1930
90. l.

Utiszámla érvényesités.

melléklet száma: 1

vissza, hogy az utiszámlán az indulás
dejét /:óra, perc:/ pótlólag tüntesse

0. julius hó 24-én.

A miniszter rendeletéből:
Dr. Tihamér Lajos s.k.
min.tanácsos.

Weisz Olga
festő

Erdei út, pastell

Nemzeti Szalon

Tavaszi Szalon

1926.

Weisz Ondár

III. éves építészhallgató

Falusi egészséghára.

Pályaterv ismertetése és bírálata.

ábrákkal -

Dr Kiss Tibor tanít-

ványa; a terv eredetileg

a professzor kiadványa-

ban jelent meg.

Új Építészet 1948.

4. sz. 132. l.

Zsámbéki rk. templom letéti elismervénye.-

ecember hó 27-én 505. szám alatt kelt

ti elismervényt, idezártan megküldöm.

1930. január hó 18-án.

zter rendeletéből:

ihamér Lajos s.k.

zteri osztálytanácsos.

Weisz Oszkár György építén M.D.K.

terve falusi lakóház építésére

Falusi lakóházak. Bp. 1948 58-59

Mr. Ramesh Chandra Gupta
Assistant Professor
Department of Mathematics
Govt. Degree College

Weisz Ondrás

építész

l.

Fehérszombathely

126. l. 177. l.

210. l. 211. l.

MOB KVT

2039.

emlékek.

620.—
/11. sz.

1 m.
2 "

ka hercegnő sírköve.

:

bormü, természetes nagyságban,
anyolos viseletben. Valószínü-
ilü síremlék részlete.

TÁRGYMUTATÓ-CSOPORT

SZÁRMAZÁSI HELY

MESTER

SZEMÉLYI VONATKOZÁS

EGYÉB MUTATÓBA VALÓ ADAT

MŰEMLÉKEK
ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA

NEMZETI SZALON
MŰVÉSZETI EGYESÜLET

NYOMTATVÁNY

3 f
bélyeg

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

úrnak
úrnőnek

Budapest

41.947. — K. M. E. Ny.

MEGHÍVÓ

A

MAGYAR MŰEMLÉKI KIÁLLÍTÁS

MEGNYITÁSÁRA 1942. NOVEMBER HÓ 25-ÉN, SZERDÁN D. U. 6 ÓRÁRA
A NEMZETI SZALON V. ERZSÉBET-TÉRI HELYISÉGEIBE.

GRÓF ZICHY JÁNOS
A NEMZETI SZALON ELNÖKE

GEREVICH TIBOR
A MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGÁNAK
ELNÖKE

HUBAY CEBRIAN ANDOR
A NEMZETI SZALON IGAZGATÓJA

A KIÁLLÍTÁS DECEMBER 8-ÁN, KEDDEN ZÁRUL. MEGTEKINTHETŐ NAPONTA
10-TŐL 4-IG.

SZAB. PARAFAKŐ
SZIGETELŐ ANYAG.
SHEDTETŐK,
FACEMENTTETŐK, MANSARDTETŐK.
HIDEG és VÉKONY FALAK BURKOLÁSA.
KÖNNYŰ HANGFOGÓ VÁLASZFALAK,
HŰTŐK, JÉGVERMEK, SÖRRAKTÁRAK,
BORPINCÉK SZIGETELÉSE.
PADLÓ SZIGETELÉS NEDVESSÉG ELLEN.
GŐZ, MELEG, HIDEG VIZVEZETÉKEK és KÉSZÜLÉKEK SZIGETELÉSE.
TULHEVITETT VEZETÉKEK SZIGETELÉSE
SZAB.
„THERMALIT“ ANYAGGAL.

SZABADALMAZOTT
PARAFAKÖGYÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
ENGELÓTT
Kleiner és Bokmayer
Igazgatóság: VIII., József-körut 2.
TELEFON: 60-33.
GYÁR: KÖBÁNYA.

MŰSZAKI IRODA:
GABOS OSZKÁR építész
VIII., RÖKK SZILÁRD-U. 3.
TELEFON 89-65.
HŰTŐ BERENDEZÉSEK,
FÖLDFELETTI
JEGVERMEK, HŰTŐK, BORPINCÉK
HANG és HŐSZIGETELŐ PARAFAKŐ
SZERKEZETEK,
VAS- és FAVÁZAS PARAFAKŐ
RENDSZERÜ ÉPITKEZÉSEK,
TRANSPORTÁBILIS ÉPÜLETEK TERVEZÉSE

ter lapunk mai számában árlejtést hirdetett a Fejér vármegyei Aba község határában fekvő bárándi birtokon 194.323 kor. 43 fillérrel előirányzott gazdasági épitkezések biztositására. Ajánlat az összes munkákra, a vas munkákra külön is, vagy e nélkül a többi összes munka elvállalására teendő. Pályázati határidő f. é. augusztus hó 16-ik napjának déli 1 órája.

Iskola épités Radványon. Tisza István gróf radványi birtokán iskolát épittet és azt föl is szereltei. Az iskola 120 tanyai tankötelés számára épül.

Óvoda épités Makón. Makó város óvodáinak felügyelő bizottsága előterjesztést tett a város tanácsának, hogy a rozoga állapotban levő Uri-utcai óvoda épületét épittesse ujra. A tanács javasolja is az óvoda épület ujra épitését a közgyülésnek.

Bérház épités Szombathelyen Szombathely város volt polgármestere Ehen Gyula ügyvéd, a Szily-utcai házát lebontatja és helyébe nagyszabásu kétemeletes bérpalotát épittet. A terveket, melyeket Weisz Oszkár szombathelyi épitész-mérnök készitett már benyujtotta az épittető a város tanácsához az épitési engedély elnyerése iránt.

Zólyom állomás kibővitése. A m. kir. államvasutak miskolci üzletvezetősége árlejtést irt ki Zólyom-város megállóhelynek kibővitése céljából előállitandó magasépitményi munkák biztositására. Pályázati határidő f. é. augusztus hó 14. napja.

Iskolák tatarozása Kaposvárott. Kaposvár városa által az elemi iskolák ez idei nyári tatarozására kiirt versenytárgyaláson egyedül Miholina Márton helybeli kőmüves mester tett ajánlatot, kinek a munkát a város ki is adta.

Telefonhálózat kibővitése Debrecenben. A kereskedelmi minister elhatározta, hogy a debreceni telefonhalózat központját kibővitteti. E célból a közigazgatási bejárást e hó 3-án meg is tartották.

Dohánygyár épités Pécsett. A dohányjövedéki központi igazgatóság értesitette Pécs városát, hogy a dohánygyár céljára felajánlott két telek, ugymint a budai külvárosi és szigeti külvárosi vásárterek közül a budai külvárosit választotta. Az épitést már ez év őszén megkezdik.

Községház épités Rakasdián. Krassó-Szörény vármegyében fekvő Rakasdia község uj községházat és jegyzői lakot épittet a szükséges melléképületekkel, mely épitkezéssel a f. é. julius 3-án megtartott árlejtés alapján Wolf Mátyás billédi épitőmestert bizták meg 0·2% árengedéssel a 39.828 koronával előirányzott költségekből.

Győr város utcakövezési programmja. Győr város mérnöki hivatala elkészitette az utcák kövezési programmját. Ezen programm szerint a vegyes rostált kavicscsal való javitás 7746 K. 40 f. a zuzottkővel való javitás pedig 17.066 K. 06 f. költséget igényel.

Szálloda átalakitás Lugoson. A lugosi „Magyar Király” szálloda helyreállitási és átalakitási munkálatait a város közgyülése pótilletve utóajánlat alapján Knott József lugosi kőmivesmesternek itélte oda.

Uj közkórház épitése Kecskeméten. Kecskemét város közönsége Ybl Lajos budapesti müépitész tervei szerint pavillonrendszerben modern közkórházat fog épittetni. Az épitő költségek körülbelül 700.000 koronát fognak kitenni.

Villamos telep Sepsiszentgyörgyön. Sepsiszentgyörgy város képviselőtestülete elhatározta, hogy a város világitása s ipari erőszolgáltatásra villamos telepet létesit. A vonatkozó szerződést mult hó 28-án tartott közgyülésében meg is állapitotta a Ganz és tsa céggel.

Közvágóhid épités Pozsonyban. Pozsony város tegnapi közgyülése határozatképen kimondotta a sürgősségét egy uj, a modern higienai követelményeknek megfelelő közvágóhid épitésének.

Szemkórház épités Szegeden. Szeged város középitési bizottsága a minap ülést tartott, melyen az állami szemkórház terveit jóváhagyta és annak épitésére nézve az engedélyt megadta. Igy tehát az épitkezést legközelebb megkezdik.

A kapuvári közkórház kibővitése. Régi terv már a kapuvari megyei közkórháznak elmebajosok számára megfigyelő osztálylyal való kibővitése. A terv végre valóra válik, mert az előmunkálatokat emegkezdették. Molnár István sopronvármegyei főjegyző Kapuvárra érkezett és a kibővitési munkálatok tárgyában helyszini szemlét tartott.

A köszegi villamostelep épitése. A Ganz és társa cég Kőszegen megkezdte a városi villamostelep épitését Az ugynevezett városmajor területén a fölmérési munkalatokat befejezték és e héten már megkezdik a villamostelep alapozását.

Erdészlak épités Lőcsén. Lőcse város legutóbbi közgyülése elhatározta, hogy Felsődolinában 14.000 kor. költséggel uj főerdészi lakot épittet. A bemutatott tervek és költségvetés jóváhagyást nyervén, az árlejtés kiirása elrendeltetett.

A zsolnai posztógyár bővitése. A zsolnai posztógyár telepén több bővités van folyamatban; szövöde, valamint az igazgatósági épület fölé, melyek eddig földszintesek voltak, emeletet épitenek; a munkálatok már nagyrészt el is készültek.

Szolnok állomás uj felvételi épülete. Kossuth Ferenc kereskedelemügyi minister elrendelte Szolnok állomás uj felvételi épületének épitését. A nagy személyforgalom kielégitésére az uj épületben egy 41 m² területü I. oszt. váróteremet, 73 m² területü II. oszt. váróteremet, 166. m² területü I. és II. oszt. éttermet és egy 281 m² területü III. oszt. váró és éttermet épitenek. A forgalmi és távirói helyiségek is a mainál mintegy 40%-kal lesznek tágasabbak. A épület közepére jut 380 m² területü diszes előcsarnok, melyben a személypénztárak és a málhafeladási hely is elhelyezést nyernek. Az épület bal szárnyára jut egy külön emeletes postapavillon. Az épület középső része, valamint két szélső szárnya emeletes lesz, mig az I. és II. oszt. étterem, valamint a III. oszt. váró és étterem földszintes. Az épület elé 84·5 m. hosszu veranda jön. A fölvételi épület létesitésével egyidejüleg uj gyorsáruraktárt is épitenek a fölvételi épületnek Püspökladány felőli lodalán. Az épitési költség, beleszámitva a gyorsáruraktárt, 554,000 koronára van előirányozva.

Tüdőbetegek szanatoriuma Nagyváradon. Nagyváradon mozgalom indult meg, hogy a fővárosi mintára a szegény tüdőbetegek számára rendelő-intézetet létesitsenek. Legközelebb a város felir a belügyminiszterhez, hogy az intézet fentartási költségeit tarcája terhére folyósitsa.

Közvágóhid épités Károlyvárosban. Károlyváros tanácsa modern közvágóhid épitésének tervével foglalkozik, az Eba melletti Boderbach városi vágóhid mintájára. A költségek 200.000 koronával vannak előirányozva. Az épitést még ez év folyamán megkezdik.

Fővárosi hirek.

Uj villamos közuti vonalak. A közuti s a városi villamos vasut igazgatóságai csaknem egyidőben engedélyt kértek a várostól, hogy a Wesselényi- és Dohány-utcákon át a Városligetbe villamos vasuti vonalakat nyithassanak s a Dob-utcán át is vezethessenek vasutat a Damjanich-utcába. A kérelmeket jelentéstétel végett kiadták a mérnöki hivatalnak A hivatal nevében a középitészeti igazgató terjedelmes tanulmány kiséretében ad e vasuti tervekről véleményt. Szerinte a következő uj vonalakat lehetne berendezni:

1. Az ó-buda-nyugati pályaudvari vonalat meg lehetne hosszabbitani a Váci-, Károly-körúton, Wesselényi és Dembinszky-utcán át a Városligetbe. Innen az Aréna-uton át befordul a Damjanich- és Rottenbiller-utcába s a Wesselényi-utcán át visszatérne Ó-Budára.
2. A Bálvány-utca Erzsébet-téri vonalból a Deák-térről ágaznék ki egy uj vonal a Wesselényi- és Dembinszky-utcán át a Városligetbe.
3. A nyugati pályaudvarról lehetne egy uj vonalat létesiteni, mely a Váci-körúton, Károly-körúton, Dohány-utcában s István-uton át menne a Hungária-utig.

A mérnöki hivatal helyesli az uj vonalak nyitását s javasolja a közterületek átengedését.

A Magyar Épitő Részvény Társulat, melynek részvényeiben birtokváltozás állott be, mult heti rendkivüli közgyülésében uj igazgatóságot választott. Tagjai lettek: Tolnay Lajos, Popper István, Bachstein Ármin, Horváth Zsigmond, Roth M., Hedderich Frigyes. A felügyelőbizottságba választattak: Popper Károly, Selzer Károly, budai dr. Goldberger Leó, és Valkay Kálmán. A részvénytőkének 2 millió koronáról 5 millió koronára való felemelése iránt egy későbbi közgyülés fog határozni.

Egyenruházat szállitás. A m. kir. posta és távirda igazgatóság a postai jármü javitó mühelynél alkalmazott postai motorvezetők részére 1906—1908. években szükséges egyenruházati és felszerelési tárgyak közül a f. é. május 28-án megtartott árlejtés alapján a bőrbokavédők szállitására Herrich Ottóné, a cipőre Moskovits Farkas és tsa ajánlatát fogadta el. A többi tárgyak szállitására nézve az igazgatóság még nem határozott.

TELEFON 28—29.

POSNANSKY ÉS STRELITZ

Városi iroda: **VI., Podmanicky-u. 27.** — Gyárak: **Erzsébetfalva, Bécs, Witkovitz.**

Aszfaltmunkálatok valódi természetes aszfalttal.

Kátránypapirlemez, kátránymentes „GLÓRIA“ cement-aszfalt fedéllemez, elszigetelő lemez ólombetéttel vagy anélkül; **facement-tetőfedés.** Nedves falak szárazzá tétele. — **Szab. hővédő anyag** gőzcsövek, gőzkazánok stb. részére. **Hütőkészülékek és hidegvizcsövek** elszigetelése bevált rendszer szerint. **Carbolineum, vasmáz, szurokfáklya.**

Ajánlható cégek:

GUTTMANN BENEDEK

papir áruháza

Budapest, IV., Muzeum-körut 3.

— a „Királyi József Műegyetem“ átellenében. —

Speciális üzlet építészeti-, mérnöki-, műszaki- és vasutépítészet nyomtatványokban.

Állandó nagy raktár rajz-, kender- és vászonra huzott rajzpapirokban, ugyszintén másoló-, fénymásoló-papir és másoló-vásznakban. Rajzeszközök gyári főraktára, valódi svájci, valamint eredeti Richter és Riefler leghiresebb gyártmányokban.

Árjegyzéket kivánatra ingyen és bérmentve.

Mázoló-mester

LUDVIG JÁNOS

Budapest, VI. ker., Dalnok-utca 27. szám.

TELEFON 91—05.

Elvállal minden e szakmába vágó mázoló és fényező munkákat helyben és vidéken a legjutányosabb árak mellett.

Felvonógépek:

Haverland Antal, Budapesten, VIII., Nap-utca 22 Telefon 29—66. — Gyárt: személy-, teher-, ételfelvonókat és vasszerkezeteket minden kivitelben.

Telefon 25—37 ALAPITTATOTT 1846. Telefon 25—37

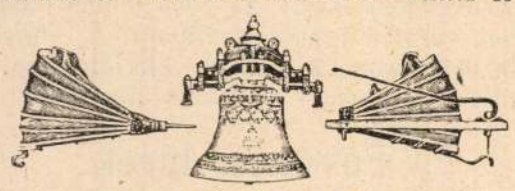

POZDECH JÓZSEF UTÓDA

THURY FERENC

BUDAPEST, VI., Lehel-utca 8.

fuvógyár-, harang- és érceöntőde, szabadalmazott harangfelszerelés és nagyszerkovácsság. Költségvetést kivánatra ingyen és bérmentve küld.

MAGAZINER LAJOS

Jalousia, gördülő redőny és ablakredőny gyára

BUDAPEST, V., LIPÓT-KÖRUT 1.

TELEFON. □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ ALAPITVA 1886.

Üvegfestészet

Orsz. magy. üvegfestészet **(Waltherr Gida)** Budapesten VIII. Horánszky-utca 13.

Stohanzel Ede — *Budapest 6* — *Lehel utcza 7. a. 2 e.*

térképészeti másolókinyomó

Algrafiai műintézet épitő, mérnöki és gépszakmára mű és ipari célokra, kartografia, katonai matematikai és tudományos célokra. Tervek sokszorositása Fénymásolatok.

Telefon 54—98. **Telefon 54—98**

PASCHKA és TÁRSA

Budapest, Soroksári-utca 38—40.

Acéllemez,- fa- és vászonredőnyök, napellenző-ernyők, lépcsőkovácsolt vasból, felülvilágitó ablakzáró készülékek, szinházi függönyök és kovácsoltvas tömegáruk gyára.

SZABADALMAKAT ÉRTÉKESITŐ VÁLLALATA

PÁSZTOR (bej. cég.)

BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRUT 17. SZ.

TELEFON: 24—20.

Találmányi gondolatok kidolgozása, szabadalmi rajzok és leirások megszerkesztése, szabadalmak és találmányok értékesitése és financirozása. Védjegyek lajstromoztatása, Mustra- és Modell-oltalom megszerzése a világ minden államában. — **Felvilágositás díjtalan.**

ELSTER S.

LEGSZESZGYÁRI SZÜKSÉGLETEK GYÁRA

Budapest, V., Tisza-utca 9.

Gyártási ágak:

Nedves és száraz légszeszmérők, többféle typus szabadalmazva; a legjobb anyagból, több évi jótállás. Gázautomaták, nedves és száraz szerkezettel, bármilyen légszeszárra beállithatók. Gázszivógépek (Exhaustor) teljes felszereléssel. Állomási légszeszmérők, tetszés szerinti nagyságban. Tisztitó berendezések, Jäger-féle szabadalom szerint Városi nyomás szabályozók, suly és automatikus megterhelésre. Önműködő nyomásmérők, szivás és nyomásra, csinos kiállitásban, kézben vihetők. Különleges nyomásmérők (Manometer) állandó vizszinnel. Fényvizsgálati müszerek és kellékek. Gázfőző- és fütőkészülékek, vasalók, takaréktüzhelyek.

Cserép- és palafedő vállalkozó

Urbancsek József János Budapest, VII. ker., Amerikai-ut 4. sz. alatt. Ajánlja magát mindennemü tetőzetek épületek, pala, cserép, szab. cementcseréppel való befedésére. Elvállalja régi háztetők évi jókarban tartását jutányos évi dij mellett, helyben vagy vidéken. Csatornázási és mindennemü a beton szakmába vágó munkát elvállalok.

Költségvetéssel dijtalanul szivesen szolgálok.

TELEFON 94—35.

GIAVINA JÁNOS

műmárványozó és stukaturos

Lakás: Budapest I. ker., Országház-utca 12.

Telep: I., Krisztina-körut 81.

A Szt.-István templom épitésénél munkákkal megbizva. Elvállal Rabitz-, stukaturos-, diszitő-, szobrász- és műmárványozó munkát

---

Árkai-féle hadfelszerelési gyár

lágyvas- és acélöntöde

BUDAPEST, VI., PALOTAI-UT 1511.

Városi iroda: VI., Csengery-utca 47.

TELEFON 83—53.

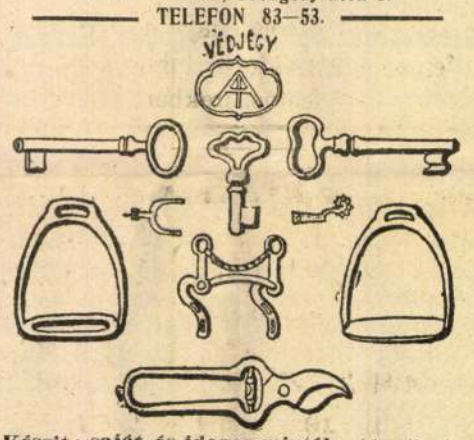

Készit: saját és idegen minták után, tiszta kivitelben első rendü

Lágyvas-, szürke és acél-öntvényt. Tömegáruk. Sarkantyu áruk. Nikkelezés. Csiszolás. Cinnezés. Rezezés. Ezüstözés. Aranyozás.

Elsőrangu stuccatur nádszövet

a legjobb anyagból, galvanizált sodronyból fonva, minden mennyiségben és méretben állandóan raktáron, azonnal szállitható.

LEGOLCSÓBB ÁRAK.

Dijmentes szállitás az épités helyszinére, vagy vasut- és hajóállomásokhoz.

Janits József Budapest.

Iroda és gyár: IX., Gyáli-ut 10. sz.

TELEFON 67—50.

Koncz Károly és társa

ács- és asztalos üzlet

Budapest, V. ker., Váci-ut 134. szám.

TELEFON 89—14.

Elvállaljuk a szakmába vágó összes munkák pontos és szakszerü kivitelét.

Fémárugyár:

Felszerelések gőz- viz és légszeszvezetékhez, rézcsapok, réz, érc- és horganyöntvények, felirattáblák minden célra és méretben. **HIRMANN FERENC** Budapest VII., Csányi-utca 7—9.

UJLAKI TÉGLA- és MÉSZÉGETŐ R. T. BUDAPEST,

Központi iroda: **V., Akadémia-utca 9.**

Telefon szám 74—30 és 74—31.

Tetőcserépgyára szállit: géppel gyártott, tehát egyenletes, vizhatlan, fagyellenálló **hódfarku-, hornyolt és francia-tetőcserepet** valamint az ezekhez szükséges szegélycserepet nagy választékban. — Bármely vasuti vagy hajóállomásra versenyképes!!

A m. kir. József-müegyetem 40/1901. számu hivatalos bizonyitványa szerint ezen gyártmány **fagyellenállónak** bizonyult.

Dunakotrási vállalata szállit: bárhová hajón vagy vasuton, ugyszintén helyben dunakavicsot utépitéshez és betonmunkákhoz. Apró kavicsot aszfaltgyárak részére és rostált dunahomokot.

Téglagyára szállit: Szárazon sajtolt falburkoló disztéglát (Verblender), falburkoló lapokat, szabadalmazott „Reform“ válaszfaltéglát, vastartó-, burkoló és üreges téglát, valamint leghordképesebb falitéglát, továbbá kéménytéglát kerek kéményekhez.

Terméskőbányáiból szállit: Követ cyklopfal épitéséhez és alapozásához; zuzott követ betonmunkákhoz és utépitéshez.

Mészégető-telepe termel: budai zsiros meszet.

Mühabarcsgyára termel érdes dunahomokból készült mühabarcsot.

Kaszás Márton

szobafestő és mázoló

Budapest, VI., Vörösmarty-utca 48.

SZABADALMAZOTT ÁLLVÁNYTARTÓ

A szabadalmazott állványtartó szembeötlő előnyeivel minden hasonló segédeszközt felülmul. Magyarországi egyedelárusitás és raktár:

KARCZAG BÉLA BUDAPEST,

VI. Kemnitzer-utca 7. szám.

Előnyei: idő és munkamegtakaritás, az állvány fel- és leszerelésnél. Nagymennyiségü famegtakaritás, a fát nem rongálja. Erős hengerelt vasból készitve, forrasztásnélküli acéllánccokkal ellátva, törés vagy szakadás ki van zárva és igy **határtalan** tartosságu. Minden épitész és vállalkozó érdekében áll ezen szabadalmazott állványtartókat beszerezni.

Nyilatkozat!

Több oldalról hozzánk intézett kérdésre ez uton közoljük, hogy

Positiv és Negativ fénymásoló papir gyártmányaink

az ár tekintetében is kiállják a versenyt bármely külföldi e szakba vágó áruval. Nincs tehát ok a külföldhöz fordulni.

Magyar Vegykészitményü Papirgyár

Budapest, V. ker., Kálmán-utca 12.

TELEPHON 38—90.

Fénymásolatok minden időben villanyüzem mellett azonnal elkészittetnek. Vidékről érkező megrendeléseknél a fénymásolatok a megrendelés beérkezése napján elkészittetnek és továbbittatnak.

„Archimedes“ csavar-gyár

Iroda: Budapest, V., Váci-út 8.

Anyacsavarok bármily hosszban stb. — állandóan készleten

TELEFON: 86—56.

HORVÁTH LUKÁCS

ÉPÜLET és BUTOR ASZTALOS MUNKÁK GYÁRA

Budapest, VII., Hungária-körut 206.

Nem ajánlhatom eléggé minden első rendü épitkezésnél, a saját szerkezetü **„por és légmentesen záró“** szabadalmazott **ablak, ajtó, redőnyszekrény és portáléim** alkalmazását.

Weisz Oszkár

Weisz Oszkár művésznök és guilliocheur. Király-u. 13. I. udvar 227-759

Budapest 1940. sept.

Weisz Oszkár

Weisz Oszkár művésznök és fémárukészitö, VII. Király-u. 13. I. udvar.
227-759

Bptávb 1940 szept.

Weisz Oszkár

vésnök

Bp. VII. Király u. 13

Nemesfeök 1941

199. l.

Terra sigillata edény VII. 245.

Weisz Pál

Plakátjaival szerepelt a Reklámművészek Társaságának első kiállitásán az Iparművészeti Muzeumban.

P.H.930.IV.13.

Weisz Pál

butorterverő

1927-29

Éimisk 1930

90.l.

gekre /:100:/ azaz Egyszáz pengőt a
- - -
rhére,

gekre /:30:/ azaz Harminc pengőt a

erhére. Budapest, 1930. julius hó 29.

amér Lajos s.k. min.tanácsos.

A hivatalos másolat hiteléül:

min.iroda s.tiszt.

MDK

Weiss Pál

A"Pesti Magyar Kereskedelmi Bank Tisztviselőinek Sportegyesülete" evezősclubháza. Tervezte: Weiss Pál.Repr.

Tér és Forma, 1938. 8-9.sz. 248.l.

Weisz Pál

építész.

Szül. Budapest 1890.

Oklevelet nyert 1920.

Műegyetem 22. c.

Fejérváry Géza báró.

Mellig, kissé jobbra néz. I
lét a szent István és a Mária Te
érdemkereszt disziti. Rendjelein
A balkarnál a rajzoló neve olvas

Szénrajz

Szn. 1
135-90

mDK

Weiss Pál, és Szathmáry István,
terv. Iparmüvészek

"Kirakatok Utcája" részlegben láttuk tervüket kiállitva.: Goldberger-cég kirakatát.

Szauter Lászlóval közösen a Dohányjövedék kirakatát tervezte.

Az Iparm. Társulatnak az Iparm. Muz.-ban rendezett 50 éves jub. kiállitásának résztvevői.
Magyar Iparmüvészet. 1935. 266 l.

Weisz Pál

Keramikus

1925-27

Éimisk 1930

90. l.

s.
- -

ága elnök-

elterjesz-

an megkül-

t összeg

a póstataka-

esittetni.

. A miniszter rendeletéből: Dr. Tiha-

A hivatalos másolat hiteléül:

min.iroda s.tiszt.

Wein Pál szobrászművész

A Nemzetközi kisplasztikai triennálén a művész a Fővárosi Tanács külön díját nyerte el

Az Esti Magazin bantartott beszámolót l. "dr. Aradi Nóra művészettörténész" cimszó alatt

Esti Magazin, 1978. IX. 8. Kossuth rádia 19.30

Weisz Paula

1915/16 — 1916/17

Ferképzőmfoiskèvk

148

indulok uj alkotmányos küzdelemb
gitimizmus lánglelkü apostola: Gri
királyság megváltó eszméjének. É
nyugalmat, békét, becsületes demo

Ezért fordulok barátaimhoz,
lakozzanak hatalmas, lelkes tábor
igaz ügyet, harcoltam a főváros au
sok ezer embertársamon, joggal
harcolni az elnyomatás veszedelme

És kérek mindenkit, akit köz
nek semmit, amig igazolt emb
Griger Miklós és az én neve

Budapest, 1935 március hav

Márkus-nyomda. Budapest, V., Bank-utca 5. (Felelős vezető: Márkus Géza)
Felelős kiadó: Berecz Vilmos.

Illyefalvi: Pesti és budai polgárok 1686-1848.....I. 338

Név: Weisz Paulusz

Foglalkozás: aranyozó

Szárm.hely: Győr (Jaurinum)

Hitfelekezet: R. K. Csal.állapot: nős

A polgárjog megszerzésének időpontja: 1820 IX. 2.

A polgárjogért fizetett összeg forintban 12.

Petar Weisz
Weisz Péter festő

Minden nap egy festmény kezdete

Pulai beszélgetés Petar Weisz magyar származású festőművésszel

Angolul mutatkozik be mint a horvát turisztikai minisztérium tanácsadója. Aztán hibátlan magyarsággal – kicsit kajánul mosolyogva – harsány jó napottal köszön, és még azt is elárulja magáról, hogy ő valójában festőművész. Petar (azaz Péter) Weisz magyar származású horvát állampolgár, bár otthon érzi magát még legalább hét országban, ahol az elmúlt évtizedekben huzamosabb ideig élt. Az Isztriai-félsziget legdélibb városkájában, Pulában beszélgettünk a festészetről, a művészet öntörvényűségéről, sorsfordulókról és arról a különleges gyűjteményről, amelyet Petar Weisz felkérésére a kilencvenes évek elején a világ legkülönbözőbb tájairól negyven festő a horvát nemzetnek ajándékozott.

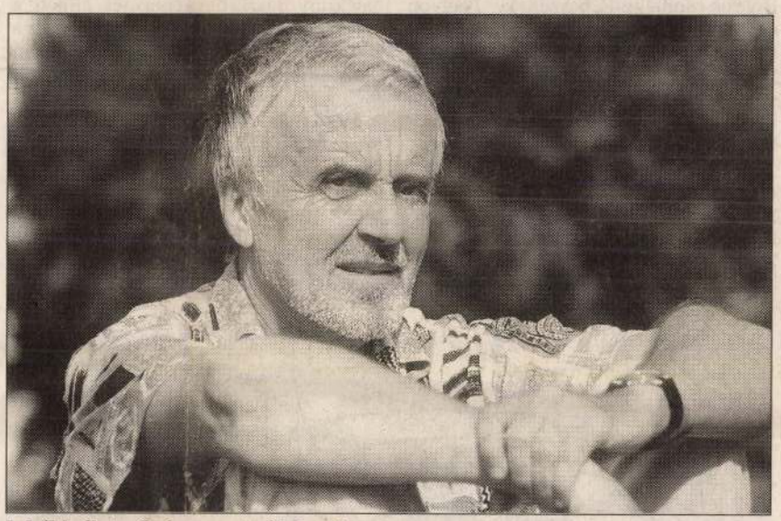

Inkább életművész szeretnék lenni FOTÓ: KOCSIS TIBOR

– Kezdhetjük egy rövid bemutatkozással? Született?

– Siklóson, 1943-ban.

– Szülei?

– Édesanyám baranyai magyar, édesapám ungvári magyar.

– Tehát ön született magyar.

– Azért ez nem olyan egyszerű. Siklóson jöttem a világra, mert a háború alatt ott volt a hozzánk legközelebbi, még működő kórház. Ám mi horvát területen éltünk. Mondjuk inkább úgy: horvát állampolgár vagyok, de magyar nemzetiségű.

– Soha nem élt Magyarországon, mégis tökéletesen beszél magyarul.

– Igen, mert négyéves koromig csak magyarul tudtam. Aztán amikor horvát iskolába kerültem, németül is tanultam. Később Párizsban kénytelen voltam megtanulni angolul, hiszen a festészeti akadémián szinte mindenki külföldi volt, így angolul értettünk szót egymással, viszont a latin negyedben éltem...

– Valójában hány nyelvet tud?

– Csak nyolc nyelven beszélek jól: magyarul, horvátul, szlovénul, angolul, németül, franciául, olaszul és héberül. Ha jól számolom, eddig hét országban éltem huzamosabb ideig, tehát legalább fél évnél többet.

– Világcsavargó? Életművész?

– Ha maga mondja. Ha választhatok, akkor már inkább életművész szeretnék lenni. Bár az is igaz, hogy a világon mindenütt feltaláltam és jól éreztem magam. Talán az a titkom, hogy mertem dönteni.

– Ami persze feltételez egyfajta szabadságot is. Mert aki habozás nélkül nekivág a nagyvilágnak, általában úgy gondolja, nincs vesztenivalója.

– Mindez csak részben igaz. Amikor nagyon fiatal voltam, Párizsba mentem festészetet tanulni, de hát hol máshol tanulhattam volna, ha egyszer ott van a művészetek hazája. 1990-ben viszont már a feleségemmel és a két kisgyerekemmel Izraelben telepedtem le, leginkább kíváncsiságból, kalandvágyból. Szóval az én szabadságom általában azt jelenti: nem függök pénztől, karriertől. Ezért sem volt fontos soha, hogy éppen melyik országban élek.

> *Fejben mindig festek. Ráadásul semmi nem kényszerít arra, hogy életem végéig csak ezt csináljam.*

– Festeni tényleg bárhol lehet. Bár amennyire szabad egy festőművész, éppen olyan kiszolgáltatott is. A kritikusainak, a kiállításszervezőknek, a lehetséges vevőknek.

– Talán éppen ezért nem vagyok én hagyományos értelemben vett festőművész. Annyit mindig kerestem – mert dolgoztam, és nem vártam a csodát a festményeimmel –, hogy megéljek. A művészet számomra szenvedély, lehetőséget ad a kommunikációra. Az embereknek manapság nemigen jut idejük arra, hogy felfedezzék magukban a szépséget, gazdagságot. A művész felébresztheti azt, ami bennük szunnyad. Ha megnézik egy képemet, biztos, hogy nem ugyanaz jut majd az eszükbe, mint amire én gondoltam, amikor festettem. De valami azért csak eszükbe jut.

– Igen ám, de az ön képei vadak, sötétek, szomorúak, meghökkentőek.

– Így van, hiszen ha jól érzem magam, akkor inkább élvezem az életet, és nem festek. Ciklusosan dolgozom, lehet, hogy csak háromévente egyszer ragadok ecsetet, viszont húsz-harminc képet is megfestek egyszerre. Aztán elbírálom, hogy nekem melyik tetszik, és kiválasztok mondjuk tizenötöt a nagy nyilvánosságnak. A többit örökre elteszem.

– Mennyire volt elismert festő a saját hazájában, a korábbi Jugoszláviában?

– Én soha nem voltam híres „állami" festő. Nálunk a naiv festőket mindig is jobban elismerték. Lehet, hogy éppen a világjárásom miatt külföldön – Olaszországban, Svájcban, Izraelben – sokkal inkább ismertek. Soha nem tudtam úgy festeni, hogy közben mérlegeljek: vajon tetszik, nem teszik majd másoknak a művem? Valójában én mindig festek. Például most is, amíg beszélgetünk. Ki tudja, hogy ebből mi jön majd ki, ha újra vásznat veszek magam elé. Azt szoktam mondani: minden nap egy festmény kezdete.

– Három évig élt Izraelben. Még a délszláv háború kezdete előtt, jugoszláv állampolgárként érkezett oda. 1993-ban tehát jugoszláv útlevéllel, jugoszláv rendszámú autóval Magyarország felől, Eszéken keresztül tért vissza Horvátországba. Kicsit bizarr ez a visszatérés, mégis szívesen fogadták, mert ajándékot hozott.

– Kalandvágyból mentem Izraelbe. Vonzott, hogy annyi, különböző kultúrájú ember találkozhat össze abban az országban. És ott ragyogóan megéltem a festészetből is. Amikor aztán otthon kitört a háború, azt gondoltam, tennem kell valamit. Megkértem hát az Izraelben élő festőművész barátaimat, hogy politikai gesztusból ajándékozzanak egy-egy képet a horvát nemzetnek. Negyven festmény gyűlt össze, tulajdonképpen a világ minden tájáról, például Argentínából, Marokkóból, Dél-Afrikából, Oroszországból. Befutott festők műveiről van szó, a kollekció igen értékes. Magyarországon is bemutatták egyébként ezt a különleges gyűjteményt, még 1993-ban, Nagykanizsán.

– Mi lett a képek sorsa?

– A gyűjteményt végigvitték az országon, és kiállították nagyon sok helyen, aztán Zágrábban őrizték, majd, május 18-án véglegesen szétosztottuk a horvát múzeumok között. Rijekába, Sibenikbe, Eszékre is kerültek festmények, talán egy kicsit a háború mementójaként is.

– Tele van ellentmondásokkal. Hiszen az egyik pillanatban szabad, öntörvényű művészként beszél. A másikban bátor politikusnak látszik, majd határozott üzleti döntéseket hozó turisztikai szakembert alakít. Hogyan lehet ennyi, egymástól nagyon különböző szerepet egyszerre alakítani? A bohém festő hogyan rendeli alá magát hepciáskodó turisták akaratának?

– Mindig vezető állásban dolgoztam, ebből következően csak bizonyos szituációknak és a munkatársaimnak rendelem alá magam. A családomért dolgozom, a feleségem és a gyerekeim biztonságáért, a megélhetésükért. Mondtam, én eközben – fejben – mindig festek. Ráadásul semmi nem kényszerít arra, hogy életem végéig csak ezt csináljam. Bármikor abbahagyhatom, továbbállhatok. Higgye el, megteszem, ha eljön az ideje.

– Jó, akkor inkább így kérdezem, a képek hazahozatala után híres emberekkel, döntéshozó politikusokkal került közvetlen viszonyba. Bizonyára nem tévedek nagyot, ha feltételezem: szívesen fogadták volna a politikai pályán is. Miért választotta inkább a turizmust?

– Mert soha nem érdekelt igazán a politika. Egy ideig valóban elszórakoztatott, hogy közvetlen közelről láthattam, mit csinálnak a politikusok. Annak idején, még az „aranykorban", tizenöt évet dolgoztam az Isztriai-félszigeten turisztikai szakemberként. Azt gondoltam, a mostani helyzetben, amikor a nehéz évek után végre kezdenek visszatérni a turisták, talán szükség lehet a tapasztalatomra. Szeretem a kihívásokat.

– Következő kiállításai?

– Zágrábban, talán Sibenikben, lehet, hogy Siklóson is.

– Mikor festett utoljára?

– Úgy hat-hét hónapja? Tudja, most éppen jól érzem magam.

Féderer Ágnes

Megtévedt bárányka?

Eljött az ideje, hogy a politikai elemzők kicsit nagyobb figyelmet fordítsanak az MDF elmúlt egyéves teljesítményére. Nem azért, mert ez a teljesítmény olyannyira grandiózus, hanem sokkal inkább azért, mert az MDF által véghezvitteknek politológiai tanulságai vannak.

Ezeket a tanulságokat azért is célszerű lassacskán összeszednünk, mert a Békejobb 2000 kezdeményezés megindulása után kialakult egy nagyon is elfogult értelmezés az MDF-ről, döntően a koalíciós partnerek körében. E szerint az MDF önkényes és koalícióellenes politikába kezdett, amikor meghirdette a maga önálló mozgalmát. A helyzet odáig fokozódott, hogy a kisgazda pártelnök naponta leárulózta és hátba szúrással vádolja az igazságügy-miniszter-pártelnököt. Az MDF-et némelyek már egyenesen a koalíció „külső tagjának" minősítették. Úton-útfélen terjesztették, hogy az MDF valójában a szocialistákkal és a szabad demokratákkal készül összeborulni, amit ékesen bizonyít Dávid Ibolya és Magyar Bálint beszélgetése a parlament folyosóján.

Engem az ilyesfajta vélekedések nem győznek meg. Az ellenfelek, sőt olykor a barátok stigmatizálása része a politikai versenynek. Fontosnak tartom azonban, hogy megpróbáljuk megragadni az MDF legújabb lépéseinek és koalíciós „kálváriájának" tényleges jelentőségét.

Az MDF története csakis a Fideszével párhuzamosan érthető meg. 1994 és 1998 között a Fidesz kicsiny ellenzéki pártból a legbefolyásosabb ellenzéki párttá küzdötte fel magát. Politológiai szakkifejezéssel élve: a magyar parlament leginnovatívabb pártja volt. Ez nemcsak azt jelenti, hogy a párt – úgymond – liberálisból konzervatívvá vált, hanem azt is, hogy új színeket, új szerveződési formákat vitt a pártversenybe. Például azzal, hogy fölerősítette a hatékonysági elemeket az ideológiai elemek rovására. Ebben a periódusban alakult ki a későbbi „üzenetrögzítős párt" imázsa. A Fidesz „nagy menetelésének" talán éppen az volt a legfontosabb újdonsága, hogy elkezdett pártimázsban, politikai marketingben gondolkodni. Függetlenül attól, hogy ennek az imázsnak mi a tartalma, s hogy ez kinek mennyire szimpa-

jelentette Magyarországon az igazi szellemi izgalmakat. Az emberek a társadalmi-gazdasági megállapodásról, majd a Bokros-csomagról beszéltek. Nagyon úgy tűnt: akármennyire is gyarló a két koalíciós párt belső együttműködése, a Bokros-csomag – nemzetközi rokonszenvvel is kísért – levezénylése életben tartja, az ellenzéknek pedig semmi esélye nem lesz az 1998-as választásokon.

A kavics belehullott tehát az állóvízbe. A kormánypártok felé a Fidesz azt jelezte, hogy az új imázsa nem öncélú: a párt a közbeszéd újratematizálására készül. 1996 végétől a Fidesz sikeres kommuni-

– Az arculatmenedzserünk szerint egy-egy jól sikerült napirend előtti jódlizással megnyerhetjük magunknak a politikába belefásult szavazórétegek támogatását

MARABU RAJZA

kációs ütközeteket bonyolított le (ezek közül az első a Tocsik-ügy volt), amelyek segítségével két év alatt a választások megnyerésére is esélyes párttá vált.

Az akkori ellenzéki párttok (mindenekelőtt az MDF) felé az volt a Fidesz-önreform üzenete, hogy vége az MDF dominanaciájának a jobbközépen, a Fidesz benyújtja igényét a jobbközép vezető szerepére. A magam részéről ezt az igénybejelentést nem tartottam eleve elhibázottnak, sőt éppenséggel szükségesnek véltem, mert valóban úgy tűnt: az MDF nem képes a jobbközép hatékony integrálására és megformálására. A Fi-

as választásokat, mert programja sokkal tartalmasabb volt vetélytársaiénál, hanem azért, mert egy igen szofisztikált és hatékony marketinggépezetet állított a választási küzdelem szolgálatába, s ez a gépezet képes volt biztosítani a közéleti beszédtémák permanens meghatározását.

1998 után, de még inkább 1999 végétől az MDF elkezdte alkalmazni a Fidesz „saját fegyverét", azaz előállott a saját „kavicsával". Igaz, azt nem állóvízbe hajította (mivel a Fidesz bőven fodrozta a vizeket kormányra kerülése után is). Az MDF megtanulta, hogy neki is innovatív-

nak kell lennie. Ahhoz ugyanis, hogy az MDF ne tűnjék el a történelem süllyesztőjében (ami finomabban a Fideszbe való integrálódást jelenti), ki kellett találnia valamit, még akkor is, ha az történetesen ellenkezik a koalíciós lojalitással.

A történet nem csak a koalíción belüli küzdelmekről szól, s nem is csak arról, hogy az MDF egyes vezetői esetleg revánsot akarnak venni az 1994–98 között történtekért. Meglehet, hogy a Fidesz néhány évvel ezelőtti kísérlete „túl jól" sikerült, és az MDF-en belül sokan azóta se tudják megemészteni az antalli örökség „elorozását". Ez azonban a politikusok

a konszenzus, a párbeszéd gondolatának fölvetésével, amelyet mindenki magáénak érezhet anélkül, hogy megvizsgálná annak tartalmát. A Tocsik-ügyből is csak a korrupció gondolata „jött át", s most sincs ez másként: az emberek unják a pártok közötti vitákat, s örülnek, ha valaki párbeszédet hirdet. Hogy mi ennek a tényleges tartalma, más lapra tartozik.

Mindenesetre az MDF tökéletesen telibe találta a közhangulatot, jól választotta meg a zászlóbontás idejét (amikor a Fidesz kezdte már bőszíteni az embereket), s ráadásul egy rokonszenves hölgypolitikus szimbolizálta az akciót. Egyszóval minden klappolt – már ha a koalíción belüli zűröktől eltekintünk. Az MDF – a közvélemény-kutatások szerint – nyert a Békejobbon, s azt hiszem, ez tekinthető – miként pár éve a Fidesz esetében is – az egyetlen mércének.

Az ügy másik tanulsága az – s erre a koalíción belül furcsa módon nem figyeltek fel –, hogy az MDF akciója nemhogy a koalíció ellen irányulna, de éppenséggel a koalíciónál tartja a közbeszéd tematizálását. Hiszen a Békejobbról az embereknek mégiscsak a koalíció, nem pedig az ellenzék jut az eszébe. S különösen akkor mérhetjük le az MDF kezdeményezésének jelentőségét, ha összevetjük a hasonlóan viharvert SZDSZ érdekes témák napirendre vételére irányuló folyamatos (és kevéssé átütő) törekvéseivel. Az SZDSZ-nek a hadkötelesség eltörlésére irányuló aláírás-gyűjtési kezdeményezése például egyelőre nem nagyon javította a párt népszerűségi mutatóit.

Mindezek alapján határozottan kijelenteném, hogy az MDF egyedülálló pártja az 1998 óta működő parlamentnek, mert úgy tűnik, tartósan képes helyzetén javítani, és rácáfol az eltűnésére vonatkozó jóslatokra. Az MDF-történet politológiai tanulsága az, hogy a versenyképességen döntően a közvélemény előtt szereplő témák tartós meghatározásával lehet javítani. Az MDF szempontjából tehát alapvető kérdés: meddig tudja napirenden tartani a Békejobb-tematikát, meddig sikerül elfogadtatnia a közvéleménnyel saját mondanivalóját. Ha ez tartósan nem sikerül neki, akkor szembe kell néznie önállóságának szertefoszlásával.

Kérdés: vajon mikor veszi észre a Fidesz, hogy itt nem a „megtévedt bárányka" klasszikus mesejéről

Hol zsarnokság van...

Kedves Szalai Pál, köszönöm, hogy bár az általam írtak jelentős részével nem ért egyet, mégsem minősít rosszindulatúnak (Népszabadság, május 31), s cikkét baráti jóindulattal fogalmazta meg.

Amit Ön kifogásol, azt én nagyrészt nem állítottam.

Nem állítottam hogy azok a revizionisták, akik az 1945–1948 közötti időszakról valami jót is mondanak. Azt írtam, hogy azok a revizionisták, akik szerint az USA kényszerítette rá a Szovjetuniót a hidegháborúra, és 1945 után nem volt kezdettől nyilvánvaló a pártállam erőszakos kiépítése. Ezt éppen az Ön által említett Kovács Imre tárta fel még 1948 előtt, hogy Kéthly Annát ne is említsem.

A termelőeszközök államosításáról írt véleményét nem osztom. Sem Weiss Manfréd, sem herceg Esterházy nem érdemelte meg javai elrablását. Ráadásul köztudomásúan az állam a legrosszabb tulajdonos, aki a rábízott vagyont a leginkább veszteségesen működteti. A jugoszláv önigazgatás tudtommal nem vált be, és nem ismerek egyetlen esetet sem, amikor az erőszakos államosítás ne okozott volna gazdasági katasztrófát.

A nemzeti bizottságok bírálatával nem állítottam, hogy az 1945 előtti közigazgatást kellett volna visszaállítani. Az Ön állításából azonban azt kellene leszűrnöm, hogy az előző rendszer bűneire való tekintettel legitimnek ismeri el a kommunisták csalásait. Nem hiszem, hogy tényleg így gondolná. Honnan is gondolhatná, hogy lehetetlen lett volna 1945-ben tisztességes eszközökkel létrehozni a nemzeti bizottságokat? Én viszont csak ezt kifogásoltam.

Alsó-Ausztria és Finnország a „százalékegyezmény" értelmében eleve nem minősült szovjet érdekszférának. Az Ön írásából úgy tűnik, hogy Sztálin azért nem bolsevizálta ezt a térséget, mert ez terveiben sem szerepelt. Holott csupán arról van szó, hogy nem akarta kockáztatni az összeütközést e két marginális terület miatt az USA-val, mely 1945-től atomhatalom volt, a Szovjetunió pedig ekkor még nem.

Nem Churchill fultoni beszéde indította el a hidegháborút. Tudtommal Sztálin volt az, aki saját politikai rendszerét exportálta, és nem az angol miniszterelnök. Ráadásul Sztálin nem 1946-ban

Weisz Rezső

műépítész

aki huzamosabban mű-
ködött a közmunka-
tanács műszaki osztá-
lyán is, † 67 éves
korában Budapesten

Vas. Ujs. 1918. 30. l.

Hunyadi János:

A derékig látho
tekint. Jobb kezébe
Sisakot s díszes
hord. Szemöldöke s
beretrált. Derekát p
előtt a hadi ekitme
parancsnoki pálcz
két sorban:

JOANNES (
Gubernator,

Vászon, méretei 91
Vétetett 1898. V. 12
12 fr 50 kor. 1
Testője s méretben.
5524 szosz. lizo
A szerzemény

Weissz Zsuzsa festő

A MOM szakasits Árpád Művelődési Házban kiállítása nyílt

Szocialista Művészetért 1969 okt.

Weiss Zsuzsa

1. Csendélet rózsás drapériával 60x70 olaj
2. Csendélet I 65x75 olaj
3. Napraforgós csendélet 75x68 olaj

Weiss Zsuzsa grafikusművész kiállítása a MOK-kulturotthonokban. 1969. jún.

Weiss Zsuzsa

1. Svájci falu	30 × 40	olaj
2. Sivatag	35 × 40	— " —
3. Renaissance stíl	80 × 60	— " —

Weiss Zsuzsa grafikusművész kiállítása
a MOM kultúrtermében 1969. jún.

Weiss Zsuzsa

1. Engelberg III.	40×30	olaj
2. Engelberg II.	40×30	-"-
3. Zürichi tó	40×30	-"-

Weiss Zsuzsa grafikusművésznő kiállítása
a MOM kultúrtermében 1969. jún.

Weisz Zsuzsa

1. Akvarell XXVII – XXVIII 52 × 48
2. Akvarell XXIX – XXX
3. Akvarell XXXI 20 × 28

Weisz Zsuzsa grafikusművész kiállítása a Lyon-kulturháznak 1969. jún.

Weisz Zsuzsa

a Csesti MOM. Szakasits Árpád Kultur-otthonban mutatta be festményeit és grafikáit. „Meggörbülve együtt a szélben", „Abeteg fa", „Part jelenet".

jelnélkül: Pictures of an exhibition. Daily News, 1969. okt. 3. Budapest.

2 l.

Weisz Zsuzsa

Tokaj, Eger, Badacsony, Pécs-i tájképet ábrázoló rézmetszeit XVII. századbeli stílusban alkotja meg.

Jelmélkül: Pictures of an exhibition.

Daily News, Budapest, 1969. okt. 3.

Weiss Zsuzsa

1. Akvarell	I–XXIV	32×48
2. Akvarell	XXV	39×59
3. Akvarell	XXVI	33×49

Weiss Zsuzsa grafikusművész kiállítása
a MOM-kultúrotthonban 1969 jún.

Weiss Zsuzsa

1. Kompozíció I–II. filctoll
2. Olajpasztell I–V

Weiss Zsuzsa grafikusművész kiállítása
a MOM-kultúrotthonban 1969 jún.

Weisz Zsuzsa

1. Akvarell XXXII 26×34

Weisz Zsuzsa grafikusművész kiállítása a
MOM-kultúrotthonban 1969. jún.

Weisz Zsuzsa

1. Betegfák	60×70 olaj
2. Cicelle halottak napján I	45×60 -"-
3. Cicelle halottak napján II	50×70 -"-

Weisz Zsuzsa grafikusművész kiállítása a MOB-kultúrotthonban. 1969. jún.

Weiss Zsuzsa

1. Hegyformák	40×50	olaj
2. Égetett földek	50×70	-"-
3. Domlok	50×70	-"-

Weiss Zsuzsa grafikusművész kiállítása
a MOM-kultúrotthonban 1967 jún.

Weiss Zsuzsa

1. Márciusi dombok	50×70	olaj
2. Lila lepyek	50×70	—"—
3. Márciusi délután	50×70	—"—

Weiss Zsuzsa grafikusművész kiállítása
a MOM-kultúrotthonban 1969 jún.

Weiss Zsuzsa

1. Nőtanulmány I-III akvarell 43×30
2. Hegyoldal I-II pácrajz 24×30
3. Vízparti táj I-IV —"— 30×43

Weiss Zsuzsa grafikusművész kiállítása a MOM-kultúrotthonban 1969 jún.

Weiss Zsuzsa

1. Fák I–IV. tusrajz 33x23
2. Kerítéstanulmányok diópác és tus
3. Fatanulmány I.II. ceruza

Weiss Zsuzsa grafikusművész kiállítása
a MOM-kultúrotthonban 1969 jún.

Weiss Zsuzsa

1. Berni utca 40x30 olaj
2. Utcai lid benben 40x30 olaj
3. Basel I 40x30 olaj

Weiss Zsuzsa grafikusművész kiállítása a MOM kultúrtermében. 1969. jun.

Weisz Zsuzsa

1. Csendélet szőnyegen 70×60 olaj
2. Kék fák 70×75 olaj
3. Vérbikák és mocsári tőlegyes 60×80 olaj

Weisz Zsuzsa grafikusművész kiállítása a MOM-kulturotthonban 1969. jún.

Weisz Zsuzsa

A MOM „SZAKASITS ÁRPÁD" MŰVELŐDÉSI HÁZ ÉS A
KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK
MEGHÍVJA ÖNT

WEISZ ZSUZSA

~~FESTŐ ÉS GRAFIKUSMŰVÉSZ~~
KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁRA

1969 SZEPTEMBER 23-ÁN, KEDDEN DÉLUTÁN 3 ÓRAKOR

MEGNYITÓ BESZÉDET MOND:
SZINTE GÁBOR
FESTŐMŰVÉSZ

BUDAPEST, XII. CSÖRSZ UTCA 18
MEGKÖZELÍTHETŐ: 61-59-ES VILLAMOSSAL, 12-2-4-ES AUTÓBUSSZAL

2201 fnyv 1

Weisz Zsuzsa

A MOM „SZAKASITS ÁRPÁD" MŰVELŐDÉSI HÁZ ÉS A
KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK
MEGHÍVJA ÖNT

WEISZ ZSUZSA

FESTŐ ÉS GRAFIKUSMŰVÉSZ
KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁRA

1969 SZEPTEMBER 23-ÁN, KEDDEN DÉLUTÁN 3 ÓRAKOR

MEGNYITÓ BESZÉDET MOND:
SZINTE GÁBOR
FESTŐMŰVÉSZ

BUDAPEST, XII. CSÖRSZ UTCA 18
MEGKÖZELÍTHETŐ: 61-59-ES VILLAMOSSAL, 12-2-4-ES AUTÓBUSSZAL

2201 fnvv 1

Weiss Buzsa, grafikus festő

MDK

Kiállít a MOM Szakasits Árpád Művelődési Házban.

– : A hét végi kulturális programból 9

Népszabadság, ~~ESTI HIRLAP~~, Bp. 1969. szept. 27.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Weiss Zuzsa, festő, grafikus

MDK

Kiállítása a MOM Művelődési Házban nyílik meg.

—: Hallottuk 2.

EST I HIRLAP, Bp. 1969. szept. 23.

MÜVÉSZETTÖRTÉNETI
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

B. Weisz Zsuzsa
Balatoni táj, akvarell
Fiatal Képzőművészek és Iparművészek kiállitása
Ernst Muzeum, 1955. junius, 22 l.

Lepold—Homor, 97. l. — Őszi kiállítás, 1930., Ipolyi 131. szám. Lepold—Lippay, 55. l.,

BELLINI, GIOVANNI (velencei festő, 1430 kör. —1516) ISKOLÁJA

Szent Család, Sz Zakariás, Sz János ev. és Sz Magdolna

Fa, olaj, 61×93·5 cm.

A Bertinelli gyűjteményből.

Rényi, 14. l. (Bellini.) — Z.: Az esztergomi érseki képtár leírása. Új Magyar Sion, XVI., 1885., 759—760. l. — Maszlaghy II., 65. szám. (Giovanni Bellini.). — Gerevich PA, 238. l. (Bellini elveszett képének másolata, talán Mansueti-től. További kópiák: Velence, Museo Correr. — Bécs, Kunsthist. Mus. — Berlin, Kaiser Friedrich Mus.) — Décsei: Könyvismertetés. MM, V., 1929., 173. l. — Benesch Belved. 70. l. (Bellineszk.)

BIONDO, GIOVANNI, DEL (toszkánai festő működött a XIV. sz. végén.)

Krisztus a keresztfán, Sz Mária, Sz János ev. és Sz Ferenc (67. kép)

Csúcsos felső záródással.

Fa, tempera, 63×34 cm.

Weiss Emma festőművész

1976-tól egyetemi szervezés keretében megindul a képzőművészeti kiállítások sora a DOTE-n. — A galéria terében 76-os évi szerepel a művész művének bemutatása.

K. É.: DOTE-galéria az ünnepi tömbben.
Egyetemi Élet, 1976. márc. 12.

WEISZ ZSUZSA festő, grafikus
Budapest, 1925

1940-45 között az Iparrajziskolában, 1946-tól 51-ig az Iparművészeti, majd a Képzőművészeti Főiskolán folytatott grafikai tanulmányokat. Tanulmányuton Franciaországban, Svájcban, Ausztriában és Csehszlovákiában járt. 1947 óta kiállító művész, csoportos bemutatók mellett 1969-ben a MOM Kulturházban, 1971-ben Svájcban mutatkozott be önálló kollekcióval. 1972-ben nemzetközi festészeti dijat nyert Nápolyban. - Kulturált hangu, főként tájképeket és intim környezetét ábrázoló festő. Nagyobb rézkarc-sorozatot szentelt a magyar történelmi borvidékeknek. Alkalmazott- és plakátgrafikával, illusztrálással is foglalkozik.

Művészéletrajzok 1975

Weiz Zsuzsa

Ziallítása a MOM Művelődési

Házban – emlétve

Magyar Nemzet

1969 október 5

6. oldal

– Ziallítások –

Weiss Zsuzsa
grafikus

Az Elektrizitástudományi Egyesület
különdíját nyerte el Magyar törté-
nelmi borvidek régies felfogásu
reikarcaival.

Telepy Katalin: Mezőgazdaság a képzőművészetben.
Művészet, 1971.január - 26.lap

Weisz Zsuzsa

Csendélet I. olaj 65x75

Napraforgós csendélet -"- 75x68

Weisz Zsuzsa grafikusművész kiállítása MOM kultúrottkon 1969

Weisz Zsuzsa

Renaissance szék olaj 86x60
Csendélet vörös drapériával —"— 60x70

Weisz Zsuzsa grafikusművész kiállítása MOM kultúrottkor 1969

Weisz Zsuzsa

Strájk falu	olaj	30×40
Sirató	—"—	—"—

Weisz Zsuzsa grafikusművész
kiállítása MOM Kulturális Központ 1969

Weisz Zsuzsa

Engelberg II olaj 40×30

Zürich tó — " — — " —

Weisz Zsuzsa grafikusművész
kiállítása MOM kultúrcentrum 1969

Weiss Zsuzsa

Basel I	olaj	40×30
Engelberg II	— " —	— " —

Weiss Zsuzsa grafikusművész
kiállítása MOM kultúrotthon 1969

Weisz Zsuzsa

Berri utca olaj 40×30

Utcai kid Berben olaj 40×30

Weisz Zsuzsa grafikusművész
kiállítása MOM kultúrotthon 1969.

Weisz Zsuzsa

Zürich tó repr.

Weisz Zsuzsa grafikusművész
kiállítása MOM Kultúrközpont 1969

Weisz Zsuzsa

Engelberg II. rajz.

Weisz Zsuzsa grafikusművész
kiállítása MOM Kulturtrottlon 1969

Weisz Zsuzsa

Basel I. rézk.

Weisz Zsuzsa grafikusművész
kiállítása MOM Kultúrközpont 1969

Weisz Zsuzsa

Utcai lid Berneben repr.

Weisz Zsuzsa grafikusművész
kiállítása MOM kultúrotthon 1969

Weisz Zsuzsa

Akvarell XXXII. 11x31

Weisz Zsuzsa grafikai munkáinak
kiállítása MOM kultúrotthon 1969

Weisz Zsuzsa

Akvarell	XXIX–XXX	32x48
—"—	XXXI	20x28

Weisz Zsuzsa grafikaszűrész kiállítása MOM kultúrotthon 1969

Weisz Zsuzsa

Akvarell XXVI. 33x49

— " — XXVII – XXVIII. 32x48

Weisz Zsuzsa grafikusművész
kiállítása MOM kultúrotthon 1969

Weiss Zsuzsa

Akvarell I–XXIV. 32×48

—"— XXV. 39×57

Weiss Zsuzsa grafikusművész
kiállítása MOM Kultúrpontban 1969

Weisz Zsuzsa

Kompozíció I–II filctoll

Olajpasztell I–V

Weisz Zsuzsa grafikusművész
kiállítása MOM Kulturotthon 1969

Weisz Zsuzsa

Fatanulmány I–II tus
Levél — " — I–III ceruza

Weisz Zsuzsa grafikusművész
kiállítása MOM. Kultúrottkon 1969

Weisz Zsuzsa

Vízparti táj I–V pácrajz 30x43

Fák I–IV tus 33x23

Weisz Zsuzsa grafikusművész
kiállítása MOM. kultúrotthon 1969

Weisz Zsuzsa

Növénytanulmány I–III akv. 43x30

Hegyoldal I–III. pácrajz 24x30

Weisz Zsuzsa grafikusművész kiállítása MOM. kultúrcsarnok 1969

Weisz Zsuzsa

Lila kegyek olaj 50×70

Márciusi délután — 50×70

Weisz Zsuzsa grafikusművész
kiállítása MOM kultúrotthon 1969

Weisz Zsuzsa

Dombok	olaj	50x70
Márciusi dombok	—"—	50x70

Weisz Zsuzsa grafikusművész
kiállítása MOM kultúrottthon 1969

Weisz Zsuzsa

Hegyformák	olaj	40×50
Égetett földek	〃	50×70

Weisz Zsuzsa grafikusművész
kiállítása MOM kulturotthon 1969

Weisz Zsuzsa

Cicelle halottak napján olaj 45×60

—"— —"— II. —"— 50×70

Weisz Zsuzsa grafikusművész
kiállítása MOM Kulturközpont 1969

Weisz Zsuzsa

Vértükek és mocsári hegyek olaj 60x80

Betyfák olaj 60x70

Weisz Zsuzsa grafikusművész kiállítása MOM kultúrotthon 1969

Weisz Zsuzsa

Csendélet szőnyegen olaj 70x60

Kéle fák -"- 70x75

Weisz Zsuzsa grafikusművész
kiállítása MOM kultúrotthon 1969

Weiss Zsuzsa grafikus

Kiállítása nyílt a MOM

Szakasits Árpád Múv. Házban

Nyomtatva 1969 szeptember 24

2. old.

Weiz Zsuzsa

Táslata nyilt a MOM

Művelődési Házban

– Tritila –

Népszava 1969 október 3

2. old.

WEISZBERGER MIKLÓS GYÜJTEMÉNY

1908-ban arcképek és cinlapjukon pest-budai látképekkel diszitet kotta gyüjtemény került hagyatékából a muzeumba

B.NAGY Anikó: Városképek Pest-Budáról : Metszetek a Budapesti Történeti Muzeumban. Uj Müvészet, I. évf. 3.sz. 1990

10.p.

WEISZBERGER Miklós műgyűjtő

90 3. 10

Új Művészet

Új Művészet

Weiszburg Pál, dr.

M.D.K.

A balatonföldvári Kaszino tervpályázaton dijazva

II. dij

Társtervező Jurcsik Károly, Varga Levente, Bartha Lajos- Szlávik Tibor

Magyar Építőművészet 1967/3. 2-5. l.

Weissenbach János báró
i parmüvést

Tövünvi Lapok 1895. ápr. 23., 1292. old.
(Egyletek.)

Kalmár

Weinzbarth József

litográfus

l.

Közlezrk 1911

1427. l

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Weiszenbacher András

építész

Ulrich K. tervei szerint

vezette a nagy iparcsarnok

építési munkálatait

1885-ben

Kel 1885

I. k. 1. füzet. 83. l.

 M. D. K.

Weiszenberg Ignac, grafikus, 1794-1849

Tesenben született, Pozsonyban mint rajztanát működött. Saját rajzai után 1824-1834 között litografált sorozatot ad ki felső Magyarország különböző válasairól. Szép gyűjtemény látható műveiből a Bratislavai Varosi museum grafikai gyűjteményében.

Anna Petrová-Pleshová: Slovenské výtvarné umenie obdobia národného obrodenia.
Bratislava, 1966. 32. és 69. old.

M.D.K.

Weiszer József
iparművész

A Gellért Szálló belső tervezésébe
részt vett.

Molnár László: A Gellért Szálló új berendezése
Művészet, 1960. október. — 26 kap.

M. D. K.

WEISZER József

A helyreállított Gellért-nálló belső kiképzésének munkálatsa

Tervező: Floch János

Rev.

Magyar Építőművészet 1961. 2. 17. 14-18.

K. D. V.

WEISZER József

A Gellért szálló reprezentációs helyiségei (Repr.)

Társtervezők: Flach János, Gábriel Frigyes, Csonka Lajosné, Kisszebeni Marcellné, Fesszel Alajos, Czoczek László

Magyar Építőművészet 1959. 5/6. sz. 190–191. l.

Weiszer József

építész. A Tanácsköztársaság idején vett részt a fővárosi műemlékek feltárásában.

Barcza Géza: Műemlékvédelem a Magyar Tanácsköztársaság idején. Bp. 1964. 443-465. l. /Klny. Építés és Közlekedéstudományi közl./

453.l.

Weiszer József

és Gábriel Frigyes, Flach János, Kiszebeni Marcellné, Csonka Lajosné

Gellért szálló belső kiképzése, 1956-1960, terve

A felszabadult Budapest művészete.

Budapest, 1960. kiállítás-katalógus.

141.

Weiszer József

Építén a Tanácskörtársaság alatt rént ven a fővárosi műemlékek felvételeben.

Dr. Barcza Géza: Műemlékvédelem a magyar Tanácskörtársaság idején, Bp. 1964.

453.o

MDK

Weiszer József építész

Felszabadult Bp. művészete. II.Szal. 1960.

Meissner Dörsel

Weiszer, Lukas MDK

Cálvin téri református templom.

Kincstárában:

Tál

Augsburg XVII. sz. közepe.

Zakariás G. Sándor: Budapest. 1961.

169.1.

Weiszhaupt János

MÉK

mérnök

A II. világháboru után hídépités terén szerzett érdemeit.

Dr. Mihailich Győző: A XIX. és XX. századbeli magyar hídépités története. Bp. 1960.

78.o.

MDK

Weiszhaupt Viktor festő

1879. „Tehenek" c képét a KTaNemz. Múzeumnak ajánlja fel vételre.

MDK-A-I-1/859.

Weiszhausz Dezső

építész.

Szül. Beregszász 1893.

Oklevelet nyert 1915.

Műegyetem 22. l.

Gróf Sándor kocsizása.

A budai vároldal lépcsőjén r
kinek balján ~~Rss~~ Prestel a festőm
Mind a hárman czilindert viselnek
irata a kép alatt:

Gróf Sándor kocsizása a b

és e fölött jobbra: E.R. sc.

Fm., mér. a vk

Szn. 235
703-900

Weisz Sándor

Weisz Sándor: Bérház a Gyöngyház-utcában

nak hangjával, amelyet Gropius Budapesten tartott. Törekedni fogunk arra, hogy olvasóink számára e levélnek leglényegesebb részeit hozzáférhetővé tegyük. A francia folyóiratban megjelent Le Corbusier-nak az athéni Cirpac kongresszuson tartott előadása is, amelynek bevezetésében visszaemlékezik arról a 21 napról, amelyet megszakítatlan munkával az Acropolison töltött. „Vajjon mit csináltam 21 napig — ezt kérdem magamtól. Kétségtelennek látszik előttem, hogy akkor szereztem meg a teljes igazság ismeretét. Az Acropolis emberfeletti látványától leigázva tértem haza. Leigázott az az igazság, amely se nem mosolygó, se nem könnyed, hanem erős, egy és kérlelhetetlen. Akkor még nem voltam teljes ember és a reám váró életnek kellett engem jellemmé tenni. Igyekeztem cselekedni és harmónikus emberi művet alkotni és ezt is mindig az Acropolissal a lelkemben tettem. Munkám becsületes, kitartó és őszinte volt. Az itt megérzett igazság csinált belőlem ellenzékit, valakit, aki valamit javasol, valamit, ami más dolgoknak helyére kerül. Azzal vádoltak, hogy forradalmár vagyok. Amikor visszatértem Nyugatra, hogy az iskolák tanításait igyekezzem követni, láttam, hogy az Acropolis nevében hazudnak. Észrevettem, hogy az akadémiák hazudnak, hízelegve a lustaságnak. Megtanultam gondolkodni, látni és a kérdés lényegére hatolni. Az Acropolis tett engem forradalmárrá. Állandóan élt bennem ez a gondolat. Emlékezzél a Parthenon szabatosságára, tisztaságára, intenzitására, gazdaságosságára, ereiére — arra a kiáltásra, amely szép és félelmetes tájban hangzik. Tisztaság és erő." B. V.

Gustav Adolf Platz: Wohnräume der Gegenwart (Propyläen Verlag)

Platznak ez a legújabb műve folytatása, illetőleg kiegészítése a „Die Baukunst der neuesten Zeit" címen megjelent építészeti könyvének. A könyvnek már puszta súlya, a kiállítása is imponál s valljuk be, itt az irígységnek is van némi szerepe. 500 oldalas művészeti könyv, ebből 320 oldal az illusztráció, 15 színes melléklettel! S ez 1933-ban jelenhetett meg, a legsúlyosabb gazdasági válságban! Németország, de Franciaország, Anglia, Hollandia és Amerika is csak úgy ontja a szebbnélszebb, gazdagabbnál-gazdagabb lakásokat.

Arra nézve bizony, hogy hogyan lehetne olcsón berendezkedni, ócska bútorainkból újakat csinálni, vagy figyelmeztetni a forgalomba kerülő sok giccsre, nem ad felvilágosítást a szerző, aki különben is csak regisztrál, ismerteti a művészeket, ismerteti műveiket, beszámol a különböző törekvésekről és harcokról, s ha valami mellett lándzsát tör, az az arany középút.

A könyv maga két részből áll; egy meglehetősen bő elméleti részből — illusztráló rajzokkal — s egy még bővebb illusztrációs részből, kitűnő fotografiák mellett színes táblákkal is.

Legértékesebb része az elméleti résznek a mintegy száz oldalon keresztül tárgyalt építészi fejlődése az otthonnak. Loos mellett Van de Velde, Tessenow, Muthesius küzdelmeit ismerteti az iparművészkedéstől mentes, díszneélküli, funkcionális felépítésért, — de egymásközti kiélezett vitáikat is — a világháború nagy csattanójáig.

Platz vérbeli építész s ami könyvében a legértékesebb, az éppen építészi voltából adódik, hogy kimutatja az épület külső-belső egységét, az azonos tényezőket, melyek a bútorokat haszontalan díszüktől megfosztva, az építészek hatáskörébe utalják. A ház építése és berendezése — mondja Platz — nem más, mint egy egyenlet megoldása több ismeretlennel s ennek a feladatnak megoldása csak az építészé lehet. Fränkel György.

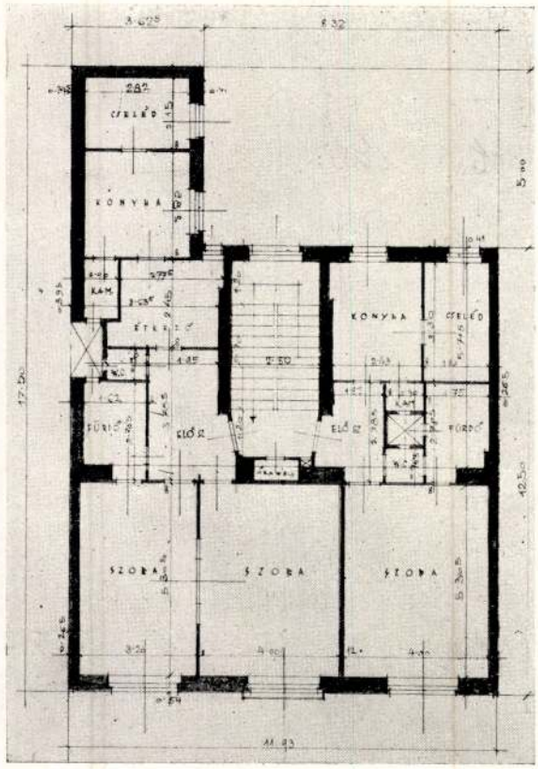

ami nekik megfelel, ami az ő életükre felfokozó hatással van.

Azonban ettől eltekintve azt is megmondhatjuk, hogy Márai cikke a magunk részére csalódás volt, mert nem építész, sőt író barátaink sokszor magasztalták készségeit és benne a mai magyar írásművészet egyik legkitűnőbb képviselőjét láttatták velünk. Igy a jeles cikk egy illuziótól fosztott meg, amit sajnálunk — s Márai modern szellemének ez önleleplezése után könyvei aligha fognak érdekelni minket, akiket elsősorban az a mai ember érdekel, az az ember, akinek mai otthonokat, házakat és városokat építeni a mi feladatunk!

A szerkesztő.

KÖNYVEK ÉS FOLYÓIRATOK

Ars Hungarica

3. Fenyő Iván: Szőnyi István, 28 old., 32 tábla. 4. Tolnai Károly: Ferenczy Noémi, 28 old., 32 tábla. Bisztrai Farkas Ferenc kiadása, Budapest, 1934. A Tér és Forma elmult évfolyamában ismertettük ez új könyvsorozat két első kötetét. Már akkor kifejeztük nagy elismerésünket azon kiadóval szemben, aki szokatlan bátorsággal és igaz lelkesedéssel fogott e kiadáshoz, amikor Bernáth Aurél és Egri József munkáit közreadta. Örülünk, hogy terve mellett kitartott és e két újabb kötetben a mai magyar művészet két jellegzetes képviselőjét mutatja be. A kitűnően megírt tanulmányok után felsorakozó képek a művészek fejlődéséről, művészeti céljairól átfogó képet adnak. Jó szerencsét kívánunk Bisztrai Farkas Ferencnek és szeretnők remélni, hogy a tervbevett további köteteket a magyar művészet igazi barátai mielőbb besorozhatják könyvszekrényükbe. Dr. Bierbauer.

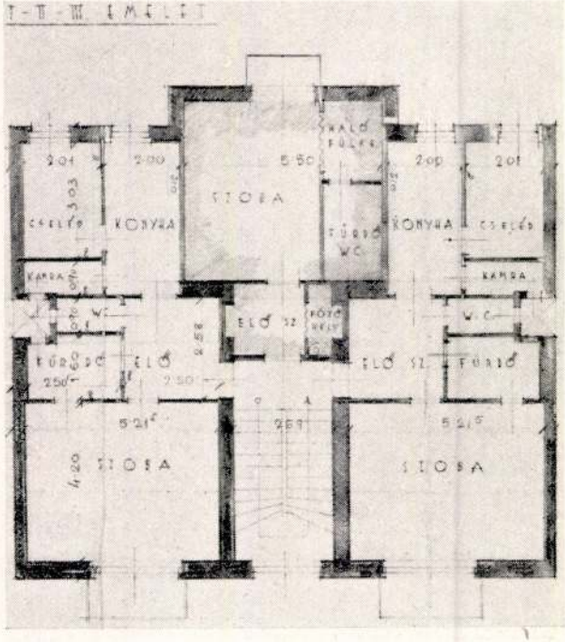

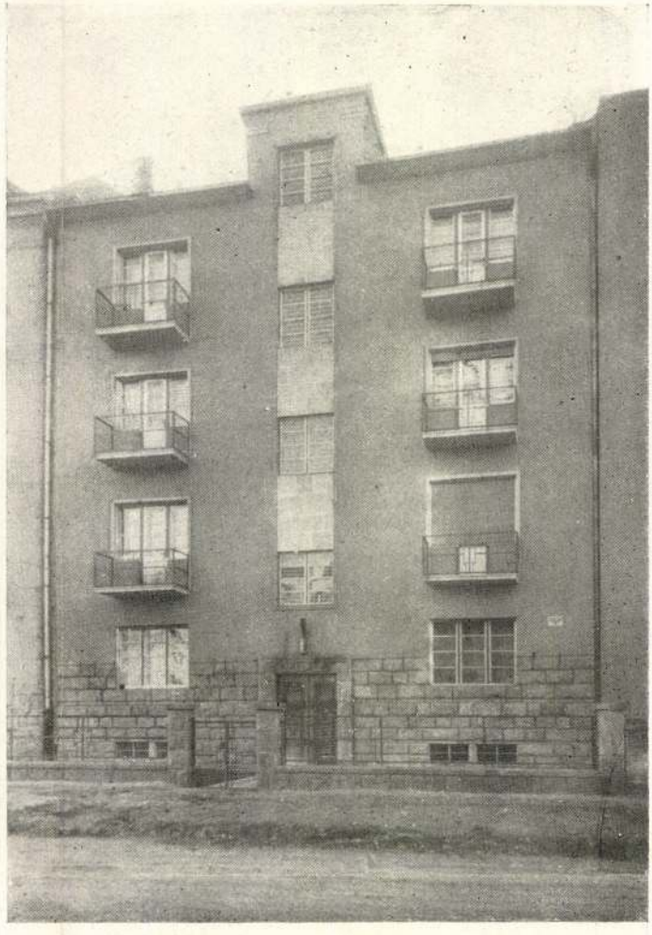

Weisz Sándor: Bérház az Eszék-utcában

L'Architecture D'Aujourd'Hui, 1933. 10-es szám

Vágó Péter honfitársunk szerkesztésében megjelenő nagyszabású és mindig igen gazdagon kiállított francia folyóirat elmult évi utolsó számával olyan értéket adott olvasóinak, amelyet nem lehet eléggé felbecsülni, mert hiszen az egész szám nem tartalmaz mást, mint Le Corbusier munkásságának pompás összefoglalását, úgy hogy ez a füzet tulajdonképpen Le Corbusier művéről megjelent német munkának párja, kiegészítvén azt az azóta Le Corbusier által végzett munkával. A szövegrész pedig a nagy mesternek és apostolnak legújabb írásait tartalmazza, amelyek mellett nem tudunk szó nélkül elhaladni. Rendkívül érdekes az a levél, amelyet Algir polgármesteréhez intézett ez északafrikai város újjáépítésére készített harmadik tervsorozatával kapcsolatosan. De talán még érdekesebb az a levél, amelyet néhány év előtt az új építés cseh úttörőjének, Teigének írt. E levélnek lényege az, amit a Tér és Forma olvasói Le Corbusiernek Sartoris könyve elé írt és lapunkban teljes egészében leközölt előszavában hangsúlyozottan kifejezett, hogy szerinte az építészet igenis több, mint a puszta fizikai és materiális szükségletek kielégítését célzó tevékenység, hogy az építészetnek igenis többet kell adnia, mint csupán csak a szükségletek kielégítését, hogy az építészetnek feladata az ember teljes boldogságának lehetővé tétele, hogy az építészetben a legnagyobb szerepe van az alkotó fantáziának. Ez a rövid néhány szó ne legyen több, mint puszta figyelmeztetés e nagyjelentőségű levélre, amelynek alaphangja úgyszólván azonos annak az előadás-

Tér és Forma

1934. 3. sz.

Weisz Sándor

ötvös

1911

Éimisk 1930

90. l.

irodai munkák után /:80:/ Nyolcvan csekkszámla terhére utaljon ki. A Tihamér Lajos s.k.

A hivatalos másolat hiteléül:

min.iroda s.tiszt.

WEISZ TAMÁS, szappanos

Hruz Mária 1816 végén mehetett Psetre cselédnek Weiszz Tamás szappanos családjához. Ptrovits István pedig tovább megy az Alföldre, minden valószinüség szerint Nagykörösre székállólegénynek. 336.old.

<u>ÁRUS LAJOS</u>: Petőfi édesanyja családjának társadalmi és gazdasági alakulása 333.old

<u>STUDIA COMITATENSIA</u>, Tanúlmányok Pest Megye Múzeumainkból, 2.szám. Szentendre, 1973

HERMAN TEREM

1999. március 8. ~~kedd~~ hétfő délután 6 óra

WEISZ TÁVI

festőművész kiállítása

megtekinthető: március 26-ig, naponta 14-19 óráig
(szombat, vasárnap kivételével)

A kiállítás támogatói:
Nemzeti Kulturális Alap
Fővárosi Közgyűlés Kulturális Bizottsága

FÉSZEK MŰVÉSZKLUB
Budapest VII., Kertész utca 36.
Postacím: Budapest
Postafiók 8.
1400

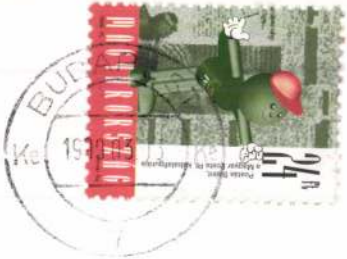

Uj Müvészet

Bp.

Báthory utca 10

1054

F.k.: Galambos Tibor /2T Bt. - Nyomda T.: 342-51-26/

A MAMÜ GALÉRIA

Meghívja ÖNT

WEISZ TÁVI

festőművész

kiállítására.
Megnyitó 1999. július 30-án 19 órakor.

Nyitva 1999. augusztus 28-ig,
szerdán, pénteken és szombaton, 15 és 19 óra között

BUDAPEST 62
23. 7. 99
AL-I/50

MAGYARORSZÁG
NYOMTATVÁNY
027
FORINT

Új Művészet
Bathori u. 10
1054 BUDAPEST

SOCIETY MAMÜ TÁRSASÁG

1071 Budapest, Damjanich u. 39.
Lejárat a Murányi utcából
Információ: 306 1587, 342 5839

Az egyesület támogatói: Nemzeti Kulturális Alapprogram
Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma, Magyar Alkotóművészeti Közalapítvány,
Fővárosi Önkormányzat Kulturális Bizottsága, Erzsébetváros Önkormányzata

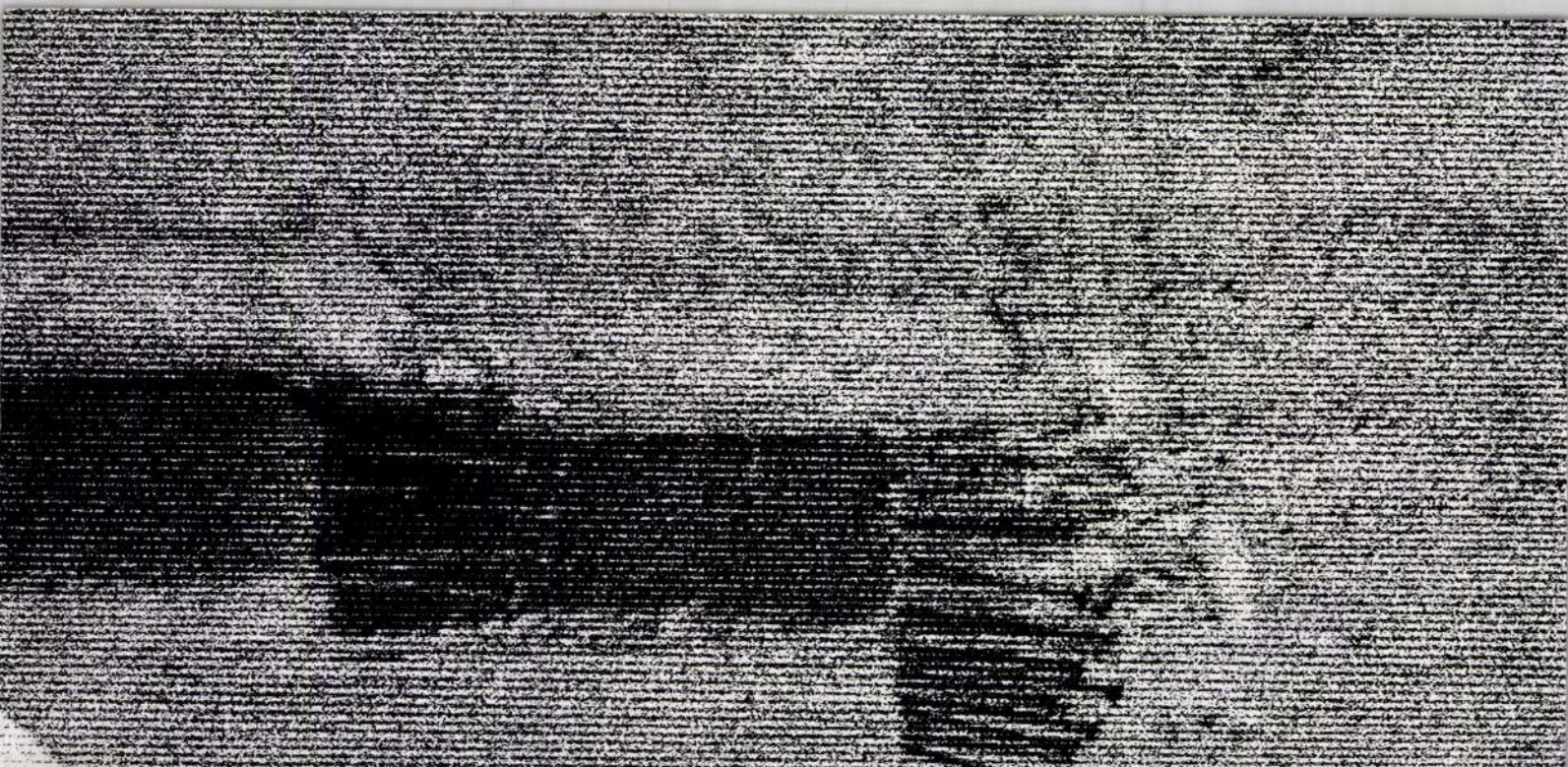

Cím:
Újlipótvárosi Klub-Galéria
1136 Bp., Tátra u. 20/b
/bejárat a Radnóti M. u. felől/

e-mail: ARTBOX13@c3.hu
http://www.c3.hu/~artbox13

ÚJLIPÓTVÁROSI
KLUB-GALÉRIA

1136 Budapest, Tátra utca 20/b.

„Jews and artists are never poor. How could they be?"

Mordecai Richler

„A zsidók és a művészek sohasem szegények. Hogyan is lehetnének azok?"

Mordecai Richler

WEISZ TAVI

Szeretettel meghívjuk

Weisz Tavi
festőművész

kiállítására.

A kiállítást megnyitja:
Maurer Dóra
képzőművész

1999. január 27-én /szerdán/
18 órakor

A kiállítás megtekinthető:
február 12-ig
hétköznap 14-20 óráig.

MDK

Weisz Teréz

Fiatal leány, of.

N.Szal. tavaszi kiáll. 1916. ápr. 23. l.

MIK

Weisz Tibor

Csendélet, vizf.
Fűrészelők, szén
Leányfej, szén
Férfifej, szén

MIEFHOE kiáll. 1943.

Weisz Teréz

1916. ápr. kiáll. N. Galon

Fiatal leány, olaj. 50.–

Tótpelsőcz h. n. III. 213

MDK

Weisz Tibor: Parkrészlet, aqu.

OMIKE Téli kiáll.A Budai Izr. Nőegylet helyisé-
geiben 1944. febr. 21 - márc. 19.

MDK

Weisz Tibor, festöm.

Parkrészlet. Akvarell.

Budai Izr. Nőegyl. -OMIKE. képzöm.csop. téli kiáll.
1944. febr.21.-márc.19. Kat.

Weisz Zoltán

1932/33

Ferkèpzomfoiskèvk

148

indulok új alkotmányos küzdelembe, e
gitimizmus lánglelkű apostola: Griger M
királyság megváltó eszméjének. És fe
nyugalmat, békét, becsületes demokráci

Ezért fordulok barátaimhoz, hive
lakozzanak hatalmas, lelkes táborunkh
igaz ügyet, harcoltam a főváros autonom
sok ezer embertársamon, joggal kérhe
harcolni az elnyomatás veszedelme ellen

És kérek mindenkit, akit közös esz
nek semmit, amig igazolt emberei
Griger Miklós és az én nevem s

Budapest, 1935 március havában,

Márkus-nyomda. Budapest, V., Bank-utca 5. (Felelős vezető: Márkus Géza)
Felelős kiadó: Berecz Vilmos.

MDK

Wein Zsigmond festő

„Révész" c képét KT-nek eladta 1882.

MDK-A-I-1/977.

Weisz Zsigmond Pestő" MDK

1882

„Kafa" c. képét K.T-nek eladta

MDK-A-I-1/989

Weisz Zsigmond

Végbiz. jó eredm.

Éimisk 1915/16. 43. l.

jásdad medaillonban. Prémes kucsmáját
hosszú s bajusza s szakála az állon kicsiny. Bro-
jásrendet láncon viseli s palástja prémgallé-

Princeps. Ac. Dominus Dn. Ferdinandus.
iae Archidux Austriae. Dux Burgund.
Wirtemb. Comes. Habsp. Tyrol. Gorit. Land-

:
um nunquam succumbere palmam
ngesto pondere recta magis.
ens superas exsurgit in auras."
llene a vers kiegészitésére Következni, de a
egyes betűnek végei láthatók.
retei a vonalkeretnek 15.3: 11.8 s a réiláp-

Ltsa 1330.

Weisz Zsigmond

1876/77 — 1887/82

Ferképzomfoiskèvk

148. l.

alkotmányos küzdelembe, ez
gitimizmus lánglelkü apostola: Griger M
királyság megváltó eszméjének. És fe
nyugalmat, békét, becsületes demokráci
Ezért fordulok barátaimhoz, hive
lakozzanak hatalmas, lelkes táborunkh
igaz ügyet, harcoltam a főváros autonom
sok ezer embertársamon, joggal kérhe
harcolni az elnyomatás veszedelme ellen
És kérek mindenkit, akit közös esz
nek semmit, amig igazolt emberei
Griger Miklós és az én nevem s
Budapest, 1935 március havában,

Márkus-nyomda. Budapest, V., Bank-utca 5. (Felelős vezető: Márkus Géza)
Felelős kiadó: Berecz Vilmos.

Weisz Zigmond

A rajztanár szobász képző intézet ifjúsági társaskore által kit ülő alakra kitűzött díjat nyerte

A jövő munkát nemzedéke képző mvészeti szle. 1880. 106 l.

Összesítése

azon bevételeknek és kiadásoknak, melyek a ..... pénzügyi kerülethez tartozó adóhivataloknál, az alapítványi alapok javára, illetőleg terhére, 190..... évi ..... hóban előfordultak.

Folyó szám	Az alap megnevezése	pén
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		

Weiss Zsigmond, festő l. Vajda Zs.

~~[illegible]~~

a Képz. Társ. 1882. évi közl. szerint
magyar

WEISZ VENDEL, keramikus

A városlődi kőedénygyárban, minden bizonnyal, mint szakmunkás keramikus dolgozók névsora 1851-1950
WEISZ VENDEL, kőedénygyári munkás, 1905-1909
Függelék, 1 298.old.

MOLNÁR LÁSZLÓ: A városlődi kőedénygyár/1866-1950/
275.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém, 1971

MDK

Weisz-Vajda Zsigmond festő

1882. „Vihar a vásáron" képét Műcsarnoktól átvette

MDK-A-I-1/1007.

M.D.K.

Weisz Zsigmond

"Részvét" c. festményét a kiállitásról megvásárolta Csapó Vilmos kamarás, -közli az "Irodalom és Müvészet" c. rovat.

Képes Családi Lapok. Bp. 1882. juni. 25.
4. évf. 39. sz. 625. lap

MDK

B. Weisz Zsuzsa, graf.

Plakáttervek. Ceruza

„Magyar-Szovjet Barátság" – 1952 – Képzőm. kiáll. kat. 6. l.

MDK

B.Weisz Zsuzsa

Plakátterv. Ceruza.

"Magyar-Szovjet Barátság" Képzőművészeti kiállitás katalogusa.1952. 6.l.

B. WEISZ ZSUZSA

Fiatal képző- és iparművészek kiáll.
Erns Muz.1955.jun-jul.

MDK

Weisz Zsuzsanna

Plakát kiállítás, 1948. N.Szal. Képek

Weisz Zsigmond festö.

Pesti Hirlap.
1882.ápr.29. 4.l.

Weisz Zsigmond festő.

Pesti Hirlap. 1882. máj. 10. 1-mell. 2. l.

Weisz Zsigmond festö.

Pesti Hirlap. 1882. jun. 10. 2-mell. 2. l.

Weisz Zsigmond festő

Pesti Hirlap. 1881. dec. 14. 4.

a képzőmüvészeti Társulat

Riállitására....

Weisz Zsigmond festő

Pesti Hírlap. 1891. dec. 23. 4.

művészeti hírek

Weiszkopf Aranka

1908/9 II. — 1909/10 I

Ferk pzomfoiskèvk

148. l.

indulok uj alkotmányos küzdelembe, e
gitimizmus lánglelkü apostola: Griger M
királyság megváltó eszméjének. És fe
nyugalmat, békét, becsületes demokráci

Ezért fordulok barátaimhoz, hive
lakozzanak hatalmas, lelkes táborunkh
igaz ügyet, harcoltam a főváros autonom
sok ezer embertársamon, joggal kérhe
harcolni az elnyomatás veszedelme ellen

És kérek mindenkit, akit közös esz
nek semmit, amig igazolt emberein
Griger Miklós és az én nevem sz

Budapest, 1935 március havában,

Márkus-nyomda. Budapest, V., Bank-utca 5. (Felelős vezető: Márkus Géza)
Felelős kiadó: Berecz Vilmos.

Weiszkopf, Aranka

szül. Budapesten 1888

máj. 10. izr.

Felsőkereskola 6 ort.

1909/10 I. másodosztálybeli

rendkívüli művesznő-

vendék.

Nadler Robertnál tanulta

az parmüveszetet.

Weiszkopf Ödön

120 K az vár. kéz-
mű- és földmiv.
egyletből.

Értimisk 1900/1901.

24. l

~~Altenburg h. n. V. 107~~

Weiszkopf Ödön

díszítő festő

Elégséges eredmányel végbíz. nyert.

Értímisk 1901/2. 25. l.

Isk. pályázaton elismerés
u. o. 27. l

Izr. kézmű és földmíve-
egyletből 120 k.
u. o. 28.

Az első budapesti legye-
zőgyárban tervező
u. o. 1902/3. 47. l

Váczi Takarékpénztár VIII. 195.

Tobias Weissmandl, posztós

Sopronban a posztósok céhének tagja 1811-ben 130 old

Dávidházy István: A soproni és ebenfurti posztós céh kallózási szerződése 1811-ből. 129.o.

Soproni Szemle, Helytört. Folyóirat. 195 . Kiadja Sopron Város Tanácsa

Weizmann Béla

1925/26 – 1927/28

Ferképzőmfolskévk

148. l.

indulok új alkotmányos küzdelemb
gitimizmus lánglelkű apostola: Grig
királyság megváltó eszméjének. É
nyugalmat, békét, becsületes demok

Ezért fordulok barátaimhoz,
lakozzanak hatalmas, lelkes táboru
igaz ügyet, harcoltam a főváros aut
sok ezer embertársamon, joggal k
harcolni az elnyomatás veszedelme

És kérek mindenkit, akit közö
nek semmit, amig igazolt embe
Griger Miklós és az én never

Budapest, 1935 március havá

Márkus-nyomda. Budapest, V., Bank-utca 5. (Felelős vezető: Márkus Géza)
Felelős kiadó: Berecz Vilmos.

MDK

Weiszmann bútortervező

A torinói kiáll.-on teljesen berendezett interieurje fogja képviselni a tervezőt.

Magyar Iparművészet, 1902. 42.l.

MDK

Weiszmann Béla

butorterv

Magyar Iparmüvészet. 19ol. 271-272 l. kép.

Weiszmann Béla MDK

ebédlőszoba
tervét megvételre ajánlották.

Eldöntött pályázat
Magyar Iparmüvészet 19o1. 176.o.

MDK

Weiszmann Béla ipm.

Különfélék. Magy. Iparművészet 1897-98.

230. l.

MDK

Weiszmann Béla

Magyar Iparmüvészet, 1897/98. 181. l.

Weiszmann J.

rezim 1805

l.

Dreschergesuch

81. l.

Csüngöl, bronzkori VII. 21, 22,

Weissmann János Mihály

ötvös

1759 Pozsony

„Austriacus".

Kapumagyarországi ötvösök 32 l.

935. Madarász Viktor.

Sz. Csetneken 1830 decze

Saját arcképe.

935. ~~Madarász Viktor.~~

Mellig, és balra fordul. Tan ábrá
bajusza és ajak alatti szakála őszb
leberetvált. Ingének lehajtott gall
korra kötötte, fekete mellénye kivágott, b
ral van beszegve és órájának láncza
Victor 1902.

Vászon, méretei 67.8: 55.4
Vétetett a Nemzeti Szalon
(143-903.)
Elszámoltatott 1903: VII. 8
Az elszámolást elfogadta a
(693-903)

904:v.2.

Weiszmann Mihály

ozrös 1759–1780

lásd

Mih. Pos. 132

Weiszmann Mihály

ötvös 1759

lásd

Mih. Pors. 92.

Weiszmann Mihály

Ötvös

Lásd

Mih. Pozs. 87.

Weiszmann Mihály, personyi ötvös

V. 92.

Muzics Kot. Est

Weiszmann Mihály, pozsonyi ötvös V. 87

Mitt. és Köt. Ét

Weiszmann Mihály, porsonyi ötvös

V. 136.

Muz. és Kot. Ést

(Weissmann)

Weiszmann Mihály, pozsonyi

Ötvös V. 132, 133

Muz. és Kot. Est

Weiszmann Mihály
folytatás Mihaek

MKM. Ea. 1911. 133. l.

a remekhez fogott, még egyszer vita támadt a 2 esztendei idő-illeték (Zeitgebühr) miatt, amit ő kiegyenlíteni végkép megtagadott. Végre is a városi hatóság ezt elengedte neki.

1759. aug. 16-án jelentkezik *Weissmann Mihály* a czéh előtt mesterremekének fölvétele végett. Miután a czéhet tisztességgel megkereste, hogy remekét, nevezetesen a kelyhet, pénzzel válthassa meg, ezt a czéh megengedi, 50 frtot vevén fel tőle ez engedélyért, ellenben a remek más két darabját, t. i. a gyűrűt és a pecsétlőt, *Weiszmann* elkészítésre elfogadta. Az 51 kr. beiró-pénzt lefizette.

1759. aug. 30-án bemutatja remekét. A gyürűn hibákat találtak, mert a szokáshoz híven annak három-kövesnek kellett volna lennie, holott az csupán csak egy pecsétlő gyürű, miért is a czéh azt teljesen visszaveti. A pecsétlőn is sok hibát talál a czéh, de azért kegyelmesen csak 4 forintra birságolja. Mesterjogának díja fejében 30 forintot lefizetett, de mert születési bizonyitványát és tanuló-levelét fel nem mutatta, a polgárjogot sem lehet neki feladni, úgyszintén mesterhelylyel (Meistersitz) sem bírhat a czéhben, amíg a

1761. ápr. 6-án *Frantz Kojanitz* 6 évre szegődteti Carl Christoph Ludwig-ot. Ideje 1761. ápr. 1-én kezdődik. A 2 frt beiró-pénzt letette.

1762. febr. 7-én a czéh elhatározza, hogy *Thurner Bernát* a czéhremeket nála tartozik elkészíteni.

1769-ben *Reinhart Sámuel Vilmos* mesterremekét nála készíti.

1770-ben a czéh követségben Bécsbe küldi. (Lásd Tirsch Jánosnál).

36. GROSZ JÓZSEF. *(Joseph Grosz, Krosz).* **1765—1766.**

1765. okt. 11-én az együtt lévő czéh előtt megjelenik *Joseph Grosz* s mesterjogot vált. Letesz ezért 30 frtot.

1766. jún. 24-én *Joseph Krosz* 5 évre szegődteti tanulóul Kristian Krausz-t. Kezesei: *Metzner* és *Kujenitz*. A 2 frt beiró-pénzt lefizette. «Got gebe ihm Krik (=Glück) und Segen».

1775-től 1780-ig alczéhmester.

f. é. husvéttól kezdődnek. Anyja fogja ruházni. A 2 frt beiró-pénzt lefizette.

1765. ápr. 28-án *Michael Weissmann* 5 évre szegődteti Joseph Wondertzki-t. Ének

Weiszmann Mihály

ötv.

Kőmagyötvj 1753 r

Weiszmann Mihály

ötvös Pozsony

Könyvtár: 297. l.

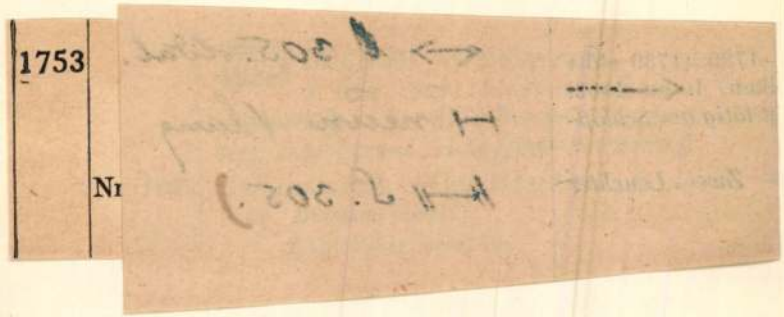

Weiszmann Mihály

pokrovnyi ötvös

l.

Schoenkrüztinavarosi

15 l

Vallás- és Közokt. minisztér

VI. 38, 39 – 41.

Weiszt József

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1983 NOV 18

ÉLET ÉS IRODALOM
XXVII. ÉVFOLYAM, 46. SZÁM

1021

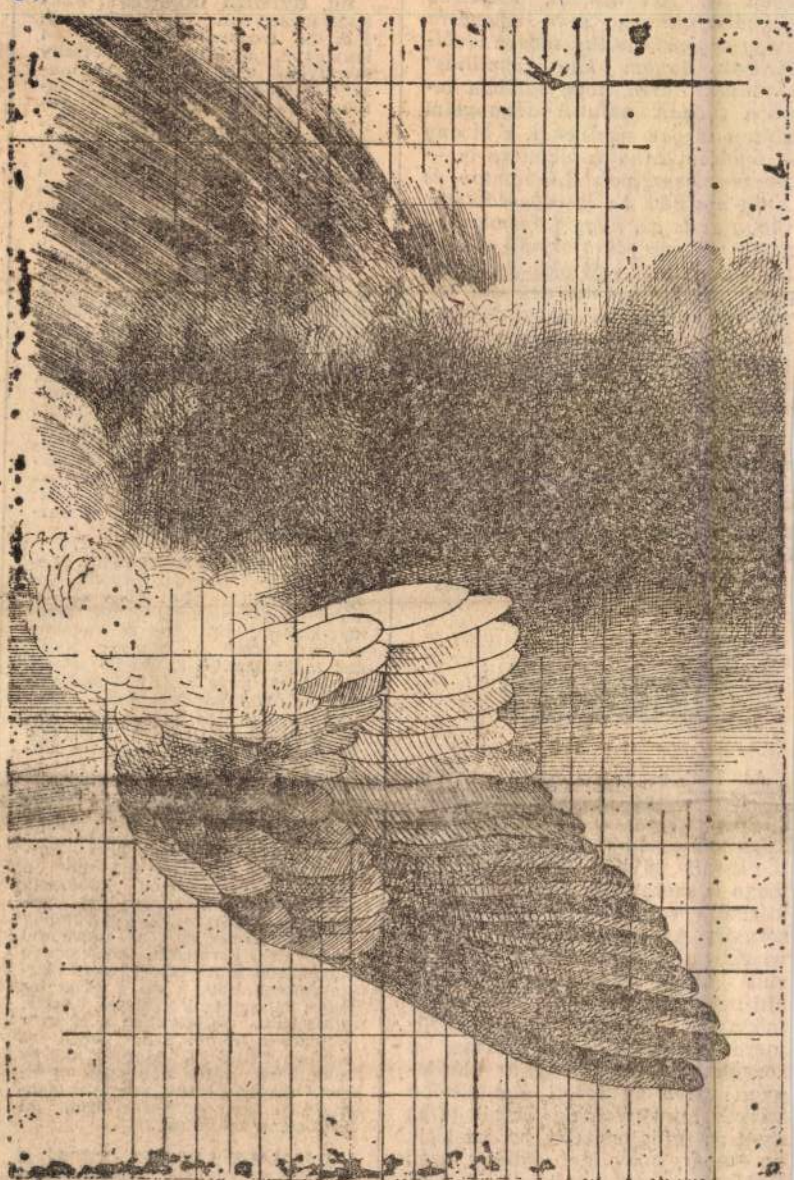

Weiszt József: Babits illusztráció

mai magyar irodalomb
árbajozni sem akarok, bá
enne... Természetesen a v
ény a fontos A japán szal
ében is. Azt hiszem, m
ikkváltásunkban sem eg
vagy egymás munkásságár
öztünk, hanem két „tíz
ondunkra: arra, hogy való
eszn tudnak nálunk any
zinten idegen nyelveket, s
– nyolcévi tanulás ellené
tevesen beszélnek Lermo
Lenin nyelvén. Ez is végere
Ahogy az is az, hogy folya
neg-, túl-, és aláreformál
nos és középiskolai oktatá
zerünk immár évtizedek óta be-
nagolni való terminus technikuso-
cat ad történelmi látásmód és fo-
yamatosságérzet helyett. Gondo-
om, egyikünknek az fáj jobban,
másikunknak emez.

Párbaj helyett erről kellene ok-
nyomozó vitát folytatnunk, ha le
udjuk küzdeni tehetetlenség-érzet-
ünket, amely — úgy érzem — szó-
váltásunkban indulataink okozója
lett.

Simonffy András

Kirakójáték

Az Élet és Irodalom 43. száma *Játék-Művészet* címmel rövid írást közöl a Duna Galériában rendezett képzőművészeti játékkiállításról. L. L. sorait szívből írta, bizonyára maga is szeret játszani; nyugodtan kiírhatta volna a nevét. Köszönet soraiért. Az ember valóban legszívesebben ingyen adná a jól sikerült játékot minden gyermeknek, aki betéved az üzletbe. Nem a legmegnyugtatóbb érzés gyerekek örömére szolgáló játékot gyártani és forgalmazni úgy, hogy az alá legyen vetve az üzleti élet zordon vasköveteimenyeinek. Ennél talán csak az fájdalmasabb, ha azt látja az ember, hogy igen értékes, szép játékot, melyet adott esetben éppenséggel olcsón kínálnak a kiadó mintaboltjában, éppen bántó olcsósága miatt nem veszi meg a felnőtt: nem gondolva arra, hogy

szát ír. Olvasónk szerint a nézőpont kérdéséről ír, megmosolyogni való, mert vannak attól független, úgynevezett alapkövetelmények, vagy másképpen kötelességek, melyeket nézőpont ide, nézőpont oda, egy múzeumnak teljesítenie illik, sőt mi több, kell". Ezen kívül a Nógrád megyei múzeumok igazgatójának tárgyi tévedését is javítja olvasónk, Madáchnak ugyanis nem négy, hanem csak három gyermeke volt: Aladár (1848), Jolán (1851) és Borbála (Arinkó, 1853).

KISS VILMOS DEBRECEN. Levélírónk aziránt érdeklődik, végül is ki fedezte föl, hogy az „ismeretlen Babits-vers" Rédey Tivadar költeménye? (Élet és Irodalom október 21.) „A Magyar Nemzet november 6-i számából azt olvasom ki, hogy az illető szakember Zsindely Sándor volt, Önök azonban ezt elhallgatták és a hírt az Országos Széchenyi Könyvtár Kiadványtára közleményeként adták le, a Magyar Nemzet szerint azért, mert Zsindely Sándor »csak« vegyészmérnök." Fogalmunk sem volt arról, hogy az említett levélíró vegyészmérnök, annál inkább se, mert nekünk küldött levelét úgy írta alá, mint a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárának főmunkatársa. Egyszerűen az történt, hogy Zsindely Sándor levele és a Széchenyi könyvtár **hivatalos** közleménye ugyanazon a napon érkezett szerkesztőségünkbe, s mi a hivatalos iratot választottuk közlésre. Ahogy, gondoljuk, helyünkben a Magyar Nemzet is tenné. S ha ebben az esetben Zsindely Sándor, nálunk jelentkezett volna panaszra, mi bizony megkérdeztük volna a Magyar Nemzet szerkesztőségét, mi is történt valójában.

DALMADY LÓRÁNT, PÉCS. A levélíró azt olvasta valamelyik jugoszláviai magyar lapban, hogy elhunyt az újvidéki Hungarológiai Intézet igazgatója. Azt kérdi, tudunk-e többet **Matijevics Lajos** haláláról. Mi is csak annyit tu-

M.D.K.

Weiszmann János Mihály ötvösmester

1759-és adat szerint Pórsom-ban működött és osztrák szárma-zásu volt.

S.Mihalik: Versuch einer Zentralisierung des ungarischen Punzierungswesens im 18.Jahrhundert. Acta Historiae Artium, 1961. Tom.VII. Fasc.3-4.
278. old.

Weiszmann Vilmos Tódor, orgonakészitő

1752-ben épitett egy orgonát Sopronban az evengélikus templom számára. 1883-ban Csurgóra került. Ott a templom felrobbantásakor elpusztult. 363.old

Hamar Gyula: Adalékok a soproni orgonak történetéhez 363.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XVIII. 1964. Sopron

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Theodor Weissmann, orgonaépítő MDK

1752-ben építette a 1783-ban kibővített 2 manuálos, 27 regisztéres orgonát a soproni ev. templom számára Gottfried Malleckvel együtt (Wien) 3500 ólt.

Schwarz József: A Szent György Dómtemplom barokk orgonája. 50.o.

Soproni Szemle, Helytört. Folyóirat. A.1956. Kiadja Sopron Város Tanácsa

MDK

Weiszmahr Judit iparművész

díjat nyert balatoni vázájáról
(üveg) fényképfelvétel reprodukálva.

(képfelirat.)
Magyar Ifjúság, Bp. 1958. 16. sz. [2. l.]

MDK

Weiszmann Béla

"Mintalapok" Iv.évf. faipari füzetében /szerk. Gaul K./ W.B.-tól egy hálószoba összes butorzata a hozzávaló összes munkarajzokkal.

Mintalapok iparosok és ipariskolák számára.
"Vasárnapi Ujság" 1898.45.évf. 35.sz. 599.l.

MDK

Weissmann Károly, Bp.

Közreműködésért bronzérmet kapott a párisi világkiállításon.

Cikk: Kitüntetések a párisi világkiállításon.

Magyar Iparművészet 1900. 356.l.

MDK

Weiszmann Klári

A kiállitáson résztvett.

Jaschik Almos tanitványainak szünidei munkáiból rendezett kiáll.1925.dec.Bpest.

MDK

H. Weiszmann Lenke

Munkáival szerepelt a Szép Otthon kiallitasan.

Cikk: A mi kiallitóink.

Magyar Iparművészet, 1936. 25.1.

Weöres Sándor összes versei

Élet és Irodalom Bp. 1983. nov. 18. XXVII/46

1.

...beszélnek Lermontov és ...enin nyelvén. Ez is végeredmény. ...hogy az is az, hogy folyamatosan ...eg-, túl-, és aláreformált általá- ...os és középiskolai oktatási rend- ...zerünk immár évtizedek óta be- ...agolni való terminus technikuso- ...amatosságérzet helyett. Gondo- ...om, egyikünknek sem, az fáj jobban, ...ásikunknak emez.

Párbaj helyett erről kellene ok- yomozó vitát folytatnunk, ha le udjuk küzdeni tehetetlenség-érze- inket, amely — úgy érzem — szó- áltásunkban indulataink okozója ett.

Simonffy András

Kirakójáték

Az Élet és Irodalom 43. száma Játék-Művészet címmel rövid írást közöl a Duna Galériában rendezett képzőművészeti játékkiállításról. L. sorait szívből írta, bizonyára maga is szeret játszani; nyugodtan kírhatta volna a nevét. Köszönet soraiért. Az ember valóban legszívesebben ingyen adná a jól sikerült játékot minden gyermeknek, megnyugtatóbb érzés gyerekek örömére szolgáló játékot gyártani és forgalmazni úgy, hogy az alá legyen vetve az üzleti élet zordon vaskövetelményeinek. Ennél talán csak az fájdalmasabb, ha azt látja az ember, hogy igen értékes, szép játékot, melyet adott esetben éppenséggel olcsón kínálnak a kiadó mintaboltjában, éppen bántó olcsósága miatt nem veszi meg a

...október 14.). Emlékeztetőül: glosz- ...szaírónk nehezményezte a cseszt- ...vei Madách Múzeum állapotát; a válaszadó a kifogásokat sommásan elutasította, mondván: nézőpont kérdése minden; ha az ember nyugodtan nézi a körülményeket, nem talál hibát, ha rosszkedvűen, megbántódva, akkor viszont glosz- szát ír. Olvasónk szerint: „amit a nézőpont kérdéséről ír, megmo- solyogni való, mert vannak alapköve- telmények, ügynevezett attól független, vagy másképpen köte- lességek, melyeket nézőpont, ide, nézőpont oda, egy múzeumnak tel- jesítenie illik, sőt mi több, kell". Ezen kívül a Nógrád megyei mú- zeumok igazgatójának tárgyi té- vedését is javítja olvasónk, Ma- dáchnak ugyanis nem négy, ha- nem csak három gyermeke volt: Aladár (1843), Jolán (1851) és Bor- bála (Arinkó, 1853).

KISS VILMOS DEBRECEN. Le- vélírónk azirányt érdeklődik, vé- gül is ki fedezte föl, hogy az „is- meretlen Babits-vers" Rédey Tiva- dar költeménye? (Élet és Irodalom október 21.) „A Magyar Nem- zet november 6-i számából azt ol- vasom ki, hogy az illető szakem- ber Zsindely Sándor volt. Önök azonban ezt elhallgatták és a hírt az Országos Széchenyi Könyvtár Kiadványtára közleményeként ad- ták le, a Magyar Nemzet szerint azért, mert Zsindely Sándor „csak" vegyészmérnök." Fogal- munk sem volt arról, hogy az em- lített levélíró vegyészmérnök, an- nál inkább se, mert nekünk kül- dött levelét úgy írta alá, mint a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárának főmunkatársa. Egy- szerűen az történt, hogy Zsindely Sándor könyvtár levele és a Széchenyi könyvtár **hivatalos** közleménye ugyanazon a napon érkezett szer- kesztőségünkbe, s mi a hivatalos iratot választottuk közlésre. Ahogy, gondoljuk, helyünkben a Magyar Nemzet is tenné. S ha ebben az esetben Zsindely Sándor nálunk jelentkezett volna panaszra, mi bi- zony megkérdeztük volna a Ma- gyar Nemzet szerkesztőségét, mi is történt valójában.

DALMADY LÓRÁNT, PÉCS. A levélíró azt olvasta valamelyik ju- goszláviai magyar lapban, hogy elhunyt az újvidéki Hungarológiai Intézet igazgatója. Azt kérdi, tu- dunk-e többet **Matijevics Lajos**

Weiszt József: Babits illusztráció

Weiszt József

Husz Mária: Derkovits ösztöndíjások beszámoló kiállítása

Művészet, 1983. Julius

Be. D. K.

WEITA Donát építész

Szombathély Fabiny Ferenc u. 39.

Egyemeletes lakóház (1840 körül)

Gerő László: Magyar építészet kaloda hagyományai Bp. 1951. 58. l.

K. D. K

WEITA Donát építész

Szombathely Alkotmány u. 30. Egy-emeletes épület OTI szérkoz (1830)

Gerő László: Magyar építészet balado hagyományai Bp. 1957. 57. l.

M. D. K.

WEITA Donát építész

Szombathely Hollán Ernő u. 10. k. n.

„Püspök-Serház" (1828)

Gerő László: Magyar építészet haladó hagyományai Bp. 1951. 58. l.

Weitersheim Alfred

1880

l.

Eperjessy 1929

53. l.

W e i t h F ü l ö p
festő

Fővárosi Lapok.1868.dec.25. /Fővárosi hirek./

MAHIR MAGYAR HIRDETŐ
SAJTÓFIGYELŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Weith Katalin,

DOLGOZÓK LAPJA
1984 MÁJ 23

1021

Weith Katalin

kímélt állapotban első kézből eladó. Érdeklődni mindennap 16 óra után. Csorba János, Tatabánya VI., Néphadsereg 84. 4927

Karambolozott 601-es Trabant új motorral, több új alkatrésszel eladó. Autószerelők előnyben. Cím: Farkas Gábor, Bajót, vaddisznós-ház. Pusztamarót felé. 4967

Üzemképes, nagykerekű Wartburg eladó, alkatrészenként is. Tata, Május 1. u. 5. II/5. 4828

Ford Capri megkímélt állapotban eladó. Megtekinthető munkanapokon, 16 óra után. Oroszlány, Takács Imre u. 16. I/7. dr. Kerényiné. 4848

Kazángé korlattal jeligére a Lapkiadób 141.

Az É Nyersanya kisbéri te zsamester Jelentkezé lepvezetőn u. 44.

Komáro Vállalat ba, 2901 1. — azo vesz beta ket és 2 munkás a kollekt

Weith László

Pittner Olivér műtermében, a 30-as években, fiatal művészek fordultak meg, mint Vida Géza Gizér Lilla Weith László, időnként a szigeti Kazár. Munkásmozgalmi vezetőkkel találkoztak ott, többek közölt Hutira Dezsővel.

Borghida István: Harcos művészet.

Igaz Szó, 1973... 7. 12 s. old.

WEITH László

M. D. K.

Nagybanyán a Szépmüvészeti Iskola tag.

1927.

Réti: Nagybanya ... Bp. 1954. 339.l.

WEITH László *144*
Érmihályfalva, 1914. április 3.– ?
Nagybánya, festő

Banner Erdély

WEITH László

M. D. K.

1927-ben Nagybányán a Szabadiskola

Réti: Nagybánya.... Bp. 1954. 338.l.

MDK

Weith László

Ujjáalakult a Nagybányai Festők Társasága. Esti Kurir 1941. aug. 4.

WEITH László M.S.A.

1928.ben Nagybányán a Szépművészeti Iskola tagja

1: Nagybanya... Bp. 1954. 339.l.

WEITH László

M.D.A.

1929-ben Nagybányán a Szépművészeti Iskola tagja

Réti: Nagybánya... Bp. 1954 340.l.

M.D.K.

WEITH László

1930-ban Nagybányán a Szépművészeti Iskola tagja

Réti: Nagxbánya... Bp. 1954. 340.l.

WEITH László

M.D.K.

1931-ben Nagybányán a Képzőművészeti Iskola tagja

Rétfi: Nagybánya... bp. 1954. 340.l.

M.D.K.

WEITH László

1931-ben Nagybányán a Szépművészeti Iskola tagja

Réti: Nagybánya... Bp. 1954. 340.l.

Weith László.

A nagybányai kiállításon festményeivel szerepelt.

Utunk Kolozsvár, 1952, márc. 23.

Weith László.

„Bányászok", festmény. (repro.).

Dalgozó Nő, 1952. IV.

Weith László

festő

stil. 1917

l –

A román népköz-
társaság művészeti
kiáll. a Nemzeti Sza-
lonban. Bp. 1950.
16. l.

Teljes tisztelettel felkérem

ÁCS GÉZA
könyvkötő-mester
Budapest, IX. Bakáts-tér 9

956. M. — Rigler r.-t. Budapest.

Weith László, festő M.D.K.

„Első találkozás" c. képét említi:

Szilágyi András: Nagybányai festők között

Utunk - Kolozsvár, 1956, márc. 2.

MDK

Weith László

Mózesfalvi tragédia

Bányai Judit: A nagybányai festőtelep életéből.
Előre, Kolozsvár. 1958. okt. 9.

WEITH László festő

Nagybánya : Nagybányai festészet a neósok fellépésétől 1944-ig. Miskolc : Mission Art Galéria, 1992

14,101

1940-44

Weith László festő

Weith László

- eljárt a Pittner Oliver műtermébe

Említve: Ferenczy Béni, Ferenczy Noémi, Basch Andor, Bornemissza Elza, Csáktornyai Zoltán, Tihanyi Czóbel Czigány, Mattis Teutsch János, Ziffer Sándor, Perlrott Csaba, Bornemissza Tibor, Hollósy Simon, Klein József, Kunóvits András, Katz Márton Pittner Oliver, Czizek Lilla, Weith László, Kazár László, Vida Elza Ruzicskay György, Ferenczy József, Gallasz Nándor, Podlipny Gyula Szőnyi István, Szőnyi Sándor, Réti István, Kós Károly, Szervátiusz Jenő, Gy. Szabó Béla, Deri Huber István,

Borghida István: Hamis művészet

Igaz Szó 1973/7 124. old.

VEITH

Weith László

életrajz

Murádin János Nagybánya A fotó-
talog művészei. Miskolc, 1994, 103–104.

Weith László

Kishontky Zolt – Murádin Jenő: Nagy Oszkár.
Nagybánya Könyvek 2. Miskolc, 1993, 43.

Weith László

Nagybánya művészete (katalógus)
Magyar Nemzeti Galéria, 1996

Szöveg : 56,

WEITHALER, Josef Fertő

Pálffy levéltári adatok 38 fl. Zificelő

Ars 1997 248.

-ztva két régi
eredetileg két
lt. A déli hajó
lett XV-XVI.
ben halhólyag
dás béllettel;
arika s kettős

a réginek
s, lőrésszerű,
rtaggal ékes.
al tagolt, az
vert művű
mán hímzett

Weit László

festő

6. Kötörök

Nagybányai kiáll.

(festményvályázat)

1942

1004 1095

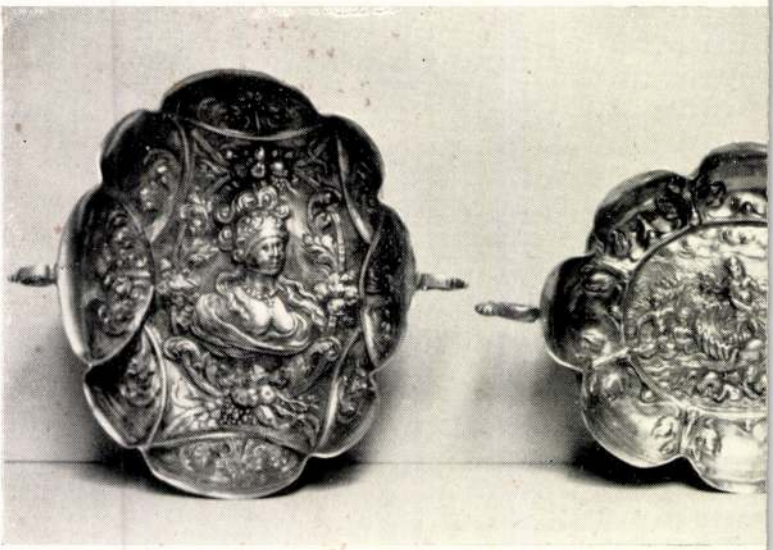

1051 104

Weith László

4. Fokhagymási volg, olaff.

Nagybányai kiáll

1942

l még a 72. n. alatti
képét

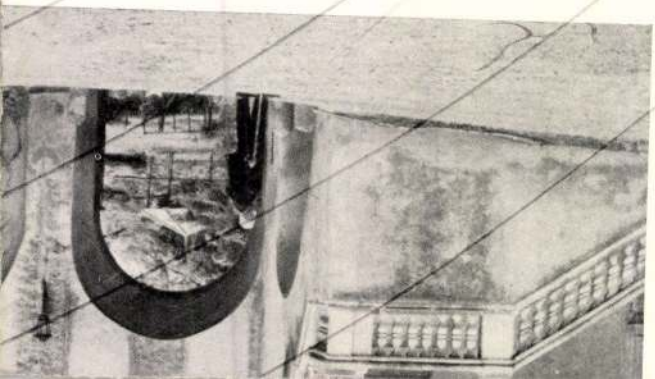

Weixlgärtner

l.

LykaMagyműI000-50

152, 193, 212,
533. l.

SZERDA

1

Weixelgertner

litogr.

l.

Szent György Céh

XXXV. anke. (1917)

205. 24

225. 24

EXPOSITIONS AMBULANTES D' ARTISTES HONGROIS

ADOLF, KOSZTA JÓZSEF, KUNFFY LAJOS,
VÁN, VASZARY JÁNOS, VASS ELEMÉR.

r festőművészek elhatározták, hogy
művészeti kiállitásokat rendeznek
jlesztik és terjesztik a magyar mű-
nül értékes részét. Ezen cél további
ben elhatároztuk egyenkint kifestett,
ámozott, s mappába foglalt művészi
:rebocsájtását. A 9 műlap famentes
ezeket magába foglaló sorszámozott
forgalomba nem kerülnek. Egy mappa
100 pengő.

y jelentőségü kulturális eseményt
tudomására adni szerencsénk van,

Weixlgärtner

1.

Lykanemzromantika

82, 95, 96, 120,
210. l.

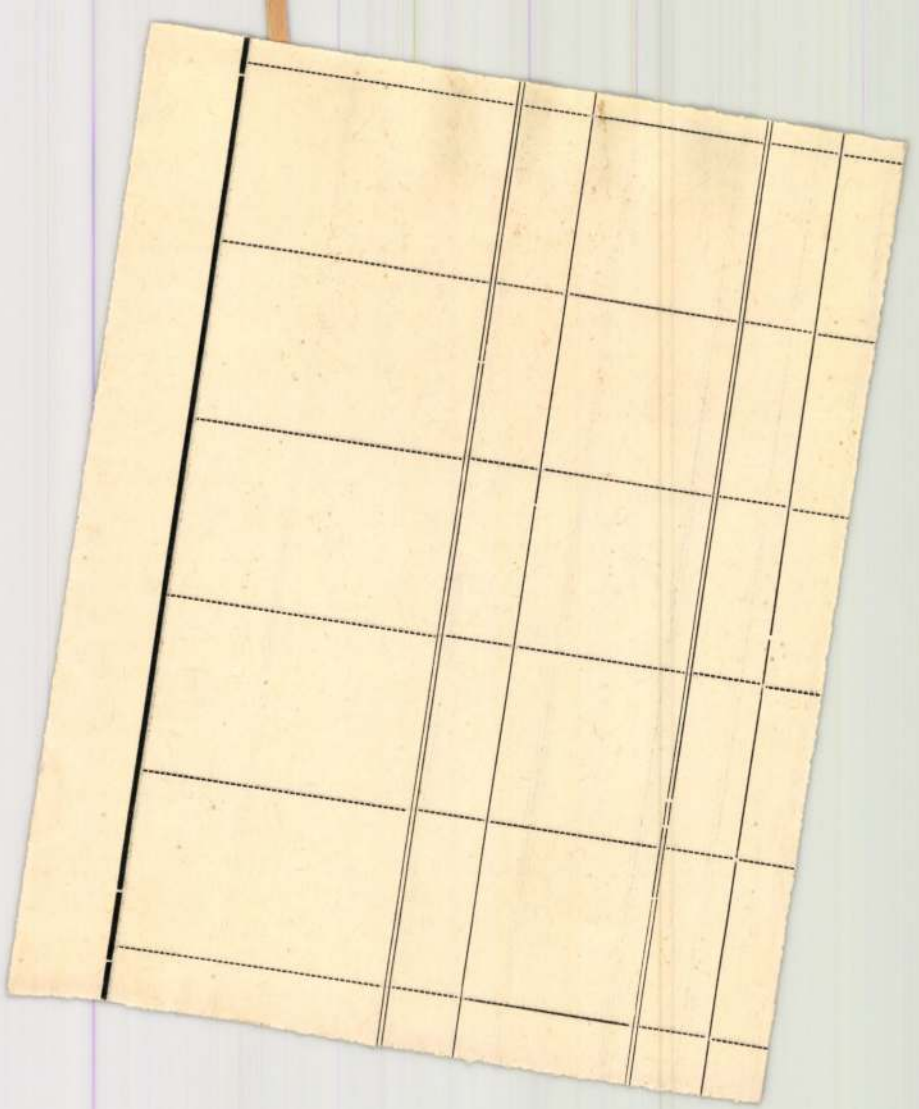

1371

WEIXELGÄRTNER, művészcsalád, tagjai: W. *Ede*, • Buda 1817; építész fia, Bécsben tanult s főképp állat- és virágképeket festett ott és Pesten; öccse, *Vince*, festő, • Buda 1829, † Bpest 1915. Bécsben tanult s 1848. házatelepeuve, arcképeket, litografiákat készített. 1857—67. a sümegi reáliskola, azután a bpesti IV. ker. gimnázium rajztanára volt.

Lg II. 611

M. D. K

WEIXELGARTNER

Kőnyomat a radványi Karolyi-kastélyről

Ybl Ervin: Ybl lúklós 123.,

Weixelgärtner

sapa a XIX. 4-ból

Koppány-táji: Csobánc
Pannónia Bp. 1965 13. old.

Weixelgartner Anna

1884/85 – 1890/91

Ferképzőmfoiskèvk

148. b

indulok új alkotmányos küzdelembe, e
gitimizmus lánglelkű apostola: Griger M
királyság megváltó eszméjének. És fe
nyugalmat, békét, becsületes demokráci
Ezért fordulok barátaimhoz, hive
lakozzanak hatalmas, lelkes táborunkh
igaz ügyet, harcoltam a főváros autonon
sok ezer embertársamon, joggal kérhe
harcolni az elnyomatás veszedelme eller
És kérek mindenkit, akit közös esz
nek semmit, amig igazolt emberei
Griger Miklós és az én nevem s
Budapest, 1935 március havában,

Márkus-nyomda. Budapest, V., Bank-utca 5. (Felelős vezető: Márkus Géza)
Felelős kiadó: Berecz Vilmos.

Weixlgärtner Arium

szül. Sümegen (Zalam)
1864 nov. 20 RK. Reál
eretts.

1884/85 I – I szakosztály
1884/85 II " "
1885/86 I II " "
1885/86 II " "
1886/87 I IV " "
1886/87 II " "
1887/88 I IV osztály
1887/88 II " "
1888/9 I " "
1888/89 II " "

Henrik, III. ik II. 193.

— IV-ik II. 193.

Weixlgärtner Arnim

1889/90. II. – IV. osztály

1890/91 I. IV. "

Korbuly József, köz. albiró

V. 305.

Weixlgärtner Armin

polg. isk. rajztanár
Ujvidék

1881/82. ben végezte
az alábbi iskolát

Jármosi II. ker., reáliskola

117. l.

artalma:

.....hóról.

Nemzet köznapi	110
„ vasárnapi	30
zinház, Irodalom	3
en Magyarország	27
Sport	16
Rejtvény Ujság	—

makulatura

.....kgr.

.....drb csomag

T.

EUROPA

film, könyv, lapterjesztő és könyvkiadó rt.
raktára

BUDAPEST,
VI., Eötvös-utca 43.

Weixelgärtner E.:

litográfiája, 1860 körül

Rexa - 101 kép a régi Pest-Budáról 156
Kelikon 1959

kor. fill.

674 **Wundt W.** Zur Moral der literarischen Kritik Leipzig, 1887. br. 8° (M 1.20) 1 —

675 **Wuttke A.** Geschichte des Heidenthums in Beziehung auf Religion, Wissen, Kunst, Sittlichkeit u. Staatsleben. 2 Theile. Breslau, 1852. Hldr. 8° (Einband schadhaft) Elfogyott és ritka. 40 —

676 **Zeller, Eduard.** Geschichte der deutschen Philosophie seit Leibniz. 2. Aufl. München, 1875. eleg. Hfrzbd. 8° 10 —

677 **Zichy Mihály** élete és müvei. A müvész legkitünőbb alkotásaiból, 40 heliogravure kép és 9 szöveg közé nyomott rajzzal. Bécs, é. n Eredeti diszes vászonkötés, folio. (90—) 60 —

678 **Zimmermann W.** Der deutsche Kaisersaal. Vaterländisches Gemälde. 2. Aufl. Mit 31 Orig. Stahlstichen. Stuttgart, 1855. Hldr. gr. 8° (M 10.—) 6 —

679 **Zivuska Jenő.** A filozofia története Thalestől Platonig. Beszterczebánya, 1912. vászonkötés 8° 4 —

680 **Zschokke.** Stunden der Andacht. 8 Bände. Aarau, 1848. Lwdbde gr. 8° 10 —

681 **Zur Geschichte** des ungarischen Freiheitskampfes. Authentische Berichte. 2 Bände. Leipzig, 1851. Hlwd. 8° 10 —

PÓTLÉK.

682 **Almásy Gy.** Vándorutam Ázsia szivébe. 226 szövegképpel, 18 táblával, 3 szines képpel és térképvázlattal. Bpest, 1903 ered. vász. n. 8° Elfogyott! (20.—) 15 —

684 **Ballestrem F. Gräfin.** Maria Stuart, Königin von Schottland Blätter zu ihrem Andenken und zu ihrer Ehre. Nach den Quellen. Hamburg, 1889. Orig. gepr. Lederprachtband mit Metall-Schliessen und Ecken. fol. (M 300.—) 120 —

Történelmi diszmü Maria Stuartról. Számos szövegképpel, arczképpel és mümelléklettel. Igen kiváló díszmunka pompás bőrkötésben.

685 **Brehm A.** Az állatok világa. 10 kötet, számos képpel és szines táblával Bpest, 1901—1906. ered. félbőrkötés, n. 8° (180—) 120 —

686 **Crusenstolpe I. v.** Der Versailler Hof vom Anf. der 18. bis zur Mitte des 19. Jahrh. 8 Bände. Hamburg, 1855 62. Lwdbde 8° (M 33.75) 24 —

687 — — Der russische Hof von Peter I. bis Nicolaus I. 9 Bände. Hamburg, 1855/58. eleg. Lwdbde 8° (M. 37.50) 24 —

688 **Curtius Ernő.** A görögök története. 4. kiad. Ford. Fröhlich R. és mások. 6 kötet. Bpest, 1875 80. er. vszk 8° Elfogyott. 20 —

689 **Draper I. W.** Geschichte der geistigen Entwickelung Europas. Aus d. Engl. von A. Bartels. Leipzig, 1871. broch. 8° 5 —

690 **Graesse I. G. Th.** Geschlechts Namen und Wappensagen des Adels deutscher Nation. Mit 178 Wappen-Abbildungen. Dresden, 1876. eleg. Hfrzbd 8° 12 —

691 **Hamerling R.** Der König von Sion. Epische Dichtung in 10 Gesängen Illustr, Pracht-Ausgabe von A. v. Roessler. Hamburg, Orig. Pracht-Einband. Folio (90.) 30 —

692 — — Ahasver in Rom. Dichtung in 6 Gesängen. Illustr. Pracht-Ausgabe. Hamburg, Orig. Pracht-Einband Fol. (60.—) 25 —

693 **Heath Ch.** Shakespeares Frauenbilder. Eine Sammlung weiblicher Portraits zu saemtl. Schauspielen des Dichters. Mit 45 Stahlstichen. Berlin u. London, 1838. Hlbldr. 8° (M. 40.50) 20 —

Folytatás a boriték 2-ik oldalán.

Szerk. és Kiadja: **Ranschburg Gusztáv.** NEUWALD ILLÉS UTÓDAI.

Weixlgärtner

kor fill.

656 **Vezércsillagok.** Velős mondatok és költői gondalatok hazai és külföldi remekirók müveiből. 4. jav. és bőv. kiadás. Bpest, 1901. díszes fbőr n. 8° (14 —) 8 —

657 **Voltaire.** Contes et poesies diverses. La Haye. 1777. veau orig. 16° Avec portr. 20 —

658 **Vörösmarty** minden munkái. Rendezte és jegyzetekkel kisérte Gyulai P. 12 kötet. Arczképpel. Pest, 1864. diszes eredeti vász. 8° (48.—) Diszes Ráth-féle Vörösmarty kiadás. 36 —

659 — — Szép Ilonka. Orlay Soma 8 fényképezett rajzával. Pest, 1867. ered. vász. 4° Ritka és elfogyott quart diszkiadás. 30 —

660 **Wagner Carolus.** Analecta Scepusii sacri et profani. Collegit et notis illustravit C. W. 4 partes et Supplementum analectorum terrae Scepusiensis, auctore J. Bárdossy. Viennae, Posonii et Leutschoviae, 1774/1802. 4 diszes fbőrkts. 4° 100 —
E ritka munkának szép teljes példánya.

661 **Walter Pater.** Imaginäre Portraits. Deutsche Übertragung von E. Hübel. Leipzig, 1903. brosch. 8° (M. 5.) 4 —

662 **Weixlgärtner E.** Nevezetes tájképek magyarországi romok és kastélyokról. Természet után rajzolta W. E. 10 könyomatu lapból álló sorozat az 1860-as évekből. har. fol. bor. Igen ritka. 60 —
1. Csobánczi rom. 2. Dévényi rom. 3. Visegrádi rom. 4. Rom Csákvár tájékán 5. Várkerti kapu Csákváron. 6. Csákvári kastély. 7. Svaici lak Csákváry várkertben. 8. Forchtensteni kastély. 9. Kisfaludy szülőháza Sümegben. 10. Margitszigeti templom emlékek.

663 **Wertner Mór.** Az Árpádok családi története. Több nemzedékrendi táblával. Nagybecskerek, 1892. fbőr. 8° 8 —

664 **Weszely Ö.** A modern paedagogia utjain. Tanulmányok. Bpest, 1909. fve. 8° (8.–) 4 —

665 **Weszerle József** hátrahagyott érmészeti táblái. Kiadja a m. n. muzeum érem- és régiségtár osztálya. 146 képtábla 2228 érem képpel. Pest, 1873. csinos fbőr. 4° Eredeti kiadás. 50 —

666 **Wichelhaus H.** Népszerü előadások a chemiai technologia köréből. Forditotta Pfeifer Ignácz. 192 rajzzal. Budapest, 1908. ered. vászon. 8° 15 —

667 **Wien vor 150 Jahren.** Nach gleichzeit. Aufnahmen von Fischer von Erlach, Kleiner, Schütze, Sedelmayr u. a. Mit 150 Folio-Lichtdrucktafeln. Wien, 1890. Orig. Hlbfrzbd. Folio. (M 120.–) 80 —

668 **Winkopp R. A.** Die Päpstin Johanna. Romantisch behandelt von Fr. Antonius von Padua. Mit 1 Titelbild in Kupfer. Leipzig, 1783. Hldr. 8° 20 —

669 **Wundt W.** Essays. Leipzig, 1885. eleg. Hfrzbd. 8° (M 9.–) 6 —

670 — — Grundzüge der physiologischen Psychologie. 4. umgearb. Aufl. 2 Bde. Mit vielen Holzschnitten. Leipzig, 1893. eleg. Hfrz.-bde 8° (M 26.) 16 —

671 — — Vorlesungen über die Menschen u. Thierseele. 3. umgearb. Aufl. Hamburg u. Leipzig, 1897. eleg. Hfrzbd. 8° (M 14.–) 8 —

672 — — Völkerpsychologie. Eine Untersuchung d. Entwicklungsgesetze von Sprache, Mythus und Sitte. Bde I. II. = 4 Theile. Leipzig, 1900–1906. eleg. Hfrzbde 8° (M 65 —) 40 —

673 **Wundt W.** Hypnotismus und Suggestion. Leipzig, 1892. br. 8° (M 1.50) 1 20

Weixelgärtner E.

lithogr.

l.

Mag. VM Cent

101. l

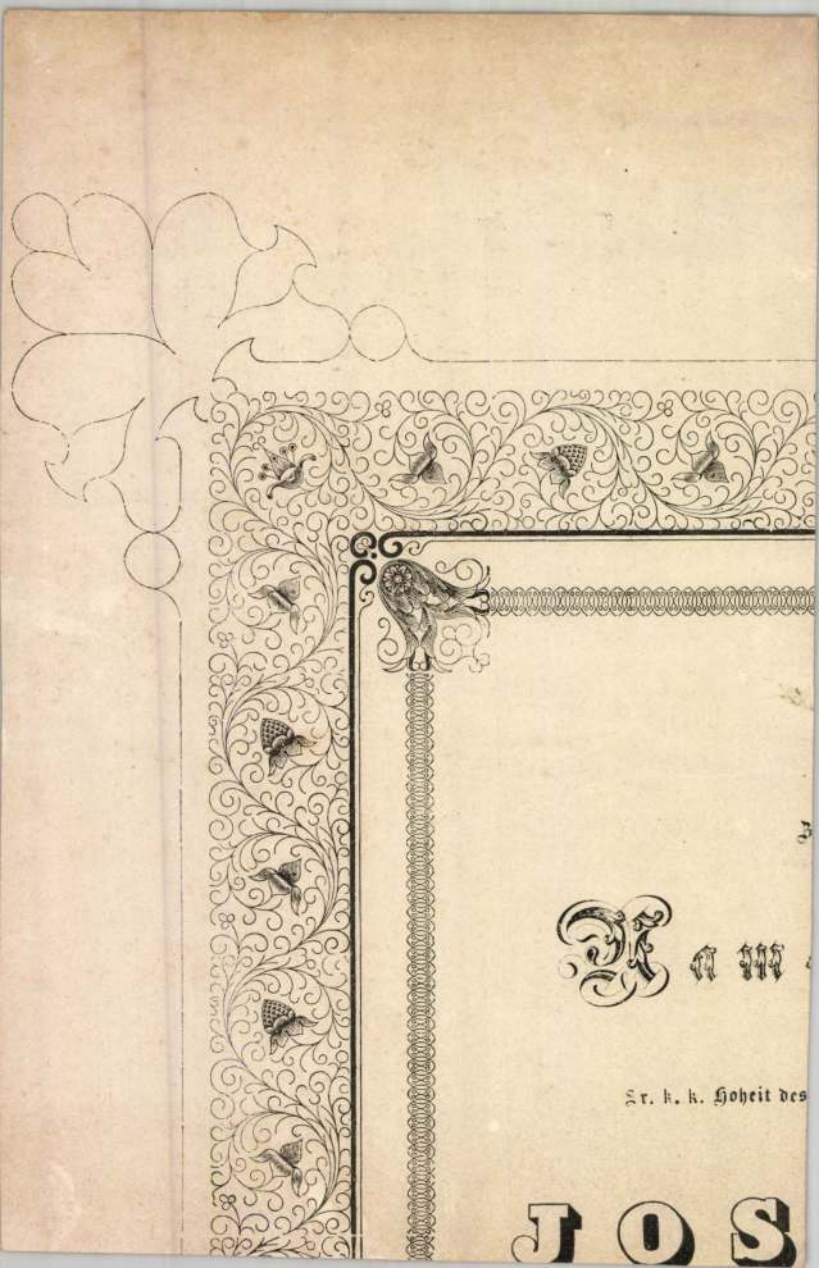

Weixlgärtner Ede

testo

Dési H Kör Kiáll. V.

Virágtanulmány

Mélt.
Nagys. No. 4865

urat
urhölgyet

kérjük, hogy a megtekintésre küldött könyvek közül a meg nem felelőket kiadni szíveskedjék.

LAUFER TIVADAR
UTCA 11.

Weixlgärtner, Eduard

nevét, mint a magyar negyvennyolcas forradalom ábrázolásainak szignaturáiból jól ismert osztrák művészét említi könyvismertetésében Rózsa György. /Kurt Mellach: 1848. Protokolle einer Revolution. Wien-München, 1968./

Művtört.Írt. 1970. 1.sz. 67. 1.

M.D.K.

Weixlgärtner Edvárd

1816-1873

Budán született, de Bécsben dolgozó kőrajzoló, 1848-49-ben Pesten tartózkodott. Bécsbe visszatréte után készitette lapjait a csaászáriak izlése szerint:

Szentgyörgyi és móri csata,
Római sámnok bevétele,
Komárom ostroma.

Pataky Dénes: Az 1848-as szabadságharc grafikai ábrázolásai 181.l.
A MAGYAR NEMZETI GALÉRIA KÖZLEMÉNYEI III. Bp. 1961.

Weixelgärtner Ede, grafikus

Divatcsarnok, 1858.május 25.333.

Irodalom és müvészet

MDK

Weixelgärtner Ede

Erdőd, Nagy Miklós rajza után Weixelgärtner Ede

Irodalom és művészet. Divatcsarnok, 1858, május 25. 333.

MDK

Weixlgärtner Eduard

litografus

Kisfaludy szőlőháza Sümegen.
W.E. litográfiája, XIX. sz. közepe.

repr.

46.o. 42.kép.

Entz Géza - Gerő László: A Balaton környék müemlékei.
Bp. 1958.

Weixelgärtner Ede
Virágtanulmány, vizf.

Reformkor művészete. Főv.Képt. XXXVI.kiáll.
1948. jul. 11 1.

Weixelgärtner E.

l.

Schoen Pest-Buda

66. l.

Porcellánok, régi VI. 13.

Weixlgärtner V. Ede

Koppmagyarat 150 eve

"WEIXLGÄRTNER V. EDE / 1829 - 1915 / :
407. Virágtanulmány. - Vizf., p. 36.5 x 44 cm.
Jelz.l.j.: ..... Weixlgärtner V.E.L."

BÖHM PÁL / 1839 - 1905 / :

17. Cigányok. - Olajf.,d.méret 77 x 51.5 cm.Jelz.l.j."fest.Böhm Pál München".

BROCKY KÁROLY / 1807 - 1855 / :

18. Önarckép. - Vizf.,p. méret 11.2 x 14,2 cm. Jelz.l.j. "Brocky".

BRODSZKY SÁNDOR / 1819 - 1901 / :

19. Vizimalom. - Olajf., lem.p. méret 15 x 18.5 cm. Jelz. nélk.

CLAROT JÁNOS BAPTIST / 1797 - 1854 / :

Weixlgärtner Ede Bécsben 1

1853. szept.-okt. kiáll. Müegylet. Olasz halász-gyermekek ~~az~~ vihar alatta tengeren lévő atyjokért imádkoznak, vizf., 40 ft. — Kedvencével játszó leány, vizf., 30 ft.

1854. márc.-ápr. kiáll.: Juhok, olajf., 25 ft. — Szárnyas állatok, olajf., 40 ft.

1854. aug.-szept. kiáll.: Jelenet a Tamás bátya kunyhójá-~~[illegible]~~ból, vizf., 10 ft. — Jelenet Tamás bátya kunyhójából, vizf., 10 ft.

1854. szept.-okt. kiáll.: Elejtett szarvas, kőmetszet. — Nyugvó marhanyáj, kőmetszet Gauermann után. — Szarvasok, kőmetszet Gauermann után.

1854. dec.-1855. jan. kiáll.: Zivatarban hazatérő juhnyáj, kőmetszet. — Jelenet az Attersee-nél, kőmetszet.

1862. nov.-dec. kiáll.: Visegrádi rom, körajz. — Rom Csákvár

London V. 40

Weixlgärtner Ede 2

tájékán, körajz. — Csákvári kastély, körajz. — Fraknói kastély, körajz. — Várkerti kapu Csákváron, körajz. — Svájci lak a csákvári várkertben, körajz.

Bécs III. 114.

Weixlgärtner Ede János

festő

Nul. 1816 Budán

lásd

Fleischer Bécs

95. l.

Csaplár Mandár, kanitóképrős-intézeti

Kanai IX. 13.

379. sz.

Van szerencsém
mint a kereskedelemügyi m
ajándékát megkuldeni.

Weixelgärtner Eduard

16 éves, mint Buda

1832

Bècsi akadèmia
könyvtàra

Kassai múzeum II. 237.

Weixlgärtner Eduard

Bécs

1851. évi pesti kiáll -

Vadhus árulónő, olajf.

L 1851.

Leopoldinisch-Carolinische Deutsche Akademie der ~~Nat~~ Naturforscher V. 55.

Weixlgärtner E.

U. 4233. 66. h.

Vasesatt, római VIII. 126.

Weixelgärtner Edve, az 1847-iki
pesti műkiállításon egy
állatképet állitott ki

Pesti Divatlap. 1847. 926. l.

E. Weixelgärtner

lad.

Kaliwoda

Weixelgärtner Ede
Bécs

1844 műegylet.

Kivégzeti jelenet.
Aquarell.
Huszárok beszállasolás.
vízf.
A hív társ. aquarell.

L

Weixlgärtner Ede

Beás

1846. műegylet.

Salamontornya Viseg
rádon. olaszt.

L

Weixelgärtner Eden

Bersben.

1847. mügel.

Döglöh born.
Oaft

L.

Lith. v. Weixelgärtner

Der Theiss Übergang
bei Ung: Kamischa.
Zwar nicht sowohl
Kozat, folio sarga
alap [illegible].
Gez v. Pensa.
egyébbet fenti

Weixlgärtner

F(9 és 10. szám)

1 egyenként

A pesti műcsyket 1854. évi kiállitásain: (márcz. – ápr.) Juhok, olajf.; (25 frt); — Szárnyas állatok, olajf., (40 frt); — (aug. – szept.) Jelenet Tamás bátya kunyhójából, vizfestm., (10 frt.); — (szept. – okt.) Elejtett szarvas, kőmetszet. — Pihenő marhanyáj, kőmetszet Gauermann rajza után; — Szavasok, kőmetszet Gauermann után. — (~~nov.~~ – ~~dec.~~ decz. – jan.) Hazatéró juhnyáj, zivatarnál, kőmetszet; — Jelenet az Attersónál, kőmetszet.

Weixelgärtner Ede

Budai ügyletésű bécsi
kömetsző edzete
köre a Nagymiklós és
Gyulai Károly féle
Erdélyi Képekben c.
és magyarország
vállalat Képeit –

A mű címe nem
pontos

Irodalom és Művészet.
Divatcsarnok. 1858.

333. l

Weixelgärtner Ede

festo

amennyiben magyarvolta kiderülne: lásd egy csomó művét fehérolva a műegyet lajstromai-ban.

1853 ban Bécsben élt

WEIXLGARTNER, Eduard, litográfus M.D K.
/1816-1870/

Komárom ostroma: litográfia ifj. J. Lanzedellyvel Fritz L'Allemand rajza után/ 1849. repr.

Cennerné "ilhelmb Gizella: Magyarország történetének képeskönyve 896-1849. Bp. 1962. 329.l.

Weixelgärtner Ede

festö, szul. Budán 1817.
Der Sohn eines Baumeisters, wurde er, da er Neigung und Talent zur Kunst zeigte, in Alter von vierzehn Jahren als Zögling in die k. k. Akademie der bildenden Künste bei St. Anna in Wien aufgenommen, wo er sich namentlich dem Thierstück widmete, aber auch im Blumen und Fruchtstück und zuletzt im Genre gelungene Arbeiten lieferte. Seine erste Arbeit, mit welcher er 1839 auf der Jahresaustellung der Akademie erschien, war ein Aquarell: „Die h. Elisabeth". Nach fünfjähriger Pause brachte er 1844 wieder ein solches „Der treue Gefährte". 1845 aber ein Oelbild: „Todtes Wild" nun folgten in bald längeren, bald kürzeren Pausen in den Jahresaustellungen bei St. Anna und in den Monatsaustellungen des österreichischen Kunstvereines seine Arbeiten, meist Oelbilder: in ersteren 1846: „Todtes Geflügel" (120 fl); – 1847: „Ein todter Dachs" (250 fl); 1848: „Stillleben" (80 fl);

1850: „Tiroler Schütze und seine Tochter im italienischen Kriege" Aquarell (50 fl), und drei in Oel gemalte Stillleben: „Goldfasan" (80 fl); — „Kiebitz" (40 fl); — „Rebhuhn" (60 fl). In den Monatausstellungen des österreichischen Kunstvereins 1851 im Juli: „Ein Falke mit seiner Beute" (80 fl); dann nach vieljähriger Pause 1864 zwei Bilder, im Mai: „Todtes Wild"; — im Juli: „Überraschte Rebhühner" (80 fl); — 1866 im December: Stillleben (90 fl); — 1867 im Jänner: Birkhuhn und Henne" (90 fl) — 1869 im November: „Studienkopf" (200 fl); — 1870 im Mai „Schmuggler" (500 fl). Auch führte er im Anfang seiner künstlerischen Laufbahn eine Folge von Blättern mit Blumen nach dem Blumen

Weixelgärtner Ede 3

maler A. Lach auf Stein aus, welche dann von Johlöfelich in Farben gedruckt wurde. Seine Bilder sind treffliche Studien nach der Natur. Der Thiercharakter ist meisterlich wiedergegeben, die Zeichnung correct, die Farbe wahr und kräftig.

Wurzbach, Biogr. Lex. Wien 1886. 54. K. 210 – 211. C

Weixlgärtner Eduard

* 1817

Lieb. IV. 153

Weixelgärtner

Művészeti lex. 829 l.

1. Ede, festő és körajzoló, szül. 1817. Budán. 1832-től Bécsben tanult, azután itt és szülővárosában főleg élet- és állat képeket festett és rajzolt

Köre.

Weixlgärtner

1854. Baden bei.

L

Csákvár. T. 2568.

Az előtérben látjuk a Csákvár környékebeli romot, melynek kapujában férfi látszik kutyával, mig előtte négy birka legel. A háttért hegyek képezik. Felirata

balra: Rom Csákvár Tájékán.
jobbra: Ruine unweit Csákvár.

alól balra: Nach der Natur gez. u. lith. v. E. Weixelgärtner
középütt: Druck v. J. Haller
jobbra: Vervielfältigung vorbehalten.

Kny., alányomással, melynek mér. 19.5 : 27.6 cm.

145-91-12.

Csákvár. T. 2566.

E lapon a Várkert kapuját látjuk, mely előtt két őrök figyel. Felirata

balra: Várkerti kapu Csákváron
jobbra: Park-Thor in Csákvár

alól balra: Nach der Natur gez. u. lith.v. N. Weixelgärtner
középütt: Druck v. J. Haller
jobbra: Vervielfältigung vorbehalten.

Kny., alányomással, melynek mér. 27.6 : 19.8 cm.

145-91-10.

Csákvár. T. 2565.

A háttérben látjuk a koronás czimerrel ékesitett kastélyt oszlopos előtornáczával, az előtérben pedig virágágyak kötik le figyelmünket. Felirata

balra: Csákváry Kastély
jobbra: Castell in Csákvár.

alól balra: Nach der Natur gez. u. lith. v.E. Weixelgärtner.
középütt: Druck v.J. Haller.
jobbra: Vervielfältigung vorbehalten.

Kny., alányomással, melynek mér. 19.7 : 27.4 cm.

145-91-9.

Csákvár. T. 2567.

Legy

A szemközt látható Swaici lak terrasszán egy úr van, mig a tó vizén hattyú és három kacsa uszkál. Felirata

balra: Swaici lak Csákváry várkertben
jobbra: Schweizer-Haus in Park zu Csákvár

alól balra: Nach der Natur gez.u. lith. v.E. Weixelgärtner
középütt: Druck v.J. Haller
jobbra: Vervielfältigung vorbehalten.

Kny., alányomással, melynek mér. 19.5 :27.5 cm.

145-91-11.

Dévény. T. 2570.

A középtérben lévő hegyeken látjuk a vár romjait, az előtérben pedig a Dunán gőzhajo halad fölfelé, mig az innenső parton tapogato van a vizbe eresztve. Felirata

balra: Dévényi rom.
jobbra: Ruine in Teben.

alól balra: Nach der Natur gez. u. lith. v. N. Weixelgärtner.
középütt: Druck v. J. Haller.
jobbra: Vervielfaltigung vorbehalten.

Kny., alányomással, a melynek mér. 20.2 : 27.5 cm.

145-91-14.

Weixelgärtner E

Kacz. T. 1235. II.

A hegyes vidék előterében Sternberg ezredes dragonyosai küzdenek a honvédekkel, kik közül többen elestek. Felirata:

UIBERSTEIGUNG DER RÖMER SCHANZE
und Vernichtung des 8 Honved Bataillons durch Franz Josef
Dragoner unter Oberst Graf Leop. Sternberg
Bei Kacz am 7 Juni 1849.

alól balra: Lith. v. Eduard Weixelgärtner.
jobbra: Ged. bei L. Mohn.
legalól balra: Wien bei L.T. Neumann.
jobbra: Eigenthum des Verlegers mit Vorbehalt gegen Nachdruck.

Szines kny., mér. a vk. 34.2 : 46.4 cm.

Weizelgärtner

Freiher von Springen-
feld stb 2 sor. Höweg-
Kozak, tölne sarga
alapzonassal. Gez v.
Pensa. Lith. v. fenti

Oberlieutenant Hof-
mann stb
többi mit fent

Lith. G. Weixelgärtner

Uibersteigung der
Römer Schanke stb. 2 vor
~~Hymes~~ Königat folio
Juni jetzt

Csobáncz. T. 2569.

Az előtérben látjuk a csobánczi romokat, melytől balra a hegyoldalt két alak élénkiti. A háttérben a Balatonon gőzhajót és vitorlást veszünk észre. Felirata

balra: Csobancsy rom.
jobbra: Ruinen Csobancs am Platensee.

alól balra: Nach [redacted] der Natur gez. u. lith v. E. Weixelgärtner.
középütt: Druck v. J. Haller
jobbra: Vervielfältigung vorbehalten.

Kny., alányomással, melynek mér. 18 19.5 : 27.6 cm.

145-91-13.

Mór. T. 1233. II.

A háttérben jobbra a honvédek tüzelnek ágyúkkal, az előtérben pedig Sternberg Lipót vérteseivel ront az ágyúütegek ellen. Felirata:

GRAF LEOP. STERNBERG
nimmt mit einer Division Wallmoden Kürassier eine feindliche Batterie
bei Moor am 30 December 1848.

alól balra: Lith. v. Weixelgärtner.
jobbra: Gedr. bei L. Mohn.
legalol balra: Wien bei L.T. Neumann.
jobbra: Eigenthum des Verlegers mit Vorbehalt gegen Nachdruck.

Kny., alányomással, mér. a vk. 34.1 : 46.2 cm.

Kacz. T. 1234. II.

A hegyes vidék előterében Sternberg ezredes dragonyosai küzdenek a honvédekkel, kik közül többen elestek. Felirata:

UIBERSTEIGUNG DER RÖMER SCHANZE
und Vernichtung des 8. Honved Bataillons durch Franz Josef Dragoner unter Oberst Graf Leop. Sternberg.
Bei Kacz am 7 Junni 1749.

alól balra: Lith. v. Eduard Weixelgärtner.
jobbra: Ged. bei L. Mohn.
legalól balra: Wien bei L.T. Neumann.
jobbra: Eigenthum des Verlegers mit Vorbehalt gegen Nachdruck.

Kny., alányomással, mér. a vk. 34.2 : 46.5 cm.

Frakno. T. 2571.

A hegyes vidék előterében emelkedő meredek hegy tetején van a vár, a mely felé balról út vezet, hol egy Mária szobor köti le figyelmünket. Felirata balra:

Schloss Forchenstein.
jobbra: Forchenstein Kastély.

alól balra: Nach der Natur gez u. lith. v. E. Weixelgartner.
középütt: Druck v. J. Haller.
jobbra: Vervielfältigung vorbehalten.

Kny., alányomással, melynek mér. 20: 27.7 cm.

145-91-15.

Sümegh. T. 2572.

A háttérbeli házakon innen látjuk azt a fölszintes házat, a hol Kisfaludy született; az előtérben pedig, a szobor előtt, egy földmives imádkozik térden állva, középütt a játszó fiú és leányka körül kutya szaladgál, jobbra egy úr és hölgy sétál karonfogva. Felirata

balra: Kisfaludy szülőháza Sümeghen.
jobbra: Kisfaludy's Geburtshaus in Sümegh.

alól balra: Nach der Natur gez. u. lith. v. E. Weixelgärtner.
középütt: Druck v. J. Haller.
jobbra: Vervielfältigung vorbehalten.

Kny., alányomással, melynek mér. 19.6 : 24.7 cm.

145-91-16.

Budapest. T. 2573.

E látképen a Margitszigeti templomromok tüntetvék fel, a melyeket egy úr és hölgy nézegetnek. Felirata

balra: Margit Szigeti templom omladék
jobbra: Kirchen Ruine auf der Marg. Insel.

alól balra: Nach der Natur gez. u. lith. v. E. Weixelgärtner.
középütt: Druck v. J. Haller.
jobbra: Vervielfältigung vorbehalten.

Kny., alányomással, melynek mér. 19.6: 27.7 cm.

145-91-17.

Gúnylap. T. 4814.

Az előtérben jobbra vágtató honvédhuszár a német érzelmű, község biráját viszi magával, kinek felesége kétségbeesve fut utána. A háttérben a község épületei bontakoznak ki. Felirata:

Gewaltsame Entführung eines gutgesinnten Dorfrichters durch verwegene Jnsurgenten in Ungarn.

alól balra: Lith. u. Eigenth. v. Weixlgartner , Wieden, Wienstrasse No. 907.
jobbra: Gedruckt bei Joh. Höfelich.

Kny., mér. 19.3: 28.3 cm.

107-95

Balaton-Füred. T. 4495.

Az előtért elfoglaló Balaton tulsó partján, hol az uszodától jobbra két vitorlás és egy gőzhajó köti le figyelmünket, a facsoportok közül emeletes épületek, a szinház és a kápolna válnak ki. A háttért hegyek képezik. A vizen egy vitorláson ketten kelnek át. Felirata:

37.
Füred.
(AM PLATTENSEE.)

alól balra: Nach F. Kaliwoda lith. v. E. Weixelgärtner.
középütt: Verlag u. Eigenthum v. F. PATERNO in Wien.
jobbra: Vervielfältigungsrecht vorbehalten.
legalól középütt: Druk v. J. Haller.

Kny., alányomással, melynek mér. 32.4: 41.7 cm.

57-94-48.

Visegrád. T. 2574.

Az előtérben lévő hegy tetején vannak a vár romjai, kissé idább a szőlőhegyen az út mentén takarmányt szedő asszony áll és nézi a közelgő gőzhajót, mely előtt a Dunán két bárka közlekedik és közvetlenül mellette fiu ül a földön. Felirata

balra: Wisegrädi rom.
jobbra: Ruine Wisegrad.

alól balra: Nach der Natur gez. u. lith. v. N. Weixelgärtner.
középütt: Druck v. J. Haller.
jobbra: Vervielfältigung Vorbehalten.

Kny., alányomással, mér. a vk. 20.2: 27.6 cm.

145-91-18.

Viselet. T. 1510. II.

E diszes keretü lapon a Kaisl. Königl. Generalität, a Königl. Lomb. Venezianische és a Königl. Ungarische adelige Leibgarde, az Erste Arcieren és a k.k. Trabanten Leibgarde, a K.K. Hofburgwache, a Deutsche és Ungarische Erziehungsknaben, az Ingenieur, a Wr. Neustädter Akademie és a Marine Collegium Cadeten ábrázolvák és körülöttük SCHWARZENBERG, STAHREMBERG, WALLENSTEIN, ERZHZ. CARL, LAUDON és EUGEN arczképei nyertek elhelyezést. Felirata:

K.K. OESTERREICHISCHE ARMEE
No. 1.

alól balra: LITH. V. WEIXELGARTNER.
jobbra: GEDR. B. J. RAUH.
legalól: Verlag und Eigenthum von L.T. Neumann in Wien.

Kny., szinezve, alányomással, melynek mér. 55.1: 41 cm.

Hadjárat:

Az osztrák érzelmű biró elvitele.

Olyképen történik, hogy az előterben egy ~~Egy~~ ~~A~~ szürke lovon ~~jobbra~~ vágtató huszár kivont kardjával ~~előre~~ mutat~~va~~ (előre s) viszi magával a ~~[illegible]~~ melléje ültetett osztrák érzelmű birót, ki kalapját is elvesztette s a

fiatal

L kinek (felesége a

~~[illegible]~~ háttérbeli a falu~~t látjuk épületei között a templom-mal, hol az~~ utólsó ház felől ~~egy fiatal asszony~~ kétségbe esetten fut (utána) a mit egy magyar gazda borjára támaszkodva néz. ~~Mellette~~ (Közelőkben) kutya ugat, ~~[illegible]~~ kissé idább (pedig) egy kacsa menekül. Jobbról huszárok haladnak. Feliratai a kép alatt két sorban:

„Gewaltsame Entführung eines gutgesinnten Dorfrichters durch verwegene Insurgenten in Ungarn"

alól balra: „Lith. u. Eigenth. v. Weixlgärtner, Wieden, Wien-Strasse 17° 917"

s jobbra: „Gedruckt bei Joh. Höfelich."

Könyomat, 19.1: 28.3 cm.

Ltfra 4814

107/95 N° 333

MDK

Weixelgärtner Vince, 1829-1915.

I. Ferenc József koronázása, tusr.

Ernst Muz. aukc. Árv.közl. 1.rk.sz. 1939. jan.

48 l.

Weixlgärtner Vince M.O.K.

rajztanár

mük. 1850-60 as években Sümegen, majd Pest-Budán

1) Nagyboldogasszonyról nevezett bu davari plébánia templom

Gerni, A mag. körajz. 1960 215

Weixlgärtner Viktor

rajztanár

nevét

Meggyész-re

magyarosította.

Lásd ott!

BUDAPEST

A SZÉKESFŐVÁROS TÖRTÉNETI, MŰVÉSZETI
ÉS TÁRSADALMI KÉPES FOLYÓIRATA

Weixlgärtner Vince

festō

nevét Meggyészre

változtatta –

Lyka közöns

29. I.

T.

Dr. S Z E N T I V Á N Y I G Y U L A Urna

a M. O. B. fő titkára,

B u d a p e s t .

IX. Hőgyes Endre u. 10

Weixelgärtner Ede

"Nagy szorgalommal készitett, figyelemre méltó mü "Állatok" c. alkotása, -irja Vahot Imre: "A Pesti Mükiállitás 1847-ben" c. beszámolójában, melyben felsorolja és ismerteti a tárlaton szereplő müveket.

Pesti Divatlap, Bp. 1847. juli. 1.
27. sz. 923-927. lap

Eduard Weixlgärtner

litográfiája Alexander Bensa rajza nyomán: Jelenet az 1849. VI.-i Győr elleni támadásból." 718. p. reprodukció

Rózsa György - Spira György: Negyvennyolc a kortársak szemével, Budapest 1973. 575 l

Eduard Weixlgärtner

litográfiája: „Jelenet az 1849. júniusi kátyi ütközetből." 760. sz. reprodukció.

Rózsa György - Spira György: Negyvennyolc a kortársak szemével, Budapest 1973. 575 l

Eduard Weixlgärtner

és Josef Lanzedelli litográfiája Fritz l'Allemand rajza nyomán: „Jelenet Komárom ostromából."

Rózsa György - Spira György: Negyvennyolc a kortársak szemével, Budapest 1973. 575 l

Eduard Weixlgärtner

litográfiája: „Bírórablás." 548. p. reprodukció.

Rózsa György – Spira György: Negyvennyolc-a kortársak szemével, Budapest 1973. 575 l

Eduard Weixlgärtner

litográfiája: Alexander Bensa rajza nyomán: „Jelenet az 1849. VII.-i sepsiszentgyörgyi ütközetből." 765. sz. reprodukció.

Rózsa György - Spira György: Negyvennyolc a kortársak szemével, Budapest 1973. 575 l

Eduard Weixlgärtner

litográfiája: Alexander Bensa rajza nyomán:
„Jelenet az 1849. VIII.-i magyarkanizsai üt-
közetből." 770. sz. reprodukció.

Rózsa György - Spira György: Negyvennyolc
a kortársak szemével, Budapest 1973. 575 l

Eduard Weixlgärtner

litográfiája: Alexander Bensa rajza nyomán: „Jelenet az 1849 VIII.-i makói összecsapásból." 771. sz. reprodukció.

Rózsa György - Spira György: Negyvennyolc a kortársak szemével, Budapest 1973. 5751

WEIXELGÄRTNER, Michael építőmester
BUDAPEST, I. Batthyány u. 29 (1824)

Adatok a Viziváros történetéhez. Szerk.
Mészáros György, Mészárosné Herczog Magdolna.
4.köt. Bp. : Budapesti Városszépítő Egyesület, 1991
143 l.

Weixelgärtner Mihály

épitette ót u Mécsi kapu téri 8. p. a. lakó-
hózat 1824-ben

Berza László, Bernát György, Erdei Fe-
renc stb.: Budapest Lexikon, Budapest
1973. 1335 l

99 l

Weixelgärtner Mihály építőmester

1824-ten Appl Flórián szabómester

számára nagyméretben átépítette az I. Bécsi-

kapu tér 8. sz. házat

Régi házak Pest-Budán. Főszerkesztő :Pereházy Károly
Műszaki Kiadó Bp.1976.

24 old.

Weixlgärtner Mihály

entomolog

1786–1846.

ixlgärtner Mihály, Bécsben 1786-ban
ületett, meghalt Pesten 1846-ban.
Polgárjogot nem szerzett. Modelleur
a bécsi Képzőmüvészeti Akadémián
/Fleischer nem emliti, mert bécsi szü-
letésü/, majd Baumeister lesz és Budá-
ra költözik. 61./ 1816-ban első fia már
itt születik s ezzel megalapitja a
kiterjedt bécsi-Weixlgärtner müvész
család budaiságát. Ugyanebben az évben
már dolgozik és 1824-ig Budán 9 tervet
készit. Más müvéről még nem tudunk,
noha 1846-ig élt. Háza volt az I.Attila-
krt.87.sz. alatt.

Weixlgärtner, noha bécsi iskolá-
zottságu és érett férfikorban került
Budára, gyorsan alkalmazkodik a sajátos
stilusviszonyokhoz. Az ő müve az I.
Bécsikapu tér 8.sz. ház, - kerek sa-
roktornya nélkül.

vod
s
Zakariás G. Sándor.
Adatok Buda XIX. szá-
zad eleji építészetéhez.
1954. sajtó alatt.

M. D. V.

WEIXELGÄRTNER Mihály János

T. Bécsikapu tér 8. sz. ház (Merek

sorokfornya nélkül)

Zoravics G. Sándor: Adatok Budo-

építésztetéhez a XIX. sz. első felében

Tanulmányok Bu-multjából XII.

Bu. 1957. 306. l.

M. D. K

WEIXLGÄRTNER Mihály építész

Bécsi kapu tér 8 – Kard u. 1. Appl

(Appel) Florián szabó egyem. sarok-
ház terve (1824) régebbi épület fel-
használásával – A ház ma is
áll újabb terek erkéllyel

Zakariás G. Sándor: Adatok Buda épi-
tészhez a XIX. sz. első felében
Tanulmányok Bp. multjából XII. Bp. 1957.
283. l. ~~279~~ l.

M. D. N

WEIXLGÄRTNER Mihály építész

Országház u. 6. Verderber Mátyás

Cserzővarga II. em. ráépítési és át-

alakítási terve 1822-ből, alló épü-

let felhasználásával

Zakariás G. Sándor: Adatok Buda

építéséhez a XIX. sz. első felében

Tanulmányok Bp. multjából XII. Bp. 1957

~~280~~ l.

283.

M. D. A

WEIXLGÄRTNER Mihály évitéri
tári u. 26. Melcher Ignác szücs kis
tromlokzat-átalaritási terve (1824.)
Sebrutva.

Zaroviás G. Sándor. Adatok Buda épi-
tésekre a XIX. sz. első felében
Tanulmányok Bp. multjából XII.
Bp. 1957. 284. l

M. D. R

WEIXLGÄRTNER Mihály építén

Tancsics Mihály u. 15. Farkas Samuel egyem. sarokhoza átépítési terve (1823) Repr. 4. rép

A hai teljesen átalakítva áll.

Zakariás G. Sándor: Adatok Buda építésihez a XIX. sz. első felében

Tanulmányok Bp. multjából XII. Bp. 1957.

283. l. ~~279. l.~~

M. D. K

WEIXLGÄRTNER Mihály építés

T. Szalag u. 15. helyén Collega Ferenc

posztóreveszedő lécsszögének terve

(1824) Lebontva.

Zaraviás G. Sándor: Adatok Buda épí-

tészetéhez a XIX. sz. első felében

Tanulmányok Bp. multjából XII.

Bp. 1957. 288. l

M. D. K.

WEIXLGÄRTNER Mihály épitén

T. Szilágyi Dezső tér helyén (Bratl

(Bradl) Ferenc zeresredő bárom-

homlozzatos háza T. és II em. vá-

épitési terve (1816) Lebontva.

Zakarias G. Sándor. Adatok Buda

épitészetéhez a XIX. sz. első felében

Tanulmányok Bp. multjából XII.

Bp. 1957 288. l.

M. D. U

WEIXLGÄRTNER Mihály

II. Fő u. 71. helyén Seitl Ferdinánd

Neresedő fszt. sarokháza terve

(1817.) Lebontva.

Zakariás G. Sándor: Adatok Buda építe-

szetéhez a XIX. 12. első feliten

Tanulmányok Bp. multjából XII.

Bp. 1957. 289. l.

M. D. K.

WEIXLGÄRTNER Mihály

T. Pálya u. 5. Ilisz János vendiglős fszt. udvari toldalika terve (1821.)

A ház áll, romantikusan egyemeletesre kiépítve.

Zakariás G. Sándor: Adatok Buda építészetéhez a XIX. sz. első felében Tanulmányok Bp. multjából XII. Bp. 1958. 298. l.

M. D. K.

WEIXLGARTNER Mihály építőmester

1822-ben Schams említi

Zaraviás G. Sándor: Adatok Budai

Epítészeletben a XIX. sz. első Kleben

Tanulmányok Bp. Maltiából XII.

Bp. 1957. 300., 301. l.

— 1. — A. D. K

WEIXELGÄRTNER Mihály János

Bécsben 1786-ban született

meghalt Pesten 1846-ban

Polgárjogot, céhtagságot nem szerzett.

„Modelleur" a bécsi Képzőművészeti Akadémián, majd Baumeister lesz és Budára költözik /-

Tanulmányok Bh. muhjábré XII. 306. l.

-2- M. P. K.

WEIXELGÄRTNER Mihály János
építőmester

1816-ban Budán dolgozik és 1824-ig

Budán 9 levvet készít

1846-ig elt.

Háza volt az T. Athla körút 87. A. a.

Zakariás G. Sándor: Adatok Buda
építészetéhez a XIX. sz. első felében

Tanulmányok Bp. multjából XII.

Bp. 1957. 306. l

Weixlgärtner Mihály

épitész terverte

a Bp I. Országház u. 6 sz.

hágat

~~[illegible]~~

barokk és klassi-

cizál.

Háboru előtti és utáni

fénypépe kiállítva

a Műszaki Egyetem Épités-

tört. Tanszékének kiálli-

tásán

1950. nov

	Egységár	Összeg	Összesen
	2.-	P. 22.-	

M. T. I. rt. nyomdája. 22970

Weixlgärtner Mihály

I. Szabó Ilonka utca 6. sz.
A ház nem müemlék. Itt élt és halt meg Weixlgärtner Vince /1828-1915/ festő és természetbuvár. Weixlgärtner Mihály budai épitőmester leszármazottja.

Zakariás G. Sándor : Budapest. Kp. 1961.

41.1.

Weixlgärtner Mihály

Pálya u. 5.

1821ben Weixlgärtner Mihály udvari toldalékot épitett a házhoz Risz János vendéglős részére. 1865-ben Pan József átalakitotta, majd 1866-ban egyemeletésre épitette fel a házat Sauer Géza számára.

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961.
XØ. 40.1.

Weixlgaertner Mihály

1822-ben épitette régebbi részek felhasználásával Verderber Mátyás számára az Országház u. 6. sz. házat. Csak romjai vannak.

Zakariás G.Sándor: Budapest. Bp. 1961.

36.1.

MDK

Weixelgärtner Mihály

Winkler Simon házát /9/ 1824-25-ben átépitette
Appel Flórián szabómester részére. Bécsikapu tér 8.

Zakariás G. Sándor. Budapest. Sp. 1961. 14.1.

Weixlgartner Mihály

MDK

1823-ban Farkas Sámuel számára átalakította a Táncsics Mihály uca 13. sz. házat.

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961.
51.l.

Weixlgärtner, Richard
(Wien, 1849 - Wien 1912)

„Virágzó kert" Vízfestmény 50x36cm
J. l. b. Richard Weix 1911.
Kikiáltási ár: 6000 ft.

BÁV 55.Képaukció Bp.1981.szeptember

Ne Simon, Vince MDK
(1828-1915)

Weixlgärtner Simon rajztanár

Kisfaludy Sándor szülő- és lakóháza Sümegen
Weixlgärtner Simon rajztanár rajza után fába
metszette Stegler v. Steglitz

Vas. Ujs. VI. 1959, I.3o. 53 l.

Weixelgärtner Viktor

rajztanár

magyarosított neve

Meggyész Viktor

Neinethy Lajos alábbi

műve számára készített

az 1880-as években illusztrá-

ciókat (a belv. templom

XV. századbeli renesszánsz rész-

leteiről stb)

A pesti főtemplom tört-

I. k. Bpest, 1890. 420. l.

BUDAPEST KIRÁLYI MAGYAR EGYETEMI NYOMDA

AŰIVÉ SZETREN

Weixelgärtner Vince

l.

Ernst-Múzeumaukciója I

48 l.

EUCHARISZTIKUS DISZHANGVERSENY
A SZENT ISTVÁN BAZILIKÁBAN

VENI CREATOR SPIRITUS — ADOREMUS IN AETERNUM

MOZART

LITANIAE DE VENERABILI ALTARIS SACRAMENTO. NO. 243
BUDAPESTEN ELŐSZÖR

BEETHOVEN

MISSA SOLEMNIS (SANCTUS, BENEDICTUS, AGNUS DEI)

LISZT

O SALUTARIS HOSTIA. OFFERTORIUM A KORONÁZÁSI MISÉBŐL

GREGORIÁN KORÁLISOK

RENDEZIK: „A GYERMEKÉRT" A BUDAPESTI RK. EGYHÁZKÖZSÉGEK
KÖZREMŰKÖDNEK:

A BUDAPESTI PALESTRINA KÓRUS, AZ EMERICANA LISZT FERENCZ ZENEKARA VASZY VIKTOR VEZÉNYLETÉVEL ÉS AZ ESZTERGOMI PAPNÖVENDÉKEK GREGORIÁN KÓRUSA BÉRES ISTVÁN THEOLOGIAI TANÁR VEZETÉSÉVEL A SZÓLÓ RÉSZEKET MÜVÉSZEINK LEGKIVÁLÓBBJAI ÁHITATOS KÉSZSÉGGEL VÁLLALTÁK

JEGYEK 60 FILLÉRTŐL 3 PENGŐIG: AZ EUCHARISZTIKUS KONGRESSZUS NŐI BIZOTTSÁGÁNÁL FERENCIEK TERE 7; RÓZSAVÖLGYI ÉS TÁRSÁNÁL SZERVITA-TÉR 5; A SZENT ISTVÁN TÁRSULAT KÖNYVKERESKEDÉSÉBEN KECSKEMÉTI-UTCA 2; AZ ÉRSEKI HELYTARTÓ HIVATALBAN I. LANT-UTCA 2; AZ EMERICANA JEGYIRODÁJÁBAN IV. BÁSTYA-UTCA 11 ÉS A BAZILIKA SEKRESTYÉJÉBEN

MÁJUS 23-ÁN HÉTFŐN D.U. ½6 ÓRAKOR

Weixlgärtner Vince

épitesz

Pestről, 1846-ban 17 éves

laisd

Fleischer Bécs

95 l.

1846
1.7
1829

Csanádegyházmegyei irgalmas

IX. 22.

Weixlgärtner Vince

2. Vince, festő, szül. 1829. Budán, megh. 1915. Budapesten. A bécsi akadémián tanult, 1848-tól mint vajztanár és litografus működött Pesten 1857-67. a sümegi reáliskolában tanított, azután ismét Pesten a piarista gimnáziumban.

A KERESKEDELMI ISKOLÁT VÉGZE

KÖZGAZDASÁGI I

ÜGYVEZET

SÁSDY-SCHACK BÉLA dr, UDVARI TANÁC

Nagyságos
Méltóságos

Szentiván

—

NYOMTATVÁNY

Weixlgärtner V.

akadémiai festő
rajztanár volt Pesten
az 1860-70-es évek-
ben.

Egy iskolai értesítő
töredékéből, amelynek
az eleje, és hátulja
nem lévén, nem tudom
hogy melyik iskolái
volt.

Castrum, fövenypuszkai vómai VII. 192

Weixelgärtner, Winzer

l.

Va Hö Ernstgrüft

VII/v. 49

e a kormánnyal, hogy megállitsam azon az uton,
yzethez és az áldatlan belpolitikai zavarokhoz
iselőház feloszlatása előtt kiléptem a kormány

aggodalom és választóim ezreivel való személyes
djek a kormány politikája ellen, mely a nemzet
asági megélhetést veszélyezteti.
a eszme szolgálatában, mely egyedül vezetheti
és

us zászlaját a fővárosban!
ályért, Hazáért"

Weixlgärtner Vince

Forlì provincia V. 203, 204

Weixelgärtner Vinne

Tanbetett 1828-ban
Budai rajziskolája
volt. 1857 – 1867 ig
a Sümegi reáliskolában
tanított, mint Pestre
mint s a IV. Cerruleti
Gymn. rajztanára
lett.

A sümegvárosi all. segéf.
reáliskola XXVI. ertesítője
1882 – 83. Szombathely.
1883. 31. l

Weixlgärtner Vince
rajzlanár
szül. 1828.

l.

Lykaközös
127. l.
többszór

Erkezett 1905 febr. 9.

116/1905 sz. (Dées, 1905 febr. 8. 52. sz. a.)

A déesi m. kir. áll. főgimn. igazgatósága beterjeszti a szolnok-dobokamegyei irod. tört. és ethnographiai társ. könyvtára átvételéről felvett jegyzőkönyvet és az 1901 évi beszerzésekről szóló tételes kimutatást tartalmazó jegyzéket s a könyvtár részére segélyt kér. (Válasz. III. 14.)

WEIX ELGÄRTNER Vince festő
BUDAPEST

Adatok a Viziváros történetéhez. Szerk.
Mészáros György, Mészárosné Herczog Magdolna.
2.köt. Bp. : Budapesti Városszépítő Egyesület,
1991 275.p.

Weixlgärtner Vince

festő

I. Szabó Ilonka utca 6. sz.
A ház nem müemlék. Itt élt és halt meg Weixlgärtner Vince /1828-1915/ festő és természetbuvár. Weixlgärtner Mihály budai épitőmester leszármazottja.

Zakariás G. Sándor : Budapest. Bp. 1961.

41.1.

Weixelgärtner Vince

festőnek
Budán a. Varban
volt magán rajziskolája

Magyar Hirlap
1857. dec. 7.

Később a pesti piarista
gimnázium rajztaná-
ra lett.

Szi 134/7 1938

67. l.

átartozója, akinek eltartására a csa-
köteles, nem használ, sem bérbeadás
asznosit". Számos esztergomi lakossal,
tal is igazolhatom, hogy Vár-utca 2.
melyhez a megfellebbezett véghatáro-
zik - részben esztergomi hivatalos
ából - használtam, használom és az
rácia kulturájának szolgálatában is

apitja, hogy a kérdéses előszobát
om nem volt lakatlan és elhagyott;
városházán valóban tudtak is, hi-
atási és müemléki ügyekről, s isme-
ló közremüködésemet.

ározat a 6000/1948.Korm.sz. rendelet
e kérelmének "A 23.§.2. pontban fel-
a pont kimondja, hogy az igénybevétel

Weixlgártner Vince . F.M.19.2

1851 nyitotta meg Budán a Várban magán-rajziskoláját, Sümegen is volt rajztanár. (Ly.95.) 1857-67 tanulmányait.

ANTON WEIXLEDERER, textilfestőmester

HAUPT LADEN BUCH.-Eines Ehrsamen Handwerks Deren Kais: Königl: PRIVILEGIRT Bürgerlichen Schön und Schwartzfärbern in der Königlichen Freyen Stadt Pressburg.
Név:.- 20[illegible].- Herr Anton Weixlederer
Felvétel ideje: 1801. 7. Sept.
Hová vették fel: ~~Kopusvar,/ Kapesvár/. - 158.old~~
Bitse,/Bittse,Trencsén/. 158.old

DOKONKOS OTTÓ: Magyarországi Festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA. A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974

Weizel Samu, [?]

h.: Telcs Ede

Laczó K.: Bevezető .... 43-44.

TISZATÁJ, Szeged, 197 5. november XXIX/11.

Johannes Wejer,ötvöstanuló MDK
/HanszWeÿer/?//

a selmecbányai Nicolausz Wejer hátramaradt fia, kit 1645 febr. 14-én öt évre Prunckh György Lénárd besztercebányai ötvösmester szegödtet és 1650 jun. 26-án szabadit fel./HanszWeÿer-nek van irva./

Mihalik Sándor:Besztercebányai ötvösök a XV-XIX sz.-ban. Múz.és Kvt.Lrt. 1918. 41-53.l.

1436. KÉT KAROSSZÉK, diófa, pir
roter Ripstapezierung. Italien

1437. KÉT SZÉK, diófa, patás lább

1438. KÉT SZÉK, diófa, vörös ripsz
sitz. Barockstil.

1439. KÉT SZÉK, diófa, faragott b
Stühle, Nussholz mit Barocksc

1440. KÉT KAROSSZÉK, faragott é
stilus. — Zwei Armstühle, ge
Louis XVI. Stil.

1441. KÉT KAROSSZÉK, faragott
XVI. stilus. — Zwei Armstüh
Louis, XVI. Stil.

1443. KIS OVÁLIS SZALONASZTA
Kleiner ovaler Salontisch, Nus

1444. KIS SZALONASZTAL, palis
Palisanderholz, intarsiert. Itali

1445. KÉT KAROSSZÉK, diófa, ro
Zwei Armstühle, Nussholz, mit

Thieme Becker

vális medaillonban épületekkel. Olasz, Louis XVI. —
ebäuden. Italienisch, Louis XVI.

női mellképekkel. Olasz, Louis XVI. — Kommode,
ia. Italienisch, Louis XVI.

el: egy konzolos kredenc, egy asztal, hat szék, két
, Nussholz, mit Schnitzerei: eine Kredenz, ein Tisch,
ch.

Olasz, XIX. sz. e. — Schreibtisch, Nussholz, mit

felnyitható lapján fekvő nőalak. Olasz, Louis XVI.
a, auf der Schreibplatte Frauenfigur. Italienisch,

szék, diófa, berakott szines diszitéssel, zöld szövet-
ur, Kanapee und sechs Sessel, Nussholz, mit reicher
ch, XIX. Jh.

ábbal, pirosdamaszt kárpitozással. Olasz, XVIII. sz.
lz, mit geschweifte Füsse und Damasttapezierung.

triposzos lábbal. Olasz. — Achteckiger Tisch, Nuss-
ch.

Weixlbraun

Joseph

épiten

l. Biró Erdkast

80 l.

Weixelbraum József

Alföldi (Kotsis) Antallal együtt felülvizsgálja 1830-ban Kolozsvárott a kapuk feletti tornyok állapotát különös tekintettel a Közép kapu tornyára.

B. Nagy Margit: Renesszánsz és barokk Erdélyben. Bukarest, 1970.

294 f

Weixelgertner Vince

Fürstenfeld.

A magyarszi kzömszek neve t lakhelye O M K T évkönyve 1865/6 240–45.1.

Weith, Udo

OSZTRÁK FESTŐ MAGYAR KÉPEI. A *Dürer Bund* áprilisi kiállításán Bécsben feltűnést keltett Udo *Weith* magyartárgyú gyüjteménye. A kiváló osztrák mester ugyanis, folytatva a pettenkofeni hagyományokat, egész sorát örökítette meg a magyar falu tipusainak. Egyszerű felfogásában és színeinek tisztaságában elsőrendű tolmácsolója a magyar népéletnek. Kiállított képei közül mi is bemutatunk egyet.

Képzőművészet

1934. 128 l.

képpel.

135 —

135. Rositi, Giovanni Battista (forlii festő, működött 1470–1507 kört): Madonna a kis Jézussal. 1507. Fa, tempera és olaj, 51 × 41 cm.

Maszlaghy II. 84 sz.
„Nicolletti-Rosex. A kép hátsó felén: Joannes Baptista de Rositis Foroliviensis pinxit theo toco — in luogo di Dei Genitrice. Lent 1507, olvashatatlan felirattal. —
Bertinelli-gyűjtemény

—

Gerevich: PA, 233–236 (repr. 233 l.)
Giovanni Battista Rositi: Madonna, görög betűvel szignált, 1507. Még két képe ismeretes: Forli, Városi Ktár és Velletri,

Weitz Joa (nnes)

fametszö.

Castriota György. fa-
metszet. ~~a következő~~
~~[illegible]~~
4° Jelz. Joa: Weitz
sculpsit Zagrabia.

Tört. Egyes. metsz.
Gyűrjt.

Weitz J.

Castriota György 10019

Derékig, balra, forgós kalpaggal. Jobbkezében jogart tart s baljával kardját fogja. A háttérben kendő s puzdra látszik. Felirata a képfelett:

GEORGIUS CASTRIOTUS,
EPIROTARUM PRINCEPS.

a kép alatt:

a Turcis olim
SCANDER-BEG
COGNOMINATUS.

s alól jobbra: Joa: Weitz sculpsit Zagrabiae.

Fm., mér. a vk. 18.1 : 13 cm.

Szn. 23-900.
332-900-36.

Weith Vencel

épitész

lárd

Feit V. alatt

Csontfúró VII. 243

Weitschek

l. Waitschek

l

Schirek Holitsch

126. l.

AND.WEITZENBREIER, textilfestőmester

Az eperjesi céh mesterjegyzéke nem maradt fen.A levelezések"Protokol fabriarkeho cechu 1801-64"alapja e jegyzéknek.A 8 eperjesi mester csak elvétve szerepel benne E mesterek egyike volt:

10.- And.Weitzenbreier, 1781. Kassa. 153.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974

JOHANN WEITZENBREUER, textilfestömester ,Junior

A kassaiak 1815 ben a Helytartó Tanacshoz fordultak céhlevél elnyerése érdekében..."Nahmen der Sczön und Schwartz Ferber Meister in Kaschau..."
6.- Johann Weitzenberger
125.old. 49.jegyz

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz.Évkönyve, 16. Győr, 18 1974.

Weitzenfeld Kálmán

keramikus

1888

Élmisk 1930

90-l

min.iroda s.tiszt.

A Müemlékek Országos Bizott

Weitzenfeld Rezsö

1 kölepéresk.

8 hónap, jeles eredm.

Tanár Horti Pál

Iparrajziskola 1896

REDLINGER
könyv- és papírkereskedő
kiadóvállalat
LOSONC

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest V

Fénykép. Milagné

Sparmüvészeti Főiskola: 36 lb.

Weitzner Hedvig hallgató korongol. (óra a Főiskolán)

Falus Károly (850/10)

Fénykép.

Vagatio ciner.

MDK

Weitzner Hedvig, II.é.kerám.

Ifjuségi Képzőm. és Iparm. kiáll. M. Szal. 1950.jun.
8 l.

Weitzner Hedvig

A fiatal most végzett iparmüvész "vidám kerámiáját"dicséri Koós Judit, a Mücsarnokban rendezett tárlatról szóló,-"Népmüvészeti és Iparmüvészeti Kiállitás" cimmel közölt-kritikájában.

Irodalmi Ujság, Bp. 1953. aug. 29.
IV. évf. 18. sz. 8. lap.

Fénykép. Milyné.

Sparmüvészeti Főiskola: 41 ltr.

Weitzner Hedvig korongot (óra a Főiskolán)

Falus Károly (850/7)

Fénykép.

Vegetrónima.

Weix, Richard (Weixlgartner)
(1849 - 1912)

„Szőlőcsendélet elejtett madárral"
Viz festmény 38 x 68 cm J.l.b.
Richard Weix Wien 1895

Kiliáltási ár: 4000 ft

BÁV 53.Képaukció Bp.1980.december

Weixelbaum Mihael

(Weixlbaum, Weich-
selbaum)
miniaturfestö
* 1780 körnl Bécs
+ 1842 Brody

Lemberger
107.1-

MDK

Weitzl János, okl.ép.m.
Budapest.

Félévi franciaországi tanulmányokra kapott ösztöndíjat.

Kiosztották a jövő tanévre a tud.ösztöndíjakat.
Uj Magyarság. 1936.aug.2. 21.l.

Nicolausz Wejer,ötvös
Selmecbánya.

MDK

árván maradt
1645 febr.14-én öt évre szegödteti Johannes Wejer nevü fiát Prunkcka György Lénárd b.b.-nyai ötvös.

Mihalik Sándor:Besztercebányai ötvösök a XV-XIX sz,-ban. Muz.és Kvt.Ért. 1918. 41-53.l.